

Γενική Έκθεση επί της δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2008

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γενική Έκθεση
επί της δραστηριότητας
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2008

Η Γενική Έκθεση επί της δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης — 2008 εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 9 Φεβρουαρίου 2009 με τα στοιχεία εγγράφου SEC(2008) 1000 τελικό.

**Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε
απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση**

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στους αριθμούς 00 800, ή οι κλήσεις αυτές μπορεί να χρεώνονται.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο μέσω του εξυπηρετητή Europa (<http://europa.eu>).

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2009

ISBN 978-92-79-10130-4

doi: 10.2792/16021

© Ευρωπαϊκές Κοινοότητες, 2009

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

ΤΥΠΩΜΕΝΟ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟ ΧΩΡΙΣ ΧΛΩΡΙΟ

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Κύριε πρόεδρε,

Έχω την τιμή να σας υποβάλω τη *Γενική Έκθεση επί της δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2008*, η οποία εγκρίθηκε και δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 212 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 125 της συνθήκης ΕΚΑΕ ⁽¹⁾.

Παρακαλώ, δεχθείτε, κύριε πρόεδρε, την έκφραση της βαθύτατης εκτίμησής μου.

Βρυξέλλες, 4 Μαρτίου 2009

José Manuel Barroso
Πρόεδρος

(¹) Σύμφωνα με τη «δήλωση σχετικά με το κοινοτικό σύστημα καθορισμού των γεωργικών τιμών της Κοινότητας» που περιέχεται στις πράξεις προσχώρησης της 22ας Ιανουαρίου 1972, η Επιτροπή θα διαβιβάσει προσεχώς στο Κοινοβούλιο την έκθεση σχετικά με την κατάσταση της γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, και σύμφωνα με δέσμευση που αναλήφθηκε έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 7 Ιουνίου 1971, η Επιτροπή καταρτίζει επίσης την ετήσια έκθεση για την πολιτική ανταγωνισμού.

Πίνακας περιεχομένων

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι — ΓΕΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	19
Βελτίωση της νομοθεσίας	19
<i>Βελτίωση της νομοθεσίας</i>	19
<i>Μείωση του διοικητικού φόρτου</i>	23
<i>Επικουρικότητα και αναλογικότητα</i>	24
<i>Διαφάνεια</i>	24
Στρατηγική επικοινωνίας	26
Συνθήκη της Λισαβόνας	28
Διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ — Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ	39
Οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον	39
<i>Στρατηγική της Λισαβόνας: συνεργασία για την ανάπτυξη και την απασχόληση</i>	39
<i>Η στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη</i>	41
<i>Μακροοικονομικό πλαίσιο</i>	42
<i>Φορολογία</i>	46
<i>Ανταγωνισμός</i>	49
Μοχλοί ευημερίας	54
<i>Πρόοδος της εσωτερικής αγοράς</i>	55
<i>Καινοτομία και πολιτική για τις επιχειρήσεις</i>	65

<i>Ανταγωνιστικότητα σε τομείς-κλειδιά</i>	72
<i>Έρευνα</i>	73
<i>Κοινωνία της πληροφορίας και μέσα επικοινωνίας</i>	78
<i>Διδασκαλία, εκπαίδευση, μαθητεία</i>	84
<i>Μεταφορές</i>	89
<i>Ενέργεια</i>	96
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III — Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	101
Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής	101
<i>Περιφερειακή διάσταση και πολιτική για τη συνοχή</i>	101
<i>Κοινωνική διάσταση</i>	104
<i>Δημογραφικά ζητήματα</i>	112
Αλληλεγγύη με τις μελλοντικές γενεές και διαχείριση των φυσικών πόρων	114
<i>Περιβάλλον</i>	114
<i>Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη</i>	122
<i>Αλιεία και θαλάσσιες υποθέσεις</i>	128
Πρώθηση των κοινών αξιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση	133
<i>Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και καταπολέμηση των διακρίσεων</i>	133
<i>Δικαιώματα που συνδέονται με την ιδιότητα του πολίτη στην Ένωση</i>	135
<i>Ευρωπαϊκή ομάδα για τη δεοντολογία της επιστήμης και των νέων τεχνολογιών</i>	136
<i>Πολιτισμός</i>	136
<i>Νεολαία, ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και αθλητισμός</i>	138
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV — Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ	141
Ευρωπαϊκός χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης	141
<i>Εφαρμογή του προγράμματος της Χάγης</i>	141
<i>Ευρωπαϊκός χώρος δικαιοσύνης</i>	142
<i>Αστυνομική και τελωνειακή συνεργασία</i>	145
<i>Καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της εγκληματικότητας και των ναρκωτικών</i>	147
<i>Διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και μετανάστευση</i>	150
Διαχείριση του κινδύνου	155
<i>Δημόσια υγεία</i>	155
<i>Προστασία των καταναλωτών</i>	157

<i>Ασφάλεια των τροφίμων, υγεία των φυτών, υγεία και καλή μεταχείριση των ζώων</i>	157
<i>Ασφάλεια των μεταφορών</i>	160
<i>Ενεργειακή ασφάλεια και ασφάλεια των εγκαταστάσεων</i>	162
<i>Πολιτική προστασία και Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>	163
<i>Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>	164
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V — Η ΕΥΡΩΠΗ ΩΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ	167
Σχέσεις εγγύτητας	167
<i>Διαδικασία διεύρυνσης, προενταξιακή στρατηγική και διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης</i>	167
<i>Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας</i>	175
<i>Σχέσεις με τη Ρωσία</i>	184
Η Ευρωπαϊκή Ένωση στην παγκόσμια οικονομία	186
<i>Διεθνές εμπόριο</i>	186
<i>Τελωνειακή ένωση</i>	192
<i>Διατλαντικές σχέσεις</i>	193
<i>Σχέσεις με άλλες εκβιομηχανισμένες χώρες ή χώρες υψηλού εισοδήματος</i>	194
<i>Σχέσεις με τις χώρες με αναδυόμενη οικονομία</i>	197
Συνεισφορά στη διεθνή αλληλεγγύη	201
<i>Προστασία και προαγωγή των κοινών αξιών πέραν των συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>	201
<i>Αναπτυξιακή πολιτική</i>	203
<i>Ανθρωπιστική βοήθεια</i>	209
<i>Περιφερειακές προσεγγίσεις</i>	213
Συνεισφορά στην ασφάλεια ανά τον κόσμο	224
<i>Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας</i>	224
<i>Ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας και ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας</i>	231
<i>Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή</i>	236
<i>Διαδικασία ανασυγκρότησης</i>	239
Πολυμερής συνεργασία	242
<i>Ηνωμένα Έθνη</i>	242
<i>Συμβούλιο της Ευρώπης</i>	244
<i>Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη</i>	245

<i>Παγκόσμια Τράπεζα και τράπεζες περιφερειακής ανάπτυξης</i>	245
<i>Διεθνές Νομισματικό Ταμείο</i>	246
<i>Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης</i>	247
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI — ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	249
<i>Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο</i>	249
<i>Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής</i>	255
<i>Συμβούλιο και Ευρωπαϊκό Συμβούλιο</i>	255
<i>Επιτροπή</i>	260
<i>Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και άλλα δικαστήρια</i>	263
<i>Ελεγκτικό Συνέδριο</i>	266
<i>Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή</i>	268
<i>Επιτροπή των Περιφερειών</i>	270
<i>Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα</i>	271
<i>Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων</i>	276
<i>Οργανισμοί</i>	278
<i>Νομοθετική δραστηριότητα</i>	279
<i>Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων</i>	281
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII — ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	283
<i>Εκτέλεση του προϋπολογισμού 2008</i>	283
<i>Προετοιμασία του προϋπολογισμού 2009</i>	283
<i>Επανεξέταση του προϋπολογισμού</i>	284
<i>Σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας (ΣΔΔ)</i>	284
<i>Λογιστικός έλεγχος και εσωτερικός έλεγχος</i>	284
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	285
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	289
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	293

Πληροφορίες προς τους αναγνώστες

Οι πηγές πληροφοριών για τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι άφθονες και διαφορετικής προέλευσης. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η Γενική Έκθεση να είναι αναγνώσιμη και εστιασμένη στην ουσία. Ο στόχος της είναι να παρουσιάσει μια σύνθετη γενική εικόνα της ζωής της Ένωσης στη διάρκεια ενός έτους. Για το σκοπό αυτό καταγράφει τα βασικά στάδια των εργασιών των οργάνων και της εφαρμογής των κοινοτικών πολιτικών κατά το διαρρέυσαν έτος, επιτρέποντας έτσι τον προσδιορισμό των κύριων τάσεων.

Η ανάγνωσή της μπορεί να συμπληρωθεί ανατρέχοντας στα ακόλουθα μέσα τεκμηρίωσης:

- δικτυακός τόπος Europa: πραγματική «δικτυακή πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης» του οποίου η διάρθρωση επιτρέπει την αποτελεσματική καθοδήγηση της πλοήγησης (http://europa.eu/index_el.htm).
- δικτυακοί τόποι των διαφόρων κοινοτικών οργάνων ή πηγών εξωτερικών ως προς τα εν λόγω όργανα: παρατίθενται στο τέλος του κάθε τμήματος της Γενικής Έκθεσης με τις αντίστοιχες ηλεκτρονικές τους διευθύνσεις, υπό τον τίτλο «Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι».
- (μηνιαίο) *Δελτίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*: πρόκειται για συμπλήρωμα της Γενικής Έκθεσης που παρουσιάζει το αναλυτικό χρονικό των κοινοτικών δραστηριοτήτων, εμπλουτισμένο με παραπομπές και υπερσυνδέσμους (<http://europa.eu/bulletin/el/welcome.htm>).

Εισαγωγή

Το έτος 2008 ήταν ένα έτος πλούσιο σε σημαντικές προκλήσεις στις οποίες τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα έδωσαν κοινές απαντήσεις. Η διεθνής χρηματοοικονομική κρίση, η αλλαγή του κλίματος ή πολλές διεθνείς συγκρούσεις προκάλεσαν την ταχεία και αποτελεσματική αντίδραση της Ευρώπης και έφεραν συχνά την Ένωση στο προσκήνιο της διεθνούς πολιτικής σκηνής. Η διαδικασία κύρωσης της συνθήκης της Λισαβόνας, που είχε επιβραδυνθεί με την επικράτηση του «όχι» στο εαρινό ιρλανδικό δημοψήφισμα, έλαβε νέα ώθηση κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου.

Η χρηματοοικονομική κρίση, που άρχισε το 2007 στην αμερικανική αγορά ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου, προκάλεσε σοβαρή και αυξανόμενη διαταραχή στο σύνολο του διεθνούς χρηματοοικονομικού συστήματος, προτού πλήξει τις ευρωπαϊκές αγορές τον Σεπτέμβριο. Για να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της χρηματοοικονομικής κρίσης στις ευρωπαϊκές οικονομίες, θεσπίστηκαν αμέσως επείγοντα μέτρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη, από την αρχή της κρίσης, να αναλάβουν συντονισμένη και αποτελεσματική δράση για τα επιλύσουν τα επείγοντα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο χρηματοοικονομικός τομέας και να μην προβαίνουν στη λήψη διάσπαρτων εθνικών μέτρων έκτακτης ανάγκης. Η Ένωση ανέλαβε ηγετικό ρόλο στην προώθηση πραγματικής και πλήρους μεταρρύθμισης του διεθνούς χρηματοοικονομικού συστήματος με βάση τις αρχές της διαφάνειας, της τραπεζικής αλληλεγγύης, της υπευθυνότητας, της ακεραιότητας και της παγκόσμιας διακυβέρνησης, όπως αυτές συμφωνήθηκαν στη διάσκεψη κορυφής της ομάδας G20 στην Ουάσιγκτον στις 15 και 16 Νοεμβρίου. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 15ης και 16ης Οκτωβρίου επιβεβαίωσε τις αρχές που συμφωνήθηκαν από την ευρωομάδα, η οποία συνήλθε για πρώτη φορά σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων στις 12 Οκτωβρίου, για να διατηρηθεί η χρηματοοικονομική σταθερότητα και να υπάρξει μια συντονισμένη προσέγγιση αντιμετώπισης της κρίσης. Τα μέτρα στοχεύουν, μεταξύ άλλων, σε συνδυασμό με τις κεντρικές τράπεζες και τις εποπτικές αρχές, να εξασφαλίσουν επαρκή ρευστότητα στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, να διευκολύνουν τη χρηματοδότησή τους και να τους προσφέρουν κεφαλαιουχικούς πόρους, ώστε να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν κανονικά την οικονομία. Σημειώνεται ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θέλησε να τονίσει ότι οι δημοσιονομικές πολιτικές πρέπει να συνεχίσουν να εντάσσονται μέσα στο πλαίσιο του αναθεωρημένου συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, η εφαρμογή του οποίου

πρέπει επίσης να αντανakλά τις έκτακτες συνθήκες που διανύει η Ένωση, καθώς και τους κανόνες που το προβλέπουν. Από την πλευρά της, η Επιτροπή ενέκρινε σειρά προτάσεων για το θέμα αυτό, για να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στο ευρωπαϊκό χρηματοοικονομικό και τραπεζικό σύστημα.

Έτσι, για να αντιμετωπιστεί η επιβράδυνση της οικονομίας λόγω της χρηματοοικονομικής κρίσης, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 29 Οκτωβρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Από τη χρηματοπιστωτική κρίση στην ανάκαμψη: ευρωπαϊκό πλαίσιο ανάληψης δράσης». Σε αυτήν προτείνεται ένα σχέδιο δράσης που στοχεύει να στηρίξει την οικονομική δραστηριότητα στο πλαίσιο αυτής της οικονομικής επιβράδυνσης στην Ευρώπη. Εν συνεχεία, στις 26 Νοεμβρίου η Επιτροπή παρουσίασε ένα ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας, το οποίο προβλέπει μεσοπρόθεσμα μέτρα για να τονωθεί η ζήτηση, να διατηρηθεί η απασχόληση και να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη. Το σχέδιο προβλέπει επίσης στοχοθετημένα και προσωρινά μέτρα δημοσιονομικής ανάκαμψης, της τάξης των 200 δισ. EUR, δηλαδή του 1,5 % του ΑΕγχΠ της Ένωσης, με την κινητοποίηση τόσο των εθνικών προϋπολογισμών (περίπου 170 δισ. EUR, δηλαδή το 1,2 % του ΑΕγχΠ) όσο και του προϋπολογισμού της Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) (περίπου 30 δισ. EUR). Τα κυριότερα στοιχεία αυτού του σχεδίου εγκρίθηκαν από τα κράτη μέλη κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 11ης και 12ης Δεκεμβρίου.

Ο άλλος μεγάλος φάκελος του έτους ήταν η θέσπιση μιας ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής που να ενδιαφέρεται για την αλλαγή του κλίματος. Η Επιτροπή ξεκίνησε τις εργασίες εγκρίνοντας, στις 23 Ιανουαρίου, μια φιλόδοξη δέσμη μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα που προσφέρουν στην Ένωση τα μέσα για να μειώσει κατά 20 % τουλάχιστον τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, και καθόρισε σε 20 % το τμήμα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην κατανάλωση ενέργειας μέχρι το έτος 2020, σύμφωνα με τη δέσμευση που ανέλαβαν οι ηγέτες της Ένωσης τον Μάρτιο του 2007. Η μείωση των εκπομπών θα μπορέσει να περιοριστεί στο 30 % μέχρι το έτος 2020, όταν θα έχει συναφθεί μια νέα παγκόσμια συμφωνία για την αλλαγή του κλίματος. Από την πλευρά του, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθύμισε, κατά την εαρινή σύνοδό του, ότι η Ένωση προτίθεται να διατηρήσει τον ηγετικό ρόλο της σε διεθνές επίπεδο στον τομέα της αλλαγής του κλίματος και της ενέργειας. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που συνήλθε στις 11 και 12 Δεκεμβρίου, κατέληξε στην επίτευξη πολιτικής συμφωνίας σχετικά με τα στοιχεία της δέσμης μέτρων, χάρη στη στενή συνεργασία της Επιτροπής με την προεδρία του Συμβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη τα συγκεκριμένα προβλήματα που ανακύπτουν σε πολλά κράτη μέλη.

Άλλη σημαντική εξέλιξη το 2008 ήταν η διεξαγωγή της διαδικασίας κύρωσης της συνθήκης της Λισαβόνας που υπεγράφη στις 13 Δεκεμβρίου 2007. Το μόνο κράτος που οργάνωσε δημοψήφισμα, η Ιρλανδία, την καταψήφισε με 53,4 % σε δημοψήφισμα που οργανώθηκε στις 12 Ιουνίου. Μετά την ψηφοφορία αυτή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 19ης και 20ής Ιουνίου επιβεβαίωσε τη συνέχιση της διαδικασίας κύρωσης στα άλλα κράτη μέλη, κρίνοντας ότι χρειαζόταν περισσότερος χρόνος για να αναλυθεί η κατάσταση, και αποφάσισε να επανεξετάσει το ζήτημα τον Οκτώβριο. Παράλληλα, η διαδικασία κύρωσης συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του έτους και τα κοινοβούλια των 25 κρατών

μελών ενέκριναν ήδη τη Συνθήκη. Κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 11ης και 12ης Δεκεμβρίου, κατέστη δυνατό να εξευρεθεί κάποια λύση: ο Ιρλανδός πρωθυπουργός παρουσίασε μια ανάλυση της κατάστασης, βάσει της οποίας συνάγεται το συμπέρασμα ότι η Ένωση έπρεπε να διευκρινίσει, με νομικά δεσμευτικές δηλώσεις, τις πτυχές της Συνθήκης που υπαγορεύουν τις ανησυχίες που εκδηλώθηκαν στην Ιρλανδία, όπου θα πραγματοποιηθεί νέο δημοψήφισμα κατά τη διάρκεια του 2009 και πριν από τη λήξη της θητείας της σημερινής Επιτροπής. Εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε ένα σημαντικό θεσμικό συμπέρασμα: τη διατήρηση ενός επιτρόπου ανά κράτος μέλος πέραν του έτους 2014.

Με πάγια μέριμνα να προσεγγίσει η Ένωση τους ευρωπαίους πολίτες, η πολιτική επικοινωνίας ενισχύθηκε κατά τη διάρκεια του έτους. Έχοντας επίγνωση της ανάγκης να ενταχθεί περισσότερο ο πολίτης στην ευρωπαϊκή πολιτική ζωή και να βελτιωθεί ο τρόπος παρουσίασης των δραστηριοτήτων της προς τα έξω, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με το μέλλον της στρατηγικής του σχεδίου Δ η οποία εφαρμόστηκε κατά την περίοδο 2005 με 2007, μια πρωτοβουλία που συνεχίζεται με την ονομασία «Debate Europe». Η Επιτροπή πρότεινε επίσης συγκεκριμένα μέτρα που αποσκοπούν στο να παρέχουν στους πολίτες περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά τα ευρωπαϊκά ζητήματα στα οπτικοακουστικά μέσα. Η Επιτροπή επικέντρωσε, εξάλλου, την επικοινωνία της σε οκτώ προτεραιότητες το 2008 (έναντι των 17 το 2007) για να αυξήσει την προβολή και τις επιπτώσεις τους στους πολίτες. Αυτές οι προτεραιότητες συμπληρώνονται με τέσσερις προτεραιότητες διοργανικής επικοινωνίας που επελέγησαν για το 2009, δηλαδή: οι εκλογές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η ενέργεια και η αλλαγή του κλίματος, ο εορτασμός της 20ής επετείου της πτώσης του τείχους του Βερολίνου και η ενίσχυση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της αλληλεγγύης.

Η βελτίωση της νομοθεσίας παρέμεινε μια από τις βασικές προτεραιότητες της Επιτροπής το 2008. Η δεύτερη στρατηγική εξέταση του προγράμματος «Βελτίωση της νομοθεσίας» στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που παρουσίασε η Επιτροπή στις 30 Ιουνίου, έδειξε ότι οι δράσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος επέτρεψαν την υλοποίηση σημαντικής προόδου. Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή παρουσίασε 41 νέες πρωτοβουλίες απλούστευσης, και τουλάχιστον 140 πρωτοβουλίες αποτέλεσαν αντικείμενο εκτίμησης των επιπτώσεων που εξετάστηκε από την αρμόδια ανεξάρτητη επιτροπή. Στις 10 Μαρτίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τις νέες δράσεις ταχείας εφαρμογής που μπορούν να παράγουν σημαντικά αποτελέσματα εισάγοντας μόνο μικρές αλλαγές στην ισχύουσα νομοθεσία. Εξάλλου, η ομάδα υψηλού επιπέδου των ανεξάρτητων ενδιαφερόμενων μερών για τον διοικητικό φόρτο εξέδωσε γνωμοδοτήσεις σχετικά με τους μηχανισμούς μείωσης αυτών των εξόδων και προέβλεψε την προώθηση νέων μέτρων για το σκοπό αυτό.

Επιθυμώντας να ενισχύσει την ποιότητα της νομοθεσίας και το στόχο της διαφάνειας, η Επιτροπή εγκαινίασε, στις 23 Ιουνίου, το ηλεκτρονικό της μητρώο στο οποίο εγγράφονται οι εκπρόσωποι ομάδων συμφερόντων, αφού είχε παρουσιάσει προηγουμένως τον κώδικα δεοντολογίας για τους εκπροσώπους συμφερόντων στην ανακοίνωση της

27ης Μαΐου σχετικά με την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία σε θέματα διαφάνειας. Σε έναν παρόμοιο τομέα, στις 30 Απριλίου η Επιτροπή πρότεινε να τροποποιηθεί ο κανονισμός σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας, ειδικότερα όσον αφορά τη νομοθετική δραστηριότητα, βελτιώνοντας και διευκρινίζοντας ορισμένες από τις διατάξεις της. Τέλος, η Ένωση εγκαινίασε μια εύχρηστη υπηρεσία πληροφόρησης που επιτρέπει στο κοινό να παρακολουθεί λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται οι πόροι της ΕΕ. Αυτή η επιγραμματική βάση δεδομένων προσφέρει για πρώτη φορά άμεση πρόσβαση στις πληροφορίες όσον αφορά τις οργανώσεις που λαμβάνουν κοινοτική χρηματοδότηση. Το σύστημα καλύπτει όλους τους πόρους που διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτή η υπηρεσία, που στηρίζεται στα στοιχεία για τους λογαριασμούς της ΕΕ, προσφέρει μια γενική επισκόπηση για το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Οι στόχοι που καθορίστηκαν το 2005 ως στρατηγικοί άξονες του προγράμματος της Επιτροπής για τη διάρκεια της εντολής της μέχρι τον Νοέμβριο του 2009 εμπλουτίστηκαν με πολλά μέτρα και αποφάσεις που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Όσον αφορά το στόχο της ευημερίας, το οικονομικό κλίμα του 2008 χαρακτηρίστηκε από την αύξηση και εν συνεχεία τη μείωση των τιμών των βασικών προϊόντων, τις διαταραχές των χρηματοοικονομικών αγορών και την επιβράδυνση της οικονομίας. Στις 20 Μαΐου και στις 13 Ιουνίου, αντίστοιχα, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοινώσεις στις οποίες εξετάζονται οι τρόποι περιορισμού των συνεπειών της αύξησης των τιμών των τροφίμων στις παγκόσμιες αγορές και της αύξησης της τιμής του πετρελαίου· οι ανακοινώσεις υποβλήθηκαν προς συζήτηση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Σ' αυτό το πλαίσιο επίσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 13ης και 14ης Μαρτίου άρχισε τον δεύτερο τριετή κύκλο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση (2008–2010). Επιβεβαίωσε ότι οι σημερινές ολοκληρωμένες κατευθυντήριες οδηγίες (γενικοί προσανατολισμοί των οικονομικών πολιτικών και κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση) και οι τέσσερις τομείς δράσης προτεραιότητας που είχε καθορίσει το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2006 παραμένουν σε ισχύ, δηλαδή: η γνώση και η καινοτομία, το επιχειρηματικό περιβάλλον, η απασχόληση, καθώς και η ενέργεια και η αλλαγή του κλίματος.

Στον νομισματικό τομέα, η Επιτροπή έκανε τον απολογισμό της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ) με την ευκαιρία της δεκάτης επετείου της σε ανακοίνωση της 7ης Μαΐου, αναλύοντας τις επιδόσεις της οικονομίας στη ζώνη του ευρώ, καταγράφοντας τους στόχους που πρέπει να υλοποιηθούν και τα προβλήματα που ανακύπτουν στη ζώνη του ευρώ και προτείνοντας ένα πολιτικό πρόγραμμα που θα επιτρέψει στην ΟΝΕ να συνεχίσει την επιτυχή πορεία της. Η 1η Ιανουαρίου 2008, εξάλλου, σηματοδότησε την ουσιαστική είσοδο της Κύπρου και της Μάλτας στη ζώνη του ευρώ. Το υπόλοιπο έτος ήταν αφιερωμένο στις προπαρασκευαστικές εργασίες για τη νέα διεύρυνση της ζώνης με το δέκατο έκτο μέλος της, τη Σλοβακία, που θα υιοθετήσει επισήμως το ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2009. Η χρηματοοικονομική κρίση έδειξε, για άλλη μια φορά, την

ικανότητα αντοχής και προστασίας που αντιπροσωπεύει το ευρώ για τις χώρες που το έχουν υιοθετήσει.

Το 2008 η πολιτική ανταγωνισμού συνέβαλε σημαντικά στο συντονισμό των αντιδράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση, αφήνοντας ωστόσο το περιθώριο στα κράτη μέλη να παρεμβαίνουν σε περίπτωση ανάγκης, ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν σ' αυτά. Έτσι, για να αντιμετωπιστούν οι αναταραχές των χρηματοοικονομικών αγορών που εκδηλώθηκαν από τον Σεπτέμβριο, θεσπίστηκαν πολλά μέτρα έκτακτης ανάγκης στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, και ειδικότερα στον τραπεζικό τομέα.

Για να υλοποιήσει το όραμά της εκσυγχρονισμού της πολιτικής της ενιαίας αγοράς, η Επιτροπή υιοθέτησε φέτος μια πρωτοβουλία που δημιουργεί μια νέα ευρωπαϊκή νομική μορφή, που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) διευκολύνοντας την εγκατάσταση και τη λειτουργία τους στην ενιαία αγορά: το καταστατικό της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας (*Societas Privata Europaea* — SPE). Μια άλλη σημαντική επιτυχία του 2008 ήταν η θέσπιση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο του κανονισμού για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT), αποστολή του οποίου είναι να προωθήσει την ικανότητα καινοτομίας της Κοινότητας και των κρατών μελών χρησιμοποιώντας πλήρως τους καλύτερους ευρωπαϊκούς φορείς που λειτουργούν στο πλαίσιο του «τριγώνου της γνώσης» (τριτοβάθμια εκπαίδευση, έρευνα, επιχειρήσεις). Στον τομέα των μεταφορών, η Επιτροπή πρότεινε μια δέσμη μέτρων με στόχο τη βιωσιμότητά του, με προτάσεις για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον τομέα, τη μείωση του θορύβου του υπάρχοντος σιδηροδρομικού στόλου, την εσωτερική των εξωτερικών εξόδων των μεταφορών και την αναθεώρηση της οδηγίας «ευρωβινέτα». Μετά την έγκριση του σχεδίου δράσης για μια ολοκληρωμένη πολιτική της θάλασσας, τον Οκτώβριο του 2007, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της θαλάσσιας πολιτικής: προς την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την ενοποιημένη θαλάσσια διακυβέρνηση και τη διαβούλευση των ενδιαφερόμενων φορέων. Στον τομέα της αεροπορίας, μετά την έναρξη ισχύος του ειδικού κανονισμού, οι ανάπηροι, οι ηλικιωμένοι και οι άλλοι επιβάτες με δυσκολίες συγκοινωνιακών μετακινήσεων ευνοούνται πλέον από ευκολότερη πρόσβαση στις αεροπορικές μεταφορές.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 15ης και 16ης Οκτωβρίου επιβεβαίωσε ότι η ασφάλεια ενεργειακού ανεφοδιασμού αποτελεί προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ζήτησε επομένως, μεταξύ άλλων, να δοθεί συγκεκριμένη μορφή σε σειρά στόχων: ολοκλήρωση της δέσμης νομοθετικών μέτρων σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου, επιτάχυνση της εφαρμογής του ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για την ενεργειακή απόδοση και του στρατηγικού σχεδίου ενεργειακών τεχνολογιών, αποφασιστική συνέχιση της διαφοροποίησης των ενεργειακών πηγών, σε συνδυασμό με τη δέσμη μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα, ανάπτυξη των μηχανισμών κρίσης που επιτρέπει να αντιμετωπίζονται οι προσωρινές διακοπές ανεφοδιασμού, ενίσχυση

και ολοκλήρωση των σημαντικών υποδομών και σταθεροποίηση του ανεφοδιασμού με την ανάπτυξη των σχέσεων με τις χώρες παραγωγούς.

Όσον αφορά το στόχο της αλληλεγγύης, η νέα γενεά τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων εφαρμογής της πολιτικής συνοχής προορίζεται, από το 2007, να τονώσει την απασχόληση και την ανάπτυξη σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλες τις περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2008 η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να προωθήσει καλύτερες συνθήκες εργασίας υπέρ των εργαζομένων με προσωρινή εργασία, και ο στόχος αυτών των νέων κανόνων είναι να διασφαλίσουν την ισότητα των αποδοχών των απασχολούμενων που προσλαμβάνονται μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης και του μόνιμου προσωπικού, εξασφαλίζοντας στους προσωρινούς εργαζόμενους τις ίδιες βασικές συνθήκες εργασίας και απασχόλησης από την ημέρα που αναλαμβάνουν καθήκοντα, εκτός αντίθετης συμφωνίας των κοινωνικών εταίρων. Τον Οκτώβριο οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συναντήθηκαν με εκπροσώπους των εργοδοτών και των εργαζομένων για να συζητήσουν τις επιπτώσεις της χρηματοοικονομικής κρίσης στην «πραγματική οικονομία» και ειδικότερα στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Στις 18 Νοεμβρίου η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση για τις επιπτώσεις της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο πλαίσιο της διεύρυνσης, στην οποία υπογραμμίζει τον θετικό αντίκτυπο στην ευρωπαϊκή οικονομία των μετακινούμενων εργαζομένων από χώρες που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 και το 2007.

Σύμφωνα με το στόχο βελτίωσης της λειτουργίας της κοινής γεωργικής πολιτικής βάσει της κτηθείσας από το 2003 πείρας, τον οποίο ανέπτυξε στην ανακοίνωσή της του Νοεμβρίου 2007 σχετικά με την προετοιμασία του «Check up» της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής, η Επιτροπή παρουσίασε πολλές προτάσεις το 2008 που συνολικά εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου.

Όσον αφορά την προώθηση των κοινών αξιών στο εσωτερικό της Ένωσης, το ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου εγκαινιάστηκε επισήμως στις 8 Ιανουαρίου στη Λιουμπλιάνα (Σλοβενία) με πληθώρα δραστηριοτήτων που οργανώθηκαν σε όλη την Ευρώπη.

Σχετικά με το στόχο της ασφάλειας και της ελευθερίας στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας, στις 18 Απριλίου η πρόταση απόφασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ) αποτέλεσε αντικείμενο πολιτικής συμφωνίας στο επίπεδο του Συμβουλίου με στόχο να μετατραπεί η Ευρωπόλ σε οργανισμό της Ένωσης και να αντικατασταθεί η διακυβερνητική χρηματοδότηση από κοινοτική επιδότηση. Στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου, η Επιτροπή εξέδωσε φιλόδοξη ανακοίνωση σχετικά με τις αρχές, τις δράσεις και τα μέσα μια κοινής μεταναστευτικής πολιτικής για την Ευρώπη, καθώς και ένα σχέδιο δράσης σε θέματα ασύλου που καθορίζει ολοκληρωμένη προσέγγιση για την προστασία σε επίπεδο Ένωσης. Η ανακοίνωση επισημαίνει δέκα κοινές αρχές γύρω από τις οποίες διαρθρώνεται η κοινή πολιτική μετανάστευσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 15ης και 16ης Οκτωβρίου ενέκρινε αυτό το ευρωπαϊκό σύμφωνο. Επιπλέον, στις 12 Δεκεμβρίου, η Ελβετία εισήλθε στο χώρο του Σένγκεν. Κατά

συνέπεια, καταργήθηκαν οι έλεγχοι των προσώπων στα εσωτερικά χερσαία σύνορα με την Ελβετία. Στις 29 Μαρτίου 2009 αυτή η διαδικασία θα ολοκληρωθεί με την κατάργηση των ελέγχων των προσώπων στα αεροπορικά σύνορα.

Στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, όσον αφορά τη διαδικασία της διεύρυνσης, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 5 Μαρτίου, ανακοίνωση με τίτλο «Δυτικά Βαλκάνια: ενίσχυση της ευρωπαϊκής προοπτικής». Σ' αυτή την ανακοίνωση, παρουσιάζει νέες πρωτοβουλίες και παγιοποιεί τις ήδη υπάρχουσες, για να ενισχύσει την πολιτική και οικονομική ανάπτυξη των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, συμβάλλοντας έτσι στην επιτάχυνση της πρόοδου που σημειώνουν αυτές οι χώρες στην πορεία προσχώρησής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξάλλου, οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την Κροατία και την Τουρκία συνεχίστηκαν. Μετά την πρόοδο που υλοποιήθηκε σε τέσσερις βασικούς τομείς που καθορίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2005, η Ένωση υπέγραψε, το 2008, συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΣΣ) με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τη Σερβία, καθώς και ενδιάμεσες συμφωνίες σχετικά με το εμπόριο και τα συνοδευτικά μέτρα. Τον Φεβρουάριο, μετά την ψήφιση από τη Συνέλευση του Κοσσυφοπεδίου μιας απόφασης για τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας, το Συμβούλιο έλαβε γνώση της δέσμευσης των κρατών μελών να αποφασίσουν, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές τους και το διεθνές δίκαιο, σχετικά με τις σχέσεις τους με αυτή τη νέα χώρα. Το Συμβούλιο αποφάσισε επίσης να συγκροτήσει μια αποστολή στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΕΠΑΑ) στους τομείς της αστυνομίας και του κράτους δικαίου (EULEX Κοσσυφοπέδιο) και να διορίσει ειδικό εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 2008 δόθηκε νέα ώθηση στις σχέσεις ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τους μεσογειακούς εταίρους της. Η Επιτροπή εξέδωσε, τον Μάιο, μια ανακοίνωση με τίτλο «Η διαδικασία της Βαρκελώνης: Ένωση για τη Μεσόγειο», όπου παρουσιάζει τις γενικές γραμμές της διαδικασίας, στόχος της οποίας είναι να δώσει νέα ώθηση και μεγαλύτερη προβολή στις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους εταίρους της στην περιοχή της Μεσογείου. Στις 13 Ιουλίου η πρώτη διάσκεψη κορυφής της νέας «Ένωσης για τη Μεσόγειο» πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι, με τη συμμετοχή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των παράκτιων κρατών της Μεσογείου που δεν είναι μέλη της Ένωσης.

Στις 3 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την ανατολική εταιρική σχέση με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, όπου αναφέρεται στην εμβάθυνση των σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το Αζερμπαϊτζάν, την Αρμενία, τη Γεωργία, τη Λευκορωσία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία, πράγμα που προϋποθέτει την ενδεχόμενη υπογραφή νέων συμφωνιών σύνδεσης στις οποίες θα συμπεριληφθούν, μεταξύ άλλων, συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών.

Μετά την ανοικτή σύγκρουση που ξέσπασε στη Γεωργία τον Αύγουστο, συνήλθε έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την 1η Σεπτεμβρίου στις Βρυξέλλες, το οποίο καταδίκασε τη μονομερή απόφαση της Ρωσίας να αναγνωρίσει την ανεξαρτησία της Αμπχαζίας και της Νότιας Οσετίας και εξέφρασε την ανησυχία του σχετικά με τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η κρίση στο σύνολο της περιοχής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε επίσης την

ανάγκη στήριξης της περιφερειακής συνεργασίας και ενίσχυσης των σχέσεων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Ένωση με τους ανατολικούς γείτονές της, ιδίως με την ανάπτυξη της «συνεργίας του Ευξείνου Πόντου» και τη δημιουργία νέας «ανατολικής εταιρικής σχέσης».

Οι διαπραγματεύσεις για την ολοκλήρωση του Γύρου της Ντόχα επαναλήφθηκαν στις 21 Ιουλίου στη Γενεύη, αλλά κατέληξαν σε αδιέξοδο λόγω της διαφωνίας για την ακριβή διατύπωση ενός ειδικού μηχανισμού διασφάλισης που θα επιτρέπει σε αναπτυσσόμενη χώρα να αυξήσει τους τελωνειακούς δασμούς της σε περίπτωση απότομης αύξησης των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων μετά το άνοιγμα της αγοράς που συμφωνήθηκε με τον ΠΟΕ. Εξάλλου, οι διμερείς διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών συνεχίστηκαν με την Ινδία, τη Νότια Κορέα και τις χώρες του Συνδέσμου Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN), τις χώρες του Συμβουλίου Συνεργασίας των Χωρών του Κόλπου (CCG), της Κεντρικής Αμερικής και της Κοινότητας των Άνδεων.

Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν διασκέψεις κορυφής μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αντίστοιχα, των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ρωσίας, της Ιαπωνίας, του Καναδά, της Ινδίας, της Βραζιλίας και της Νότιας Αφρικής. Στις 29 Οκτωβρίου υιοθετήθηκε ένα νέο πλαίσιο εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αυστραλίας, το οποίο θα αποτελέσει τη βάση των διμερών σχέσεων κατά τα επόμενα χρόνια. Επίσης, στις 17 Οκτωβρίου η Επιτροπή παρουσίασε μια στρατηγική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα τριμερούς συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Αφρικής και της Κίνας, λαμβανομένης υπόψη της όλο και πιο έντονης παρουσίας αυτής της χώρας στην αφρικανική ήπειρο.

Στις 28 Απριλίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση με την οποία εγκρίνει την αναθεώρηση, που είχε συμφωνηθεί το 2005, της συμφωνίας του Κοτονού, η οποία διέπει τις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών ΑΚΕ. Αυτή η απόφαση επέτρεψε να τεθεί σε ισχύ το δέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ), που αποτελεί βασικό μέσο της χρηματοδοτικής συνεργασίας ΕΕ-ΑΚΕ. Στο χώρο αυτό, η στρατιωτική επιχείρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Τσαντ και στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία (EUFOR Tchad/RCA) άρχισε στις 28 Ιανουαρίου για να εξασφαλιστεί η διατήρηση της ειρήνης στην περιοχή.

Τέλος, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε το 2008 να διαδραματίζει τον σημαντικό ρόλο της στη διαδικασία ανοικοδόμησης του Αφγανιστάν. Η αστυνομική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Αφγανιστάν (EUPOL Αφγανιστάν, στο πλαίσιο της κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας) αναδιπλώθηκε πλήρως τον Μάρτιο για να ενισχύσει τη σύσταση μιας αφγανικής αστυνομικής δύναμης που σέβεται τα δικαιώματα του ανθρώπου και λειτουργεί στο πλαίσιο του κράτους δικαίου. Εξάλλου, κατά τη διάρκεια του έτους, η Ένωση έστειλε εκλογικούς παρατηρητές στην Αφρική, στην Ασία και τη Λατινική Αμερική. Αυτές οι αποστολές συνεργάστηκαν στενά με τις κυβερνήσεις και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) στην Αγκόλα, στη Γουινέα Μπισσάου, στον Ισημερινό, στην Καμπότζη, στο Μπανγκλαντές, στο Μπουτάν, στο Νεπάλ, στο Πακιστάν και τη Ρουάντα για να αξιολογήσουν τη συμμόρφωση των εκλογικών διαδικασιών με τους διεθνείς κανόνες σχετικά με τις δημοκρατικές εκλογές.

Γενικό πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο

Τμήμα 1

Βελτίωση της νομοθεσίας

Πλαίσιο

Η βελτίωση της ποιότητας της ευρωπαϊκής νομοθεσίας αποτελεί βασικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, δεδομένου ότι ένα απλούστερο και πιο σύγχρονο ρυθμιστικό περιβάλλον συμβάλλει στην ουσιαστική πρόοδο για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, οι προτεραιότητες δράσης της Ένωσης που καθορίστηκαν από την Επιτροπή είναι η εφαρμογή του προγράμματος απλούστευσης και εκσυγχρονισμού της ισχύουσας νομοθεσίας, ο περιορισμός του διοικητικού φόρτου, ο έλεγχος της ποιότητας των αναλύσεων επιπτώσεων για τη βελτίωση της διατύπωσης των νέων κανονιστικών πράξεων και η ενίσχυση του ελέγχου εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Η βελτίωση της νομοθεσίας αποτελεί διαρκή διαδικασία η οποία θα απαιτήσει την προσαρμογή των θεσμικών και διοικητικών δομών. Αποτελεί κοινή ευθύνη, η οποία συνεπάγεται τη στενή συνεργασία των άλλων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών.

Σε κοινή δήλωση που συμπληρώνει τη διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή δεσμεύτηκαν, το 2007, να σέβονται τις αρχές της διαφάνειας, της υπευθυνότητας και της αποτελεσματικότητας, μέσω της διαδικασίας συναπόφασης.

Βελτίωση της νομοθεσίας

Η δεύτερη στρατηγική επισκόπηση για τη βελτίωση της νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽¹⁾, την οποία υπέβαλε η Επιτροπή στις 30 Ιανουαρίου, καταδεικνύει ότι επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος.

(1) COM(2008) 32 (EE C 207 της 14.8.2008).

Η Επιτροπή τονίζει σε αυτή την επισκόπηση ότι βελτίωση της νομοθεσίας δεν σημαίνει κατάργηση των κανονιστικών ρυθμίσεων ή καθυστέρηση της έκδοσης νέων ευρωπαϊκών κανόνων όταν αυτό είναι απαραίτητο, αλλά ότι οι στρατηγικές και κανονιστικές προτάσεις στο εξής θα αξιολογούνται συστηματικά και για κάθε πρωτοβουλία θα εξετάζεται ευρύ φάσμα επιλογών — κανονιστικών και μη κανονιστικών. Στο πλαίσιο αυτό, η ισχύουσα νομοθεσία απλοποιείται και κωδικοποιείται και όλο και συχνότερα γίνεται ανασύνταξη (στο τέλος του 2008 εκδόθηκαν και δημοσιεύθηκαν 135 κωδικοποιήσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται στο μεγάλο έργο κωδικοποίησης του κεκτημένου που άρχισε το 2006, και κατά τη διάρκεια του έτους αυτού εκδόθηκαν 50 περίπου ανασυντάξεις). Επίσης, καταβάλλονται συντονισμένες προσπάθειες για τη μείωση του διοικητικού φόρτου που συνεπάγεται η νομοθεσία. Οι εκκρεμούσες προτάσεις επανεξετάζονται και αποσύρονται εάν δεν είναι πλέον κατάλληλες ή εάν δεν συμφωνούν με τις προτεραιότητες της Επιτροπής. Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, αυτή τη στιγμή εκπονείται μια νέα αποτελεσματικότερη προσέγγιση ώστε να αντιμετωπιστούν οι δυσχέρειες που τίθενται από την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και τη διασφάλιση της συμβατότητάς του. Τέλος, το 2008 προτάθηκε να καταργηθούν ή να αφαιρεθούν από το ευρετήριο των ισχυουσών πράξεων περισσότερα από 600 παρωχημένα ή άνευ αντικειμένου νομοθετικά κείμενα.

Η Επιτροπή προτείνει επίσης σχέδια δράσης για τη συνέχιση της διαδικασίας, όπως η εμπεριστατωμένη εξέταση του κεκτημένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αποπεράτωση της διαδικασίας μέτρησης του κόστους που συνεπάγονται για τις επιχειρήσεις οι υποχρεώσεις πληροφόρησης, η ενίσχυση της ανάλυσης επιπτώσεων στη διαδικασία εκπόνησης πολιτικών (αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την ανάλυση επιπτώσεων, ενίσχυση του ρόλου της επιτροπής ανάλυσης επιπτώσεων και αναθεώρηση της κοινής προσέγγισης για την ανάλυση επιπτώσεων που εγκρίθηκε από την Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο).

Στα συμπεράσματα της 3ης Μαρτίου και της 29ης και 30ής Μαΐου, το Συμβούλιο δέχτηκε με ικανοποίηση τη δεύτερη αυτή στρατηγική επισκόπηση για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Θεωρεί ότι οι προσπάθειες αυτές αναμένεται ότι θα έχουν ως αποτέλεσμα νομοθεσία η οποία θα περιορίσει τις περιττές δαπάνες για τις επιχειρήσεις και θα συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων. Κάλεσε επίσης την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για την εξέταση των εκτελεστικών μέτρων κατά την ανάλυση επιπτώσεων και να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά την εφαρμογή και την επιβολή των νόμων. Εξάλλου, το Συμβούλιο δεσμεύτηκε να εξετάσει με ποιους τρόπους θα μπορούσε να επιταχυνθεί η εξέταση των προτάσεων απλούστευσης, εντός του πλαισίου των υφισταμένων διαδικασιών λήψης αποφάσεων.

Στις 25 Σεπτεμβρίου το Συμβούλιο εκτίμησε ότι οι προσπάθειες για τη βελτίωση της νομοθεσίας θα είναι πιο αποτελεσματικές στην πράξη αν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις επωφελούνται από ευκολότερες συνθήκες πρόσβασης, στη γλώσσα τους, στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ζήτησε οι εργασίες βελτίωσης των διαδικτυακών τόπων σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο να δώσουν καταρχάς έμφαση στην πρόσβαση στα

πιο αποτελεσματικά και εργονομικά μέσα αναζήτησης, και να καταστήσουν διαθέσιμα σε όλες τις γλώσσες της Ένωσης όλα τα νομοθετικά κείμενα σε ενοποιημένη μορφή. Υπενθύμισε ότι το πρόγραμμα για τη βελτίωση της νομοθεσίας δεν αφορά μόνο το στάδιο εκπόνησης των νόμων αλλά όλο τον κανονιστικό κύκλο, συμπεριλαμβανομένης της ουσιαστικής εφαρμογής του.

Χάραξη των πολιτικών

Το 2008 η επιτροπή ανάλυσης των επιπτώσεων (η οποία ανέλαβε καθήκοντα το 2007 και είναι αρμόδια για τον έλεγχο της ποιότητας των αναλύσεων επιπτώσεων της Επιτροπής) εξέδωσε 182 γνωμοδοτήσεις σχετικά με αναλύσεις των επιπτώσεων που συνοδεύουν τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής (εκ των οποίων 43 γνωμοδοτήσεις για σχέδια ανάλυσης των επιπτώσεων που υποβλήθηκαν εκ νέου και τέσσερις γνωμοδοτήσεις για αναλύσεις επιπτώσεων που υποβλήθηκαν επίσης εκ νέου).

Εκσυγχρονισμός της ισχύουσας νομοθεσίας

Στις 30 Ιανουαρίου η Επιτροπή εξέδωσε τη δεύτερη έκθεση προόδου σχετικά με τη στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος⁽¹⁾. Η έκθεση αυτή περιγράφει, τόσο με ποιοτικούς όσο και με ποσοτικούς όρους, τα απτά αποτελέσματα που έχουν ήδη επιτευχθεί για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της εφαρμογής του «κυλιόμενου προγράμματος απλούστευσης». Περιγράφει μια σειρά νέων μέτρων τα οποία η Επιτροπή πρόκειται να παρουσιάσει έως το τέλος της θητείας της.

Ανάμεσα στα παραδείγματα προτάσεων απλούστευσης που έχουν ήδη εκδοθεί περιλαμβάνονται ο ενιαίος χώρος πληρωμών στην Ένωση, ο εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας, η απόφαση για τη δημιουργία των ευρωπαϊκών ηλεκτρονικών τελωνείων και η αναδιτύπωση 21 κοινών οργανώσεων αγοράς σε ένα ενιαίο σύστημα, ούτως ώστε να εξορθολογιστεί και να απλουστευθεί η κοινή γεωργική πολιτική. Μεταξύ των νέων προτάσεων της Επιτροπής συμπεριλαμβάνεται ειδικότερα η αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών με στόχο τη μείωση του διοικητικού φόρτου των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και των οικονομικών παραγόντων.

Η έκθεση αυτή ανακοινώνει επίσης την πρόθεση της Επιτροπής να προβεί σε πλήρη εξέταση του κοινοτικού κεκτημένου, ώστε να ελέγξει αν οι ισχύουσες πράξεις εξακολουθούν να είναι αναγκαίες και ανάλογες προς τα αναμενόμενα πολιτικά αποτελέσματα, αν χρησιμοποιείται η ορθή ρυθμιστική τεχνική και αν οι όποιες επιβαρύνσεις επιβάλλονται είναι ανάλογες προς τα επιδιωκόμενα πολιτικά αποτελέσματα. Με αυτή τη διαδικασία θα καθοριστούν επίσης νέες πρωτοβουλίες οι οποίες θα περιληφθούν στο ενημερωμένο κυλιόμενο πρόγραμμα απλούστευσης που θα υποβληθεί στις αρχές του 2009.

⁽¹⁾ COM(2008) 33 (EE C 202 της 8.8.2008).

Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή υπέβαλε 41 νέες πρωτοβουλίες απλούστευσης. Οι πρωτοβουλίες αυτές αφορούν κυρίως τη γεωργική και περιβαλλοντική νομοθεσία, την προστασία των καταναλωτών, τον ανταγωνισμό, το εταιρικό δίκαιο —όπως οι κοινοί κανόνες για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς⁽¹⁾, το κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS)⁽²⁾, το σύστημα κοινοτικού οικολογικού σήματος⁽³⁾, το οριζόντιο πλαίσιο για τα δικαιώματα των καταναλωτών⁽⁴⁾, ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορίες για τις κρατικές ενισχύσεις⁽⁵⁾, οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και τεκμηρίωσης σε περίπτωση συγχωνεύσεων και διασπάσεων⁽⁶⁾— και τον τομέα των στατιστικών. Οι πρωτοβουλίες αυτές αφορούν επίσης τη ρύθμιση των προϊόντων — όπως η πρόταση οδηγίας σχετικά με τις τροποποιήσεις των όρων της άδειας κυκλοφορίας φαρμακευτικών προϊόντων που προορίζονται για χρήση τόσο στον άνθρωπο όσο και στα ζώα⁽⁷⁾, η πρόταση αναδιτύπωσης της οδηγίας για τα καλλυντικά προϊόντα⁽⁸⁾, η πρόταση σχετικά με τη γενική ασφάλεια των μηχανοκίνητων οχημάτων⁽⁹⁾ ή η πρόταση σχετικά με την ασφάλεια των παιχνιδιών⁽¹⁰⁾.

Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου

Στις 18 Νοεμβρίου η Επιτροπή υπέβαλε την ετήσια έκθεσή της για τον έλεγχο της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου (2007)⁽¹¹⁾. Το έγγραφο αυτό αναφέρει τρεις βασικούς τομείς στους οποίους πρέπει να επέλθουν βελτιώσεις: τις ενέργειες για την πρόληψη των προβλημάτων, μια εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη, βασιζόμενη στην πρόληψη, προκειμένου να λυθούν τα προβλήματα που συναντούν οι πολίτες, καθώς και τον καθορισμό προτεραιοτήτων κατά την εξέταση των καταγγελιών και των παραβάσεων.

Η ετήσια έκθεση περιλαμβάνει τα ακόλουθα: έκθεση η οποία αναλύει στρατηγική εκτίμηση, καθορισμό των προτεραιοτήτων και προγραμματισμό των εργασιών στον τομέα της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, ένα έγγραφο το οποίο περιέχει ανάλυση ανά τομέα⁽¹²⁾, ένα έγγραφο το οποίο περιλαμβάνει κατάσταση όλων των διαδικασιών λόγω παράβασης των Συνθηκών, κανονισμών και αποφάσεων, με μνεία των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και τομέων και του σταδίου της διαδικασίας στο οποίο ευρίσκονται, καθώς και παρόμοια κατάσταση για τις οδηγίες⁽¹³⁾.

(1) COM(2008) 306 (EE C 10 της 15.1.2009).

(2) COM(2008) 402.

(3) COM(2008) 401.

(4) COM(2008) 614.

(5) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 (EE L 214 της 9.8.2008).

(6) COM(2008) 194 και COM(2008) 576.

(7) COM(2008) 123 (EE C 202 της 8.8.2008).

(8) COM(2008) 49.

(9) COM(2008) 316 (EE C 10 της 15.1.2009).

(10) COM(2008) 9 (EE C 207 της 14.8.2008).

(11) COM(2008) 777.

(12) SEC(2008) 2854.

(13) SEC(2008) 2855.

Επίσης, η Επιτροπή εξέδωσε, την ίδια ημέρα, τομεακή ανακοίνωση για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ⁽¹⁾. Η ανακοίνωση αυτή προσδιορίζει τα προβλήματα που συνδέονται με την εφαρμογή της κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας και περιγράφει τα μέσα προαγωγής της συμμόρφωσης προς τις νομοθετικές διατάξεις. Στόχος αυτών των μέσων είναι κυρίως η πρόληψη των παραβάσεων, η ανταπόκριση στις συγκεκριμένες ανησυχίες του ευρωπαϊκού κοινού, ο εντοπισμός των σοβαρότερων παραβάσεων και η αμεσότερη και δραστικότερη διαχείρισή τους, καθώς και η πρόταση εντατικότερου διαλόγου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το κοινό και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Στο τέλος του 2008 ο αριθμός των τρεχουσών υποθέσεων παραβάσεων ανερχόταν σε 3 430 εκ των οποίων οι 1 840 ήταν καταγγελίες.

Νομικό πλαίσιο των κοινοτικών στατιστικών

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 11 Μαρτίου ⁽²⁾, τις αποφάσεις για τη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού συμβουλευτικού φορέα για τη διακυβέρνηση στον τομέα της στατιστικής και μιας ευρωπαϊκής στατιστικής συμβουλευτικής επιτροπής. Οι αποφάσεις αυτές αποτέλεσαν πρωτοβουλίες για τη βελτίωση και τη συμπλήρωση της υφιστάμενης διακυβέρνησης του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος.

Μείωση του διοικητικού φόρτου

Στο έγγραφο εργασίας της 30ής Ιανουαρίου με τίτλο «Μείωση του διοικητικού φόρτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση — έκθεση προόδου 2007 και προοπτικές για το 2008» ⁽³⁾, η Επιτροπή παρουσίασε το πρώτο έτος λειτουργίας του προγράμματος δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου. Επίσης, ανακοίνωσε την πρόθεσή της να παρουσιάσει, το 2008, νέες ενέργειες ταχείας υλοποίησης οι οποίες πιθανόν να δώσουν σημαντικά αποτελέσματα επιφέροντας μόνο μικρές τροποποιήσεις στην ισχύουσα νομοθεσία.

Αυτές οι ενέργειες ταχείας υλοποίησης, οι οποίες αναλύονται σε ανακοίνωση της 10ης Μαρτίου ⁽⁴⁾, καλύπτουν τους εξής τομείς δράσης: γεωργία, βιομηχανική πολιτική, περιβάλλον, στατιστικές και εσωτερική αγορά (εταιρικό δίκαιο και λογιστική).

Κατά τη διάρκεια του έτους η ομάδα εμπειρογνομόνων με πρόεδρο τον κ. Stoiber, η οποία συστάθηκε το 2007 για να παρέχει συμβουλές στην Επιτροπή κατά την εκτέλεση του προγράμματος δράσης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου, συνέχισε τις εργασίες της για τις ενέργειες ταχείας υλοποίησης. Εξέδωσε γνωμοδοτήσεις σχετικά με τις νέες

⁽¹⁾ COM(2008) 773.

⁽²⁾ Αποφάσεις αριθ. 235/2008/ΕΚ και αριθ. 234/2008/ΕΚ (ΕΕ L 73 της 15.3.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 35 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 141 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

και τις τρέχουσες πρωτοβουλίες για τη μείωση του διοικητικού φόρτου και προκήρυξε διαγωνισμό για την καλύτερη ιδέα όσον αφορά τη μείωση του διοικητικού φόρτου.

Το 2008 η Επιτροπή έλαβε επίσης πολλές εκατοντάδες προτάσεις μέτρων για τη μείωση των διοικητικών δαπανών, στο πλαίσιο της διαβούλευσης μέσω του διαδικτύου που άρχισε το 2007 ή μέσω των εκθέσεων και των επιστολών.

Επικουρικότητα και αναλογικότητα

Η Επιτροπή υπέβαλε, στις 26 Σεπτεμβρίου ⁽¹⁾, τη δέκατη πέμπτη ετήσια έκθεσή της «Βελτίωση της νομοθεσίας» για την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας το 2007. Η έκθεση αυτή αναφέρει επίσης δύο εξελίξεις οι οποίες σημειώθηκαν το 2007 και έχουν συνέπειες για τον τρόπο εφαρμογής των δύο αυτών αρχών: τη σύσταση της επιτροπής ανάλυσης επιπτώσεων (η οποία έχει οδηγήσει σε αυστηρότερο έλεγχο της τήρησης των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας στο πλαίσιο της ανάλυσης των επιπτώσεων από μέρους της Επιτροπής) και τη συμφωνία για τη θέσπιση νέας Συνθήκης (η οποία θα προβλέπει έναν νέο ρόλο για τα εθνικά κοινοβούλια σε σχέση με την εκτίμηση του τρόπου εφαρμογής των δύο αρχών). Στα συμπεράσματα της έκθεσης διαπιστώνεται ότι καθένας από τους φορείς που συμμετέχουν στη λειτουργία του όλου συστήματος, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, συνέβαλε στο να διασφαλιστεί η ενδεδειγμένη εξέταση των κοινοτικών προτάσεων. Επίσης, το γεγονός ότι τα εθνικά κοινοβούλια και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν εγείρει παρεμφερή ζητήματα καταδεικνύει αυξανόμενο βαθμό σύμπτωσης απόψεων σχετικά με το τι σημαίνουν στην πράξη οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Διαφάνεια

Μητρώο των εκπροσώπων συμφερόντων

Η Επιτροπή εγκαινίασε, στις 23 Ιουνίου, το ηλεκτρονικό της μητρώο των εκπροσώπων συμφερόντων. Όλοι οι φορείς που μετέχουν σε δραστηριότητες και προσπαθούν να επηρεάσουν τη διαμόρφωση πολιτικής και τη λήψη αποφάσεων από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα καλούνται να εγγραφούν στο μητρώο αυτό και να παράσχουν ορισμένες πληροφορίες με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας των σχέσεων μεταξύ των εκπροσώπων συμφερόντων και της Επιτροπής. Η προσυπογραφή του κώδικα δεοντολογίας αποτελεί προϋπόθεση για την εγγραφή στο εν λόγω μητρώο.

Ο κώδικας δεοντολογίας για τους εκπροσώπους συμφερόντων θεσπίστηκε από την Επιτροπή μετά από δημόσια διαβούλευση. Παρουσιάζεται στην ανακοίνωση της

⁽¹⁾ COM(2008) 586.

Επιτροπής της 27ης Μαΐου με τίτλο «Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία στον τομέα της διαφάνειας — Πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις με τους εκπροσώπους συμφερόντων (μητρώο και κώδικας δεοντολογίας)» ⁽¹⁾. Η Επιτροπή ορίζει, στην ανακοίνωση αυτή, τις δραστηριότητες εκπροσώπησης συμφερόντων και αναλύει επτά βασικούς κανόνες, οι οποίοι καθορίζουν πώς θα πρέπει να συμπεριφέρονται οι ενδιαφερόμενοι εκπρόσωποι.

Πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα

Τα τρία θεσμικά όργανα υπέβαλαν τις ετήσιες εκθέσεις τους για το έτος 2007 ⁽²⁾ σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής ⁽³⁾. Στις 30 Απριλίου η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση για την τροποποίηση αυτού του κανονισμού με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη νομοθετική δραστηριότητα, και συγχρόνως τη βελτίωση και διευκρίνιση ορισμένων διατάξεών του ⁽⁴⁾. Η πρόταση αυτή αποτελεί συνέχεια της δημόσιας διαβούλευσης που είχε πραγματοποιηθεί το 2007 με βάση Πράσινη Βίβλο ⁽⁵⁾.

Διαφάνεια στα δημοσιονομικά θέματα

Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για τη διαφάνεια ⁽⁶⁾, εγκαινιάστηκε, στις 2 Οκτωβρίου, νέος δικτυακός τόπος για το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας. Ο δικτυακός αυτός τόπος επικεντρώνεται στους δικαιούχους κονδυλίων των οποίων τις γραμμές προϋπολογισμού διαχειρίζονται άμεσα η Επιτροπή και οι εκτελεστικοί οργανισμοί που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ορισμένων προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, όλα τα κράτη μέλη έπρεπε να δημιουργήσουν έναν δικτυακό τόπο με πληροφορίες σχετικά με τις πληρωμές στους δικαιούχους στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης — διαθέσιμος από τις 30 Σεπτεμβρίου για τις δαπάνες του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) ⁽⁷⁾ και από τις 30 Απριλίου 2009 για τις δαπάνες του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ).

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Βελτίωση της νομοθεσίας:
http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/index_el.htm

⁽¹⁾ COM(2008) 323 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 630.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 (ΕΕ L 145 της 31.5.2001).

⁽⁴⁾ COM(2008) 229.

⁽⁵⁾ COM(2006) 194 (ΕΕ C 151 της 29.6.2006) και COM(2007) 127 (ΕΕ C 181 της 3.8.2007).

⁽⁶⁾ COM(2006) 194 (ΕΕ C 151 της 29.6.2006).

⁽⁷⁾ Βλέπε πρώτη έκθεση σχετικά με τη δημοσιονομική εκτέλεση του ΕΓΤΑΑ, COM(2008) 589.

- Ανάλυση επιπτώσεων:
http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm
- Μείωση του διοικητικού φόρτου:
http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/index_el.htm
- Κοινωνία των πολιτών:
http://ec.europa.eu/civil_society/index_fr.htm
- Μητρώο των εκπροσώπων συμφερόντων:
<http://www.ec.europa.eu/transparency/regrin/>
- Δημοσιονομική διαφάνεια:
http://ec.europa.eu/beneficiaries/fts/index_fr.htm
http://ec.europa.eu/agriculture/funding/index_el.htm
- EUR-Lex:
<http://eur-lex.europa.eu/el/index.htm>

Τμήμα 2

Στρατηγική επικοινωνίας

Πλαίσιο

Η Επιτροπή, γνωρίζοντας την ανάγκη να ενταχθεί περισσότερο ο πολίτης στην ευρωπαϊκή πολιτική ζωή και να βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζει τις δραστηριότητές της στο εξωτερικό, έχει υιοθετήσει μια νέα προσέγγιση όσον αφορά την επικοινωνία που συνίσταται στην «καλύτερη συνεκτίμηση των απόψεων και των ανησυχιών των πολιτών, την καλύτερη επεξήγηση των σχετικών θεμάτων και την επικέντρωση στο τοπικό επίπεδο». Η Επιτροπή, επειδή γνωρίζει ότι η επικοινωνία όσον αφορά τα ευρωπαϊκά ζητήματα πρέπει να είναι κοινή ευθύνη, πρότεινε, το 2007, μια διοργανική συμφωνία καθώς και διαχειριστικές συμπράξεις με τα κράτη μέλη που το επιθυμούν. Επιπλέον, δημιούργησε στις αντιπροσωπείες της στα κράτη μέλη ένα δίκτυο τοπικών γραφείων για την πολυγλωσσία που παρουσιάζουν τα μηνύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σαφήνεια, προσαρμόζοντας τις πληροφορίες στις τοπικές ανάγκες.

Στις 2 Απριλίου η Επιτροπή ενέκρινε ανακοίνωση για το μέλλον της στρατηγικής του σχεδίου Δ που εφαρμόζεται από το 2005 έως το 2007 ⁽¹⁾. Αυτή η πρωτοβουλία θα συνεχιστεί το 2008 και το 2009 και θα ονομάζεται Debate Europe (δημόσια συζήτηση για την Ευρώπη). Συγκεκριμένα, θα έχει τους ακόλουθους στόχους:

⁽¹⁾ COM(2008) 158 (EE C 202 της 8.8.2008).

- να συγχρηματοδοτεί τις διαβουλεύσεις των πολιτών για το μέλλον της Ευρώπης, τις οποίες διαχειρίζονται οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών·
- να ενισχύει την ικανότητα των αντιπροσωπειών της Επιτροπής και των δικτύων των τοπικών κέντρων ενημέρωσης ώστε να μπορούν να οργανώνουν συζητήσεις για κοινοτικά ζητήματα·
- να επεκτείνει τις συνεργίες μεταξύ των διαφορετικών προγραμμάτων της Επιτροπής που προορίζονται να προωθήσουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά·
- να ενισχύει τη διοργανική συνεργασία σε επίπεδο κρατών μελών και Κοινότητας σε μια κοινή προσπάθεια να έρθουν σε επαφή με τους πολίτες.

Επιπλέον, με αυτή την πρωτοβουλία θα συνεχιστεί η ανάπτυξη των πλέον επιτυχημένων ενεργειών που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του σχεδίου Δ, όπως οι συζητήσεις για το διαδίκτυο, οι ευρωπαϊκοί δημόσιοι χώροι που δημιουργούνται από τις αντιπροσωπείες της Επιτροπής και τα γραφεία ενημέρωσης του κοινού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή τα φόρουμ των πολιτών που οργανώνονται από τα άλλα θεσμικά και κοινοτικά όργανα.

Η Επιτροπή έχει προτείνει επίσης ⁽¹⁾, στις 24 Απριλίου, συγκεκριμένα μέτρα που στοχεύουν να παράσχουν στους πολίτες περισσότερες πληροφορίες για τα ευρωπαϊκά ζητήματα των οπτικοακουστικών μέσων ενημέρωσης. Αυτά τα μέτρα αφορούν πρώτιστα την ανάπτυξη του δικτύου των οπτικοακουστικών μέσων (ραδιόφωνο, τηλεόραση και διαδίκτυο) μέσω πενταετών συμβάσεων υπηρεσιών του τύπου «αποστολή δημόσιας υπηρεσίας». Αυτά τα δίκτυα των μέσων δεσμεύονται να παράγουν και να διαδίδουν, με πλήρη ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης, προγράμματα σχετικά με τα ευρωπαϊκά ζητήματα στις διάφορες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, στις 11 Νοεμβρίου άρχισε να λειτουργεί η ηλεκτρονική πλατφόρμα Euranet, το δίκτυο των ευρωπαϊκών ραδιοφωνικών σταθμών ⁽²⁾.

Η Επιτροπή έχει επικεντρώσει εξάλλου την επικοινωνία της σε οκτώ προτεραιότητες το 2008 (έναντι 17 το 2007) για να αυξήσει την προβολή και τον αντίκτυπο στους πολίτες.

Επιλέχθηκαν τέσσερις διοργανικές επικοινωνιακές προτεραιότητες για το 2009: οι εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ενέργεια και η κλιματική αλλαγή, ο εορτασμός της 20ής επετείου από την πτώση του τείχους του Βερολίνου και η στήριξη της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της αλληλεγγύης.

Με σκοπό να ενθαρρύνουν τη σύγκλιση απόψεων όσον αφορά τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επικοινωνία, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησαν αντίστοιχα, στις 9 και 13 Οκτωβρίου, μια κοινή δήλωση «Σύμπραξη για την επικοινωνιακή προβολή των ευρωπαϊκών θεμάτων».

(1) SEC(2008) 506.

(2) IP/08/1680.

Εξάλλου, προκειμένου να βελτιωθεί ο διάλογος με τους πολίτες, άρχισε το 2008 ⁽¹⁾ η αναδιάρθρωση του ιστοχώρου Eurora, η οποία συνίσταται σε απλοποίηση της πλοήγησης και του περιεχομένου του καθώς επίσης και στην ενίσχυση της διάδρασης. Ομοίως, από τον Ιούνιο του 2008 διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή χρονοδιάγραμμα των κύριων δραστηριοτήτων των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων που απευθύνεται στους δημοσιογράφους.

Όσον αφορά την επικοινωνία εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι κοινοτικές αντιπροσωπείες επικέντρωσαν τις δραστηριότητές τους όσον αφορά τη δημόσια διπλωματία στην έννοια του ευρωπαϊκού έτους διαπολιτισμικού διαλόγου, καθώς επίσης και στα ζητήματα της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής.

Επιπλέον, σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί στη διάρκεια του έτους για τη χάραξη μιας αποτελεσματικότερης εσωτερικής επικοινωνίας ⁽²⁾, κυρίως όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπηρεσιών, την κοινή κατάρτιση (και για τη στελέχωση και για το «διπλωματικό προσωπικό»), την ανάπτυξη των πόρων και την αξιολόγηση.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας:
http://ec.europa.eu/dgs/communication/index_el.htm
- Πηγές πληροφοριών και επαφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
http://europa.eu/geninfo/info/index_el.htm
- Debate Europe (Δημόσια συζήτηση για την Ευρώπη):
<http://europa.eu/debateeurope/>

Τμήμα 3

Συνθήκη της Λισαβόνας

Πλαίσιο

Το έτος 2007 σηματοδότησε την πεντηκοστή επέτειο των συνθηκών της Ρώμης. Η δήλωση του Βερολίνου —την οποία υπέγραψαν επ' ευκαιρία της επετείου αυτής οι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής— επιβεβαίωσε εκ νέου τις κοινές ευρωπαϊκές

(1) SEC(2007) 1742.

(2) SEC(2007) 912.

αξίες και προέβλεψε την επανάληψη της διαδικασίας μεταρρύθμισης της Ένωσης μετά την απόρριψη της συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης. Έθεσε ως στόχο να στηρίξει την Ευρωπαϊκή Ένωση σε κοινές ανανεωμένες βάσεις πριν από τις εκλογές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2009. Η Διακυβερνητική Συνδιάσκεψη που πραγματοποιήθηκε το 2007 συνέταξε τη συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007⁽¹⁾. Για να τεθεί σε ισχύ πρέπει να κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη. Παράλληλα, στις 12 Δεκεμβρίου 2007, οι πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής υπέγραψαν και διακήρυξαν τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Κύρωση της συνθήκης της Λισαβόνας

Κατά το έτος αυτό τα κοινοβούλια 25 κρατών μελών ενέκριναν τη συνθήκη της Λισαβόνας (βλέπε πίνακα 1).

Στις 12 Ιουνίου οι Ιρλανδοί απέρριψαν, με δημοψήφισμα, την κύρωση της Συνθήκης με ποσοστό 53,4 % των ψήφων κατά και 46,6 % υπέρ.

Μετά την απόρριψη στην Ιρλανδία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 19ης και 20ής Ιουνίου επιβεβαίωσε τη συνέχιση της διαδικασίας κύρωσης στα υπόλοιπα κράτη μέλη. Έκρινε ότι απαιτείται περισσότερος χρόνος για να αναλυθεί η κατάσταση και αποφάσισε να επανέλθει στο θέμα τον Οκτώβριο.

Στη σύνοδο της 15ης και 16ης Οκτωβρίου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έλαβε υπό σημείωση την ανάλυση των αποτελεσμάτων του δημοψηφίσματος που παρουσίασε ο ιρλανδός πρωθυπουργός κ. Cowen. Η ιρλανδική κυβέρνηση θα συνεχίσει τις διαβουλεύσεις της προκειμένου να συμβάλει στην εξεύρεση λύσης στη δύσκολη αυτή κατάσταση.

Οι συζητήσεις συνεχίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 11ης και 12ης Δεκεμβρίου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθόρισε μια διαδικασία ώστε να μπορέσει να τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη πριν από το τέλος του 2009. Όσον αφορά τη σύνθεση της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθύμισε ότι οι ισχύουσες συνθήκες απαιτούν τη μείωση του αριθμού των μελών της Επιτροπής το 2009. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ότι, εάν η Συνθήκη τεθεί σε ισχύ, θα πρέπει να αποφασιστεί, σύμφωνα με τις απαιτούμενες νομικές διαδικασίες, ότι η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να απαρτίζεται από έναν πολίτη από κάθε κράτος μέλος. Επίσης, εάν η Ιρλανδία δεσμεύεται να επιδιώξει κύρωση της Συνθήκης πριν από το τέλος της θητείας της σημερινής Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ότι θα παρασχεθούν οι απαιτούμενες νομικές εγγυήσεις στους τομείς της φορολογίας και των πολιτικών ασφάλειας και άμυνας των κρατών μελών, καθώς και ότι θα διασφαλιστούν οι διατάξεις του ιρλανδικού Συντάγματος σχετικά με το δικαίωμα στη ζωή, στην παιδεία και την οικογένεια.

(1) EE C 306 της 17.12.2007.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1**Κύρωση της συνθήκης της Λισαβόνας**

Κράτος μέλος	Διαδικασία κύρωσης	Ημερομηνία κύρωσης ⁽¹⁾	Παρατηρήσεις
Βέλγιο	Κοινοβουλευτική διαδικασία	15 Οκτωβρίου	Έκδοση στις 10 Ιουλίου
Βουλγαρία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	28 Απριλίου	Έκδοση στις 21 Μαρτίου
Τσεχική Δημοκρατία	Κοινοβουλευτική διαδικασία		Ψηφοφορία στη Γερουσία προβλεπόμενη στα μέσα Ιανουαρίου 2009
Δανία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	29 Μαΐου	Έκδοση στις 24 Απριλίου
Γερμανία	Κοινοβουλευτική διαδικασία		Έκδοση στις 23 Μαΐου. Κατάθεση των εγγράφων κύρωσης μέχρι την έκδοση γνώμης του Συνταγματικού Δικαστηρίου
Εσθονία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	23 Σεπτεμβρίου	Έκδοση στις 11 Ιουνίου
Ιρλανδία	Δημοψήφισμα		Απόρριψη στις 12 Ιουνίου
Ελλάδα	Κοινοβουλευτική διαδικασία	12 Αυγούστου	Έκδοση στις 11 Ιουνίου
Ισπανία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	8 Οκτωβρίου	Έκδοση στις 15 Ιουλίου
Γαλλία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	14 Φεβρουαρίου	Έκδοση στις 7 Φεβρουαρίου
Ιταλία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	8 Αυγούστου	Έκδοση στις 31 Ιουλίου
Κύπρος	Κοινοβουλευτική διαδικασία	26 Αυγούστου	Έκδοση στις 3 Ιουλίου
Λεττονία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	16 Ιουνίου	Έκδοση στις 8 Μαΐου
Λιθουανία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	26 Αυγούστου	Έκδοση στις 8 Μαΐου
Λουξεμβούργο	Κοινοβουλευτική διαδικασία	21 Ιουλίου	Έκδοση στις 29 Μαΐου
Ουγγαρία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	6 Φεβρουαρίου	Έκδοση στις 17 Δεκεμβρίου 2007
Μάλτα	Κοινοβουλευτική διαδικασία	6 Φεβρουαρίου	Έκδοση στις 29 Ιανουαρίου
Κάτω Χώρες	Κοινοβουλευτική διαδικασία	11 Σεπτεμβρίου	Έκδοση στις 8 Ιουλίου
Αυστρία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	13 Μαΐου	Έκδοση στις 24 Απριλίου
Πολωνία	Κοινοβουλευτική διαδικασία		Έκδοση στις 2 Απριλίου, εν αναμονή της υπογραφής από τον πρόεδρο
Πορτογαλία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	17 Ιουνίου	Έκδοση στις 23 Απριλίου
Ρουμανία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	11 Μαρτίου	Έκδοση στις 4 Φεβρουαρίου
Σλοβενία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	24 Απριλίου	Έκδοση στις 29 Ιανουαρίου
Σλοβακία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	24 Ιουνίου	Έκδοση στις 10 Απριλίου
Φινλανδία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	30 Σεπτεμβρίου	Έκδοση στις 11 Ιουνίου
Σουηδία	Κοινοβουλευτική διαδικασία	10 Δεκεμβρίου	Έκδοση στις 20 Νοεμβρίου
Ηνωμένο Βασίλειο	Κοινοβουλευτική διαδικασία	16 Ιουλίου	Έκδοση στις 18 Ιουνίου

(¹) Ημερομηνία κατάθεσης των εγγράφων κύρωσης.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Συνθήκη της Λισαβόνας:
http://europa.eu/lisbon_treaty/index_el.htm

Τμήμα 4

Διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση

Πλαίσιο

Η κρίση του χρηματοπιστωτικού συστήματος που εκδηλώθηκε το 2007 στην αμερικανική αγορά ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου (subprimes) προκάλεσε αναστατώσεις και μεγάλη αβεβαιότητα στο σύνολο του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, το Συμβούλιο εξέδωσε τον Οκτώβριο 2007 σειρά συμπερασμάτων προκειμένου να εξουδετερωθούν οι κυριότερες αδυναμίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος τις οποίες απέκλυσε η κρίση. Οι τομείς προτεραιότητας για τους οποίους πρέπει να ληφθούν μέτρα καταγράφηκαν στο χάρτη πορείας του Escofin, ο οποίος διαρθρώνεται γύρω από τέσσερις άξονες εργασίας: βελτίωση της διαφάνειας, αξιολόγηση των χρηματοπιστωτικών προϊόντων, ενίσχυση των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας και βελτίωση της λειτουργίας των αγορών μέσω μιας καλύτερης πολιτικής αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας.

Τον Σεπτέμβριο τα γεγονότα που συνέβησαν ως επακόλουθο της υπαγωγής σε κυβερνητικό έλεγχο των αμερικανικών οργανισμών αναχρηματοδότησης ενυπόθηκων δανείων και της πτώχευσης της τέταρτης μεγαλύτερης αμερικανικής εμπορικής τράπεζας (στις 7 και στις 15 Σεπτεμβρίου αντίστοιχα) προκάλεσαν μια διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία στα τέλη Σεπτεμβρίου έφτασε και στην Ευρώπη.

Αμέσως θεσπίστηκαν παγκοσμίως έκτακτα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής κρίσης στις οικονομίες. Πέραν των εν λόγω μέτρων, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρωτοστάτησε επιχειρώντας μια πραγματική και πλήρη μεταρρύθμιση του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος, βασιζόμενη στις αρχές της διαφάνειας, της τραπεζικής αλληλεγγύης, της ευθύνης, της ακεραιότητας και της παγκόσμιας διακυβέρνησης.

Εξάλλου, στη διάρκεια του έτους και πριν εκδηλωθεί εμφανώς η χρηματοπιστωτική κρίση στην ευρωπαϊκή ήπειρο, παρουσιάστηκαν πολλές πρωτοβουλίες καθώς και προβληματισμοί στο πλαίσιο του χάρτη πορείας του Οκτωβρίου 2007 όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Οι πρωτοβουλίες αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά στο κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Μακροοικονομικό πλαίσιο»⁽¹⁾.

(1) Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Μακροοικονομικό πλαίσιο», επιμέρους τίτλοι «Γενικές πτυχές» και «Χρηματοπιστωτικά συστήματα», της παρούσας Έκθεσης.

Ευρωπαϊκή απάντηση στη χρηματοπιστωτική κρίση

Μετά την εκδήλωση της κρίσης τον Σεπτέμβριο, πολλά κράτη μέλη της Ένωσης υποχρεώθηκαν, υπό κατεπείγουσες συνθήκες, να λάβουν μέτρα για τη διάσωση του εθνικού τραπεζικού τους συστήματος.

Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν επίσημες και άτυπες συνεννοήσεις των χωρών μελών της Ένωσης με σκοπό, αφενός, να δοθεί κοινή απάντηση στην επιβράδυνση της ανάπτυξης της οικονομίας και, αφετέρου, να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στις χρηματαγορές.

Ομοίως, ήδη από την αρχή της κρίσης, η Επιτροπή δεσμεύθηκε να βοηθήσει τα κράτη μέλη να ενεργήσουν κατά συντονισμένο και αποτελεσματικό τρόπο για να επιλύσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο χρηματοπιστωτικός τομέας και να αντεπεξέλθουν τοιούτοτρόπως σε μια συστημική κρίση. Οι πρωτοβουλίες αυτές έκτακτης ανάγκης που παρουσιάστηκαν από την Επιτροπή εγγράφονται απευθείας στο πλαίσιο που καθορίστηκε από το Συμβούλιο «Οικονομικές και Δημοσιονομικές Υποθέσεις» (Ecofin) ήδη από τον Οκτώβριο 2007, που αποσκοπεί στην ενίσχυση της διαφάνειας και της υπευθυνότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και στη στήριξη της ανάπτυξης της εσωτερικής αγοράς.

Από την πλευρά του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επανειλημμένως κάλεσε επισήμως την Επιτροπή να διατυπώσει νομοθετικά μέτρα στον τομέα των χρηματαγορών.

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου στη Νίκαια μια άτυπη συνάντηση των ευρωπαϊών υπουργών εθνικής οικονομίας και οικονομικών.

Στις 23 Σεπτεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε δύο ψηφίσματα. Με το πρώτο ζητεί τη θέσπιση νομοθεσίας με την οποία να βελτιώνεται το πλαίσιο εποπτείας των κερδοσκοπικών κεφαλαίων και των ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων. Με το δεύτερο ψήφισμα ζητούνται νέοι κανόνες για να υπάρξει μεγαλύτερη διαφάνεια στις επενδυτικές πολιτικές των κερδοσκοπικών κεφαλαίων και των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων.

Την 1η Οκτωβρίου η Επιτροπή πρότεινε ⁽¹⁾ αναθεώρηση των οδηγιών για τα «ίδια κεφάλαια» ⁽²⁾. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποσκοπούν κυρίως στην προώθηση μιας καλύτερης διαχείρισης των υψηλών κινδύνων, στη βελτίωση της ποιότητας του κεφαλαίου, στη διασφάλιση της σύγκλισης και της αποτελεσματικότητας των μεθόδων σε θέματα εποπτείας, στην τελειοποίηση της διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας και στη διόρθωση των αστοχιών της τιτλοποίησης σύμφωνα με το μοντέλο «δημιουργία για διανομή δανείων» (originate to distribute).

(1) COM(2008) 602.

(2) Οδηγίες 2006/48/EK και 2006/49/EK (EE L 177 της 30.6.2006).

Στις 4 Οκτωβρίου τα ευρωπαϊκά μέλη της ομάδας G8 συγκεντρώθηκαν στο Παρίσι. Οι ιθύνοντες της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Μεγάλης Βρετανίας εξέδωσαν κοινό ανακοινωθέν στο οποίο δεσμεύθηκαν να λάβουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να διασφαλιστούν η αλληλεγγύη και η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Στις 6 Οκτωβρίου ακολούθησε δήλωση των 27 ευρωπαϊών αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων. Οι ιθύνοντες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δήλωσαν ότι ο καθένας τους θα λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος (είτε με ενισχυμένους μηχανισμούς εγγύησης των τραπεζικών καταθέσεων, είτε με ένεση ρευστού από τις κεντρικές τράπεζες, είτε με μέτρα που θα στοχεύουν ορισμένες τράπεζες).

Έπειτα, συνήλθε το Συμβούλιο στις 7 Οκτωβρίου στο Λουξεμβούργο. Της συνόδου προηγήθηκε συνεδρίαση της ευρωομάδας στις 6 Οκτωβρίου. Το Συμβούλιο συμφώνησε για συντονισμένη προσέγγιση προς αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 15 και 16 Οκτωβρίου, εξέδωσε συμπεράσματα στα οποία διατυπώνεται άμεση αντίδραση στις χρηματοπιστωτικές αναταραχές, καθώς και δηλώσεις που αφορούν τα εξής θέματα: ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας· ανάγκη ενίσχυσης της εποπτείας των χρηματαγορών· συντονισμένη κοινοτική απάντηση στην επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης· επίπεδα αμοιβών των διευθυντικών στελεχών επιχειρήσεων.

Στη συνέχεια της δήλωσης των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της 6ης Οκτωβρίου, το Συμβούλιο κατέδειξε ότι μείζων προτεραιότητα ήταν να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στον χρηματοπιστωτικό τομέα, καθώς και η εύρυθμη λειτουργία του τελευταίου. Το Συμβούλιο κατέληξε επίσης στην ανάγκη στήριξης των συστημικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και καθόρισε κοινές αρχές γι' αυτά. Ενθάρρυνε την Επιτροπή να τροποποιήσει αμέσως ορισμένους λογιστικούς κανόνες που εφαρμόζονται στις τράπεζες. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν να αυξήσουν την εγγύηση των καταθέσεων σε ένα ελάχιστο ποσό 50 000 EUR. Τέλος, το Συμβούλιο έλαβε υπό σημείωση ότι οι σημερινοί κανόνες (έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων και σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης) είναι αρκετά ελαστικοί για να συνεκτιμηθούν οι έκτακτες περιστάσεις που πλήττουν την Ευρώπη.

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που λήφθηκαν από το Συμβούλιο στις 7 Οκτωβρίου, η Επιτροπή δημοσίευσε, στις 13 Οκτωβρίου, προανατολισμούς⁽¹⁾ για τα κράτη μέλη με θέμα τα ληφθέντα μέτρα υπέρ των προβληματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Οι προανατολισμοί αυτοί βασίζονται στους κανόνες της συνθήκης ΕΚ που επιτρέπουν ενισχύσεις με στόχο τη διόρθωση σοβαρής αναστάτωσης της οικονομίας ενός κράτους — άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ. Σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, τα λαμβανόμενα μέτρα δεν επιτρέπεται να προκαλούν δυσανάλογες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού ούτε να έχουν επιβλαβείς επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά. Εξάλλου, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι περιορισμένης χρονικής εφαρμογής και να συνοδεύονται από επαρκείς συνει-

(1) ΕΕ C 270 της 25.10.2008.

σφορές του ιδιωτικού τομέα. Η τήρηση των ανωτέρω αρχών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για τα μεμονωμένα μέτρα ενίσχυσης, πρέπει να είναι εγγυημένη από τα κράτη μέλη και θα ελέγχεται από την Επιτροπή. Στις 5 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε εξάλλου αναλυτικούς προσανατολισμούς σχετικά με τις λεπτομέρειες ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης ⁽¹⁾, ώστε να διασφαλίσει ότι η υπόλοιπη οικονομία θα τυγχάνει επαρκούς χρηματοδότησης και να σταθεροποιήσει τις χρηματοπιστωτικές αγορές, ενώ παράλληλα αποφεύγονται οι υπέρμετρες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις. Οι προσανατολισμοί αυτοί λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι η πιστωτική στενότητα ήδη αρχίζει να πλήττει την πραγματική οικονομία και ότι οι υγιείς από χρηματοπιστωτική άποψη τράπεζες μπορεί να έχουν ανάγκη δημόσιων κεφαλαίων για να είναι σε θέση να χορηγήσουν επαρκείς πιστώσεις στις επιχειρήσεις. Η ανακοίνωση συμπληρώνει, διευκρινίζοντάς το, το έγγραφο προσανατολισμού της 13ης Οκτωβρίου ⁽²⁾.

Η Επιτροπή παρουσίασε επίσης, στις 15 Οκτωβρίου, αναθεώρηση ⁽³⁾ των κοινοτικών κανόνων σχετικά με τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων ⁽⁴⁾. Οι νέοι κανόνες αποσκοπούν στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Τοιούτοτρόπως, το επίπεδο ελάχιστης εγγύησης των καταθέσεων θα αυξηθεί από 20 000 EUR σε 100 000 EUR εντός ενός έτους (στο μεταξύ, θα διαμορφωθεί σε 50 000 EUR), όπου όμως κάθε κράτος μέλος έχει τη δυνατότητα να καθορίζει υψηλότερα επίπεδα. Επιπλέον, η προθεσμία αποζημίωσης σε περίπτωση πτώχευσης της τράπεζας θα μειωθεί από τρεις μήνες σε τρεις ημέρες.

Την ίδια ημέρα η Επιτροπή ενέκρινε ⁽⁵⁾ τροποποιήσεις ορισμένων ισχυόντων λογιστικών προτύπων (το διεθνές λογιστικό πρότυπο IAS 39 και το διεθνές πρότυπο χρηματοοικονομικής αναφοράς IFRS 7) ώστε να επιτρέψει την αλλαγή κατάταξης των χρηματοδοτικών μέσων και για να μην ευρεθούν τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε μειονεκτική θέση έναντι των διεθνών ανταγωνιστών τους ⁽⁶⁾. Έπειτα, στις 3 Νοεμβρίου, ενέκρινε το ενοποιημένο κείμενο όλων των διεθνών λογιστικών προτύπων που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για σκοπούς απλούστευσης ⁽⁷⁾.

Στις 9 Οκτωβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα με αντικείμενο τη μελλοντική διάρθρωση της χρηματοπιστωτικής εποπτείας. Με το κείμενο ζητείται επίσημα από την Επιτροπή να διατυπώσει προτάσεις ώστε να βελτιωθεί το σύστημα κανονιστικών

⁽¹⁾ C(2008) 8259.

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Ανταγωνισμός», επιμέρους τίτλος «Κρατικές ενισχύσεις», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ COM(2008) 661.

⁽⁴⁾ Οδηγία 94/19/EK (EE L 135 της 31.5.1994).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1004/2008 (EE L 275 της 16.10.2008).

⁽⁶⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Πρόσδος της εσωτερικής αγοράς», επιμέρους τίτλος «Λογιστική παρακολούθηση και έλεγχος», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1126/2008 (EE L 320 της 29.11.2008).

ρυθμίσεων και εποπτείας των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στην Ευρώπη (συνέχειες Lamfalussy).

Στις 12 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι η διάσκεψη κορυφής των χωρών της ζώνης του ευρώ, με σκοπό να καταρτιστεί ένα σχέδιο από κοινού δράσης των κρατών της ζώνης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) απέναντι στη σημερινή χρηματοπιστωτική κρίση. Οι εκπρόσωποι της ομάδας του ευρώ ενέκριναν δήλωση σχετικά με έναρμονισμένο σχέδιο δράσης των χωρών της ζώνης του ευρώ.

Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κατάσταση και η βούληση για ουσιαστική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον διεθνή διακανονισμό της κρίσης αυτής κυριάρχησαν επίσης στην ημερήσια διάταξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 15 και 16 Οκτωβρίου. Το τελευταίο επαναδιακήρυξε τις αρχές που αποφάσισε η ευρωομάδα στις 12 Οκτωβρίου για τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν ιδίως, σε συνδυασμό με τις κεντρικές τράπεζες και τις εποπτικές αρχές, στη διασφάλιση επαρκούς ρευστότητας στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στη διευκόλυνση της χρηματοδότησής τους και στην προσφορά σε αυτά χρηματικών πόρων ώστε να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν ομαλά την οικονομία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε εξάλλου να εγκαταστήσει αμέσως άτυπο μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης, ανταλλαγής πληροφοριών και αξιολόγησης (μονάδα αντιμετώπισης χρηματοπιστωτικών κρίσεων). Παράλληλα, προβλέπονται μηνιαίες συνεδριάσεις των εθνικών εποπτικών αρχών για να ενισχυθεί η επιτήρηση του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού τομέα.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε επίσης την πρωτοβουλία για συνεργασία το συντομότερο δυνατό με τους διεθνείς εταίρους για αναμόρφωση του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος και για μια νέα παγκόσμια διακυβέρνηση. Έτσι, η Ευρώπη θα διαδραματίσει ρόλο εισηγητή στην επεξεργασία του νέου συστήματος χρηματοπιστωτικής διακυβέρνησης. Πριν από τα τέλη του 2008 προβλέφθηκε διεθνής διάσκεψη κορυφής (βλέπε κατωτέρω «Διεθνής διάσκεψη κορυφής της ομάδας G20»).

Υπό το πρίσμα αυτό, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο πρόεδρος της Επιτροπής συναντήθηκαν με τον πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών στις 18 Οκτωβρίου στη Νέα Υόρκη. Οι τρεις ιθύνοντες συνεννοήθηκαν να προτείνουν, προς αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης, σειρά διεθνών διασκέψεων κορυφής. Καθορίστηκαν ζητήματα προς πραγμάτευση κατά τις διασκέψεις αυτές, όπως η εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, η δραστηριότητα των κερδοσκοπικών κεφαλαίων υψηλού κινδύνου και ο ρόλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ).

Σε ψήφισμα της 22ας Οκτωβρίου με αντικείμενο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε μέτρα με σκοπό να βελτιωθεί ο δημοσιονομικός έλεγχος. Επανάλαβε την έκκλησή του για νομοθετικά μέτρα με σκοπό την ενίσχυση του πλαισίου κανονιστικής ρύθμισης και επιτήρησης και τη διαχείριση της κρίσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή: τη ρύθμιση και την εποπτεία των τραπεζών, το ρόλο των οργανισμών πιστοληπτικής αξιολόγησης, την τιτλοποίηση και την εποπτεία

της, τα κερδοσκοπικά αμοιβαία κεφάλαια και άλλους τύπους νέων σχημάτων, το ρόλο της μόχλευσης, τις απαιτήσεις διαφάνειας, τους κανόνες εκκαθάρισης, το συμφηφισμό στις εξωχρηματοπιστηριακές αγορές και τους μηχανισμούς πρόληψης κρίσεων.

Ομοίως, η συνεδρίαση του Συμβουλίου της 4ης Νοεμβρίου αφιερώθηκε κυρίως στην αντίδραση στη χρηματοπιστωτική κρίση. Οι συζητήσεις αφορούσαν κυρίως τη συνέχιση των καταβαλλόμενων προσπαθειών για το σκοπό αυτό. Οι υπουργοί οικονομικών αναφέρθηκαν επίσης στο συντονισμό των εθνικών δράσεων στήριξης του χρηματοπιστωτικού τομέα, στη χορήγηση συνδρομής στις ευρωπαϊκές χώρες που πλήττονται από την κρίση και τα κοινά μηνύματα που οφείλει να στείλει η Ευρώπη στο διάλογο με θέμα την αναμόρφωση του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Το Συμβούλιο ενέκρινε δάνειο ύψους 6,5 δισ. EUR προς την Ουγγαρία ⁽¹⁾, ώστε να επιτρέψει στη χώρα να αντεπεξέλθει στις ισχυρές πιέσεις που υφίστανται οι χρηματαγορές της. Στο δάνειο αυτό προστίθεται χρηματοδοτική συνδρομή χορηγούμενη από το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα με σκοπό να στηριχθεί το ισοζύγιο πληρωμών στον μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα.

Εξάλλου, στις 12 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομώνων υψηλού επιπέδου για την εποπτεία των χρηματαγορών (ομάδα που συγκροτήθηκε από τον πρόεδρο της Επιτροπής), με σκοπό να υποβάλει στην Επιτροπή συστάσεις με αντικείμενο την ενίσχυση του ευρωπαϊκού μηχανισμού εποπτείας και να μελετήσει τη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών και των διεθνών εταίρων τους ⁽²⁾.

Επίσης, στις 12 Νοεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού για τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας ⁽³⁾. Η πρόταση αποβλέπει στην εισαγωγή ενός νομικώς δεσμευτικού καθεστώτος εγγραφής και εξωτερικού ελέγχου, με το οποίο οι ευρωπαϊκές ρυθμιστικές αρχές θα είναι επιφορτισμένες με το έργο της εποπτείας των πολιτικών και των διαδικασιών τις οποίες ακολουθούν οι οργανισμοί αξιολόγησης.

Στη σύνοδο της 2ας Δεκεμβρίου, το Συμβούλιο ενέκρινε αύξηση κατά 12 δισ. EUR, στο επίπεδο των 25 δισ. EUR, του διαθέσιμου ανωτάτου ορίου συνδρομής σε περίπτωση χρηματοπιστωτικών δυσκολιών κράτους μέλους εκτός της ζώνης του ευρώ ⁽⁴⁾. Επειδή πρόκειται για αντιδράσεις στη χρηματοπιστωτική κρίση, το Συμβούλιο επέμεινε ειδικώς στην αναγκαία θέσπιση, πάραυτα, εθνικών συστημάτων στήριξης του τραπεζικού τομέα για τις εγγυήσεις, και μάλιστα για τα σχέδια ανακεφαλαιοποίησης.

⁽¹⁾ COM(2008) 716.

⁽²⁾ IP/08/1679.

⁽³⁾ COM(2008) 704.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1360/2008 (ΕΕ L 352 της 31.12.2008).

Σχέδιο ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας

Για να αντιμετωπιστεί η επιβράδυνση της οικονομίας συνεπεία της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 29 Οκτωβρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Από τη χρηματοπιστωτική κρίση στην ανάκαμψη: ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης»⁽¹⁾. Στην ανακοίνωση προτείνει σχέδιο δράσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας στο πλαίσιο επιβράδυνσης των οικονομιών στην Ευρώπη. Το σχέδιο διαρθρώνεται γύρω από τρεις άξονες: μια νέα αρχιτεκτονική χρηματαγορών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης· μέτρα για να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία· μια παγκόσμια απάντηση στη χρηματοπιστωτική κρίση.

Έπειτα, στις 26 Νοεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας⁽²⁾. Το σχέδιο, που παρουσιάστηκε σε συνάφεια με τη στρατηγική της Λισαβόνας, στηρίζεται σε δύο βασικούς πυλώνες. Ο πρώτος συνίσταται στη μαζική ένεση ρευστού στην οικονομία για να τονωθεί η ζήτηση και να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη. Η Επιτροπή προτείνει να συμφωνήσουν τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Ένωση για άμεσο φορολογικό κίνητρο ανερχόμενο σε 200 δισ. EUR (ποσοστό 1,5 % του ΑΕγχΠ) για να τονωθεί η ζήτηση, ενώ παράλληλα θα τηρηθούν οι όροι του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Ο δεύτερος πυλώνας στηρίζεται στην ανάγκη προσανατολισμού της βραχυπρόθεσμης δράσης ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στον μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Στο σχέδιο αυτό παρουσιάζεται ένα πλήρες πρόγραμμα για να προσανατολιστεί η δράση υπέρ των «ευφυών» επενδύσεων, δηλαδή επενδύσεων στα επαγγελματικά προσόντα που αντιστοιχούν στις μελλοντικές ανάγκες, στην ενεργειακή απόδοση για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την εξοικονόμηση ενέργειας, στις καθαρές τεχνολογίες κατά τρόπον ώστε να τονωθούν τομείς όπως οι κατασκευές και η αυτοκινητοβιομηχανία στις μελλοντικές αγορές χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και τέλος στις υποδομές και διασυνδέσεις ώστε να ενθαρρυνθεί η απόδοση και η καινοτομία.

Στις 2 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο ενέκρινε εισήγηση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου σχετικά με το ευρωπαϊκό σχέδιο ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας. Το Συμβούλιο στήριξε ειδικότερα ανάκαμψη της τάξης του 1,5 % του ευρωπαϊκού ΑΕγχΠ. Επειδή πρόκειται για μέτρα λαμβανόμενα προς υποστήριξη της δραστηριότητας των κρατών μελών, πρέπει να έχουν συντονισμένη μορφή και να συνεκτιμούν τις διαφορετικές καταστάσεις που επικρατούν στα κράτη μέλη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 11 και 12 Δεκεμβρίου δήλωσε ότι συμφωνεί με το ευρωπαϊκό σχέδιο ανάκαμψης της οικονομίας.

Σύμφωνα με το ανωτέρω σχέδιο ανάκαμψης, η Επιτροπή ενέκρινε⁽³⁾, στις 17 Δεκεμβρίου, προσωρινό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις, με το οποίο τα κράτη μέλη εφοδιάζονται με πρόσθετες δυνατότητες για να καταπολεμήσουν τις επιπτώσεις της πιστωτικής στέ-

(1) COM(2008) 706.

(2) COM(2008) 800.

(3) IP/08/1993. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Ανταγωνισμός», επιμέρους τίτλος «Κρατικές ενισχύσεις», της παρούσας Έκθεσης.

νωσης στην πραγματική οικονομία. Εξάλλου, η Επιτροπή πρότεινε, στις 10 Δεκεμβρίου, την αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (2007–2013) ⁽¹⁾. Προτείνεται να χρησιμοποιηθεί, εντός των ανωτάτων ορίων του δημοσιονομικού πλαισίου, συμπληρωματικό κονδύλιο ύψους 5 δισ. EUR για τα έτη 2009 και 2010 για τις διασυνδέσεις ενεργειακών δικτύων και τις υποδομές ευρυζωνικών επικοινωνιών.

Εξάλλου, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 16 Δεκεμβρίου, δέσμη μέτρων με σκοπό τη διευκόλυνση της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης της οικονομίας και την ενίσχυση της στρατηγικής της Λισαβόνας ⁽²⁾.

Διεθνής διάσκεψη κορυφής της ομάδας G20

Στις 15 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτον η διεθνής διάσκεψη κορυφής των κυριότερων χωρών και θεσμικών οργάνων τα οποία αφορά η χρηματοπιστωτική κρίση, προκειμένου να συζητηθεί ενδεχόμενη μεταρρύθμιση του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος. Της διάσκεψης προηγήθηκε η άτυπη συνεδρίαση των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες, στις 7 Νοεμβρίου, και η συνεδρίαση των υπουργών οικονομικών της ομάδας G8 στο Σάο Πάολο, στις 8 και 9 Νοεμβρίου. Στη διάσκεψη κορυφής παρέστησαν οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της ομάδας G20, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, ο γενικός διευθυντής του ΔΝΤ, ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας, ο πρόεδρος της Επιτροπής και ο πρόεδρος του φόρουμ για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, οι οποίοι ενέκριναν δήλωση σχετικά με τις χρηματαγορές και την παγκόσμια οικονομία.

Η διάσκεψη, που οργανώθηκε με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χάραξε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα εργασίας με σκοπό την εναρμονισμένη ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας, μια αποτελεσματικότερη κανονιστική ρύθμιση των χρηματαγορών, μια βελτιωμένη παγκόσμια διακυβέρνηση και την απόρριψη του προστατευτισμού.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Φάκελος τύπου για τη χρηματοπιστωτική κρίση:
http://europa.eu/press_room/press_packs/crisis/index_fr.htm

⁽¹⁾ COM(2008) 859.

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Η στρατηγική της Λισαβόνας: συνεργασία για την ανάπτυξη και την απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

Ο στόχος της ευημερίας

Τμήμα 1

Οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον

Πλαίσιο

Οι κύριοι άξονες της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας —η οποία έχει στόχο να εξασφαλίσει για την Ευρώπη ένα μέλλον ευημερίας και δικαιοσύνης με σεβασμό στο περιβάλλον— είναι η ανάπτυξη και η απασχόληση στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και της βιώσιμης ανάπτυξης. Το 2007 τα θεσμικά όργανα διαπίστωσαν ότι η εν λόγω στρατηγική, η οποία είχε θεσπιστεί το 2005, άρχισε να αποφέρει καρπούς. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή πρότεινε ένα πρόγραμμα για έναν νέο κύκλο τριών ετών.

Ταυτόχρονα, δύο από τις τρεις προκλήσεις της στρατηγικής της αειφόρου ανάπτυξης κατέστησαν προτεραιότητες για την Ένωση: η κλιματική αλλαγή και η αειφόρος ενέργεια. Το 2007 το Συμβούλιο εγκαινίασε μια νέα εποχή για την ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική θεσπίζοντας φιλόδοξους και δεσμευτικούς στόχους για το 2020 όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τα βιοκαύσιμα καθώς και τη δέσμευση και αποθήκευση του διοξειδίου του άνθρακα.

Στρατηγική της Λισαβόνας: συνεργασία για την ανάπτυξη και την απασχόληση

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 13ης και της 14ης Μαρτίου δρομολόγησε τον δεύτερο τριετή κύκλο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση (2008–2010). Το Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι οι υφιστάμενες ενοποιημένες κατευθυντήριες γραμμές (γενικοί προσανατολισμοί για τις οικονομικές πολιτικές και

κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση) και οι τέσσερις τομείς δράσεων προτεραιότητας που καθόρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την άνοιξη του 2006 (πρόκειται για τη γνώση και την καινοτομία, το περιβάλλον των επιχειρήσεων, την απασχόληση καθώς και την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή) συνεχίζουν να ισχύουν. Υπογράμμισε επίσης το γεγονός ότι μετά το 2010 ενδείκνυται να διατηρηθεί στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης η δέσμευση υπέρ των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, της αειφόρου ανάπτυξης καθώς και της κοινωνικής συνοχής προκειμένου να παγιωθεί η πρόοδος που θα επιτευχθεί στο πλαίσιο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας. Κάλεσε την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τους εθνικούς συντονιστές της στρατηγικής της Λισαβόνας να αρχίσουν να μελετούν το μέλλον της εν λόγω στρατηγικής μετά το 2010.

Στις 16 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε δέσμη μέτρων με στόχο να διευκολυνθεί η υλοποίηση του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας της 26ης Νοεμβρίου ⁽¹⁾ και να ενισχυθεί η στρατηγική της Λισαβόνας. Η εν λόγω δέσμη μέτρων περιλαμβάνει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση και τις μελλοντικές προτεραιότητες της στρατηγικής της Λισαβόνας ⁽²⁾.

Η Επιτροπή αναθεώρησε επίσης το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ) για να μεγιστοποιήσει τις δυνατότητές του να υποστηρίξει όσους αναζητούν απασχόληση ⁽³⁾. Παράλληλα, εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας» ⁽⁴⁾ που αποτελεί μια πρώτη εκτίμηση των μελλοντικών αναγκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά δεξιότητες και θέσεις εργασίας μέχρι το 2020 ⁽⁵⁾.

Μια άλλη ανακοίνωση που εκδόθηκε στο πλαίσιο της δέσμης της 16ης Δεκεμβρίου εξηγεί πώς μπορούν τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια της πολιτικής για τη συνοχή προκειμένου να τονώσουν βραχυπρόθεσμα την οικονομία, με ταυτόχρονη διαχείριση των μακροπρόθεσμων προκλήσεων, όπως η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η μετάβαση σε οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα ⁽⁶⁾. Από τον συνολικό προϋπολογισμό της πολιτικής για τη συνοχή (2007–2013) 230 δισ. EUR διατίθενται για επενδύσεις που αφορούν τους τέσσερις τομείς προτεραιότητας της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Στο πλαίσιο της δέσμης για τη στρατηγική της Λισαβόνας εκδόθηκε ανακοίνωση στην οποία εκτίθενται οι άμεσες προτεραιότητες στον τομέα της εκπαίδευσης και της κα-

⁽¹⁾ COM(2008) 800. Βλέπε κεφάλαιο I, τμήμα 4, τίτλος «Σχέδιο ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ COM(2008) 881.

⁽³⁾ COM(2008) 867.

⁽⁴⁾ COM(2008) 868.

⁽⁵⁾ Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 1, τίτλος «Κοινωνική διάσταση», επιμέρους τίτλος «Απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁶⁾ COM(2008) 876. Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 1, τίτλος «Περιφερειακή διάσταση και πολιτική για τη συνοχή», επιμέρους τίτλος «Πολιτική συνοχής», της παρούσας Έκθεσης.

τάρτισης για την περίοδο 2009–2010, καθώς και οι στρατηγικές μακροπρόθεσμες προκλήσεις ⁽¹⁾.

Τέλος, η δέσμη περιλαμβάνει ανακοίνωση σχετικά με τις εξωτερικές πτυχές της στρατηγικής της Λισαβόνας ⁽²⁾, που στηρίζεται σε σχέδιο ανάκαμψης με προτάσεις που έχουν στόχο τη βελτίωση της διεθνούς συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κανονιστικά θέματα και την εξασφάλιση ισότιμης και ανοικτής πρόσβασης στις αγορές τρίτων χωρών. Περιέχει επίσης έκθεση παρακολούθησης της επανεξέτασης της ενιαίας αγοράς ⁽³⁾.

Εξάλλου, κατά τη σύνοδό της στις 26 και 27 Νοεμβρίου, η Επιτροπή των Περιφερειών ενέκρινε διερευνητική γνωμοδότηση με την οποία υπογραμμίζει την ανάγκη καλύτερου συντονισμού των πολιτικών ανάπτυξης και απασχόλησης στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης.

Η στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη

Η αναθεωρημένη στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη του Ιουνίου 2006 αποβλέπει στην αντιμετώπιση των ακόλουθων επτά κατά προτεραιότητα προκλήσεων: κλιματική αλλαγή και καθαρή ενέργεια, βιώσιμες μεταφορές, βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, διατήρηση και διαχείριση των φυσικών πόρων, δημόσια υγεία, κοινωνική ένταξη, ζητήματα δημογραφίας και μετανάστευσης και φτώχεια στον κόσμο.

Με βάση αυτή την αναθεωρημένη στρατηγική, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε κατά τη διάρκεια του έτους την ενσωμάτωση της αειφόρου ανάπτυξης σε όλες τις πολιτικές της. Ο κύριος μακροπρόθεσμος στόχος της βιώσιμης ανάπτυξης —που συνδέεται με την ποιότητα της ζωής, τη δικαιοσύνη μεταξύ γενεών και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της ευρωπαϊκής κοινωνίας— και ο μεσοπρόθεσμος στόχος της ανάπτυξης και της απασχόλησης στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας συνέχισαν να συγκλίνουν. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα παραδείγματα της εν λόγω σύγκλισης περιλαμβάνουν: τις πολιτικές προτεραιότητες στους τομείς της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής· την εσωτερική αγορά, που αποδεικνύει ότι με το άνοιγμα της αγοράς μπορεί να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής, εάν αυτό συνοδεύεται από κοινωνικά και περιβαλλοντικά μέτρα· την ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα που έχει στόχο να βελτιώσει τις ευκαιρίες και την πρόσβαση των ευρωπαίων πολιτών και να ενισχύσει την αλληλεγγύη με εκείνους που την έχουν ανάγκη· και, τέλος, την προσπάθεια βελτίωσης της νομοθεσίας, που ευνοεί τη συνεπή υλοποίηση των πολιτικών, μέσω της απαίτησης για συστηματική αξιολόγηση των οικονομικών,

⁽¹⁾ COM(2008) 865. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Διδασκαλία, εκπαίδευση, μάθηση», επιμέρους τίτλος «Διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ COM(2008) 874. Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 2, τίτλος «Διεθνές εμπόριο», επιμέρους τίτλος «Στρατηγική πρόσβασης στην αγορά», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ SEC(2008) 3064. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Πρόσδος της εσωτερικής αγοράς», επιμέρους τίτλος «Επανεξέταση της ενιαίας αγοράς», της παρούσας Έκθεσης.

κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Τονίστηκε η αποτελεσματική υλοποίηση των πολιτικών που παράγουν μετρήσιμα αποτελέσματα στην πράξη.

Όπως προβλέπει η ανανεωμένη στρατηγική, η Επιτροπή δημοσίευσε το 2008 οδηγό για τον πολίτη σχετικά με τη στρατηγική, στον οποίο επεξηγούνται η προσέγγιση και οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό και παρατίθενται απτά παραδείγματα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες μπορούν να συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη.

Μετά από αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2007, η Επιτροπή προτίθεται να παρουσιάσει την επόμενη έκθεση σχετικά με τη στρατηγική τον Ιούνιο του 2009.

Μακροοικονομικό πλαίσιο

Γενικές πτυχές

Το οικονομικό κλίμα το 2008 χαρακτηρίστηκε από την αύξηση και στη συνέχεια τη μείωση της τιμής των βασικών προϊόντων, τις αναταραχές στις χρηματοπιστωτικές αγορές και την επιβράδυνση της οικονομίας.

Λύσεις για τον περιορισμό των επιπτώσεων από την αύξηση των τιμών των τροφίμων στις παγκόσμιες αγορές παρουσιάστηκαν σε ανακοίνωση της 20ής Μαΐου ⁽¹⁾. Στις 13 Ιουνίου ακολούθησε ανακοίνωση σχετικά με την αύξηση των τιμών του πετρελαίου ⁽²⁾. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέτασε τις δύο ανακοινώσεις κατά τη σύνοδό του στις 19 και 20 Ιουνίου.

Όσον αφορά τις αναταράξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές που σημειώθηκαν από τον Σεπτέμβριο και μετά, η άμεση απάντηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναλύεται στο κεφάλαιο I, τμήμα 4, της παρούσας Έκθεσης ⁽³⁾. Άλλα μέτρα σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές αγορές αναλύονται στον τίτλο «Χρηματοπιστωτικά συστήματα» του παρόντος τμήματος (βλέπε κατωτέρω).

Η επιβράδυνση της οικονομίας επιβεβαιώθηκε από τις οικονομικές προβλέψεις του φθινοπώρου για την περίοδο 2008–2010, τις οποίες παρουσίασε η Επιτροπή στις 3 Νοεμβρίου.

⁽¹⁾ COM(2008) 321 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009). Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη», επιμέρους τίτλος «Γεωργικές τιμές και συναφή μέτρα», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ COM(2008) 384 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009). Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Ενέργεια», επιμέρους τίτλος «Γενικές πτυχές», και κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Αλιεία και θαλάσσιες υποθέσεις», επιμέρους τίτλος «Προσανατολισμοί της κοινής αλιευτικής πολιτικής», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ Βλέπε κεφάλαιο I, τμήμα 4, τίτλος «Ευρωπαϊκή απάντηση στη χρηματοπιστωτική κρίση», της παρούσας Έκθεσης.

Έναντι της παρούσας συγκυρίας, η Επιτροπή υιοθέτησε, στις 29 Οκτωβρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Από τη χρηματοπιστωτική κρίση στην ανάκαμψη: ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο ανάληψης δράσης» ⁽¹⁾ και, στις 26 Νοεμβρίου, ένα ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας ⁽²⁾. Οι δύο αυτές πρωτοβουλίες περιγράφονται επίσης στο κεφάλαιο I, τμήμα 4, της παρούσας Έκθεσης ⁽³⁾.

Όσον αφορά την επικαιροποίηση για το 2008 των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Ένωσης, το Συμβούλιο εξέδωσε σχετική σύσταση στις 14 Μαΐου ⁽⁴⁾.

Χρηματοπιστωτικά συστήματα

Στις 27 Φεβρουαρίου η Επιτροπή παρουσίασε δύο ανακοινώσεις, αφενός, σχετικά με την προσαρμογή των ευρωπαϊκών και των διεθνών χρηματοπιστωτικών συστημάτων προκειμένου να ενισχυθεί χρηματοπιστωτική σταθερότητα ⁽⁵⁾ και, αφετέρου, σχετικά με κρατικά επενδυτικά ταμεία ⁽⁶⁾.

Όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, η Επιτροπή ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αφενός, να επιβεβαιώσει τις αρχές που θα καθοδηγήσουν τις προσπάθειες της ΕΕ για να βελτιωθεί η διαφάνεια των χρηματοπιστωτικών αγορών και να ενισχυθεί ο εποπτικός έλεγχος και η διαχείριση κινδύνου, και, αφετέρου, να καθορίσει τις κατευθυντήριες γραμμές των μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Η εν λόγω ανακοίνωση εντάσσεται στο πλαίσιο του χάρτη πορείας που ενέκρινε το Συμβούλιο τον Οκτώβριο του 2007.

Η ανακοίνωση σχετικά με τα κρατικά επενδυτικά ταμεία θίγει τα ζητήματα που τίθενται από τα εν λόγω ταμεία ως ιδιαίτερη κατηγορία διασυννοριακών επενδύσεων. Δείχνει πώς η υιοθέτηση κοινής προσέγγισης επιτρέπει την εξισορρόπηση μεταξύ των προβληματισμών που θέτουν τα εν λόγω ταμεία και της διατήρησης των κοινών πλεονεκτημάτων που προσφέρει ένα περιβάλλον ανοικτό στις επενδύσεις.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 13ης και 14ης Μαρτίου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών, ενδείκνυται να ληφθούν μέτρα για να βελτιωθεί η διαφάνεια και η λειτουργία τους, και να τελειοποιηθεί το σύστημα εποπτείας καθώς και το κανονιστικό περιβάλλον σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο. Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε επίσης και στο ζήτημα του μέλλοντος των κρατικών επενδυτικών ταμείων.

⁽¹⁾ COM(2008) 706.

⁽²⁾ COM(2008) 800.

⁽³⁾ Βλέπε κεφάλαιο I, τμήμα 4, τίτλος «Σχέδιο ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁴⁾ EE L 137 της 27.5.2008 και EE L 139 της 29.5.2008.

⁽⁵⁾ COM(2008) 122 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽⁶⁾ COM(2008) 115 (EE C 202 της 8.8.2008).

Βάσει του αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο ενέκρινε, στο πλαίσιο των συμπερασμάτων της 14ης Μαΐου, τα μέτρα και τις διαδικασίες που πρέπει να υλοποιηθούν προκειμένου να βελτιωθούν οι διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική εποπτεία και σταθερότητα. Επικαιροποίησε επίσης τους χάρτες πορείας όσον αφορά, αφενός, την ενίσχυση των διατάξεων της Ένωσης σχετικά με τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και τα ληφθέντα μέτρα για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης (χάρτης πορείας που αποφασίστηκε τον Οκτώβριο του 2007) και, αφετέρου, την επανεξέταση της διαδικασίας Lamfalussy για τη νομοθετική ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (χάρτης πορείας που αποφασίστηκε τον Δεκέμβριο του 2007).

Τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης αναλύονται στο κεφάλαιο Ι, τμήμα 4, της παρούσας Έκθεσης.

Σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης

Τα κοινοτικά θεσμικά όργανα προέβησαν στην ετήσια εξέταση της κατάστασης καθενός των κρατών μελών. Έτσι, βάσει των συστάσεων της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέδωσε διαδοχικά γνώμες για τα επικαιροποιημένα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης των «Είκοσι Επτά» ⁽¹⁾.

Οι διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος εξελίχθηκαν ως εξής κατά το 2008:

- η εξυγίανση της κατάστασης στην Ιταλία, στην Πορτογαλία, στη Σλοβακία, στην Τσεχική Δημοκρατία και την Πολωνία οδήγησε το Συμβούλιο να ακολουθήσει τις συστάσεις της Επιτροπής και να καταργήσει, στις 3 Ιουνίου ⁽²⁾ για τις πρώτες και στις 8 Ιουλίου ⁽³⁾ για την Πολωνία, τις παλαιότερες αποφάσεις σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στις χώρες αυτές·
- στις 8 Ιουλίου ⁽⁴⁾ το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία συνοδευόταν από σύσταση περί των μέτρων που πρέπει να ληφθούν για να διορθωθεί η κατάσταση.

Ανταποκρινόμενο στις εξαιρετικές περιστάσεις λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 15ης και 16ης Οκτωβρίου αποφάσισε ότι οι δημοσιονομικές πολιτικές πρέπει να συνεχίσουν να εντάσσονται στο πλαίσιο του αναθεωρημένου συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, του οποίου η εφαρμογή πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις εξαιρετικές περιστάσεις που αντιμετωπίζει η Ένωση, όπως προβλέπουν οι κανόνες του.

⁽¹⁾ EE C 49 της 22.2.2008, EE C 73 της 19.3.2008, EE C 74 της 20.3.2008, EE C 75 της 26.3.2008 και EE C 182 της 19.7.2008.

⁽²⁾ Αποφάσεις 2008/560/ΕΚ, 2008/561/ΕΚ, 2008/562/ΕΚ και 2008/563/ΕΚ (EE L 181 της 10.7.2008).

⁽³⁾ Απόφαση 2008/622/ΕΚ (EE L 200 της 29.7.2008).

⁽⁴⁾ Απόφαση 2008/713/ΕΚ (EE L 238 της 5.9.2008).

Ποιότητα και βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών

Στις 24 Ιουνίου η Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση σχετικά με «Τα δημόσια οικονομικά στην ΟΝΕ — 2008 — Ο ρόλος της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών στο πλαίσιο διακυβέρνησης της ΕΕ» ⁽¹⁾. Η εν λόγω ανακοίνωση περιέχει τα κύρια μηνύματα της έκθεσης σχετικά με τις προηγούμενες δημοσιονομικές εξελίξεις και τους κινδύνους για το μέλλον, καθώς και προτάσεις που αποβλέπουν στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της προληπτικής πλευράς του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, υπογραμμίζοντας ιδίως την καλύτερη ενσωμάτωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών στην οικονομική εποπτεία.

Το Συμβούλιο με τη σειρά του διατύπωσε την άποψή του σχετικά με την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών στα συμπεράσματά του της 14ης Μαΐου. Υπογράμμισε την ανάγκη ενίσχυσης των προσπαθειών με στόχο τη βελτίωση των μετρήσεων και της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών και των επιπτώσεών τους στην ανάπτυξη. Ανέφερε ότι θα επανέλθει στο ζήτημα της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών το 2009.

Οικονομική και νομισματική ένωση

Σε γενικό επίπεδο, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 7 Μαΐου, ανακοίνωση με τίτλο «EMU@10: επιτυχίες και προκλήσεις μετά από δέκα έτη λειτουργίας της οικονομικής και νομισματικής ένωσης» ⁽²⁾. Σε αυτήν αναλύει τις επιδόσεις της οικονομίας της ζώνης του ευρώ από την καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος το 1999. Απαριθμεί επίσης τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ζώνη του ευρώ και προτείνει πολιτικό πρόγραμμα το οποίο θα επιτρέψει στην οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ) να συνεχίσει με επιτυχία το δρόμο της.

Ειδικότερα στην ανακοίνωση της 18ης Απριλίου με τίτλο «Η υιοθέτηση του ευρώ στην Κύπρο και τη Μάλτα» ⁽³⁾, η Επιτροπή ανέλυσε τις κύριες πτυχές της διαδικασίας μετάβασης, ιδίως τη μετάβαση στο ευρώ στον τομέα των μετρητών, τη μετατροπή των διοικητικών και χρηματοπιστωτικών συστημάτων, τις πραγματικές και τις αντιληπτές επιπτώσεις της υιοθέτησης του ευρώ στις τιμές, και τη γνώμη των πολιτών σχετικά με τις ενημερωτικές και επικοινωνιακές εκστρατείες.

Όσον αφορά τη μελλοντική διεύρυνση της ζώνης του ευρώ, η Επιτροπή συμπέρανε στην έκθεσή της 7ης Μαΐου σχετικά με τη σύγκλιση ⁽⁴⁾ ότι μεταξύ των κρατών μελών που εξετάστηκαν μόνον η Σλοβακία πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ. Με βάση την έκθεση αυτή καθώς και εκείνη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος από τη Σλοβακία την 1η

⁽¹⁾ COM(2008) 387 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 238.

⁽³⁾ COM(2008) 204 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 248.

Ιανουαρίου 2009 ⁽¹⁾. Η εν λόγω πρόταση απόφασης, αφού έγινε ευνοϊκά δεκτή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου και μετά τη θετική γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Ιουλίου ⁽²⁾. Στη συνέχεια, η Επιτροπή παρουσίασε την έβδομη ⁽³⁾ και την όγδοη ⁽⁴⁾ έκθεση σχετικά με τις πρακτικές προετοιμασίες για την υιοθέτηση του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος από τη Σλοβακία (στις 18 Ιουλίου και στις 12 Δεκεμβρίου αντίστοιχα).

Φορολογία

Γενικές πτυχές

Το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 14 Μαΐου, τα συμπεράσματα σχετικά με τα «Φορολογικά θέματα συμφωνιών με τρίτες χώρες». Υπογραμμίζει τη σημασία της εφαρμογής, στην ευρύτερη δυνατή γεωγραφική βάση, των αρχών της χρηστής διακυβέρνησης στον φορολογικό τομέα.

Όσον αφορά την καταπολέμηση του επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με κώδικα δεοντολογίας σε θέματα φορολογίας των επιχειρήσεων (στις 3 Ιουνίου), καθώς και νέο πρόγραμμα εργασίας της ομάδας που είναι αρμόδια για τον εν λόγω κώδικα δεοντολογίας (στις 2 Δεκεμβρίου).

Από την πλευρά του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 2 Σεπτεμβρίου, ψήφισμα σχετικά με μια συντονισμένη στρατηγική με σκοπό τη βελτίωση της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, που αποβλέπει στην αντιμετώπιση της απώλειας φορολογικών εσόδων η οποία οφείλεται στο φαινόμενο της φοροδιαφυγής με εντοπισμό των τομέων στους οποίους μπορεί να βελτιωθεί η ευρωπαϊκή νομοθεσία και η διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, χωρίς να επιβαρυνθούν αδικαιολόγητα ούτε οι φορολογικές διοικήσεις ούτε οι φορολογούμενοι.

Στις 9 Οκτωβρίου η Επιτροπή ενέκρινε έκθεση σχετικά με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του προγράμματος *Fiscalis 2003–2007* ⁽⁵⁾. Στα συμπεράσματα αναφέρεται ότι το πρόγραμμα επέτρεψε τη βελτίωση της λειτουργίας των φορολογικών συστημάτων στην εσωτερική αγορά με την αύξηση της συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών, των διοικήσεών τους και των υπαλλήλων τους.

⁽¹⁾ COM(2008) 249.

⁽²⁾ Απόφαση 2008/608/EK (EE L 195 της 24.7.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 480.

⁽⁴⁾ COM(2008) 843.

⁽⁵⁾ COM(2008) 623.

Άμεση φορολογία

Σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 15 Σεπτεμβρίου, την πρώτη της έκθεση ⁽¹⁾ για τη λειτουργία της «οδηγίας αποταμίευσης» ⁽²⁾. Η εν λόγω έκθεση περιλαμβάνει αξιολόγηση των επιπτώσεων της οδηγίας και παρουσιάζει τη γνώμη της Επιτροπής όσον αφορά τις πιθανές τροποποιήσεις του πεδίου εφαρμογής της. Βάσει της έκθεσης αυτής, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 13 Νοεμβρίου, πρόταση τροποποίησης της οδηγίας αυτής με στόχο την εξάλειψη της φοροαποφυγής ⁽³⁾.

Εξάλλου, το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 2 Δεκεμβρίου, ψήφισμα σχετικά με το συντονισμό των συστημάτων άμεσης φορολογίας όσον αφορά τους φόρους κατά την έξοδο.

Έμμεση φορολογία

Το 2008 το Συμβούλιο ενέκρινε διάφορες νομοθετικές προτάσεις σχετικά με την έμμεση φορολογία:

- στις 12 Φεβρουαρίου ενέκρινε ένα πακέτο μέτρων με στόχο να διευκολυνθεί η καταβολή και η επιστροφή ΦΠΑ εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁴⁾. Το εν λόγω πακέτο ΦΠΑ περιλαμβάνει: μία οδηγία σχετικά με τον τόπο παροχής των υπηρεσιών, μία ενιαία μίνι θυρίδα για τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και το ηλεκτρονικό εμπόριο, μία οδηγία σχετικά με τις λεπτομέρειες επιστροφής του ΦΠΑ στις μη εγκατεστημένες επιχειρήσεις, έναν κανονισμό σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών που απαιτείται για υποστήριξη των νέων διατάξεων·
- και την ίδια ημέρα μια οδηγία σχετικά με την έμμεση φορολογία επί της συγκέντρωσης κεφαλαίων (οδηγία περί φόρου εισφοράς) ⁽⁵⁾. Στόχος της εν λόγω οδηγίας είναι να συμβάλει στην ασφάλεια δικαίου μέσω αποσαφήνισης, εξορθολογισμού και απλοποίησης της νομοθεσίας στον υπόψη τομέα·
- στις 26 Μαΐου ενέκρινε οδηγία για την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με ορισμένες εισφορές, δασμούς, φόρους και άλλα μέτρα ⁽⁶⁾. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή εξέδωσε, στις 28 Νοεμβρίου, κανονισμό σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων της υπόψη οδηγίας ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ COM(2008) 552.

⁽²⁾ Οδηγία 2003/48/ΕΚ (ΕΕ L 157 της 26.6.2003).

⁽³⁾ COM(2008) 727.

⁽⁴⁾ Οδηγίες 2008/8/ΕΚ και 2008/9/ΕΚ και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 143/2008 (ΕΕ L 44 της 20.2.2008).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2008/7/ΕΚ (ΕΕ L 46 της 21.2.2008).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2008/55/ΕΚ (ΕΕ L 150 της 10.6.2008).

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1179/2008 (ΕΕ L 319 της 29.11.2008).

- στις 9 Ιουνίου ενέκρινε τροποποίηση της απόφασης σχετικά με το καθεστώς που δέπει την εισφορά θαλάσσης στα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα ⁽¹⁾, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η εμφάνιση νέων παραγωγών στο γαλλικό διαμέρισμα της Γουιάνας οι οποίες δεν καλύπτονται από την ισχύουσα νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- στις 16 Δεκεμβρίου εξέδωσε μια οδηγία σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης ⁽²⁾, που αποβλέπει στην ενίσχυση του αγώνα κατά της φοροδιαφυγής και στην απλοποίηση των διαδικασιών που εφαρμόζονται στις κινήσεις των προϊόντων που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης·
- την ίδια ημέρα ενέκρινε τροποποίηση της οδηγίας ΦΠΑ ⁽³⁾ και του κανονισμού περί της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα του ΦΠΑ ⁽⁴⁾ με στόχο να επιταχυνθεί από το 2010 η συλλογή και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις ενδοκοινοτικές πράξεις ⁽⁵⁾.

Από την πλευρά της, η Επιτροπή πρότεινε σειρά πρωτοβουλιών για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στον τομέα του ΦΠΑ:

- ανακοίνωση σχετικά με μέτρα για την αλλαγή του συστήματος ΦΠΑ με σκοπό την καταπολέμηση της απάτης ⁽⁶⁾, που αποβλέπει κυρίως στη θέσπιση φορολογίας για τις ενδοκοινοτικές παραδόσεις και την καθιέρωση γενικευμένου συστήματος αντιστροφής της επιβάρυνσης (22 Φεβρουαρίου)·
- νέα σειρά μέτρων καθώς και ανακοίνωση με την οποία αναγγέλλονται οι διάφορες νομοθετικές προτάσεις και το σχετικό χρονοδιάγραμμα ⁽⁷⁾. Τα μέτρα αφορούν την κοινή και αλληλέγγυα ευθύνη καθώς και την απαλλαγή από τον ΦΠΑ κατά την εισαγωγή (1 Δεκεμβρίου).

Με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής ⁽⁸⁾ με την οποία προτάθηκαν ορισμένα μέτρα που θα συμβάλλουν στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στον τομέα του ΦΠΑ, το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 7 Οκτωβρίου, τις κατευθυντήριες γραμμές του προγράμματος Eurofisc. Πρόκειται για μέτρα που αποβλέπουν στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στον τομέα του ΦΠΑ και στη διευκόλυνση των ανταλλαγών πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών όσον αφορά επιχειρήσεις για τις οποίες υπάρχουν υποψίες περί φοροδιαφυγής.

Σε άλλους τομείς η Επιτροπή πρότεινε, στις 7 Ιουλίου, τροποποίηση της οδηγίας ΦΠΑ όσον αφορά μειωμένους συντελεστές φορολογίας προστιθέμενης αξίας ⁽⁹⁾. Με τον τρόπο αυτό το σύνολο του κλάδου της κατοικίας, οι υπηρεσίες εστιατορίου και εστίασης και

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/439/ΕΚ (ΕΕ L 155 της 13.6.2008).

⁽²⁾ Οδηγία 2008/118/ΕΚ (ΕΕ L 9 της 14.1.2009).

⁽³⁾ Οδηγία 2006/112/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 11.12.2006).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 (ΕΕ L 264 της 15.10.2003).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2008/117/ΕΚ και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 37/2009 (ΕΕ L 14 της 20.1.2009).

⁽⁶⁾ COM(2008) 109 (ΕΕ C 207 της 14.8.2008).

⁽⁷⁾ COM(2008) 807.

⁽⁸⁾ COM(2007) 758 (ΕΕ C 55 της 28.2.2008).

⁽⁹⁾ COM(2008) 428.

οι υπηρεσίες που παρέχονται τοπικά (ιδίως οι υπηρεσίες μεγάλης έντασης εργατικού δυναμικού) πρέπει να υπαχθούν στον κατάλογο των προϊόντων και υπηρεσιών που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μειωμένου συντελεστή.

Όσον αφορά τον ειδικό φόρο κατανάλωσης επί του καπνού, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 16 Ιουλίου, έκθεση και πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας ⁽¹⁾. Η πρόταση οδηγίας προβλέπει σταδιακή αύξηση μέχρι το 2014 των ελάχιστων κοινοτικών συντελεστών φορολογίας που εφαρμόζονται στα τσιγάρα και στον λεπτοκομμένο καπνό — για την κατασκευή χειροποίητων (στριφτών) τσιγάρων. Με αυτήν επικαιροποιούνται οι ορισμοί των διάφορων τύπων προϊόντων καπνού και καθίστανται διαφανέστεροι οι φορολογικοί κανόνες. Η έκθεση και η πρόταση αναλύουν την κατάσταση της αγοράς καπνού και προτείνουν ενδεχόμενα μέτρα με τα οποία είναι δυνατό ο εκσυγχρονισμός του ειδικού φόρου κατανάλωσης επί των προϊόντων καπνού.

Ανταγωνισμός

Γενικές πτυχές

Το 2008 η πολιτική ανταγωνισμού συνέχισε να δημιουργεί και να διατηρεί τις συνθήκες που επιτρέπουν στις αγορές να λειτουργούν μέσα σε ένα ανταγωνιστικό πλαίσιο το οποίο υπηρετεί το συμφέρον των επιχειρήσεων και των καταναλωτών της Ευρώπης. Οι σχετικές δράσεις συνίσταντο, αφενός, στην αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών της αγοράς λόγω αντανταγωνιστικής συμπεριφοράς οικονομικών φορέων καθώς και ορισμένων διαρθρώσεων της αγοράς και, αφετέρου, στη συνεισφορά για τη δημιουργία, σε όλους τους τομείς της οικονομίας, ενός γενικού πλαισίου οικονομικής πολιτικής που να ευνοεί την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Εξάλλου, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 16 Ιουνίου ⁽²⁾, επισκόπηση των κυριοτέρων εξελίξεων στον τομέα της πολιτικής του ανταγωνισμού κατά το 2007.

Κρατικές ενισχύσεις

Στις 21 Μαΐου ⁽³⁾ και στις 17 Νοεμβρίου ⁽⁴⁾ η Επιτροπή επικαιροποίησε τον πίνακα αποτελεσμάτων για τις κρατικές ενισχύσεις. Στην επικαιροποίηση της άνοιξης, η Επιτροπή υπογράμμισε την κατάσταση που επικρατεί στις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Στην επικαιροποίηση του φθινοπώρου, υπογραμμίζει την τάση μείωσης ή τη στασιμότητα του όγκου των κρατικών ενισχύσεων στην πλειοψηφία των

⁽¹⁾ COM(2008) 460 και COM(2008) 459.

⁽²⁾ COM(2008) 368.

⁽³⁾ COM(2008) 304.

⁽⁴⁾ COM(2008) 751.

κρατών μελών. Εξετάζονται επίσης οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στον τραπεζικό τομέα μετά την κρίση των ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου.

Σε πιο ειδικούς τομείς η Επιτροπή ενέκρινε, στις 23 Ιανουαρίου, τις κατευθυντήριες γραμμές ⁽¹⁾ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τους νέους όρους για τις υπόψη ενισχύσεις και αποκαθιστούν μια απαραίτητη ισορροπία μεταξύ της ενίσχυσης της προστασίας του περιβάλλοντος και του περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ⁽²⁾. Επίσης, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 20 Μαΐου, νέα ανακοίνωση επί των κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται υπό μορφή εγγυήσεων ⁽³⁾.

Στις 6 Αυγούστου η Επιτροπή ενέκρινε τον «Γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία» ⁽⁴⁾ με τον οποίο κηρύσσονται συμβατές με την κοινή αγορά ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ, και ο οποίος επιτρέπει στα κράτη μέλη να χορηγήσουν τις εν λόγω ενισχύσεις χωρίς να υποχρεούνται να τις κοινοποιήσουν εκ των προτέρων στην Επιτροπή. Με τον κανονισμό επιτρέπονται οι ενισχύσεις σε ΜΜΕ, για την έρευνα, την καινοτομία, την περιφερειακή ανάπτυξη, την κατάρτιση, την απασχόληση και τα επιχειρηματικά κεφάλαια. Επιτρέπονται επίσης οι ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και τα μέτρα υπέρ της επιχειρηματικότητας. Με τον εν λόγω κανονισμό ενοποιούνται σε ενιαίο κείμενο και εναρμονίζονται προϋπάρχουσες διατάξεις πέντε διαφορετικών κανονισμών με ταυτόχρονη επέκταση των κατηγοριών των κρατικών ενισχύσεων που καλύπτονται από την εξαίρεση.

Για την αντιμετώπιση των αναταράξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές που σημειώθηκαν από τον Σεπτέμβριο και μετά, απαιτήθηκε η λήψη πλήθους μέτρων έκτακτης ανάγκης στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ⁽⁵⁾. Η πολιτική ανταγωνισμού συνέβαλε ουσιαστικά στο συντονισμό των αντιδράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της εν λόγω χρηματοπιστωτικής κρίσης, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να παρεμβαίνουν, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με τις δικές τους εθνικές προϋποθέσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 13 Οκτωβρίου, ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, στα μέτρα που λαμβάνονται σε σχέση με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης ⁽⁶⁾. Βάσει των προσανατολισμών που καθορίζονται στην εν λόγω ανακοίνωση, η Επιτροπή ενέκρινε τα σχέδια ενισχύσεων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που κατάρτισαν αρκετά κράτη μέλη ⁽⁷⁾. Στις 5 Δεκεμβρίου η Επιτροπή συμπλήρωσε το έγγραφο προσανατολισμού της 13ης Οκτωβρίου με ανακοίνωση σχετικά με τις λεπτομέρειες

⁽¹⁾ ΕΕ C 82 της 1.4.2008.

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Περιβάλλον», επιμέρους τίτλος «Κλιματική αλλαγή», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ IP/08/764.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 (ΕΕ L 214 της 9.8.2008).

⁽⁵⁾ Βλέπε κεφάλαιο I, τμήμα 4, τίτλος «Ευρωπαϊκή απάντηση στη χρηματοπιστωτική κρίση», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁶⁾ ΕΕ C 270 της 25.10.2008.

⁽⁷⁾ Βλέπε ιδίως IP/08/1496, IP/08/1497, IP/08/1589, IP/08/1600, IP/08/1601, IP/08/1609 και IP/08/1610.

ανακεφαλαιοποίησης των χρηματοπιστωτικών οργανισμών από τα κράτη μέλη για να αυξήσουν τη ροή των πιστώσεων υπέρ της πραγματικής οικονομίας, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες που ισχύουν στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ⁽¹⁾.

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Δεκεμβρίου, προσωρινό πλαίσιο με το οποίο παρέχονται στα κράτη μέλη πρόσθετες δυνατότητες καταπολέμησης των επιπτώσεων της πιστωτικής στενότητας επί της πραγματικής οικονομίας ⁽³⁾. Με αυτό το νέο πλαίσιο εισάγεται σειρά προσωρινών μέτρων που επιτρέπουν στα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις εξαιρετικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα μπορούν, χωρίς να πρέπει να κοινοποιήσουν τις μεμονωμένες περιπτώσεις, να χορηγήσουν δάνεια με επιδοτούμενο επιτόκιο, μείωση των τελών για εγγυήσεις δανείων, επιχειρηματικά κεφάλαια για τις ΜΜΕ και άμεσες ενισχύσεις μέγιστου ύψους 500 000 EUR.

Από στατιστική άποψη, η Επιτροπή διαπίστωσε μείωση του αριθμού των κοινοποιήσεων κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με το 2007, ο οποίος έφθασε στις 660 κοινοποιήσεις το 2008. Έλαβε επίσης 616 τελικές αποφάσεις. Ενέκρινε ενισχύσεις σε περίπου 96 % των περιπτώσεων, ενώ στο 4 % των υπόλοιπων περιπτώσεων έλαβε αρνητική απόφαση λόγω ασυμβίβαστου των υπόψη μέτρων με τη νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων και με την ενιαία αγορά.

Κανόνες ανταγωνισμού που εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις

Έλεγχος των συγκεντρώσεων

Στον τομέα των συγκεντρώσεων, η Επιτροπή διαπίστωσε μείωση του αριθμού των κοινοποιήσεων σε σχέση με το 2007. Πάνω από το 98 % των πράξεων που κοινοποιήθηκαν έτυχε έγκρισης, ως επί το πλείστον εντός ενός μηνός. Ένας μικρός αριθμός περιπτώσεων, ωστόσο, απέτέλεσε αντικείμενο ενδελεχούς έρευνας. Έτσι, η Επιτροπή κίνησε έρευνα σε βάθος ιδίως για το σχέδιο αγοράς του Reuters από την Thomson ⁽⁴⁾, την εξαγορά από τη Statoil Hydro των σταθμών βενζίνης Jet της Conoco Phillips στη Σκανδιναβία ⁽⁵⁾ και για την απόκτηση της GBI business από την ABF στον τομέα των ζυμών αρτοποιίας ⁽⁶⁾. Από τις έρευνες αυτές προέκυψε ότι οι συγκεντρώσεις όπως κοινοποιήθηκαν αρχικά θα δημιουργούσαν σημαντικά εμπόδια για τον ανταγωνισμό. Για να αρθούν οι επιφυλάξεις της Επιτροπής, τα μέρη τροποποίησαν τις σχεδιαζόμενες συναλλαγές. Με βάση τις εν λόγω

⁽¹⁾ C(2008) 8259.

⁽²⁾ COM(2008) 800. Βλέπε κεφάλαιο I, τμήμα 4, τίτλος «Σχέδιο ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ IP/08/1993.

⁽⁴⁾ IP/07/1460.

⁽⁵⁾ IP/08/740.

⁽⁶⁾ IP/08/591.

τροποποιήσεις, η Επιτροπή ενέκρινε τις συγκεντρώσεις αυτές στις 19 Φεβρουαρίου ⁽¹⁾, 21 Οκτωβρίου ⁽²⁾ και 23 Σεπτεμβρίου ⁽³⁾ αντίστοιχα.

Συμπράξεις και καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης

Όσον αφορά τα καρτέλ, η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα συνολικού ύψους 3,2 δισ. EUR περίπου σε μέλη παράνομων συμπράξεων στην αγορά των διεθνών μετακομίσεων ⁽⁴⁾, των παραφινικών κηρών ⁽⁵⁾, των εισαγωγών μπανάνας ⁽⁶⁾ και της παραγωγής υάλων για την αυτοκινητοβιομηχανία ⁽⁷⁾.

Όσον αφορά τις περιοριστικές για τον ανταγωνισμό πρακτικές, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 16 Ιουλίου, απόφαση με την οποία απαγορεύεται σε 24 ευρωπαϊκές εταιρείες συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας να περιορίσουν τη δυνατότητα παροχής των υπηρεσιών τους σε δημιουργούς και εμπορικούς χρήστες εκτός της εθνικής τους επικράτειας ⁽⁸⁾. Στις 26 Νοεμβρίου εξέδωσε απόφαση σχετικά με το άνοιγμα της γερμανικής αγοράς ηλεκτρισμού στον ανταγωνισμό. Η εν λόγω απόφαση καθιστά νομικά δεσμευτικές τις δεσμεύσεις που κατέθεσε ο παραγωγός ηλεκτρισμού E.ON προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν κατά τη διάρκεια έρευνας που διεξήχθη κατ' εφαρμογή των κανόνων της ΕΚ σχετικά με την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης ⁽⁹⁾.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης δύο σημαντικές αποφάσεις σχετικά με την τήρηση των κανόνων περί ανταγωνισμού. Στις 30 Ιανουαρίου επέβαλε πρόστιμο 38 εκατ. EUR στην E.ON Energie AG ⁽¹⁰⁾, επειδή παραβίασε τις σφραγίδες που τοποθέτησε η Επιτροπή στα γραφεία της εν λόγω εταιρείας κατά τη διάρκεια επιθεώρησης, και στις 27 Φεβρουαρίου επέβαλε χρηματική ποινή 899 εκατ. EUR στη Microsoft ⁽¹¹⁾, επειδή δεν τήρησε εντός των απαιτούμενων προθεσμιών τις υποχρεώσεις που είχε βάσει της απόφασης της Επιτροπής του Μαρτίου 2004 ⁽¹²⁾.

Τέλος, η Επιτροπή ξεκίνησε τομεακή έρευνα σχετικά με τον ανταγωνισμό στη φαρμακευτική βιομηχανία. Αφορμή για την έρευνα απετέλεσαν οι ενδείξεις σύμφωνα με τις οποίες στις ευρωπαϊκές αγορές φαρμάκων είναι πιθανόν να μην εφαρμόζεται πλήρως

⁽¹⁾ IP/08/260.

⁽²⁾ IP/08/1556.

⁽³⁾ IP/08/1392.

⁽⁴⁾ IP/08/415.

⁽⁵⁾ IP/08/1434.

⁽⁶⁾ IP/08/1509.

⁽⁷⁾ IP/08/1685.

⁽⁸⁾ IP/08/1165.

⁽⁹⁾ IP/08/1774.

⁽¹⁰⁾ IP/08/108.

⁽¹¹⁾ IP/08/318.

⁽¹²⁾ IP/04/382.

ο ανταγωνισμός: στην αγορά εμφανίζονται λιγότερα νέα φαρμακευτικά προϊόντα και μερικές φορές η διάθεση γενόσημων φαρμάκων φαίνεται πως καθυστερεί ⁽¹⁾.

Επιβεβαίωση της άσκησης προδραστικής πολιτικής

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 19 Φεβρουαρίου, δήλωση σχετικά με την ανάγκη διεξαγωγής ερευνών επί της κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης των μεγάλων υπερκαταστημάτων που είναι εγκατεστημένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διόρθωσης της κατάστασης. Κάλεσε την Επιτροπή να ερευνήσει τις συνέπειες που έχει η συγκέντρωση στον ευρωπαϊκό κλάδο των μεγάλων εταιρειών διανομής επί των μικρών επιχειρήσεων, των προμηθευτών, των εργαζόμενων και των καταναλωτών, και να εκτιμήσει ιδιαίτερα κάθε κατάχρηση όσον αφορά την αγοραστική δύναμη που θα μπορούσε να προκύψει από την εν λόγω συγκέντρωση.

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 2 Απριλίου, μια Λευκή Βίβλο σχετικά με τις αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της ΕΚ ⁽²⁾. Η εν λόγω Λευκή Βίβλος προτείνει εναλλακτικές επιλογές γενικής πολιτικής και συγκεκριμένα μέτρα με τα οποία θα ήταν δυνατόν να εξασφαλιστεί πως όλα τα θύματα παραβάσεων της κοινοτικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού θα έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικούς μηχανισμούς αποκατάστασης που θα τους επιτρέπουν να αποζημιωθούν πλήρως για τις ζημιές που υπέστησαν.

Στις 30 Ιουνίου ⁽³⁾ η Επιτροπή εξέδωσε κανονισμό ⁽⁴⁾ με τον οποίο θεσπίζονται διαδικασίες διευθέτησης διαφορών σε υποθέσεις συμπράξεων καθώς και ανακοίνωση σχετικά με τις εν λόγω διαδικασίες ⁽⁵⁾. Με τις εν λόγω διαδικασίες η Επιτροπή θα είναι σε θέση να διευθετήσει τις υποθέσεις συμπράξεων κατά απλοποιημένο τρόπο.

Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε, την 1η Ιουλίου, κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ (διατάξεις σχετικά με τις περιοριστικές πρακτικές ανταγωνισμού) στις υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών ⁽⁶⁾.

Στις 28 Οκτωβρίου η Επιτροπή ξεκίνησε διαβούλευση σχετικά με τη λειτουργία του κανονισμού περί συγκεντρώσεων ⁽⁷⁾. Η επανεξέταση αυτή αποβλέπει στην αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο λειτούργησαν στην πράξη, κατά την τελευταία τετραετία εφαρμογής του κανονισμού, οι κανόνες περί των ορίων αρμοδιότητας και οι μηχανισμοί παραπομπής.

(1) IP/08/49.

(2) COM(2008) 165 (EE C 202 της 8.8.2008).

(3) IP/08/1056.

(4) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 622/2008 (EE L 171 της 1.7.2008).

(5) EE C 167 της 2.7.2008.

(6) SEC(2008) 2151.

(7) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 (EE L 24 της 29.1.2004).

Δημοσίευσε επίσης, στις 5 Δεκεμβρίου, κατευθύνσεις σχετικά με τις προτεραιότητες της Επιτροπής κατά τον έλεγχο της εφαρμογής του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ σε καταχρηστικές συμπεριφορές αποκλεισμού τις οποίες υιοθετούν δεσπόζουσες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή θα αντιμετωπίσει κατά απόλυτη προτεραιότητα τις υποθέσεις στις οποίες οι συμπεριφορές αποκλεισμού τις οποίες υιοθετούν δεσπόζουσες επιχειρήσεις είναι πιθανόν να έχουν ζημιωγόνες επιπτώσεις στους καταναλωτές (1).

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Στρατηγική της Λισαβόνας:
http://ec.europa.eu/growthandjobs/index_fr.htm
- Αειφόρος ανάπτυξη:
<http://ec.europa.eu/environment/eussd/>
- Προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης, υπερβολικό έλλειμμα:
http://ec.europa.eu/economy_finance/sg_pact_fiscal_policy/index_el.htm?cs_mid=570
- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα:
<http://www.ecb.eu/home/html/index.en.html>
- Φορολογία:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/tax_policy/index_fr.htm
- Ανταγωνισμός, απαγορευμένες περιοριστικές συμπράξεις, κρατικές ενισχύσεις:
http://ec.europa.eu/comm/competition/index_el.html
- Διεθνές δίκτυο ανταγωνισμού:
<http://www.internationalcompetitionnetwork.org/>

Τμήμα 2

Μοχλοί ευημερίας

Πλαίσιο

Η επανεξέταση της ενιαίας αγοράς, η οποία άρχισε το 2006, ολοκληρώθηκε το 2007, με την εξαγγελία της έλευσης ενός νέου κύκλου του πυλώνα αυτού της ευρωπαϊκής οικοδόμησης. Η νέα κοινοτική προσέγγιση υπόσχεται τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής που ασκεί η Ένωση με στόχο την άντληση μεγαλύτερου οφέλους από την παγκοσμιοποίηση, την παροχή μεγαλύτερης δύναμης στους καταναλωτές, την πραγματοποίηση ανοίγματος προς τις μικρές επιχειρήσεις, την τόνωση της καινοτομίας και τη διατήρηση υψηλού επιπέδου στον κοινωνικό και περιβαλλοντικό τομέα.

(1) COM(2008) 832.

Πρόοδος της εσωτερικής αγοράς

Επανεξέταση της ενιαίας αγοράς

Στις 16 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε μια έκθεση με τίτλο «Επανεξέταση της ενιαίας αγοράς: μετά ένα έτος» ⁽¹⁾. Σύμφωνα με την έκθεση, η πολιτική της ενιαίας αγοράς επιτέλεσε, κατά τη διάρκεια του 2008, μια ουσιαστική λειτουργία στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της οικονομικής ύφεσης από την Επιτροπή. Η έκθεση παραθέτει τη σειρά μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν και που θα επιτρέψουν τη δημιουργία προϋποθέσεων ευνοϊκών για την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και συστήματα πληρωμών

Ο ενιαίος χώρος πληρωμών σε ευρώ (ΕΧΠΕ) άρχισε να υλοποιείται στις 28 Ιανουαρίου. Στόχος του είναι η δημιουργία μιας ενοποιημένης αγοράς υπηρεσιών πληρωμών σε ευρώ που θα υπόκειται σε πραγματικό ανταγωνισμό και στην οποία δεν θα γίνεται καμία διάκριση μεταξύ εθνικών πληρωμών και διασυνοριακών πληρωμών σε ευρώ στο εσωτερικό της Ένωσης. Στα συμπεράσματα της 22ας Ιανουαρίου, το Συμβούλιο εξέφρασε την υποστήριξή του στο στόχο του ΕΧΠΕ.

Εξάλλου, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 11 Φεβρουαρίου, έκθεση ⁽²⁾ για την εφαρμογή του κανονισμού σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ ⁽³⁾. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι έπρεπε να επέλθουν τροποποιήσεις στον κανονισμό, για να ληφθεί καλύτερα υπόψη η πραγματικότητα της αγοράς (δημιουργία του ΕΧΠΕ) και να εναρμονιστεί με την οδηγία για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά ⁽⁴⁾.

Βάσει της έκθεσης αυτής, η Επιτροπή πρότεινε, στις 9 Οκτωβρίου, να τροποποιηθούν οι διατάξεις του προαναφερθέντος κανονισμού ⁽⁵⁾. Η πρόταση αποσκοπεί στην επέκταση της αρχής της ισότητας των επιβαρύνσεων και στις πληρωμές μέσω αυτόματης χρέωσης. Περιλαμβάνει επίσης διατάξεις οι οποίες αναμένεται να ενισχύσουν την προστασία των συμφερόντων και των δικαιωμάτων των καταναλωτών σε περίπτωση δικαστικών διαφορών που αφορούν διασυνοριακές πληρωμές και να ελαφρύνουν το φόρτο που σχετίζεται με τη δήλωση στατιστικών στοιχείων.

⁽¹⁾ SEC(2008) 3064. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Στρατηγική της Λισσαβόνας: συνεργασία για την ανάπτυξη και την απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ COM(2008) 64 (EE C 207 της 14.8.2008).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2560/2001 (EE L 344 της 28.12.2001).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2007/64/ΕΚ (EE L 319 της 5.12.2007).

⁽⁵⁾ COM(2008) 640.

Για να προωθηθεί η δημιουργία μιας πραγματικής ενιαίας αγοράς υπηρεσιών ηλεκτρονικού χρήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 13 Οκτωβρίου, πρόταση οδηγίας ⁽¹⁾ για την τροποποίηση της οδηγίας σχετικά με το ηλεκτρονικό χρήμα ⁽²⁾ και της οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών ⁽³⁾. Στόχος της πρότασης είναι να επιτρέψει τη δημιουργία νέων, καινοτόμων και ασφαλών υπηρεσιών ηλεκτρονικού χρήματος, να διευκολύνει την πρόσβαση νέων παραγόντων στην αγορά και να προωθήσει τον ουσιαστικό και αποτελεσματικό ανταγωνισμό μεταξύ όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.

Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων

Στις 9 Ιουλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τη δέσμη νομοθετικών μέτρων ⁽⁴⁾ που αποσκοπεί, αφενός, να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων στην εσωτερική αγορά, καταργώντας τα απομένοντα εμπόδια στις συναλλαγές, και, αφετέρου, να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα καθώς και την ασφάλεια των καταναλωτών. Η εν λόγω δέσμη μέτρων περιλαμβάνει έναν κανονισμό για τη θέσπιση διαδικασιών σχετικά με την εφαρμογή ορισμένων εθνικών τεχνικών κανόνων στα προϊόντα που κυκλοφορούν νομίμως στην αγορά άλλου κράτους μέλους, έναν κανονισμό για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και μία απόφαση για κοινό πλαίσιο εμπορίας των προϊόντων.

Όσον αφορά ένα ειδικότερο θέμα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τροποποίησαν ⁽⁵⁾, στις 21 Μαΐου, την οδηγία σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων ⁽⁶⁾. Η νέα οδηγία προβλέπει ιδίως την υποχρεωτική σήμανση των μη στρατιωτικών καλούμενων πυροβόλων όπλων κατά την κατασκευή, καθώς και τη διατήρηση των στοιχείων σχετικά με την κυκλοφορία των όπλων για διάστημα τουλάχιστον 20 ετών. Και άλλες διατάξεις (σχετικά με την απενεργοποίηση των όπλων ή και το πρόβλημα των αντιγράφων πυροβόλων όπλων) έχουν το ίδιο μέλημα ασφαλείας, το οποίο είναι προϋπόθεση για την κυκλοφορία αυτού του είδους προϊόντων στην εσωτερική αγορά.

Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και ελευθερία εγκατάστασης

Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας

Οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας αποτέλεσαν αντικείμενο γνωμοδότησης πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, που εκδόθηκε στις 14 Φεβρουαρίου

(1) COM(2008) 627.

(2) Οδηγία 2000/46/ΕΚ (ΕΕ L 275 της 27.10.2000).

(3) Οδηγία 2007/64/ΕΚ (ΕΕ L 319 της 5.12.2007).

(4) Κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 764/2008 και (ΕΚ) αριθ. 765/2008 και απόφαση αριθ. 768/2008/ΕΚ (ΕΕ L 218 της 13.8.2008).

(5) Οδηγία 2008/51/ΕΚ (ΕΕ L 179 της 8.7.2008).

(6) Οδηγία 91/477/ΕΟΚ (ΕΕ L 256 της 13.9.1991).

με τίτλο «Μια ανεξάρτητη αξιολόγηση των υπηρεσιών κοινής ωφελείας» ⁽¹⁾. Σύμφωνα με την ΕΟΚΕ, η αξιολόγηση θα χρησιμεύσει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και στην προσαρμογή τους στην εξέλιξη των αναγκών των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και στην παροχή στις δημόσιες αρχές των στοιχείων που θα τους επιτρέψουν να προβούν στις καταλληλότερες επιλογές. Επιπλέον, στις 10 Ιουλίου η ΕΟΚΕ εξέδωσε διερευνητική γνωμοδότηση με την οποία εκτιμάται ότι είναι επείγουσα ανάγκη να αναγνωριστεί η σημασία του τομέα των υπηρεσιών στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Υπηρεσίες που βασίζονται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους

Στις 30 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε τη δεύτερη έκθεση ⁽²⁾ σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους ⁽³⁾. Η έκθεση διαπιστώνει ότι η εφαρμογή της οδηγίας σε εθνικό επίπεδο μπορεί να βελτιωθεί. Αναφέρει τη χρησιμότητα της οδηγίας για την προστασία από την πειρατεία των παραδοσιακών υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης, καθώς και όλων των νέων τύπων υπηρεσιών που χρησιμοποιούν υπό όρους πρόσβαση, όπως το βίντεο κατά παραγγελία, το διαδίκτυο ή η κινητή τηλεόραση — η προώθηση της τελευταίας αποτελεί αντικείμενο κατευθυντήριων γραμμών ⁽⁴⁾ που δημοσιεύθηκαν από την Επιτροπή στις 10 Δεκεμβρίου. Η έκθεση εκφράζει τη λύπη της για την ασθενική ανάπτυξη της προσφοράς διασυνοριακών υπηρεσιών παρά τον αριθμό των ευρωπαϊών πολιτών που επωφελούνται της ελευθερίας κυκλοφορίας σε ολόκληρη την Ευρώπη και που επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες που προέρχονται από το κράτος καταγωγής τους. Τέλος, η Επιτροπή προτείνει να επικυρώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση την ευρωπαϊκή σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους. Την ίδια ημέρα, συνέστησε μια ομάδα εμπειρογνομόνων των κρατών μελών για την υπό όρους πρόσβαση.

Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες

Στον τομέα αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 23 Απριλίου, μια πρόταση οδηγίας ⁽⁵⁾, σκοπός της οποίας είναι η προσαρμογή στις εξελίξεις των χρηματοπιστωτικών αγορών και στις αλλαγές της νομοθεσίας των δύο βασικών κοινοτικών νομικών πράξεων που αφορούν τον αμετάκλητο χαρακτήρα του διακανονισμού και τις συμφωνίες χρηματοοικονομικής ασφάλειας ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ C 162 της 25.6.2008.

⁽²⁾ COM(2008) 593.

⁽³⁾ Οδηγία 98/84/ΕΚ (ΕΕ L 320 της 28.11.1998).

⁽⁴⁾ COM(2008) 845.

⁽⁵⁾ COM(2008) 213 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

⁽⁶⁾ Οδηγίες 98/26/ΕΚ (ΕΕ L 166 της 11.6.1998) και 2002/47/ΕΚ (ΕΕ L 168 της 27.6.2002).

Στις 16 Ιουλίου η Επιτροπή πρότεινε την αναθεώρηση του κοινοτικού πλαισίου που διέπει τα επενδυτικά κεφάλαια ⁽¹⁾. Οι τροποποιήσεις οι οποίες προτείνονται στην οδηγία σχετικά με τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες που έχουν εναρμονιστεί σε ευρωπαϊκή κλίμακα (οδηγία ΟΣΕΚΑ) θα εξαλείψουν τα διοικητικά εμπόδια στη διασυνοριακή διάθεση των κεφαλαίων.

Στις 17 Ιουλίου το έργο Target2-Securities (T2S) εγκαινιάστηκε επίσημα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ⁽²⁾. Το έργο Target2-Securities είναι μια πλατφόρμα που επιτρέπει την κεντρική διαχείριση της παράδοσης των τίτλων σε ευρώ (το σύστημα θα είναι ανοικτό και σε άλλα νομίσματα) για τα συμμετέχοντα ιδρύματα. Η πλατφόρμα θα είναι μια υπηρεσία προτεινόμενη στα κεντρικά αποθετήρια και η διαχείρισή της θα ασκείται από την ΕΚΤ και τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών των οποίων νόμισμα είναι το ευρώ. Η Επιτροπή είναι επίσημα μέλος της ομάδας που συντονίζει την εφαρμογή αυτού του έργου.

Μεταξύ των ενεργειών που ανελήφθησαν ως απάντηση στη χρηματοπιστωτική κρίση, η Επιτροπή πρότεινε εξάλλου αναθεώρηση των οδηγιών για τα «ίδια κεφάλαια» ⁽³⁾, αναθεώρηση των κοινοτικών κανόνων που αφορούν τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων ⁽⁴⁾ και μια πρόταση κανονισμού σχετικά με τους οργανισμούς αξιολόγησης ⁽⁵⁾. Οι πρωτοβουλίες αυτές αναλύονται στο κεφάλαιο I, τμήμα 4, της παρούσας Έκθεσης ⁽⁶⁾.

Εξάλλου, στις 3 Ιουνίου και στις 3 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με την εκκαθάριση και το διακανονισμό.

Ταχυδρομικές υπηρεσίες

Στις 20 Φεβρουαρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία ⁽⁷⁾ για την τροποποίηση της ταχυδρομικής οδηγίας ⁽⁸⁾ όσον αφορά την πλήρη υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών. Ως καταληκτική ημερομηνία για το πλήρες άνοιγμα της αγοράς ορίζεται η 31η Δεκεμβρίου 2010, ενώ προβλέπεται η δυνατότητα για ορισμένα κράτη μέλη να μεταθέσουν το άνοιγμα της αγοράς κατά δύο

⁽¹⁾ COM(2008) 458.

⁽²⁾ IP/08/1193.

⁽³⁾ COM(2008) 602.

⁽⁴⁾ COM(2008) 661.

⁽⁵⁾ COM(2008) 704.

⁽⁶⁾ Βλέπε κεφάλαιο I, τμήμα 4, τίτλος «Ευρωπαϊκή απάντηση στη χρηματοπιστωτική κρίση», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁷⁾ Οδηγία 2008/6/ΕΚ (ΕΕ L 52 της 27.2.2008).

⁽⁸⁾ Οδηγία 97/67/ΕΚ (ΕΕ L 15 της 21.1.1998).

επιπλέον έτη το πολύ. Η έγκριση σηματοδοτεί την έναρξη ισχύος της οδηγίας και την έναρξη της αντιστροφής μέτρησης για την κατάργηση των νόμιμων μονοπωλίων ταχυδρομικών υπηρεσιών. Η οδηγία αυτή είναι αποτέλεσμα ευρείας πολιτικής ομοφωνίας σχετικά με την κατεύθυνση που πρέπει να λάβει το κανονιστικό πλαίσιο των ευρωπαϊκών ταχυδρομικών υπηρεσιών.

Εξάλλου, στις 22 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ταχυδρομικής οδηγίας ⁽¹⁾.

Εταιρικό δίκαιο και διακυβέρνηση επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο του προγράμματος μείωσης του διοικητικού κόστους για το 2008, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Απριλίου και στις 24 Σεπτεμβρίου αντιστοίχως, προτάσεις οδηγιών ⁽²⁾ που αποσκοπούν στην τροποποίηση ορισμένων υποχρεώσεων στον τομέα του εταιρικού δικαίου. Οι προτάσεις που υποβλήθηκαν αποσκοπούν στην απλούστευση, αφενός, των υποχρεώσεων δημοσιότητας ⁽³⁾ και μετάφρασης ⁽⁴⁾ ορισμένων μορφών εταιρείας και, αφετέρου, των εθνικών απαιτήσεων όσον αφορά την κοινοποίηση και τη δημοσιότητα των σχεδίων συγχώνευσης ⁽⁵⁾ ή διάσπασης ⁽⁶⁾ των ανωνύμων εταιρειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με το όραμά της για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής για την ενιαία αγορά ⁽⁷⁾, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 25 Ιουνίου, μια πρωτοβουλία που δημιουργεί μια νέα ευρωπαϊκή νομική μορφή, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), διευκολύνοντας την ίδρυση και λειτουργία τους στην ενιαία αγορά. Η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού σχετικά με το καταστατικό της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας (Societas Privata Europaea — SPE) ⁽⁸⁾. Το εν λόγω νέο καταστατικό θα επιτρέπει στις ΜΜΕ τη δημιουργία μιας εταιρείας με ενιαία μορφή, η οποία θα λειτουργεί είτε ασκούν διασυνοριακή δραστηριότητα είτε δραστηριότητα μόνο στο κράτος μέλος καταγωγής τους.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης, στις 30 Σεπτεμβρίου, ανακοίνωση ⁽⁹⁾ σχετικά με την επανεξέταση της εφαρμογής της οδηγίας ⁽¹⁰⁾ η οποία συμπληρώνει το καταστατικό της ευρωπαϊκής εταιρείας ⁽¹¹⁾ σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή των εργαζομένων.

⁽¹⁾ COM(2008) 884 και SEC(2008) 3076.

⁽²⁾ COM(2008) 194 και COM(2008) 576.

⁽³⁾ Οδηγία 68/151/ΕΟΚ (ΕΕ L 65 της 14.3.1968).

⁽⁴⁾ Οδηγία 89/666/ΕΟΚ (ΕΕ L 395 της 30.12.1989).

⁽⁵⁾ Οδηγία 78/855/ΕΟΚ (ΕΕ L 295 της 20.10.1978).

⁽⁶⁾ Οδηγία 82/891/ΕΟΚ (ΕΕ L 378 της 31.12.1982).

⁽⁷⁾ COM(2007) 724 (ΕΕ C 55 της 28.2.2008).

⁽⁸⁾ COM(2008) 396.

⁽⁹⁾ COM(2008) 591.

⁽¹⁰⁾ Οδηγία 2001/86/ΕΚ (ΕΕ L 294 της 10.11.2001).

⁽¹¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2157/2001 (ΕΕ L 294 της 10.11.2001).

Λογιστική και έλεγχος

Στον τομέα της λογιστικής, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Απριλίου, πρόταση οδηγίας ⁽¹⁾ για την τροποποίηση ορισμένων υποχρεώσεων δημοσιότητας των ετήσιων λογαριασμών για τις μεσαίου μεγέθους εταιρείες ⁽²⁾ καθώς και της υποχρέωσης σύνταξης ενοποιημένων λογαριασμών ⁽³⁾.

Η Επιτροπή υπέβαλε, στις 24 Απριλίου, έκθεση ⁽⁴⁾ σχετικά με τη λειτουργία του κανονισμού για τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (ΔΛΠ) ⁽⁵⁾. Ικανοποιώντας αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή εκπόνησε επίσης μελέτες επιπτώσεων για ορισμένα πρότυπα και ερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το International Accounting Standards Board (Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων — IASB).

Ομοίως, μετά τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση, η Επιτροπή πρότεινε, στις 15 Οκτωβρίου, την προσαρμογή των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων. Στις 3 Νοεμβρίου ενέκρινε ένα ενοποιημένο κείμενο με όλα τα διεθνή λογιστικά πρότυπα που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽⁶⁾.

Όσον αφορά τον έλεγχο, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 6 Μαΐου, σύσταση ⁽⁷⁾ σχετικά με «την εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας στους νόμιμους ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία που διενεργούν έλεγχο των οντοτήτων δημόσιου συμφέροντος», η οποία παρέχει στις χώρες της Ένωσης υποδείξεις για την εφαρμογή ανεξάρτητων και αποτελεσματικών συστημάτων επιθεώρησης, βάσει της οδηγίας για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των λογαριασμών.

Εξάλλου, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 5 Ιουνίου, σύσταση ⁽⁸⁾ σχετικά με τον περιορισμό της αστικής ευθύνης των ελεγκτών. Η σύσταση αποσκοπεί κυρίως στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης και άλλων ελεγκτικών γραφείων, ώστε να καταστεί η αγορά πιο ανταγωνιστική, και είναι απόρροια του πολλαπλασιασμού των αιτημάτων αποζημίωσης και της ανεπαρκούς κάλυψης των κινδύνων στον τομέα αυτό.

Όσον αφορά τις διοικητικές διατυπώσεις για τις ελεγκτικές εταιρείες τρίτων χωρών, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 4 Αυγούστου, απόφαση ⁽⁹⁾, με την οποία χορηγείται μεταβατική περίοδος για τις διατυπώσεις εγγραφής στις ελεγκτικές εταιρείες 30 χωρών που δεν είναι μέλη της Ένωσης.

⁽¹⁾ COM(2008) 195.

⁽²⁾ Οδηγία 78/660/ΕΟΚ (ΕΕ L 222 της 14.8.1978).

⁽³⁾ Οδηγία 83/349/ΕΟΚ (ΕΕ L 193 της 18.7.1983).

⁽⁴⁾ COM(2008) 215 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 (ΕΕ L 243 της 11.9.2002).

⁽⁶⁾ Βλέπε κεφάλαιο Ι, τμήμα 4, τίτλος «Ευρωπαϊκή απάντηση στη χρηματοπιστωτική κρίση», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁷⁾ Σύσταση 2008/362/ΕΚ (ΕΕ L 120 της 7.5.2008).

⁽⁸⁾ Σύσταση 2008/473/ΕΚ (ΕΕ L 162 της 21.6.2008).

⁽⁹⁾ Απόφαση 2008/627/ΕΚ (ΕΕ L 202 της 31.7.2008).

Στις 12 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε μέτρα, ώστε να θεωρούνται οι γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές (GAAP) ορισμένων τρίτων χωρών ισοδύναμες με τα λογιστικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την 1η Ιανουαρίου 2009 ⁽¹⁾.

Διανοητική και βιομηχανική ιδιοκτησία

Στον τομέα των πνευματικών δικαιωμάτων, η Επιτροπή εξέδωσε από κοινού ⁽²⁾, στις 16 Ιουλίου, πρόταση που αποσκοπεί στην τροποποίηση της οδηγίας για τη διάρκεια προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενικών δικαιωμάτων ⁽³⁾ και πράσινη βίβλο σχετικά με τα δικαιώματα δημιουργού στην οικονομία της γνώσης.

Η πρόταση οδηγίας αποσκοπεί στη βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των εκτελεστών, και ιδίως των μουσικών συνοδείας. Η πράσινη βίβλος, από την πλευρά της, ενδιαφέρεται για τους τρόπους διάδοσης του επιστημονικού και εκπαιδευτικού υλικού έρευνας στο κοινό, καθώς και για τα πραγματικά δεδομένα της ελεύθερης κυκλοφορίας των γνώσεων στην εσωτερική αγορά. Αποτελεί την αφετηρία για έναν συγκροτημένο διάλογο σχετικά με το μακροπρόθεσμο μέλλον της πολιτικής για τα δικαιώματα του δημιουργού.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης, στις 16 Ιουλίου, ανακοίνωση με τίτλο «Μια στρατηγική για την Ευρώπη στον τομέα των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας» ⁽⁴⁾. Η ανακοίνωση υπενθυμίζει την αναγκαιότητα θέσπισης κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας καθώς και δικαιοδοτικού συστήματος για τις δίκες που αφορούν διπλώματα ευρεσιτεχνίας, και εξαγγέλλει μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ στα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Μια σημαντική πτυχή αφορά τα μέτρα για την αποτελεσματική καταπολέμηση των παραβιάσεων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανακοίνωση έτυχε ευνοϊκής υποδοχής από το Συμβούλιο, το οποίο εξέδωσε, στις 25 Σεπτεμβρίου, ψήφισμα ⁽⁵⁾ για ένα συνολικό ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας.

Δημόσιες συμβάσεις

Στις 5 Φεβρουαρίου η Επιτροπή εξέδωσε ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου των δημόσιων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης στις θεσμοθετημένες συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα (ΘΣΔΙΤ) ⁽⁶⁾, οι οποίες

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1289/2008 και απόφαση 2008/961/ΕΚ (ΕΕ L 340 της 19.12.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 464 και COM(2008) 466.

⁽³⁾ Οδηγία 2006/116/ΕΚ (ΕΕ L 372 της 27.12.2006).

⁽⁴⁾ COM(2008) 465.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 253 της 4.10.2008.

⁽⁶⁾ C(2007) 6661.

είναι φορείς μεικτού κεφαλαίου που δημιουργούνται συνήθως για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως σε τοπικό επίπεδο.

Η ανακοίνωση εξηγεί τους κοινοτικούς κανόνες που εφαρμόζονται κατά την επιλογή των ιδιωτών εταιρών των ΘΣΔΙΤ. Ανάλογα με το είδος της αποστολής που ανατίθεται στη ΘΣΔΙΤ (δημόσια σύμβαση ή σύμβαση παραχώρησης), εφαρμόζονται στην επιλογή του εταίρου από τον ιδιωτικό τομέα οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις ή οι γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ. Η ανακοίνωση υπογραμμίζει ότι οι ΘΣΔΙΤ πρέπει κατ' αρχήν να παραμένουν εντός του αρχικού τους πεδίου δραστηριότητας. Ωστόσο, αναγνωρίζεται ότι, επειδή μια ΘΣΔΙΤ ιδρύεται γενικά για την παροχή μιας υπηρεσίας επί αρκετά μεγάλη χρονική περίοδο, πρέπει να είναι σε θέση να προσαρμόζεται σε ορισμένες αλλαγές που επέρχονται στο οικονομικό, νομικό ή τεχνικό περιβάλλον. Η ανακοίνωση εξηγεί τις περιστάσεις υπό τις οποίες οι εξελίξεις αυτές μπορούν να λαμβάνονται υπόψη.

Στις 25 Ιουνίου, στο πλαίσιο της έκδοσης του «Small Business Act» (νόμος για τις μικρές επιχειρήσεις) για την Ευρώπη (βλέπε κατωτέρω), η Επιτροπή δημοσίευσε έναν «κώδικα βέλτιστων πρακτικών που διευκολύνει την πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις» ⁽¹⁾. Ο κώδικας παρουσιάζει κατευθύνσεις για τον τρόπο εφαρμογής του κοινοτικού νομικού πλαισίου με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής των ΜΜΕ στις διαδικασίες ανάθεσης των συμβάσεων και προβάλλει τις εθνικές ρυθμίσεις και πρακτικές που διευκολύνουν την πρόσβαση των ΜΜΕ στις εν λόγω συμβάσεις.

Εξάλλου, στις 15 Σεπτεμβρίου, άρχισε να ισχύει το νέο κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV) ⁽²⁾. Το CPV έχει εκσυγχρονιστεί για να ληφθούν υπόψη οι πλέον πρόσφατες εξελίξεις στους τομείς των τεχνολογιών και των υπηρεσιών. Έμφαση έχει δοθεί σε μια ορθολογική διάρθρωση, η οποία εξυπηρετεί τους αγοραστές, κατευθύνοντας τον προσανατολισμό του CPV από τα υλικά προς τα προϊόντα.

Στις 9 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση ⁽³⁾ με την οποία ενημερώνονται οι ενδεικτικοί κατάλογοι αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων οι οποίοι καλύπτονται από τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις ⁽⁴⁾. Η απόφαση αυτή θα δώσει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις και στις δημόσιες αρχές να έχουν πιο συγκεκριμένη εικόνα για το πεδίο που καλύπτουν οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις.

⁽¹⁾ SEC(2008) 2193.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 213/2008 (ΕΕ L 74 της 15.3.2008).

⁽³⁾ Απόφαση 2008/963/ΕΚ (ΕΕ L 349 της 24.12.2008).

⁽⁴⁾ Οδηγίες 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 134 της 30.4.2004).

Το 2008 η Επιτροπή εξέδωσε πέντε αποφάσεις ⁽¹⁾ σχετικά με τις αιτήσεις εξαιρέσεως από το άρθρο 30 της οδηγίας ⁽²⁾ περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Η εν λόγω διάταξη προβλέπει ότι η οδηγία δεν εφαρμόζεται στην ανάθεση συμβάσεων (ή στην οργάνωση διαγωνισμών) για την άσκηση μιας δραστηριότητας, η οποία στο οικείο κράτος μέλος είναι «απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σε αγορές στις οποίες η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη».

Η Επιτροπή εξέδωσε, επίσης, ανακοίνωση σχετικά με τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις, στις 2 Ιουλίου ⁽³⁾.

Εξάλλου, συνεχίστηκαν στα διάφορα θεσμικά όργανα οι εργασίες επί της οδηγίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας ⁽⁴⁾. Στις 16 Δεκεμβρίου οι δύο νομοθέτες κατέληξαν σε συμβιβασμό που επιτρέπει να υιοθετηθεί η πρόταση σε πρώτη ανάγνωση στις αρχές του 2009.

Πληροφορίες σχετικά με την εσωτερική αγορά

Στις 8 Μαΐου η Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο δράσης SMAS ⁽⁵⁾ (single market assistance services) για να καταστεί πιο κατανοητό και αποτελεσματικό το φάσμα υπηρεσιών συνδρομής και πληροφόρησης που προσφέρονται στους πολίτες και τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (όπως Solvit, Citizens Signpost Service, Your Europe, Enterprise Europe Network, Europe Direct, European Consumer Centres και EURES).

Πολιτική για τους καταναλωτές

Στο πλαίσιο της στρατηγικής στον τομέα της πολιτικής για τους καταναλωτές, η Επιτροπή υπέβαλε πολλές προτάσεις το 2008.

Έτσι, στις 29 Ιανουαρίου εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Παρακολούθηση των αποτελεσμάτων για τους καταναλωτές στην ενιαία αγορά: πίνακας αποτελεσμάτων για τους καταναλωτές» ⁽⁶⁾. Ένας ετήσιος πίνακας αποτελεσμάτων για τις αγορές κατανάλωσης, ο

(1) Αποφάσεις 2008/383/ΕΚ (ΕΕ L 132 της 22.5.2008), 2008/585/ΕΚ (ΕΕ L 188 της 16.7.2008) και 2008/741/ΕΚ (ΕΕ L 251 της 19.9.2008). Αφορούν αντιστοίχως τις υπηρεσίες επείγουσας αποστολής και ταχυμεταφορές στην Ιταλία, την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Αυστρία και την παραγωγή και τη χονδρική πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία. Δύο αποφάσεις που εκδόθηκαν τον Δεκέμβριο αφορούν ορισμένες υπηρεσίες του ταχυδρομικού τομέα στη Σουηδία και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχική Δημοκρατία.

(2) Οδηγία 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 134 της 30.4.2004).

(3) Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Περιβάλλον», επιμέρους τίτλος «Περιβαλλοντικά μέσα», της παρούσας Έκθεσης.

(4) COM(2007) 766 (ΕΕ C 106 της 26.4.2008).

(5) SEC(2008) 1882.

(6) COM(2008) 31 (ΕΕ C 207 της 14.8.2008).

οποίος αποσκοπεί στην παρακολούθηση των επιδόσεων της εσωτερικής αγοράς υπό το πρίσμα των οικονομικών και κοινωνικών αποτελεσμάτων για τους καταναλωτές, θα παρέχει ένα σύνολο δεδομένων που θα επιτρέπουν να κριθεί ποια τμήματα της εσωτερικής αγοράς δεν λειτουργούν ικανοποιητικά για τους καταναλωτές και πού χρειάζεται πιο διεξοδική ανάλυση.

Στις 8 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση οδηγίας ⁽¹⁾ σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών. Η πρόταση αυτή, η οποία απλουστεύει και συνενώνει τέσσερις υφιστάμενες οδηγίες ⁽²⁾ σχετικές με τα δικαιώματα των καταναλωτών, αποβλέπει στη διευκόλυνση των αγορών των καταναλωτών στο διαδίκτυο. Αποσκοπεί ταυτόχρονα να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και να μειωθούν οι διοικητικές διατυπώσεις που περιορίζουν τις επιχειρήσεις στο εσωτερικό των εθνικών συνόρων, με αποτέλεσμα να στερούνται οι καταναλωτές ευρύτερες δυνατότητες επιλογής και ανταγωνιστικές προσφορές.

Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 27 Νοεμβρίου, μια πράσινη βίβλο σχετικά με τα μέσα συλλογικής έννομης προστασίας των καταναλωτών, η οποία αποσκοπεί στη διευκόλυνση της αποκατάστασης των ζημιών σε περιπτώσεις όπου μεγάλος αριθμός καταναλωτών θίγεται από τον ίδιο επαγγελματία που έχει υποπέσει σε παραβάσεις ⁽³⁾. Η πράσινη βίβλος καταγράφει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές, όταν επιδιώκουν να λάβουν αποζημίωση, και παρουσιάζει διάφορες λύσεις με στόχο τη συμπλήρωση των κενών που έχουν διαπιστωθεί. Εξάλλου, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε, στις 14 Φεβρουαρίου, γνωμοδότηση πρωτοβουλίας ⁽⁴⁾, με την οποία επιδιώκει να προωθήσει εμπεριστατωμένο προβληματισμό σχετικά με το ρόλο και το νομικό καθεστώς των συλλογικών αγωγών, ιδίως στον τομέα του δικαίου των καταναλωτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με στόχο να προτείνει μόνιμες πρωτοβουλίες.

Όσον αφορά τα δικαιώματα των επιβατών κατά τη μεταφορά με λεωφορεία και πούλμαν, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 4 Δεκεμβρίου, πρόταση κανονισμού ⁽⁵⁾ που αφορά ιδίως την ελάχιστη πληροφόρηση των επιβατών, τη συνδρομή και την αποζημίωση σε περίπτωση διακοπής του ταξιδιού, τα μέτρα σε περίπτωση καθυστέρησης, καθώς και την ειδική συνδρομή για τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

Στον τομέα της καταναλωτικής πίστης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 23 Απριλίου, οδηγία ⁽⁶⁾ που αποσκοπεί στην προώθηση της δημιουργίας

⁽¹⁾ COM(2008) 614.

⁽²⁾ Οδηγίες 85/577/ΕΟΚ (ΕΕ L 372 της 31.12.1985), 93/13/ΕΟΚ (ΕΕ L 95 της 21.4.1993), 97/7/ΕΚ (ΕΕ L 144 της 4.6.1997) και 1999/44/ΕΚ (ΕΕ L 171 της 7.7.1999).

⁽³⁾ COM(2008) 794.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 162 της 25.6.2008.

⁽⁵⁾ COM(2008) 817.

⁽⁶⁾ Οδηγία 2008/48/ΕΚ (ΕΕ L 133 της 22.5.2008).

και της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και στην εξασφάλιση προστασίας υψηλού επιπέδου για τους καταναλωτές στο σύνολο της Κοινότητας. Η οδηγία θα καλύπτει τα προσωπικά δάνεια από 200 έως 75 000 EUR. Δεν εφαρμόζεται στα ενυπόθηκα δάνεια.

Καινοτομία και πολιτική για τις επιχειρήσεις

Καινοτομία

Σύμφωνα με την έκδοση 2007 του ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία (που δημοσιεύθηκε στις 15 Οκτωβρίου), η Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτει σταδιακά την καθυστέρησή της σε σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία όσον αφορά τις επιδόσεις της στην καινοτομία.

Το 2008 σημειώθηκε πρόοδος στην εφαρμογή της στρατηγικής καινοτομίας ευρείας βάσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽¹⁾. Στον τομέα της πολιτικής για τους συνεργατικούς σχηματισμούς (clusters — πόλοι ανταγωνιστικότητας), η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Οκτωβρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Προς τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών (clusters) παγκοσμίως κύρους στην Ευρωπαϊκή Ένωση: υλοποιώντας τη στρατηγική καινοτομίας ευρείας βάσης» ⁽²⁾. Η ανακοίνωση αυτή προσδιορίζει ορισμένες συγκεκριμένες ενέργειες που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της δημιουργίας των εν λόγω συνεργατικών σχηματισμών.

Το Συμβούλιο που συνεδρίασε στις 29 και 30 Μαΐου επέμεινε στην αναγκαιότητα εφαρμογής της στρατηγικής καινοτομίας, διατηρώντας την ευελιξία που είναι αναγκαία για την ανταπόκριση στις αλλαγές του περιβάλλοντος, και σταδιακής μετάβασης σε μια καινοτομία στραμμένη προς τη ζήτηση και τους χρήστες. Υπογράμμισε τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζει η καινοτομία στην ικανότητα της Ευρώπης να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις προκλήσεις της παγκόσμιας οικονομίας και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες. Υποδέχθηκε ιδίως ευνοϊκά την πρωτοβουλία για τις πρωτοπόρους αγορές στην Ευρώπη και κάλεσε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν επείγοντως συντονισμένα μέτρα.

Όσον αφορά τις διασυνοριακές επενδύσεις από τα ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προχωρήσουν προς την κατεύ-

(1) COM(2006) 502.

(2) COM(2008) 652.

θυση της αμοιβαίας αναγνώρισης των εθνικών πλαισίων των ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων. Για να ικανοποιήσει το αίτημα αυτό, η Επιτροπή διοργάνωσε συνεδριάσεις με εθνικούς εμπειρογνώμονες, βιομηχάνους του κλάδου και ερευνητές και θα δημοσιεύσει, το 2009, έκθεση σχετικά με την πρόοδο που θα έχει σημειωθεί στο θέμα αυτό.

Στο πλαίσιο των συμπερασμάτων της 1ης Δεκεμβρίου σχετικά με το «Small Business Act» (βλέπε κατωτέρω), το Συμβούλιο υπογράμμισε την ανάγκη ενίσχυσης των διασυνοριακών επενδύσεων των ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων. Συνέστησε επίσης τη διευκόλυνση της περαιτέρω ολοκλήρωσης της ευρωπαϊκής αγοράς με την εξέταση των επιλογών για ένα κοινοτικό καθεστώς ιδιωτικών τοποθετήσεων με βάση τα πορίσματα της προκαταρκτικής αξιολόγησης αντικτύπου από την Επιτροπή.

Εξάλλου, στις 16 Δεκεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν απόφαση, με την οποία κηρύσσεται το έτος 2009 «ευρωπαϊκό έτος δημιουργικότητας και καινοτομίας» ⁽¹⁾.

Πολιτική μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

Κατά την εαρινή συνεδρίασή του, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικρότησε την πρόοδο που επιτεύχθηκε το 2007 στο θέμα της βελτίωσης της νομοθεσίας και θεώρησε ότι είναι σκόπιμο να συνεχιστούν οι προσπάθειες, ώστε να βελτιωθεί καθοριστικά η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της Ένωσης, και ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η Επιτροπή πρότεινε μια πολιτική σύμπραξη μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, η οποία θα αντικατοπτρίζει τη βούληση να αναγνωριστεί ο κεντρικός ρόλος των ΜΜΕ στην οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην ανακοίνωση της 25ης Ιουνίου με τίτλο «Μια “Small Business Act” για την Ευρώπη» ⁽²⁾, παρουσίασε μια πρωτοβουλία προς όφελος των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Ευρώπης, η οποία στηρίζεται σε δύο κατευθυντήριες αρχές και σε μια σειρά στρατηγικών δράσεων. Η πρωτοβουλία αποσκοπεί στη βελτίωση της συνολικής πολιτικής προσέγγισης όσον αφορά την επιχειρηματικότητα, στην αμετάκλητη παγίωση της αρχής «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» κατά την εκπόνηση των διαφόρων πολιτικών (είτε πρόκειται για νομοθετική ρύθμιση είτε για υπηρεσίες που παρέχουν οι δημόσιες διοικήσεις), καθώς και στην προώθηση της ανάπτυξης των ΜΜΕ, με την παροχή σε αυτές βοήθειας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρεμποδίζουν την ανάπτυξή τους. Στα συμπεράσματά του της 1ης Δεκεμβρίου, το Συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο δράσης για μια «Small Business Act» για την Ευρώπη.

⁽¹⁾ Απόφαση αριθ. 1350/2008/ΕΚ (ΕΕ L 348 της 24.12.2008). Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Διδασκαλία, εκπαίδευση, μαθητεία», επιμέρους τίτλος «Ευρωπαϊκό έτος δημιουργικότητας και καινοτομίας», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ COM(2008) 394.

Εξάλλου, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης πολιτικής της Επιτροπής για την προώθηση της επιχειρηματικότητας, εγκαινιάστηκε τον Ιανουάριο το δίκτυο Enterprise Europe Network. Στόχος του είναι να βοηθήσει τις ΜΜΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ό,τι αφορά τις κοινοτικές πολιτικές, την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνολογίας. Το δίκτυο αυτό παρέχει στις επιχειρήσεις ολοκληρωμένες υπηρεσίες υποστήριξης και στήριξης της καινοτομίας σε 44 χώρες, χάρη σε περισσότερους από 550 εταιίρους. Σημαντικός αριθμός τρίτων χωρών συμμετέχει στο δίκτυο με την ιδιότητα πλήρους ή συνδεδεμένου μέλους. Για να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα του δικτύου Enterprise Europe Network, η διαχείρισή του ανατέθηκε στον Εκτελεστικό Οργανισμό για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία, ο οποίος λειτουργεί από την 1η Ιανουαρίου 2008.

Για τη στήριξη των ΜΜΕ που ασκούν δραστηριότητες στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης⁽¹⁾, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν απόφαση⁽²⁾, στις 9 Ιουλίου, με την οποία τίθεται σε εφαρμογή το κοινό πρόγραμμα Eurostars. Το πρόγραμμα αυτό αφορά τις ΜΜΕ που αναπτύσσουν τεχνολογίες, διεργασίες παραγωγής και υπηρεσίες αιχμής στον τομέα τους, καθώς και εκείνες που ασκούν δραστηριότητες έρευνας προσανατολισμένες προς την αγορά στο πλαίσιο διεθνικών έργων.

Από την πλευρά της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε γνωμοδότηση, στις 9 Ιουλίου, σχετικά με τα διάφορα πολιτικά μέτρα, έπραν της κατάλληλης χρηματοδότησης, που είναι ικανά να συμβάλουν στην αύξηση και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Ενώπιον της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων αποφάσισε να κινητοποιήσει, ως πρώτη αντίδραση, 30 δισ. EUR συνδρομής προς όφελος των ευρωπαϊκών ΜΜΕ.

Στις 7 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε επίσης έκθεση⁽³⁾ σχετικά με τη χρησιμοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων του πολυετούς προγράμματος για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα και ειδικότερα για τις ΜΜΕ, το οποίο αφορά την περίοδο 2001–2006.

Στον τομέα των στατιστικών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 16 Δεκεμβρίου, απόφαση περί προγράμματος εκσυγχρονισμού των ευρωπαϊκών στατιστικών επιχειρήσεων και εμπορίου (MEETS)⁽⁴⁾, ώστε η Ένωση να διαθέτει στατιστικές που να αντικατοπτρίζουν ορθά τις τρέχουσες εξελίξεις και να παρέχουν στατιστικές πληροφορίες υψηλής ποιότητας και εντός των κατάλληλων προθεσμιών σχετικά με τις διαρθρωτικές αλλαγές της ευρωπαϊκής οικονομίας και των επιχειρήσεών της.

(1) Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Έρευνα», επιμέρους τίτλος «Δόμηση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας», της παρούσας Έκθεσης.

(2) Απόφαση αριθ. 743/2008/ΕΚ (ΕΕ L 201 της 30.7.2008).

(3) COM(2008) 708.

(4) Απόφαση αριθ. 1297/2008/ΕΚ (ΕΕ L 340 της 19.12.2008).

Βιομηχανική πολιτική

Η Επιτροπή παρουσίασε, στις 16 Ιουλίου, ένα σχέδιο δράσης για τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και τη βιώσιμη βιομηχανική πολιτική ⁽¹⁾. Στόχος είναι να επιταχυνθεί η μετάβαση προς μια βιώσιμη οικονομία, ενισχύοντας ταυτόχρονα την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Το σχέδιο δράσης συμπληρώνει τις ισχύουσες πολιτικές σχετικά με τη χρησιμοποίηση της ενέργειας και το περιβάλλον, ιδίως τη δέσμη μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα που εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον Ιανουάριο ⁽²⁾.

Το κεντρικό στοιχείο αυτού του σχεδίου δράσης είναι ένα δυναμικό πλαίσιο που αποσκοπεί να βελτιώσει την ενεργειακή και περιβαλλοντική απόδοση των προϊόντων και να διευκολύνει την υιοθέτησή τους από τους καταναλωτές. Το εγχείρημα αυτό θα υποστηριχθεί και θα διευρυνθεί με δράσεις που οδηγούν σε μια πιο οικονομική ως προς τη χρήση των πόρων παραγωγή και αντιμετωπίζουν τις διεθνείς πτυχές του ζητήματος. Από την άποψη ειδικότερα της βιομηχανικής πολιτικής, το σχέδιο δράσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για τις περιβαλλοντικές βιομηχανίες και στην προώθηση τομεακών προσεγγίσεων στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για το κλίμα, ως στοιχείων μιας γενικής διεθνούς συμφωνίας για την κλιματική αλλαγή για την περίοδο μετά το 2012.

Το σχέδιο δράσης συνοδεύεται από μια πρόταση επέκτασης της οδηγίας σχετικά με τον οικολογικό σχεδιασμό ⁽³⁾, η οποία θεσπίζει ένα πλαίσιο για τον καθορισμό δεσμευτικών απαιτήσεων που εφαρμόζονται στα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια (επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής της και σε άλλα προϊόντα συνδεδεμένα με την ενέργεια πέραν των προϊόντων που καταναλώνουν ενέργεια). Σε συνδυασμό με την οδηγία σχετικά με τον οικολογικό σχεδιασμό, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 21 Οκτωβρίου, ανακοίνωση σχετικά με την κατάρτιση σχεδίου εργασίας για το 2009–2011 ⁽⁴⁾, το οποίο στηρίζεται στις περιβαλλοντικές προτεραιότητες και στο έργο που υλοποιήθηκε από τα μέσα του 2005 για τις ομάδες προϊόντων που θεωρείται ότι έχουν προτεραιότητα. Ομοίως, στις 13 Νοεμβρίου, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση ⁽⁵⁾ για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας για την ενεργειακή επισήμανση ⁽⁶⁾ με τρόπο που να καλύπτει τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια και τα άλλα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα, για να υπάρχει συνέπεια με το νέο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό.

Το σχέδιο δράσης του Ιουλίου περιλαμβάνει επίσης την αναθεώρηση των κανονισμών σχετικά με το οικολογικό σήμα και το κοινοτικό σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης

⁽¹⁾ COM(2008) 397.

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Περιβάλλον», επιμέρους τίτλος «Κλιματική αλλαγή», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ COM(2008) 399.

⁽⁴⁾ COM(2008) 660.

⁽⁵⁾ COM(2008) 778. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Ενέργεια», επιμέρους τίτλος «Ενέργεια και αειφόρος ανάπτυξη», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁶⁾ Οδηγία 92/75/ΕΟΚ (ΕΕ L 297 της 13.10.1992).

και ελέγχου (EMAS), καθώς και μία ανακοίνωση σχετικά με τις «πράσινες» δημόσιες συμβάσεις ⁽¹⁾.

Τυποποίηση

Στις 11 Μαρτίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Για μεγαλύτερη στήριξη της καινοτομίας μέσω της τυποποίησης στην Ευρώπη» ⁽²⁾. Η ανακοίνωση προσδιορίζει τις κύριες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσουμε, παρουσιάζει συγκεκριμένους στόχους τυποποίησης και χρησιμοποίησης των προτύπων και συνοψίζει τις τρέχουσες προσπάθειες και τα προτεινόμενα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν τόσο από τους ενδιαφερόμενους φορείς όσο και από την Επιτροπή.

Την ίδια ημέρα, σε σχέση με την τυποποίηση, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν διάφορες οδηγίες ⁽³⁾ και κανονισμούς ⁽⁴⁾ που αφορούν διάφορους τομείς, για να τους προσαρμόσουν στην κανονιστική διαδικασία με έλεγχο (ΚΔΕ).

Το Συμβούλιο της 25ης και 26ης Σεπτεμβρίου υπογράμμισε επίσης τη σημασία της τυποποίησης για την ενθάρρυνση της καινοτομίας σε τομείς όπως οι υπηρεσίες, η βιώσιμη βιομηχανική πολιτική, οι πρωτοπώρες αγορές, οι δημόσιες συμβάσεις, οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και η βελτίωση της νομοθεσίας. Ζήτησε από τους φορείς της ευρωπαϊκής τυποποίησης να συνεχίσουν τη μεταρρυθμιστική διαδικασία, με στόχο να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η προβολή της τυποποίησης.

Βιομηχανίες και υπηρεσίες

Πρωτογενείς βιομηχανίες

Στις 12 Αυγούστου η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη έκθεση παρακολούθησης της αναδιάρθρωσης της χαλυβουργίας στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία ⁽⁵⁾. Διαπίστωσε ότι οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις σε αυτές τις δύο χώρες εκσυγχρονίζονται, αλλά ότι, παρ' όλα αυτά, εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερήσεις.

Εξέδωσε επίσης, στις 4 Νοεμβρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες — κάλυψη των ουσιωδών αναγκών μας για ανάπτυξη και απασχόληση στην

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Περιβάλλον», επιμέρους τίτλος «Περιβαλλοντικά μέσα», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ COM(2008) 133 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽³⁾ EE L 76 της 19.3.2008 και EE L 81 της 20.3.2008.

⁽⁴⁾ EE L 97 της 9.4.2008.

⁽⁵⁾ COM(2008) 511.

Ευρώπη»⁽¹⁾, στην οποία αξιολογούνται οι κίνδυνοι που επηρεάζουν την ασφάλεια εφοδιασμού των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε μη ενεργειακές πρώτες ύλες και προτείνεται μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την έγκαιρη αντιμετώπιση των πολύπλοκων προκλήσεων.

Αυτοκινητοβιομηχανία

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 23 Μαΐου, πρόταση κανονισμού σχετικά με τις απαιτήσεις όσον αφορά την έγκριση τύπου για τη γενική ασφάλεια των μηχανοκίνητων οχημάτων⁽²⁾. Στόχος της πρότασης είναι να καθορίσει εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με την κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων με σκοπό την εξασφάλιση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και παράλληλα την παροχή υψηλού επιπέδου ασφάλειας και περιβαλλοντικής προστασίας.

Όσον αφορά το γενικό πλαίσιο για την έγκριση των μηχανοκίνητων οχημάτων, ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας συνεχίστηκε το 2008 με την ενημέρωση διαφόρων παραρτημάτων της οδηγίας-πλαισίου⁽³⁾.

Βιομηχανίες κεφαλαιουχικών αγαθών

Στις 23 Μαΐου, για να βελτιωθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών, η Επιτροπή πρότεινε να αντικατασταθεί η οδηγία σχετικά με τα προϊόντα του τομέα δομικών κατασκευών⁽⁴⁾ από έναν νέο κανονισμό⁽⁵⁾, ο οποίος αποσκοπεί στην εξάλειψη των τελευταίων κανονιστικών και τεχνικών εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων του τομέα δομικών κατασκευών εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Κατ' εφαρμογή της κοινοτικής στρατηγικής για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων⁽⁶⁾, η Επιτροπή πρότεινε, στις 5 Σεπτεμβρίου, να τροποποιηθεί η οδηγία⁽⁷⁾ σχετικά με τα μηχανήματα, για να θεσπιστούν απαιτήσεις ως προς το σχεδιασμό και την κατασκευή νέου εξοπλισμού εφαρμογής φυτοφαρμάκων⁽⁸⁾.

(1) COM(2008) 699.

(2) COM(2008) 316.

(3) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1060/2008 (ΕΕ L 292 της 31.10.2008).

(4) Οδηγία 89/106/ΕΟΚ (ΕΕ L 40 της 11.2.1989).

(5) COM(2008) 311 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

(6) COM(2006) 372.

(7) Οδηγία 2006/42/ΕΚ (ΕΕ L 157 της 9.6.2006).

(8) COM(2008) 535.

Καλλυντικά

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 5 Φεβρουαρίου, πρόταση ⁽¹⁾ κανονισμού για την απλούστευση της οδηγίας ⁽²⁾ σχετικά με τα καλλυντικά προϊόντα. Η πρόταση αποσκοπεί στην επαύξηση της ασφάλειας των προϊόντων, μειώνοντας παράλληλα το κόστος για τις επιχειρήσεις.

Φαρμακευτικά προϊόντα

Στις 2 Οκτωβρίου το φόρουμ για τα φάρμακα, που δημιουργήθηκε το 2005 με στόχο να υπάρξει ανταπόκριση στην πρόκληση να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο δημόσιας υγείας και καινοτομίας στον τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων, περάτωσε τις εργασίες του με την έκδοση συμπερασμάτων και συστάσεων ⁽³⁾. Το φόρουμ εστίασε τις εργασίες του στα θέματα πληροφόρησης των ασθενών σχετικά με τις νόσους και τις θεραπείες, στον καθορισμό της τιμής των φαρμάκων και τη σχετική αποτελεσματικότητά τους.

Στις 10 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε τη δέσμη μέτρων για τα φάρμακα, η οποία περιλαμβάνει μία ανακοίνωση σχετικά με το μέλλον του κλάδου στην Ευρώπη και τρεις νομοθετικές προτάσεις. Η ανακοίνωση ⁽⁴⁾ προβάλλει τις κυριότερες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν, παρουσιάζει μια σαφή στρατηγική για την ανάπτυξη του κλάδου και προτείνει μια σειρά συγκεκριμένων μέτρων για τα προσεχή έτη.

Η πρώτη νομοθετική πρόταση αποβλέπει στην περαιτέρω βελτίωση της ασφάλειας των ασθενών μέσω της ενίσχυσης του συστήματος φαρμακοεπαγρύπνησης ⁽⁵⁾. Η δεύτερη αποσκοπεί στην εναρμόνιση των πρακτικών που αφορούν την ανακοίνωση πληροφοριών στους ασθενείς ⁽⁶⁾, προσφέροντας στους πολίτες τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά για την υγεία τους έχοντας καλύτερη πληροφόρηση. Τέλος, η τρίτη πρόταση αποσκοπεί στην προστασία των ευρωπαϊκών πολιτών από τους κινδύνους που συνδέονται με τα ψευδεπίγραφα φάρμακα ⁽⁷⁾, προτείνοντας μέτρα τα οποία ενισχύουν τις απαιτήσεις που συνδέονται με την παρασκευή, την εισαγωγή και τη διανομή των φαρμάκων, με σκοπό να βελτιωθεί η διαφάνεια και η ακεραιότητα της αλυσίδας διανομής.

Διαστημική πολιτική

Στις 11 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση προόδου για την ευρωπαϊκή διαστημική πολιτική ⁽⁸⁾. Η έκθεση, η οποία συντάχθηκε από κοινού με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος, παρουσιάζει τις σημαντικές προόδους που επιτεύχθηκαν το 2007 στους

⁽¹⁾ COM(2008) 49.

⁽²⁾ Οδηγία 76/768/ΕΟΚ (ΕΕ L 262 της 27.9.1976).

⁽³⁾ IP/08/1451.

⁽⁴⁾ COM(2008) 666.

⁽⁵⁾ COM(2008) 664 και COM(2008) 665.

⁽⁶⁾ COM(2008) 662 και COM(2008) 663.

⁽⁷⁾ COM(2008) 668.

⁽⁸⁾ COM(2008) 561.

τομείς που καλύπτει η ευρωπαϊκή διαστημική πολιτική. Προσδιορίζει τα επόμενα βήματα που πρέπει να επιχειρηθούν ή τα ζητήματα που πρέπει να εξεταστούν. Περιέχει επίσης στοιχεία μιας κοινής ευρωπαϊκής στρατηγικής σχετικής με τις διεθνείς διαστημικές σχέσεις.

Στις 26 Σεπτεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε ψήφισμα στο οποίο υπογραμμίζεται η σημασία ενίσχυσης του συντονισμού μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος στον τομέα των προγραμμάτων ανάπτυξης, ιδίως όσον αφορά τις διαστημικές τεχνολογίες που είναι ζωτικής σημασίας για τη στρατηγική ανεξαρτησία της Ευρώπης. Με την ευκαιρία αυτή, επανέλαβε ότι προτεραιότητα εξακολουθεί να έχει η ταχεία υλοποίηση των προγραμμάτων Galileo και GMES (παγκόσμια παρακολούθηση του περιβάλλοντος και της ασφάλειας) ⁽¹⁾.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης, στις 12 Νοεμβρίου, ανακοίνωση σχετικά με την παγκόσμια παρακολούθηση του περιβάλλοντος και της ασφάλειας (GMES) ⁽²⁾, στην οποία πραγματεύεται τα ζητήματα διακυβέρνησης και χρηματοδότησης που πρέπει να αποσαφηνιστούν για να εξασφαλιστεί η υλοποίηση της GMES σε εύλογο χρονικό διάστημα. Κατά τη συνεδρίασή του της 2ας Δεκεμβρίου, το Συμβούλιο από την πλευρά του εξέδωσε συμπεράσματα, στα οποία υποστηρίζονται οι προτάσεις της Επιτροπής και προτείνεται σειρά ενεργειών για το 2009.

Ανταγωνιστικότητα σε τομείς-κλειδιά

Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης της βιομηχανικής πολιτικής, η Επιτροπή παρουσίασε το 2008 συστάσεις με στόχο να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα ορισμένων τομέων:

- στις 22 Φεβρουαρίου εξέτασε τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα του τομέα της μεταλλουργίας ⁽³⁾. Υποδεικνύει με ποιον τρόπο η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και η ίδια η βιομηχανία μπορούν να συμβάλουν στη διαφύλαξη και την ενίσχυση της μελλοντικής ανταγωνιστικότητας του τομέα, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην επίτευξη των στόχων μείωσης των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου έως το 2020·
- στις 27 Φεβρουαρίου εξέδωσε ανακοίνωση για την καινοτομία και την αειφορία των δασικών βιομηχανιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽⁴⁾, στην οποία προτείνει ενέργειες που αποσκοπούν στη συμπλήρωση του σχεδίου δράσης για τα δάση, όσον αφορά ειδικότερα το στόχο του για βελτίωση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας των δασικών βιομηχανιών.

(1) Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Μεταφορές», επιμέρους τίτλος «EGNOS και Galileo», της παρούσας Έκθεσης.

(2) COM(2008) 748.

(3) COM(2008) 108 (EE C 207 της 14.8.2008).

(4) COM(2008) 113 (EE C 207 της 14.8.2008).

Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 28 Νοεμβρίου, ανακοίνωση ⁽¹⁾ στην οποία παρουσιάζει τα συμπεράσματα και τα κυριότερα μηνύματα της έκθεσης για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα του 2008 ⁽²⁾. Η έκθεση υπογραμμίζει την αναγκαιότητα η Ευρώπη να ενισχύσει περαιτέρω την ικανότητα προσαρμογής της σε εξωτερικούς κραδασμούς, διατηρώντας τη δυναμική της στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, και να ενθαρρύνει την ανταγωνιστικότητα.

Έρευνα

Δόμηση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας

Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τις νέες προοπτικές του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας —που εγκαινιάστηκε με την πράσινη βίβλο του Απριλίου 2007 ⁽³⁾— παρουσιάστηκαν, στις 2 Απριλίου, με έγγραφο εργασίας της Επιτροπής ⁽⁴⁾: η σταδιοδρομία και η κινητικότητα, η διεθνής συνεργασία, οι ερευνητικές υποδομές, ο κοινός προγραμματισμός και η ανταλλαγή γνώσεων αποτελούν τα κύρια θέματα που απασχολούν τους παράγοντες της ευρωπαϊκής έρευνας.

Για να δοθεί συνέχεια στα αποτελέσματα της διαβούλευσης αυτής, η Επιτροπή ενέκρινε στη διάρκεια του έτους πέντε νέες πρωτοβουλίες:

- μία σύσταση σχετικά με τη διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας από τους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς (στις 10 Απριλίου) ⁽⁵⁾.
- μία ανακοίνωση που αποσκοπεί στην προώθηση της κινητικότητας και της σταδιοδρομίας των ευρωπαίων ερευνητών με τίτλο «Καλύτερες σταδιοδρομίες και περισσότερη κινητικότητα: μια ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές» ⁽⁶⁾. Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζεται ένα πλαίσιο για συνεκτικές και στοχοθετημένες ενέργειες σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, με σκοπό να καταστεί διαθέσιμο το αναγκαίο προσωπικό για τη δημιουργία μιας δυναμικής ευρωπαϊκής οικονομίας της γνώσης (στις 23 Μαΐου).
- μία πρόταση κανονισμού ⁽⁷⁾ σχετικά με το κοινοτικό νομικό πλαίσιο των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών (ΕΕΥ). Η προτεινόμενη νομοθεσία έχει σκοπό να διευκολύνει την από κοινού δημιουργία και εκμετάλλευση ερευνητικών εγκαταστάσεων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος από περισσότερα του ενός κράτη μέλη και χώρες συνδεδεμένες με το κοινοτικό πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και ανάπτυξης και να

⁽¹⁾ COM(2008) 774.

⁽²⁾ SEC(2008) 2853.

⁽³⁾ COM(2007) 161 (EE C 181 της 3.8.2007).

⁽⁴⁾ SEC(2008) 430.

⁽⁵⁾ Σύσταση 2008/416/ΕΚ (EE L 146 της 5.6.2008).

⁽⁶⁾ COM(2008) 317. Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 1, τίτλος «Κοινωνική διάσταση», επιμέρους τίτλος «Κινητικότητα των εργαζομένων και ελεύθερη κυκλοφορία της γνώσης», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁷⁾ COM(2008) 467.

συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτικής για τις ερευνητικές υποδομές (στις 25 Ιουλίου). Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ενέκρινε τη δημιουργία δέκα νέων πανευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών σε τομείς προτεραιότητας, όπως τα λοιμώδη νοσήματα, η διαχείριση του διοξειδίου του άνθρακα, η πρόβλεψη φυσικών καταστροφών και η παρατήρηση του διαστήματος (στις 9 Δεκεμβρίου) ⁽¹⁾.

- μία ανακοίνωση με τίτλο «Προς κοινό προγραμματισμό στην έρευνα: συνεργασία για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων» ⁽²⁾. Ο κοινός προγραμματισμός συνίσταται, για τα κράτη μέλη, στην εκπόνηση κοινών προοπτικών και στρατηγικών ημερήσιων διατάξεων στον τομέα της έρευνας, με σκοπό την αντιμετώπιση σαφώς προσδιορισμένων κοινωνικών διακυβευμάτων (στις 15 Ιουλίου).
- μία πρωτοβουλία που παρουσιάζει ένα ευρωπαϊκό στρατηγικό πλαίσιο για διεθνή επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία ⁽³⁾. Έχει στόχο να συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη σε παγκόσμια κλίμακα, βελτιώνοντας ταυτόχρονα την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στον επιστημονικό και τεχνολογικό τομέα. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να καθορίσουν μαζί τους τομείς προτεραιότητας όσον αφορά την έρευνα και την τεχνολογία και να υλοποιήσουν τις προτεραιότητες αυτές με συνεκτικό τρόπο (στις 24 Σεπτεμβρίου).

Εξάλλου, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 7 Φεβρουαρίου, σύσταση σχετικά με κώδικα δεοντολογίας για μια υπεύθυνη έρευνα στον τομέα των νανοεπιστημών και νανοτεχνολογιών ⁽⁴⁾.

Έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας

Τα προγράμματα εργασίας 2009 για τα πέντε ειδικά προγράμματα «Ιδέες», «Συνεργασία», «Άνθρωποι», «Ικανότητες» και «Ευρατόμ» εγκρίθηκαν τον Ιούλιο και τον Αύγουστο ⁽⁵⁾.

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 18 Ιουλίου, έκθεση με την οποία επεξηγούνται οι δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας και η υλοποίηση των στόχων που καθορίζονται στο ειδικό πρόγραμμα «Ιδέες» το 2007 ⁽⁶⁾. Στις 18 Αυγούστου εξέδωσε την ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (ETA) της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2007 ⁽⁷⁾.

Εξάλλου, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση σε μια σειρά βασικών θεμάτων, ιδίως στην ενέργεια και την κλιματική αλλαγή, καθώς και στη θαλάσσια πολιτική.

⁽¹⁾ IP/08/1913.

⁽²⁾ COM(2008) 468.

⁽³⁾ COM(2008) 588.

⁽⁴⁾ Σύσταση 2008/345/EK (EE L 116 της 30.4.2008).

⁽⁵⁾ «Ιδέες»: C(2008) 3673, «Συνεργασία»: C(2008) 4598, «Άνθρωποι»: C(2008) 4483, «Ικανότητες»: C(2008) 4566 και «Ευρατόμ»: C(2008) 4522.

⁽⁶⁾ COM(2008) 473.

⁽⁷⁾ COM(2008) 519.

Όσον αφορά την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή:

- το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση της κοινής επιχείρησης «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο» ⁽¹⁾, η οποία αποβλέπει στο συντονισμό των ερευνητικών προσπαθειών, παρέχοντας ένα πλαίσιο που ενθαρρύνει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να συνεργαστούν μεταξύ τους καθώς και με τους φορείς του τομέα των κυψελών καυσίμου και του υδρογόνου (στις 30 Μαΐου)·
- στη συνέχεια, η Επιτροπή, οι βιομήχανοι και οι φορείς της ευρωπαϊκής έρευνας ανήγγειλαν ότι θα επένδυαν από κοινού, σε διάστημα έξι ετών, σχεδόν 1 δισ. EUR στην έρευνα, στην τεχνολογική ανάπτυξη και την επίδειξη που αφορούν τις κυψέλες καυσίμου και το υδρογόνο (στις 14 Οκτωβρίου)·
- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν δύο αποφάσεις ⁽²⁾ σχετικά με τη συμμετοχή της Κοινότητας σε πρόγραμμα έρευνας και ανάπτυξης, το οποίο έχουν αναλάβει διάφορα κράτη μέλη (άρθρο 169 της συνθήκης ΕΚ): η μία αποβλέπει στη στήριξη των ΜΜΕ που διεξάγουν έρευνα και ανάπτυξη ⁽³⁾, ενώ η άλλη στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων ατόμων μέσω της χρήσης νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών ⁽⁴⁾ (στις 9 Ιουλίου).

Σε σχέση με τη θαλάσσια πολιτική, μετά την ανακοίνωση του 2007 σχετικά με μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽⁵⁾, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 3 Σεπτεμβρίου, ευρωπαϊκή στρατηγική για θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα ⁽⁶⁾, με σκοπό να δημιουργηθεί ένας συνεκτικός ευρωπαϊκός χώρος έρευνας για την υποστήριξη της αιχμής χρησιμοποίησης των θαλασσών και των ωκεανών.

Σε άλλους τομείς, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 29 Απριλίου, απόφαση ⁽⁷⁾ για τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών πολυετούς διάρκειας για το ερευνητικό πρόγραμμα του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και το Χάλυβα.

Η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, εγκαινίασε το ευρωπαϊκό φόρουμ για την έρευνα στον τομέα της ασφάλειας και της καινοτομίας (European Security Research and Innovation Forum — ESRIF), το οποίο έχει αποστολή να χαράξει τις προτεραιότητες ως προς την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της ασφάλειας σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατά τις προσεχείς δεκαετίες, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 521/2008 (ΕΕ L 153 της 12.6.2008).

⁽²⁾ Αποφάσεις αριθ. 742/2008/ΕΚ και αριθ. 743/2008/ΕΚ (ΕΕ L 201 της 30.7.2008).

⁽³⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Καινοτομία και πολιτική για τις επιχειρήσεις», επιμέρους τίτλος «Πολιτική μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁴⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Κοινωνία της πληροφορίας και μέσα επικοινωνίας», επιμέρους τίτλος «Χρησιμοποίηση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁵⁾ COM(2007) 575 (ΕΕ C 55 της 28.2.2008).

⁽⁶⁾ COM(2008) 534.

⁽⁷⁾ Απόφαση 2008/376/ΕΚ (ΕΕ L 130 της 20.5.2008).

Διεθνής συνεργασία

Μετά την υπογραφή πρωτοκόλλου συμφωνίας με την Επιτροπή, στις 25 Ιανουαρίου, το Μαυροβούνιο είναι πλέον χώρα συνδεδεμένη με το 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο καλύπτει την περίοδο 2007–2013 ⁽¹⁾. Αυτό σημαίνει ότι από το 2008 οι υπήκοοι του Μαυροβουνίου μπορούν να συμμετέχουν στις ευρωπαϊκές ερευνητικές δραστηριότητες με τα ίδια δικαιώματα και υπό τις ίδιες συνθήκες όπως και οι οντότητες των κρατών μελών της Ένωσης.

Επιπλέον, στις 16 Ιουλίου υπεγράφη συμφωνία επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας με τη Νέα Ζηλανδία ⁽²⁾.

Στις 29 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή πρότεινε να ανανεωθεί η συμφωνία επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες ⁽³⁾ και στις 12 Νοεμβρίου η συμφωνία με τη Ρωσία ⁽⁴⁾.

Όσον αφορά την έρευνα και την τεχνολογία στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, υπεγράφη (στις 24 Απριλίου) συμφωνία συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης για τις ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) και της Κίνας. Στον ίδιο τομέα, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να διαπραγματευθεί συμφωνία με τις Ηνωμένες Πολιτείες (στις 4 Νοεμβρίου) ⁽⁵⁾.

Κοινό Κέντρο Ερευνών

Στη διάρκεια του έτους το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ) εξακολούθησε να συμβάλλει στις κοινοτικές πολιτικές, προσφέροντας την τεχνική και επιστημονική του εμπειρία.

Το ΚΚΕρ έδωσε μεταξύ άλλων τη δυνατότητα στα κράτη μέλη, μέσω του ευρωπαϊκού συστήματος πληροφόρησης για τις δασικές πυρκαγιές (EFFIS), να παρακολουθούν την κατάσταση ως προς τις δασικές πυρκαγιές στην Ευρώπη και να οργανώσουν με συντονισμένο τρόπο την καταπολέμησή τους.

Μετά το σεισμό στην Κίνα, το ΚΚΕρ προσέφερε στις τοπικές αρχές εμπειρογνωμοσύνη μετά την καταστροφή, με σκοπό να αξιολογηθούν οι ζημιές, να προετοιμαστεί η ανοικοδόμηση και να προληφθούν οι κίνδυνοι.

⁽¹⁾ IP/08/89.

⁽²⁾ IP/08/1159.

⁽³⁾ COM(2008) 581.

⁽⁴⁾ COM(2008) 728.

⁽⁵⁾ COM(2008) 507.

Το ΚΚΕρ συμμετείχε στις εργασίες για τη δημιουργία του «παρατηρητηρίου ΑΚΕ για την αειφόρο ανάπτυξη», ιδίως όσον αφορά τεχνικές παρακολούθησης και διαχείρισης των φυσικών πόρων στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ).

Συνέβαλε, επίσης, στη δημοσίευση έκθεσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ευρώπη, η οποία προσδιορίζει τις πλέον ευάλωτες περιφέρειες και τονίζει την αναγκαιότητα μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής καθώς και τη βελτίωση της παρακολούθησής τους.

Το ΚΚΕρ συμμετείχε σε μια μελέτη σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση των ευρωπαϊκών συστημάτων θαλάσσιας επιτήρησης, η οποία αποβλέπει στην αξιολόγηση των απειλών και των παραβάσεων στη θάλασσα, παρουσών και δυνητικών, όπως η λαθρομετανάστευση.

Στο πλαίσιο της οδηγίας-πλαisiού περί υδάτων ⁽¹⁾, και ειδικότερα όσον αφορά την αξιολόγηση της οικολογικής ποιότητας των επιφανειακών υδάτων στην Ευρώπη, το ΚΚΕρ διοργάνωσε την απογραφή των ρυπογόνων ουσιών βιομηχανικής προέλευσης που απαντούν στα ευρωπαϊκά ύδατα. Η συγκροτημένη βάση δεδομένων που προέκυψε περιέχει τις 35 ουσίες που εντοπίστηκαν και μετρήθηκαν με την ευκαιρία αυτή.

Στον τομέα των οικολογικών μεταφορών, το ΚΚΕρ συμμετείχε στην αναθεώρηση της οδηγίας για την ευρωβινιέτα (eurovignette) ⁽²⁾, αναλύοντας διάφορες δυνατότητες εσωτερίκευσης του εξωτερικού κόστους των μεταφορών, όπως είναι η ρύπανση, ο θόρυβος και η κλιματική αλλαγή.

Το ΚΚΕρ συνέστησε μια διεπιστημονική ομάδα εργασίας για τα βιοκαύσιμα που έχει ως αντικείμενο να αναλύσει τις τεχνικές και κοινωνικοοικονομικές πτυχές του ζητήματος. Η ομάδα μελετά, με βάση διάφορα σενάρια, την ενδεχόμενη επίπτωση των πολιτικών που αποβλέπουν στην προώθηση της χρήσης βιοκαυσίμων επί των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Εντάσσεται στο πλαίσιο που έχει καθοριστεί από την οδηγία για τα βιοκαύσιμα ⁽³⁾, η οποία προβλέπει για αυτά μερίδιο αγοράς 5,75 % πριν από τον Δεκέμβριο του 2010.

Το 2008 η χρήση ενός ιχνηθέτη που είχε προταθεί από το ΚΚΕρ για την αξιόπιστη ταυτοποίηση των ζωικών υποπροϊόντων κατέστη υποχρεωτική στην Ένωση ⁽⁴⁾. Τα υποπροϊόντα αυτά, τα οποία δεν προορίζονται για την ανθρώπινη διατροφή και παρουσιάζουν διαφόρου βαθμού κινδύνους, πρέπει να ταυτοποιούνται χωριστά κατά τη συλλογή, το χειρισμό και τη μεταφορά τους.

⁽¹⁾ Οδηγία 2000/60/ΕΚ (ΕΕ L 327 της 22.12.2000).

⁽²⁾ Οδηγία 1999/62/ΕΚ (ΕΕ L 187 της 20.7.1999). Βλέπε κεφάλαιο ΙΙ, τμήμα 2, τίτλος «Μεταφορές», επιμέρους τίτλος «Μεταφορές και αειφόρος ανάπτυξη», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ Οδηγία 2003/30/ΕΚ (ΕΕ L 123 της 17.5.2003).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1432/2007 (ΕΕ L 320 της 6.12.2007).

Το ΚΚΕρ διοργάνωσε το πρώτο παγκόσμιο συνέδριο για την ανάλυση των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ). Οι συζητήσεις κατέστησαν εμφανή την ανάγκη να ασκείται αυστηρός έλεγχος που να επιτρέπει να ανιχνεύονται οι ΓΤΟ στο περιβάλλον και στην τροφική αλυσίδα. Το ΚΚΕρ δημοσίευσε, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), έκθεση σχετικά με τις επιπτώσεις των καλλιεργειών ΓΤΟ στην ανθρώπινη υγεία. Στην έκθεση αυτή, αξιολογείται η δυνητική επίπτωση, βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη, της κατανάλωσης ΓΤΟ και παράγωγων προϊόντων.

Στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, το ΚΚΕρ ίδρυσε, το 2008, ένα κέντρο ανταλλαγής πληροφοριών (European Clearing House), αποστολή του οποίου είναι η ανάλυση των συμβάντων στις πυρηνικές εγκαταστάσεις της Ένωσης και η διατύπωση σχετικών συστάσεων. Ο κύριος στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι να δημιουργηθεί μια πλατφόρμα επικοινωνίας μεταξύ των ενδιαφερομένων ρυθμιστικών οργανισμών, των κρατών μελών και του ΚΚΕρ.

Το ΚΚΕρ πραγματοποίησε επίσης πραγματογνωμοσύνες σχετικά με πυρηνικά υλικά απροσδιόριστης προέλευσης για λογαριασμό των εθνικών αρχών, κυρίως στη Γερμανία, στις Κάτω Χώρες και τη Σλοβακία.

Κοινωνία της πληροφορίας και μέσα επικοινωνίας

Πολιτική ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ασφάλεια δικτύων

Η Επιτροπή υπέβαλε, στις 19 Μαρτίου, την 13η έκθεση προόδου για την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2007) ⁽¹⁾. Η έκθεση επικεντρώνεται στις κυριότερες εξελίξεις της αγοράς αυτής και στα υφιστάμενα κανονιστικά προβλήματα. Στις 25 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε επίσης ανακοίνωση σχετικά με τη δεύτερη περιοδική επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας σε δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ⁽²⁾. Στην έκθεση αυτή η Επιτροπή παραθέτει ορισμένες γενικότερες σκέψεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η καθολική υπηρεσία μπορεί να συμβάλει στην υλοποίηση ευρύτερων στόχων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και ειδικότερα στην εξασφάλιση της πρόσβασης στις ευρυζωνικές υπηρεσίες.

Επιπλέον, στις 24 Σεπτεμβρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο παρέτειναν κατά τρία έτη τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών ⁽³⁾. Ζήτησαν να συνεχιστεί ο προβληματισμός σχετικά με τις ευρωπαϊκές προσπάθειες που αποσκοπούν στην επαύξηση της ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών. Προς τούτο, τον Νοέμβριο εγκαινιάστηκε δημόσια διαβούλευση μέσω του διαδικτύου.

⁽¹⁾ COM(2008) 153 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 572.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1007/2008 (EE L 293 της 31.10.2008).

Στον τομέα της ανάπτυξης και της σταθερότητας του διαδικτύου, η Επιτροπή πρότεινε:

- στις 27 Φεβρουαρίου μια απόφαση ⁽¹⁾ για τη θέσπιση πολυετούς κοινοτικού προγράμματος χρηματοδότησης (με προϋπολογισμό 55 εκατ. EUR για περίοδο πέντε ετών) σχετικά με την προστασία των παιδιών που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και άλλες τεχνολογίες επικοινωνιών. Η απόφαση εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στις 16 Δεκεμβρίου ⁽²⁾.
- στις 27 Μαΐου μια ανακοίνωση με τίτλο «Προώθηση του Ίντερνετ. Σχέδιο δράσης για την εισαγωγή στην Ευρώπη του πρωτοκόλλου Ίντερνετ, 6η έκδοση (IPv6)» ⁽³⁾. Με την ανακοίνωση ενθαρρύνονται οι χρήστες του διαδικτύου και οι πάροχοι πρόσβασης να υιοθετήσουν το πλέον πρόσφατο πρωτόκολλο Ίντερνετ, γεγονός που θα δώσει τη δυνατότητα να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός διευθύνσεων IP.
- στις 29 Σεπτεμβρίου μια ανακοίνωση σχετικά με τα μελλοντικά δίκτυα και το διαδίκτυο ⁽⁴⁾, η οποία δίνει έμφαση στη δημιουργία περιβάλλοντος ευνοϊκού για τη διατήρηση ενός δυναμικού και ανοικτού διαδικτύου. Η ανακοίνωση πραγματεύεται τα ζητήματα που συζητούνται επί του παρόντος σε παγκόσμια κλίμακα και τα μεταφέρει σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, επανεξετάζοντας τις κυριότερες προκλήσεις και τις λύσεις που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή για την αντιμετώπισή τους. Η ανακοίνωση συνοδεύεται από δύο έγγραφα που αφορούν αντιστοίχως το «διαδίκτυο των πραγμάτων» και στατιστικό πίνακα ευρυζωνικών υπηρεσιών ⁽⁵⁾. Για το ίδιο θέμα, το Συμβούλιο υπενθύμισε, στα συμπεράσματά του της 27ης Νοεμβρίου, ότι, προκειμένου για κινητά δίκτυα πολύ μεγάλων ταχυτήτων, η θέση της Ευρώπης είναι ισχυρή τη στιγμή αυτή σε ό,τι αφορά τους κατασκευαστές εξοπλισμού και τερματικών και τους φορείς πρώτης βαθμίδας, και ότι στη συνάρτηση αυτή η ανάπτυξη κινητής ευρείας ζώνης πολύ μεγάλων ταχυτήτων συνιστά όχημα οικονομικής ανάπτυξης για την Ευρώπη.

Εξάλλου, με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των ευρυζωνικών υπηρεσιών και του διαδικτύου, και μετά την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το ψηφιακό μέρισμα ⁽⁶⁾, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε, στις 24 Σεπτεμβρίου, ψήφισμα με τίτλο «Να επωφεληθούμε πλήρως από το ψηφιακό μέρισμα στην Ευρώπη: κοινή προσέγγιση για τη χρήση του φάσματος που απελευθερώνεται από την ψηφιακή μετάβαση». Έκθεση της Επιτροπής που δημοσιεύθηκε στις 28 Νοεμβρίου υπογραμμίζει σχετικά ότι η διεύθυνση της ευρυζωνικότητας στην Ευρώπη εξακολουθεί να προχωρεί, ενώ μειώνεται η απόσταση μεταξύ των χωρών της Ένωσης ⁽⁷⁾.

(1) COM(2008) 106 (EE C 202 της 8.8.2008).

(2) Απόφαση αριθ. 1351/2008/ΕΚ (EE L 348 της 24.12.2008).

(3) COM(2008) 313 (EE C 10 της 15.1.2009).

(4) COM(2008) 594.

(5) SEC(2008) 2507 και SEC(2008) 2516.

(6) COM(2007) 700 (EE C 55 της 28.2.2008).

(7) IP/08/1831.

Όσον αφορά τις κινητές δορυφορικές υπηρεσίες (νέα πλατφόρμα για διάφορους τύπους πανευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιών και υπηρεσιών ευρυεκπομπής ή πολυεκπομπής), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 30 Ιουνίου, απόφαση ⁽¹⁾ που αποσκοπεί στην προώθηση της ανάπτυξης μιας ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς για τις υπηρεσίες αυτές στην Κοινότητα και στην εξασφάλιση προοδευτικής κάλυψης σε όλα τα κράτη μέλη.

Στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, η Επιτροπή πρότεινε επίσης, στις 23 Σεπτεμβρίου, να τροποποιηθεί ο κανονισμός ⁽²⁾ για την περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας εντός της Κοινότητας ⁽³⁾. Η πρόταση αυτή συνοδεύεται από ανακοίνωση, η οποία περιέχει περίληψη των αποτελεσμάτων επανεξέτασης της λειτουργίας του κανονισμού που είχε εκπονηθεί από την Επιτροπή και των κύριων στρατηγικών αλλαγών που αυτή προτείνει, καθώς και σύνοψη των αποτελεσμάτων δημόσιας διαβούλευσης ⁽⁴⁾. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι η τιμή που καταβάλλει ο χρήστης δημοσίων δικτύων κινητής τηλεφωνίας, ο οποίος μετακινείται στο εσωτερικό της Κοινότητας, δεν είναι, για τις υπηρεσίες κοινοτικής περιαγωγής, αδικαιολόγητα υψηλότερη από αυτή που θα κατέβαλε ο ίδιος χρήστης για μια κλήση, αποστολή SMS ή μεταγωγή δεδομένων στη χώρα προέλευσής του.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης, στις 15 Οκτωβρίου, σύσταση ⁽⁵⁾ με την οποία εξορθολογίζεται η διαδικασία κοινοποίησης για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, με στόχο να μειωθούν οι διοικητικές υποχρεώσεις των εθνικών ρυθμιστικών αρχών τηλεπικοινωνιών που της υποβάλλουν σχέδια κανονιστικών μέτρων.

Η Επιτροπή επιπλέον εξέδωσε, στις 6 Νοεμβρίου, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του κανονιστικού πλαισίου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τροποποιημένες προτάσεις που λαμβάνουν υπόψη την ψηφοφορία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 24 Σεπτεμβρίου και τις συζητήσεις στο Συμβούλιο ⁽⁶⁾.

Εξάλλου, στο πλαίσιο των εργασιών της για την εναρμόνιση του φάσματος για ειδικές εφαρμογές, η Επιτροπή πρότεινε, στις 19 Νοεμβρίου, να τροποποιηθεί η οδηγία GSM (αντί να καταργηθεί), ώστε να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της και σε άλλα τεχνολογικά πρότυπα ⁽⁷⁾.

Πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα και πρόγραμμα MEDIA

Όσον αφορά τα προγράμματα MEDIA, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 8 Μαΐου, την τελική έκθεση αξιολόγησης που αφορά την εφαρμογή και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων

⁽¹⁾ Απόφαση αριθ. 626/2008/EK (EE L 172 της 2.7.2008).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 717/2007 (EE L 171 της 29.6.2007).

⁽³⁾ COM(2008) 580.

⁽⁴⁾ COM(2008) 579.

⁽⁵⁾ Σύσταση 2008/850/EK (EE L 301 της 12.11.2008).

⁽⁶⁾ COM(2008) 720, COM(2008) 723 και COM(2008) 724.

⁽⁷⁾ COM(2008) 762.

MEDIA Plus και Media Formation (2001–2006) (1). Εκτιμά ότι τα προγράμματα αυτά συνέβαλαν ουσιαστικά στην ενίσχυση των δεξιοτήτων, στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης των ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών έργων ήδη από τη φάση προ της παραγωγής, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα και στην υπερεθνική κυκλοφορία των έργων.

Η 8η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την αποτελεσματικότητα της νομοθεσίας για την προώθηση των ευρωπαϊκών έργων κατά την περίοδο 2005–2006 εκδόθηκε στις 22 Ιουλίου (2). Σύμφωνα με την έκθεση, οι ευρωπαϊκοί τηλεοπτικοί σταθμοί αφιερώνουν ποσοστό άνω του 63 % του χρόνου προγράμματος σε ευρωπαϊκά έργα, ενώ τα έργα ανεξάρτητων ευρωπαίων παραγωγών αντιπροσωπεύουν ποσοστό άνω του 36 % του χρόνου αυτού.

Επιπλέον, στις 9 Απριλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε δήλωση σχετικά με τον υποτιτλισμό του συνόλου των προγραμμάτων που προβάλλονται από τις δημόσιες τηλεοράσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση που να υποχρεώνει τις τηλεοράσεις αυτές να υποτιτλίζουν το σύνολο των προγραμμάτων τους.

Στις 25 Σεπτεμβρίου το Κοινοβούλιο εξέδωσε επίσης ψήφισμα σχετικά με τη συγκέντρωση και την πολυφωνία στα ευρωπαϊκά μέσα επικοινωνίας. Πεπεισμένο ότι ένα πλουραλιστικό σύστημα μέσων επικοινωνίας είναι ουσιαστική προϋπόθεση για τη διατήρηση του κοινωνικού και δημοκρατικού μοντέλου, εκτιμά ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού πρέπει να συνδεθεί με το δίκαιο των μέσων επικοινωνίας για να αποφεύγονται συγκρούσεις συμφερόντων ανάμεσα στη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας των μέσων επικοινωνίας και την πολιτική εξουσία. Την ίδια ημέρα, εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με τα μη κερδοσκοπικά μέσα επικοινωνίας (médiás associatifs) στην Ευρώπη, με το οποίο ζητεί από τα κράτη μέλη να τα στηρίξουν καλύτερα λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους για την πολυφωνία των μέσων επικοινωνίας.

Στις 10 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση (3) η οποία αποσκοπεί στη στήριξη της διάδοσης των υπηρεσιών κινητής τηλεόρασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρέχοντας κατευθύνσεις όσον αφορά τις πρακτικές κανονιστικών ρυθμίσεων που αφορούν την αδειοδότηση των υπηρεσιών αυτών σε εθνικό επίπεδο.

Χρησιμοποίηση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών

Για το θέμα αυτό γενικά, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 17 Απριλίου, ενδιάμεση εξέταση της πρωτοβουλίας i2010 (4). Το έγγραφο αυτό επιβεβαιώνει τη σημασία, για την

(1) COM(2008) 245.

(2) COM(2008) 481.

(3) COM(2008) 845.

(4) COM(2008) 199 (EE C 202 της 8.8.2008).

υλοποίηση των στόχων της Λισαβόνας, των πολιτικών στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας. Παρουσιάζει συγκεκριμένες προτάσεις αναπροσανατολισμού της πρωτοβουλίας αυτής, με σκοπό την καλύτερη προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της υιοθέτησης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών στην Ευρώπη.

Υπό το πρίσμα αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 13 Μαΐου, ανακοίνωση με τίτλο «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης μέσω των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών» ⁽¹⁾. Στην ανακοίνωση αυτή η Επιτροπή παρουσιάζει τις απαραίτητες δράσεις για να τεθούν οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο επίκεντρο των προσπαθειών όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και για να μπορέσουν να αναπτύξουν όλο το δυναμικό τους.

Σε άλλους τομείς, και μετά από δημόσια διαβούλευση, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 3 Ιανουαρίου, ανακοίνωση ⁽²⁾ σχετικά με επιγραμμικό δημιουργικό περιεχόμενο στην ενιαία αγορά. Στις 11 Αυγούστου εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την πρόοδο στην ψηφιακοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και την ψηφιακή διαφύλαξη στην ΕΕ ⁽³⁾. Εξάλλου, η ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη σε απευθείας σύνδεση, Europeana, εγκαινιάστηκε στις 20 Νοεμβρίου ⁽⁴⁾. Η Europeana παρέχει επί του παρόντος πρόσβαση σε περισσότερα από 2 εκατ. βιβλία και άλλα ψηφιακά πολιτιστικά αντικείμενα, προερχόμενα από τις εθνικές βιβλιοθήκες και τα πολιτιστικά ιδρύματα των ευρωπαϊκών χωρών.

Όσον αφορά την υγεία, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 2 Ιουλίου, σύσταση ⁽⁵⁾ στην οποία περιγράφονται οι κυριότερες ενέργειες που είναι αναγκαίες για να μπορούν οι επαγγελματίες του κλάδου της υγείας να διαθέτουν, με μέσα της πληροφορικής και εγκαίρως, τις κυριότερες ιατρικές πληροφορίες που απαιτούνται για την περίθαλψη ασθενών που συνήθως παρακολουθούνται ιατρικά σε άλλο κράτος μέλος. Στις 4 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την τηλεϊατρική, προς όφελος των ασθενών, των συστημάτων υγείας και της κοινωνίας ⁽⁶⁾. Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζει τις ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν για να αναπτυχθεί η χρήση της τηλεϊατρικής προς όφελος των ασθενών και των ευρωπαϊών πολιτών, των συστημάτων υγείας και της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Για να βελτιωθεί η ζωή των ηλικιωμένων μέσω της χρήσης ΤΠΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 9 Ιουλίου, απόφαση ⁽⁷⁾ για τη θέσπιση του κοινού προγράμματος «Υποβοηθούμενη από το περιβάλλον αυτόνομη διαβίωση». Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει το νομικό και οργανωτικό πλαίσιο ενός ευρέος ευρωπαϊκού προγράμ-

(1) COM(2008) 241.

(2) COM(2007) 836 (ΕΕ C 106 της 26.4.2008).

(3) COM(2008) 513.

(4) IP/08/1747.

(5) Σύσταση 2008/594/ΕΚ (ΕΕ L 190 της 18.7.2008).

(6) COM(2008) 689.

(7) Απόφαση αριθ. 742/2008/ΕΚ (ΕΕ L 201 της 30.7.2008).

ματος σε θέματα εφαρμοσμένης έρευνας και καινοτομίας στο πεδίο των ΤΠΕ για ευηγρία στην κοινωνία της πληροφορίας ⁽¹⁾.

Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Προς μια προσβάσιμη κοινωνία της πληροφορίας» ⁽²⁾, την 1η Δεκεμβρίου. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί η ηλεκτρονική προσβασιμότητα (e-accessibility), δηλαδή η δυνατότητα υπέρβασης των εμποδίων και τεχνικών δυσχερειών που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, μεταξύ των οποίων αρκετοί ηλικιωμένοι, όταν προσπαθούν να ενταχθούν ισότιμα στην κοινωνία της πληροφορίας.

Η Επιτροπή παρουσίασε επίσης, στις 4 Σεπτεμβρίου, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της θεματικής προτεραιότητας «τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας (ΤΚΠ)» στο 6ο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης ⁽³⁾. Η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επένδυση στην ευρωπαϊκή έρευνα στο πεδίο των ΤΠΕ έχει επιτύχει αποτελεσματικά τους στόχους της. Πρόβλεπε ορισμένες δυνατότητες βελτίωσης του περιβάλλοντος προς όφελος της καινοτομίας που είναι απόρροια της έρευνας στο πεδίο των ΤΠΕ.

Εξάλλου, στις 29 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση απόφασης σχετικά με λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις (ISA) ⁽⁴⁾. Το πρόγραμμα ISA θα συμβάλει στην κατάρτιση του οργανωτικού, οικονομικού και επιχειρησιακού πλαισίου που θα διευκολύνει την αποτελεσματική και ουσιαστική διασυννοριακή και διακλαδική ηλεκτρονική αλληλεπίδραση μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων.

Εξέδωσε επίσης, στις 28 Νοεμβρίου, ένα πρόγραμμα δράσης που αποσκοπεί στην εφαρμογή μιας λύσης ευρωπαϊκής κλίμακας για τη διασυννοριακή χρησιμοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση, προτείνοντας μια σφαιρική προσέγγιση και συντομότερες προθεσμίες ⁽⁵⁾.

Η Επιτροπή, ως διοίκηση και η ίδια, συνέχισε καθ' όλη τη διάρκεια του 2008 την εφαρμογή της στρατηγικής της με τίτλο «Ηλεκτρονική Επιτροπή (e-Commission) 2006–2010», επιδιώκοντας να βελτιώσει την αποτελεσματικότητά της, την αποδοτικότητά της, τη διαφάνεια και την ποιότητα των υπηρεσιών της, χάρη στη βέλτιστη χρησιμοποίηση των ΤΠΕ, και τούτο προς όφελος των πολιτών, των επιχειρήσεων και των συνεργαζόμενων διοικήσεων.

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Έρευνα», επιμέρους τίτλος «Δόμηση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ COM(2008) 804.

⁽³⁾ COM(2008) 533.

⁽⁴⁾ COM(2008) 583.

⁽⁵⁾ COM(2008) 798.

Στον τομέα των στατιστικών, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 30 Οκτωβρίου, πρόταση κανονισμού ⁽¹⁾ σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές για την κοινωνία της πληροφορίας, με στόχο ιδίως την παροχή ετήσιων στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη χρησιμοποίηση των ΤΠΕ στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Διδασκαλία, εκπαίδευση, μαθητεία

Διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση

Με σκοπό την αξιολόγηση της συμβολής της εκπαίδευσης στη διαδικασία της Λισαβόνας, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 14 Φεβρουαρίου, την τρίτη κοινή έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010 — Παροχή διά βίου μάθησης για γνώση, δημιουργικότητα και καινοτομία» ⁽²⁾. Η έκθεση αυτή δίνει μια συνολική εικόνα της προόδου που επιτεύχθηκε και εφιστά την προσοχή στους τομείς στους οποίους πρέπει να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια (όπως αναβάθμιση του γενικού επιπέδου βασικών δεξιοτήτων, εφαρμογή στρατηγικών διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και για ενίσχυση του «τριγώνου της γνώσης» που σχηματίζεται από την εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία). Η έκθεση υπογραμμίζει επίσης ότι μείζον πρόβλημα εξακολουθεί να αποτελεί η μικρή συμμετοχή των μεγάλης ηλικίας εργαζομένων και των ανειδίκευτων εργαζομένων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση των ενηλίκων.

Μετά την έκθεση αυτή, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 22 Μαΐου, συμπεράσματα ⁽³⁾ στα οποία αναγνωρίζει τον καθοριστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν η εκπαίδευση και η κατάρτιση των ενηλίκων για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Λισαβόνας. Το Συμβούλιο προτείνει σε παράρτημα ειδικά μέτρα για την περίοδο 2008–2010, εκ των οποίων ορισμένα πρέπει να εφαρμοστούν από την Επιτροπή με τη συνεργασία των κρατών μελών, ενώ τα υπόλοιπα από τα κράτη μέλη με την υποστήριξη της Επιτροπής.

Εξάλλου, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων σχετικά με τη στρατηγική της Λισαβόνας, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 16 Δεκεμβρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Ένα επικαιροποιημένο στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση» ⁽⁴⁾. Στην ανακοίνωση αυτή η Επιτροπή τονίζει ταυτόχρονα τις άμεσες προτεραιότητες για την περίοδο 2009–2010 και τους μακροπρόθεσμους στρατηγικούς άξονες, ώστε να επιτευχθούν οι βασικοί στόχοι της στρατηγικής της Λισαβόνας: υψηλά επίπεδα διατηρήσιμης ανάπτυξης και απασχόλησης βασιζόμενα στη γνώση.

⁽¹⁾ COM(2008) 677.

⁽²⁾ EE C 86 της 5.4.2008.

⁽³⁾ EE C 140 της 6.6.2008.

⁽⁴⁾ COM(2008) 865. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Στρατηγική της Λισαβόνας: συνεργασία για την ανάπτυξη και την απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

Στις 22 Μαΐου το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης συμπεράσματα σχετικά με την προώθηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Τα συμπεράσματα αυτά αναγνωρίζουν ότι η δημιουργικότητα και η ικανότητα καινοτομίας έχουν ζωτική σημασία για τη βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Ευρώπης και προτείνουν να τους δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στο πλαίσιο της μελλοντικής ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης (1).

Από την πλευρά του, με ψήφισμα της 16ης Ιανουαρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενθάρρυνε τα κράτη μέλη να προωθήσουν την απόκτηση γνώσεων και να αναπτύξουν νοοτροπία διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Για να διευκολύνουν την εφαρμογή της ανοικτής μεθόδου συντονισμού στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 23 Απριλίου (2), κανονισμό σχετικά με την παραγωγή και την ανάπτυξη στατιστικών για την εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση. Ο κανονισμός αυτός αποτελεί ένα ευρύτερο νομικό πλαίσιο, αναγκαίο για την εξασφάλιση της παραγωγής στατιστικών που να καλύπτουν το σύνολο των υφιστάμενων και προβλεπόμενων δραστηριοτήτων στον τομέα αυτό.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ) για τη διά βίου μάθηση εγκρίθηκε, στις 23 Απριλίου, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (3). Το ΕΠΕΠ αποσκοπεί να βελτιώσει την κινητικότητα διευκολύνοντας τη διαφάνεια των επαγγελματικών προσόντων (που αποκτώνται σε όλους τομείς της εκπαίδευσης) στο σύνολο της Ένωσης. Στις 3 και 4 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες η πρώτη διάσκεψη σχετικά με την εφαρμογή αυτού του νέου μηχανισμού.

Στο πλαίσιο της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας (4), η Επιτροπή εξέδωσε, στις 3 Ιουλίου, ανακοίνωση σχετικά με τη σχολική εκπαίδευση (5), η οποία αποσκοπεί στην υποστήριξη των προσπαθειών που καταβάλλονται από τα κράτη μέλη για τη βελτίωση της ποιότητας των οικείων εκπαιδευτικών συστημάτων και για την επίτευξη των στόχων που έχουν καθοριστεί όσον αφορά τον αριθμό των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, την ικανότητα γραφής και ανάγνωσης, την παρακολούθηση δευτεροβάθμιων σπουδών και την προπαρασκευή των νέων για τη διά βίου μάθηση. Η ανακοίνωση προτείνει ένα πρόγραμμα συνεργασίας, το οποίο περιλαμβάνει τους εξής τρεις άξονες: παροχή των αναγκαίων ικανοτήτων για τη ζωή σε όλους τους μαθητές· μέριμνα για την παροχή μάθησης υψηλής ποιότητας για όλους τους μαθητές· βελτίωση της ποιότητας των εκπαιδευτικών και του σχολικού προσωπικού.

(1) ΕΕ C 141 της 7.6.2008.

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 452/2008 (ΕΕ L 145 της 4.6.2008).

(3) ΕΕ C 111 της 6.5.2008.

(4) Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 1, τίτλος «Κοινωνική διάσταση», επιμέρους τίτλος «Ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα», της παρούσας Έκθεσης.

(5) COM(2008) 425.

Την ίδια ημέρα, στην πράσινη βίβλο με τίτλο «Μετανάστευση και κινητικότητα: προκλήσεις και ευκαιρίες για τα εκπαιδευτικά συστήματα της ΕΕ» ⁽¹⁾, η Επιτροπή εγκαινίασε το διάλογο σχετικά με τις προκλήσεις της μετανάστευσης για τα εκπαιδευτικά συστήματα. Η Επιτροπή επιδιώκει να προωθήσει, μέσω του εγγράφου αυτού, την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για ένα πρόβλημα που έχει σημαντικές επιπτώσεις στα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών μελών. Η διαβούλευση συνεχίστηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου.

Στις 23 Σεπτεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με τη διαδικασία της Μπολόνιας και την κινητικότητα των φοιτητών. Υπογράμμισε ότι, για να διευκολυνθεί η κινητικότητα των φοιτητών, πρέπει να ληφθεί μια σειρά οριζόντιων μέτρων στο βαθμό που το πρόβλημα της κινητικότητας υπερβαίνει το στενό πλαίσιο της ανώτατης εκπαίδευσης και αφορά επίσης τις κοινωνικές υποθέσεις, τα οικονομικά, τη μετανάστευση και την πολιτική θεωρήσεων διαβατηρίων.

Την ίδια ημέρα το Κοινοβούλιο αποφάνθηκε σχετικά με τη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, η οποία, κατά την άποψή του, συνεπάγεται σαφή βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών.

Στις 3 Νοεμβρίου η Επιτροπή εγκαινίασε τις συμπράξεις Comenius Regio, μια νέα δράση στο πλαίσιο του προγράμματος της διά βίου μάθησης ⁽²⁾.

Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 9 Απριλίου, δύο συστάσεις που αφορούν τη δημιουργία:

- ενός ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ⁽³⁾: το μέσο αυτό αποσκοπεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη να προωθήσουν και να ελέγχουν τη διαρκή βελτίωση των οικείων συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με βάση κοινά ευρωπαϊκά στοιχεία αναφοράς
- ενός ευρωπαϊκού συστήματος ακαδημαϊκών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ⁽⁴⁾: το μέσο αυτό αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μεταφοράς και της αναγνώρισης των ακαδημαϊκών κεκτημένων των ατόμων που μετακινούνται μεταξύ συστημάτων επαγγελματικών προσόντων ή μεταξύ μαθησιακών διαύλων, με σκοπό την απόκτηση πιστοποίησης.

⁽¹⁾ COM(2008) 423.

⁽²⁾ IP/08/1621.

⁽³⁾ COM(2008) 179 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 180 (EE C 202 της 8.8.2008).

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 22 Οκτωβρίου, απόφαση ⁽¹⁾ σχετικά με την αντιστοιχία των τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή υπέβαλε διάφορες εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με τις πρωτοβουλίες στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Έτσι, εξέδωσε έκθεση σχετικά με το πρόγραμμα δράσης για την προώθηση οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την υποστήριξη ειδικών δραστηριοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (στις 5 Ιουνίου) ⁽²⁾ και έκθεση σχετικά με την εξωτερική αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης ⁽³⁾ (στις 13 Ιουνίου). Στις 4 Ιουλίου υπέβαλε την πρώτη αξιολόγηση της πρωτοβουλίας Eurorpass ⁽⁴⁾, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η πρωτοβουλία αυτή επιτυγχάνει τους στόχους της ως μέσο που ευνοεί την κινητικότητα των πολιτών και είναι σημαντική για τις ανάγκες τους, διευκολύνει την κατανόηση των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων τους και τα καθιστά πιο αποδεκτά στα μαθησιακά πλαίσια και στην αγορά εργασίας.

Στις 30 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση για τον εκσυγχρονισμό των πανεπιστημίων χάριν της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης στην παγκόσμια οικονομία της γνώσης ⁽⁵⁾.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας

Στις 11 Μαρτίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας ⁽⁶⁾. Αποστολή του είναι να ενισχύσει την ικανότητα καινοτομίας της Κοινότητας και των κρατών μελών, ενσωματώνοντας τους καλύτερους φορείς που λειτουργούν στο «τρίγωνο της γνώσης» (ανώτατη εκπαίδευση, έρευνα, επιχειρήσεις και επιχειρηματίες). Η πόλη της Βουδαπέστης επελέγη, στις 18 Ιουνίου, ως έδρα του ινστιτούτου. Το πρώτο διοικητικό συμβούλιο του ΕΙΤ, το οποίο διορίστηκε επίσημα στις 30 Ιουλίου μετά από δημόσια διαβούλευση σε δύο φάσεις (Μάρτιος και Απρίλιος), συνεδρίασε τρεις φορές σε ολομέλεια το 2008.

Πολυγλωσσία

Το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα για την πολυγλωσσία, στις 22 Μαΐου ⁽⁷⁾. Κάλεσε την Επιτροπή να καταρτίσει έως τα τέλη του 2008 προτάσεις για συνολικό πλαίσιο πολιτικών στον τομέα αυτό.

(1) Απόφαση αριθ. 1065/2008/ΕΚ (ΕΕ L 288 της 30.10.2008).

(2) COM(2008) 337 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

(3) COM(2008) 356 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

(4) COM(2008) 427.

(5) COM(2008) 680.

(6) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 294/2008 (ΕΕ L 97 της 9.4.2008).

(7) ΕΕ C 140 της 6.6.2008.

Στις 18 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή ανταποκρινόμενη εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Πολυγλωσσία: πλεονέκτημα για την Ευρώπη και κοινή δέσμευση»⁽¹⁾, στην οποία ορίζεται ένα οριζόντιο στρατηγικό πλαίσιο για την πολυγλωσσία, θεμελιωμένο στην ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα. Στην ανακοίνωση προβλέπεται μια σειρά πρωτοβουλιών για την προώθηση της πολυγλωσσίας, μεταξύ άλλων και με τρίτες χώρες, και συνιστάται η συνεργασία με τα κράτη μέλη στον τομέα αυτό μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού. Συνοδεύεται από υπηρεσιακό έγγραφο που περιλαμβάνει απογραφή των κοινοτικών δράσεων στον τομέα της πολυγλωσσίας.

Το Συμβούλιο επικύρωσε τις στρατηγικές γραμμές της ανακοίνωσης με ψήφισμά του για μια ευρωπαϊκή στρατηγική υπέρ της πολυγλωσσίας, το οποίο εκδόθηκε στις 21 Νοεμβρίου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία της μετάφρασης για την κυκλοφορία των πολιτιστικών έργων.

Διεθνής συνεργασία

Η Επιτροπή συνέχισε την εφαρμογή της πρώτης φάσης του προγράμματος Erasmus Mundus, η οποία εισήλθε στο πέμπτο και τελευταίο έτος της (2004–2008), καθώς και τη διαπραγμάτευση για τη δεύτερη φάση του προγράμματος, η οποία αναμένεται να αρχίσει να ισχύει το 2009 και να συνεχιστεί έως το 2013. Κατά την πρώτη φάση του προγράμματος, στηρίχθηκαν 103 προγράμματα κοινών μάστερ και προσφέρθηκαν άνω των 7 000 υποτροφιών σε φοιτητές και καθηγητές τρίτων χωρών.

Η συνεργασία με τις βιομηχανικές χώρες στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης ενισχύθηκε με την έναρξη 35 νέων κοινών έργων (εκ των οποίων 16 με τις Ηνωμένες Πολιτείες, πέντε με τον Καναδά, τέσσερα με την Αυστραλία, τρία με τη Νότια Κορέα, δύο με την Ιαπωνία και ένα με τη Νέα Ζηλανδία). Τα έργα αυτά συγχρηματοδοτούνται με τις χώρες εταίρους και θα επιτρέψουν σε τουλάχιστον 1 600 φοιτητές να παρακολουθήσουν σπουδές για ένα εξάμηνο στις χώρες εταίρους και, στην περίπτωση του προγράμματος με τις Ηνωμένες Πολιτείες, να αποκτήσουν διπλά πτυχία.

Άλλες κοινές δηλώσεις για την έναρξη τομεακών πολιτικών διαλόγων στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης υπεγράφησαν τον Ιούλιο με το Ισραήλ και τον Νοέμβριο με την Ινδία.

Ένα πρόγραμμα γλωσσικών ανταλλαγών μεταξύ της Κίνας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο χρηματοδοτείται από την κινεζική κυβέρνηση, εγκαινιάστηκε επίσης επίσημα τον Ιούνιο στις Βρυξέλλες.

(¹) COM(2008) 566.

Ευρωπαϊκό έτος δημιουργικότητας και καινοτομίας (2009) ⁽¹⁾

Στις 16 Δεκεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν απόφαση με την οποία κηρύσσεται το έτος 2009 «ευρωπαϊκό έτος δημιουργικότητας και καινοτομίας» ⁽²⁾. Ο γενικός στόχος αυτού του ευρωπαϊκού έτους είναι η προώθηση της δημιουργικότητας για όλους ως κινητήρια δύναμη για καινοτομία και ως βασικού παράγοντα για την ανάπτυξη προσωπικών, εργασιακών, επιχειρηματικών και κοινωνικών ικανοτήτων μέσω της διά βίου μάθησης. Το έτος θα υλοποιηθεί μέσω των υφιστάμενων κοινοτικών προγραμμάτων, και ιδίως του προγράμματος «Διά βίου μάθηση» 2007–2013 και του προγράμματος «Πολιτισμός» 2007–2013, καθώς και άλλων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων που έχουν οριστεί για κάθε μέσο για την περίοδο μέχρι και το 2009.

Μεταφορές

Μεταφορές και αειφόρος ανάπτυξη

Η ευρωπαϊκή πολιτική αειφόρων μεταφορών αποτέλεσε αντικείμενο ψηφίσματος που εκδόθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 11 Μαρτίου. Το Κοινοβούλιο διετύπωσε προτάσεις στους τομείς των οδικών, σιδηροδρομικών, αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών και κάλεσε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επενδύσουν περισσότερο στην έρευνα, ώστε να ανοίξουν το δρόμο στην ανάπτυξη τεχνολογιών που να είναι πιο αποτελεσματικές από ενεργειακή άποψη και μειώνουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Εξάλλου, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε, στις 13 Φεβρουαρίου, διερευνητική γνωμοδότηση σχετικά με το ενεργειακό μείγμα στις μεταφορές ⁽³⁾. Στη γνωμοδότηση αναφέρεται ότι η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι οι μεταφορές θα πρέπει στο μέλλον να βασίζονται σε καύσιμα με ολοένα μικρότερη περιεκτικότητα σε άνθρακα, ο δε στόχος θα πρέπει να είναι η πλήρης εξάλειψη των εκπομπών αερίων.

Για ένα ειδικότερο θέμα, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 11 Ιανουαρίου, τη θεματική της για βιώσιμο μέλλον στη γενική και επαγγελματική αεροπορία ⁽⁴⁾. Η θεματική πραγματεύεται ζητήματα όπως η δημιουργία ενός συνόλου βασικών στατιστικών, η τήρηση των αρχών της αναλογικότητας και της επικουρικότητας, η προώθηση των νέων τεχνολογιών, η διευκόλυνση της πρόσβασης στις ξένες αγορές, καθώς και οι περιβαλλοντικές προκλήσεις.

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Καινοτομία και πολιτική για τις επιχειρήσεις», επιμέρους τίτλος «Καινοτομία», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ Απόφαση αριθ. 1350/2008/ΕΚ (ΕΕ L 348 της 24.12.2008).

⁽³⁾ ΕΕ C 162 της 25.6.2008.

⁽⁴⁾ COM(2007) 869 (ΕΕ C 106 της 26.4.2008).

Για την προώθηση της περιβαλλοντικής αειφορίας του τομέα, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 8 Ιουλίου, μια δέσμη μέτρων που αποσκοπεί να καταστήσει τις μεταφορές σε μεγαλύτερο βαθμό αειφόρες. Αυτή η δέσμη μέτρων αποτελείται από:

- μία ανακοίνωση-πλαίσιο για πιο οικολογικές μεταφορές ⁽¹⁾, στην οποία ζητείται να επωμιστούν οι χρήστες σε μεγαλύτερο βαθμό το κόστος των μεταφορών, με βάση τιμές που να αντανakλούν την πραγματικότητα, ώστε να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις των μεταφορών, και ειδικότερα τα ατυχήματα, η συμφόρηση, οι βλάβες στο περιβάλλον και η ηχορύπανση·
- μία ανακοίνωση σχετικά με τον περιορισμό του σιδηροδρομικού θορύβου για τον υφιστάμενο στόλο ⁽²⁾, η οποία προβλέπει μέτρα που θα επιτρέψουν να μειωθεί κατά το ήμισυ ο θόρυβος που προκαλείται από τις εμπορευματικές αμαξοστοιχίες (όπως η μετασκευή των εμπορευματικών φορταμαξών με την τοποθέτηση τροχοπέδων χαμηλού θορύβου)·
- μία ανακοίνωση για την εσωτερική του εξωτερικού κόστους των μεταφορών ⁽³⁾, η οποία περιέχει επίσης ένα μοντέλο για την αποτίμηση του κόστους αυτού (συμφόρηση, ρύπανση κ.λπ.) που μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για τον υπολογισμό των τελών χρήσης υποδομών· και
- μία πρόταση για την αναθεώρηση της οδηγίας για την ευρωβινιέτα (eurovignette) ⁽⁴⁾ περί επιβολής τελών στα βαρέα φορτηγά οχήματα που χρησιμοποιούν ορισμένα έργα υποδομής, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό ενός πλαισίου που θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να υπολογίζουν και να διαφοροποιούν το ύψος των διοδίων σε συνάρτηση με το κόστος της ρύπανσης που οφείλεται στην κυκλοφορία και στη συμφόρηση.

Στο πλαίσιο αυτής της δέσμης μέτρων και μετά την ενδιάμεση εξέταση της λευκής βίβλου για τις μεταφορές που δημοσιεύθηκε το 2006 ⁽⁵⁾, ένα σχέδιο δράσης για την εξάλειψη των ευφύων συστημάτων μεταφοράς στην Ευρώπη εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 16 Δεκεμβρίου ⁽⁶⁾.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 24 Σεπτεμβρίου, οδηγία ⁽⁷⁾ σχετικά με τις εσωτερικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων, η οποία συμβάλλει, μεταξύ άλλων, και στην προστασία του περιβάλλοντος.

⁽¹⁾ COM(2008) 433.

⁽²⁾ COM(2008) 432.

⁽³⁾ COM(2008) 435.

⁽⁴⁾ COM(2008) 436.

⁽⁵⁾ COM(2006) 314.

⁽⁶⁾ COM(2008) 886 και COM(2008) 887.

⁽⁷⁾ Οδηγία 2008/68/ΕΚ (ΕΕ L 260 της 30.9.2008). Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 2, τίτλος «Ασφάλεια των μεταφορών», επιμέρους τίτλος «Γενικές πτυχές», της παρούσας Έκθεσης.

Σιδηροδρομικές μεταφορές

Για να βελτιστοποιηθεί η προσφορά σιδηροδρομικών υποδομών και να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη διαφάνεια στη διαχείρισή τους, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 6 Φεβρουαρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Πολυετείς συμβάσεις για την ποιότητα της σιδηροδρομικής υποδομής» ⁽¹⁾, στην οποία συνιστά ευρύτερη χρησιμοποίηση πολυετών συμβάσεων μεταξύ του κράτους και του διαχειριστή της σιδηροδρομικής υποδομής.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης, στις 30 Απριλίου, κατευθυντήριες γραμμές ⁽²⁾, με τις οποίες παρέχονται κατευθύνσεις σχετικά με τη συμβατότητα προς τη συνθήκη ΕΚ των κρατικών ενισχύσεων για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ⁽³⁾. Στόχος τους είναι να βελτιωθεί η διαφάνεια των δημοσίων χρηματοδοτήσεων και η ασφάλεια δικαίου βάσει των κανόνων της συνθήκης ΕΚ για το άνοιγμα των αγορών.

Στις 17 Ιουνίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία ⁽⁴⁾ σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του κοινοτικού σιδηροδρομικού συστήματος. Η οδηγία αυτή καθιερώνει ένα νομοθετικό πλαίσιο που αποσκοπεί στη μείωση των εμποδίων για τη θέση σε υπηρεσία των σιδηροδρομικών οχημάτων. Η διαποδοχή μεταξύ κρατών μελών βελτιώνεται με τη συστηματικότερη εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και με την εναρμόνιση των εθνικών διαδικασιών αδειοδότησης.

Η ποιότητα των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών αποτέλεσε αντικείμενο ανακοίνωσης της Επιτροπής της 8ης Σεπτεμβρίου ⁽⁵⁾. Η ανακοίνωση αναφέρεται επίσης στην αποτελεσματικότητα των συμφωνιών και των προαιρετικών μέτρων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή από τον κλάδο, συνοδευόμενη από συστάσεις για την κοινοτική δράση στον τομέα αυτό.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης, στις 11 Δεκεμβρίου, πρόταση κανονισμού σχετικά με το ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο για ανταγωνιστικές εμπορευματικές μεταφορές ⁽⁶⁾. Το σχέδιο αυτό προβλέπει τη δημιουργία υπερεθνικών σιδηροδρομικών διαδρόμων οι οποίοι, με αυξημένο συντονισμό μεταξύ των διαχειριστών υποδομής, θα επιτρέψουν στις σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές να καταστούν πιο ανταγωνιστικές και να βελτιστοποιήσουν τη χρησιμοποίηση των υφιστάμενων υποδομών, παρέχοντάς τους επαρκή προτεραιότητα.

Εξάλλου, η Επιτροπή κίνησε στη διάρκεια του έτους διαδικασίες παράβασης κατά 24 κρατών μελών για πλημμελή μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών της πρώτης δέσμης

⁽¹⁾ COM(2008) 54 (EE C 118 της 15.5.2008).

⁽²⁾ EE C 184 της 22.7.2008.

⁽³⁾ Οδηγία 91/440/EOK (EE L 237 της 24.8.1991).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2008/57/ΕΚ (EE L 191 της 18.7.2008). Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 2, τίτλος «Ασφάλεια των μεταφορών», επιμέρους τίτλος «Σιδηροδρομική ασφάλεια», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁵⁾ COM(2008) 536.

⁽⁶⁾ COM(2008) 852.

μέτρων για τους σιδηροδρόμους ⁽¹⁾. Η ενέργεια αυτή αποβλέπει στην εξασφάλιση της τήρησης των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν, μεταξύ άλλων, το διαχωρισμό μεταξύ διαχειριστών σιδηροδρομικής υποδομής και σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και το ρόλο των οργανισμών ελέγχου, οι οποίες είναι απαραίτητες για τη δημιουργία μιας ανοικτής και ανταγωνιστικής αγοράς σιδηροδρομικών υπηρεσιών.

Οδικές και ποτάμιες μεταφορές

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 22 Οκτωβρίου, κανονισμό ⁽²⁾ για την κατάργηση των ελέγχων που διενεργούνται στα σύνορα των κρατών μελών στον τομέα των οδικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών.

Θαλάσσιες μεταφορές

Μετά την έγκριση του σχεδίου δράσης για μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική τον Οκτώβριο 2007 ⁽³⁾, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 26 Ιουνίου, ανακοίνωση με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές για μια ενοποιημένη προσέγγιση της θαλάσσιας πολιτικής: προς την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την ενοποιημένη θαλάσσια διακυβέρνηση και τη διαβούλευση των ενδιαφερόμενων φορέων» ⁽⁴⁾, η οποία παρέχει κατευθύνσεις στους δύο αυτούς τομείς.

Αεροπορικές μεταφορές

Με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας, της αειφορίας και της ασφάλειας των αεροπορικών μεταφορών στον ευρωπαϊκό εναέριο χώρο, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 25 Ιουνίου, τη δεύτερη δέσμη νομοθετικών μέτρων για τον ενιαίο ευρωπαϊκό ουρανό. Η δέσμη αυτή αποτελείται από τρία μέτρα:

- μία πρόταση κανονισμού, η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση των επιδόσεων, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών, και στη βιωσιμότητα του ευρωπαϊκού συστήματος πολιτικής αεροπορίας, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών, τη μείωση του κόστους και την εξασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης ⁽⁵⁾.
- μία πρόταση κανονισμού η οποία αποσκοπεί στην ολοκλήρωση της διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας ⁽⁶⁾ και

⁽¹⁾ Οδηγίες 2001/12/ΕΚ και 2001/14/ΕΚ (ΕΕ L 75 της 15.3.2001).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1100/2008 (ΕΕ L 304 της 14.11.2008).

⁽³⁾ COM(2007) 575 (ΕΕ C 55 της 28.2.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 395 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽⁵⁾ COM(2008) 388.

⁽⁶⁾ COM(2008) 390 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009). Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 2, τίτλος «Ασφάλεια των μεταφορών», επιμέρους τίτλος «Αεροπορική ασφάλεια», της παρούσας Έκθεσης.

- μία ανακοίνωση με τίτλο «Ενιαίος ευρωπαϊκός ουρανός II: πιο βιώσιμες αεροπορικές μεταφορές βελτιωμένων επιδόσεων», στην οποία διευκρινίζονται οι προτάσεις κανονισμού ⁽¹⁾.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης, στις 15 Φεβρουαρίου, έκθεση ⁽²⁾ που αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της οδηγίας περί της καθιέρωσης κανόνων για τη θέσπιση περιορισμών λειτουργίας σε συνάρτηση με τον προκαλούμενο θόρυβο στους κοινοτικούς αερολιμένες ⁽³⁾.

Με ανακοίνωση της 30ής Απριλίου, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα ⁽⁴⁾ της διαβούλευσης των ενδιαφερομένων όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού σχετικά με τους κοινούς κανόνες κατανομής του διαθέσιμου χρόνου χρήσης (slots) στους κοινοτικούς αερολιμένες ⁽⁵⁾. Αυτή η ερμηνευτική ανακοίνωση σκοπό έχει να διευκολύνει την εφαρμογή του προαναφερθέντος κανονισμού.

Εξάλλου, στις 16 Δεκεμβρίου, το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽⁶⁾ για τη σύσταση κοινής επιχείρησης για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος νέας γενιάς για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (SESAR), με τον οποίο αποσαφηνίζεται ιδίως το νομικό καθεστώς της τελευταίας.

Γενικότερα, η Επιτροπή συνέχισε την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την ενίσχυση της χωρητικότητας, της αποτελεσματικής λειτουργίας και της ασφάλειας των αερολιμένων στην Ευρώπη ⁽⁷⁾. Έτσι, και μεταξύ άλλων, στις 4 Ιουλίου άρχισε διαβούλευση σχετικά με την ενοποίηση των εκδοτηρίων εισιτηρίων τρένου/αεροπλάνου. Επιπλέον, δημιουργήθηκε κοινοτικό παρατηρητήριο για τη χωρητικότητα των αερολιμένων, το οποίο και συνεδρίασε για πρώτη φορά στις 4 Νοεμβρίου για να ακούσει όλους τους ενδιαφερόμενους να συζητούν τις εμπειρίες τους στο θέμα αυτό. Βάσει αυτών των ανταλλαγών απόψεων, το παρατηρητήριο θα διατυπώνει γνώμες που θα βοηθούν την Επιτροπή στην υλοποίηση του προαναφερθέντος σχεδίου.

EGNOS και Galileo

Στις 9 Ιουλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό σχετικά με τη συνέχιση της υλοποίησης των ευρωπαϊκών προγραμμάτων δορυφορικής ραδιοπλοήγησης (EGNOS και Galileo) ⁽⁸⁾. Ο κανονισμός αυτός καθορίζει το ύψος των απαραίτητων κονδυλίων του προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση των δύο προγραμ-

⁽¹⁾ COM(2008) 389 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 66 (EE C 207 της 14.8.2008).

⁽³⁾ Οδηγία 2002/30/ΕΚ (EE L 85 της 28.3.2002).

⁽⁴⁾ COM(2008) 227.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 95/93 (EE L 14 της 22.1.1993).

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1361/2008 (EE L 352 της 31.12.2008).

⁽⁷⁾ COM(2006) 819 (EE C 138 της 22.6.2007).

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 683/2008 (EE L 196 της 24.7.2008).

μάτων σε 3,4 δισ. EUR κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 έως 31ης Δεκεμβρίου 2013. Βελτιώνει επίσης τη δημόσια διακυβέρνηση των προγραμμάτων, προβλέποντας αυστηρή κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Εποπτικής Αρχής του Ευρωπαϊκού GNSS και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος, αναθέτοντας στην Επιτροπή την εφαρμογή των προγραμμάτων και προβλέποντας μέτρα ικανά να εξασφαλίσουν συνέπεια μεταξύ των γνωμοδοτήσεων που διατυπώνει η επιτροπή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων GNSS και των αποφάσεων που λαμβάνονται από το διοικητικό συμβούλιο της Εποπτικής Αρχής του Ευρωπαϊκού GNSS.

Διεθνής συνεργασία

Στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, η συμφωνία μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένων Πολιτειών άρχισε να ισχύει στις 30 Μαρτίου ⁽¹⁾. Όλες οι αεροπορικές εταιρείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν στο εξής να πραγματοποιούν απευθείας πτήσεις προς τις Ηνωμένες Πολιτείες με αναχώρηση από οποιοδήποτε αερολιμένα της Ευρώπης και όχι πλέον μόνο από τη χώρα καταγωγής τους. Η συμφωνία αίρει όλους τους περιορισμούς στις συνδέσεις, στα τιμολόγια ή τον αριθμό εβδομαδιαίων πτήσεων. Στις 30 Ιουνίου η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και οι Ηνωμένες Πολιτείες υπέγραψαν επίσης συμφωνία για τη συνεργασία όσον αφορά την κανονιστική ρύθμιση της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας ⁽²⁾.

Οι διαπραγματεύσεις με τις τρίτες χώρες για την αντικατάσταση ορισμένων διατάξεων των υφιστάμενων συμφωνιών σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές από κοινοτική συμφωνία συνεχίστηκαν το 2008. Αποφάσεις σχετικές με τη σύναψη των συμφωνιών έχουν εκδοθεί για τη Γεωργία, την Κιργιζία, την Κροατία, τον Λίβανο, τη Μαλαισία, τις Μαλδίβες, τη Μολδαβία, την Ουρουγουάη, τον Παναμά, την Παραγουάη, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και τη Σιγκαπούρη (στις 18 Φεβρουαρίου) ⁽³⁾· το Μαρόκο (στις 17 Μαρτίου) ⁽⁴⁾· το Αζερμπαϊτζάν (στις 8 Ιουλίου) ⁽⁵⁾.

Εκδόθηκαν, εξάλλου, αποφάσεις σχετικά με την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή των συμφωνιών με την Αυστραλία ⁽⁶⁾ και το Νεπάλ ⁽⁷⁾ (στις 7 Απριλίου), το Πακιστάν ⁽⁸⁾ (στις 21 Μαΐου), το Ισραήλ ⁽⁹⁾ (στις 15 Σεπτεμβρίου), την Ινδία ⁽¹⁰⁾ (στις 25 Σεπτεμβρίου), την Αρμενία ⁽¹¹⁾ (στις 27 Νοεμβρίου).

⁽¹⁾ IP/08/474.

⁽²⁾ IP/08/1059.

⁽³⁾ EE L 60 της 5.3.2008 και EE L 106 της 16.4.2008.

⁽⁴⁾ EE L 87 της 29.3.2008.

⁽⁵⁾ COM(2005) 60.

⁽⁶⁾ COM(2005) 264.

⁽⁷⁾ COM(2008) 41.

⁽⁸⁾ COM(2008) 81.

⁽⁹⁾ COM(2008) 178 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽¹⁰⁾ Απόφαση 2008/797/EK (EE L 273 της 15.10.2008).

⁽¹¹⁾ COM(2007) 729.

Η Επιτροπή πρότεινε επιπλέον να συναφθούν συμφωνίες με το Καζαχστάν ⁽¹⁾ (στις 21 Φεβρουαρίου), το Μεξικό ⁽²⁾ (στις 5 Αυγούστου) και τη Δυτικοαφρικανική Οικονομική και Νομισματική Ένωση ⁽³⁾ (στις 17 Ιουλίου). Η τελευταία αποτελεί την πρώτη συμφωνία που διαπραγματεύθηκε η Κοινότητα με άλλον περιφερειακό οργανισμό.

Στόχος αυτών των συμφωνιών είναι η παροχή, σε όλους τους κοινοτικούς αερομεταφορείς, δικαιώματος ισότιμης πρόσβασης στα αεροπορικά δρομολόγια μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών και η ευθυγράμμιση με το κοινοτικό δίκαιο των διμερών συμφωνιών αεροπορικών μεταφορών μεταξύ κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τρίτων χωρών.

Επίσης, την 1η Οκτωβρίου η Επιτροπή ενέκρινε έκθεση προόδου σχετικά με τη δημιουργία κοινού αεροπορικού χώρου με τις γειτονικές χώρες έως το 2010 ⁽⁴⁾.

Στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών, συνήφθη συμφωνία ⁽⁵⁾ μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Κίνας, στις 28 Ιανουαρίου.

Εξάλλου, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 6 Νοεμβρίου, πρόταση απόφασης για την υπογραφή του πρωτοκόλλου που αποσκοπεί στην έγκριση της προσχώρησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στη σύμβαση του Βελιγραδίου για το καθεστώς ναυσιπλοΐας στον Δούναβη της 18ης Αυγούστου 1948 ⁽⁶⁾.

Διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών

Στις 5 Μαρτίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την πρόοδο των διευρυντικών συζητήσεων για τη συνεργασία στον τομέα των μεταφορών με τις γειτονικές χώρες ⁽⁷⁾. Ο πρώτος κύκλος συζητήσεων κατέστησε εμφανές το ιδιαίτερο ενδιαφέρον ενίσχυσης των περιφερειακών δομών συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ του διευρυνμένου πολιτικού διαλόγου και της δημιουργίας των αξόνων μεταφορών. Όσον αφορά την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, οι συζητήσεις αυτές έχουν ήδη ολοκληρωθεί, και η Επιτροπή πρότεινε την έκδοση διαπραγματευτικών οδηγιών με σκοπό τη δημιουργία μιας κοινότητας μεταφορών στην περιοχή.

Εξάλλου, στις 5 Δεκεμβρίου η Επιτροπή αποφάσισε να διαθέσει άνω του 1,7 δισ. EUR σε σιδηροδρομικά έργα σχετικά με το πρόγραμμα του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) για την περίοδο 2007–2013 ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ COM(2008) 92 (EE C 207 της 14.8.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 506.

⁽³⁾ COM(2008) 463.

⁽⁴⁾ COM(2008) 596.

⁽⁵⁾ Απόφαση 2008/143/EK (EE L 46 της 21.2.2008).

⁽⁶⁾ COM(2008) 700.

⁽⁷⁾ COM(2008) 125 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽⁸⁾ IP/08/1891.

Ενέργεια

Γενικές Πτυχές

Στις 13 Ιουνίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Αντιμετωπίζοντας την πρόκληση της ανόδου των τιμών του πετρελαίου» ⁽¹⁾. Από κοινού με την ανακοίνωση για την αύξηση των τιμών των τροφίμων ⁽²⁾, η ανακοίνωση αυτή προσφέρει ένα πλαίσιο στα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των άμεσων συνεπειών των αυξήσεων των τιμών και για την αναζήτηση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων λύσεων στα νέα προβλήματα που συνδέονται με τους πόρους. Οι προτεινόμενες λύσεις θα συνίστανται στην τροποποίηση της ζήτησης ενέργειας και στην ενθάρρυνση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ομοίως ψήφισμα σχετικά με τη συγκράτηση των τιμών της ενέργειας, στις 25 Σεπτεμβρίου, στο οποίο ζητεί μια ισχυρή πολιτική δέσμευση που να αποσκοπεί: στην έγκριση συγκεκριμένων μέτρων μείωσης της ζήτησης για ενέργεια· στην προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στην ενεργειακή απόδοση· στη συνέχιση της διαφοροποίησης του εφοδιασμού με ενέργεια· και στη μείωση της εξάρτησης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων.

Στον τομέα των στατιστικών, στις 22 Οκτωβρίου δημιουργήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ένας σταθερός θεσμικός μηχανισμός για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την ενέργεια ⁽³⁾, για να μπορεί η Ένωση να διαθέτει εξαντλητικές και συγκρίσιμες ευρωπαϊκές στατιστικές για μια σειρά θεμάτων που συνδέονται με την ενέργεια.

Ενέργεια και αειφόρος ανάπτυξη

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 23 Ιανουαρίου, πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ⁽⁴⁾. Η πρόταση αυτή αποσκοπεί στον καθορισμό δεσμευτικού στόχου για ποσοστό 20 % ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην τελική κατανάλωση το 2020, καθώς και στόχου για ποσοστό 10 % ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στον τομέα των μεταφορών μέχρι το 2020. Προτείνει ένα νομοθετικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων αυτών, καθώς και τα κριτήρια και τις διατάξεις για την εξασφάλιση της αειφορίας των βιοκαυσίμων και των βιορευστών. Η πρόταση αυτή ανήκει σε μια δέσμη μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ COM(2008) 384 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 321 (EE C 10 της 15.1.2009). Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη», επιμέρους τίτλος «Γεωργικές τιμές και συναφή μέτρα», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1099/2008 (EE L 304 της 14.11.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 19 (EE C 118 της 15.5.2008).

⁽⁵⁾ Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Περιβάλλον», επιμέρους τίτλος «Κλιματική αλλαγή», της παρούσας Έκθεσης.

Την ίδια ημέρα η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με μια πρώτη αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων δράσης για την ενεργειακή απόδοση ⁽¹⁾. Η αξιολόγηση παρέχει μια συνοπτική εικόνα της σειράς στρατηγικών και μέτρων που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη και μια πρώτη απογραφή των παραδειγμάτων ορθών πρακτικών που αξίζουν μια πιο εμπειριστατωμένη εξέταση. Η Επιτροπή επικεντρώθηκε στην εξέταση του μέρους των στρατηγικών που αφορά τον παραδειγματικό ρόλο του δημόσιου τομέα και την ενημέρωση.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 15ης και 16ης Οκτωβρίου επιβεβαίωσε ότι η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού αποτελεί προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, κάλεσε ιδίως: να οριστικοποιηθεί η δέσμη νομοθετικών μέτρων σχετικά με την εσωτερική αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας και του αερίου· να επιταχυνθεί η εφαρμογή του ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για την ενεργειακή απόδοση και του στρατηγικού σχεδίου για τις ενεργειακές τεχνολογίες· να συνεχιστεί με αποφασιστικότητα η διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας, σε συνδυασμό με τη δέσμη μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα· να αναπτυχθούν μηχανισμοί αντιμετώπισης κρίσεων που να επιτρέπουν την αντιμετώπιση προσωρινών διακοπών του εφοδιασμού· να ενισχυθούν και να συμπληρωθούν οι κρίσιμες υποδομές· να σταθεροποιηθεί ο εφοδιασμός με την ανάπτυξη των σχέσεων με τις χώρες παραγωγής.

Στις 13 Νοεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε τη δεύτερη στρατηγική ανάλυση της ενεργειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο των μέτρων που αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης στον τομέα της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής, αυτό το σύνολο μέτρων στον τομέα της ενέργειας δίνει νέα ώθηση στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης. Η εν λόγω δέσμη μέτρων περιλαμβάνει:

- μία νέα στρατηγική για τη δημιουργία αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών στον ενεργειακό τομέα, καθώς και μια νέα πολιτική σχετική με τα δίκτυα ενέργειας με στόχο να τονωθούν οι επενδύσεις σε πιο αποτελεσματικά δίκτυα ενέργειας που να επιτρέπουν χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ⁽²⁾.
- ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την ενεργειακή ασφάλεια και αλληλεγγύη που καθορίζει πέντε τομείς, στους οποίους είναι αναγκαία περισσότερη δράση για να εξασφαλιστεί βιώσιμος ενεργειακός εφοδιασμός ⁽³⁾.
- μία δέσμη μέτρων σχετικών με την ενεργειακή απόδοση, η οποία αποσκοπεί στην εξοικονόμηση ενέργειας σε βασικούς τομείς, ιδίως συμπληρώνοντας τη νομοθεσία που αφορά τις ενεργειακές επιδόσεις των κτιρίων και των προϊόντων που καταναλώνουν ενέργεια και ενισχύοντας το ρόλο των πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης, καθώς και των εκθέσεων επιθεώρησης των συστημάτων θέρμανσης και κλιματισμού ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2008) 11 (ΕΕ C 118 της 15.5.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 768, COM(2008) 769, COM(2008) 770, COM(2008) 775, COM(2008) 776 και COM(2008) 782.

⁽³⁾ COM(2008) 781.

⁽⁴⁾ COM(2008) 771, COM(2008) 772, COM(2008) 778, COM(2008) 779 και COM(2008) 780.

Εσωτερική αγορά ενέργειας

Η πρόοδος στη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας αποτέλεσε αντικείμενο έκθεσης της Επιτροπής της 15ης Απριλίου (1). Παρά μερικές ενθαρρυντικές βελτιώσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά την εφαρμογή ορθών πρακτικών σε περιφερειακό επίπεδο, η συνολική ανάλυση της προόδου που σημειώθηκε αποδεικνύει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά εμπόδια στην καλή λειτουργία της αγοράς. Η τρίτη δέσμη νομοθετικών μέτρων (2) για την εσωτερική αγορά αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να συμβάλει στη διόρθωση της κατάστασης αυτής.

Ενεργειακές τεχνολογίες και καινοτομίες

Στα συμπεράσματά του της 28ης Φεβρουαρίου, το Συμβούλιο διατύπωσε θεμελιώδεις αρχές, στόχους και δράσεις για μια ευρωπαϊκή πολιτική στον τομέα των ενεργειακών τεχνολογιών. Θεωρεί συγκεκριμένα ότι η πολιτική αυτή θα πρέπει να αυξήσει τις συνεργίες σε κοινοτικό επίπεδο και να λάβει υπόψη τις δομές που υπάρχουν για συνεργασία όσον αφορά την έρευνα, την ανάπτυξη, την επίδειξη και την εγκατάσταση στον τομέα των ενεργειακών τεχνολογιών. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, ο ιδιωτικός τομέας θα πρέπει να συμμετάσχει πλήρως σε αυτή τη διαδικασία ανάπτυξης των ενεργειακών τεχνολογιών.

Σε ψήφισμα σχετικά με το ευρωπαϊκό στρατηγικό σχέδιο για τις ενεργειακές τεχνολογίες (σχέδιο SET), το οποίο εκδόθηκε στις 9 Ιουλίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απεφάνθη υπέρ μιας ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα αυτό που να διαθέτει επαρκή χρηματοδοτική βάση, την οποία θεωρεί ζωτικής σημασίας για να υλοποιηθούν, μέχρι το 2020, οι στόχοι της Ένωσης στους τομείς της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής.

Πυρηνική ενέργεια

Στα συμπεράσματά του της 8ης Δεκεμβρίου, το Συμβούλιο αποφάσισε να στηρίξει τη δημιουργία μιας τράπεζας πυρηνικού καυσίμου, η οποία θα τεθεί υπό τον έλεγχο του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει να συμμετάσχει στο πρόγραμμα αυτό με ποσό ύψους 25 εκατ. EUR. Η τράπεζα πυρηνικού καυσίμου εντάσσεται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης προσπάθειας που αποσκοπεί στην καθιέρωση πολυμερών μηχανισμών εφοδιασμού σε καύσιμο.

(1) COM(2008) 192 (EE C 202 της 8.8.2008).

(2) COM(2007) 528, COM(2007) 529, COM(2007) 530, COM(2007) 531 και COM(2007) 532 (EE C 4 της 9.1.2008).

Συνθήκη Ευρατόμ και Οργανισμός Εφοδιασμού της Ευρατόμ

Το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 12 Φεβρουαρίου, απόφαση ⁽¹⁾ με την οποία καταργείται και αντικαθίσταται το καταστατικό του Οργανισμού Εφοδιασμού της Ευρατόμ, για να ληφθεί υπόψη η αύξηση του αριθμού των κρατών μελών καθώς και η ανάγκη εφαρμογής στον οργανισμό σύγχρονων δημοσιονομικών διατάξεων, καθορίζει δε ως έδρα του το Λουξεμβούργο.

Σύνοψη δραστηριοτήτων κατά το 2007 για την εφαρμογή του τίτλου II, κεφάλαια 3 έως 10, της συνθήκης Ευρατόμ ⁽²⁾ υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 3 Ιουλίου. Περιλαμβάνει επίσης συνοπτική παρουσίαση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού Εφοδιασμού Ευρατόμ.

Διεθνής συνεργασία

Σε περιφερειακό επίπεδο, συνεχίστηκε η συνεργασία στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του Μπακού με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, του Καυκάσου και της Κεντρικής Ασίας. Η συνεργασία με τις χώρες του Κόλπου και τον Οργανισμό Πετρελαιοπαραγωγών Κρατών (ΟΠΕΚ) ενισχύθηκε και συνεχίστηκε η συνεργασία με τις χώρες της Ασίας στο πλαίσιο της Ευρωασιατικής Συνάντησης (ΑΣΕΜ) και της Αφρικής.

Εξάλλου, αρμόδιοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ιράκ, της Τουρκίας και των χωρών του Μασρέκ συναντήθηκαν στις 5 Μαΐου στις Βρυξέλλες και επιβεβαίωσαν, με κοινή δήλωση, τη σημασία ενίσχυσης της ενεργειακής συνεργασίας μεταξύ τους, με στόχο να δημιουργήσουν μια αγορά φυσικού αερίου που θα ενσωματωθεί σε εκείνη της εσωτερικής αγοράς της Ένωσης, μέσω της ανάπτυξης υποδομών διασύνδεσης στην περιοχή.

Πραγματοποιήθηκαν δύο συνεδριάσεις του Συμβουλίου Υπουργών της Ενεργειακής Κοινότητας, στις 27 Ιουνίου στις Βρυξέλλες και στις 11 Δεκεμβρίου στα Τίρανα. Κατά τις συνεδριάσεις αυτές, οι συμμετέχοντες συμφώνησαν να υιοθετήσουν κοινή περιφερειακή διαδικασία για την κατανομή του δυναμικού ηλεκτροπαραγωγής και για τη διαχείριση της συμφόρησης στα σύνορα. Η Ενεργειακή Κοινότητα απέκτησε επίσης μηχανισμό επίλυσης διαφορών, που βασίζεται σε κανόνες που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις των χωρών μελών να καταθέτουν προσφυγές όταν διαπιστώνουν παρατυπίες. Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε στην πλειονότητα των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στο πλαίσιο της εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την αγορά φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας.

Σε διμερές επίπεδο, ο ενεργειακός διάλογος μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ρωσίας συνεχίστηκε με στόχο τη σύναψη νέων συμφωνιών. Συνεχίστηκαν οι συμπράξεις με το Αζερμπαϊτζάν, το Καζαχστάν και την Ουκρανία. Η Επιτροπή επιπλέον άρχισε διάλογο με στόχο νέα συνεργασία με τη Λευκορωσία και τη Μολδαβία. Εξάλλου, κατά το έτος αυτό

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/114/ΕΚ, Ευρατόμ (ΕΕ L 41 της 15.2.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 417.

δρομολογήθηκαν νέες στρατηγικές συμπράξεις με την Αίγυπτο, την Αλγερία, το Ιράκ και το Τουρκμενιστάν. Συνεχίστηκαν επίσης οι διμερείς διάλογοι με την Ιορδανία, τη Λιβύη και το Μαρόκο, καθώς και με την Αργεντινή, την Αυστραλία, τη Βραζιλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ινδία, τον Καναδά, την Κίνα και τη Χιλή. Διεξήχθησαν επίσης διαπραγματεύσεις με την Ελβετία σχετικά με την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Επιχειρήσεις:
http://ec.europa.eu/enterprise/index_fr.htm
- Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού:
http://ec.europa.eu/dgs/competition/index_el.htm
- Γενική Διεύθυνση Έρευνας:
<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?lg=el>
- Κοινό Κέντρο Ερευνών:
<http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm>
- Γενική Διεύθυνση Κοινωνίας της Πληροφορίας και Μέσων Επικοινωνίας:
http://ec.europa.eu/dgs/information_society/index_fr.htm
- Εκπαίδευση:
http://ec.europa.eu/education/index_fr.htm
- Γενική Διεύθυνση Ενέργειας και Μεταφορών:
http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/index_en.htm
- Εσωτερική αγορά:
http://ec.europa.eu/internal_market/index_fr.htm

Ο στόχος της αλληλεγγύης

Τμήμα 1

Ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής

Πλαίσιο

Στόχος της πολιτικής για τη συνοχή είναι η μείωση των διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών και στο εσωτερικό των κρατών μελών. Η πολιτική αυτή αποσκοπεί στην προώθηση των επενδύσεων που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και την απασχόληση, στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης της οικονομίας της γνώσης και στην προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού ατόμων στην ίδρυση επιχειρήσεων.

Το 2007 η Επιτροπή έθεσε τα θεμέλια μιας ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας με στόχο την ανταπόκριση των νέων κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες μας. Η Επιτροπή προσδιόρισε τους κύριους τομείς αυτής της ατζέντας για τις ευκαιρίες, την πρόσβαση και την αλληλεγγύη: η νεολαία, οι δυνατότητες σταδιοδρομίας, η μεγαλύτερη διάρκεια ζωής με καλύτερη υγεία, η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση των διακρίσεων, η κινητικότητα και η ενσωμάτωση, και η αλληλεγγύη σε παγκόσμιο επίπεδο.

Περιφερειακή διάσταση και πολιτική για τη συνοχή

Πολιτική για τη συνοχή

Η νέα γενιά τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων σχετικά με την πολιτική για τη συνοχή προορίζεται, από το 2007 και εξής, στην ανάκαμψη της απασχόλησης και της ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλες τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, στις 14 Μαΐου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τα αποτελέσματα

των διαπραγματεύσεων σχετικά με τις στρατηγικές και τα προγράμματα της πολιτικής για τη συνοχή κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007–2013 ⁽¹⁾. Στην ανακοίνωση αναλύονται τα 450 προγράμματα και εξάγεται το συμπέρασμα ότι τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες έχουν τροποποιήσει ριζικά τις προτεραιότητές τους και έχουν πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις για την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την ανάπτυξη, σύμφωνα με τη στρατηγική της Λισαβόνας.

Η πέμπτη έκθεση προόδου σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή ⁽²⁾ εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 18 Ιουνίου. Στην έκθεση παρουσιάζονται, αφενός, μια σύνθεση της δημόσιας συζήτησης και, αφετέρου, συνοπτική ανάλυση των ευρωπαϊκών τομέων ανάπτυξης, οι επιδόσεις των οποίων σε περιφερειακό επίπεδο θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης των περιφερειών τα προσεχή χρόνια.

Στις 6 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε πράσινη βίβλο ⁽³⁾ για την εδαφική συνοχή με τίτλο «Μετατροπή της εδαφικής ποικιλομορφίας σε προτέρημα», δίνοντας το έναυσμα για μια εκτενέστατη διαβούλευση με στόχο την εμβάθυνση της κοινής κατανόησης της εδαφικής συνοχής και των συνεπειών της για το μέλλον της περιφερειακής πολιτικής της Ένωσης. Στις 14 Νοεμβρίου η Επιτροπή παρουσίασε την έκθεση «Περιφέρειες 2020» ⁽⁴⁾, στην οποία προτείνεται μια ανάλυση προοπτικής των δυνητικών περιφερειακών επιπτώσεων των τεσσάρων κύριων προκλήσεων που καλείται να αντιμετωπίσει η Ευρώπη: παγκοσμιοποίηση, δημογραφική αλλαγή, κλιματική αλλαγή και ενεργειακός εφοδιασμός. Τα συμπεράσματα της έκθεσης θα συμβάλουν στη διαδικασία προβληματισμού για το μέλλον της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη συνοχή.

Μετά την έγκριση του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας ⁽⁵⁾, στις 16 Δεκεμβρίου η Επιτροπή παρουσίασε μια ανακοίνωση που δείχνει τον τρόπο με τον οποίο η πολιτική για τη συνοχή μπορεί να βοηθήσει στην αναζωογόνηση της πραγματικής οικονομίας στην Ευρώπη ⁽⁶⁾. Στην ανακοίνωση προτείνεται μια σειρά ενεργειών των κρατών μελών προκειμένου τα τελευταία να εκμεταλλευτούν γρήγορα και με τον καλύτερο τρόπο τις ευκαιρίες που παρουσιάζει η πολιτική για τη συνοχή. Παρουσιάζονται επίσης τα νέα μέτρα που θα επιτρέψουν την επιτάχυνση της υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Μέσω των 347 δισ. EUR που είναι διαθέσιμα για ευρωπαϊκές επενδύσεις έως το 2013, η πολιτική αυτή μπορεί να τονώσει βραχυπρόθεσμα την οικονομία, ενώ παράλληλα επιτρέπει να θεθούν τα θεμέλια μιας πιο μακροπρόθεσμης ανάπτυξης.

⁽¹⁾ COM(2008) 301 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 371 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽³⁾ COM(2008) 616.

⁽⁴⁾ SEC(2008) 2868.

⁽⁵⁾ COM(2008) 800. Βλέπε κεφάλαιο I, τμήμα 4, τίτλος «Σχέδιο για ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁶⁾ COM(2008) 876. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Στρατηγική της Λισαβόνας: συνεργασία για την ανάπτυξη και την απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

Επίσης, στις 3 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε μια πρόταση ⁽¹⁾ που θα καθιστά δυνατό σε όλα τα κράτη μέλη να επενδύουν σε πρωτοβουλίες υπέρ της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στις κατοικίες. Η πρόταση αυτή για τροποποίηση του ισχύοντος κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) ⁽²⁾ εντάσσεται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας.

Στη διάρκεια του έτους, εξάλλου, η Επιτροπή των Περιφερειών παρουσίασε πολλές γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας σχετικά με την πολιτική για τη συνοχή. Στις 7 Φεβρουαρίου η Επιτροπή των Περιφερειών εξέδωσε γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με τίτλο «Η συμβολή του εθελοντισμού στην οικονομική και κοινωνική συνοχή» ⁽³⁾ και στις 18 Ιουνίου γνωμοδότησε σχετικά με τον «Ευρωπαϊκό Όμιλο διασυνοριακής συνεργασίας: νέα ώθηση για την εδαφική συνεργασία στην Ευρώπη» ⁽⁴⁾. Στις 8 Οκτωβρίου εξέδωσε γνωμοδότηση πρωτοβουλίας σχετικά με τη διακυβέρνηση και τον προγραμματισμό των έργων στο πεδίο της περιφερειακής πολιτικής ⁽⁵⁾. Ακόμη, στις 17 Σεπτεμβρίου η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε διερευνητική γνωμοδότηση για το αστικό περιβάλλον, με την οποία συνιστά να ιδρυθεί ομάδα υψηλού επιπέδου της ΕΕ για την αστική ανάπτυξη και αειφορία.

Όσον αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση, στις 19 Φεβρουαρίου η Επιτροπή ενέκρινε ένα σχέδιο δράσης στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων. Κατ' αυτό τον τρόπο ακολούθησε τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αποσκοπούσαν στην ενίσχυση του εποπτικού ρόλου της Επιτροπής στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης των διαρθρωτικών ενεργειών ⁽⁶⁾.

Επίσης, στις 21 Οκτωβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με τη διακυβέρνηση και την εταιρική σχέση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, στο οποίο προτείνεται, στη μελλοντική πολιτική για τη συνοχή μετά το 2013, η συγχώνευση των διαφόρων κοινοτικών ταμείων, με στόχο την απλούστευση και την αποτελεσματικότητα.

Σε διμερές επίπεδο, στις 23 Ιουλίου η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση σχετικά με τη διαχείριση των κοινοτικών ταμείων στη Βουλγαρία ⁽⁷⁾. Ύστερα από καταγγελίες για παρατυπίες, υποψίες απάτης και σύγκρουση συμφερόντων στο πλαίσιο της ανάθεσης συμβάσεων, η Επιτροπή διερεύνησε τη διαχείριση των εν λόγω κεφαλαίων από τις βουλγαρικές αρχές. Οι έρευνες οδήγησαν στην προσωρινή αναστολή της καταβολής της προενταξιακής βοήθειας και στο πάγωμα των πληρωμών για πολλά άλλα χρηματοοικονομικά μέσα στη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2007 και του πρώτου εξαμήνου του 2008.

(1) COM(2008) 838.

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 (ΕΕ L 210 της 31.7.2006).

(3) ΕΕ C 105 της 25.4.2008.

(4) ΕΕ C 257 της 9.10.2008.

(5) ΕΕ C 325 της 19.12.2008.

(6) COM(2008) 97 (ΕΕ C 207 της 14.8.2008).

(7) COM(2008) 496.

Ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες

Στις 17 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Εξόχως απόκεντρες περιοχές: ένα πλεονέκτημα για την Ευρώπη» ⁽¹⁾. Στην ανακοίνωση προτείνεται μια ανανεωμένη στρατηγική για τις εν λόγω περιοχές: οι ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιοχές ως «περιφέρειες ευκαιριών» ενέχουν δυναμικό ανάπτυξης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πραγματοποιεί συστάσεις προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη χρησιμοποίηση των μέσων και των δυνατοτήτων που υφίστανται στο παρόν δημοσιονομικό πλαίσιο (2007–2013). Προτείνει, επίσης, συγκεκριμένες ενέργειες σε τομείς όπως η κλιματική αλλαγή, η μετανάστευση και η δημογραφική εξέλιξη.

Άλλες εξελίξεις

Στις 7 Απριλίου η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα των εργασιών της ειδικής ομάδας για τη Βόρεια Ιρλανδία, η οποία ιδρύθηκε από τον πρόεδρο της Επιτροπής μετά την επίσκεψή του στο Μπέλφαστ τον Μάιο του 2007 ⁽²⁾. Σκοπός της ειδικής ομάδας είναι η υποστήριξη της διαδικασίας ειρήνευσης και συμφιλίωσης, μετά την αποκατάσταση των αποκεντρωμένων θεσμικών οργάνων στη Βόρεια Ιρλανδία τον Μάιο του 2007, με βάση την αρχή τής από κοινού άσκησης της εξουσίας. Επίσης, η αποστολή της ειδικής ομάδας είναι να στηρίζει τις προσπάθειες της Βόρειας Ιρλανδίας για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας της και τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης, σύμφωνα με τη στρατηγική της Λισαβόνας.

Στις 3 Νοεμβρίου η Επιτροπή ξεκίνησε διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση σχετικά με τη στρατηγική που πρέπει να επιλεγεί για την περιοχή της Βαλτικής. Οι κύριοι στόχοι της στρατηγικής είναι η βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης της Βαλτικής Θάλασσας, η ενθάρρυνση της ισόρροπης οικονομικής ανάπτυξης στην περιοχή και η αύξηση της προσβασιμότητας και της ασφάλειας της περιοχής ⁽³⁾.

Κοινωνική διάσταση

Ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα

Μετά τη δημόσια διαβούλευση που είχε ξεκινήσει το 2007 για να γίνει απολογισμός της μεταβαλλόμενης «κοινωνικής πραγματικότητας» της Ευρώπης, στις 2 Ιουλίου η Επιτροπή παρουσίασε μια ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα ⁽⁴⁾. Στην ατζέντα αναφέρονται οι τρόποι

⁽¹⁾ COM(2008) 642.

⁽²⁾ COM(2008) 186.

⁽³⁾ IP/08/1619.

⁽⁴⁾ COM(2008) 412.

μετατροπής σε συγκεκριμένες ενέργειες των στόχων που συνδέονται με τις ευκαιρίες, την πρόσβαση και την αλληλεγγύη — στόχοι που αναφέρονται σε μια ανακοίνωση του Νοεμβρίου 2007 ⁽¹⁾. Η ατζέντα προσφέρει μια ολοκληρωμένη απάντηση που συμπληρώνει τη στρατηγική της Λισαβόνας και δείχνει τη βούληση για επίτευξη αποτελεσμάτων προς όφελος των πολιτών. Η ατζέντα, οι ενέργειές της και τα μέσα της θα αποτελέσουν το αντικείμενο επανεξέτασης ταυτόχρονα με τη στρατηγική της Λισαβόνας κατά την περίοδο μετά το 2010.

Απασχόληση

Σε γενικές γραμμές, η κοινή έκθεση για την απασχόληση 2007–2008, η οποία παρουσιάζει απολογισμό της προόδου που επιτελέστηκε και των ενεργειών που απομένει να γίνουν προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής της Λισαβόνας, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 29 Φεβρουαρίου. Η εν λόγω έκθεση αναλύει τη διάσταση «πολιτικής για την απασχόληση» των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων εξετάζοντας τα ακόλουθα θέματα: πρόοδος στην επίτευξη των στόχων της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, εφαρμογή προτεραιοτήτων δράσης και ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στην ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης.

Στις 14 Μαΐου το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύστασή του σχετικά με την εφαρμογή των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση ⁽²⁾. Στις 15 Ιουλίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση ⁽³⁾ σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν μέρος των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την περίοδο 2008–2010, οι οποίες εδράζονται σε τρεις πυλώνες: μακροοικονομικές πολιτικές, μικροοικονομικές μεταρρυθμίσεις και πολιτικές απασχόλησης.

Στις 15 Οκτωβρίου οι ιθύνοντες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συναντήθηκαν με εκπροσώπους των εργοδοτών και των εργαζομένων για να συζητήσουν το θέμα των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στην «πραγματική οικονομία» και, ειδικότερα, στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Στην ημερήσια διάταξη αυτής της τριμερούς κοινωνικής συνόδου κορυφής βρισκόνταν επίσης οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της ενεργειακής πολιτικής στην απασχόληση και την κοινωνική συνοχή, συμπεριλαμβανομένων και των προοπτικών που διανοίγονται στον τομέα των «πράσινων θέσεων εργασίας».

Στις 18 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία περιλαμβάνονται τα κύρια μηνύματα και οι στρατηγικές επιπτώσεις της εικοστής ετήσιας έκθεσης με τίτλο «Απασχόληση στην Ευρώπη» ⁽⁴⁾. Η τελευταία εξετάζει τα θέματα που έχουν ιδιαίτερη σημασία δεδομένων των σημερινών προτεραιοτήτων της Επιτροπής στον τομέα της

⁽¹⁾ COM(2007) 726 (EE C 55 της 28.2.2008).

⁽²⁾ EE L 139 της 29.5.2008.

⁽³⁾ Απόφαση 2008/618/EK (EE L 198 της 26.7.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 758.

απασχόλησης (άφιξη μεταναστών από τρίτες χώρες στην αγορά εργασίας της Ένωσης, κινητικότητα στο εσωτερικό της Ένωσης, ποιότητα της απασχόλησης στην Ένωση και σχέση μεταξύ εκπαίδευσης-κατάρτισης και απασχόλησης). Τα συμπεράσματα της έκθεσης δικαιολογούν τα ουσιώδη σημεία των κυριότερων μέτρων τα οποία έλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση σε θέματα απασχόλησης στο πλαίσιο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας.

Στον τομέα των αναγκών της αγοράς εργασίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει αναλυτική εκτίμηση των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες στην Ευρώπη με χρονικό ορίζοντα το 2020, συνεκτιμώντας τον αντίκτυπο της τεχνολογικής προόδου και της δημογραφικής γήρανσης, και να προτείνει μέτρα που θα καθιστούν δυνατή την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών. Ανταποκρινόμενη στο αίτημα αυτό, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 16 Δεκεμβρίου, ανακοίνωση ⁽¹⁾ για την καλύτερη αντιστοιχία της προσφοράς και της ζήτησης και τους τρόπους αποτελεσματικότερης ανάλυσης και πρόβλεψης των δεξιοτήτων που θα καταστούν αναγκαίες στη μελλοντική αγορά εργασίας. Επίσης, στις 9 Ιουνίου το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με την πρόβλεψη και την προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, στις 2 Ιουλίου η Επιτροπή παρουσίασε, στο πλαίσιο της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας, έκθεση για το ΕΤΠ ⁽²⁾, στην οποία αναλύεται το πρώτο έτος λειτουργίας του και αναφέρονται προτάσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του άμεσα και μακροπρόθεσμα. Στις 16 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού ⁽³⁾ για τη βελτίωση της λειτουργίας του ΕΤΠ προκειμένου να δοθεί βοήθεια στα άτομα που έχασαν τη θέση εργασίας τους λόγω της οικονομικής κρίσης.

Επίσης, το 2008 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν να κινητοποιήσουν τους πόρους αυτού του ταμείου και χορήγησαν:

- ποσό 3,1 εκατ. EUR μετά τις απολύσεις που πραγματοποιήθηκαν στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας στη Μάλτα και στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας στην Πορτογαλία λόγω της παύσης ορισμένων δραστηριοτήτων παραγωγής ⁽⁴⁾ (στις 10 Απριλίου)
- ποσό 10,7 εκατ. EUR μετά τις απολύσεις που πραγματοποιήθηκαν στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας στη Λιθουανία και στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας και των προμηθευτών της στην Ισπανία (στις 22 Οκτωβρίου) ⁽⁵⁾.

(1) COM(2008) 868. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Στρατηγική της Λισαβόνας: συνεργασία για την ανάπτυξη και την απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

(2) COM(2008) 421.

(3) COM(2008) 867. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Στρατηγική της Λισαβόνας: συνεργασία για την ανάπτυξη και την απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

(4) Απόφαση 2008/370/EK (EE L 128 της 16.5.2008).

(5) Απόφαση 2008/818/EK (EE L 285 της 29.10.2008).

- ποσό 35,2 εκατ. EUR μετά τις απολύσεις που πραγματοποιήθηκαν στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας στην Ιταλία (στις 19 Νοεμβρίου) ⁽¹⁾.

Κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη

Στις 29 Φεβρουαρίου το Συμβούλιο εξέδωσε την κοινή έκθεση για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη 2008 ⁽²⁾, η οποία ασχολείται με τις πολιτικές στους τομείς της κοινωνικής ένταξης, των συντάξεων, της υγειονομικής περίθαλψης και της μακροχρόνιας περίθαλψης. Η έκθεση πραγματεύεται τη διάδραση, στους εν λόγω τομείς, μεταξύ της ανοικτής μεθόδου συντονισμού (ΑΜΣ) και της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, και παρουσιάζει συνοπτικά τις κατευθύνσεις για τη μελλοντική εξέλιξη της ΑΜΣ. Η έκθεση συνοδεύεται από ένα έγγραφο στο οποίο αναλύονται περαιτέρω οι εξελίξεις που διαπιστώθηκαν και οι προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν στα θέματα που έχουν επιλεγεί για τις εργασίες της ΑΜΣ το 2007, και, συγκεκριμένα, την παιδική φτώχεια, την παράταση του επαγγελματικού βίου, τις παρατείνόμενες ανισότητες σε θέματα υγείας και τη μακροχρόνια φροντίδα. Επίσης, αναλύει τον τρόπο χρηματοδότησης της κοινωνικής προστασίας από τα κράτη μέλη και τον τρόπο ενσωμάτωσης της κοινωνικής διάστασης στα εθνικά επιχειρησιακά προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων για την περίοδο 2007–2013.

Στο πλαίσιο της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης, στις 2 Ιουλίου, ανακοίνωση ⁽³⁾ με την οποία προτείνει την ενίσχυση της ΑΜΣ για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη.

Ειδικότερα, στις 17 Μαρτίου ⁽⁴⁾ το Συμβούλιο εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με την κατάσταση των ατόμων με αναπηρία. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέρ των ατόμων με αναπηρία υπογραμμίζει τη σημασία της ίσης πρόσβασης σε εκπαίδευση και διά βίου μάθηση καλής ποιότητας, οι οποίες έχουν πρωταρχική σημασία για να μπορούν τα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία και να βελτιώνουν την ποιότητα ζωής τους.

Στις 22 Απριλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε δήλωση με σκοπό τον τερματισμό της κατάστασης των αστέγων που ζουν στο δρόμο και κάλεσε το Συμβούλιο να αναλάβει δέσμευση σε κοινοτική κλίμακα έως το 2015.

Στις 3 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽⁵⁾ σχετικά με σύσταση της Επιτροπής για την ενεργητική ένταξη των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας ατόμων, με σκοπό να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/916/ΕΚ (ΕΕ L 330 της 9.12.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 42 (ΕΕ C 118 της 15.5.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 418.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 75 της 26.3.2008.

⁽⁵⁾ COM(2008) 639.

της φτώχειας και του αποκλεισμού. Τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνήσουν ώστε τα άτομα που είναι πολύ απομακρυσμένα από την αγορά εργασίας να μπορούν να λάβουν υποστήριξη με επαρκείς πόρους και εξατομικευμένες υπηρεσίες απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, έτσι ώστε να εξασφαλιστούν η κοινωνική τους συμμετοχή και η ικανότητά τους να εκτελέσουν μια εργασία. Επίσης, στις 22 Οκτωβρίου η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε διερευνητική γνωμοδότηση με τίτλο «Πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο κοινωνικός πειραματισμός στην Ευρώπη για τη χάραξη δημόσιων πολιτικών ενεργού ένταξης».

Στις 9 Οκτωβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την καταπολέμηση της φτώχειας, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξέδωσε επίσης, στις 20 Νοεμβρίου, ψήφισμα για το μέλλον των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και συνταξιοδότησης, όσον αφορά τη χρηματοδότησή τους και την τάση εξατομικεύσης.

Στις 17 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με την ενεργητική ένταξη με στόχο την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της φτώχειας. Τα συμπεράσματα αφορούν ιδίως τα άτομα που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας για διαφορετικούς λόγους: έλλειψη δεξιοτήτων, επαγγελματικών προσόντων, αναγκαίων ικανοτήτων για εύρεση και διατήρηση μιας θέσης εργασίας.

Κινητικότητα των εργαζομένων και ελεύθερη κυκλοφορία της γνώσης

Το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έκρινε ότι, για να καταστεί πραγματικά σύγχρονη και ανταγωνιστική η οικονομία των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα τελευταία πρέπει να εξαλείψουν τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία της γνώσης θεσπίζοντας μια «πέμπτη ελευθερία».

Στο πνεύμα αυτό, η Επιτροπή επανέλαβε, στην ανανεωμένη κοινωνική της ατζέντα, ότι συνεχίζει να αναπτύσσει μια «πέμπτη ελευθερία» καταργώντας τους φραγμούς για την ελεύθερη κυκλοφορία της γνώσης, ενθαρρύνοντας την κινητικότητα συγκεκριμένων ομάδων όπως οι ερευνητές ⁽¹⁾, οι νέοι επιχειρηματίες, οι νέοι και οι εθελοντές ⁽²⁾ (ιδίως μέσω της διαδικασίας της Λιουμπλιάνας, που ξεκίνησε στις 15 Απριλίου και αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πραγματικού ευρωπαϊκού χώρου της έρευνας).

Όσον αφορά την κινητικότητα των εργαζομένων, στις 18 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία εξάγεται το συμπέρασμα ότι ο συνολικός αντίκτυπος στην κινητικότητα μετά τη διεύρυνση της Ένωσης το 2004 και το 2007 υπήρξε θετικός ⁽³⁾. Η

(1) COM(2008) 317 (EE C 10 της 15.1.2009). Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Έρευνα», επιμέρους τίτλος «Δόμηση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας», της παρούσας Έκθεσης.

(2) COM(2008) 424. Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 3, τίτλος «Νεολαία, ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και αθλητισμός», επιμέρους τίτλος «Πολιτική της νεολαίας», της παρούσας Έκθεσης.

(3) COM(2008) 765.

ανακοίνωση αυτή έχει στόχο να παρέχει στα κράτη μέλη τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να επανεξετάσουν τη θέση τους για τη δεύτερη φάση των διατάξεων σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων.

Όροι εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας

Η στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 2007–2012 ⁽¹⁾ αποτέλεσε το αντικείμενο ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 15 Ιανουαρίου, καθώς και γνωμοδότησης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις 29 Μαΐου ⁽²⁾. Το Κοινοβούλιο και η ΕΟΚΕ επικροτούν το στόχο που αφορά τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων κατά 25 %, αλλά εκτιμούν ότι θα ήταν επίσης σκόπιμο να καθορισθεί ένας συγκρίσιμος στόχος για τη μείωση των επαγγελματικών ασθενειών.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτής, στις 6 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽³⁾ σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των οδηγιών για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία όσον αφορά τα προσωρινά και κινητά εργοτάξια ⁽⁴⁾ και τη σήμανση ασφάλειας στην εργασία ⁽⁵⁾.

Στις 23 Απριλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία ⁽⁶⁾ περί των ελάχιστων προδιαγραφών υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (ηλεκτρομαγνητικά πεδία). Η οδηγία μεταθέτει στις 30 Απριλίου 2012 τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 2004/40/ΕΚ ⁽⁷⁾, προκειμένου να γίνει δυνατή η συνεκτίμηση των νέων επιστημονικών μελετών σχετικά με τις επιπτώσεις των οριακών τιμών έκθεσης.

Όσον αφορά την απόσπαση των εργαζομένων, στις 3 Απριλίου η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση για την ενισχυμένη διοικητική συνεργασία των κρατών μελών προκειμένου να εξασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων των αποσπασμένων εργαζομένων ⁽⁸⁾. Το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση αυτή στις 9 Ιουνίου. Στη συνέχεια, στις 9 Οκτωβρίου η Επιτροπή οργάνωσε φόρουμ σχετικά με τα δικαιώματα των εργαζομένων και τις οικονομικές ελευθερίες, με σκοπό να συζητηθούν οι συνέπειες των αποφάσεων του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων (αποφάσεις Laval, Viking, Ruffert και Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου). Στις 22 Οκτωβρίου το

⁽¹⁾ COM(2007) 62 (ΕΕ C 138 της 22.6.2007).

⁽²⁾ ΕΕ C 224 της 30.8.2008.

⁽³⁾ COM(2008) 698.

⁽⁴⁾ Οδηγία 92/57/ΕΟΚ (ΕΕ L 245 της 26.8.1992).

⁽⁵⁾ Οδηγία 92/58/ΕΟΚ (ΕΕ L 245 της 26.8.1992).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2008/46/ΕΚ (ΕΕ L 114 της 26.4.2008).

⁽⁷⁾ ΕΕ L 159 της 30.4.2004.

⁽⁸⁾ ΕΕ C 85 της 4.4.2008 και ΕΕ C 89 της 10.4.2008.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα με το οποίο αναλύονται οι συνέπειες των εν λόγω αποφάσεων.

Σε άλλους τομείς, στις 2 Ιουλίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας ⁽¹⁾ για τη βελτίωση του ρόλου των ευρωπαϊκών επιτροπών επιχείρησης (ΕΕΕ) με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους. Η πρόταση αυτή έχει επίσης σκοπό την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και της συνοχής των νομοθετικών μέσων στον συγκεκριμένο τομέα.

Στις 22 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση ⁽²⁾ που καθιστά δυνατό, συγκεκριμένα, τον εξορθολογισμό της εργασίας της επιτροπής ανώτερων επιθεωρητών εργασίας.

Την ίδια ημέρα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία ⁽³⁾ με στόχο την εξασφάλιση ελάχιστης προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερευγυότητας του εργοδότη, ιδίως δε την εγγύηση της πληρωμής των ανεξόφλητων απαιτήσεών τους.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να καταλήξουν σε ισόρροπη οριστική συμφωνία επί της οδηγίας σχετικά με την οργάνωση του χρόνου εργασίας ⁽⁴⁾ και επί της οδηγίας σχετικά με τους όρους εργασίας των εργαζομένων με προσωρινή απασχόληση, πριν από το τέλος της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου. Στις 19 Νοεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία περί της εργασίας μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης ⁽⁵⁾. Η οδηγία εφαρμόζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης στους εργαζομένους με προσωρινή απασχόληση και αναγνωρίζει τις εταιρείες προσωρινής απασχόλησης ως εργοδότες. Εγγυάται την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων προβλέποντας τη δυνατότητα παρέκκλισης από ορισμένες διατάξεις της μέσω συλλογικών συμβάσεων ή συμφωνίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε εθνικό επίπεδο, εφόσον δεν θίγεται το συνολικό επίπεδο προστασίας των εργαζομένων με προσωρινή απασχόληση.

Επίσης, στις 9 Οκτωβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας.

Στις 17 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο επέτυχε πολιτική συμφωνία για σχέδιο οδηγίας με σκοπό τη βελτίωση των όρων της ναυτικής εργασίας ⁽⁶⁾. Η οδηγία στοχεύει κυρίως στην ενσωμάτωση των διατάξεων της σύμβασης ναυτικής εργασίας του 2006 (η οποία εγκρίθηκε από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας) στο κοινοτικό δίκαιο ⁽⁷⁾.

(1) COM(2008) 419.

(2) Απόφαση 2008/823/EK (EE L 288 της 30.10.2008).

(3) Οδηγία 2008/94/EK (EE L 283 της 28.10.2008).

(4) COM(2004) 607.

(5) Οδηγία 2008/104/EK (EE L 327 της 5.12.2008).

(6) COM(2008) 422.

(7) Οδηγία 1999/63/EK (EE L 167 της 2.7.1999).

Ίση μεταχείριση στην απασχόληση

Στις 19 Ιουνίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽¹⁾ για την εφαρμογή της οδηγίας που αφορά τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία ⁽²⁾. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η νομοθεσία από μόνη της δεν επαρκεί για την πρόληψη των διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας. Στο εξής, η εξασφάλιση της εφαρμογής και της τήρησης της νομοθεσίας κατά τρόπο επαρκή και συνδυασμένο με συμπληρωματικά μέτρα σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο αποτελεί το κλειδί για τη μείωση των διακρίσεων.

Τα γενικά θέματα που αφορούν την καταπολέμηση των διακρίσεων εκτός του τομέα της απασχόλησης περιλαμβάνονται στο τμήμα 3, τίτλος «Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και καταπολέμηση των διακρίσεων», του παρόντος κεφαλαίου.

Ισότητα γυναικών και ανδρών

Στις 23 Ιανουαρίου η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια έκθεσή της για την ισότητα γυναικών και ανδρών ⁽³⁾. Η έκθεση δείχνει ότι, με δεδομένο το στόχο τόσο ποσοτικής όσο και ποιοτικής αύξησης της απασχόλησης των γυναικών (more and better jobs — περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας), έχουν σημειωθεί πραγματικά βήματα προόδου ως προς το ποσοτικό σκέλος, αλλά χρειάζονται προσπάθειες για βελτίωση του ποιοτικού σκέλους. Η έκθεση δείχνει, ιδίως, ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των φύλων, κυρίως διαφορές ως προς τις ρυθμίσεις της εργασίας μεταξύ γυναικών και ανδρών, ότι ο διαχωρισμός της αγοράς εργασίας υφίσταται και αυξάνεται σε ορισμένες χώρες και ότι οι αποκλίσεις ως προς τις αμοιβές δεν περιορίζονται. Επίσης, στην τελική έκθεση αξιολόγησης, της 13ης Αυγούστου, της κοινοτικής στρατηγικής-πλαισίου και του κοινοτικού προγράμματος δράσης σχετικά με την κοινοτική στρατηγική για την ισότητα των φύλων (2001–2006) ⁽⁴⁾, η Επιτροπή έκρινε ότι, παρά τον θετικό απολογισμό, υπάρχουν πολλές νέες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε αυτό τον τομέα.

Το Συμβούλιο, από την πλευρά του, στις 9 Ιουνίου εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με τα στερεότυπα των ρόλων της γυναίκας και του άνδρα. Το Συμβούλιο διαπιστώνει ότι τα στερεότυπα του φύλου είναι μια από τις συνεχιζόμενες αιτίες ανισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλες τις σφαίρες και σε όλα τα στάδια της ζωής.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε, στις 3 Σεπτεμβρίου, ψήφισμα σχετικά με την ισότητα γυναικών και ανδρών. Στο ψήφισμα αυτό τονίζεται η σημασία της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών. Το Κοινοβούλιο εξακολουθεί επίσης να ανησυχεί για την έλλειψη προόδου όσον αφορά τις αποκλίσεις των αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών.

⁽¹⁾ COM(2008) 225.

⁽²⁾ Οδηγία 2000/78/ΕΚ (ΕΕ L 303 της 2.12.2000).

⁽³⁾ COM(2008) 10 (ΕΕ C 118 της 15.5.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 503.

Στις 18 Νοεμβρίου το Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα που περιλάμβανε συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των αμοιβών ανδρών και γυναικών. Στο ψήφισμα αυτό, το Κοινοβούλιο ζητά από την Επιτροπή να του υποβάλει, πριν από τα τέλη του 2009, νομοθετική πρόταση σχετικά με την αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας σε αυτό τον τομέα.

Στις 26 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ενδιάμεση έκθεση για την πρόοδο που έχει συντελεστεί σχετικά με το χάρτη πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών (2006–2010) ⁽¹⁾. Η έκθεση δείχνει τον τρόπο με τον οποίο οι ενέργειες που εφαρμόστηκαν από τον Μάρτιο του 2006 έχουν συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του χάρτη πορείας, και παρουσιάζει τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν έως το 2010.

Συνδυασμός της επαγγελματικής, της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής

Στις 3 Οκτωβρίου η Επιτροπή παρουσίασε δέσμη μέτρων για τον καλύτερο συνδυασμό της επαγγελματικής, της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής, με στόχο την επικαιροποίηση και τη βελτίωση της ισχύουσας νομοθεσίας ⁽²⁾. Στη δέσμη προτείνονται μεγαλύτερης διάρκειας και ελκυστικότερες άδειες μητρότητας, καθώς και βελτίωση της κατάστασης των γυναικών που ασκούν αυτοτελή επαγγελματική δραστηριότητα, παρέχοντάς τους ισοδύναμη πρόσβαση στην άδεια μητρότητας, σε εθελοντική βάση.

Η δέσμη επίσης περιλαμβάνει μια πρόταση σχετικά με την άδεια μητρότητας ⁽³⁾, καθώς και μια πρόταση σχετικά με τις γυναίκες που ασκούν αυτοτελή επαγγελματική δραστηριότητα ⁽⁴⁾. Η δέσμη συνοδεύεται από μια ανακοίνωση με τίτλο «Καλύτερη ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής: μεγαλύτερη υποστήριξη για το συνδυασμό της επαγγελματικής με την ιδιωτική και την οικογενειακή ζωή» ⁽⁵⁾.

Στο ίδιο πλαίσιο, η Επιτροπή ενέκρινε μια έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των στόχων της Βαρκελώνης όσον αφορά τις υπηρεσίες φροντίδας για παιδιά προσχολικής ηλικίας, στην οποία ανακοινώνει ότι θα συνεχίσει να εφαρμόζει πολιτικές συνδυασμού της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή ⁽⁶⁾.

Δημογραφικά ζητήματα

Στις 21 Φεβρουαρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για το δημογραφικό μέλλον της Ευρώπης. Το Κοινοβούλιο υπενθύμισε ότι οι δύο κυριότερες αιτίες

⁽¹⁾ COM(2008) 760.

⁽²⁾ Οδηγίες 86/613/ΕΟΚ και 92/85/ΕΟΚ.

⁽³⁾ COM(2008) 637.

⁽⁴⁾ COM(2008) 636.

⁽⁵⁾ COM(2008) 635.

⁽⁶⁾ COM(2008) 638.

δημογραφικών μεταβολών, δηλαδή η μείωση του ποσοστού γεννήσεων και η αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης, είναι συνέπειες της προόδου. Τόνισε επίσης ότι το μέσο ποσοστό γεννήσεων στην Ένωση, που είναι υπερβολικά χαμηλό, ενδέχεται να συνδέεται κυρίως με τις δυσκολίες συνδυασμού της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής.

Στις 17 Σεπτεμβρίου η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε διερευνητική γνωμοδότηση σχετικά με τη συνεκτίμηση των αναγκών των ηλικιωμένων. Στη γνωμοδότηση αυτή, η ΕΟΚΕ συνιστά να ιδρυθεί ομάδα εμπειρογνομόνων «Γήρανση», ευρωπαϊκή συμμαχία για τη «δραστήρια ζωή των ηλικιωμένων», ευρωπαϊκό κέντρο ερευνών για τη γήρανση, και να δοθεί στήριξη σε ένα δημογραφικό ταμείο, στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων, με σκοπό την καταπολέμηση της δημογραφικής αλλαγής.

Επίσης, στις 9 Ιουλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν κανονισμό σχετικά με τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης (1). Ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας επαρκώς αναλυτικός πίνακας που θα παρουσιάζει τη διάρθρωση και τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάλυση που θα χρησιμεύσει ως βάση για τον προγραμματισμό, τη διαχείριση και την παρακολούθηση μεγάλου αριθμού περιφερειακών, κοινωνικών, οικονομικών ή περιβαλλοντικών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στους περισσότερους από τους τομείς αυτούς είναι αναγκαία η ύπαρξη στατιστικών δεδομένων για τον πληθυσμό, προκειμένου να γίνει δυνατή η διαμόρφωση σαφών επιχειρησιακών στόχων και η αξιολόγηση της επιτελούμενης προόδου.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Δράσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα:
http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/prord/sf_fr.htm
- Κοινωνικές υποθέσεις:
<http://ec.europa.eu/social/>

(1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 763/2008 (ΕΕ L 218 της 13.8.2008).

Τμήμα 2

Αλληλεγγύη με τις μελλοντικές γενεές και διαχείριση των φυσικών πόρων

Πλαίσιο

Η κλιματική αλλαγή, η βιοποικιλότητα, η υγεία και η χρησιμοποίηση των πόρων εξακολουθούν να είναι οι πιο ανησυχητικές περιβαλλοντικές προκλήσεις. Για την αντιμετώπισή τους η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αποφασίσει να λάβει μέτρα, ώστε να μην προκαλέσει μη αναστρέψιμες συνέπειες η κλιματική αλλαγή και να επιτευχθεί διαρκής ισορροπία ανάμεσα στους διαθέσιμους πόρους και την εκμετάλλυσή τους. Έχει ξεκινήσει επίσης «έναν έλεγχο της υγείας της κοινής γεωργικής πολιτικής», ο οποίος θα έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή νομοθετικών προτάσεων με στόχο τον εξορθολογισμό και την προσαρμογή των μέσων που είχαν αρχικά σχεδιαστεί για την Κοινότητα των έξι κρατών μελών.

Περιβάλλον

Κλιματική αλλαγή

Ως συνέπεια των δεσμεύσεων που ανέλαβε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2007, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 23 Ιανουαρίου, μια δέσμη μέτρων σχετικά με την ενέργεια και το κλίμα, η οποία έχει ως στόχο να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές και μεγαλύτερη ενεργειακή ασφάλεια. Αυτή η νέα δέσμη μέτρων έχει ως στόχο να εξασφαλίσει στην Ένωση τα μέσα μείωσης κατά 20 % τουλάχιστον των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, να αυξήσει στο 20 % το ποσοστό της ανανεώσιμης ενέργειας όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας και να βελτιώσει εξίσου την ενεργειακή αποτελεσματικότητα μέχρι το 2020. Η μείωση των εκπομπών θα αυξηθεί στο 30 % μέχρι το 2020, όταν θα έχει επιτευχθεί μια νέα παγκόσμια συμφωνία σχετικά με την κλιματική αλλαγή.

Τα μέσα που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων που καθορίστηκαν το 2007 είναι τα ακόλουθα:

- πρόταση οδηγίας με στόχο την επικαιροποίηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Κοινότητας (SCEQE) ⁽¹⁾, πρόταση

⁽¹⁾ COM(2008) 16 (EE C 118 της 15.5.2008).

απόφασης για τη δημιουργία κοινοτικού πλαισίου ώστε οι εθνικές δεσμεύσεις να καλύπτουν το μέρος που δεν καλύπτεται από το SCEQE, περιλαμβάνοντας τομείς δραστηριότητας όπως είναι οι κατασκευές, οι μεταφορές, η γεωργία, οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις και η επεξεργασία των αποβλήτων ⁽¹⁾.

- πρόταση οδηγίας για την προώθηση της χρησιμοποίησης της ανανεώσιμης ενέργειας εντός της Ένωσης ⁽²⁾.
- πρόταση οδηγίας σχετικά με την ανάπτυξη των ενεργειακών τεχνολογιών με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα περιλαμβανομένης της δέσμευσης και της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα ⁽³⁾.

Η δέσμη περιλαμβάνει επίσης μια επεξηγηματική ανακοίνωση με τίτλο «Δύο φορές 20 για το 2020 — Να εκμεταλλευθούμε την ευκαιρία που προσφέρει η κλιματική αλλαγή» ⁽⁴⁾ καθώς και μια ανακοίνωση σχετικά με την υποστήριξη της έγκαιρης επίδειξης της αειφόρου ηλεκτροπαραγωγής από ορυκτά καύσιμα ⁽⁵⁾.

Κατά τη διάρκεια της εαρινής του συνόδου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επεσήμανε ότι η Ένωση προτίθεται να αναλάβει ηγετικό ρόλο σε διεθνές επίπεδο όσον αφορά την κλιματική αλλαγή και την ενέργεια. Εξέφρασε μάλιστα την επιθυμία του να εγκριθεί, μέχρι τις αρχές του 2009 το αργότερο, μια δέσμη εναρμονισμένων νομοθετικών μέτρων με βάση τα συμπεράσματα της άνοιξης του 2007. Η Επιτροπή, επιδιώκοντας την επίτευξη αυτών των στόχων όσον αφορά την ενεργειακή αποτελεσματικότητα, ενέκρινε, στις 13 Νοεμβρίου, τη δεύτερη στρατηγική ανάλυση της ενεργειακής πολιτικής ⁽⁶⁾.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξάλλου διετύπωσε την άποψη ότι μια από τις μεγάλες προκλήσεις θα είναι η εναρμόνιση της μετάβασης προς μια ασφαλή και βιώσιμη μακροπρόθεσμα οικονομία, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, με την αειφόρο ανάπτυξη της Ένωσης, την ανταγωνιστικότητά της, την ασφάλεια του εφοδιασμού της, την επισιτιστική ασφάλεια, τη χρηστή και βιώσιμη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 15ης και 16ης Οκτωβρίου επανέλαβε τη δέσμευσή του να εμμείνει σε αυτούς τους φιλόδοξους στόχους του.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 11ης και 12ης Δεκεμβρίου κατέληξε σε κατ' αρχήν συμφωνία σχετικά με τη δέσμη νομοθετικών μέτρων όσον αφορά την ενέργεια και το κλίμα και κάλεσε το Συμβούλιο να συνεργαστεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με στόχο την

⁽¹⁾ COM(2008) 17 (EE C 118 της 15.5.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 19 (EE C 118 της 15.5.2008). Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Ενέργεια», επιμέρους τίτλος «Ενέργεια και αειφόρος ανάπτυξη», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ COM(2008) 18 (EE C 118 της 15.5.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 30 (EE C 118 της 15.5.2008).

⁽⁵⁾ COM(2008) 13 (EE C 118 της 15.5.2008).

⁽⁶⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Ενέργεια», επιμέρους τίτλος «Ενέργεια και αειφόρος ανάπτυξη», της παρούσας Έκθεσης.

επίτευξη συμφωνίας σε πρώτη ανάγνωση σχετικά με το σύνολο της δέσμης πριν από το τέλος του έτους. Στις 17 Δεκεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε αυτή τη δέσμη η οποία έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι η Ένωση θα επιτύχει αυτούς τους κλιματικούς της στόχους μέχρι το 2020.

Εξάλλου, στις 19 Νοεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν μια οδηγία ⁽¹⁾ η οποία ενσωματώνει τις αεροπορικές δραστηριότητες στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας. Αυτή η νέα οδηγία έχει ως στόχο τη μείωση της επίπτωσης των αεροπορικών δραστηριοτήτων στην κλιματική αλλαγή, λόγω της ταχείας ανάπτυξης που γνωρίζει αυτός ο τομέας. Προβλέπει τη μείωση των εκπομπών των αερομεταφορέων στο 97 % των προηγούμενων εκπομπών (υπολογισμένων με βάση τις μέσες ετήσιες εκπομπές μεταξύ 2004 και 2006) μεταξύ 2012 και 2013 και στο 95 % από το 2013.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξάλλου δημοσίευσε, στις 10 Ιουλίου, μια διερευνητική ανακοίνωση που αφορά τη σχέση ανάμεσα στην κλιματική αλλαγή και τη γεωργία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Με την ευκαιρία αυτή, επεσήμανε την πιθανή συμβολή της γεωργίας στη διατήρηση του κλίματος.

Προστασία του στρώματος του όζοντος

Η Επιτροπή ενέκρινε, την 1η Αυγούστου, ανακοίνωση με τίτλο «Ολοκλήρωση της σταδιακής κατάρτησης των ουσιών που καταστρέφουν τη στοιβάδα του όζοντος — Βελτίωση της νομοθεσίας αξιοποιώντας επιτυχίες είκοσι ετών». Η ανακοίνωση αυτή συνοδεύεται από μια πρόταση αναθεώρησης της ισχύουσας νομοθεσίας ⁽²⁾.

Προστασία της βιοποικιλότητας και της φύσης

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή ενέκρινε έξι καταλόγους τόπων Natura 2000 των προστατευόμενων ζωνών, οι οποίοι πρόσθεσαν στο προστατευόμενο από το δίκτυο έδαφος μια έκταση 90 000 km² και πάνω από 4 000 τόπους. Στις 12 Δεκεμβρίου εξέδωσε οκτώ αποφάσεις ⁽³⁾ με τις οποίες η έκταση του δικτύου Natura 2000 επεκτάθηκε στα 95 000 km², και, με την προσθήκη 769 νέων τόπων, το δίκτυο Natura 2000 περιλαμβάνει πλέον 700 000 km², και 25 000 τόπους, αποτελώντας έτσι το μεγαλύτερο διασυνδεδεμένο δίκτυο προστατευόμενων τόπων στον κόσμο.

Στα συμπεράσματά του της 3ης Μαρτίου, τα οποία εγκρίθηκαν με στόχο την προετοιμασία της ένατης διάσκεψης των συμβεβλημένων μερών της σύμβασης σχετικά με τη

⁽¹⁾ Οδηγία 2008/101/ΕΚ (ΕΕ L 8 της 13.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 505.

⁽³⁾ C(2008) 7918, C(2008) 7973, C(2008) 7974, C(2008) 8039, C(2008) 8046, C(2008) 8049, C(2008) 8066 και C(2008) 8119.

βιοποικιλότητα, το Συμβούλιο επεσήμανε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να σταματήσει την απώλεια βιοποικιλότητας σε παγκόσμιο επίπεδο μέχρι το 2010. Τόνισε επίσης τη σημασία που έχει η ενίσχυση της εφαρμογής των προγραμμάτων εργασίας της σύμβασης και του δικτύου Natura 2000 στις προστατευόμενες ζώνες.

Κατά τη διάρκεια της ένατης διάσκεψης των μερών της σύμβασης σχετικά με τη βιοποικιλότητα ⁽¹⁾, η οποία έγινε από τις 19 έως τις 30 Μαΐου στη Βόννη (Γερμανία), 191 χώρες δέχθηκαν να λάβουν μέτρα ευρείας κλίμακας προκειμένου να διαχειριστούν τη χωρική προηγούμενη απώλεια της βιοποικιλότητας στη γη. Κατά τη διάρκεια αυτής της συνόδου παρουσιάστηκε μια έκθεση προόδου σχετικά με την οικονομία των οικοσυστημάτων και τη βιοποικιλότητα.

Στον τομέα της προστασίας των υδάτων και των παράκτιων ζωνών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν, στις 17 Ιουνίου, την οδηγία «Στρατηγική για το θαλάσσιο περιβάλλον» ⁽²⁾ η οποία θέτει ένα κοινοτικό πλαίσιο δράσης με στόχο την προστασία και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να επεξεργαστεί και να θέσει σε εφαρμογή μια στρατηγική για τα θαλάσσιά της ύδατα, ώστε μέχρι το 2020 να έχει εξασφαλίσει ή να έχει διατηρήσει σε «καλή οικολογική κατάσταση» το θαλάσσιο περιβάλλον του.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με στόχο την καταπολέμηση της ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων από τις χημικές ουσίες, ενέκριναν, στις 16 Δεκεμβρίου, μια οδηγία σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας του περιβάλλοντος όσον αφορά τα επιφανειακά ύδατα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽³⁾, με βάση την οδηγία-πλαίσιο σχετικά με τα ύδατα. Η οδηγία αυτή καθορίζει τις οριακές τιμές για πάνω από 30 ρυπαντικές ουσίες όπως είναι τα φυτοφάρμακα, τα βαριά μέταλλα και τα βιοκτόνα.

Όσον αφορά την καταπολέμηση της παράνομης εκμετάλλευσης των δασών, η Επιτροπή υπέγραψε, στις 3 Σεπτεμβρίου, την πρώτη συμφωνία εθελοντικής συνεργασίας με την Γκάνα που αφορά την εφαρμογή του νόμου, τη διακυβέρνηση και το εμπόριο στον δασοκομικό τομέα (Forest Law Enforcement Governance and Trade — FLEGT). Προς το παρόν γίνονται διαπραγματεύσεις με στόχο τη σύναψη αυτών των συμφωνιών με την Ινδονησία, το Καμερούν, το Κονγκό και τη Μαλαισία. Οι συμφωνίες αυτές εγγυώνται τον έλεγχο της νομιμότητας των εισαγωγών δασοκομικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, η Επιτροπή και η Κίνα έχουν δημιουργήσει ένα μηχανισμό συντονισμού, προκειμένου να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειες καταπολέμησης της παράνομης υλοτομίας και του σχετικού εμπορίου.

Στις 17 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Αντιμετώπιση των προκλήσεων της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών για την αντιμετώπιση της

⁽¹⁾ IP/08/830.

⁽²⁾ Οδηγία 2008/56/ΕΚ (ΕΕ L 164 της 25.6.2008).

⁽³⁾ Οδηγία 2008/105/ΕΚ (ΕΕ L 348 της 24.12.2008).

κλιματικής αλλαγής και της απώλειας της βιοποικιλότητας»⁽¹⁾, η οποία περιλαμβάνει τις προτάσεις της για την καταπολέμηση της αποψίλωσης των τροπικών δασών. Ενόψει των διεθνών διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με το κλίμα μετά το 2012, η Επιτροπή προτείνει να θέσει ως στόχο της να σταματήσει τη μείωση της κάλυψης με δάση του πλανήτη μέχρι το 2030 το αργότερο και να μειώσει τη μεικτή αποψίλωση των τροπικών δασών κατά 50 % τουλάχιστον μέχρι το 2020. Την ίδια ημέρα η Επιτροπή ενέκρινε επίσης μια νομοθετική πρόταση με στόχο τη μείωση του κινδύνου εισόδου της ξυλείας και των προϊόντων ξυλείας που προέρχονται από παράνομη υλοτομία στην κοινοτική αγορά⁽²⁾. Ο προτεινόμενος κανονισμός επιβάλλει στους εμπόρους ξυλείας να παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις όσον αφορά τη νομιμότητα της ξυλείας που διαθέτουν στην αγορά.

Η Επιτροπή έχει επίσης εκδώσει ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα χωροκατακτητικά είδη⁽³⁾ (στις 3 Δεκεμβρίου), καθώς και ανακοίνωση σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση της εφαρμογής του κοινοτικού σχεδίου δράσης για τη βιοποικιλότητα⁽⁴⁾ (στις 16 Δεκεμβρίου).

Διαρκής χρησιμοποίηση των πόρων

Η οδηγία-πλαίσιο σχετικά με τα απόβλητα⁽⁵⁾ εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 19 Νοεμβρίου και καθιέρωσε έτσι μια νέα προσέγγιση όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων θέτοντας ως προτεραιότητα την πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των αποβλήτων. Η οδηγία αυτή αποσαφηνίζει εξάλλου σημαντικούς ορισμούς (κάνει διάκριση π.χ. μεταξύ των αποβλήτων και των υποπροϊόντων) και θέτει δύο νέους φιλόδοξους στόχους για τα κράτη μέλη όσον αφορά την ανακύκλωση. Καθιερώνει εθνικά προγράμματα πρόληψης και παρακολούθησης εκ μέρους της Επιτροπής αυτών των στόχων που αφορούν τη διάκριση.

Την ίδια ημέρα η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βελτίωση των πρακτικών διάλυσης των πλοίων⁽⁶⁾. Η ανακοίνωση αυτή προβλέπει τις δράσεις που έχουν ως στόχο να συμβάλουν στην εφαρμογή μιας διεθνούς σύμβασης σχετικά με την ανακύκλωση των πλοίων η οποία πρόκειται να εγκριθεί τον Μάιο του 2009. Προβλέπει επίσης μέτρα που έχουν ως στόχο την ενθάρρυνση εθελοντικών δράσεων του τομέα των θαλάσσιων μεταφορών καθώς και τη βελτίωση της εφαρμογής της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας όσον αφορά τις μεταφορές αποβλήτων.

(1) COM(2008) 645.

(2) COM(2008) 644.

(3) COM(2008) 789.

(4) COM(2008) 864.

(5) Οδηγία 2008/98/ΕΚ (ΕΕ L 312 της 22.11.2008).

(6) COM(2008) 767.

Στις 3 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε μια πράσινη βίβλο η οποία περιγράφει την τωρινή κατάσταση όσον αφορά τη διαχείριση των βιολογικών αποβλήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και προτείνει λύσεις όσον αφορά τις μελλοντικές εξελίξεις στον τομέα αυτό ⁽¹⁾. Στόχος του είναι η πρόκληση συζήτησης για την πιθανή επεξεργασία μιας νομοθετικής πρότασης και για να μπορέσει η Επιτροπή να κρίνει εάν η Ένωση πρέπει να προτείνει συμπληρωματικές δράσεις.

Την ίδια ημέρα η Επιτροπή παρουσίασε επίσης μια πρόταση ⁽²⁾ τροποποίησης της οδηγίας με στόχο τη μείωση των επιπτώσεων από τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού —οδηγία ΑΗΗΕ ⁽³⁾— καθώς και μια πρόταση ⁽⁴⁾ τροποποίησης της οδηγίας σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (οδηγία LdSD) ⁽⁵⁾.

Περιβάλλον και υγεία

Η οδηγία σχετικά με την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα ⁽⁶⁾ εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 21 Μαΐου. Η οδηγία αυτή καθορίζει τους κανόνες και τις προθεσμίες για τη μείωση των συγκεντρώσεων λεπτών σωματιδίων τα οποία, όπως και τα μεγαλύτερα σωματίδια που είναι γνωστά με τον κωδικό PM₁₀ και έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο ρύθμισης, θεωρούνται από τους πιο επικίνδυνους ρυπαντές για την ανθρώπινη υγεία. Στον ίδιο τομέα που αφορά την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 4 Δεκεμβρίου, πρόταση οδηγίας που επιβάλλει στα πρατήρια καυσίμων την εγκατάσταση εξοπλισμών για τη φάση II της ανάκτησης ατμών βενζίνης ⁽⁷⁾.

Όσον αφορά τις χημικές ουσίες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν, στις 17 Ιουνίου, κανονισμό ⁽⁸⁾ σχετικά με τις εξαγωγές και τις εισαγωγές επικίνδυνων χημικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση με στόχο την καλύτερη προστασία της υγείας των ανθρώπων και του περιβάλλοντος σε διεθνές επίπεδο.

Εξάλλου, στις 22 Οκτωβρίου ενέκριναν κανονισμό ⁽⁹⁾ για την απαγόρευση των εξαγωγών και την ασφαλή αποθήκευση του μεταλλικού υδραργύρου.

⁽¹⁾ COM(2008) 811.

⁽²⁾ COM(2008) 810.

⁽³⁾ Οδηγία 2002/96/ΕΚ (ΕΕ L 37 της 13.2.2003).

⁽⁴⁾ COM(2008) 809.

⁽⁵⁾ Οδηγία 2002/95/ΕΚ (ΕΕ L 37 της 13.2.2003).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2008/50/ΕΚ (ΕΕ L 152 της 11.6.2008).

⁽⁷⁾ COM(2008) 812.

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 689/2008 (ΕΕ L 204 της 31.7.2008).

⁽⁹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 (ΕΕ L 304 της 14.11.2008).

Περιβαλλοντικά μέσα

Με στόχο τη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας και της διαθεσιμότητας των αναγκών για την περιβαλλοντική πολιτική πληροφοριών, η Επιτροπή εξέδωσε, την 1η Φεβρουαρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Η πορεία προς το ενιαίο σύστημα πληροφοριών για το περιβάλλον (ΕΣΠΠ)» ⁽¹⁾. Με την ανακοίνωση αυτή προτείνεται ο εκσυγχρονισμός και η απλοποίηση του ευρωπαϊκού συστήματος συγκέντρωσης, ανάλυσης και κοινοποίησης των περιβαλλοντικών πληροφοριών καθώς και η σταδιακή αντικατάσταση των σημερινών συστημάτων κοινοποίησης, συγκεντρωτικών κατά μεγάλο μέρος, από συστήματα τα οποία χαρακτηρίζονται από την εύκολη πρόσβαση, τη δυνατότητα ανταλλαγής και τη διαλειτουργικότητα.

Στις 2 Ιουλίου η Επιτροπή ενέκρινε την πέμπτη εξέταση της περιβαλλοντικής πολιτικής η οποία αφορά τις βασικές εξελίξεις της περιβαλλοντικής πολιτικής της Ένωσης κατά το 2007 στους τέσσερις βασικούς τομείς προτεραιότητας του έκτου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον 2002–2012 ⁽²⁾.

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και τη βιώσιμη βιομηχανική πολιτική ⁽³⁾, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 16 Ιουλίου, ένα φάσμα μέσων με στόχο τη βελτίωση των ενεργειακών και περιβαλλοντικών αποδόσεων των προϊόντων και των επιχειρήσεων και τάχθηκε υπέρ της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής. Εκτός από την πρόταση επέκτασης της οδηγίας σχετικά με τον οικολογικό σχεδιασμό ⁽⁴⁾, το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει:

- μία πρόταση η οποία έχει ως στόχο την αναθεώρηση του κανονισμού ο οποίος αφορά το κοινοτικό «οικολογικό σήμα» ⁽⁵⁾, το οποίο χαρακτηρίζεται από τα πλέον φιλοπεριβαλλοντικά προϊόντα στην αγορά της Ένωσης (επεκτείνοντάς το προς έναν πολύ μεγαλύτερο αριθμό προϊόντων και υπηρεσιών και απλοποιώντας τις διατυπώσεις του συστήματος, ώστε να το κάνει πιο ελκυστικό για τους κατασκευαστές)·
- μία πρόταση με στόχο την αναθεώρηση του κανονισμού σχετικά με την εκούσια συμμετοχή οργανισμών στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) ⁽⁶⁾ για την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων και ειδικότερα των ΜΜΕ, ώστε να το υιοθετήσουν (με τη μείωση του διοικητικού κόστους, την παροχή κινήτρων και το άνοιγμα προς οργανισμούς εκτός της Ένωσης)· και
- μία ανακοίνωση σχετικά με τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις, η οποία προβλέπει την παροχή πολιτικής και επιχειρησιακής ενίσχυσης, ώστε να μπορέσουν οι δημόσιες

⁽¹⁾ COM(2008) 46 (ΕΕ C 118 της 15.5.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 409.

⁽³⁾ COM(2008) 397. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Καινοτομία και πολιτική για τις επιχειρήσεις», επιμέρους τίτλος «Βιομηχανική πολιτική», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁴⁾ COM(2008) 399. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Καινοτομία και πολιτική για τις επιχειρήσεις», επιμέρους τίτλος «Βιομηχανική πολιτική», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁵⁾ COM(2008) 401.

⁽⁶⁾ COM(2008) 402.

αρχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση να καθιερώσουν πράσινες δημόσιες συμβάσεις, προκειμένου να τონώσουν την καινοτομία στις περιβαλλοντικές τεχνολογίες, προϊόντα και υπηρεσίες ⁽¹⁾.

Στις 19 Νοεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου. Η οδηγία αυτή υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν στην εθνική τους νομοθεσία αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις για τις περιπτώσεις σοβαρών παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος ⁽²⁾.

Στις 27 Οκτωβρίου η Επιτροπή ενέκρινε τη χρηματοδότηση 143 νέων έργων με το ποσό των 186 εκατ. EUR στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μέσου για το περιβάλλον (LIFE+) για την περίοδο 2007–2013. Τα έργα περιλαμβάνουν δράση στους τομείς της διατήρησης της φύσης, της περιβαλλοντικής πολιτικής καθώς και της πληροφόρησης και της επικοινωνίας.

Συμβάσεις και διεθνείς συμφωνίες

Μετά τη διάσκεψη του Μπαλί σχετικά με την κλιματική αλλαγή, η οποία διεξήχθη από τις 3 έως τις 14 Δεκεμβρίου 2007, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διέτύπωσε την άποψή του σχετικά με τα αποτελέσματά της, στις 31 Ιανουαρίου. Επιδοκίμασε την απόφαση που ελήφθη για την έναρξη, βάσει της σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την κλιματική αλλαγή, επίσημων διαπραγματεύσεων για την επίτευξη διεθνούς συμφωνίας σχετικά με το κλίμα όσον αφορά την περίοδο μετά το 2012 και ενθάρρυνε την Ένωση να συνεχίσει να διαδραματίζει τον ίδιο ενεργό ρόλο στις μελλοντικές διαπραγματεύσεις.

Στις 16 Οκτωβρίου ⁽³⁾ η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του πρωτοκόλλου του Κιότο. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Κοινότητα θα πετύχει το στόχο της όσον αφορά το πρωτόκολλο του Κιότο εφαρμόζοντας τις προβλεπόμενες πολιτικές και τα συμπληρωματικά μέτρα.

Από την 1η έως τις 12 Δεκεμβρίου διεξήχθη η διεθνής διάσκεψη του Πόζναν σχετικά με την κλιματική αλλαγή, η οποία οργανώθηκε υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών με τη συμμετοχή άνω των 190 χωρών που έχουν υπογράψει τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και το πρωτόκολλο του Κιότο. Η διάσκεψη αυτή έδωσε τη δυνατότητα να τεθούν οι απαραίτητες βάσεις για το τελευταίο έτος των διαπραγματεύσεων που πρέπει να καταλήξουν τον Δεκέμβριο του 2009 σε μια νέα διεθνή συμφωνία σχετικά με το κλίμα, δηλαδή: ένα πρόγραμμα εργασίας που θα καθοδηγεί τις διαπραγματεύσεις προς αυτή τη συμφωνία, μια διεξοδική εξέταση του πρωτοκόλλου του Κιότο και μια συμφωνία

⁽¹⁾ COM(2008) 400.

⁽²⁾ Οδηγία 2008/99/ΕΚ (ΕΕ L 328 της 6.12.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 651.

σχετικά με τη χρησιμοποίηση του ταμείου προσαρμογής και των νέων αποφάσεων για την καταπολέμηση της αποψίλωσης.

Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη

Προσανατολισμοί της κοινής γεωργικής πολιτικής

Στον τομέα των καθεστώτων ενίσχυσης των γεωργών, το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 14 Φεβρουαρίου, κανονισμό ⁽¹⁾ ο οποίος απλοποιεί τις διατάξεις όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση που προβλέπει ο κανονισμός σχετικά με τα καθεστώτα άμεσης στήριξης στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) ⁽²⁾.

Σύμφωνα με το στόχο της βελτίωσης της λειτουργίας της κοινής γεωργικής πολιτικής με βάση την εμπειρία που έχει αποκτηθεί από το 2003, όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση με τίτλο «Προετοιμασία για τον έλεγχο της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ» ⁽³⁾ του Νοεμβρίου 2007, η Επιτροπή ενέκρινε ⁽⁴⁾, στις 20 Μαΐου, τις ακόλουθες προτάσεις:

- πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στο πλαίσιο της ΚΓΠ και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς
- πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 320/2006, (ΕΚ) αριθ. 1234/2007, (ΕΚ) αριθ. 3/2008 και (ΕΚ) αριθ. 479/2008 με στόχο την προσαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής
- πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και
- πρόταση απόφασης για την τροποποίηση της απόφασης 2006/144/ΕΚ σχετικά με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την αγροτική ανάπτυξη (περίοδος προγραμματισμού 2007–2013).

Πολλά από αυτά τα μέτρα, και συγκεκριμένα η κατάργηση της υποχρέωσης της αγρανάπαυσης και της σταδιακής αύξησης των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων με στόχο την κατάργησή τους το 2015, ελπίζεται ότι θα συμβάλουν στη μείωση των πιέσεων που ασκούνται στις γεωργικές αγορές. Ταυτόχρονα, η περιβαλλοντική σημασία της αγρανάπαυσης έχει αναγνωριστεί και ενισχυθεί χάρη στην αρχή των οικολογικών όρων καθώς και στο ταμείο υπέρ της αγροτικής ανάπτυξης με στόχο τον μεγαλύτερο σεβασμό του περιβάλλοντος που προβλέπεται σε αυτό τον διαγνωστικό έλεγχο.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 146/2008 (ΕΕ L 46 της 21.2.2008).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 (ΕΕ L 270 της 21.10.2003).

⁽³⁾ COM(2007) 722 (ΕΕ C 106 της 26.4.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 306 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

Στις 18 Νοεμβρίου στο Συμβούλιο επετεύχθη πολιτική συμφωνία σχετικά με τον διαγνωστικό έλεγχο της κοινής γεωργικής πολιτικής. Ο διαγνωστικός έλεγχος θα εκσυγχρονίσει, θα απλοποιήσει, θα εξορθολογήσει την ΚΓΠ και θα εξαλείψει τα εμπόδια που έχουν επιβληθεί στους γεωργούς, γεγονός που θα τους δώσει τη δυνατότητα να αντιδράσουν καλύτερα στα σήματα της αγοράς και να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις.

Ο διαγνωστικός έλεγχος της ΚΓΠ απετέλεσε επίσης αντικείμενο απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 12 Μαρτίου και των συμπερασμάτων του Συμβουλίου στις 17 Μαρτίου. Αυτά τα δύο όργανα επεσήμαναν την ανάγκη εντατικοποίησης της διοικητικής απλοποίησης της ΚΓΠ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξάλλου ενέκρινε, στις 5 Ιουνίου, ψήφισμα σχετικά με το μέλλον των νέων γεωργών στο πλαίσιο της τρέχουσας μεταρρύθμισης της ΚΓΠ.

Από την πλευρά της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε, στις 22 Οκτωβρίου, μια ερευνητική γνώμη με τίτλο «Η ΕΕ αντιμέτωπη με την παγκόσμια επισιτιστική πρόκληση», όπου επισημαίνεται η σημασία της αξιολόγησης των μακροπρόθεσμων στόχων της γεωργικής πολιτικής.

Σε πιο συγκεκριμένους τομείς, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 23 Ιουνίου, κανονισμό ⁽¹⁾ για την καθιέρωση εθνικών προγραμμάτων αναδιάρθρωσης του τομέα του βαμβακιού. Αυτή η μεταρρύθμιση του κοινοτικού καθεστώτος ενισχύσεων υπέρ του βαμβακιού διατηρεί το 65 % των «αποσυνδεδεμένων» ενισχύσεων, ενώ το υπόλοιπο 35 % παραμένει συνδεδεμένο με την παραγωγή βαμβακιού υπό τη μορφή στρεμματικών ενισχύσεων. Έχουν δημιουργηθεί εθνικά προγράμματα αναδιάρθρωσης για τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης του τομέα του εκκοκκισμού και τη βελτίωση της ποιότητας και της εμπορίας του παραγόμενου βαμβακιού.

Την ίδια ημέρα το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽²⁾ προτείνοντας δύο είδη ενισχύσεων υπέρ των μικρών νησιών του Αιγαίου (το ειδικό καθεστώς εφοδιασμού και τη βοήθεια για την τοπική γεωργική παραγωγή).

Στον τομέα των καθεστώτων στήριξης των γεωργών, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 9 Οκτωβρίου, κανονισμό ⁽³⁾ ο οποίος προβλέπει τους όρους επιλεξιμότητας για την πληρωμή της πριμοδότησης βοοειδών.

Εξάλλου, η Επιτροπή παρουσίασε τις χρηματοοικονομικές εκθέσεις σχετικά με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) (26 Σεπτεμβρίου) ⁽⁴⁾ και σχετικά με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (30 Σεπτεμβρίου) ⁽⁵⁾, όσον αφορά το οικονομικό έτος 2007.

(1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 637/2008 (ΕΕ L 178 της 5.7.2008).

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 615/2008 (ΕΕ L 168 της 28.6.2008).

(3) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1009/2008 (ΕΕ L 276 της 17.10.2008).

(4) COM(2008) 587.

(5) COM(2008) 589.

Τα κράτη μέλη εξάλλου δημιούργησαν μια ιστοσελίδα η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις πληρωμές προς τους δικαιούχους των ταμείων ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ ⁽¹⁾.

Αγροτική ανάπτυξη

Στις 15 Ιουλίου το Συμβούλιο τροποποίησε ⁽²⁾ την απόφαση που καθορίζει το ποσό της κοινοτικής ενίσχυσης υπέρ της αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013 ⁽³⁾, την ετήσια κατανομή του καθώς και το ελάχιστο ποσό που πρέπει να χορηγηθεί στις περιφέρειες οι οποίες εμπίπτουν στο στόχο της «σύγκλισης». Με την τροποποίηση αυτή οι πιστώσεις που δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2007 επαναδιατίθενται για την περίοδο 1 Ιανουαρίου 2007–31 Δεκεμβρίου 2013.

Στις 17 Οκτωβρίου η Επιτροπή ξεκίνησε το ευρωπαϊκό δίκτυο αγροτικής ανάπτυξης ⁽⁴⁾. Το δίκτυο αυτό, στο οποίο συμμετέχουν πολιτικοί, δημόσιοι υπάλληλοι, πανεπιστημιακοί και άλλοι βασικοί φορείς του τομέα από διάφορα κράτη μέλη, θα διευκολύνει την ανταλλαγή ιδεών, πληροφοριών και εμπειριών προκειμένου η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συνεχίσει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του 21ου αιώνα.

Ποιότητα των γεωργικών προϊόντων

Στις 29 Σεπτεμβρίου το Συμβούλιο τροποποίησε ⁽⁵⁾ τον κανονισμό σχετικά με τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων ⁽⁶⁾, ο οποίος θα ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2009. Με την τροποποίηση αυτή αναβάλλεται μέχρι την 1η Ιουλίου 2010 η υποχρεωτική χρησιμοποίηση του λογότυπου ΕΕ, ο οποίος πρέπει να εμφανίζεται σε όλα τα προσυσκευασμένα είδη διατροφής.

Στις 15 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε μια πράσινη βίβλο ⁽⁷⁾ με τίτλο «Η ποιότητα των γεωργικών προϊόντων: πρότυπα προϊόντων, απαιτήσεις για τη γεωργική παραγωγή και συστήματα ποιότητας». Η βίβλος αυτή δίνει το έναυσμα για μια δημόσια διαβούλευση σχετικά με την εξέλιξη της πολιτικής που αφορά την ποιότητα των γεωργικών προϊόντων. Εξετάζει τους κανόνες, τα προγράμματα ποιότητας και πιστοποίησης καθώς και τα υφιστάμενα συστήματα επισήμανσης εντός της Ένωσης. Εξετάζει επίσης τι θα μπορούσε να βελτιωθεί για την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της κοινοτικής γεωργίας και τη

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο Ι, τμήμα 1, τίτλος «Διαφάνεια», επιμέρους τίτλος «Διαφάνεια στα δημοσιονομικά θέματα», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ Απόφαση 2008/584/ΕΚ (ΕΕ L 188 της 16.7.2008).

⁽³⁾ Απόφαση 2006/493/ΕΚ (ΕΕ L 195 της 15.7.2006).

⁽⁴⁾ IP/08/1525.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 967/2008 (ΕΕ L 264 της 3.10.2008).

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 (ΕΕ L 189 της 20.7.2007).

⁽⁷⁾ COM(2008) 641.

σωστότερη ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τα προϊόντα που διατίθενται στο εμπόριο.

Γεωργικές τιμές και συναφή μέτρα

Στις 20 Μαΐου η Επιτροπή εξέδωσε μια ανακοίνωση με τίτλο «Αντιμετώπιση της πρόκλησης από την αύξηση των τιμών των τροφίμων — κατευθύνσεις για τη δράση της ΕΕ» ⁽¹⁾. Η ανακοίνωση αυτή αναλύει τους διάφορους προσωρινούς και διαρθρωτικούς παράγοντες που προκάλεσαν την πρόσφατη αύξηση των τιμών των ειδών διατροφής, προβλέπει την πιθανή εξέλιξη των μελλοντικών τιμών και δίνει μια συνολική εικόνα των επιπτώσεων όσον αφορά τις χώρες και τα νοικοκυριά τόσο εντός της Ένωσης όσο και διεθνώς. Εκθέτει τα στοιχεία της αντίδρασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αύξηση των τιμών των ειδών διατροφής, τα οποία συνίστανται σε τρεις συμπληρωματικές δράσεις παρέμβασης: δράσεις με στόχο την καταπολέμηση των βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων επιπτώσεων από την αύξηση των τιμών των ειδών διατροφής, δράσεις με στόχο την αύξηση της προσφοράς γεωργικών προϊόντων μακροπρόθεσμα και τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και δράσεις με στόχο την ενίσχυση των προσπαθειών που γίνονται σε διεθνές επίπεδο για το μετριασμό των επιπτώσεων από την αύξηση των τιμών στους άπορους.

Στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 22ας Μαΐου σχετικά με την αύξηση των τιμών των ειδών διατροφής επισημαίνεται ο θεμελιώδης χαρακτήρας του δικαιώματος στη διατροφή και η ανάγκη βελτίωσης της πρόσβασης όλων των ανθρώπων ανά πάσα στιγμή σε επαρκή τροφή για την εξασφάλιση ενεργού και υγιούς ζωής.

Μ' αυτή την προοπτική η Επιτροπή πρότεινε, στις 18 Ιουλίου, τη δημιουργία ενός ειδικού χρηματοδοτικού μέσου ύψους 1 δισ. EUR για την ενίσχυση των γεωργών των αναπτυσσόμενων χωρών ⁽²⁾. Το μέσο αυτό εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 16 Δεκεμβρίου ⁽³⁾.

Στις 17 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση ⁽⁴⁾ σχετικά με την αναθεώρηση του κοινοτικού προγράμματος διανομής τροφίμων στους άπορους της Κοινότητας. Η Επιτροπή προτείνει την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και τη βελτίωση της διακυβέρνησης.

Ως συνέχεια της ανακοίνωσης της 20ής Μαΐου και ανταποκρινόμενη σε αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου να εξετάσει τις αιτίες της αύξησης των τιμών των

⁽¹⁾ COM(2008) 321 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 450. Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 3, τίτλος «Αναπτυξιακή πολιτική», επιμέρους τίτλος «Γενικές πτυχές», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1337/2008 (ΕΕ L 354 της 31.12.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 563.

τροφίμων, η Επιτροπή εξέδωσε σχετική ανακοίνωση στις 9 Δεκεμβρίου (1). Η ανακοίνωση αυτή αφορά τις τιμές των τροφίμων στην Ευρώπη και περιλαμβάνει χρονοδιάγραμμα με στόχο τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού με τρόφιμα.

Κοινή οργάνωση των αγορών

Κατά το 2008 εγκρίθηκαν πολλές προτάσεις τροποποίησης και απλοποίησης της ισχύουσας νομοθεσίας στους τομείς των αλκοολούχων ποτών, του γάλακτος, του λίνου και της κάνναβης, του οίνου, του καπνού και του βαμβακιού.

Στον τομέα των αλκοολούχων ποτών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 15 Ιανουαρίου, κανονισμό (2) σχετικά με τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών και την κατάργηση του ισχύοντος κανονισμού (3). Ο νέος κανονισμός ελπίζεται ότι θα βοηθήσει τους παραγωγούς εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα μεγαλύτερη ευκρίνεια για τους καταναλωτές.

Όσον αφορά τον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 17 Μαρτίου, κανονισμό για την αύξηση κατά 2 % της παραγωγής γάλακτος στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την 1η Απριλίου (4). Η Επιτροπή εξάλλου ξεκίνησε, στις 17 Οκτωβρίου, μια ευρωπαϊκή εκστρατεία διανομής γάλακτος στα σχολεία με στόχο να ευνοήσει την ανάπτυξη καλών διατροφικών συνηθειών.

Στον τομέα του λίνου και της κάνναβης, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 17 Μαρτίου, κανονισμό για την παράταση κατά μία επιπλέον περίοδο εμπορίας του ισχύοντος καθεστώ ενισχύσεων (5).

Όσον αφορά τον τομέα του οίνου, το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 29 Απριλίου, κανονισμό (6) για τη μεταρρύθμιση της κοινής οργάνωσης της αγοράς οίνου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή η μεταρρύθμιση του αμπελοοινικού τομέα ελπίζεται ότι θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών οίνων.

Όσον αφορά τον τομέα του καπνού, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 26 Μαΐου, κανονισμό (7) για την τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας με στόχο τη μεταφορά στο Κοινοτικό Ταμείο Καπνού ενός ποσού ίσου με το 5 % της ενίσχυσης για τον καπνό που χορηγήθηκε για τα έτη 2008 και 2009.

(1) COM(2008) 821.

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 110/2008 (ΕΕ L 39 της 13.2.2008).

(3) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1576/89 (ΕΕ L 160 της 12.6.1989).

(4) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 248/2008 (ΕΕ L 76 της 19.3.2008).

(5) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 247/2008 (ΕΕ L 76 της 19.3.2008).

(6) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479/2008 (ΕΕ L 148 της 6.6.2008).

(7) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 470/2008 (ΕΕ L 140 της 30.5.2008).

Στο πλαίσιο της προσέγγισης που επελέγη κατά την έκδοση του ενιαίου κανονισμού σχετικά με την κοινή οργάνωση της αγοράς (ΚΟΑ) τον Οκτώβριο του 2007 ⁽¹⁾, ο οποίος είχε ως στόχο τον εξορθολογισμό και την απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου της ΚΓΠ χωρίς να τροποποιηθούν οι σχετικές πολιτικές (με την αντικατάσταση εικοσιμιάς κοινών οργανώσεων της αγοράς με μία ενιαία ΚΟΑ), το Συμβούλιο εξέδωσε τροποποιητικό κανονισμό ⁽²⁾. Ο κανονισμός αυτός ενσωματώνει στην ενιαία ΚΟΑ τις διατάξεις που εγκρίθηκαν στους τομείς της ζάχαρης, των σπόρων, του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, του βοδινού κρέατος, καθώς και τις τροποποιήσεις που έγιναν στον τομέα των οπωροκηπευτικών.

Μετά την αναμόρφωση του ευρωπαϊκού αμπελοοινικού τομέα, η οποία ολοκληρώθηκε με τη δημοσίευση του κανονισμού της 29ης Απριλίου (βλέπε ανωτέρω), η Επιτροπή πρότεινε, στις 29 Ιουλίου, την τροποποίηση του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ, ώστε να προστεθούν και οι αλλαγές που έγιναν σε αυτό τον τομέα ⁽³⁾. Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 26 Σεπτεμβρίου, σύσταση ⁽⁴⁾ με στόχο την έναρξη διαπραγματεύσεων με τον Διεθνή Αμπελοοινικό Οργανισμό με στόχο την πιθανή προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης τις ακόλουθες προτάσεις που αφορούν τους τομείς του κρέατος πουλερικών, του λίνου και της κάνναβης, των οπωροκηπευτικών καθώς και των αποξηραμένων χορτονομών:

- στις 28 Μαΐου ενέκρινε πρόταση κανονισμού ⁽⁵⁾ για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 που αφορά την κοινή οργάνωση των αγορών στον γεωργικό τομέα όσον αφορά τους κανόνες εμπορίας του κρέατος πουλερικών·
- στις 20 Μαΐου εξάλλου ενέκρινε μια έκθεση ⁽⁶⁾ σχετικά με το λινό και την κάνναβη όπου γίνεται εκτίμηση της επίπτωσης της ενίσχυσης για τη μεταποίηση στους παραγωγούς, στη μεταποιητική βιομηχανία και στην αγορά υφαντικών ινών·
- στις 8 Ιουλίου υπέβαλε πρόταση κανονισμού με στόχο τη δημιουργία ενός πλαισίου δράσης και χρηματοδότησης για τις πρωτοβουλίες των κρατών μελών που έχουν ως στόχο τη διαρκή αύξηση του μεριδίου των οπωροκηπευτικών στη διατροφή των παιδιών στην ηλικία που διαμορφώνουν τις διατροφικές τους συνήθειες ⁽⁷⁾. Το προταθέν πρόγραμμα προβλέπει εκτός των άλλων τη δωρεάν διανομή οπωροκηπευτικών στα σχολεία και την προώθηση των γεωργικών προϊόντων. Ο κανονισμός εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 18 Δεκεμβρίου ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 (ΕΕ L 299 της 16.11.2007).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 361/2008 (ΕΕ L 121 της 7.5.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 489.

⁽⁴⁾ COM(2008) 577.

⁽⁵⁾ COM(2008) 336 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽⁶⁾ COM(2008) 307 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽⁷⁾ COM(2008) 442.

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 13/2009 (ΕΕ L 5 της 9.1.2009).

- στις 19 Σεπτεμβρίου παρουσίασε έκθεση σχετικά με τον τομέα των αποξηραμένων χορτονομών ⁽¹⁾, η οποία αφορά την ανάπτυξη των εκτάσεων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ψυχανθών και άλλων χλωρών χορτονομών, για την παραγωγή αποξηραμένων χορτονομών και για τις πραγματοποιηθείσες οικονομίες όσον αφορά τα ορυκτά καύσιμα·
- στις 12 Νοεμβρίου πρότεινε την κατάργηση των κανόνων εμπορίας που ισχύουν για 26 είδη οπωροκηπευτικών. Εντούτοις, για δέκα είδη οπωροκηπευτικών οι κανόνες αυτοί θα διατηρηθούν. Οι τροποποιήσεις θα ισχύουν από την 1η Ιουλίου 2009 ⁽²⁾.

Αλιεία και θαλάσσιες υποθέσεις

Προσανατολισμοί της κοινής αλιευτικής πολιτικής

Η Επιτροπή δημοσίευσε, στις 30 Μαΐου, την ετήσια διακήρυξή της γενικής πολιτικής σχετικά με τις δυνατότητες της αλιείας για το 2009, στην οποία περιγράφεται η μέθοδος που προτίθεται να υιοθετήσει προκειμένου να καθορίσει τα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα (TAC) και τους περιορισμούς της αλιευτικής προσπάθειας για το 2009 ⁽³⁾. Η Επιτροπή προτείνει αύξηση της ελαστικότητας όσον αφορά την τροποποίηση των TAC από τη μια χρονιά στην άλλη, ώστε να είναι πιο αποτελεσματικά τα μέτρα ανασύστασης των αποθεμάτων, αφενός, και να έχουν περισσότερες δυνατότητες οι αλιείς όταν θα έχουν ανασυσταθεί τα αποθέματα, αφετέρου.

Η Επιτροπή εξάλλου εξέδωσε, στις 11 Απριλίου, ανακοίνωση σχετικά με το ρόλο της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ) κατά την εφαρμογή μιας μεθόδου διαχείρισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος με βάση το οικοσύστημα ⁽⁴⁾. Η διαχείριση της αλιείας σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο έχει ως στόχο τον περιορισμό των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων της αλιείας στα θαλάσσια οικοσυστήματα και τη συμμόρφωση των μέτρων που έχουν ληφθεί στον τομέα της αλιείας με τα μέτρα που ελήφθησαν βάσει των διατομεακών μέσων, που είναι η «στρατηγική για το θαλάσσιο περιβάλλον» ⁽⁵⁾ και η οδηγία «οικότοποι» ⁽⁶⁾.

Όσον αφορά την καταπολέμηση της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 23 Ιουνίου, σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τις διαπραγματεύσεις για την επεξεργασία ενός δεσμευτικού διεθνούς νομοθετικού μέσου σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνει το κράτος λιμένα για την πρόληψη, αποτροπή και εξάλειψη της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ COM(2008) 570.

⁽²⁾ IP/08/1694.

⁽³⁾ COM(2008) 331 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽⁴⁾ COM(2008) 187 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽⁵⁾ COM(2005) 505 (EE C 49 της 28.2.2006).

⁽⁶⁾ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (EE L 206 της 22.7.1992).

⁽⁷⁾ COM(2008) 333 (EE C 10 της 15.1.2009).

Στις 29 Σεπτεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽¹⁾ για τη δημιουργία κοινοτικού συστήματος πρόληψης, αποτροπής και εξάλειψης της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας. Στόχος αυτού του κανονισμού είναι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των αλιευτικών αποθεμάτων και η βελτίωση της κατάστασης των αλιείων της Κοινότητας οι οποίοι αντιμετωπίζουν τον αθέμιτο ανταγωνισμό των παράνομων προϊόντων αλλά και η ικανοποίηση του αιτήματος των καταναλωτών για προϊόντα βιώσιμης και ισότιμης αλιείας.

Την ίδια ημέρα το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽²⁾ για την επικαιροποίηση του συστήματος αδειοδότησης για τις αλιευτικές δραστηριότητες των κοινοτικών σκαφών εκτός των κοινοτικών υδάτων και των σκαφών τρίτων χωρών στα κοινοτικά ύδατα. Το νέο σύστημα έχει ως στόχο την προσαρμογή των κοινοτικών διαδικασιών αδειοδότησης προς τις διεθνείς υποχρεώσεις οι οποίες προκύπτουν από διμερείς αλιευτικές συμφωνίες, από πολυμερείς συμφωνίες και από συμβάσεις που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο περιφερειακών οργανισμών διαχείρισης της αλιείας.

Στις 14 Νοεμβρίου η Επιτροπή πρότεινε τη ριζική μεταρρύθμιση του καθεστώτος ελέγχου στο οποίο βασίζεται η κοινή αλιευτική πολιτική. Εξέδωσε μάλιστα μια ανακοίνωση ⁽³⁾ η οποία συνοδεύει μια πρόταση κανονισμού ⁽⁴⁾ για την καθιέρωση ενός κοινοτικού συστήματος επιθεώρησης, παρακολούθησης, ελέγχου, εποπτείας ακόμη και επιβολής κατά τρόπο ουσιαστικό και ομοιόμορφο όλων των κανόνων της ΚΑΠ καθώς και διασφάλιση της βιώσιμης εκμετάλλευσης των ζώντων αλιευτικών πόρων κατά τρόπο που να καλύπτονται όλες οι πτυχές της πολιτικής.

Στις 25 Φεβρουαρίου ⁽⁵⁾ το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για τη συλλογή, διαχείριση και χρήση δεδομένων στον τομέα της αλιείας και τη στήριξη όσον αφορά τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις για την κοινή αλιευτική πολιτική. Ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο τη βελτίωση του συστήματος συλλογής δεδομένων και αποσκοπεί στην κάλυψη ολόκληρης της διαδικασίας συλλογής δεδομένων στα λιμάνια ή στην ανοικτή θάλασσα προς χρήση από τους τελικούς χρήστες. Έχει επίσης ως στόχο την ανάπτυξη πολυετών προγραμμάτων συλλογής στοιχείων που αφορούν κυρίως τα βιολογικά και κοινωνικοοικονομικά στοιχεία καθώς και τα στοιχεία σχετικά με τα οικοσυστήματα.

Η κατάσταση του τομέα της αλιείας που οφείλεται στην αύξηση της τιμής των καυσίμων αποτέλεσε αντικείμενο ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 19 Ιουνίου. Για την αντιμετώπισή της η Επιτροπή παρουσίασε, στις 8 Ιουλίου, μέτρα με στόχο την ενίσχυση της προσαρμογής των αλιευτικών στόλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις οικονομικές

(1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1005/2008 (ΕΕ L 286 της 29.10.2008).

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1006/2008 (ΕΕ L 286 της 29.10.2008).

(3) COM(2008) 718.

(4) COM(2008) 721.

(5) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 199/2008 (ΕΕ L 60 της 5.3.2008).

επιπτώσεις των υψηλών τιμών των καυσίμων ⁽¹⁾. Τα προτεινόμενα μέτρα προβλέπουν τις ακόλουθες ενέργειες: προσαρμογή του στόλου με στόχο την οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα, διερεύνηση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας στον τομέα της αλιείας, μέτρα αγοράς και συγκεκριμένα την αύξηση της τιμής των ψαριών κατά την πρώτη πώληση.

Το Συμβούλιο εξάλλου εξέδωσε, στις 24 Ιουλίου, κανονισμό ⁽²⁾ για τη θέσπιση προσωρινών ειδικών μέτρων με στόχο την προώθηση της αναδιάρθρωσης των αλιευτικών στόλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίοι πλήττονται από την οικονομική κρίση. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει τις απαραίτητες τροποποιήσεις των κανόνων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας για μια περίοδο δύο ετών.

Διατήρηση και διαχείριση των αλιευτικών πόρων

Η Επιτροπή παρουσίασε έναν μεγάλο αριθμό προτάσεων στον τομέα αυτό, οι οποίες εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά το 2008, με στόχο την προστασία των αλιευτικών πόρων. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή πρότεινε κανονισμό ⁽³⁾ σχετικά με τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων μέσω τεχνικών μέτρων (στις 4 Ιουνίου) καθώς και κανονισμό ⁽⁴⁾ για τον καθορισμό όσον αφορά το 2009 των αλιευτικών δυνατοτήτων για ορισμένα αποθέματα ιχθύων και ομάδες αποθεμάτων ιχθύων στα κοινοτικά ύδατα και για τα κοινοτικά σκάφη σε άλλα ύδατα που υπόκεινται σε περιορισμούς αλιευμάτων (στις 7 Νοεμβρίου).

Το Συμβούλιο εξάλλου εξέδωσε, μετά από προτάσεις της Επιτροπής, έναν κανονισμό ⁽⁵⁾ ο οποίος καθορίζει, όσον αφορά το 2008, τις αλιευτικές δυνατότητες για ορισμένα αποθέματα ιχθύων (στις 16 Ιανουαρίου) καθώς και έναν κανονισμό ⁽⁶⁾ ο οποίος προβλέπει την προσαρμογή των αλιευτικών ποσοστώσεων για το γάδο στη Βαλτική Θάλασσα, οι οποίες χορηγήθηκαν στην Πολωνία για την περίοδο 2008–2011 (14 Απριλίου). Εξέδωσε επίσης κανονισμούς οι οποίοι καθορίζουν, όσον αφορά το 2009, τις αλιευτικές δυνατότητες στον Εύξεινο Πόντο ⁽⁷⁾ (10 Νοεμβρίου) και στη Βαλτική Θάλασσα ⁽⁸⁾ (28 Νοεμβρίου), έναν κανονισμό ⁽⁹⁾ ο οποίος καθορίζει, όσον αφορά τα έτη 2009 και 2010, τις αλιευτικές δυνατότητες για τα κοινοτικά αλιευτικά σκάφη σχετικά με ορισμένα αποθέματα ιχθύων βαθέων υδάτων (28 Νοεμβρίου), έναν κανονισμό ⁽¹⁰⁾ για την τροποποίηση του κανονισμού σχετικά με τη διαχείριση των αλιευτικών στόλων που είναι νηολογημένοι σε εξό-

⁽¹⁾ COM(2008) 453.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 744/2008 (ΕΕ L 202 της 31.7.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 324 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽⁴⁾ COM(2008) 709.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 40/2008 (ΕΕ L 19 της 23.1.2008).

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/2008 (ΕΕ L 107 της 17.4.2008).

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1139/2008 (ΕΕ L 308 της 19.11.2008).

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1322/2008 (ΕΕ L 345 της 23.12.2008).

⁽⁹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1359/2008 (ΕΕ L 352 της 31.12.2008).

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1207/2008 (ΕΕ L 327 της 5.12.2008).

χωσ απόκεντρες περιοχές (28 Νοεμβρίου), έναν κανονισμό ⁽¹⁾ για την τροποποίηση του κανονισμού ο οποίος καθορίζει, όσον αφορά το 2008, τις αλιευτικές δυνατότητες στον Εύξεινο Πόντο (4 Δεκεμβρίου). Το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης έναν κανονισμό ο οποίος καθορίζει, για την αλιευτική περίοδο 2009, τις τιμές προσανατολισμού και τις κοινοτικές τιμές παραγωγού για ορισμένα αλιευτικά προϊόντα ⁽²⁾ (9 Δεκεμβρίου), έναν κανονισμό ⁽³⁾ για τη σύσταση μακροπρόθεσμου σχεδίου για τα αποθέματα γάδου, έναν κανονισμό ⁽⁴⁾ για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου για το απόθεμα ρέγγας που βρίσκεται στα δυτικά της Σκοτίας και έναν κανονισμό ⁽⁵⁾ για την τροποποίηση του σχεδίου ανασύστασης των αποθεμάτων γάδου (18 Δεκεμβρίου).

Επίσης, το Συμβούλιο τροποποίησε ⁽⁶⁾ τον κανονισμό ⁽⁷⁾ που καθορίζει τα μέτρα διατήρησης και επιβολής που ισχύουν στη ζώνη διακανονισμού της Οργάνωσης Αλιείας Βορειοδυτικού Ατλαντικού (στις 29 Μαΐου).

Το Συμβούλιο, για να ευνοήσει την παραγωγή στις εξόχως απομακρυσμένες περιφέρειες, εξέδωσε, στις 8 Ιουλίου, κανονισμό ⁽⁸⁾ για το άνοιγμα και τον τρόπο διαχείρισης αυτόνομων κοινοτικών δασμολογικών ποσοστώσεων όσον αφορά τις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων αλιείας στις Κανάριες Νήσους.

Αλιευτικές συμφωνίες με τρίτες χώρες και πολυμερείς σχέσεις

Το 2008 συνήφθησαν συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Ακτής Ελεφαντοστού ⁽⁹⁾ και της Γουινέας Μπισσάου ⁽¹⁰⁾, αφετέρου (στις 17 Μαρτίου).

Πολιτική θαλάσσιων υποθέσεων

Στις 26 Ιουνίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές για μια ενοποιημένη προσέγγιση της θαλάσσιας πολιτικής: προς την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την ενοποιημένη θαλάσσια διακυβέρνηση και τη διαβούλευση των ενδιαφερομένων φορέων» ⁽¹¹⁾. Στο πλαίσιο των προσπαθειών της με στόχο την πρόωση ενιαίου ορισμού της θαλάσσιας πολιτικής στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, η Επιτροπή θα διαθέτει πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις που γίνονται προς αυτή

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/2008 (ΕΕ L 338 της 17.12.2008).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1299/2008 (ΕΕ L 344 της 20.12.2008).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1342/2008 (ΕΕ L 348 της 24.12.2008).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1300/2008 (ΕΕ L 344 της 20.12.2008).

⁽⁵⁾ COM(2008) 162 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 538/2008 (ΕΕ L 157 της 17.6.2008).

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1386/2007 (ΕΕ L 318 της 5.12.2007).

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 645/2008 (ΕΕ L 180 της 9.7.2008).

⁽⁹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 242/2008 (ΕΕ L 75 της 18.3.2008).

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 241/2008 (ΕΕ L 75 της 18.3.2008).

⁽¹¹⁾ COM(2008) 395 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

την κατεύθυνση σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ώστε να διευκολύνει αυτή τη διαδικασία και να δώσει κατευθύνσεις στους συμμετέχοντες οι οποίοι ψάχνουν για πρότυπα καλών πρακτικών. Με τη βοήθεια του χρονοδιαγράμματος (1) που παρουσίασε στις 25 Νοεμβρίου, η Επιτροπή προτίθεται να ενθαρρύνει τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό στην Ευρώπη, προκειμένου να λύσει τα προβλήματα που έχουν σχέση με τη χρησιμοποίηση της θάλασσας.

Στις 15 Ιουλίου, εξάλλου, το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό (2) με στόχο της βελτίωσης της προστασίας των ευπαθών θαλάσσιων οικοσυστημάτων της ανοικτής θάλασσας από τις δυσμενείς συνέπειες της χρήσης αλιευτικών εργαλείων βυθού. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει τη λήψη μέτρων, όπως είναι η καθιέρωση ειδικής άδειας αλιείας, τα σχετικά μέτρα παρακολούθησης και η οριοθέτηση, για προληπτικούς λόγους, μιας ζώνης προστασίας στην υδάτινη στήλη.

Άλλες εξελίξεις

Η Επιτροπή, προκειμένου να ενδυναμώσει την εφαρμογή της ενιαίας θαλάσσιας πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κοινής αλιευτικής πολιτικής, αναδιοργάνωσε τη γενική διεύθυνση που είναι επιφορτισμένη με την αλιεία και τις θαλάσσιες υποθέσεις (3). Η σημαντικότερη αλλαγή αφορά τη δημιουργία τριών γεωγραφικών διευθύνσεων που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ) και της νέας ενιαίας θαλάσσιας πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις τρεις κυριότερες θαλάσσιες περιφέρειες της Ευρώπης. Σ' αυτές τις γεωγραφικές διευθύνσεις προστίθεται μια νέα διεύθυνση που είναι επιφορτισμένη με το συντονισμό και την ανάπτυξη της κοινής πολιτικής.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος:
http://ec.europa.eu/environment/index_el.htm
- Αειφόρος ανάπτυξη:
<http://ec.europa.eu/environment/eussd/>
- Κλιματική αλλαγή:
http://europa.eu/press_room/press_packs/climate/index_fr.htm
http://ec.europa.eu/environment/climat/home_en.htm
- Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης:
http://ec.europa.eu/agriculture/index_el.htm
- Γενική Διεύθυνση Ναυτιλιακών Υποθέσεων και Αλιείας:
http://ec.europa.eu/dgs/fisheries/index_el.htm

(1) COM(2008) 791.

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 734/2008 (ΕΕ L 201 της 30.7.2008).

(3) IP/08/471.

Τμήμα 3

Πρώθηση των κοινών αξιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς επίσης και του κράτους δικαίου. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το 2007 συστάθηκε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εγκρίθηκε το πολυετές πλαίσió του για την περίοδο 2007–2012.

Στις αξίες που προασπίζει η Ένωση συγκαταλέγονται και η πολιτιστική ποικιλομορφία για την οποία τα θεσμικά όργανα ενέκριναν μια ατζέντα με νέες μεθόδους και συμπράξεις. Εξάλλου, το έτος 2008 ανακηρύχθηκε «ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου».

Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και καταπολέμηση των διακρίσεων

Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων του παιδιού

Όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 2 Σεπτεμβρίου, δήλωση για επείγουσα συνεργασία στον εντοπισμό εξαφανισμένων παιδιών. Προσκάλεσε τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ένα σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τα παιδιά που έχουν εξαφανιστεί και να συνάψουν συμφωνίες συνεργασίας με όλα τα όμορα κράτη ώστε να είναι εφικτό να σημάνει γρήγορα συναγερμός στα οικεία εδάφη. Επιπλέον, ενέκρινε δήλωση, στις 21 Οκτωβρίου, για την καταπολέμηση του εμπορίου παιδιών, ζητώντας από τα κράτη μέλη να θέσουν ως προτεραιότητα της εθνικής τους πολιτικής την προστασία των παιδιών.

Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 28 Φεβρουαρίου, απόφαση ⁽¹⁾ με την οποία θεσπίζεται ένα πολυετές πλαίσιο του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(1) Απόφαση 2008/203/ΕΕ (ΕΕ L 63 της 7.3.2008).

για την περίοδο 2007–2012, στο οποίο καθορίζονται επακριβώς οι θεματικοί τομείς δράσης του οργανισμού.

Την ίδια ημέρα ενέκρινε τη σύναψη συμφωνίας ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και το Συμβούλιο της Ευρώπης ⁽¹⁾ σχετικά με τη συνεργασία του οργανισμού με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Στις 19 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης ⁽²⁾, ώστε να επιτρέψει τη συμμετοχή της Κροατίας ως παρατηρητή στις εργασίες του οργανισμού.

Καταπολέμηση των διακρίσεων

Στο πλαίσιο της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 2 Ιουλίου, ανακοίνωση με τίτλο «Καταπολέμηση των διακρίσεων και ίσες ευκαιρίες: ανανεωμένη δέσμευση» ⁽³⁾. Η ανακοίνωση συνοδεύεται κυρίως από πρόταση οδηγίας ⁽⁴⁾ που αποσκοπεί στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού και στην εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης εκτός του τομέα της απασχόλησης.

Στις 18 Σεπτεμβρίου η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ενέκρινε γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα την επέκταση των μέτρων για την καταπολέμηση των διακρίσεων σε τομείς εκτός της απασχόλησης — για μια ενιαία και συνολική οδηγία για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Η δεύτερη ευρωπαϊκή σύνοδος κορυφής για τις ίσες ευκαιρίες πραγματοποιήθηκε στις 29 και 30 Σεπτεμβρίου στο Παρίσι. Η σύνοδος κορυφής έδωσε στους βασικούς φορείς την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των αρχών της καταπολέμησης των διακρίσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επέτρεψε επίσης την ανάλυση των αποτελεσμάτων του ευρωπαϊκού έτους για τις ίσες ευκαιρίες για όλους (2007).

Οι πτυχές σχετικά με την ίση μεταχείριση στον τομέα της απασχόλησης αντιμετωπίζονται στο τμήμα 1, τίτλος «Κοινωνική διάσταση», του παρόντος κεφαλαίου ⁽⁵⁾.

Ενέργειες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στην ευρωπαϊκή σύνοδο κορυφής του Δεκεμβρίου 2007 συζητήθηκε το θέμα της κατάστασης των Ρομ. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 31ης

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/578/ΕΕ (ΕΕ L 186 της 15.7.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 571.

⁽³⁾ COM(2008) 420.

⁽⁴⁾ COM(2008) 426.

⁽⁵⁾ Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 1, τίτλος «Κοινωνική διάσταση», επιμέρους τίτλος «Ίση μεταχείριση στην απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

Ιανουαρίου, ζήτησε επείγοντως από την Επιτροπή να εκπονήσει μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ένταξη των Ρομ.

Ανταποκρινόμενη, η Επιτροπή παρουσίασε τα κοινοτικά μέσα και πολιτικές υπέρ της κοινότητας των Ρομ της Ευρώπης ⁽¹⁾ στο πλαίσιο της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας ⁽²⁾ (στις 2 Ιουλίου). Επανέλαβε τη δέσμευσή της προς τη βελτίωση της κατάστασης της κοινότητας των Ρομ. Κατέδειξε ότι οι Ρομ υφίστανται διαρκώς διακρίσεις, τόσο σε ατομικό όσο και σε θεσμικό επίπεδο, καθώς και κοινωνικό αποκλεισμό μεγάλης κλίμακας. Πρόκειται για ένα σύνθετο πρόβλημα που απαιτεί μια σύνθετη απάντηση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πτυχές. Παρ' όλα αυτά, οι μεγάλες προτεραιότητες είναι σχετικά σαφείς και αφορούν την εκπαίδευση, την απασχόληση, την υγεία και την κατοικία.

Εξάλλου, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε, στις 9 Ιουλίου, διερευνητική γνωμοδότηση με θέμα «Η ένταξη των μειονοτήτων — οι Ρομ» και, στις 10 Ιουλίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα για την απογραφή των Ρομ στην Ιταλία βάσει της εθνοτικής τους καταγωγής.

Η πρώτη ευρωπαϊκή σύνοδος κορυφής για τους Ρομ πραγματοποιήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου στις Βρυξέλλες. Στη διάρκεια της συνόδου εξετάστηκαν τα κενά στην εφαρμογή των μέσων και των πολιτικών που στοχεύουν στην καταπολέμηση του αποκλεισμού των Ρομ, τα οποία προέβλεπε η Επιτροπή στην έκθεσή της του Ιουλίου. Τα αποτελέσματα των συζητήσεων και τα συμπεράσματα της συνόδου κορυφής εξετάστηκαν από το Συμβούλιο στις 8 Δεκεμβρίου.

Δικαιώματα που συνδέονται με την ιδιότητα του πολίτη στην Ένωση

Η Επιτροπή παρουσίασε την τριετή έκθεσή της ⁽³⁾ για την ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 15 Φεβρουαρίου. Η έκθεση αξιολογεί την εφαρμογή των δικαιωμάτων που παραχωρούνται στους πολίτες της Ένωσης στο πλαίσιο της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας την περίοδο από 1ης Μαΐου 2004 έως 30ής Ιουνίου 2007. Ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και παραμονής στο έδαφος των κρατών μελών, το δικαίωμα ψηφοφορίας και εκλεξιμότητας στις δημοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας του πολίτη αλλά και για το δικαίωμα αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το δικαίωμα προσφυγής στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή.

⁽¹⁾ SEC(2008) 2172.

⁽²⁾ COM(2008) 420. Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 1, τίτλος «Κοινωνική διάσταση», επιμέρους τίτλος «Ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ COM(2008) 85 (EE C 207 της 14.8.2008).

Ευρωπαϊκή ομάδα για τη δεοντολογία της επιστήμης και των νέων τεχνολογιών

Τον Ιανουάριο η ευρωπαϊκή ομάδα για τη δεοντολογία της επιστήμης και των νέων τεχνολογιών (GEE) ενέκρινε γνώμη για τις δεοντολογικές πτυχές της κλωνοποίησης ζώων με σκοπό την παραγωγή τροφίμων. Ασχολήθηκε κυρίως με τα ζητήματα που εμπίπτουν στη διατροφική ασφάλεια, στην υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, στη βιοποικιλότητα και τη βιωσιμότητα, στο παγκόσμιο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων καθώς επίσης και στην ιχνηλασιμότητα και τη σήμανση.

Τον Δεκέμβριο εγκρίθηκε επίσης γνώμη για τη δεοντολογία όσον αφορά τις σύγχρονες εξελίξεις των γεωργικών τεχνολογιών. Αυτή η γνώμη αφορά, μεταξύ άλλων, την «πράσινη» βιοτεχνολογία, τη διατροφική ασφάλεια, την ασφάλεια και τη βιωσιμότητα, το παγκόσμιο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων, καθώς επίσης και τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ.

Οι δύο γνώμες λαμβάνουν υπόψη τα συμπεράσματα πολλών συνεδριάσεων καθώς επίσης και, κυρίως, των δύο δημόσιων στρογγυλών τραπεζών, που διοργανώθηκαν τον Ιούνιο, και σκοπό έχουν τη διευκόλυνση των εργασιών της ομάδας και την ενθάρρυνση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών. Επέτρεψαν επίσης να συλλέξει η ομάδα τις απαραίτητες πληροφορίες όσον αφορά τις δεοντολογικές, νομοθετικές και κοινωνικές πλευρές των θεμάτων που εξετάστηκαν.

Κατά τη διάρκεια του έτους η GEE συμμετείχε στην εκπόνηση πρωτοβουλιών της Επιτροπής στον τομέα της βιοηθικής, της δεοντολογίας των επιστημών και των νέων τεχνολογιών, καθώς επίσης και σε εργασίες διεθνών οργανώσεων. Ήρθε επίσης σε επαφή με εθνικές επιτροπές δεοντολογίας με την ευκαιρία του φόρουμ των επιτροπών αυτών από τα 27 κράτη μέλη (σλοβενική και γαλλική προεδρία). Τέλος, εργάστηκε για την προετοιμασία του διεθνούς διαλόγου που θα συγκεντρώσει, τον Φεβρουάριο του 2009, τους αντιπροσώπους 42 χωρών με θέμα τη δεοντολογία των επιστημών και της βιοηθικής.

Πολιτισμός

Το ευρωπαϊκό έτος του διαπολιτισμικού διαλόγου έχει αρχίσει επίσημα, στις 8 Ιανουαρίου, στη Λιουμπλιάνα (Σλοβενία). Διοργανώθηκαν πλήθος δραστηριοτήτων σε όλη την Ευρώπη στη διάρκεια του έτους με στόχο να προβληθεί η διάδραση των πολιτισμών, να εμβαθυνθούν οι σχέσεις ανάμεσα στις εθνικότητες και τις θρησκείες και να ενισχυθεί, μέσω του διαλόγου, η κατανόηση, η ανεκτικότητα και η αλληλεγγύη.

Εξάλλου, έχει σημειωθεί πρόοδος στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής ατζέντας για τον πολιτισμό⁽¹⁾, που δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή τον Μάιο του 2007, γύρω από τους εξής

(1) COM(2007) 242 (EE C 181 της 3.8.2007).

τρεις στόχους που αναφέρονται: προαγωγή της πολιτιστικής πολυμορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου· προώθηση του πολιτισμού ως καταλύτη για τη δημιουργικότητα στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση· και προβολή του πολιτισμού ως ζωτικού στοιχείου στις διεθνείς σχέσεις της Ένωσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα κράτη μέλη δέχτηκαν να διαρθρώσουν καλύτερα τη συνεργασία τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο ιδιαίτερα με τη σύσταση τεσσάρων ομάδων ειδικών, οι οποίες πρέπει να επιτρέψουν την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την αμοιβαία μάθηση.

Αυτές οι τέσσερις ομάδες εξετάζουν ζητήματα κρίσιμης σημασίας για τον πολιτισμό στην Ευρώπη: τις δυνατότητες της πολιτιστικής και δημιουργικής βιομηχανίας, ιδιαίτερα των ΜΜΕ· την προώθηση συνεργιών μεταξύ των πολιτισμών και της εκπαίδευσης· την ενίσχυση της κινητικότητας των καλλιτεχνών και των επαγγελματιών στον τομέα του πολιτισμού· τέλος, την αύξηση της κυκλοφορίας των συλλογών των μουσείων.

Παράλληλα, ο πολιτιστικός τομέας κινητοποιήθηκε επίσης δημιουργώντας δύο πλατφόρμες για την πρόσβαση στην πολιτιστική και δημιουργική βιομηχανία, που έρχονται να συμπληρώσουν μια πλατφόρμα για τον διαπολιτισμικό διάλογο που δημιουργήθηκε για το ευρωπαϊκό έτος 2008.

Το 2008 η Επιτροπή παρουσίασε την αξιολόγηση ορισμένων προγραμμάτων σχετικά με τον πολιτισμό: στις 29 Απριλίου ενέκρινε έκθεση για την εφαρμογή του προγράμματος «Πολιτισμός 2000» (1) και, στις 5 Μαΐου, έκθεση σχετικά με το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση των οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα του πολιτισμού (2).

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολιτισμός 2007–2013», επιλέγηκαν το Stavanger και το Λίβερπουλ ως ευρωπαϊκές πολιτιστικές πρωτεύουσες για το 2008.

Επιπλέον, στις 20 Νοεμβρίου το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με τη δημιουργία από την Ευρωπαϊκή Ένωση ενός σήματος για την ευρωπαϊκή κληρονομιά, ο στόχος του οποίου θα ήταν να προβάλλει με συγκεκριμένο τρόπο την κοινή ιστορία της Ευρώπης. Την ίδια ημέρα ενέκρινε επίσης συμπεράσματα σχετικά με τη συμβολή του πολιτισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και συμπεράσματα για την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου στις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης και των κρατών μελών της.

(1) COM(2008) 231.

(2) COM(2008) 234.

Νεολαία, ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και αθλητισμός

Πολιτική της νεολαίας

Στο πλαίσιο της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας ⁽¹⁾, η Επιτροπή πρότεινε, στις 3 Ιουλίου, σύσταση σχετικά με την κινητικότητα των νέων εθελοντών στην Ευρώπη ⁽²⁾. Ενώ ο κύριος στόχος της προτεινόμενης πρωτοβουλίας είναι να βελτιώσει την κινητικότητα των νέων εθελοντών στο εξωτερικό, οι συγκεκριμένοι στόχοι είναι να γίνουν καλύτερα γνωστές οι δυνατότητες του εθελοντισμού για τους νέους στο εξωτερικό, να αυξηθούν οι δυνατότητες ανταλλαγής για τους νέους εθελοντές, να εξασφαλιστεί ένα λογικό επίπεδο ποιότητας, να αναγνωριστούν οι ικανότητες και τα προσόντα που έχουν αποκτήσει οι νέοι αυτοί, να παρασχεθεί μια στοχευμένη βοήθεια στους διοργανωτές κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων και τους συντονιστές τους που εργάζονται με νέους διασυνοριακούς εθελοντές και να ενθαρρυνθούν οι νέοι που έχουν λιγότερες δυνατότητες εθελοντισμού στο εξωτερικό. Αυτή η σύσταση εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 20 Νοεμβρίου.

Οι νέοι που έχουν λιγότερες ευκαιρίες αποτέλεσαν επίσης ένα μείζον θέμα της πολιτικής για τη νεολαία το 2008. Η συμμετοχή τους αποτέλεσε το θέμα της ανταλλαγής καλών πρακτικών ανάμεσα στα κράτη μέλη, μιας διάσκεψης και συζητήσεων κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης για τη «νεολαία» που διοργανώθηκε από τη σλοβενική προεδρία τον Απρίλιο. Τα πολιτικά μηνύματα που προέκυψαν από το σύνολο αυτής της διαδικασίας υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο κατά τη διάρκεια της συνόδου του στις 21 και 22 Μαΐου.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της Λισαβόνας, τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου επικύρωσαν τα βασικά μηνύματα που απεύθυνε το Συμβούλιο όσον αφορά τη νεολαία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε κυρίως ότι είναι σημαντικό να συνεχίσει να μας απασχολεί η απασχόληση των νέων και ιδιαίτερα η μετάβαση από τις σπουδές στην απασχόληση, εφαρμόζοντας το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τη νεολαία.

Στις 2 Σεπτεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε δήλωση για την ενίσχυση του ρόλου των νέων και της νεολαίας στις ευρωπαϊκές πολιτικές. Καλεί τα κράτη μέλη να επικεντρωθούν στη νεολαία κατά την υλοποίηση των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας και να λάβουν υπόψη τη νεολαία στους οικείους τομείς της πολιτικής.

(¹) COM(2008) 420. Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 1, τίτλος «Κοινωνική διάσταση», επιμέρους τίτλος «Ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα», της παρούσας Έκθεσης.

(²) COM(2008) 424.

Η υγεία των νέων ήταν ένα άλλο βασικό θέμα της πολιτικής για τη νεολαία το 2008, με την έγκριση από το Συμβούλιο ενός ψηφίσματος σχετικά με την υγεία και την ευημερία των νέων στις 20 Νοεμβρίου.

Σχετικά με τον δομημένο διάλογο, έχουν ξεκινήσει οι δύο θεματικές προτεραιότητες για το 2008, δηλαδή το θέμα του διαπολιτισμικού διαλόγου και το θέμα «Οι προκλήσεις του μέλλοντος για τους νέους». Πραγματοποιήθηκαν δύο εκδηλώσεις: η πρώτη, που διοργανώθηκε υπό τη σλοβενική προεδρία, συγκέντρωσε τους νέους με θέμα τη συμμετοχή των νέων με λιγότερες ευκαιρίες. Η δεύτερη εκδήλωση, που διοργανώθηκε από τη γαλλική προεδρία στη Μασσαλία, συγκέντρωσε νέους, μερικοί από τους οποίους εκπροσωπούσαν χώρες της νότιας πλευράς της Μεσογείου, με θέμα τον διαπολιτισμικό διάλογο.

Επιπλέον, διοργανώθηκε τον Νοέμβριο μια εβδομάδα για τη νεολαία. Αυτή η εκδήλωση αφορούσε χιλιάδες νέους σε όλη την Ευρώπη. Τα αποτελέσματά της εμπλούτισαν τις ιδέες της Επιτροπής για το μελλοντικό ευρωπαϊκό πλαίσιο συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας.

Η Επιτροπή ενέκρινε εξάλλου, στις 26 Ιουνίου, έκθεση με τίτλο «Τελική αξιολόγηση του κοινοτικού προγράμματος δράσης “Νεολαία” (2000–2006) και του κοινοτικού προγράμματος δράσης για την προώθηση των ενεργών οργανισμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα της νεολαίας (2004–2006)»⁽¹⁾.

Ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα κοινά

Οι επισκέψεις στην Επιτροπή αποτελούν ένα προνομιακό μέσο προσέγγισης με τον πολίτη. Το 2008 σχεδόν 1 400 ομάδες, που εκπροσωπούν 43 000 επισκέπτες περίπου, συμμετείχαν σε περισσότερες από 3 000 ενημερωτικές συνεδριάσεις για τη λειτουργία της Επιτροπής και τις κύριες πολιτικές που διαχειρίζεται.

Η Επιτροπή ενέκρινε εξάλλου δύο αποφάσεις που προτείνουν στην Αλβανία (στις 10 Σεπτεμβρίου) και στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (στις 27 Νοεμβρίου) ένα σχέδιο συμφωνίας που θεσπίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο πρόγραμμα «Η Ευρώπη για τους πολίτες» από το 2009.

Αθλητισμός

Κατά τη διάρκεια του έτους η εφαρμογή της λευκής βίβλου για τον αθλητισμό⁽²⁾ συνεχίστηκε. Από τις 53 ενέργειες που συνοδεύουν το σχέδιο δράσης Pierre de Coubertin, οι 27 βρίσκονται σε εξέλιξη. Εξάλλου, ξεκίνησαν δύο μελέτες για τους αθλητικούς φορείς και τον εθελοντισμό (συμπεριλαμβανομένου του αθλητισμού). Έχει σημειωθεί

(1) COM(2008) 398 (EE C 10 της 15.1.2009).

(2) COM(2007) 391 (EE C 4 της 9.1.2008).

πρόοδος όσον αφορά την εκτίμηση του οικονομικού αντικτύπου του αθλητισμού. Επιπλέον, δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο οδηγός για τη σωματική άσκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα αποτελέσματα μιας ανεξάρτητης μελέτης που αναλύει το πρόβλημα της Ένωσης Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (UEFA), που αφορά τους κανόνες για τους «παίκτες εγχώριας προέλευσης», δημοσιεύθηκαν στις 28 Μαΐου. Η Επιτροπή κατέληξε ότι οι κανόνες που θεσπίζονται από την UEFA σε αυτό τον τομέα είναι συμβατές με τις διατάξεις της συνθήκης ΕΚ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Δικαιώματα του ανθρώπου:
http://europa.eu/pol/rights/index_el.htm
- Πολιτισμός:
http://ec.europa.eu/culture/index_fr.htm
- Ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου:
<http://www.interculturaldialogue2008.eu/>
- Νεολαία:
http://ec.europa.eu/youth/index_fr.htm
- Ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα κοινά:
http://ec.europa.eu/citizenship/index_fr.htm
- Αθλητισμός:
http://ec.europa.eu/sport/index_fr.htm
- Ευρωπαϊκή ομάδα για τη δεοντολογία της επιστήμης και των νέων τεχνολογιών:
http://ec.europa.eu/european_group_ethics/index_fr.htm

Ο στόχος της ασφάλειας και της ελευθερίας

Τμήμα 1

Ευρωπαϊκός χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης

Πλαίσιο

Ένας από τους θεμελιώδεις στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης έγκειται στην παροχή στους πολίτες χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα. Για το σκοπό αυτό, το πρόγραμμα της Χάγης, το οποίο καλύπτει την περίοδο 2005–2010, προσεγγίζει όλες τις πτυχές που αφορούν τις πολιτικές αυτές, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής τους διάστασης.

Η αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος της Χάγης κατέδειξε τη σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε το 2007: μπορούν να αναφερθούν για παράδειγμα το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που άρχισε να ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη, η διεύρυνση του χώρου Σένγκεν που επεκτάθηκε σε εννέα νέα κράτη μέλη και η προετοιμασία περισσότερο εναρμονισμένου νομοθετικού πλαισίου για το μελλοντικό κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου.

Εφαρμογή του προγράμματος της Χάγης

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 2 Ιουλίου, την τρίτη ετήσια έκθεση για τα επιτεύγματα των πολιτικών που ασκήθηκαν το 2007 στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης ⁽¹⁾. Η έκθεση διαπιστώνει ότι σημειώθηκαν σημαντικά επιτεύγματα τόσο

⁽¹⁾ COM(2008) 373.

στον τομέα της μετανάστευσης και της διαχείρισης των συνόρων όσο και στον τομέα των αστικών υποθέσεων. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν επίσης την ανάγκη βελτίωσης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στον τομέα που υπάγεται κυρίως στον «τρίτο πυλώνα» (αστυνομική συνεργασία και ποινική δικαιοσύνη), εξαιρουμένης της καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

Ευρωπαϊκός χώρος δικαιοσύνης

Γενικές πτυχές

Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Προς μια Ευρωπαϊκή στρατηγική σε θέματα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice)» ⁽¹⁾, της 30ής Μαΐου, πρότεινε τη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στον τομέα της δικαιοσύνης. Ο στόχος της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, που αφορά τόσο τις ποινικές όσο και τις αστικές υποθέσεις, έγκειται στη βελτίωση της πρόσβασης των πολιτών στη δικαιοσύνη, της συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών αρχών και γενικότερα της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της δικαστικής δράσης. Η ανακοίνωση προτείνει συγκεκριμένες δράσεις που συνοδεύονται από ρεαλιστικό σχεδιασμό και μέτρα χρηματοδότησης που είναι κατάλληλα για την ανάπτυξη σχεδίων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, είτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο είτε σε εθνικό επίπεδο. Το Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του στις 27 και 28 Νοεμβρίου, ενέκρινε σχέδιο δράσης σχετικό με την ηλεκτρονική δικαιοσύνη, το οποίο αποβλέπει στη διάρθρωση των εργασιών στον τομέα αυτό.

Επίσης, για την προώθηση του διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και των παραγόντων του δικαστικού μηχανισμού των κρατών μελών, στις 15 Απριλίου εγκαινιάστηκε ένα φόρουμ συζήτησης για τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της δικαιοσύνης. Στις συνεδριάσεις αυτού του φόρουμ συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των επαγγελματιών που δραστηριοποιούνται στα δικαστικά συστήματα, αντιπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων οργάνων. Ο ουσιώδης στόχος του φόρουμ, η μορφή, η σύνθεση και οι μέθοδοι εργασίας του αναλύθηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 4ης Φεβρουαρίου ⁽²⁾.

Στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 25 Σεπτεμβρίου, απόφαση για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς (UNCAC) ⁽³⁾. Κατόπιν, η σύμβαση κυρώθηκε από την Επιτροπή στις 11 Νοεμβρίου. Στις 24 Οκτωβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση για τη δημιουργία δικτύου σημείων επαφής κατά της διαφθοράς ⁽⁴⁾. Η

⁽¹⁾ COM(2008) 329 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 38 (EE C 118 της 15.5.2008).

⁽³⁾ Απόφαση 2008/801/EK (EE L 287 της 29.10.2008).

⁽⁴⁾ Απόφαση 2008/852/ΔΕΥ (EE L 301 της 12.11.2008).

απόφαση αυτή έχει ως στόχο να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των αρχών και υπηρεσιών πρόληψης και καταπολέμησης της διαφθοράς στην Ευρώπη. Το δίκτυο θα επιτρέψει, στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με αποτελεσματικά μέτρα και την πείρα που αποκτήθηκε κατά την πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς.

Εξάλλου, το Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του στις 27 και 28 Νοεμβρίου, εξέδωσε ψήφισμα για τη δημιουργία δικτύου νομοθετικής συνεργασίας των Υπουργείων Δικαιοσύνης των κρατών μελών της Ένωσης. Το δίκτυο θα επιτρέψει στα υπουργεία να ανταλλάσσουν ταχέως, με τρόπο αξιόπιστο και ευέλικτο, πληροφορίες για τη νομοθεσία τους, τα δικαστικά τους συστήματα και τις εν εξελίξει μεταρρυθμίσεις, συμβάλλοντας συγκεκριμένα στην οικοδόμηση της Ευρώπης της δικαιοσύνης.

Σε διμερές επίπεδο, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 23 Ιουλίου, δύο εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο αντίστοιχα της Βουλγαρίας ⁽¹⁾ και της Ρουμανίας ⁽²⁾ στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου, ο οποίος δημιουργήθηκε κατά την προσχώρηση των δύο χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο απολογισμός των εκθέσεων, που είχαν καταρτιστεί για να επιτρέψουν σε αυτές τις χώρες να καταδεικνύουν σε τακτική βάση ότι έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του δικαστικού τους συστήματος και την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, είναι μέτριος. Επομένως, ο μηχανισμός συνεργασίας και ελέγχου πρέπει να διατηρηθεί για κάποιο χρονικό διάστημα. Το Συμβούλιο επιβεβαίωσε αυτή την ανάλυση στα συμπεράσματά του στις 15 Σεπτεμβρίου.

Πολιτική και εμπορική δικαιοσύνη

Το 2008 εκδόθηκαν ορισμένες νομοθετικές προτάσεις που αφορούν τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Με αυτό τον τρόπο, στον τομέα της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 21 Μαΐου, οδηγία ⁽³⁾, η οποία έχει ως στόχο να διευκολύνει την πρόσβαση στην εναλλακτική επίλυση των διαφορών και να προαγάγει τον φιλικό διακανονισμό τους, ενθαρρύνοντας την προσφυγή στη διαμεσολάβηση και φροντίζοντας για τη δημιουργία ισόρροπης σχέσης μεταξύ της διαμεσολάβησης και των δικαστικών διαδικασιών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 17 Ιουνίου, κανονισμό ⁽⁴⁾ για την εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές υποχρεώσεις (κανονισμός «Ρώμη Ι») για να επιτύχουν μεγαλύτερη ασφάλεια του δικαίου και

⁽¹⁾ COM(2008) 495.

⁽²⁾ COM(2008) 494.

⁽³⁾ Οδηγία 2008/52/ΕΚ (ΕΕ L 136 της 24.5.2008).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 (ΕΕ L 177 της 4.7.2008).

καλύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τους ευρωπαϊούς πολίτες και τις επιχειρήσεις. Ο κανονισμός αυτός, που βασίζεται στη θεμελιώδη αρχή σύμφωνα με την οποία τα συμβαλλόμενα μέρη είναι ελεύθερα να επιλέξουν το εφαρμοστέο στη σύμβασή τους δίκαιο, παρέχει στους πολίτες και τις επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης την ασφάλεια ότι συνάπτουν σύμβαση γνωρίζοντας ότι τα δικαστήρια όλων των κρατών μελών θα εφαρμόσουν τις ίδιες αρχές στα διεθνικά στοιχεία των συμβατικών διαφορών.

Η Επιτροπή από την πλευρά της εξέδωσε, στις 6 Μαρτίου, Πράσινη Βίβλο ⁽¹⁾ για την αποτελεσματική εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει της οποίας εγκαινιάστηκε διαβούλευση μεταξύ των ενδιαφερομένων για τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να βελτιωθεί η διαφάνεια των περιουσιακών στοιχείων των οφειλετών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρωτοβουλία αυτή έχει ως στόχο να συμβάλλει στην επίλυση των προβλημάτων που συνδέονται με τη διασυννοριακή είσπραξη απαιτήσεων, τα οποία ενέχουν τον κίνδυνο να αποτελέσουν εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των διαταγών πληρωμής στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Στις 23 Ιουνίου η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση ⁽²⁾ για την τροποποίηση της απόφασης του 2001 ⁽³⁾ σχετικά με το ευρωπαϊκό δικαστικό δίκτυο για αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Η πρόταση αυτή έχει ως στόχο να προσφέρει στο δίκτυο ανανεωμένο νομικό πλαίσιο, αποτελεσματικότερη οργάνωση και ενισχυμένα μέσα, για να του επιτρέψει να βελτιώσει τη δικαστική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών.

Επίσης, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 5 Σεπτεμβρίου, σχέδιο σύμβασης για τις συμφωνίες παρέκτασης ⁽⁴⁾. Η εν λόγω σύμβαση έχει ως στόχο να παράσχει μεγαλύτερη ασφάλεια και προβλεψιμότητα στα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων και στα μέρη διεθνών νομικών διαφορών, διασφαλίζοντας ιδίως τη δυνατότητα να αναγνωρίζονται οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδουν τα δικαστήρια, τα οποία ορίζονται ως αρμόδια, στα υπόλοιπα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης.

Στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 27 Νοεμβρίου, απόφαση ⁽⁵⁾ σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία θα αντικαταστήσει τη σύμβαση του Λουγκάνο ⁽⁶⁾ της 16ης Σεπτεμβρίου 1988. Η νέα σύμβαση έχει ως στόχο να προσαρμόσει τις διατάξεις που ισχύουν για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 44/2001 ⁽⁷⁾.

(1) COM(2008) 128 (EE C 202 της 8.8.2008).

(2) COM(2008) 380 (EE C 10 της 15.1.2009).

(3) Απόφαση 2001/470/ΕΚ (EE L 174 της 27.6.2001).

(4) COM(2008) 538.

(5) COM(2008) 116 (EE C 202 της 8.8.2008).

(6) EE L 319 της 25.11.1988.

(7) EE L 12 της 16.1.2001.

Ποινική δικαιοσύνη

Το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 24 Ιουλίου, απόφαση-πλαίσιο ⁽¹⁾ που καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους, επ' ευκαιρία ποινικής διαδικασίας σε κράτος μέλος κατά ενός προσώπου, συνεκτιμώνται προηγούμενες καταδικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε άλλα κράτη μέλη κατά του ιδίου προσώπου για διαφορετικά πραγματικά περιστατικά.

Επίσης, κατά τη σύνοδό του στις 27 και 28 Νοεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση-πλαίσιο ⁽²⁾ σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση σε ποινικές αποφάσεις, απόφαση-πλαίσιο ⁽³⁾ σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση σε θέματα αναστολής εκτέλεσης της ποινής ή απόλυσης υπό όρους, καθώς και απόφαση-πλαίσιο ⁽⁴⁾ για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου. Στις 18 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση-πλαίσιο ⁽⁵⁾ σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων προς λήψη αντικειμένων, εγγράφων και δεδομένων για χρήση σε ποινικές διαδικασίες.

Εξάλλου, στις 19 Νοεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου ⁽⁶⁾.

Αστυνομική και τελωνειακή συνεργασία

Γενικές πτυχές

Στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 23 Ιουνίου, απόφαση για τη βελτίωση της συνεργασίας σε καταστάσεις κρίσης μεταξύ των ειδικών μονάδων επέμβασης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁷⁾. Αυτή η απόφαση θα επιτρέψει στις ειδικές μονάδες επέμβασης να παρέχουν βοήθεια ή/και να διενεργούν επιχειρήσεις στο έδαφος άλλου κράτους μέλους για να αντιμετωπιστεί μια κατάσταση κρίσης.

Την ίδια ημέρα το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση σχετικά με την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος (απόφαση Prüm), καθώς και απόφαση σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης Prüm ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2008/675/ΔΕΥ (ΕΕ L 220 της 15.8.2008).

⁽²⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ (ΕΕ L 327 της 5.12.2008).

⁽³⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2008/947/ΔΕΥ (ΕΕ L 337 της 16.12.2008).

⁽⁴⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ (ΕΕ L 328 της 6.12.2008).

⁽⁵⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2008/978/ΔΕΥ (ΕΕ L 350 της 30.12.2008).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2008/99/ΕΚ (ΕΕ L 328 της 6.12.2008). Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Περιβάλλον», επιμέρους τίτλος «Περιβαλλοντικά μέσα», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁷⁾ Απόφαση 2008/617/ΔΕΥ (ΕΕ L 210 της 6.8.2008).

⁽⁸⁾ Αποφάσεις 2008/615/ΔΕΥ και 2008/616/ΔΕΥ (ΕΕ L 210 της 6.8.2008).

Επιπλέον, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση, στις 24 Οκτωβρίου, σχετικά με τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των επιχειρησιακών μονάδων σε διασυνοριακή ζώνη. Την ίδια ημέρα, το Συμβούλιο ενέκρινε τον ευρωπαϊκό οδηγό καλών πρακτικών σχετικά με τα κέντρα αστυνομικής και τελωνειακής συνεργασίας.

Ευρωπόλ και CEPOL

Στις 18 Απριλίου η πρόταση απόφασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας ⁽¹⁾ αποτέλεσε αντικείμενο πολιτικής συμφωνίας στο Συμβούλιο. Η πρόταση αυτή έχει ως στόχο, αφενός, να αντικαταστήσει την ισχύουσα σύμβαση με ευρωπαϊκή νομική πράξη που να προσαρμόζεται ευκολότερα στις εξελίξεις των εγκληματικών φαινομένων και, αφετέρου, να χορηγήσει στην Ευρωπόλ το καθεστώς του οργανισμού της Ένωσης, αντικαθιστώντας τη διακυβερνητική χρηματοδότηση με κοινοτική επιχορήγηση.

Το Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του στις 27 και 28 Νοεμβρίου, ενέκρινε απόφαση συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Ακαδημίας (CEPOL) και της Ιντερπόλ, με στόχο την ενίσχυση της κατάρτισης των έμπειρων αξιωματικών της αστυνομίας.

Προστασία των δεδομένων και ανταλλαγή πληροφοριών

Όσον αφορά την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών, η Επιτροπή πρότεινε, στις 27 Μαΐου, απόφαση σχετικά με τη δημιουργία του ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών ποινικού μητρώου ⁽²⁾. Στην πρόταση καθορίζονται οι παράμετροι του τυποποιημένου μορφότυπου που θα διέπει τις ηλεκτρονικές ανταλλαγές πληροφοριών προερχόμενων από τα ποινικά μητρώα, ιδίως σε σχέση με τις πληροφορίες για την αξιόποινη πράξη για την οποία υπήρξε ποινική καταδίκη και τις πληροφορίες για το περιεχόμενο της ποινικής καταδίκης· επίσης, καθορίζονται ορισμένα άλλα γενικά και τεχνικά θέματα της υλοποίησης της ανταλλαγής πληροφοριών.

Την 1η Αυγούστου η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση ⁽³⁾ σχετικά με την εφαρμογή της κοινής θέσης ⁽⁴⁾ του Συμβουλίου σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων που αναφέρονται σε εκδοθέντα και μη συμπληρωμένα διαβατήρια τα οποία έχουν κλαπεί, απολεσθεί ή υπεξαιρεθεί. Αυτή η δεύτερη έκθεση διαπιστώνει ότι η εφαρμογή της κοινής θέσης έχει αισθητά βελτιωθεί από την έκθεση ⁽⁵⁾ του 2006 και εφεξής. Τα κράτη μέλη ανέλαβαν διάφορες πρωτοβουλίες για να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους. Ωστόσο, η εφαρμογή της κοινής θέσης παραμένει ελλιπής και απαιτεί περισσότερο ενεργή προσέγγιση καθώς και μεγαλύτερες προσπάθειες από μέρους των κρατών μελών.

⁽¹⁾ COM(2006) 817 (EE C 126 της 7.6.2007).

⁽²⁾ COM(2008) 332 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽³⁾ COM(2008) 502.

⁽⁴⁾ Κοινή θέση 2005/69/ΔΕΥ (EE L 27 της 29.1.2005).

⁽⁵⁾ COM(2006) 167 (EE C 184 της 8.8.2006).

Επίσης, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 27 Νοεμβρίου, απόφαση-πλαίσιο ⁽¹⁾ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Η απόφαση επιτρέπει στα αστυνομικά και δικαστικά όργανα να συγκεντρώνουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για την καταπολέμηση του εγκλήματος, ενώ παράλληλα διατηρεί το κατάλληλο επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πολιτών.

Καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της εγκληματικότητας και των ναρκωτικών

Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Στο πλαίσιο δέσμης μέτρων για την ενίσχυση της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 4 Απριλίου, μέτρα ⁽²⁾ για τη βελτίωση του ελέγχου των εκρηκτικών υλών εμπορικής χρήσης, ιδίως στη μεταλλευτική βιομηχανία. Προκειμένου να προλαμβάνονται οι κλοπές και να εξασφαλίζεται η ταχεία ανίχνευση κάθε κλοπής και κάθε απώλειας, η νέα οδηγία καθιστά υποχρεωτική την αποκλειστική επισήμανση των εκρηκτικών υλών σε όλη την Ένωση.

Στις 18 Απριλίου το Συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βελτίωση της ασφάλειας των εκρηκτικών υλών, για να δώσει συνέχεια στην ανακοίνωση της Επιτροπής του Νοεμβρίου 2007 ⁽³⁾. Το σχέδιο βασίζεται σε τρεις πυλώνες: την πρόληψη, την ανίχνευση και την αντίδραση, συμπεριλαμβανομένων ειδικών μέτρων όσον αφορά τις πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών και την αλυσίδα εφοδιασμού (αποθήκευση, μεταφορά, ιχνηλασιμότητα). Επίσης, το σχέδιο περιλαμβάνει μια οριζόντια σειρά μέτρων σχετικών με τη δημόσια ασφάλεια για να συμπληρώνει και να ενισχύει αυτούς τους τρεις πυλώνες.

Επιπλέον, στις 22 Απριλίου η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε διερευνητική γνωμοδότηση ⁽⁴⁾ για την πρόληψη της τρομοκρατίας και της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης. Στόχος της γνωμοδότησης είναι να εντοπίσει τις πολιτικές, τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες που μπορούν να εκληφθούν ως ορθές πρακτικές για την πρόληψη της τρομοκρατίας και της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης.

Στις 27 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση ⁽⁵⁾ απόφασης για δίκτυο προειδοποίησης σχετικά με τις υποδομές ζωτικής σημασίας (ΔΠΥΖΣ), στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος προστασίας των υποδομών ζωτικής σημασίας (ΕΠΠΥΖΣ). Η πρωτοβου-

(1) Απόφαση-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ (ΕΕ L 350 της 30.12.2008).

(2) Οδηγία 2008/43/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 5.4.2008).

(3) COM(2007) 651 (ΕΕ C 55 της 28.2.2008).

(4) ΕΕ C 211 της 19.8.2008.

(5) COM(2008) 676.

λία αφορά τη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το πληροφοριακό σύστημα για την υποστήριξη της εν λόγω διαδικασίας. Η εν λόγω πρωτοβουλία αποβλέπει στη βελτίωση της προστασίας των υποδομών ζωτικής σημασίας στην Ένωση και στην προαγωγή του συντονισμού και της συνεργασίας στον τομέα της πληροφόρησης για αυτή την προστασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του στις 27 και 28 Νοεμβρίου, εξέδωσε απόφαση-πλαίσιο ⁽¹⁾ για την τροποποίηση του ορισμού της τρομοκρατίας. Επίσης, εξέδωσε τα συμπεράσματα για τη συνέχεια των εργασιών που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ιδίως μέσω του σχεδίου «Check the Web» (εποπτεία του διαδικτύου), καθώς και αναθεωρημένη εκδοχή της στρατηγικής της Ένωσης για την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης και της στρατολόγησης τρομοκρατών.

Καταπολέμηση της εγκληματικότητας

Στις 24 Οκτωβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση-πλαίσιο ⁽²⁾ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Στόχος αυτής της απόφασης-πλαισίου είναι η προσέγγιση του ουσιαστικού ποινικού δικαίου για να διευκολυνθεί η αμοιβαία αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων με διασυνοριακές διαστάσεις, με τον ταυτόχρονο ορισμό των αξιόποινων πράξεων που αφορούν τη συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση.

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Οκτωβρίου, ανακοίνωση για την αξιολόγηση της εφαρμογής του σχεδίου δράσης της ΕΕ για βέλτιστες πρακτικές, πρότυπα και διαδικασίες για την καταπολέμηση και την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων ⁽³⁾, ανταποκρινόμενη σε αίτημα που υπέβαλε το Συμβούλιο στις 8 και 9 Νοεμβρίου 2007.

Στις 20 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽⁴⁾ που τονίζει τις πολιτικές που μπορούν να ενισχύσουν το νομοθετικό πλαίσιο και τις διαδικασίες που διέπουν τη δήμευση και ανάκτηση προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στον τομέα της καταπολέμησης του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 14 Ιουλίου, έκθεση ⁽⁵⁾ σχετικά με την απόφαση-πλαίσιο για τις επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφοριών ⁽⁶⁾. Η έκθεση διαπιστώνει το καλό επίπεδο της εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου στα περισσότερα κράτη μέλη, ενώ καταγράφει την ανησυχία για το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν έχουν ακόμα ανακοινώσει κανένα μέτρο εφαρμογής.

⁽¹⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ (ΕΕ L 330 της 9.12.2008).

⁽²⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ (ΕΕ L 300 της 11.11.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 657.

⁽⁴⁾ COM(2008) 766.

⁽⁵⁾ COM(2008) 448.

⁽⁶⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2005/222/ΔΕΥ (ΕΕ L 69 της 16.3.2005).

Εξάλλου, το Συμβούλιο ενέκρινε, τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο, δέσμη συμπερασμάτων για μια συντονισμένη στρατηγική εργασίας και για συγκεκριμένα μέτρα καταπολέμησης του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, τα κράτη μέλη ή η Επιτροπή ή από κοινού και οι δύο συμμετέχουν σε μελλοντικές δράσεις καταπολέμησης του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Επίσης, η στρατηγική περιλαμβάνει σχέδιο δημιουργίας εθνικών πλατφορμών και ευρωπαϊκής πλατφόρμας ειδοποίησης για τα αδικήματα που τελούνται στο διαδίκτυο καθώς και συστάσεις για τη συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα για την καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Οι συστάσεις εγκρίθηκαν από εθνικούς εμπειρογνώμονες επ' ευκαιρία συνεδρίασης που οργανώθηκε από την Επιτροπή τον Σεπτέμβριο.

Καταπολέμηση των ναρκωτικών

Στο πλαίσιο της στρατηγικής κατά των ναρκωτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 8 Δεκεμβρίου, σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά, στο οποίο καθορίζονται οι προτεραιότητες για την περίοδο 2009–2012. Αυτό το σχέδιο δράσης βασίζεται σε δύο κύριους άξονες: τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών και τη μείωση της προσφοράς ναρκωτικών. Περιλαμβάνει τρία εγκάρσια θέματα, δηλαδή το συντονισμό· τη διεθνή συνεργασία· και την πληροφόρηση, την έρευνα και την αξιολόγηση. Για καθέναν από αυτούς τους πέντε τομείς δράσης έχουν καθοριστεί προτεραιότητες. Επίσης, η Επιτροπή εξέδωσε στις 18 Σεπτεμβρίου ανακοίνωση για αυτό το σχέδιο δράσης ⁽¹⁾.

Σε έναν περισσότερο τεχνικό τομέα, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 3 Μαρτίου, απόφαση ⁽²⁾ για τον προσδιορισμό της ουσίας 1-βενζυλπιπεραζίνη (BZP) ως νέας ψυχοτρόπου ουσίας και την υπαγωγή της σε μέτρα ελέγχου και ποινικές διατάξεις.

Όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία, στις 29 Απριλίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση ⁽³⁾ σχετικά με τη συμμετοχή της Τουρκίας στις εργασίες του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας.

Επίσης, στις 27 Νοεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση για την υπογραφή και τη σύναψη συμφωνίας με στόχο τη βελτίωση της συνεργασίας με την Κίνα όσον αφορά τον έλεγχο των εισαγωγών πρόδρομων ουσιών συνθετικών ναρκωτικών που προέρχονται από τη χώρα αυτή ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2008) 567.

⁽²⁾ Απόφαση 2008/206/ΔΕΥ (ΕΕ L 63 της 7.3.2008).

⁽³⁾ Απόφαση 2008/375/ΕΚ (ΕΕ L 129 της 17.5.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 437.

Διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και μετανάστευση

Μεταναστευτικές ροές, άσυλο και μετανάστευση

Το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 14 Μαΐου, απόφαση ⁽¹⁾ για την επίσημη δημιουργία ευρωπαϊκού δικτύου μετανάστευσης προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες των κοινοτικών θεσμικών οργάνων, των αρχών των κρατών μελών και του ευρέος κοινού όσον αφορά την πληροφόρηση για τη μετανάστευση και το άσυλο.

Ως προς την κοινοτική πολιτική μετανάστευσης και ασύλου για την Ευρώπη, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 17 Ιουνίου, ανακοίνωση με τίτλο «Μία κοινή μεταναστευτική πολιτική για την Ευρώπη: Αρχές, ενέργειες και μέσα» ⁽²⁾, καθώς και σχέδιο πολιτικής με τίτλο «Σχέδιο πολιτικής για το άσυλο — Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της προστασίας σε όλη την ΕΕ» ⁽³⁾.

Η ανακοίνωση παρουσιάζει δέκα κοινές αρχές γύρω από τις οποίες θα διαρθρωθεί η κοινή μεταναστευτική πολιτική. Αυτές κατανέμονται σε τρεις τομείς που αφορούν αντίστοιχα την ευημερία, την ασφάλεια και την αλληλεγγύη.

Το σχέδιο πολιτικής προσδιορίζει ένα χάρτη πορείας για τα προσεχή έτη και απαριθμεί τα μέτρα που προτίθεται να προτείνει η Επιτροπή για την ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου. Βασίζεται σε τρεις πυλώνες, δηλαδή σε υψηλότερα κοινά πρότυπα προστασίας μέσω της ευθυγράμμισης των νομοθεσιών των κρατών σχετικά με το άσυλο, σε αποτελεσματική και ικανοποιητικά υποστηριζόμενη έμπρακτη συνεργασία που θα εξασφαλίζεται από τη δημιουργία ευρωπαϊκής υπηρεσίας για τη στήριξη του δικαιώματος παροχής ασύλου και σε υψηλότερο βαθμό αλληλεγγύης και υπευθυνότητας μεταξύ των κρατών μελών καθώς και μεταξύ της ΕΕ και των τρίτων χωρών.

Στις 15 και 16 Οκτωβρίου το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε αυτό το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, το οποίο βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ανακοίνωση και στο σχέδιο πολιτικής που προαναφέρονται. Η εφαρμογή του συμφώνου θα αποτελεί αντικείμενο ετήσιας συζήτησης, αρχής γενομένης από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 2010.

Όσον αφορά το άσυλο, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 3 Δεκεμβρίου, τροποποιήσεις σε υφιστάμενες νομοθετικές πράξεις στον τομέα του ασύλου για να εφαρμόσει τις αρχές που απαριθμήθηκαν στο σχέδιο πολιτικής της 17ης Ιουνίου. Οι τροποποιήσεις αυτές, που έχουν ως στόχο την περαιτέρω εναρμόνιση και βελτίωση των προτύπων προστασίας ενόψει του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, αφορούν:

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/381/EK (ΕΕ L 131 της 21.5.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 359 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽³⁾ COM(2008) 360 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

- τους κανόνες για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου ⁽¹⁾·
- τον κανονισμό Eurodac που δημιουργεί σύστημα για τη λήψη και καταγραφή των δακτυλικών αποτυπωμάτων των αιτούντων άσυλο ⁽²⁾·
- την οδηγία που περιλαμβάνει τους κανόνες σχετικά με τους όρους υποδοχής των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη ⁽³⁾.

Επίσης, στις 8 Οκτωβρίου η Επιτροπή παρουσίασε:

- ανακοίνωση ⁽⁴⁾ με τίτλο «Ενίσχυση της παγκόσμιας προσέγγισης της μετανάστευσης: βελτίωση του συντονισμού, της συνοχής και των συνεργειών»·
- έκθεση προς την υπουργική διάσκεψη του 2008 σχετικά με την ένταξη όσον αφορά την ενίσχυση των δράσεων και των εργαλείων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της ένταξης·
- ανακοίνωση ⁽⁵⁾ για την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης ⁽⁶⁾.

Θεωρήσεις, διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και εσωτερική κυκλοφορία

Για την περαιτέρω ενίσχυση της αλληλεγγύης και της συνεργασίας στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 13 Φεβρουαρίου, νέα πρωτοβουλία που περιλαμβάνει τρεις ανακοινώσεις για τη μελλοντική ανάπτυξη του ολοκληρωμένου ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων:

- στην έκθεση σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα (Frontex) ⁽⁷⁾, η Επιτροπή αξιολογεί τα επιτευχθέντα αποτελέσματα, συνιστά βραχυπρόθεσμα μέτρα και παρουσιάζει ένα μακροπρόθεσμο όραμα·
- η ανακοίνωση «Εξέταση της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού συστήματος επιτήρησης των συνόρων (Eurosur)» ⁽⁸⁾ αποβλέπει στη βελτίωση της επιτήρησης των συνόρων, εμποδίζοντας την παράνομη διέλευση των συνόρων, καταπολεμώντας το διασυνοριακό έγκλημα και υποστηρίζοντας μέτρα που λαμβάνονται κατά προσώπων που έχουν διέλθει παράνομα τα σύνορα·

⁽¹⁾ COM(2008) 820.

⁽²⁾ COM(2008) 825.

⁽³⁾ COM(2008) 815.

⁽⁴⁾ COM(2008) 611.

⁽⁵⁾ COM(2008) 610.

⁽⁶⁾ Οδηγία 2003/86/ΕΚ (ΕΕ L 251 της 3.10.2003).

⁽⁷⁾ COM(2008) 67 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

⁽⁸⁾ COM(2008) 68 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

- στην ανακοίνωση «Προετοιμασία των επόμενων σταδίων όσον αφορά τη διαχείριση των συνόρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση» ⁽¹⁾, η Επιτροπή συνιστά νέα μέσα, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν εγγενές μέρος της στρατηγικής διαχείρισης των ευρωπαϊκών συνόρων στο μέλλον, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τη διευκόλυνση της διέλευσης των συνόρων εκ μέρους των καλόπιστων ταξιδιωτών καθώς και την ενδεχόμενη εισαγωγή ενός συστήματος καταχώρισης της εισόδου/εξόδου και την εισαγωγή ενός ηλεκτρονικού συστήματος άδειας ταξιδιού.

Στον τομέα της κοινής πολιτικής για τις θεωρήσεις, θεσπίστηκαν δύο νομοθετικά μέτρα όσον αφορά το σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS):

- στις 23 Ιουνίου μια απόφαση του Συμβουλίου ⁽²⁾ σχετικά με την πρόσβαση στο VIS των εντεταλμένων αρχών των κρατών μελών καθώς και της Ευρωπόλ, προς αναζήτηση δεδομένων για την πρόληψη, εξακρίβωση και διερεύνηση τρομοκρατικών πράξεων και άλλων σοβαρών αξιόποινων πράξεων·
- στις 9 Ιουλίου ένας κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ που καθορίζει το σκοπό, τις λειτουργίες καθώς και τις αρμοδιότητες του VIS, και προσδιορίζει τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών για τις αιτήσεις θεωρήσεων μικρής διάρκειας και τις σχετικές αποφάσεις, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης ακύρωσης, ανάκλησης ή παράτασης της θεώρησης, με σκοπό να διευκολύνει την εξέταση αυτών των αιτήσεων και τη λήψη των σχετικών αποφάσεων.

Επιπλέον, στις 27 Νοεμβρίου το Συμβούλιο ενέκρινε τροποποίηση του κώδικα συνόρων Σένγκεν για να εγγυηθεί την αποτελεσματική χρήση του συστήματος πληροφοριών για τις θεωρήσεις στα εξωτερικά σύνορα.

Στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής, στις 18 Απριλίου το Συμβούλιο τροποποίησε ⁽⁴⁾ τον κανονισμό για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών ⁽⁵⁾. Ο νέος κανονισμός καθορίζει τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τα βιομετρικά στοιχεία αναγνώρισης που πρέπει να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για τις άδειες διαμονής ενιαίου τύπου των υπηκόων τρίτων χωρών.

Επίσης, στις 24 Ιουλίου το Συμβούλιο τροποποίησε τον κανονισμό ⁽⁶⁾ για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου. Ο νέος κανονισμός ⁽⁷⁾ αφορά την αρίθμηση των θεωρήσεων. Ο κανονισμός αυτός έχει ως στόχο να εφαρμόσει ένα συνεκτικό και ενιαίο σύστημα αρίθμησης των αυτοκόλλητων ετικετών θεώρησης για τον έλεγχο στο πλαίσιο του VIS.

(1) COM(2008) 69 (EE C 202 της 8.8.2008).

(2) Απόφαση 2008/633/ΔΕΥ (EE L 218 της 13.8.2008).

(3) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 767/2008 (EE L 218 της 13.8.2008).

(4) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 380/2008 (EE L 115 της 29.4.2008).

(5) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 (EE L 157 της 15.6.2002).

(6) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1683/95 (EE L 164 της 14.7.1995).

(7) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 856/2008 (EE L 235 της 2.9.2008).

Στον τομέα της κοινής πολιτικής για την επιστροφή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν, στις 16 Δεκεμβρίου, οδηγία σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών ⁽¹⁾. Ο στόχος της οδηγίας αυτής έγκειται στον καθορισμό κοινών κανόνων ώστε οι παρανόμως διαμενόντες να επιστρέφουν με ανθρώπινους όρους και με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειάς τους. Η οδηγία θα αρχίσει να ισχύει στις αρχές του 2009, ενώ τα κράτη μέλη θα διαθέτουν διετή προθεσμία για τη μεταφορά της.

Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 10 Δεκεμβρίου, έκθεση ⁽²⁾ σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών.

Όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία, οι συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Αλβανίας (μόνο όσον αφορά την έκδοση θεωρήσεων), της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, του Μαυροβουνίου, της Μολδαβίας, της Ουκρανίας, της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας και της Σερβίας για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων και την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια άρχισαν να ισχύουν την 1η Ιανουαρίου ⁽³⁾. Με την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και τη Σερβία ξεκίνησε διάλογος για την απελευθέρωση των θεωρήσεων. Στις 27 Νοεμβρίου το Συμβούλιο ενέκρινε τις συστάσεις της Επιτροπής σχετικά με τις διαπραγματεύσεις για τις συμφωνίες απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων και επανεισδοχής με τη Γεωργία.

Οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Ηνωμένων Πολιτειών σχετικά με ορισμένες προϋποθέσεις πρόσβασης στο αμερικανικό πρόγραμμα απαλλαγής από τη θέωρηση συνεχίστηκαν. Στις 22 Μαΐου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στήριξε την εντολή με την οποία το Συμβούλιο ανέθεσε στην Επιτροπή τη διαπραγμάτευση αυτής της συμφωνίας. Στόχος της συμφωνίας είναι η ικανοποίηση των νόμιμων απαιτήσεων των ΗΠΑ στους τομείς που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όσο το δυνατόν ταχύτερα, ώστε όλοι οι πολίτες της Ένωσης να μπορούν να τυγχάνουν πλήρους και αμοιβαίας απαλλαγής από τη θέωρηση καθώς και ίσης μεταχείρισης.

Εξάλλου, στις 23 Ιουλίου 2008 η Επιτροπή εξέδωσε την τέταρτη έκθεσή της για την αμοιβαιότητα στον τομέα των θεωρήσεων ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Οδηγία 2008/115/ΕΚ (ΕΕ L 348 της 24.12.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 840.

⁽³⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2008.

⁽⁴⁾ COM(2008) 486.

Σύστημα πληροφοριών Σένγκεν

Ενόψει της συνέχισης της ανάπτυξης του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και της έναρξης λειτουργίας του, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 18 Φεβρουαρίου, απόφαση και κανονισμό ⁽¹⁾ για τις δοκιμές του SIS II και ενέκρινε, στις 5 και 6 Ιουνίου, γενικό χρονοδιάγραμμα για το SIS II που θα επιτρέψει σε όλα τα μέρη να καταρτίσουν το σχεδιασμό τους. Στις 24 Οκτωβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση και κανονισμό σχετικά με τη μετάβαση από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS 1+) στο σύστημα πληροφοριών SIS II ⁽²⁾.

Διεύρυνση του χώρου Σένγκεν

Στις 21 Δεκεμβρίου 2007 εννέα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Λεττονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβενία και Σλοβακία) εντάχθηκαν στο χώρο Σένγκεν. Στις 30 Μαρτίου 2008 αυτή η διαδικασία διεύρυνσης ολοκληρώθηκε με την άρση των ελέγχων στα εναέρια σύνορα μεταξύ των χωρών αυτών καθώς και μεταξύ των χωρών αυτών και των 15 κρατών μελών που ήταν ήδη μέλη του χώρου Σένγκεν.

Στις 12 Δεκεμβρίου η Ελβετία εντάχθηκε στο χώρο Σένγκεν ⁽³⁾ και άρθηκαν οι έλεγχοι των προσώπων στα εσωτερικά χερσαία σύνορα με τη χώρα αυτή. Στις 29 Μαρτίου 2009 αυτή η διαδικασία θα ολοκληρωθεί με την άρση των ελέγχων των προσώπων στα εναέρια σύνορα υπό τον όρο ότι οι επισκέψεις αξιολόγησης των αερολιμένων που προβλέπονται για τον Φεβρουάριο του 2009 θα έχουν θετικά αποτελέσματα.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Ευρωπαϊκός χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης:
http://ec.europa.eu/justice_home/index_fr.htm
- Eurojust:
<http://www.eurojust.europa.eu/>
- Ευρώπολ:
<http://www.europol.europa.eu/>
- Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία:
<http://www.cepol.europa.eu/>

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/173/ΕΚ και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 189/2008 (ΕΕ L 57 της 1.3.2008).

⁽²⁾ Απόφαση 2008/839/ΔΕΥ και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1104/2008 (ΕΕ L 299 της 8.11.2008).

⁽³⁾ Απόφαση 2008/903/ΕΚ (ΕΕ L 327 της 5.12.2008).

Τμήμα 2

Διαχείριση του κινδύνου

Πλαίσιο

Οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορούν την καθημερινή ζωή των πολιτών. Η προστασία και η βελτίωση της υγείας τους, η κατοχύρωση της ασφάλειας των τροφίμων και των καταναλωτικών αγαθών και η μέριμνα ώστε η εσωτερική αγορά να είναι προς όφελος των καταναλωτών συνιστούν βασικούς άξονες της δράσης της.

Στον τομέα της υγείας, η Ένωση θέτει σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα δράσης που αποσκοπεί στη βελτίωση της υγειονομικής ασφάλειας των πολιτών, στην προαγωγή της υγείας, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας, και στην παραγωγή και διάδοση πληροφοριών και γνώσεων για θέματα υγείας.

Η Ένωση επιδιώκει επίσης ως στόχο την ενίσχυση των δικαιωμάτων των ευρωπαϊών καταναλωτών, τη βελτίωση της ευημερίας τους και την αποτελεσματική προστασία τους από κινδύνους και απειλές που δεν μπορούν να αποτρέψουν μόνοι τους.

Δημόσια υγεία

Γενικές πτυχές ⁽¹⁾

Στο πλαίσιο του ανανεωμένου κοινωνικού προγράμματος ⁽²⁾, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας, στις 2 Ιουλίου, για την εφαρμογή των δικαιωμάτων των ασθενών στη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη ⁽³⁾, καθώς και ανακοίνωση για τη βελτίωση της συνεργασίας των κρατών μελών σε αυτό τον τομέα ⁽⁴⁾. Η νέα οδηγία θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο για τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη, σεβόμενη απολύτως τις αρχές στις οποίες βασίζονται τα εθνικά συστήματα. Θα συμβάλει στην εξασφάλιση επαρκούς νομικής σαφήνειας γύρω από τα δικαιώματα των ασθενών, στη διασφάλιση ποιοτικής, ασφαλούς και αποτελεσματικής διασυνοριακής περίθαλψης. Εξάλλου, θεσπίζει ένα πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας.

⁽¹⁾ Βλέπε επίσης κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Καινοτομία και πολιτική για τις επιχειρήσεις», επιμέρους τίτλος «Βιομηχανίες και υπηρεσίες», τίτλος «Φαρμακευτικά προϊόντα», και τίτλος «Κοινωνία της πληροφορίας και μέσα επικοινωνίας», επιμέρους τίτλος «Χρησιμοποίηση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 1, τίτλος «Κοινωνική διάσταση», επιμέρους τίτλος «Κινητικότητα των εργαζομένων και ελεύθερη κυκλοφορία της γνώσης», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ COM(2008) 414.

⁽⁴⁾ COM(2008) 415.

Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε Πράσινη Βίβλο, στις 10 Δεκεμβρίου, για το ευρωπαϊκό υγειονομικό δυναμικό ⁽¹⁾. Η δημοσίευσή της σηματοδότησε την έναρξη μιας δημόσιας διαβούλευσης με σκοπό τη συγκέντρωση των απόψεων των παραγόντων του κλάδου για ευρύ φάσμα ζητημάτων συνδεδεμένων με το υγειονομικό προσωπικό και με την περίθαλψη ενός γηράσκοντος πληθυσμού.

Εξάλλου, στις 23 Ιουλίου η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση για την εφαρμογή του προγράμματος για τη δημόσια υγεία το 2007 ⁽²⁾ και, στις 24 Ιουλίου, υπέβαλε ανακοίνωση για την ενδιάμεση αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος δημόσιας υγείας (2003–2008) ⁽³⁾.

Όσον αφορά την καταπολέμηση του καπνίσματος, η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση ⁽⁴⁾, στις 8 Μαΐου, σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τη διαφήμιση των προϊόντων καπνού ⁽⁵⁾. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ευρωπαϊκή απαγόρευση της διαφήμισης των προϊόντων καπνού είναι αποτελεσματική.

Στις 26 Σεπτεμβρίου το Συμβούλιο ενέκρινε, εξάλλου, συμπεράσματα για την καταπολέμηση της νόσου του Alzheimer και των νευροεκφυλιστικών παθήσεων, ώστε να δοθεί μια ευρωπαϊκή απάντηση σε αυτό το διογκούμενο πρόβλημα.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης ανακοίνωση ⁽⁶⁾ σχετικά με τις σπάνιες νόσους, καθώς και μια πρόταση σύστασης ⁽⁷⁾ για το ίδιο θέμα (στις 11 Νοεμβρίου) και μια ανακοίνωση ⁽⁸⁾ για το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νόσων όσον αφορά τα μεταδοτικά νοσήματα: τα θετικά αποτελέσματα από την ίδρυση του κέντρου και μετά, οι προγραμματισμένες δραστηριότητες και οι ανάγκες πόρων (στις 13 Νοεμβρίου).

Στις 8 Δεκεμβρίου υπέβαλε πρόταση οδηγίας σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας των ανθρώπινων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση ⁽⁹⁾, καθώς και σχέδιο δράσης ⁽¹⁰⁾ σχετικά με τη δωρεά και τη μεταμόσχευση οργάνων (2009–2015).

Εξάλλου, στις 15 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽¹¹⁾ και ενέκρινε πρόταση σύστασης ⁽¹²⁾ σχετικά με την ασφάλεια των ασθενών, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης και του ελέγχου των λοιμώξεων που συνδέονται με την υγειονομική περίθαλψη.

⁽¹⁾ COM(2008) 725.

⁽²⁾ COM(2008) 482.

⁽³⁾ COM(2008) 484.

⁽⁴⁾ COM(2008) 330 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2003/33/EK (EE L 152 της 20.6.2003).

⁽⁶⁾ COM(2008) 679.

⁽⁷⁾ COM(2008) 726.

⁽⁸⁾ COM(2008) 741.

⁽⁹⁾ COM(2008) 818.

⁽¹⁰⁾ COM(2008) 819.

⁽¹¹⁾ COM(2008) 836.

⁽¹²⁾ COM(2008) 837.

Προστασία των καταναλωτών

Ασφάλεια των προϊόντων και των υπηρεσιών

Όσον αφορά τα παιχνίδια, η Επιτροπή πρότεινε, στις 25 Ιανουαρίου, τροποποίηση της οδηγίας σχετικά με την ασφάλεια των παιχνιδιών ⁽¹⁾. Η αναθεώρηση επιδιώκει τρεις στόχους: επιβολή αυστηρότερων απαιτήσεων ασφάλειας, ενίσχυση της ευθύνης των κατασκευαστών και των εισαγωγέων παιχνιδιών και αύξηση των υποχρεώσεων των κρατών μελών στον τομέα της εποπτείας της αγοράς.

Στις 21 Απριλίου η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση με την οποία ζητείται από τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι τα μαγνητικά παιχνίδια φέρουν προειδοποίηση σχετικά με τους κινδύνους που εγκυμονούν για την υγεία και την ασφάλεια ⁽²⁾. Στις 22 Απριλίου εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την προστασία των καταναλωτών, ιδίως των ανηλίκων, όσον αφορά τη χρήση βιντεοπαιχνιδιών ⁽³⁾.

Εξάλλου, στις 25 Μαρτίου η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις επιταγές για την «πυρασφάλεια» στις οποίες θα πρέπει να ανταποκρίνονται τα ευρωπαϊκά πρότυπα για τα σιγάρα ⁽⁴⁾.

Ασφάλεια των τροφίμων, υγεία των φυτών, υγεία και καλή μεταχείριση των ζώων

Ασφάλεια των τροφίμων

Στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 14 Ιανουαρίου, πρόταση κανονισμού για τη διευκόλυνση της διάθεσης των νέων τροφίμων στην αγορά ⁽⁵⁾. Ο στόχος της πρότασης αυτής είναι να υποβάλλονται τα νέα τρόφιμα σε μια απλούστερη και αποτελεσματικότερη κεντρική διαδικασία αξιολόγησης και έγκρισης. Συγκεκριμένα, η αίτηση έγκρισης θα κατατίθεται στην Επιτροπή η οποία θα τη διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων, που θα πραγματοποιεί την επιστημονική αξιολόγηση του προϊόντος.

Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης, στις 30 Ιανουαρίου, πρόταση κανονισμού σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές ⁽⁶⁾. Η πρόταση αυτή αποσκο-

⁽¹⁾ COM(2008) 9 (EE C 207 της 14.8.2008).

⁽²⁾ Απόφαση 2008/329/EK (EE L 114 της 26.4.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 207.

⁽⁴⁾ Απόφαση 2008/264/EK (EE L 83 της 26.3.2008).

⁽⁵⁾ COM(2007) 872 (EE C 106 της 26.4.2008).

⁽⁶⁾ COM(2008) 40 (EE C 202 της 8.8.2008).

πεί να βελτιώσει την ισχύουσα νομοθεσία στον τομέα της επισήμανσης των τροφίμων γενικά ⁽¹⁾ και της επισήμανσης για τις τροφικές τους ιδιότητες ⁽²⁾. Ο νέος κανονισμός καθιστά περισσότερο προσιτές τις πληροφορίες για τα προϊόντα διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των διατροφικών πληροφοριών και των πληροφοριών για την παρουσία αλλεργιογόνων.

Στις 16 Δεκεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν κανονισμό ⁽³⁾ για τη θέσπιση ενιαίας διαδικασίας έγκρισης για τα πρόσθετα τροφίμων, τα ένζυμα τροφίμων και τις αρωματικές ύλες τροφίμων. Την ίδια ημέρα εξέδωσαν κανονισμό για τα ένζυμα τροφίμων ⁽⁴⁾, κανονισμό για τα πρόσθετα τροφίμων ⁽⁵⁾ και κανονισμό για τις αρωματικές ύλες και ορισμένα συστατικά τροφίμων με αρωματικές ιδιότητες ⁽⁶⁾.

Εξάλλου, στις 26 Ιουνίου η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση σχετικά με τις τροφές που προορίζονται για τους πάσχοντες από διαταραχές του μεταβολισμού των υδατανθράκων ⁽⁷⁾. Η έκθεση αυτή συνοψίζει τις συστάσεις για τη διατροφή που έχουν εκδοθεί για τους διαβητικούς, καθώς και την ισχύουσα ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα τρόφιμα που θεωρούνται κατάλληλα για διαβητικούς, με σκοπό να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα ύπαρξης ειδικών διατάξεων για τα τρόφιμα που προορίζονται για ανθρώπους που πάσχουν από διαβήτη.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε, από την πλευρά της, στις 22 Οκτωβρίου διερευνητική γνωμοδότηση σχετικά με την υγειονομική ασφάλεια των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, στην οποία υπογραμμίζονται οι προσαρμογές που είναι απαραίτητο να επέλθουν, ιδίως σε ό,τι αφορά την εναρμόνιση των πρακτικών επιθεώρησης ή ακόμη την επέκταση του συστήματος ιχνηλασιμότητας σε τρίτες χώρες.

Όσον αφορά τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, η Επιτροπή εξέδωσε αποφάσεις για την έγκριση της διάθεσης, στην αγορά, προϊόντων που περιέχουν γενετικώς τροποποιημένο αραβόσιτο (στις 28 Μαρτίου) ⁽⁸⁾, προϊόντων που περιέχουν γενετικώς τροποποιημένη σόγια (στις 8 Σεπτεμβρίου και στις 4 Δεκεμβρίου) ⁽⁹⁾. Υπέβαλε προτάσεις αποφάσεων για την έγκριση της διάθεσης, στην αγορά, προϊόντων που περιέχουν γενετικώς τροποποιημένο βαμβάκι (στις 30 Απριλίου) ⁽¹⁰⁾ και προϊόντων που περιέχουν την ελαιοκράμβη T45 (στις 30 Οκτωβρίου) ⁽¹¹⁾.

(1) Οδηγία 2000/13/ΕΚ (ΕΕ L 109 της 6.5.2000).

(2) Οδηγία 90/496/ΕΟΚ (ΕΕ L 276 της 6.10.1990).

(3) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1331/2008 (ΕΕ L 354 της 31.12.2008).

(4) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1332/2008 (ΕΕ L 354 της 31.12.2008).

(5) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 (ΕΕ L 354 της 31.12.2008).

(6) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1334/2008 (ΕΕ L 354 της 31.12.2008).

(7) COM(2008) 392 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

(8) ΕΕ L 87 της 29.3.2008.

(9) ΕΕ L 247 της 16.9.2008 και ΕΕ L 233 της 11.12.2008.

(10) COM(2008) 226 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

(11) COM(2008) 678.

Υγεία των φυτών

Στο πλαίσιο της κοινοτικής δράσης για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 11 Μαρτίου, τροποποιημένη πρόταση κανονισμού σχετικά με τη διάθεση, στην αγορά, φυτοπροστατευτικών προϊόντων ⁽¹⁾. Η πρόταση αποσκοπεί στην αναδιτύπωση της ισχύουσας νομοθεσίας, ώστε να ενισχυθεί η προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος, να βελτιωθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να επικαιροποιηθούν οι διαδικασίες έγκρισης.

Σχετικά με την εμπορία δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση ⁽²⁾, στις 16 Δεκεμβρίου, για τη θέσπιση ισοδύναμου καθεστώτος όσον αφορά την εισαγωγή δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού βάσει σαφών κανόνων και για την αντικατάσταση του προσωρινού καθεστώτος, επιτρέποντας στα κράτη μέλη να λαμβάνουν ατομικές αποφάσεις για την εισαγωγή τέτοιου υλικού.

Υγεία και καλή μεταχείριση των ζώων

Στη διάρκεια του έτους η Επιτροπή παρουσίασε διάφορες πρωτοβουλίες στον τομέα της υγείας ή της καλής μεταχείρισης των ζώων. Έτσι, υπέβαλε προτάσεις για τα ακόλουθα:

- ανακοίνωση ⁽³⁾ σχετικά με τα διάφορα συστήματα εκτροφής ωοπαραγωγών ορνίθων, στην οποία διατυπώνει συστάσεις για την προώθηση της εμπορίας αβγών που προέρχονται από σύστημα παραγωγής φιλικό προς την καλή μεταχείριση των ζώων (στις 8 Ιανουαρίου)·
- κανονισμό σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση ζωοτροφών ⁽⁴⁾, ο οποίος απλουστεύει σε σημαντικό βαθμό τις διαδικασίες επισημάνσης και εμπορίας των ζωοτροφών, χωρίς να θίγει το υψηλό επίπεδο ασφάλειας των εν λόγω τροφών (στις 3 Μαρτίου)·
- κανονισμό για τον σαφή καθορισμό των κανόνων που ισχύουν για τα ζωικά υποπροϊόντα τα οποία δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, ειδικότερα σε σχέση με την προστασία της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων ⁽⁵⁾ (στις 10 Ιουνίου)·
- έκθεση για τη χρήση των κοκκιδιοστατικών και των ιστομονοστατικών ως πρόσθετων υλών ζωοτροφών ⁽⁶⁾, με σκοπό τη λήψη απόφασης για τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης αυτών των ουσιών ως πρόσθετων υλών ζωοτροφών πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2012 (στις 5 Μαΐου)·

⁽¹⁾ COM(2008) 93 (EE C 208 της 15.8.2008).

⁽²⁾ Απόφαση 2008/971/ΕΚ (EE L 345 της 23.12.2008).

⁽³⁾ COM(2007) 865 (EE C 106 της 26.4.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 124 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽⁵⁾ COM(2008) 345 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽⁶⁾ COM(2008) 233.

- κανονισμό περί εμπορίου προϊόντων φώκιας ⁽¹⁾, που αποσκοπεί στην απαγόρευση της διάθεσης προϊόντων φώκιας στην κοινοτική αγορά, καθώς και των εισαγωγών, της διαμετακόμισης και των εξαγωγών των προϊόντων αυτών από την Κοινότητα, εκτός εάν τηρούνται ορισμένοι αυστηροί όροι που αφορούν τον τρόπο και τη μέθοδο θανάτωσης και εκδοράς της φώκιας (στις 23 Ιουλίου)·
- κανονισμό για την προστασία των ζώων κατά τη θανάτωσή τους ⁽²⁾ (στις 18 Σεπτεμβρίου)·
- πρόταση οδηγίας ⁽³⁾ για την ενίσχυση της προστασίας των ζώων που χρησιμοποιούνται για επιστημονικά πειράματα (στις 5 Νοεμβρίου).

Επίσης, στις 10 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽⁴⁾ με τίτλο «Σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για την υγεία των ζώων», σχέδιο το οποίο θα εφαρμοστεί την περίοδο 2007–2013. Το σχέδιο δράσης διαρθρώνεται γύρω από τους ακόλουθους στόχους: ιεράρχηση προτεραιοτήτων της παρέμβασης της ΕΕ· εκσυγχρονισμός και προσαρμογή του πλαισίου για την υγεία των ζώων· βελτίωση της πρόληψης, της επιτήρησης και της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση των κρίσεων, καθώς και των επιστημονικών γνώσεων, της καινοτομίας και της έρευνας.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα, στις 3 Σεπτεμβρίου, σχετικά με την κλωνοποίηση ζώων για επισιτιστικούς σκοπούς. Κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις που να απαγορεύουν τις ακόλουθες πρακτικές για επισιτιστικούς λόγους: την κλωνοποίηση ζώων· την εκτροφή κλωνοποιημένων ζώων ή των απογόνων τους· τη διάθεση στην αγορά κρέατος ή γαλακτοκομικών προϊόντων προερχομένων από κλωνοποιημένα ζώα ή τους απογόνους τους· την εισαγωγή κλωνοποιημένων ζώων.

Εξάλλου, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 15 Ιουλίου, οδηγία για την απλούστευση των διαδικασιών καταχώρισης και δημοσίευσης πληροφοριών στον κτηνιατρικό και ζωοτεχνικό τομέα ⁽⁵⁾, με σκοπό την ελάφρυνση του φόρτου εργασίας και των διοικητικών υποχρεώσεων για τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, τη βιομηχανία γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, τις επιχειρήσεις και την Επιτροπή.

Ασφάλεια των μεταφορών

Γενικές πτυχές

Στις 24 Σεπτεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία ⁽⁶⁾ σχετικά με τις εσωτερικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων, που αποσκοπεί:

⁽¹⁾ COM(2008) 469.

⁽²⁾ COM(2008) 553.

⁽³⁾ COM(2008) 543.

⁽⁴⁾ COM(2008) 545.

⁽⁵⁾ Οδηγία 2008/73/ΕΚ (ΕΕ L 219 της 14.8.2008).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2008/68/ΕΚ (ΕΕ L 260 της 30.9.2008).

- στη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών επικίνδυνων εμπορευμάτων και για τους τρεις τρόπους εσωτερικών μεταφορών·
- στη στήριξη της προστασίας του περιβάλλοντος·
- στη διευκόλυνση των μεταφορών επικίνδυνων εμπορευμάτων και της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς για τους μεταφορείς, εναρμονίζοντας τις συνθήκες μεταφορών.

Θαλάσσια ασφάλεια

Με σκοπό να εξορθολογίσει τους κανόνες που ρυθμίζουν την προστασία από θαλάσσια ρύπανση, η Επιτροπή υπέβαλε, στις 11 Μαρτίου, πρόταση ⁽¹⁾ τροποποίησης της οδηγίας ⁽²⁾ σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις. Η νέα οδηγία αποσκοπεί να θεσπίσει ένα ελάχιστο ποινικό πλαίσιο για την καταστολή των σοβαρών παραβάσεων ρύπανσης από πλοία.

Αεροπορική ασφάλεια

Στις 20 Φεβρουαρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν κανονισμό για τη θέσπιση κοινών κανόνων στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας και για την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας ⁽³⁾. Πρόκειται για την πρώτη φάση διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων του AESA, κατά την οποία συμπεριλαμβάνονται στις αρμοδιότητές του επίσης οι λειτουργικές απαιτήσεις για τις αεροπορικές εταιρείες και τα αεροπλάνα τους, οι άδειες χειριστών αεροσκαφών, καθώς και η ασφάλεια των αεροπορικών εταιρειών τρίτων χωρών.

Η πρόταση της Επιτροπής που υποβλήθηκε ως μέρος της νομοθετικής δέσμης για τον «ενιαίο ευρωπαϊκό ουρανό» στις 25 Ιουνίου ⁽⁴⁾ συνιστά τη δεύτερη φάση διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων του οργανισμού, ώστε να συμπεριλαμβάνουν πλέον την ασφάλεια των αερολιμενικών υποδομών, τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας και τις υπηρεσίες αεροναυτιλίας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επικαιροποίησαν επίσης τους κοινούς κανόνες που διέπουν την ασφάλεια της πολιτικής αεροπορίας ⁽⁵⁾ στις 11 Μαρτίου.

⁽¹⁾ COM(2008) 134 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽²⁾ Οδηγία 2005/35/ΕΚ (EE L 255 της 39.9.2005).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 216/2008 (EE L 79 της 19.3.2008).

⁽⁴⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Μεταφορές», επιμέρους τίτλος «Αεροπορικές μεταφορές», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 300/2008 (EE L 97 της 9.4.2008).

Οδική ασφάλεια

Στις 19 Μαρτίου η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής επιβολής του νόμου στον τομέα της οδικής ασφάλειας ⁽¹⁾. Κεντρικό στοιχείο της πρότασης αποτελεί η δημιουργία ενός συστήματος ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των αρμόδιων για την ταξινόμηση αρχών των κρατών μελών, που θα επιτρέπει να εντοπίζεται ο κάτοχος της άδειας κυκλοφορίας του υπαίτιου οχήματος.

Εξάλλου, στις 19 Νοεμβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν οδηγία για τη διαχείριση της ασφάλειας των οδικών υποδομών ⁽²⁾.

Στις 28 Νοεμβρίου το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με το συντονισμό της δράσης των δυνάμεων ασφαλείας για την καταπολέμηση της οδικής ανασφάλειας. Υπογραμμίζει ότι ο συντονισμός αυτός πρέπει να υλοποιηθεί με την καθιέρωση επαφών μεταξύ αστυνομικών υπαλλήλων, με την προσέγγιση του εξοπλισμού και των μεθόδων και με κοινές δράσεις.

Σιδηροδρομική ασφάλεια

Στις 16 Δεκεμβρίου το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν μια οδηγία για την ασφάλεια των κοινοτικών σιδηροδρόμων ⁽³⁾ και έναν κανονισμό ⁽⁴⁾ για την τροποποίηση του κανονισμού σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Σιδηροδρόμων, ώστε να προσαρμοστεί το νομικό πλαίσιο του οργανισμού στα καθήκοντα που του αναθέτει η νέα αυτή οδηγία. Η οδηγία και ο κανονισμός έχουν ως στόχο να βελτιώσουν τη διαποδοχή των σιδηροδρομικών οχημάτων στην Ένωση και, επομένως, τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ⁽⁵⁾.

Ενεργειακή ασφάλεια και ασφάλεια των εγκαταστάσεων

Στις 22 Μαΐου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Η πυρηνική προστασία και ασφάλεια: μια διεθνής πρόκληση» ⁽⁶⁾. Η Επιτροπή αναφέρει στην ανακοίνωση τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στον τομέα της πυρηνικής προστασίας και ασφάλειας σε τρίτες χώρες. Προσδιορίζει τα στρατηγικά, γεωγραφικά και τεχνικά κριτήρια των προγραμμάτων συνεργασίας με αυτές τις χώρες, καθώς και τις προτεραιότητες βάσει των οποίων θα χορηγείται η σχετική κοινοτική χρηματοδότηση.

⁽¹⁾ COM(2008) 151 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽²⁾ Οδηγία 2008/96/ΕΚ (EE L 319 της 29.11.2008).

⁽³⁾ Οδηγία 2008/110/ΕΚ (EE L 345 της 23.12.2008).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1335/2008 (EE L 354 της 31.12.2008).

⁽⁵⁾ Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Μεταφορές», επιμέρους τίτλος «Σιδηροδρομικές μεταφορές», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁶⁾ COM(2008) 312 (EE C 10 της 15.1.2009).

Εξάλλου, στις 8 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση με θέμα την έκτη έκθεση σχετικά με τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και των αναλωμένων καυσίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽¹⁾. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι επιστημονικές γνώσεις και η τεχνολογία για την εναπόθεση σε γεωλογικούς σχηματισμούς έχουν φτάσει στο κατάλληλο επίπεδο. Επομένως, είναι σκόπιμο να ενθαρρυνθεί και να διευκολυνθεί η εφαρμογή της το συντομότερο δυνατόν, λόγω των συνεπειών που είναι δυνατόν να υπάρξουν από τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και των αναλωμένων καυσίμων στην υγεία και στην ασφάλεια, ακόμη και αν χρειάζεται να διεξαχθεί περαιτέρω έρευνα-ανάπτυξη με προσανατολισμό την εφαρμογή.

Στις 26 Νοεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας ⁽²⁾ με σκοπό την επανέναρξη της διαδικασίας για την καθιέρωση ενός κοινού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πυρηνική ασφάλεια, το οποίο επικαιροποιεί και αντικαθιστά την πρόταση της Επιτροπής για μια οδηγία (Ευρατόμ) του Συμβουλίου για τον καθορισμό βασικών υποχρεώσεων και γενικών αρχών αναφορικά με την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Ο γενικός στόχος της πρότασης είναι η επίτευξη, διατήρηση και συνεχής βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας στην Κοινότητα και η ενίσχυση του ρόλου των ρυθμιστικών φορέων.

Πολιτική προστασία και Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πολιτική προστασία

Στις 5 Μαρτίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ενίσχυση της ικανότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση καταστροφών ⁽³⁾. Με σκοπό να αντιμετωπιστούν οι ολοένα σημαντικότερες προκλήσεις τις οποίες θέτουν οι φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές εντός και εκτός της ΕΕ, η Επιτροπή προτείνει να εφαρμοστεί μια σφαιρική προσέγγιση όσον αφορά τον τρόπο αντίδρασης της Ένωσης. Προτείνει, ιδίως, να μετατραπεί ο κοινοτικός μηχανισμός πολιτικής προστασίας (κέντρο παρακολούθησης και πληροφοριών) σε πραγματικό επιχειρησιακό κέντρο, να ενισχυθούν τα ευρωπαϊκά μέσα αντιμετώπισης καταστροφών, καθώς και να εφαρμοστεί μια κοινή αντίληψη για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας ⁽⁴⁾.

Εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στη δήλωσή του στις 11 Μαρτίου, κάλεσε τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να θέσουν σε εφαρμογή τα απαραίτητα μέτρα και να διαθέσουν τους απαραίτητους πόρους για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης των πολιτών σε περιπτώσεις μείζονος κατάστασης έκτακτης

⁽¹⁾ COM(2008) 542.

⁽²⁾ COM(2008) 790.

⁽³⁾ COM(2008) 130 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

⁽⁴⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 3, τίτλος «Ανθρωπιστική βοήθεια», επιμέρους τίτλος «Γενικές πτυχές», της παρούσας Έκθεσης.

ανάγκης, επικείμενης ή υφιστάμενης, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει τις κατάλληλες νομοθετικές προτάσεις, λαμβάνοντας υπόψη της κάθε πιθανό κίνδυνο και κάθε πολιτική που διακυβεύεται.

Το Συμβούλιο ενέκρινε, κατά τη συνεδρίαση της 27ης και 28ης Νοεμβρίου, σειρά συμπερασμάτων σχετικά με την πολιτική προστασία. Τα συμπεράσματα αυτά αποσκοπούν να ενισχύσουν τις σχέσεις μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένων Εθνών όσον αφορά την ικανότητα αντίδρασης σε περίπτωση καταστροφής, να συγκροτήσουν ένα ευρωπαϊκό σχήμα διαχείρισης των καταστροφών, καθώς και να ενισχύσουν την ικανότητα πολιτικής προστασίας με ένα ευρωπαϊκό σύστημα αμοιβαίας συνδρομής βασιζόμενο στη σπονδυλωτή προσέγγιση της πολιτικής προστασίας.

Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το 2008 ελήφθησαν διάφορες αποφάσεις για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τις αιτήσεις παρέμβασης του ταμείου που υποβλήθηκαν από:

- το Ηνωμένο Βασίλειο που είχε πληγεί από πλημμύρες τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2007 (στις 11 Μαρτίου) ⁽¹⁾·
- την Ελλάδα και τη Σλοβενία, που είχαν πληγεί, αντιστοίχως, από τις πυρκαγιές δασών τον Αύγουστο του 2007 και από πλημμύρες τον Σεπτέμβριο του 2007 (στις 5 Ιουνίου) ⁽²⁾·
- τη Γαλλία, ύστερα από το πέρασμα του τυφώνα Dean, ο οποίος έπληξε τη Γουαδελούπη και τη Μαρτινίκα τον Αύγουστο του 2007 (στις 22 Οκτωβρίου) ⁽³⁾·
- την Κύπρο, λόγω της ξηρασίας (στις 18 Δεκεμβρίου) ⁽⁴⁾.

Στις 12 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια έκθεση για το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2007) ⁽⁵⁾.

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ετήσια έκθεση για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων και την καταπολέμηση της απάτης ⁽⁶⁾ υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 22 Ιουλίου. Η έκθεση καταγράφει τα μέτρα που έλαβαν το 2007 η Κοινότητα και τα κράτη μέλη για να

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/267/ΕΚ (ΕΕ L 85 της 27.3.2008).

⁽²⁾ Απόφαση 2008/469/ΕΚ (ΕΕ L 162 της 21.6.2008).

⁽³⁾ Απόφαση 2008/879/ΕΚ (ΕΕ L 314 της 25.11.2008).

⁽⁴⁾ COM(2008) 732.

⁽⁵⁾ COM(2008) 722.

⁽⁶⁾ COM(2008) 475.

εξασφαλίσουν την προστασία των κοινοτικών οικονομικών συμφερόντων και αναλύει τα κυριότερα αποτελέσματα.

Στις 18 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε δύο κανονισμούς σχετικά με τα μέταλλα και τις μάρκες που προσομοιάζουν με τα κέρματα ευρώ με σκοπό να ενισχύσει και να αποσαφηνίσει τις προστατευτικές διατάξεις για τα κέρματα ευρώ σε σχέση με τα μέταλλα και τις μάρκες ⁽¹⁾. Την ίδια ημέρα εξέδωσε δύο κανονισμούς για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία ⁽²⁾.

Εξάλλου, στις 9 Ιουλίου εκδόθηκε κανονισμός ⁽³⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Γενική Διεύθυνση Υγείας και Καταναλωτών:
http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/index_fr.htm
- Δημόσια υγεία:
http://ec.europa.eu/health/index_el.htm
- Καταναλωτές:
http://ec.europa.eu/consumers/index_el.htm
- Ασφάλεια των τροφίμων:
http://ec.europa.eu/food/food/index_el.htm
- Μεταφορές:
http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm
- Ενέργεια:
http://ec.europa.eu/energy/index_en.htm
- Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης:
http://ec.europa.eu/anti_fraud/index_el.html

⁽¹⁾ Κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 46/2009 και (ΕΚ) αριθ. 47/2009 (ΕΕ L 17 της 22.1.2009).

⁽²⁾ Κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 44/2009 και (ΕΚ) αριθ. 45/2009 (ΕΕ L 17 της 22.1.2009).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 766/2008 (ΕΕ L 218 της 13.8.2008).

Η Ευρώπη ως παγκόσμιος εταίρος

Τμήμα 1

Σχέσεις εγγύτητας

Πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, εδώ και μισό αιώνα, ενισχύει την ολοκλήρωσή της δεχόμενη νέα κράτη μέλη. Μετά την προσχώρηση, στις αρχές του 2007, της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, η Επιτροπή καθόρισε μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση της διαδικασίας διεύρυνσης, καθώς και μια προσέγγιση με στόχο την αντιμετώπιση των κύριων προκλήσεων στις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες, όπως η ενίσχυση του κράτους δικαίου, οι διοικητικές και δικαστικές μεταρρυθμίσεις και η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της δωροδοκίας.

Πάντα με στόχο την αποφυγή της δημιουργίας νέων διαχωριστικών γραμμών και την ενίσχυση της ευημερίας, της σταθερότητας και της ασφάλειας για όλους, η Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας, σχέδια δράσης που συνάπτει με τις δώδεκα γείτονες χώρες της Ένωσης. Στόχος είναι η στήριξη της εφαρμογής των προγραμμάτων πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής μεταρρύθμισης και διακυβέρνησης των χωρών αυτών.

Διαδικασία διεύρυνσης, προενταξιακή στρατηγική και διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης

Γενικές πτυχές

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 5 Μαρτίου, ανακοίνωση με τίτλο «Δυτικά Βαλκάνια: ενίσχυση της ευρωπαϊκής προοπτικής»⁽¹⁾. Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζει τις νέες πρω-

(1) COM(2008) 127 (EE C 202 της 8.8.2008).

τοβουλίες και παγιώνει τις ήδη υπάρχουσες, με σκοπό την ενίσχυση της πολιτικής και οικονομικής ανάπτυξης των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, συμβάλλοντας έτσι στην επιτάχυνση της προόδου κατά την πορεία τους για την προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ανακοίνωση αυτή παρέχει επίσης μια συνοπτική ανάλυση της κατάστασης κάθε εταίρου, λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων που έχουν υπάρξει από την υποβολή των τελευταίων εκθέσεων παρακολούθησης, τον Νοέμβριο 2007.

Εξάλλου, την 1η Ιανουαρίου άρχισαν να ισχύουν οι συμφωνίες για την απλούστευση της έκδοσης θεώρησης και την επανεισδοχή με την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και τη Σερβία (1). Έχει ήδη αρχίσει διάλογος για την απελευθέρωση των θεωρήσεων με τις χώρες αυτές (με εξαίρεση την Κροατία, για την οποία έχει ήδη αρθεί η υποχρέωση θεώρησης), και η Επιτροπή έχει ήδη υποβάλει χάρτες πορείας και κριτήρια μεταρρυθμίσεων σχετικά με την άρση της υποχρέωσης θεώρησης.

Στις 5 Νοεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε το ετήσιο έγγραφο για τη στρατηγική της διεύρυνσης (2). Παρουσιάζει μια γενική ενημερωμένη άποψη της πολιτικής για τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μια ανακεφαλαίωση της προόδου που έχουν επιτύχει κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών οι υποψήφιοι και εν δυνάμει υποψήφιοι προς προσχώρηση χώρες. Οι εκθέσεις παρακολούθησης κάθε χώρας, που δημοσιεύονται ως έγγραφα αναφοράς, παρέχουν λεπτομερέστερες αξιολογήσεις.

Οικονομική βοήθεια

Η Επιτροπή, για να πλαισιώσει σαφέστερα την πολιτική διεύρυνσης, ενέκρινε, στις 5 Νοεμβρίου, το έγγραφο-πλαίσιο πολυετούς χρηματοδότησης για τις υποψήφιες και εν δυνάμει υποψήφιες προς προσχώρηση χώρες, που καθορίζει το δημοσιονομικό πλαίσιο 2010–2012 και που περιλαμβάνει τις ενδεικτικές χορηγήσεις για καθεμιά από τις δικαιούχους (3). Για την περίοδο αυτή, το ενδεικτικό συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής βοήθειας της Ένωσης βάσει του μέσου προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) (4) ανέρχεται σε 5,334 δισ. EUR.

Εξάλλου, η Επιτροπή διοργάνωσε, στις 11 Ιουλίου, μια διάσκεψη των χορηγών με σκοπό να προκαλέσει την ανάληψη χρηματοδοτικών δεσμεύσεων για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη του Κοσσυφοπεδίου. Οι υποσχέσεις χορηγίας ανήλθαν σε 1,2 δισ. EUR, 70 % των οποίων προέρχονται από τη Ευρωπαϊκή Ένωση και από τα κράτη μέλη της.

(1) Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 1, τίτλος «Διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και μετανάστευση», επιμέρους τίτλος «Θεωρήσεις, διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και εσωτερική κυκλοφορία», της παρούσας Έκθεσης.

(2) COM(2008) 674.

(3) COM(2008) 705.

(4) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 (ΕΕ L 210 της 31.7.2006).

Στις 27 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια έκθεση 2007 για το μέσο προενταξιακών διαρθρωτικών πολιτικών (ISPA) ⁽¹⁾, η οποία καλύπτει μόνο τις δραστηριότητες του ISPA στην Κροατία, που αποτελεί πλέον τον μόνο αποδέκτη πόρων του μέσου αυτού. Στις 15 Δεκεμβρίου εγκρίθηκε η ετήσια έκθεση 2007 για το μέσο προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) ⁽²⁾. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις που χρηματοδοτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους και τα αποτελέσματα των εργασιών παρακολούθησης και παρέχει αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί από την έναρξη χορήγησης της ενίσχυσης.

Υποψήφιος για προσχώρηση χώρες

Τουρκία

Το Συμβούλιο σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης–Τουρκίας συνήλθε στις 27 Μαΐου, η δε μεικτή διακοινοβουλευτική επιτροπή Ευρωπαϊκής Ένωσης–Τουρκίας συνήλθε στις 27 και 28 Μαΐου καθώς και στις 27 και 28 Νοεμβρίου.

Οι διαπραγματεύσεις σύνδεσης με την Τουρκία συνεχίστηκαν: κατά τα τέλη του 2008 δέκα κεφάλαια έχουν ανοιχθεί από την έναρξη των διαπραγματεύσεων του 2005, εκ των οποίων ένα έχει προσωρινά κλείσει.

Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης της 5ης Νοεμβρίου ⁽³⁾, η Τουρκία εξακολουθεί να πληροί επαρκώς τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, παρότι η πρόοδος όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις υπήρξε το 2008 περιορισμένη. Η χώρα συνέχισε ωστόσο να ευθυγραμμίζει τη νομοθεσία της στην έννομο τάξη της Ένωσης. Όσον αφορά τα οικονομικά κριτήρια, η Τουρκία έχει μια βιώσιμη οικονομία αγοράς.

Η Τουρκία πρέπει σήμερα να διπλασιάσει τις προσπάθειές της πολιτικών μεταρρυθμίσεων ώστε να ενισχύσει τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, να εκσυγχρονίσει και να αναπτύξει τη χώρα, επιτυγχάνοντας έτσι την πρόοδο της διαδικασίας ενσωμάτωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κροατία

Στις 28 Απριλίου συνήλθε το Συμβούλιο σταθεροποίησης και σύνδεσης Ευρωπαϊκής Ένωσης–Κροατίας. Εξέφρασε την ικανοποίησή του για την πρόοδο κατά τις προενταξιακές διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ένωσης και της Κροατίας. Σημείωσε ότι απαιτούνται συμπληρωματικές εργασίες σε τομείς όπως η μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης, η καταπολέμηση της δωροδοκίας, η επιστροφή των προσφύγων και οι κρατικές ενισχύσεις.

⁽¹⁾ COM(2008) 671.

⁽²⁾ COM(2008) 850.

⁽³⁾ COM(2008) 674 και SEC(2008) 2699.

Η κοινοβουλευτική επιτροπή σταθεροποίησης και σύνδεσης συνήλθε στις 29 και 30 Απριλίου καθώς και στις 6 και 7 Οκτωβρίου.

Όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης, κατά τα τέλη του 2008 ανοίχτηκαν 22 από τα 35 κεφάλαια διαπραγματεύσεως, επτά από τα οποία έκλεισαν προσωρινά.

Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης της 5ης Νοεμβρίου ⁽¹⁾, η Κροατία συνέχισε να τηρεί τα πολιτικά κριτήρια της Κοπεγχάγης και διαθέτει μια βιώσιμη οικονομία αγοράς. Έχει βελτιώσει την ικανότητά της ανάληψης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την προσχώρηση. Λαμβανομένης υπόψη της συνολικής προόδου, θα πρέπει να καταστεί δυνατή η μετάβαση στο τελικό στάδιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης με την Κροατία, μέχρι το τέλος του 2009, με την επιφύλαξη ότι η χώρα αυτή θα πληροί όλους τους απαιτούμενους όρους. Υπ' αυτή την προοπτική, η Επιτροπή προτείνει έναν ενδεικτικό χάρτη πορείας για την ολοκλήρωση των τεχνικών διαπραγματεύσεων.

Η Κροατία πρέπει ωστόσο να συνεχίσει τις προσπάθειές της μεταρρύθμισης, ιδίως όσον αφορά το δικαστικό σύστημα και τη δημόσια διοίκηση, την καταπολέμηση της δωροδοκίας και του οργανωμένου εγκλήματος, την προώθηση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων συμπεριλαμβανομένης και της επιστροφής των προσφύγων, τη συνέχιση των δικών για τα εγκλήματα πολέμου και την πρόσβαση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία (ΔΠΔΠΓ) στα έγγραφα στην Κροατία. Η χώρα πρέπει επίσης να καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων.

Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

Η κοινοβουλευτική επιτροπή σταθεροποίησης και σύνδεσης Ευρωπαϊκής Ένωσης-πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας συνήλθε στις 27 Νοεμβρίου, το δε Συμβούλιο σταθεροποίησης και σύνδεσης συνήλθε στις 8 Δεκεμβρίου.

Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης της 5ης Νοεμβρίου ⁽²⁾, ακόμα και αν η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας πραγματοποίησε ορισμένες προόδους κατά το παρελθόν έτος, η χώρα εξακολουθεί να μην πληροί τα πολιτικά κριτήρια της Κοπεγχάγης και τις προτεραιότητες-κλειδιά της εταιρικής σχέσης για την προσχώρηση. Η χώρα πρέπει ιδίως να εγγυηθεί τη διεξαγωγή ελεύθερων και δίκαιων εκλογών και να βελτιώσει το διάλογο μεταξύ των κυρίων πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών φορέων, ώστε να επιτρέψει την ομαλή λειτουργία των θεσμών και να επιταχύνει το ρυθμό των μεταρρυθμίσεων.

Όσον αφορά τα οικονομικά κριτήρια, η οικονομία της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας παγιώθηκε κατά το παρελθόν έτος, η δε χώρα προόδευσε προς την εγκαθίδρυση μιας βιώσιμης οικονομίας αγοράς. Η χώρα προόδευσε επίσης

⁽¹⁾ COM(2008) 674 και SEC(2008) 2694.

⁽²⁾ COM(2008) 674 και SEC(2008) 2695.

όσον αφορά την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας της με την έννομο τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δυνάμει υποψήφιες χώρες

Αλβανία

Στις 25 Ιουνίου συνήλθε η κοινοβουλευτική επιτροπή σταθεροποίησης και σύνδεσης Ευρωπαϊκής Ένωσης–Αλβανίας. Σε μια κοινή δήλωση ενθάρρυνε τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να κυρώσουν τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης. Έχει εξάλλου ήδη επισημανθεί πρόοδος στους τομείς-κλειδιά της μεταρρύθμισης. Θα πρέπει όμως να καταβληθούν προσπάθειες στον τομέα της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της δωροδοκίας και του οργανωμένου εγκλήματος. Η Επιτροπή επεσήμανε επίσης ότι η Αλβανία συμβάλλει στη διατήρηση της σταθερότητας στην περιοχή.

Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης της 5ης Νοεμβρίου ⁽¹⁾, η Αλβανία συνέχισε να προωθεί τις ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις του δικαστικού μηχανισμού και του εκλογικού συστήματος. Ωστόσο, η υπεροχή του δικαίου και η εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας των κρατικών θεσμών πρέπει να ενισχυθούν ακόμα περισσότερο, ώστε να επιτρέψουν την αποτελεσματική λειτουργία του πολιτικού συστήματος. Η Αλβανία πρέπει επιπλέον να εξασφαλίσει μια ορθή προετοιμασία και διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών του 2009.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη

Μετά τις προόδους που πραγματοποιήθηκαν στους τέσσερις τομείς-κλειδιά που είχε καθορίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2005 ⁽²⁾, υπογράφηκαν στις 16 Ιουνίου μια συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη καθώς και μια ενδιάμεση συμφωνία ⁽³⁾ σχετικά με το εμπόριο και τα συνοδευτικά μέτρα.

Η συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης έχει ως στόχο τη στήριξη των προσπαθειών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης για την ενίσχυση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου και την ολοκλήρωση της μετάβασης προς μια οικονομία αγοράς. Επιδιώκει επίσης το στόχο της ανάπτυξης στενών πολιτικών σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, καθώς και την προοδευτική επεξεργασία μιας ζώνης ελευθέρων συναλλαγών.

⁽¹⁾ COM(2008) 674 και SEC(2008) 2692.

⁽²⁾ Μεταρρύθμιση της αστυνομίας, πλήρης συνεργασία με το ΔΠΔΠΓ, νομοθεσία για τη δημόσια ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, νομοθετικό πλαίσιο και διοικητικές ικανότητες για την ορθή εκτέλεση της ΣΣΣ.

⁽³⁾ Απόφαση 2008/474/ΕΚ (ΕΕ L 169 της 30.6.2008).

Η ενδιάμεση συμφωνία (που άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου) έχει ως στόχο να θέσει το συντομότερο δυνατό σε εφαρμογή τις διατάξεις της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, βάσει της αμοιβαιότητας και των αμοιβαίων συμφερόντων.

Το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης κανονισμό ⁽¹⁾ που καθορίζει τις διαδικασίες για την έγκριση των λεπτομερειών εφαρμογής ορισμένων διατάξεων που περιλαμβάνονται στις δύο συμφωνίες.

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπέβαλαν, στις 31 Οκτωβρίου, κοινή έκθεση για τη μελλοντική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη επισημαίνοντας τη σημασία μιας ενισχυμένης δέσμευσης της Ένωσης έναντι της χώρας αυτής.

Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης της 5ης Νοεμβρίου ⁽²⁾, εκτός από τις προόδους που έχουν συμβάλει στην υπογραφή της ΣΣΣ, είναι πλέον επείγουσα για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη η επίτευξη της απαιτούμενης πολιτικής συναίνεσης και της προόδου στις μεταρρυθμίσεις, με στόχο ιδίως ενόψει τον μεγαλύτερο έλεγχο της διακυβέρνησής της. Η χώρα πρέπει να καθορίσει μια κοινή άποψη σχετικά με τον προσανατολισμό της, ώστε να εξασφαλίσει την ορθή λειτουργία των θεσμών της, να θεσπίσει τις πλέον λειτουργικές και αποτελεσματικές κρατικές δομές και να εκφράσει ενιαία άποψη όσον αφορά τα ζητήματα που έχουν σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μαυροβούνιο

Η ενδιάμεση συμφωνία Ευρωπαϊκής Κοινότητας–Μαυροβουνίου σχετικά με το εμπόριο και τα συνοδευτικά μέτρα άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου, η δε εφαρμογή της πραγματοποιείται κατά τρόπο ικανοποιητικό.

Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης της 5ης Νοεμβρίου ⁽³⁾, το Μαυροβούνιο επέτυχε πρόοδο όσον αφορά την πλήρωση των πολιτικών κριτηρίων, βελτιώνοντας το νομοθετικό του πλαίσιο και αναπτύσσοντας τις θεσμικές του υποδομές. Θα πρέπει ωστόσο να συνεχιστεί η μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, να παγιωθεί το κράτος δικαίου και να ενισχυθεί η καταπολέμηση της δωροδοκίας και του οργανωμένου εγκλήματος.

Στις 15 Δεκεμβρίου το Μαυροβούνιο υπέβαλε επίσημα αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

⁽¹⁾ ΕΕ L 169 της 30.6.2008.

⁽²⁾ COM(2008) 674 και SEC(2008) 2693.

⁽³⁾ COM(2008) 674 και SEC(2008) 2696.

Σερβία

Στις 29 Απριλίου υπογράφηκαν η συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης, καθώς και οι ενδιάμεσες συμφωνίες για το εμπόριο ⁽¹⁾. Το Συμβούλιο ωστόσο αποφάσισε ότι η εφαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας και η επικύρωση της ΣΣΣ θα υπόκειντο στην από μέρους του ομόφωνη αναγνώριση της πλήρους συνεργασίας της Σερβίας με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία. Το σερβικό Κοινοβούλιο κύρωσε εξάλλου τη συμφωνία της 9ης Σεπτεμβρίου.

Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 22ας Ιουλίου, εξέφρασε την ικανοποίησή του για τη σύλληψη του Radovan Karadžić, ο οποίος κατηγορείτο για γενοκτονία, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και εγκλήματα πολέμου, και ενθάρρυνε τη σερβική κυβέρνηση να συνεχίσει τις προσπάθειές της προς αυτή την κατεύθυνση. Η σύλληψη αυτή ακολούθησε εκείνη του Stojan Župljanin τον Ιούνιο, μειώνοντας σε δύο τους διαφυγόντες κατηγορούμενους (Ratko Mladić και Goran Hadžić).

Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης της 5ης Νοεμβρίου ⁽²⁾, η Σερβία πραγματοποίησε πρόοδο στο πλαίσιο των προσπαθειών που κατέβαλε για την πλήρωση των πολιτικών κριτηρίων. Επίσης, απέδειξε ότι είχε τη διοικητική ικανότητα να οδεύσει κατά τρόπο ουσιαστικό προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά τη διάρκεια του παρελθόντος έτους, οι μεταρρυθμίσεις ωστόσο καθυστέρησαν στο πλαίσιο εκλογικών εκστρατειών. Θα πρέπει να καταβληθούν επιπλέον προσπάθειες για να υπάρξει πρόοδος στη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την πρόληψη της δωροδοκίας.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, θα μπορούσε να επιτύχει το καθεστώς της υποψήφιας χώρας το 2009, με την επιφύλαξη της τήρησης των απαιτούμενων προϋποθέσεων. Η Σερβία πρέπει ουσιαστικά να επιβεβαιώσει τη θετική της εξέλιξη συγκεκριμενοποιώντας την πλήρη συνεργασία της με το ΔΠΔΠΓ και επιμένοντας στο πρόγραμμα μεταρρύθμισης της, πράγμα που θα της παράσχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει συγκεκριμένες προόδους σε πρωταρχικούς τομείς, όπως η ενίσχυση του κράτους δικαίου και η επιτάχυνση των οικονομικών και δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων.

Κοσσυφοπέδιο ⁽³⁾

Στις 18 Φεβρουαρίου, μετά την έκδοση από τη Συνέλευση του Κοσσυφοπεδίου ενός ψηφίσματος με το οποίο κηρύχθηκε η ανεξαρτησία του Κοσσυφοπεδίου (στις 17 Φεβρουαρίου), το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα στα οποία επισημαίνεται η ανάληψη υποχρέωσης από μέρους των κρατών μελών να λάβουν απόφαση σύμφωνα με τις εθνικές τους πρακτικές και το διεθνές δίκαιο, όσον αφορά τις σχέσεις τους με το Κοσσυφοπέδιο. Υπενθύμισε τη μακροχρόνια δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον

⁽¹⁾ COM(2007) 743 και COM(2007) 744.

⁽²⁾ COM(2008) 674 και SEC(2008) 2698.

⁽³⁾ Στο πλαίσιο του ψηφίσματος 1244 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

αφορά τη σταθερότητα στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων και επιβεβαίωσε ότι η Ένωση είναι έτοιμη να διαδραματίσει πρωταρχικό ρόλο στην ενίσχυση της σταθερότητας στην περιοχή αυτή.

Στο πλαίσιο της σφαιρικής προσέγγισης όσον αφορά το Κοσσυφοπέδιο, το Συμβούλιο αποφάσισε ⁽¹⁾, στις 4 Φεβρουαρίου, να συγκροτήσει μια αποστολή για την ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας ⁽²⁾ στους τομείς της αστυνομίας και του κράτους δικαίου (EULEX Κοσσυφοπέδιο), και να διορίσει έναν ειδικό εντεταλμένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Κοσσυφοπέδιο. Η αποστολή EULEX Κοσσυφοπέδιο έχει ως στόχο να βοηθήσει τις αρχές του Κοσσυφοπεδίου, πλαισιώνοντάς τες και παρέχοντάς τους συμβουλές σε όλους τους τομείς που έχουν σχέση με το κράτος δικαίου, ειδικότερα στους τομείς της αστυνομίας, της δικαιοσύνης, των τελωνείων και των σωφρονιστικών υπηρεσιών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 19ης και 20ής Ιουνίου επιβεβαίωσε την ευρωπαϊκή προοπτική του Κοσσυφοπεδίου.

Σύμφωνα με την έκθεση παρακολούθησης της 5ης Νοεμβρίου ⁽³⁾, το σύνταγμα που εξέδωσε τον Απρίλιο το Κοσσυφοπέδιο είναι σύμφωνο προς τους ευρωπαϊκούς κανόνες. Εκδόθηκε επίσης ικανός αριθμός σημαντικών νόμων. Η ενίσχυση των θεσμών και του κράτους δικαίου και η εντατικοποίηση του διαλόγου και της συμφιλίωσης μεταξύ των κοινοτήτων εξακολουθούν να αποτελούν μείζονες προκλήσεις.

Η Επιτροπή, σε μια μελέτη σκοπιμότητας που προβλέπεται για το φθινόπωρο 2009, θα εξετάσει τα μέσα ενίσχυσης της πολιτικής και κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης του Κοσσυφοπεδίου και το πώς αυτό μπορεί να προσδεύσει, σε συνδυασμό με την υπόλοιπη περιοχή, προς την ενσωμάτωσή του στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης.

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία

Στις 13 Μαρτίου το Συμβούλιο παρέτεινε για ένα χρόνο την ισχύ των μέτρων περιορισμού των ταξιδιών ατόμων που ασκούν δραστηριότητες που μπορεί να βοηθήσουν άτομα κατά των οποίων έχει απαγγελθεί κατηγορία από το ΔΠΔΠΓ να συνεχίσουν να διαφεύγουν της δικαιοσύνης ⁽⁴⁾. Στις 15 Σεπτεμβρίου εξέδωσε απόφαση ⁽⁵⁾ για την απόσυρση από τον πίνακα ονομάτων ορισμένων ατόμων που συνδέονταν με τον Radovan Karadžić.

⁽¹⁾ Κοινή δράση 2008/124/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 42 της 16.2.2008).

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 4, τίτλος «Ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας και ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας», επιμέρους τίτλος «Συμβολή στη σταθερότητα στα Βαλκάνια και στον Νότιο Καύκασο», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ COM(2008) 674 και SEC(2008) 2697.

⁽⁴⁾ Κοινή θέση 2008/223/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 70 της 14.3.2008).

⁽⁵⁾ Απόφαση 2008/732/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 247 της 16.9.2008).

Ο πίνακας ατόμων στα οποία έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα (δέσμευση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων) τροποποιήθηκε στις 28 Ιουλίου ⁽¹⁾, και κατόπιν στις 29 Σεπτεμβρίου ⁽²⁾.

Άλλες πληροφορίες σχετικά με το ΔΠΔΠΓ υπάρχουν στο τμήμα 4, τίτλος «Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας», επιμέρους τίτλος «Εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας», του παρόντος κεφαλαίου.

Τουρκοκυπριακή κοινότητα

Το Συμβούλιο τροποποίησε στις 16 Ιουνίου τον «κανονισμό της πράσινης γραμμής» ⁽³⁾, με σκοπό την περαιτέρω διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών με τη νήσο Κύπρο ⁽⁴⁾. Στις 27 Αυγούστου εξέδωσε την ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού αυτού και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του ⁽⁵⁾.

Στις 15 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε εξάλλου τη δεύτερη ετήσια έκθεση 2007 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ⁽⁶⁾ για τη σύσταση μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας ⁽⁷⁾.

Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας

Γενικές πτυχές

Μια γενική άποψη της εξέλιξης το 2007 των σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εταίρων της τους οποίους αφορά η ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας (ΕΠΓ) παρουσιάστηκε σε ανακοίνωση της Επιτροπής της 3ης Απριλίου ⁽⁸⁾. Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά οι ουσιαστικές πρόοδοι που έχουν επιτύχει οι χώρες εταίροι, καθώς και οι τομείς στους οποίους απαιτούνται επιπλέον προσπάθειες. Στην ανακοίνωση επισυνάπτονται επίσης οι εθνικές εκθέσεις παρακολούθησης, καθώς και μια τομεακή έκθεση.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 738/2008 (ΕΕ L 201 της 30.7.2008).

⁽²⁾ Κοινή θέση 2008/761/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 260 της 30.9.2008).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 866/2004 (ΕΕ L 161 της 30.4.2004).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 587/2008 (ΕΕ L 163 της 24.6.2008).

⁽⁵⁾ COM(2008) 529.

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 389/2006 (ΕΕ L 65 της 7.3.2006).

⁽⁷⁾ COM(2008) 551.

⁽⁸⁾ COM(2008) 164.

Ευρωπαϊκό μέσο γειτονίας και εταιρικών σχέσεων

Βάσει των πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων για χρονική περίοδο 2007–2010, η Επιτροπή ενέκρινε, κατά τη διάρκεια του έτους, ετήσια προγράμματα δράσης για τις χώρες εταίρους του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης (ENPI) ⁽¹⁾, καθώς και τα περιφερειακά προγράμματα δράσης για την περιοχή της Ανατολικής Ευρώπης και της νότιας Μεσογείου. Συνολικά, για το 2008, αποφασίστηκε η χορήγηση ποσού περίπου 1,735 δισ. EUR για σχέδια και προγράμματα βοήθειας υπέρ των χωρών αυτών, εκ των οποίων 447 εκατ. EUR για τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και περίπου 1,160 δισ. EUR για τις χώρες της νότιας Μεσογείου. Ποσό 128 εκατ. EUR εγκρίθηκε για τη διασυνοριακή συνεργασία.

Όσον αφορά τα διμερή προγράμματα υπέρ της Ανατολικής Ευρώπης και του Νοτίου Καυκάσου, αυτά επικεντρώνονται μεταξύ άλλων στη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης (Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Γεωργία), στον υγειονομικό τομέα (Μολδαβία), στις δράσεις αποκατάστασης (ζώνη ρωσογεωργιανής διένεξης) και των συνοριακών ελέγχων (Ανατολική Ευρώπη).

Κατά τη διάρκεια του έτους προωθήθηκαν επίσης διάφορα περιφερειακά προγράμματα προς αντιμετώπιση προκλήσεων κοινού ενδιαφέροντος όπως: η ενεργειακή ασφάλεια και αποτελεσματικότητα, η προστασία του περιβάλλοντος, η ασφάλεια των μεταφορών και η διασύνδεση των δικτύων (για τις χώρες της ανατολικής ζώνης γειτονίας), η δικαιοσύνη και τα μεταναστευτικά ρεύματα, η προώθηση των επενδύσεων, η πολιτιστική κληρονομιά και η ισότητα των φύλων (για τις χώρες της νότιας ζώνης γειτονίας). Επίσης, εγκρίθηκαν τέσσερα νέα σχέδια προς στήριξη της προώθησης της νέας πρωτοβουλίας «Ένωση για τη Μεσόγειο» (βλέπε κατωτέρω): η απορρύπανση της Μεσογείου, οι θαλάσσιες και επίγειες οδοί, η προστασία των πολιτών και το σχέδιο ηλιακής ενέργειας. Σε όλη τη γειτονική περιοχή προβλέπονται δραστηριότητες ενημέρωσης και επικοινωνίας, ιδίως σε σχέση με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Οι δραστηριότητες θεσμικής αδελφοποίησης συνέχισαν να αναπτύσσονται ταχέως με όλες τις χώρες του ENPI, και προωθήθηκαν για πρώτη φορά στη Γεωργία και το Ισραήλ. Συνολικά, έντεκα γείτονες χώρες εφαρμόζουν σήμερα 85 επιχειρήσεις αδελφοποίησης (με συνολικό αριθμό 170 επιχειρήσεων υπό εκτέλεση ή υπό διαμόρφωση ή προσδιορισμό). Παράλληλα, το 2008 οργανώθηκαν περισσότερες από 100 εκδηλώσεις στο πλαίσιο του TAIEΧ (προγράμματος τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών). Επιπλέον, οι χώρες του ENPI τυγχάνουν από τον Ιούλιο της εφαρμογής του προγράμματος ενίσχυσης για τη βελτίωση της διοίκησης και της διαχείρισης (SIGMA).

Μετά τη θέσπιση ενός μέσου για τη συνεργασία όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια ⁽²⁾ και ενός μέσου σταθερότητας ⁽³⁾, η Επιτροπή ενέκρινε προγράμματα δράσης 2008 προσ-

⁽¹⁾ Χώρες εταίροι της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και Ρωσία.

⁽²⁾ Κανονισμός (Ευρατόμ) αριθ. 300/2007 (ΕΕ L 81 της 22.3.2007).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 (ΕΕ L 327 της 24.11.2006).

διορίζοντας τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες εφαρμογής των μέσων αυτών. Ποσό 71 εκατ. EUR εγκρίθηκε για προγράμματα στο τομέα της πυρηνικής ασφάλειας και ποσό 27 εκατ. EUR για προγράμματα μη διάδοσης όπλων.

Επίσης, η Επιτροπή ενέκρινε προγράμματα διασυνωριακής συνεργασίας (ΔΣ) 2007–2013 μεταξύ των εταίρων του ENPI και των κρατών μελών της Ένωσης για το 2008, συνολικού ύψους 907 εκατ. EUR. Κύριος στόχος τους είναι, ειδικότερα, η στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης ένθεν και ένθεν των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να μειωθούν οι διαφορές βιοτικού επιπέδου στις δύο πλευρές των συνόρων και να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που συνεπάγεται η διεύρυνση της Ένωσης.

Στο πλαίσιο της ΕΠΓ, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα στηρίζει επίσης προσπάθειες μεταρρύθμισης της Παλαιστινιακής Αρχής. Από τον Φεβρουάριο, το σχέδιο ανάπτυξης και μεταρρύθμισης χρηματοδοτείται από τον νέο ευρωπαϊστανικό μηχανισμό διαχείρισης και κοινωνικοοικονομικής ενίσχυσης (Pegase), που αντικαθιστά τον διεθνή προσωρινό μηχανισμό ⁽¹⁾.

Περιοχή του Εύξεινου Πόντου

Στο πλαίσιο της νέας πρωτοβουλίας περιφερειακής συνεργασίας με τίτλο «Συνεργία του Ευξείνου Πόντου», που ξεκίνησε τον Απρίλιο 2007 ⁽²⁾, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 19 Ιουνίου, έκθεση για το πρώτο έτος εφαρμογής της ⁽³⁾. Στην έκθεση αυτή αναφέρεται ότι τα πρώτα αποτελέσματα της συνεργίας αποδεικνύουν την πρακτική χρησιμότητα και το δυναμικό της κοινοτικής αυτής πρωτοβουλίας. Η συνέχιση της προόδου θα χρειαστεί ωστόσο την ενεργό συμμετοχή μεγάλου αριθμού φορέων τόσο από πλευράς κρατών μελών όσο και από πλευράς συμμετεχόντων κρατών του Ευξείνου Πόντου.

Το Ευρωπαϊκό Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο εξέδωσε κατ' αυτή την έννοια, στις 10 Ιουλίου, μια διερευνητική γνώμη, προβλέποντας τη σύσταση ενός δικτύου οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην περιοχή του Εύξεινου Πόντου.

Νότια Μεσόγειος

Το 2008 δόθηκε νέα ώθηση στις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εταίρων της της Μεσογείου. Το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την αρχή μιας Ένωσης για τη Μεσόγειο που θα περιλαμβάνει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα παράλια κράτη της Μεσογείου που δεν είναι μέλη της Ένωσης. Κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει στο Συμβούλιο τις απαιτούμενες προτάσεις για τον καθορισμό των λεπτομερειών

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 4, τίτλος «Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή», επιμέρους τίτλος «Κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ COM(2007) 160 (EE C 181 της 3.8.2007).

⁽³⁾ COM(2008) 391.

αυτής της ενισχυμένης εταιρικής σχέσης, ενόψει της συνόδου κορυφής του Ιουλίου, στο Παρίσι.

Σύμφωνα με την απόφαση που έλαβε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 20 Μαΐου, ανακοίνωση με τίτλο: «Η διαδικασία της Βαρκελώνης: Ένωση για τη Μεσόγειο» ⁽¹⁾, στην οποία παρουσιάζει τις κύριες κατευθύνσεις της διαδικασίας στόχος της οποίας είναι η προώθηση και η μεγαλύτερη διαφάνεια στις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους εταίρους της τής Μεσογείου. Πρόκειται ιδίως για την εγκαθίδρυση μιας συμπροεδρίας και γραμματείας, καθώς και μιας μόνιμης κοινής επιτροπής ευρωπαίων και μεσογείων αντιπροσώπων, της διεξαγωγής διετών διασκέψεων κορυφής των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, καθώς και συμπληρωματικών περιφερειακών και υποπεριφερειακών σχεδίων.

Οι προτάσεις που εκτίθενται στην ανακοίνωση υποβλήθηκαν κατά την εναρκτήρια σύνοδο κορυφής της Ένωσης για τη Μεσόγειο, που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι, στις 13 Ιουλίου. Με την ευκαιρία αυτή, εκδόθηκε κοινή δήλωση κατά τη συνεδρίαση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων.

Στη συνέχεια, τα οικονομικά και κοινωνικά συμβούλια, καθώς και οι ανάλογοι θεσμοί της ευρωμεσογειακής περιοχής συνήλθαν στο Ραμπάτ, από 14 έως 16 Οκτωβρίου. Το δίκτυο επέμεινε στην κοινωνική διάσταση των σχέσεων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και χωρών εταίρων. Συνέστησε σχετικά σε όλες τις πρωτοβουλίες, προγράμματα και σχέδια που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των μεσογειακών πολιτικών να λαμβάνεται υπόψη η κοινωνική διάσταση, απαραίτητο στοιχείο για τη βιώσιμη ανάπτυξη των χωρών εταίρων.

Οι υπουργοί εξωτερικών των 43 χωρών της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης συνήλθαν στη Μασσαλία, στις 3 και 4 Νοεμβρίου. Ενέκριναν την εντολή, τη δομή και τη θεσμική διακυβέρνηση της Ένωσης για τη Μεσόγειο. Με σκοπό την προώθηση της διαδικασίας περιφερειακής ολοκλήρωσης, καθόρισαν επίσης τις δραστηριότητες του προγράμματος εργασίας για το 2009. Στη συνέχεια, οι υπουργοί βιομηχανίας συνήλθαν στις 5 και 6 Νοεμβρίου, οι υπουργοί απασχόλησης στις 9 και 10 Νοεμβρίου και οι υπουργοί υγείας στις 17 Νοεμβρίου.

Σε ένα ειδικότερο πλαίσιο, πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, στις 8 Απριλίου, το πρώτο φόρουμ του Αγαδέρ για τις επενδύσεις. Οι ιθύνοντες των χωρών που έχουν υπογράψει τη συμφωνία (Αίγυπτος, Ιορδανία, Μαρόκο και Τυνησία) συνάντησαν τους πολιτικά αρμόδιους και τους εκπροσώπους επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό να δοθεί ώθηση στην περιφερειακή ολοκλήρωση και στις επενδύσεις της Ένωσης στη νότια Μεσόγειο.

Στον τομέα των διμερών σχέσεων, πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους πολλές συνεδριάσεις του Συμβουλίου σύνδεσης: με την Αλγερία (στις 10 Μαρτίου), την

(¹) COM(2008) 319 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

Αίγυπτο (στις 28 Απριλίου), το Ισραήλ (16 Ιουνίου), το Μαρόκο (13 Οκτωβρίου), την Ιορδανία (10 Νοεμβρίου), την Τουρκία (11 Νοεμβρίου). Κατά τις συνεδριάσεις αυτές πραγματοποιήθηκε πρόοδος κατά την εφαρμογή των σχεδίων δράσης της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και έγινε ιδίως αναφορά στις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με την ευκαιρία του Συμβουλίου σύνδεσης με το Μαρόκο, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενέκρινε σειρά μέτρων με στόχο την ενίσχυση της εταιρικής σχέσης με τη χώρα αυτή. Τα μέτρα αυτά αφορούν ειδικότερα τη συνεργασία σε θέματα πολιτικής και ασφάλειας, την προετοιμασία σφαιρικής και εμπειριστατωμένης συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών (ΣΕΣ), την προοδευτική ενσωμάτωση του Μαρόκου σε πολλές τομεακές πολιτικές της Ένωσης και την ανάπτυξη των ανταλλαγών μεταξύ των λαών. Το Μαρόκο έτυχε έτσι ενός «προηγμένου καθεστώτος» στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας.

Όσον αφορά τη συμφωνία σύνδεσης με το Ισραήλ, το Συμβούλιο υπέγραψε, στις 12 Φεβρουαρίου, ένα πρωτόκολλο στη συμφωνία αυτή με το οποίο καθορίζονται οι γενικές αρχές της συμμετοχής του Ισραήλ στα κοινοτικά προγράμματα ⁽¹⁾. Στις 15 Οκτωβρίου η Επιτροπή ενέκρινε εξάλλου πρόταση απόφασης ⁽²⁾ που προβλέπει τη δημιουργία μιας υποεπιτροπής «Ανθρώπινα δικαιώματα», για να βοηθήσει την εφαρμογή του σχεδίου δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ισραήλ της ΕΠΓ ⁽³⁾.

Εξάλλου, στις 24 Ιουλίου, η Επιτροπή έλαβε εντολή από το Συμβούλιο να διαπραγματευθεί με τη Λιβύη μια συμφωνία-πλαίσιο η οποία όταν αρχίσει να ισχύει θα διέπει τις σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης-Λιβύης σε θέματα πολιτικής, εμπορίου και συνεργασίας. Οι διαπραγματεύσεις άρχισαν ουσιαστικά τον Νοέμβριο.

Στις 12 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης σχετικά με την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της ευρωμεσογειακής συμφωνίας σύνδεσης με τη Συρία ⁽⁴⁾. Η προταθείσα αναθεωρημένη συμφωνία σύνδεσης μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Συρίας θα καθορίσει νέες διμερείς, στενότερες σχέσεις στο πλαίσιο της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης.

Στο πλαίσιο της ΕΠΓ, παρέχεται επίσης στήριξη στη διαδικασία οικονομικών, κοινωνικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων στον Λίβανο ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/372/ΕΚ (ΕΕ L 129 της 17.5.2008).

⁽²⁾ COM(2008) 646.

⁽³⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 4, τίτλος «Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή», επιμέρους τίτλος «Ισραήλ», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁴⁾ COM(2008) 853. Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 4, τίτλος «Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή», επιμέρους τίτλος «Συρία», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁵⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 4, τίτλος «Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή», επιμέρους τίτλος «Λίβανος», της παρούσας Έκθεσης.

Ανατολική Ευρώπη

Στις 3 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ανατολική εταιρική σχέση με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης ⁽¹⁾ (το Αζερμπαϊτζάν, την Αρμενία, τη Γεωργία, τη Λευκορωσία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία). Η πρόταση ενισχυμένης εταιρικής σχέσης περιλαμβάνει μια διμερή και μια πολυμερή πτυχή.

Η διμερής πτυχή έχει ως στόχο τη σύσφιξη των σχέσεων με την Ένωση και την προώθηση της σταθερότητας και της ευημερίας στις χώρες εταίρου. Περιλαμβάνει ιδίως τα ακόλουθα στοιχεία: την προοπτική συμφωνιών σύνδεσης και διαπραγματεύσεων με στόχο την εγκαθίδρυση ενισχυμένης και σφαιρικής ζώνης ελευθέρων συναλλαγών με κάθε χώρα, την προοδευτική απελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, τη στενότερη συνεργασία προς ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας, τη στήριξη των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών που έχουν ως στόχο τη μείωση των ανισοτήτων σε κάθε χώρα εταίρο.

Η πολυμερής πτυχή θα παράσχει ένα νέο πλαίσιο όπου θα μπορούν να αρθούν οι κοινές προκλήσεις, μέσω της δημιουργίας τεσσάρων θεματικών βάσεων: της δημοκρατίας, της ορθής διακυβέρνησης και της σταθερότητας· της οικονομικής ολοκλήρωσης και της σύγκλισης με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης· της ενεργειακής ασφάλειας· των διαπροσωπικών συμβάσεων. Συμπληρώνει τη «συνεργία του Ευξείνου Πόντου» με την οποία αντιμετωπίζονται ήδη αποτελεσματικά ευρύτερα περιφερειακά ζητήματα. Η Επιτροπή προτείνει η ανατολική εταιρική σχέση να ξεκινήσει την άνοιξη 2009.

Σε διμερές επίπεδο, η συνεδρίαση του Συμβουλίου συνεργασίας διεξήχθη στις 11 Μαρτίου με την Ουκρανία και στις 27 Μαΐου με τη Μολδαβία. Κατά τις συνεδριάσεις αυτές, η χαλάρωση του καθεστώτος θεωρήσεων και επανεισδοχής ⁽²⁾ (που ισχύει στις δύο χώρες από την 1η Ιανουαρίου 2008) έγινε ευνοϊκά δεκτή.

Όσον αφορά την Ουκρανία, η σύνοδο κορυφής μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας αυτής πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι, στις 9 Σεπτεμβρίου. Κατ' αυτή τη διάσκεψη κορυφής, εξεδόθη απόφαση για τη σύναψη το συντομότερο δυνατό μιας συμφωνίας σύνδεσης (της οποίας ένας από τους κύριους πυλώνες θα είναι μια ζώνη ελευθέρων συναλλαγών με την Ευρωπαϊκή Ένωση) ⁽³⁾. Η διάσκεψη κορυφής χαρακτηρίστηκε από την προώθηση ενός διαλόγου όσον αφορά τις θεωρήσεις εισόδου, υπό την προοπτική μακροπρόθεσμα ενός καθεστώτος αμοιβαίας εξαίρεσης από τις θεωρήσεις αυτές μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ουκρανίας.

⁽¹⁾ COM(2008) 823.

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 1, τίτλος «Διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και μετανάστευση», επιμέρους τίτλος «Θεωρήσεις, διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και εσωτερική κυκλοφορία», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 2, τίτλος «Διεθνές εμπόριο», επιμέρους τίτλος «Διμερείς διαπραγματεύσεις των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών», της παρούσας Έκθεσης.

Όσον αφορά τη Μολδαβία, το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 13 Οκτωβρίου, συμπεράσματα, εκφράζοντας την ικανοποίησή του για την επιτάχυνση της δυναμικής των σχέσεων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας αυτής. Δήλωσε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι διατεθειμένη να εμβαθύνει στις σχέσεις αυτές και να διαπραγματευθεί προσεχώς μια νέα φιλόδοξη συμφωνία με τη χώρα αυτή (η συμφωνία θα περιλαμβάνει το στόχο της θέσπισης μιας ζώνης ελευθέρων συναλλαγών).

Εξάλλου, μια εταιρική σχέση κινητικότητας που υπογράφηκε ⁽¹⁾ με τη Μολδαβία, στις 5 Ιουνίου, άνοιξε το δρόμο μιας στενής συνεργασίας στον τομέα της διαχείρισης των μεταναστευτικών ρευμάτων.

Όσον αφορά τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Λευκορωσίας, αυτές παρέμειναν στάσιμες, δεδομένου ότι το Συμβούλιο παρέτεινε, στις 7 Απριλίου, για ένα χρόνο τα περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων της χώρας αυτής ⁽²⁾.

Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την εξέλιξη της κατάστασης στη Λευκορωσία, πράγμα που οδήγησε σε πολλές δηλώσεις από μέρους του Συμβουλίου και της Επιτροπής και σε πολλά ψηφίσματα από μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέφρασε, ιδίως, τη λύπη της για το ότι η κατάσταση όσον αφορά τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου δεν βελτιώνεται στη χώρα αυτή.

Μετά τις βουλευτικές εκλογές της 28ης Σεπτεμβρίου και τις θετικές εξελίξεις που προηγήθηκαν των εκλογών —απελευθέρωση των τελευταίων πολιτικών κρατουμένων και έκκληση προς τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) να αποστείλει παρατηρητές για τις εκλογές αυτές—, το Συμβούλιο αξιολόγησε την κατάσταση στη Λευκορωσία. Επεσήμανε ορισμένες προόδους που επιτεύχθηκαν κατά την εκλογική εκστρατεία σε σχέση με προηγούμενες εκλογές, παρότι οι πρόσφατες εκλογές δεν ανταποκρίνονταν στα δημοκρατικά κριτήρια του ΟΑΣΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, στις 13 Οκτωβρίου, το Συμβούλιο κάλεσε για προοδευτική νέα ανάληψη δεσμεύσεων με τη Λευκορωσία. Για να ενθαρρύνει το διάλογο με τις αρχές της χώρας αυτής και τη λήψη θετικών μέτρων προς ενίσχυση της δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι δεν θα εφαρμοστούν για έξι μήνες —με δυνατότητα αναθεώρησης— οι απαγορεύσεις διαμονής που ισχύουν για ορισμένους ιθύνοντες.

Στις 9 Οκτωβρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για την κατάσταση στη Λευκορωσία. Κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να συνεχίσουν το διάλογο και να χαράξουν μια πολιτική όσον αφορά τη χώρα αυτή, που να στηρίζεται σε μια προοδευτική

(¹) IP/08/893.

(²) Κοινή θέση 2008/288/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 95 της 8.4.2008).

προσέγγιση η οποία να συνδυάζεται με στοιχεία αναφοράς, χρονοδιαγράμματα, ρήτρα αναθεώρησης και κατάλληλα χρηματοδοτικά μέσα.

Καύκασος

Στις 17 Ιανουαρίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για μια αποτελεσματικότερη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον Νότιο Καύκασο. Εκφράζει την ικανοποίησή του ότι το Αζερμπαϊτζάν, η Αρμενία και η Γεωργία αποτελούν τμήμα της ΕΠΓ και επισημαίνει τη γεωπολιτική σημασία των χωρών αυτών, ιδιαίτερα στον τομέα της ενέργειας. Το Κοινοβούλιο επιβεβαίωσε επίσης το ότι οι κύριοι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να ενθαρρυνθεί η μετατροπή των χωρών του Νότιου Καυκάσου σε κράτη ανοικτά, ειρηνικά, ασφαλή και σταθερά.

Μετά την ανοικτή διένεξη που ξέσπασε στη Γεωργία τον Αύγουστο, ένα έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνήλθε την 1η Σεπτεμβρίου, στις Βρυξέλλες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αυτό καταδίκασε τη μονομερή απόφαση της Ρωσίας να αναγνωρίσει την ανεξαρτησία της Αμπχαζίας και της Νότιας Οσετίας. Δήλωσε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη να αναλάβει δέσμευση, συμπεριλαμβανομένης και της επιτόπου παρουσίας, για να στηρίξει κάθε προσπάθεια προς ειρηνική και διαρκή λύση των διενέξεων στη Γεωργία. Επίσης, αποφάσισε να ενισχύσει τις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γεωργίας, συμπεριλαμβανομένης και της απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων και της ενδεχόμενης θέσπισης μιας πλήρους και εις βάθος ζώνης ελευθέρων συναλλαγών μόλις συγκεντρωθούν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επεσήμανε με ανησυχία τον αντίκτυπο της σημερινής κρίσης σε όλη την περιοχή. Θεώρησε ότι θα πρέπει να στηρίξει την περιφερειακή συνεργασία και να ενισχύσει τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους ανατολικούς της γείτονες, ιδίως μέσω της ανάπτυξης της «συνεργίας του Ευξείνου Πόντου» και της δημιουργίας μιας νέας «ανατολικής εταιρικής σχέσης».

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 3ης Σεπτεμβρίου, καταδίκασε σταθερά όλες τις λύσεις που συνεπάγονται βία. Ζήτησε από τη Ρωσία να σεβαστεί την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Γεωργίας.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο αποφάσισε, κατά τη συνεδρίασή του της 15ης και 16ης Σεπτεμβρίου, να προβλέψει μια αυτόνομη αποστολή επιτήρησης στη Γεωργία (EUMM Georgia) βάσει της ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Η αποστολή έχει αναλάβει να συμβάλει στη σταθεροποίηση και ρύθμιση της κατάστασης στις πληγείσες από τη διένεξη περιοχές, να επιτηρεί την ανάπτυξη των γεωργικών αστυνομικών δυνάμεων και την τήρηση των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Αποφάσισε επίσης να ορίσει έναν ειδικό εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κρίση στη Γεωργία ⁽¹⁾.

Επίσης, το Συμβούλιο έλαβε με ικανοποίηση υπό σημείωση τις ανακοινώσεις συνεισφορών που πραγματοποιήσαν τα κράτη μέλη με σκοπό να αναπτύξουν 340 παρατηρητές στη Γεωργία, καθώς και στις παρακείμενες ζώνες της Αμπχαζίας και της Νότιας Οσετίας, την 1η Οκτωβρίου. Έλαβε υπό σημείωση την πρόταση της Επιτροπής με στόχο την κινητοποίηση χρηματοδοτικής βοήθειας υπέρ της Γεωργίας, της τάξης των 500 εκατ. EUR, για τη χρονική περίοδο 2008–2010.

Η διεθνής διάσκεψη χορηγών για την ανασυγκρότηση της Γεωργίας πραγματοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου, στις Βρυξέλλες. Η πρόταση χορηγήσεων ανήλθε σε 3,45 δισ. EUR. Το Συμβούλιο, κατά τη συνεδρίασή του από 18 έως 20 Νοεμβρίου, ενέκρινε την πρόταση της Επιτροπής να παράσχει ταχέως βοήθεια στη Γεωργία, ύψους 50,7 εκατ. EUR, μετά την κρίση του καλοκαιριού 2008.

Στις 2 Δεκεμβρίου, το Συμβούλιο ενέκρινε διεθνή ανεξάρτητη διερευνητική αποστολή για τη διένεξη στη Γεωργία. Η αποστολή αυτή έχει ως στόχο να διερευνήσει τα αίτια και την εξέλιξη της διένεξης και από την άποψη του διεθνούς δικαίου, του ανθρωπιστικού δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τις κατηγορίες που προσάπτονται στο πλαίσιο αυτό.

Αρκτική

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 20 Νοεμβρίου, ανακοίνωση με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η περιοχή της Αρκτικής» ⁽²⁾. Η ανακοίνωση παρουσιάζει μια λεπτομερή γενική άποψη των συμφερόντων της Ένωσης στην περιοχή της Αρκτικής, η οποία περιλαμβάνει θέματα που αφορούν την αρμοδιότητα της Κοινότητας ή μια από κοινού αρμοδιότητα. Προτείνει δράσεις με τρεις κύριους στόχους: την προστασία και τη διαφύλαξη της Αρκτικής, την προώθηση της βιώσιμης εκμετάλλευσης των πόρων της, την ενίσχυση της πολυμερούς διακυβέρνησής της. Κατά συνέπεια, η παρούσα ανακοίνωση μπορεί να θεωρηθεί ως το πρώτο στάδιο μιας πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Αρκτική. Αποτελεί επίσης σημαντική πρόοδο στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής.

(1) Κοινές δράσεις 2008/736/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 248 της 17.9.2008), 2008/759/ΚΕΠΠΑ και 2008/760/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 259 της 27.9.2008). Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 4, τίτλος «Ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας και ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας», επιμέρους τίτλος «Συμβολή στη σταθερότητα στα Βαλκάνια και στον Νότιο Καύκασο», της παρούσας Έκθεσης.

(2) COM(2008) 763.

Σχέσεις με τη Ρωσία

Κατά τη σύνοδο κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη Ρωσία που πραγματοποιήθηκε στο Khanty Mansiisk (Ρωσία), στις 26 και 27 Ιουνίου, άρχισαν οι διαπραγματεύσεις για τη νέα συμφωνία μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ρωσίας, που θα αντικαταστήσει τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας (ΣΕΣΣ) του 1994, η οποία ισχύει από το 1997. Η νέα συμφωνία θα οικοδομηθεί με βάση τους σημερινούς «τέσσερις κοινούς χώρους» και τους συνδεδεμένους χάρτες πορείας του 2005, δηλαδή, τον κοινό οικονομικό χώρο, τον κοινό χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, τον κοινό χώρο εξωτερικής ασφάλειας και τον κοινό χώρο έρευνας και εκπαίδευσης.

Κατά τη σύνοδο κορυφής, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ρωσία συμφώνησαν επίσης να συνεργαστούν στο πλαίσιο των επτά κοινών προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας (ΔΣ), κατά τη χρονική περίοδο 2007–2013. Η Ρωσία και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα χορηγήσουν 122 και 307 εκατ. EUR αντιστοίχως, επιπλέον των συνεισφορών των κρατών μελών της Ένωσης και άλλων χωρών εταίρων.

Μετά τη διένεξη που ξέσπασε στη Γεωργία και τη στρατιωτική αντίδραση της Ρωσίας, το έκτακτο Συμβούλιο της 1ης Σεπτεμβρίου αποφάσισε να αναβάλει τις συνεδριάσεις του για τη διαπραγμάτευση συμφωνίας εταιρικής σχέσης, όσο δεν έχουν αποσυρθεί τα στρατεύματα στις θέσεις που κατείχαν πριν από τις 7 Αυγούστου.

Επίσης, ζήτησε να εξετάσει προσεκτικά και σε βάθος την κατάσταση και τις διάφορες διαστάσεις της σχέσης Ευρωπαϊκής Ένωσης–Ρωσίας, ιδίως υπό την προοπτική της διάσκεψης κορυφής της 14ης Νοεμβρίου, στη Νίκαια.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 15ης και 16ης Οκτωβρίου έλαβε με ικανοποίηση υπό σημείωση την απόσυρση των ρωσικών στρατευμάτων από τις παρακείμενες ζώνες της Αμπχαζίας και της Νότιας Οσετίας, καθώς και την έναρξη διεθνών συζητήσεων στη Γενεύη. Επίσης, ζήτησε τη συνέχιση μιας πλήρους και εμπειριστατωμένης αξιολόγησης των σχέσεων με τη Ρωσία.

Στις 5 Νοεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽¹⁾ για την επανεξέταση των σχέσεων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ρωσίας στους ακόλουθους τομείς: εμπορικές συναλλαγές και επενδύσεις, ενέργεια, εξωτερική ασφάλεια, ανθρώπινα δικαιώματα, δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια, έρευνα, παιδεία και πολιτισμός, χρηματοδοτική συνδρομή.

Μετά την ανακοίνωση αυτή, ξεκίνησαν εκ νέου κατά τη διάσκεψη κορυφής της 14ης Νοεμβρίου, στη Νίκαια, οι συνεδριάσεις για τη νέα συμφωνία μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ρωσίας.

(1) COM(2008) 740.

Σε γενικό πλαίσιο, η εφαρμογή των τεσσάρων κοινών χώρων που καθορίζονται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας συνεχίστηκε το 2008.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή και η Ρωσία υπέγραψαν, στις 26 Μαρτίου, ένα υπόμνημα που αφορά τα ζιζανιοκτόνα, το οποίο θα πρέπει να συμβάλει στη μείωση των εμπορικών εμποδίων για τις εξαγωγές προϊόντων διατροφής από την Ένωση προς τη Ρωσία (κοινός οικονομικός χώρος).

Επίσης, στις 24 και 25 Απριλίου εγκρίθηκε ένα σχέδιο συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα και του ρωσικού σώματος φυλάκων των συνόρων για τη χρονική περίοδο 2007–2010 (κοινός χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης).

Τα μόνιμα συμβούλια εταιρικής σχέσης (PPC) έλαβαν χώρα στους τομείς της ενέργειας (8 Οκτωβρίου), της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (24 και 25 Απριλίου και 14 και 15 Οκτωβρίου) και εξωτερικών υποθέσεων (28 Οκτωβρίου).

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Γενική Διεύθυνση Διεύρυνσης:
http://ec.europa.eu/enlargement/index_el.htm
- Γενική Διεύθυνση Εξωτερικών Σχέσεων:
http://ec.europa.eu/external_relations/index_fr.htm
- Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία:
<http://www.icty.org/>
- Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας:
http://ec.europa.eu/world/enp/index_fr.htm

Τμήμα 2

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στην παγκόσμια οικονομία

Πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να εξακολουθήσει να καταβάλλει προσπάθειες για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, να προωθεί την ακόμη μεγαλύτερη ελευθέρωση των παγκόσμιων συναλλαγών και το ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο και να αντιστέκεται στον προστατευτισμό. Η εξάλειψη ή η μείωση των υψηλών δασμών και των φραγμών μη δασμολογικού χαρακτήρα στις κοινοτικές εξαγωγές πρέπει να συνιστά μια από τις βασικές προτεραιότητες της εμπορικής πολιτικής της Ένωσης, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την ανάπτυξη.

Η στρατηγική της Επιτροπής στον τομέα αυτό συνίσταται στην επέκταση του ανταγωνιστικού χώρου για τις ευρωπαϊκές εταιρείες πέρα από τα φυσικά σύνορα της ενιαίας αγοράς, στην επέκταση του ρυθμιστικού χώρου της ενιαίας αγοράς, με την προώθηση της συνεργασίας σχετικά με τα πρότυπα και τις αξίες της Ευρώπης στον υπόλοιπο κόσμο, και στην εξασφάλιση της δυνατότητας να επωφελούνται από την ανοικτή αγορά οι ευρωπαίοι πολίτες.

Διεθνές εμπόριο

Γενικές πτυχές

Στις 27 Οκτωβρίου η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση στην οποία αξιολογείται η ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού εμπορίου σε μια εξελισσόμενη παγκόσμια οικονομία. Στην έκθεση διαπιστώνεται ότι από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 πραγματοποιήθηκε σημαντική ανακατανομή των μεριδίων αγοράς μεταξύ των χωρών με αναδυόμενες οικονομίες και των αναπτυγμένων χωρών, αλλά και μεταξύ των ίδιων των αναπτυγμένων χωρών. Σε αυτό το ανταγωνιστικό περιβάλλον, η Ένωση διατήρησε συνολικά το μερίδιο που κατέχει στην παγκόσμια αγορά. Εξακολουθεί να είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας μεταποιημένων προϊόντων στον κόσμο και δεσπόζει στις αγορές προϊόντων υψηλής ποιότητας. Η έκθεση διαπιστώνει ωστόσο ότι η Ένωση πρέπει να επικεντρώσει τις επενδύσεις της στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας και πρέπει να συνεχίσει να αυξάνει τα μερίδιά της στις αγορές των ταχέως αναπτυσσόμενων ασιατικών οικονομιών. Στην έκθεση ενισχύονται τα οικονομικά επιχειρήματα που υποστηρίζουν τη διεθνή εμπορική στρατηγική για την Ευρώπη την οποία ξεκίνησε το 2006 η Επιτροπή.

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και για βιώσιμη βιομηχανική πολιτική, η Επιτροπή θα προωθήσει το διεθνές εμπόριο φιλικών προς το περιβάλλον αγαθών και υπηρεσιών (1).

Πολυμερείς διαπραγματεύσεις: Γύρος της Ντόχα

Στο ψήφισμά του της 24ης Απριλίου σχετικά με τη μεταρρύθμιση του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς όλους τους ενδιαφερόμενους, ιδίως δε προς τις αναδυόμενες οικονομίες, να επιδείξουν ελαστικότητα προκειμένου να απεμπλακεί από το αδιέξοδο ο Γύρος της Ντόχα και να επιτευχθεί ολοκληρωμένη, ισόρροπη και επωφελής συμφωνία που θα ευνοεί τόσο την ανάκαμψη του διεθνούς εμπορίου και της παγκόσμιας μεγέθυνσης όσο και την ανάπτυξη των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών του πλανήτη.

Οι υπουργικές διαπραγματεύσεις για την ολοκλήρωση του Γύρου της Ντόχα πραγματοποιήθηκαν από 21 έως 30 Ιουλίου στη Γενεύη. Οι διαπραγματεύσεις αυτές κατέληξαν σε αδιέξοδο, λόγω διαφωνίας όσον αφορά την ακριβή διατύπωση ενός ειδικού μηχανισμού διασφάλισης που θα επιτρέπει σε μια αναπτυσσόμενη χώρα να αυξάνει τους δασμούς της σε περίπτωση διόγκωσης των εισαγωγών αγροτικών προϊόντων ύστερα από άνοιγμα της αγοράς το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Τον Δεκέμβριο οι πρόεδροι των ομάδων διαπραγμάτευσης για τη γεωργία και τα βιομηχανικά προϊόντα υπέβαλαν νέα κείμενα τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για να ληφθεί μια απόφαση σχετικά με τους τρόπους μείωσης των δασμών και με άλλες πτυχές των διαπραγματεύσεων που αφορούν τη γεωργία (εσωτερικές επιδοτήσεις και υποστήριξη εξαγωγών). Ωστόσο, ο γενικός διευθυντής του ΠΟΕ έκρινε ότι δεν συνέτρεχαν οι πολιτικοί όροι για να πραγματοποιηθεί υπουργική σύνοδος η οποία θα μπορούσε να καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με τους τρόπους αυτούς.

Το Συμβούλιο ενέκρινε τα συμπεράσματα σχετικά με τον Γύρο της Ντόχα κατά τη σύνοδό του της 15ης Σεπτεμβρίου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε σχετικά με το θέμα αυτό στο ψήφισμα της 9ης Οκτωβρίου.

Διμερείς διαπραγματεύσεις των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών

Οι διμερείς διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους με την Ινδία, τη Νότια Κορέα και τις χώρες του Συνδέσμου Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας, με βάση τις διαπραγματευτικές οδηγίες που εγκρίθηκαν τον Απρίλιο του 2007 από το Συμβούλιο.

(1) Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Καινοτομία και πολιτική για τις επιχειρήσεις», επιμέρους τίτλος «Πολιτική μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων», της παρούσας Έκθεσης.

Συνεχίστηκαν, επίσης, οι διαπραγματεύσεις με τις χώρες του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου, της Κεντρικής Αμερικής και της Κοινότητας των Άνδεων.

Τον Φεβρουάριο, μετά την προσχώρησή της στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, άρχισαν οι διαπραγματεύσεις με την Ουκρανία για μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας συμφωνίας σύνδεσης.

Στρατηγική πρόσβασης στην αγορά

Η εφαρμογή από το 2007 της νέας στρατηγικής για την πρόσβαση στην αγορά ⁽¹⁾ συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του έτους, με σκοπό να βελτιωθεί η πρόσβαση των ευρωπαϊών εξαγωγών στις ξένες αγορές. Η ενισχυμένη εταιρική σχέση μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών και των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων για τον εντοπισμό, την αντιμετώπιση και την εξάλειψη των εμπορικών φραγμών αποδείχθηκε αποτελεσματική. Το 2008, χάρη στις ομάδες εργασίας των εμπειρογνομόνων με αντικείμενο τους νέους τομείς (αυτοκινητοβιομηχανία, τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών, υπηρεσίες) και στη σύσταση ομάδων για την πρόσβαση στις αγορές σε 30 περίπου τρίτες χώρες, σημειώθηκε σημαντική πρόοδος.

Στις 16 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Έκθεση για την πρόσβαση στην αγορά και δημιουργία πλαισίου για αποτελεσματικότερη διεθνή κανονιστική συνεργασία» ⁽²⁾. Η ανακοίνωση αποτελεί την πρώτη έκθεση σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά. Προτείνει έναν τρόπο με τον οποίο θα επιτευχθεί ο στόχος της Ένωσης για άνοιγμα σε εσωτερικό και εξωτερικό επίπεδο, και, ιδίως, εξηγεί με ποιον τρόπο θα εξασφαλιστεί η ισότιμη και ανοικτή πρόσβαση στις αγορές των τρίτων χωρών που έχουν τη μέγιστη σημασία για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων μέσω της κανονιστικής συνεργασίας. Η έκθεση αποτελεί ένα περαιτέρω βήμα για την ανάπτυξη μιας ισχυρότερης εξωτερικής διάστασης της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση μετά το 2010.

Διακανονισμός διαφορών

Το 2008 η Ευρωπαϊκή Ένωση υπήρξε διάδικος σε 33 υποθέσεις εμπορικών διαφορών που υποβλήθηκαν στον ΠΟΕ (σε 15 ως ενάγουσα και σε 18 ως εναγόμενη). Στις περισσότερες από αυτές τις υποθέσεις η Ένωση είχε ως αντίδικο τις Ηνωμένες Πολιτείες (σε επτά ως ενάγουσα και σε πέντε ως εναγόμενη). Η σημαντικότερη εξακολουθεί να είναι η υπόθεση «Airbus/Boeing», που αφορά ισχυρισμούς χορήγησης επιδοτήσεων σε αυτούς τους κατασκευαστές αεροσκαφών.

⁽¹⁾ COM(2007) 183 (EE C 181 της 3.8.2007).

⁽²⁾ COM(2008) 874. Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 1, τίτλος «Στρατηγική της Λισαβόνας: εταιρική σχέση για την ανάπτυξη και την απασχόληση», της παρούσας Έκθεσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε, στις 9 Ιουλίου, ψήφισμα σχετικά με τη διαφορά αυτή. Τα Κοινοβούλιο τόνισε ότι υποστηρίζει πλήρως την προστασία των συμφερόντων της Ένωσης στη διαδικασία διευθέτησης της διαφοράς ενώπιον του ΠΟΕ. Εξέφρασε, ωστόσο, τις αμφιβολίες του για το κατά πόσον οι αποφάσεις του ΠΟΕ μπορούν να εξασφαλίσουν τη μακροπρόθεσμη λύση που χρειάζεται η αγορά ως βάση για μελλοντικό ειρηνικό και ισότιμο ανταγωνισμό στον τομέα αυτό, η οποία αντιθέτως μπορεί να εξασφαλιστεί με διαπραγματεύσιμη λύση.

Ενδεικτικά, οι άλλες διαφορές αφορούσαν μεταξύ άλλων: περιορισμούς στις εισαγωγές αναγομωμένων ελαστικών από τη Βραζιλία· την εφαρμογή παράνομων μέτρων από την Κίνα στις εισαγωγές ανταλλακτικών αυτοκινήτων· μέτρα σχετικά με την παροχή υπηρεσιών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης στην Κίνα· το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Ευρωπαϊκή Ένωση· τα αντίμετρα των Ηνωμένων Πολιτειών και του Καναδά στην υπόθεση «ΕΚ — ορμόνες»· την πρακτική αντιντάμπινγκ «μηδενισμός» στις Ηνωμένες Πολιτείες· ή τη δασμολογική μεταχείριση ορισμένων προϊόντων τεχνολογιών της πληροφορίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μέσα εμπορικής πολιτικής

Ο κανονισμός για τους εμπορικούς φραγμούς ⁽¹⁾ τροποποιήθηκε από το Συμβούλιο ⁽²⁾ στις 12 Φεβρουαρίου, ούτως ώστε να καταργηθεί η απαγόρευση για μια κοινοτική επιχείρηση να βασίζεται αποκλειστικά σε διμερείς συμφωνίες προκειμένου να εξαλειφθούν οι εμπορικοί φραγμοί.

Στις 11 Μαρτίου η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση έναρξης διαδικασίας εξέτασης σύμφωνα με τον προαναφερόμενο κανονισμό σχετικά με τους εμπορικούς φραγμούς, οι οποίοι συνίστανται στην απαγόρευση από τις ΗΠΑ της εμπορικής δραστηριότητας εταιρειών με έδρα στην αλλοδαπή στον τομέα των τυχερών παιχνιδιών στο διαδίκτυο, και στην εφαρμογή της ⁽³⁾.

Στις 4 Ιουλίου η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεσή της για το 2007 σχετικά με τις ενέργειες εμπορικής άμυνας τρίτων χωρών κατά της Κοινότητας ⁽⁴⁾. Στην έκθεση αυτή καταμετρά 147 μέτρα κατά της Κοινότητας στο τέλος του 2007, τα οποία προέρχονται κυρίως από τη Βραζιλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ινδία, την Κίνα, το Μεξικό, την Ουκρανία και την Τουρκία.

Στις 19 Δεκεμβρίου δημοσιεύτηκε η ετήσια έκθεση 2007 σχετικά με τις δραστηριότητες της Κοινότητας ⁽⁵⁾ στον τομέα του αντιντάμπινγκ, των μέτρων κατά των επιδοτήσεων

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 3286/94 (ΕΕ L 349 της 31.12.1994).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 125/2008 (ΕΕ L 40 της 14.2.2008).

⁽³⁾ ΕΕ C 65 της 11.3.2008.

⁽⁴⁾ COM(2008) 406.

⁽⁵⁾ COM(2008) 877.

και των μέτρων διασφάλισης. Στην έκθεση αυτή τονίζεται ότι το 2007 ο αριθμός των νέων υποθέσεων μειώθηκε σε σημαντικό βαθμό, όπως και ο αριθμός των ερευνών που περατώθηκαν χωρίς να επιβληθούν μέτρα. Ωστόσο, ο αριθμός των οριστικών και των προσωρινών μέτρων που επιβλήθηκαν πλησιάζει τον αντίστοιχο αριθμό του 2006. Όσον αφορά τις επανεξετάσεις, κατά τη διάρκεια του 2007 ανοίχθηκαν περισσότεροι φάκελοι απ' ό,τι κατά τη διάρκεια του προηγούμενου χρόνου.

Συστήματα προτιμήσεων

Στις 21 Ιανουαρίου το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽¹⁾ σχετικά με τη χορήγηση αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων για τη Μολδαβία. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει αδασολόγητη και χωρίς ποσοτώσεις πρόσβαση στις αγορές της ΕΕ για όλα τα προϊόντα καταγωγής Μολδαβίας, εκτός από ορισμένα γεωργικά προϊόντα για τα οποία προβλέπονται περιορισμένες παραχωρήσεις υπό τη μορφή απαλλαγής από τελωνειακούς δασμούς εντός του ορίου των δασμολογικών ποσοτώσεων ή μείωσης των τελωνειακών δασμών. Ο εν λόγω κανονισμός τροποποιήθηκε από το Συμβούλιο στις 20 Νοεμβρίου ⁽²⁾.

Στις 22 Ιουλίου το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽³⁾ για την επικαιροποίηση του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων (ΣΓΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2009–2011. Το ΣΓΠ επιτρέπει την πρόσβαση στην κοινοτική αγορά ορισμένων μεταποιημένων προϊόντων και ορισμένων γεωργικών προϊόντων καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών με πλήρη ή μερική απαλλαγή από τελωνειακούς δασμούς. Το ΣΓΠ αποτελείται από ένα γενικό καθεστώς που χορηγείται σε 176 δικαιούχους χώρες και εδάφη και δύο ειδικά καθεστώτα στα οποία λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών.

Στις 9 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση με την οποία χορηγείται σε 16 αναπτυσσόμενες χώρες αδασολόγητη πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος ΣΓΠ+ για την περίοδο 2009–2011. Το ΣΓΠ+ είναι ένα ειδικό καθεστώς κινήτρων για την αειφόρο ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 55/2008 (ΕΕ L 20 της 24.1.2008).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1210/2008 (ΕΕ L 328 της 6.12.2008).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 732/2008 (ΕΕ L 211 της 6.8.2008).

⁽⁴⁾ IP/08/1918.

Τομεακά θέματα

Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα

Μετά την προσχώρηση της Ουκρανίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, η Επιτροπή τροποποίησε ⁽¹⁾, στις 5 Ιουνίου, τον κανονισμό ⁽²⁾ περί κοινών κανόνων εισαγωγής ορισμένων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων καταγωγής τρίτων χωρών.

Στις 8 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση ⁽³⁾ σχετικά με την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή συμφωνίας με τη Λευκορωσία και για την τροποποίηση της υπάρχουσας συμφωνίας για το εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. Με την απόφαση αυτή, η τρέχουσα διμερής συμφωνία για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα παρατείνεται για ένα χρόνο έως την 31η Δεκεμβρίου 2009.

Το σύστημα διπλού ελέγχου για την Κίνα περατώθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2008, απελευθερώνοντας έτσι όλες τις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων από την Κίνα από 1ης Ιανουαρίου 2009. Η Επιτροπή ενέκρινε κοινοποίηση προς τους οικονομικούς φορείς για το θέμα αυτό στις 11 Δεκεμβρίου ⁽⁴⁾.

Προϊόντα χάλυβα

Στις 28 Ιανουαρίου το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽⁵⁾ για την κατάργηση του συστήματος διπλού ελέγχου όσον αφορά την εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα προϊόντων χάλυβα από την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Μετά την προσχώρηση της Ουκρανίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, το Συμβούλιο κατάργησε, στις 26 Μαΐου, τον κανονισμό για τη διαχείριση ορισμένων περιορισμών κατά την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων χάλυβα από την Ουκρανία ⁽⁶⁾.

Στις 24 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε κανονισμό ⁽⁷⁾ για την τροποποίηση των ποσοτικών ορίων για το έτος 2008 και τον καθορισμό ορίων για το έτος 2009 όσον αφορά την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων χάλυβα από τη Ρωσία.

Στις 8 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ⁽⁸⁾ για τον καθορισμό ποσοτικών ορίων στις εισαγωγές χάλυβα από το Καζαχστάν, με σκοπό την κάλυψη της ενδιάμεσης περιόδου από 1ης Ιανουαρίου 2009 έως την έναρξη ισχύος της νέας συμφωνίας στον

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 502/2008 (ΕΕ L 147 της 6.6.2008).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3030/93 (ΕΕ L 275 της 8.11.1993).

⁽³⁾ Απόφαση 2008/939/ΕΚ (ΕΕ L 335 της 13.12.2008).

⁽⁴⁾ ΕΕ C 316 της 11.12.2008.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 79/2008 (ΕΕ L 25 της 30.1.2008).

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 455/2008 (ΕΕ L 137 της 27.5.2008).

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1051/2008 (ΕΕ L 282 της 25.10.2008).

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1340/2008 (ΕΕ L 348 της 24.12.2008).

τομέα του χάλυβα ή έως την προσχώρηση του Καζαχστάν στον ΠΟΕ, εάν αυτό συμβεί νωρίτερα.

Τελωνειακή ένωση

Κατά τη διάρκεια του 2008 ολοκληρώθηκαν οι νομοθετικές εργασίες σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία ηλεκτρονικού τελωνειακού περιβάλλοντος και τη θέσπιση κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

Έτσι, η απόφαση για τη δημιουργία των ευρωπαϊκών ηλεκτρονικών τελωνείων ⁽¹⁾ εκδόθηκε στις 15 Ιανουαρίου. Η απόφαση αυτή προβλέπει μια σειρά μέτρων και προθεσμίες για την αντικατάσταση όλων των τελωνειακών διαδικασιών από εθνικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες που θα συνδέονται μεταξύ τους, καθώς και τη δημιουργία μιας κοινής ηλεκτρονικής πύλης.

Στις 23 Απριλίου εκδόθηκε ο κανονισμός για τη θέσπιση του εκσυγχρονισμένου κοινοτικού τελωνειακού κώδικα ⁽²⁾. Ο κώδικας αυτός αντικαθιστά τον σημερινό τελωνειακό κώδικα που χρονολογείται από το 1992, με σκοπό την προσαρμογή στις αλλαγές που σημειώθηκαν στο διεθνές εμπόριο. Αποσκοπεί στην απλοποίηση της νομοθεσίας και στην εκλογίκευση και μηχανοργάνωση των τελωνειακών διαδικασιών.

Στο πλαίσιο της συμπλήρωσης 40 χρόνων από τη δημιουργία της τελωνειακής ένωσης, την 1η Απριλίου η Επιτροπή πρότεινε μια στρατηγική για το μέλλον της ένωσης αυτής ⁽³⁾. Στο έγγραφο αυτό η Επιτροπή καταρτίζει έναν κατάλογο με τους ανανεωμένους στρατηγικούς στόχους και προτείνει μια συντονισμένη προσέγγιση για την ανάπτυξη νέων μεθόδων εργασίας και αρμοδιοτήτων των τελωνείων. Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 14ης Μαΐου, κάλεσε την Επιτροπή να εκπονήσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, ένα σχέδιο εφαρμογής έως το τέλος του 2009 για την επίτευξη αυτών των στρατηγικών στόχων.

Επίσης, το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 17 Μαρτίου, έναν κανονισμό ⁽⁴⁾ με σκοπό τη βελτίωση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών και έναν κανονισμό ⁽⁵⁾ για την προσαρμογή των τελωνειακών δασμών που εφαρμόζονται στα εμπορεύματα που αποστέλλονται σε μικροδέματα από ιδιώτες προς ιδιώτες ή περιέχονται στις προσωπικές αποσκευές ταξιδιωτών.

Στις 16 Ιουνίου το Συμβούλιο τροποποίησε τον κανονισμό σχετικά με τις κοινοτικές δασμολογικές ποσοστώσεις για το άνοιγμα νέων κοινοτικών δασμολογικών ποσοστώσεων

⁽¹⁾ Απόφαση αριθ. 70/2008/ΕΚ (ΕΕ L 23 της 26.1.2008).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 450/2008 (ΕΕ L 145 της 4.6.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 169 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 274/2008 (ΕΕ L 85 της 27.3.2008).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 275/2008 (ΕΕ L 85 της 27.3.2008).

με μηδενικούς δασμούς όσον αφορά συγκεκριμένες ποσότητες ορισμένων βιομηχανικών προϊόντων ⁽¹⁾ και τον κανονισμό για την προσωρινή αναστολή των αυτόνομων δασμών του κοινού δασμολογίου για ορισμένα βιομηχανικά και γεωργικά προϊόντα και προϊόντα αλιείας ⁽²⁾.

Επίσης, στις 7 Οκτωβρίου η Επιτροπή ενέκρινε έκθεση σχετικά με την τελική αξιολόγηση του προγράμματος «Τελωνεία 2007» ⁽³⁾, με την οποία επιβεβαιώθηκε ο θετικός αντίκτυπος του προγράμματος στις εργασίες των τελωνείων στην Ευρώπη. Το πρόγραμμα αυτό συνέβαλε στην ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των τελωνειακών διοικητικών αρχών των κρατών μελών και στη δημιουργία ενός ασφαλέστερου περιβάλλοντος για τους πολίτες, καθώς και στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας.

Τέλος, όσον αφορά την έκθεση της Επιτροπής για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης των τελωνείων για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης, το Συμβούλιο κάλεσε, στις 25 Σεπτεμβρίου, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παρουσιάσουν ένα νέο ευρωπαϊκό τελωνειακό σχέδιο για την καταπολέμηση των παραβάσεων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (ΔΠΙ) για την περίοδο 2009–2012.

Στον τομέα των διεθνών σχέσεων υπεγράφη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ιαπωνίας για την τελωνειακή συνεργασία και την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα, στις 28 Ιανουαρίου ⁽⁴⁾. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της πρώτης συνεδρίασης της μεικτής επιτροπής τελωνειακής συνεργασίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και Ιαπωνίας στις 11 Φεβρουαρίου, στις Βρυξέλλες.

Η Επιτροπή και η Κίνα ολοκλήρωσαν τις διαπραγματεύσεις ενόψει συμφωνίας για τον έλεγχο των εισαγωγών πρόδρομων ουσιών των ναρκωτικών (η υπογραφή προβλέπεται για το 2009) και τις διαπραγματεύσεις ενόψει τελωνειακού σχεδίου δράσης για την ενίσχυση των ΔΠΙ.

Τέλος, συνεχίστηκαν οι εργασίες για την εφαρμογή του κοινού σχεδίου Ευρωπαϊκής Ένωσης–Ρωσίας, που συμφωνήθηκε το 2007, με στόχο τη μείωση της συμφόρησης στα κοινά σύνορα.

Διατλαντικές σχέσεις

Η σύνοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένων Πολιτειών πραγματοποιήθηκε στο Βrdo (Σλοβενία) στις 10 Ιουνίου. Μεταξύ των κυριότερων θεμάτων που εξετάστηκαν ήταν η υποστήριξη της ανάπτυξης του Κοσσυφοπεδίου, η συνέχεια της πρωτοβουλίας για

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 556/2008 (ΕΕ L 160 της 19.6.2008).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 595/2008 (ΕΕ L 164 της 25.6.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 612.

⁽⁴⁾ Απόφαση 2008/202/ΕΚ (ΕΕ L 62 της 6.3.2008).

την ειρήνη στη Μέση Ανατολή που ξεκίνησε το 2007 στην Αννάπολη, η επεξεργασία μιας γενικής και δεσμευτικής συμφωνίας σχετικά με την κλιματική αλλαγή για την περίοδο μετά το 2012, η ανάπτυξη νέων μορφών βιώσιμης ενέργειας.

Συζητήθηκαν, επίσης, θέματα τα οποία έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο συνεργασίας στο πλαίσιο του Διατλαντικού Οικονομικού Συμβουλίου (το οποίο συστάθηκε στη σύνοδο κορυφής του 2007), όπως η συνεργασία στον οικονομικό τομέα και η μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων για τις επιχειρήσεις και από τις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Όσον αφορά τα διμερή θέματα, εξετάστηκε η επέκταση του αμερικανικού προγράμματος απαλλαγής από τη θεώρηση διαβατηρίων για αρκετά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽¹⁾.

Εξάλλου, στις 30 Μαρτίου τέθηκε σε ισχύ η συμφωνία για τις αεροπορικές μεταφορές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών. Επίσης, στις 30 Ιουνίου υπογράφηκε μια συμφωνία στον τομέα της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας⁽²⁾.

Σχέσεις με άλλες εκβιομηχανισμένες χώρες ή χώρες υψηλού εισοδήματος

Σύνοδος κορυφής της ομάδας G8

Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ομάδας G8 συναντήθηκαν στο Τογαιο (Ιαπωνία) από τις 7 έως τις 9 Ιουλίου. Την Ευρωπαϊκή Ένωση εκπροσώπησε ο πρόεδρος της Επιτροπής. Οι ηγέτες της ομάδας G8 εξέτασαν κυρίως τα θέματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή, την ανάπτυξη, την παγκόσμια οικονομία και την άνοδο των τιμών των ειδών διατροφής και της ενέργειας, υπογραμμίζοντας την ανάγκη να δοθεί μια συντονισμένη διεθνής απάντηση στις προκλήσεις αυτές.

Ιαπωνία

Η σύνοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ιαπωνίας πραγματοποιήθηκε στο Τόκιο (Ιαπωνία) στις 23 Απριλίου. Επίκεντρο των συζητήσεων, μεταξύ άλλων, ήταν η ενίσχυση της συνεργασίας για την αντιμετώπιση των σημαντικότερων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η διεθνής κοινότητα, ιδίως για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, και η υλοποίηση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας (ΑΣΧ), ιδίως στην Αφρική. Η σύνοδος εξέτασε τις διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ντόχα, τις παγκόσμιες οικονομικές

(1) Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 1, τίτλος «Διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και μετανάστευση», επιμέρους τίτλος «Θεωρήσεις, διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και εσωτερική κυκλοφορία», της παρούσας Έκθεσης.

(2) Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Μεταφορές», επιμέρους τίτλος «Διεθνής συνεργασία» της παρούσας Έκθεσης.

προοπτικές και τα περιφερειακά ζητήματα. Συζητήθηκαν, επίσης, οι διμερείς σχέσεις (όπως η βελτίωση των εμπορικών και οικονομικών δεσμών, η συνεργασία στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας και η πλήρης αμοιβαιότητα όσον αφορά την απαλλαγή από τη θεώρηση διαβατηρίων). Κατά τη διάρκεια της συνόδου εγκρίθηκε κοινή δήλωση η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ένα παράρτημα σχετικά με τη συνεργασία σε θέματα ασφάλειας και προστασίας των καταναλωτών.

Στις 30 Ιανουαρίου ⁽¹⁾ υπογράφηκε, εξάλλου, συμφωνία συνεργασίας Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ιαπωνίας για τελωνειακά θέματα.

Νότια Κορέα

Στις 14 Μαΐου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση με την οποία εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να διαπραγματευτεί την επικαιροποίηση της συμφωνίας-πλαίσιου του 2001 για το εμπόριο και τη συνεργασία με τη Νότια Κορέα ⁽²⁾. Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν τον Ιούνιο.

Στις διαπραγματεύσεις, που είχαν ξεκινήσει τον Μάιο του 2007, ενόψει μιας συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Νότιας Κορέας σημειώθηκε ουσιαστική πρόοδος κατά τη διάρκεια του 2008 με την πραγματοποίηση δύο γύρων διαπραγματεύσεων και τακτικών συνεδριάσεων σε επίπεδο υπουργών, διαπραγματευτών και εμπειρογνομόνων.

Εξάλλου, μια συμφωνία συνεργασίας για θέματα ανταγωνιστικών πρακτικών και μια οριζόντια συμφωνία για θέματα αεροπορικών υπηρεσιών μονογράφηκαν αντίστοιχα τον Σεπτέμβριο και τον Νοέμβριο.

Καναδάς

Η σύνοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης και Καναδά πραγματοποιήθηκε στο Κεμπέκ στις 17 Οκτωβρίου. Η ημερήσια διάταξη ήταν επικεντρωμένη στην οικονομική κρίση και την παγκόσμια οικονομία, στην ενίσχυση των οικονομικών σχέσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης και Καναδά, καθώς και σε περιφερειακά θέματα.

Η σύνοδος έδωσε ισχυρή πολιτική ώθηση για τον άμεσο καθορισμό πλαισίου για μια νέα εταιρική σχέση που θα τόνώσει την οικονομική ολοκλήρωση Ευρωπαϊκής Ένωσης και Καναδά.

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 2, τίτλος «Τελωνειακή ένωση», της παρούσας Έκθεσης.

⁽²⁾ ΕΕ L 90 της 30.3.2001.

Κατά τη διάρκεια της συνόδου αυτής δόθηκε, επίσης, η ευκαιρία για να ξεκινήσουν κοινές πρωτοβουλίες και να τονωθεί η συνεργασία σχετικά με τις σύγχρονες προκλήσεις (όπως η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια, η ενέργεια και η προστασία του περιβάλλοντος).

Νέα Ζηλανδία

Στις 30 Απριλίου πραγματοποιήθηκε στη Λιουμπλιάνα συνάντηση της υπουργικής τριόγκας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Νέας Ζηλανδίας. Στη συνάντηση αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Νέα Ζηλανδία διαπίστωσαν με ικανοποίηση την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή της νέας κοινής δήλωσης για τις μεταξύ τους σχέσεις και τη συνεργασία (εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2007). Θέμα των συζητήσεων αυτών ήταν, επίσης, διεθνή και περιφερειακά θέματα.

Αυστραλία

Ένα νέο πλαίσιο εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αυστραλίας, που θα αποτελέσει τη βάση των διμερών σχέσεων για τα επόμενα χρόνια, εγκρίθηκε στις 29 Οκτωβρίου. Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει ένα σχέδιο δράσης που αφορά κυρίως την ασφάλεια και τη συνεργασία ενάντια στην τρομοκρατία, τη συνεργασία στις περιοχές της Ασίας και του Ειρηνικού, την παιδεία, την επιστήμη και την τεχνολογία, καθώς και τη συνεργασία στους τομείς του περιβάλλοντος, της κλιματικής αλλαγής και της ενέργειας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Αυστραλία υπέγραψαν, επίσης, μια συμφωνία στον τομέα της αεροπορίας (στις 29 Απριλίου) ⁽¹⁾ και μια συμφωνία σχετικά με τα στοιχεία των φακέλων των επιβατών (στις 30 Ιουνίου) ⁽²⁾.

Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος και χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών

Στις 28 Ιανουαρίου το Συμβούλιο συνήψε δύο συμφωνίες με την Ελβετία σχετικά με τη συμμετοχή στο κεκτημένο του Σένγκεν και σχετικά με τη συμμετοχή στο κεκτημένο του Δουβλίνου/Eurodac. Με την πρώτη συμφωνία η Ελβετία συνδέεται με το χώρο Σένγκεν ⁽³⁾, ενώ η δεύτερη συμφωνία αφορά τα κριτήρια και τους μηχανισμούς καθορισμού του αρμόδιου κράτους για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε ένα κράτος μέλος. Η Ελβετία συνδέθηκε με το χώρο Σένγκεν στις 12 Δεκεμβρίου ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ IP/08/660.

⁽²⁾ Απόφαση 2008/651/ΚΕΠΠΑ/ΔΕΥ (ΕΕ L 213 της 8.8.2008).

⁽³⁾ ΕΕ L 53 της 27.2.2008.

⁽⁴⁾ Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 1, τίτλος «Διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και μετανάστευση», επιμέρους τίτλος «Διεύρυνση του χώρου Σένγκεν», της παρούσας Έκθεσης.

Επίσης, στις 18 Απριλίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με σκοπό τη διευθέτηση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετίας και του Λιχτενστάιν του τρόπου συμμετοχής των κρατών αυτών στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα.

Στις 24 Ιουλίου το Συμβούλιο ενέκρινε, επίσης, μια συμφωνία μεταξύ της Eurojust και της Ελβετίας με σκοπό τη διεύρυνση της συνεργασίας τους σε θέματα καταπολέμησης του διεθνούς εγκλήματος.

Στις 24 Οκτωβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε, επίσης, απόφαση σχετικά με την υπογραφή πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ελβετίας και του Λιχτενστάιν σχετικά με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς καθορισμού του αρμόδιου κράτους για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε ένα κράτος μέλος, στην Ελβετία ή το Λιχτενστάιν ⁽¹⁾.

Εξάλλου, οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ελβετίας με σκοπό την πλήρη απελευθέρωση των γεωργικών συναλλαγών ξεκίνησαν στις 4 Νοεμβρίου ⁽²⁾.

Στις 10 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης σχετικά με την υπογραφή και τη σύναψη συμφωνίας συνεργασίας με το Λιχτενστάιν για την καταπολέμηση της απάτης και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών τους συμφερόντων ⁽³⁾. Κατά τη σύνοδό του στις 18 και 19 Δεκεμβρίου, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση για τη σύναψη ίδιου τύπου συμφωνίας με την Ελβετία.

Σχέσεις με τις χώρες με αναδυόμενη οικονομία

Κίνα

Στις 25 Απριλίου ⁽⁴⁾ ξεκίνησαν οι συνομιλίες υψηλού επιπέδου μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κίνας για θέματα οικονομίας και εμπορίου. Αυτός ο νέος μηχανισμός συνομιλιών (εγκρίθηκε στη σύνοδο κορυφής του Νοεμβρίου 2007 για να αντισταθμίσει την ανισορροπία εμπορικών ροών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κίνας) δίνει έμφαση στη διάρκεια και την αλληλεξάρτηση. Τα δύο μέρη καθόρισαν ένα φιλόδοξο και μεγαλόπνοο στόχο για το διάλογο και ξεκίνησαν στοχοθετημένες συζητήσεις.

⁽¹⁾ COM(2006) 753 (EE C 126 της 7.6.2007).

⁽²⁾ COM(2008) 509.

⁽³⁾ COM(2008) 839.

⁽⁴⁾ IP/08/648.

Στις 17 Οκτωβρίου ⁽¹⁾ η Επιτροπή παρουσίασε μια στρατηγική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα τριμερούς συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Αφρικής και της Κίνας ⁽²⁾.

Κατά τη διάρκεια του έτους το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε πολυάριθμα ψηφίσματα που αφορούσαν την Κίνα. Μεταξύ αυτών, το ψήφισμα της 23ης Απριλίου αφορούσε την πολιτική της Κίνας στην Αφρική. Στο ψήφισμα αυτό ζητείται από την Ένωση να καθορίσει μια συνεκτική στρατηγική για να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις που δημιουργούνται από νέους δωρητές στην Αφρική, όπως είναι η Κίνα. Σημειώνεται ότι η αντιμετώπιση αυτή δεν πρέπει να προσπαθήσει να αντιγράψει τις μεθόδους και τους στόχους της Κίνας, αφού μια τέτοιου είδους προσέγγιση δεν θα συμβιβαζόταν οπωσδήποτε με τις αξίες, τις αρχές και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της Ένωσης.

Στις 10 Ιουλίου εκφράστηκε σχετικά με την κατάσταση στην Κίνα μετά το σεισμό και πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Το Κοινοβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για την εξέλιξη των σχέσεων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κίνας, για τους τομεακούς διαλόγους και τη στενή συνεργασία σε διάφορα ζητήματα παγκόσμιας εμβέλειας. Διαπίστωσε, επίσης, με ικανοποίηση ότι η Κίνα δέχτηκε χωρίς καθυστέρηση τη βοήθεια της διεθνούς κοινότητας για να συνδράμει τους πληγέντες της περιοχής του Sichuan και διευκόλυνε την παρέμβαση των εθελοντικών οργανώσεων ανθρωπιστικής βοήθειας για τη διανομή της βοήθειας.

Εξάλλου, στις 28 Ιανουαρίου ⁽³⁾ υπογράφηκε μια συμφωνία με την Κίνα σχετικά με τις θαλάσσιες μεταφορές, και το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση με την οποία εγκρίνει τη σύναψη συμφωνίας στον τομέα της καταπολέμησης των ναρκωτικών ⁽⁴⁾. Στις 13 Νοεμβρίου υπογράφηκε μια συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κίνας (καθώς και με τις Ηνωμένες Πολιτείες και με τον Καναδά) σχετικά με τη διαχείριση των υπηρεσιών χρηματοοικονομικών πληροφοριών στην Κίνα ⁽⁵⁾.

Επίσης, στις 6 και 7 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε η έβδομη σύνοδος Ευρωπαϊκής Ένωσης-Κίνας για την ενέργεια και στις 17 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη σύνοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ηνωμένων Πολιτειών-Κίνας για την ασφάλεια των προϊόντων ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ COM(2008) 654.

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 3, τίτλος «Περιφερειακές προσεγγίσεις», επιμέρους τίτλος «Συνεργασία με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ EE L 46 της 21.2.2008.

⁽⁴⁾ COM(2008) 437. Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 1, τίτλος «Καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της εγκληματικότητας και των ναρκωτικών», επιμέρους τίτλος «Καταπολέμηση των ναρκωτικών», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁵⁾ IP/08/1702.

⁽⁶⁾ IP/08/1717.

Στις 26 Νοεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε δήλωση στην οποία αναφέρει ότι οι κινεζικές αρχές κοινοποίησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την απόφασή τους να ζητήσουν τη μετάθεση της εικοστής πρώτης συνόδου κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης–Κίνας, η οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί την 1η Δεκεμβρίου, λόγω του ότι την ίδια στιγμή ο Δαλάι Λάμα πραγματοποιούσε επίσκεψη σε διάφορες χώρες της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέφρασε τη λύπη της για την απόφαση αυτή και σκοπεύει να εξακολουθήσει να προωθεί τη σχέση στρατηγικής εταιρικής σχέσης που έχει με την Κίνα, ιδίως στο τρέχον πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης.

Ινδία

Η ένατη σύνοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης–Ινδίας πραγματοποιήθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου στη Μασσαλία. Η Ένωση και η Ινδία στη σύνοδο αυτή ενέκριναν ένα κοινό αναθεωρημένο σχέδιο δράσης, με σκοπό την προσαρμογή της στρατηγικής εταιρικής τους σχέσης στις μεγάλες παγκόσμιες προκλήσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η ενεργειακή ασφάλεια, η κλιματική αλλαγή (με την έγκριση ενός κοινού προγράμματος εργασίας), η ασφάλεια των τροφίμων, η διεθνής οικονομική κρίση, η τρομοκρατία και η ρύθμιση του διεθνούς εμπορίου. Νέα ώθηση δόθηκε στις διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών και για τη ναυτιλιακή συμφωνία. Υπογράφηκε η οριζόντια συμφωνία στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας. Συζητήθηκε, επίσης, το θέμα μιας ενδεχόμενης συνεργασίας στον τομέα του μη στρατιωτικού πυρηνικού προγράμματος.

Εξάλλου, στο ψήφισμά του της 24ης Σεπτεμβρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπογράμμισε τη δέσμευσή του υπέρ μιας συνολικής συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Ινδίας. Υπενθύμισε τις πολλαπλές παγκόσμιες προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν η Ινδία και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Κοινοβούλιο εξέφρασε επίσης την ικανοποίησή του για το άνοιγμα του Ευρωπαϊκού Κέντρου Επιχειρήσεων και Τεχνολογίας στο Δελχί, το οποίο θα συμβάλει στην εδραίωση των δεσμών μεταξύ των δύο πλευρών στους τομείς του εμπορίου και της έρευνας.

Βραζιλία

Στις 20 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη υπουργική συνάντηση στο πλαίσιο του διαλόγου ΕΚ–Βραζιλίας σχετικά με την ενεργειακή πολιτική με σκοπό την εμβάθυνση της σχέσης τους στον τομέα αυτόν⁽¹⁾.

Στις 22 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε η δεύτερη σύνοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης–Βραζιλίας στο Ρίο ντε Τζανέιρο. Στη σύνοδο αυτή εγκρίθηκε το κοινό σχέδιο δράσης στο οποίο παρουσιάζονται οι πολιτικές προτεραιότητες και οι ενέργειες της στρατηγικής εταιρικής σχέσης Ευρωπαϊκής Ένωσης–Βραζιλίας για τα τρία επόμενα χρόνια. Τα κύρια θέματα αυτού του σχεδίου δράσης είναι η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης,

(1) IP/08/1755.

η περιφερειακή συνεργασία, το οργανωμένο έγκλημα, η διαφθορά, η μετανάστευση, η θεώρηση διαβατηρίων και τα προξενικά θέματα.

Νότια Αφρική

Η πρώτη σύνοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης–Νότιας Αφρικής πραγματοποιήθηκε στις 25 Ιουλίου στο Μπορντό. Η σύνοδος αυτή έθεσε τις σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης και Νότιας Αφρικής σε ανώτερο επίπεδο αναδεικνύοντας τη Νότια Αφρική σε πραγματικό στρατηγικό εταίρο. Οι συμμετέχοντες εξέτασαν ζητήματα της επικαιρότητας σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο και σε επίπεδο ασφάλειας, όπως η μετανάστευση, η κλιματική αλλαγή, η ειρήνη και η ασφάλεια.

Εξάλλου, στις 7 του περασμένου Απριλίου αναθεωρήθηκε η συμφωνία για το εμπόριο, την ανάπτυξη και τη συνεργασία με τη Νότια Αφρική (1). Η πολιτική διάσταση της συμφωνίας ενισχύθηκε (με την κάλυψη ζητημάτων που αφορούν τη δικαιοσύνη, την ελευθερία και την ασφάλεια) και πολλές διατάξεις της οικονομικής συνεργασίας επικαιροποιήθηκαν.

Όσον αφορά τη συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) μεταξύ της Κοινότητας για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (ΚΑΜΑ) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Νότια Αφρική δεν έχει ακόμη διευκρινίσει τη θέση της σχετικά με τη συμμετοχή της στη συμφωνία αυτή.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Γενική Διεύθυνση Εμπορίου:
http://ec.europa.eu/trade/index_fr.htm
- Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου:
<http://www.wto.org/indexfr.htm>
- Αναπτυξιακό πρόγραμμα της Ντόχα:
http://ec.europa.eu/trade/issues/newround/doha_da/index_fr.htm
http://www.wto.org/french/tratop_f/dda_f/dda_f.htm
- Γενική Διεύθυνση Εξωτερικών Σχέσεων:
http://ec.europa.eu/external_relations/index_fr.htm

(1) COM(2008) 50 (EE C 118 της 15.5.2008).

Τμήμα 3

Συνεισφορά στη διεθνή αλληλεγγύη

Πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με στόχο την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τη στήριξη των δημοκρατικών επιτευγμάτων και το σεβασμό του κράτους δικαίου ανά τον κόσμο, ενεργεί στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων ⁽¹⁾ που διαθέτει, τόσο σε πολυμερές όσο και διμερές επίπεδο. Η ίδια μεριμνά για τη συστηματική ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αρχών βιώσιμης ανάπτυξης (προστασία του περιβάλλοντος, κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή και οικονομική ευημερία) στις σχέσεις που διατηρεί με τις τρίτες χώρες.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει επίσης επείγουσα βοήθεια στα θύματα των φυσικών καταστροφών ή εκείνων που προκαλούνται από τον άνθρωπο, στο πλαίσιο της πολιτικής της ανθρωπιστικής βοήθειας ⁽²⁾. Η ίδια ασκεί την αποστολή της ανθρωπιστικής βοήθειας με τη χρηματοδότηση των ανθρωπιστικών δράσεων μέσω των εταιρών της που θέτουν σε εφαρμογή επιτοπίως τη βοήθεια.

Λαμβανομένης υπόψη της ευθύνης της ως του μεγαλύτερου παγκόσμιου χορηγού ενίσχυσης στην ανάπτυξη, η Ευρωπαϊκή Ένωση προτίθεται να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της βοήθειάς της.

Προστασία και προαγωγή των κοινών αξιών πέραν των συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σε πολυμερές επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε να διαδραματίζει έναν ενεργό ρόλο στο πλαίσιο του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών. Το έτος επηρεάστηκε ιδίως από την πρώτη περίοδο της «παγκόσμιας περιοδικής εξέτασης», τον νέο μηχανισμό περιοδικής εξέτασης όλων των χωρών όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα.

(¹) Χρηματοδοτικό μέσο για την προαγωγή της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου παγκοσμίως — κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1889/2006 (ΕΕ L 386 της 29.12.2006). Μηχανισμός σταθερότητας — κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 (ΕΕ L 327 της 24.11.2006). Μηχανισμός χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας — κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 (ΕΕ L 378 της 27.12.2006).

(²) Μέσο ανθρωπιστικής βοήθειας — κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 (ΕΕ L 163 της 2.7.1996) και Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης για τις χώρες ΑΚΕ και τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ).

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέβαλε στις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν στο ψήφισμα του Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με την κατάργηση της ποινής του θανάτου.

Σε περιφερειακό επίπεδο, τα ανθρώπινα δικαιώματα ενσωματώθηκαν συστηματικά στους στρατηγικούς διαλόγους με τις χώρες ΑΚΕ και τις χώρες δικαιούχους της ΡΕΥ. Σ' αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Αφρικανική Ένωση αποφάσισαν να θέσουν σε εφαρμογή έναν τακτικό διάλογο για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σε διμερές επίπεδο, η Ένωση συνέχισε περίπου 30 διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα, με τρίτες χώρες, όπως η Κίνα, το Λάος, το Μαρόκο και οι χώρες της Κεντρικής Ασίας, συμπεριλαμβανομένου του Ουζμπεκιστάν. Επίσης έλαβαν χώρα σχετικές διαβουλεύσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ιαπωνία, τον Καναδά, τη Νέα Ζηλανδία, τη Ρωσία και τις υποψήφιες προς ένταξη στην Ένωση χώρες.

Πέραν αυτής της προσέγγισης βασισμένης στη συνεργασία, η Ένωση ανέλαβε ειδικά βήματα όταν διαπράχθηκαν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τον κόσμο, όπως στη Βολιβία, στο Ιράν, στην Κίνα, στο Σουδάν και στη Σρι Λάνκα.

Σε πιο συγκεκριμένους τομείς, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 29 Απριλίου, τις αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την πολιτική της ΕΕ έναντι των τρίτων χωρών, όσον αφορά τα βασανιστήρια και άλλους τρόπους σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας. Οι κατευθυντήριες γραμμές έχουν ως στόχο να παράσχουν στην Ένωση ένα επιχειρησιακό μέσο για χρήση στις επαφές με τις τρίτες χώρες σε όλα τα επίπεδα, καθώς και στο πλαίσιο των πολυμερών οργανισμών που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Στις 16 Ιουνίου το Συμβούλιο αναθεώρησε τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την ποινή του θανάτου. Η υπογραφή μιας κοινής δήλωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης που εγκαθιδρύει την ευρωπαϊκή ημέρα κατά της ποινής του θανάτου στην ίδια ημερομηνία με την παγκόσμια ημέρα κατά της ποινής του θανάτου (10 Οκτωβρίου) επιβεβαίωσε τη δέσμευση των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων να συνεχίσουν να εργάζονται για την κατάργηση της ποινής του θανάτου παγκοσμίως.

Επ' ευκαιρία της 60ής επετείου της οικουμενικής διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της 10ης επετείου της διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οργανώθηκε μια διάσκεψη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή και τα Ηνωμένα Έθνη στις 7 και 8 Οκτωβρίου στις Βρυξέλλες. Αυτή η διάσκεψη συγκέντρωσε τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από 40 και πλέον χώρες. Κατά τη διάρκειά της, δόθηκε η ευκαιρία να επανεξεταστούν οι μηχανισμοί στήριξης των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που έθεσαν σε εφαρμογή τα Ηνωμένα Έθνη, η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Επίσης, διεξήχθη συζήτηση για τα μέσα βελτίωσης του συντονισμού και της συνεργασίας σ' αυτό το πλαίσιο μεταξύ όλων των διεθνών θεσμικών οργάνων και οργανώσεων.

Το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης, στις 24 Οκτωβρίου, τη δέκατη ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σε ό,τι αφορά το μέσο για την προαγωγή της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου παγκοσμίως ⁽¹⁾, αυτό κατέστη πλήρως λειτουργικό το 2008. Κατά τη διάρκεια του έτους, δέκα αποστολές εκλογικής βοήθειας και τέσσερις αποστολές εκλογικών εμπειρογνομόνων πραγματοποιήθηκαν στις τρίτες χώρες. Παρομοίως, ξεκίνησαν προγράμματα ενίσχυσης ανά χώρα που τα διαχειρίζονται οι κοινοτικές αντιπροσωπείες σε 47 χώρες. Συνολικά, ποσό 143 εκατ. EUR χορηγήθηκε το 2008 στο πλαίσιο αυτού του μέσου.

Αναπτυξιακή πολιτική

Γενικές πτυχές

Κατά τη διάρκεια του έτους η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαίωσε την κινητοποίησή της για τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας που αποφασίστηκαν στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών.

Καταρχάς, ο τρόπος επιτάχυνσης της προόδου για την υλοποίηση των ΑΣΧ, και ιδίως η συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους ΑΣΧ, αποτέλεσε αντικείμενο ανακοίνωσης της Επιτροπής της 9ης Απριλίου ⁽²⁾. Η ανακοίνωση εξέθεσε τέσσερα σημεία για τα οποία η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δεσμεύθηκαν να βελτιώσουν τη βοήθεια που παρέχεται στις φτωχές χώρες: αυξημένα χρηματοοικονομικά μέσα, περισσότερο αποτελεσματική βοήθεια, περισσότερο συνεκτικές πολιτικές, καθώς και αυξημένη εμπορική ικανότητα.

Όσον αφορά το Συμβούλιο, αυτό εκτίμησε, κατά τη σύνοδό του της 27ης Μαΐου, ότι το σύνολο των ΑΣΧ μπορεί ακόμα να επιτευχθεί σε όλες τις περιοχές του κόσμου, αρκεί να αναληφθεί αμέσως μια συντονισμένη ενέργεια, ενέργεια που θα παρουσιάζει γοργούς ρυθμούς καθ' όλη τη διάρκεια των επτά επομένων ετών που απομένουν για την επίτευξη.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 19ης και 20ής Ιουνίου συνέστησε μια συνολική και αποφασιστική απάντηση της Ένωσης. Ιδίως, ενόψει της υλοποίησης όλων των ΑΣΧ, η Ένωση επαναβεβαίωσε τη δέσμευσή της η οποία συνίσταται στην αύξηση συλλογικά της δημοσίας αναπτυξιακής βοήθειας σε 0,56 % του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) από τώρα μέχρι το 2010 και στο 0,7 % του ΑΕΠ από τώρα έως το 2015.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1889/2006 (ΕΕ L 386 της 29.12.2006).

⁽²⁾ COM(2008) 177 (ΕΕ C 202 της 8.8.2008).

Στις 23 Ιουνίου η Επιτροπή υπέβαλε την ετήσια έκθεσή της για την αναπτυξιακή πολιτική και την πολιτική εξωτερικής βοήθειας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και την εφαρμογή της το 2007 ⁽¹⁾. Η παρούσα έκθεση επιβεβαιώνει την Επιτροπή ως τον κυριότερο χρηματοδότη παγκοσμίως, με μια συνεισφορά 60 % του συνολικού ποσού της δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας.

Το τρίτο φόρουμ υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας συνήλθε στην Άκκρα (Γκάνα) από τις 2 έως τις 4 Σεπτεμβρίου. Το φόρουμ αποτέλεσε σημαντικό σταθμό για τη θέση σε αποτελεσματική εφαρμογή της δήλωσης του Παρισιού για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, που εκδόθηκε το 2005. Κατά τη διάρκεια του φόρουμ, η διεθνής κοινότητα συμφώνησε ένα σχέδιο δράσης φιλόδοξο για τη μεταρρύθμιση του τρόπου παροχής και χρήσης της βοήθειας (πρόγραμμα δράσης της Άκκρα).

Στις 8 Οκτωβρίου η Επιτροπή δημοσίευσε μια ανακοίνωση με τίτλο «Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, φορείς ανάπτυξης» ⁽²⁾. Η ανακοίνωση στοχεύει, αφενός, στην αναγνώριση της σημασίας αυτών των φορέων για την επίτευξη των στόχων της χιλιετίας και, αφετέρου, στην πρόταση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου δράσης ενόψει μιας μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας της ενίσχυσης των ενώσεων τοπικής αυτοδιοίκησης που δραστηριοποιούνται στη συνεργασία για την ανάπτυξη.

Επ' ευκαιρία της διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης που έλαβε χώρα στη Ντόχα, από τις 28 Νοεμβρίου έως τις 2 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή κάλεσε τους χορηγούς να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους και να αυξήσουν τη βοήθεια προς τις φτωχές χώρες. Η ίδια επισήμανε ότι η οικονομική κρίση δεν θα έπρεπε να αποτελέσει πρόσχημα για μείωση της βοήθειας στην ανάπτυξη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επανέλαβε τη δέσμευσή της να αυξήσει σε 0,7 % του ΑΕΠ την ενίσχυση στην ανάπτυξη από τώρα έως το 2015. Κατά τη διάρκεια αυτής της διάσκεψης, εξετάστηκε η θέση σε εφαρμογή της συναίνεσης του Μοντερέι (η πρώτη διεθνής σύμβαση για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, που θεσπίστηκε το 2002). Η διάσκεψη έληξε με την έκδοση της δήλωσης της Ντόχα για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης.

Στις 18 Δεκεμβρίου η Επιτροπή υπέγραψε συμφωνία για τη συνεισφορά 4 εκατ. EUR υπέρ του ενισχυμένου ολοκληρωμένου πλαισίου ⁽³⁾. Αυτό το πλαίσιο αποτελεί μια εταιρική σχέση που προορίζεται να στηρίξει τη βιώσιμη ανάπτυξη των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών. Στο πλαίσιο συμμετέχουν αυτές οι χώρες, οι διεθνείς οργανισμοί και οι χορηγοί για να εγγυηθούν την ενσωμάτωση των εμπορικών αναγκών στα εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα και τη θέση σε εφαρμογή των εμπορικών σχεδίων προτεραιότητας.

⁽¹⁾ COM(2008) 379 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 626.

⁽³⁾ IP/08/2029.

Εξάλλου, για την ταχεία απάντηση στην κρίση των διεθνών τιμών των τροφίμων, η Επιτροπή πρότεινε, στις 18 Ιουλίου, έναν κανονισμό⁽¹⁾ με στόχο τη σύσταση επισιτιστικής διευκόλυνσης 1 δισ. EUR. Η διευκόλυνση, που προβλέπεται για τρία έτη, στοχεύει κυρίως στη διάσωση της συγκομιδής 2009 και 2010 στις χώρες που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση, θέτοντας στη διάθεσή τους απαραίτητους συντελεστές παραγωγής (όπως σπόρους ή λιπάσματα). Προβλέπονται επίσης συμπληρωματικά μέτρα κοινωνικού χαρακτήρα και άλλου χαρακτήρα που έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν τη μετάβαση μεταξύ της επείγουσας βοήθειας και των συνήθων προγραμμάτων συνεργασίας. Ο κανονισμός εκδόθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 16 Δεκεμβρίου⁽²⁾.

Ανθρώπινη και κοινωνική ανάπτυξη

Το 2008 η Επιτροπή συνέχισε την ενεργό δέσμευσή της για την προώθηση της υλοποίησης των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας στους τομείς της παιδείας, της υγείας, της ισότητας των φύλων και της απασχόλησης.

Όντως, αυτή άσκησε ενεργό ρόλο στα διεθνή φόρα όσον αφορά την παιδεία και την υγεία, ιδίως στο πλαίσιο του Διεθνούς Ταμείου για την Καταπολέμηση του HIV/AIDS, της Φυματίωσης και της Ελονοσίας, καθώς και στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την ταχεία εφαρμογή της παιδείας για όλους.

Ειδικότερα, σημειώθηκε το 2008 πρόοδος στον τομέα των δικαιωμάτων του παιδιού, της υγείας και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 5 Φεβρουαρίου, μια ανακοίνωση με τίτλο «Μια ξεχωριστή θέση για τα παιδιά στην εξωτερική δράση της ΕΕ»⁽³⁾. Ένα πλαίσιο πλήρους δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίστηκε κατ' αυτό τον τρόπο για να ενισχύσει τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών των παιδιών και να προστατεύσει και να προωθήσει τα δικαιώματά τους στις τρίτες χώρες.

Παρομοίως, κατά τη σύνοδό του της 26ης και 27ης Μαΐου, το Συμβούλιο εξέδωσε τα συμπεράσματα για τα δικαιώματα του παιδιού στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη και της ανθρωπιστικής βοήθειας. Στις 16 Ιουνίου το Συμβούλιο εξέδωσε την ενημερωμένη εκδοχή των κατευθυντηρίων γραμμών για τα παιδιά στο μέσον ένοπλων συρράξεων.

Στον τομέα της κοινωνικής προστασίας όσον αφορά την υγεία, η Επιτροπή και η προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσαν, στις 18 Σεπτεμβρίου, ένα κοινό έγγραφο για «την κάλυψη του κινδύνου ασθένειας και τη χρηματοδότηση των

(1) COM(2008) 450. Βλέπε κεφάλαιο III, τμήμα 2, τίτλος «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη», επιμέρους τίτλος «Γεωργικές τιμές και συναφή μέτρα», της παρούσας Έκθεσης.

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1337/2008 (ΕΕ L 354 της 31.12.2008).

(3) COM(2008) 55 (ΕΕ C 118 της 15.5.2008).

συστημάτων υγείας στις αναπτυσσόμενες χώρες: για ένα συντονισμένο πλαίσιο επέμβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Στις 16 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή εξέδωσε επίσης μια έκθεση προόδου για τη θέση σε εφαρμογή του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης με στόχο την αντιμετώπιση της οξείας έλλειψης ιατρικού και λοιπού υγειονομικού προσωπικού στις αναπτυσσόμενες χώρες ⁽¹⁾. Αυτά τα δύο έγγραφα που αφορούν την ενίσχυση των συστημάτων υγείας αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης κατά την ανεπίσημη υπουργική σύνοδο της 29ης και 30ής Σεπτεμβρίου στο Μπορντό. Στις 10 Νοεμβρίου το Συμβούλιο έκανε έκκληση για τη θέση σε ταχεία εφαρμογή του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για την αντιμετώπιση της έλλειψης ιατρικού και λοιπού υγειονομικού προσωπικού. Εξάλλου, υπογράμμισε την ανάγκη για την Ένωση να συστήσει ένα πλαίσιο συντονισμένης επέμβασης για την κάλυψη του κινδύνου ασθένειας και τη χρηματοδότηση των συστημάτων υγείας στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της να προσφέρει την απαραίτητη πολιτική και οικονομική στήριξη στην προώθηση του ρόλου των γυναικών και στην ισότητα των φύλων. Στις 6 Μαρτίου η Επιτροπή οργάνωσε στις Βρυξέλλες διεθνή διάσκεψη για το ρόλο των γυναικών στη σταθεροποίηση ενός αβέβαιου κόσμου. Τον Σεπτέμβριο, μετά τη διάσκεψη, 40 διευθυντικά στελέχη από την πολιτική, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών ζήτησαν από τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών να οργανώσει μια διυπουργική διάσκεψη το 2010, με στόχο την εκτίμηση της εφαρμογής του ψηφίσματος 1325 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια.

Ένα κοινό έγγραφο για μια συνολική προσέγγιση για τη θέση σε εφαρμογή από την ΕΕ των ψηφισμάτων 1325 (2000) και 1820 (2008) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους από το Συμβούλιο και την Επιτροπή, ενώ αυτή η συνολική προσέγγιση εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Δεκεμβρίου.

Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στη συνεργασία για την ανάπτυξη

Κατά τη διάρκεια του έτους η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενίσχυσε την εξωτερική της δράση όσον αφορά την κλιματική αλλαγή.

Στο πλαίσιο του θεματικού προγράμματος για το περιβάλλον και την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων, εκ των οποίων η ενέργεια ⁽²⁾, ποσό 101 εκατ. EUR χορηγήθηκε για την προώθηση των περιβαλλοντικών και ενεργειακών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο εξωτερικό. Οι περισσότερες σημαντικές δράσεις αφορούσαν ιδίως την αποτελεσματικότητα της ενέργειας, την ανανεώσιμη ενέργεια και τα δάση.

(1) COM(2006) 870 (EE C 126 της 7.6.2007).

(2) COM(2006) 20 (EE C 151 της 29.6.2006).

Η Επιτροπή χορήγησε εξάλλου, στις 27 Νοεμβρίου, ποσό 24,5 εκατ. EUR στον παγκόσμιο μηχανισμό ασφάλισης που βασίζεται σε ένα δείκτη (Global Index Insurance Facility — Μηχανισμός παγκοσμίου δείκτη ασφάλισης ή GIF), που έχει ως στόχο να μειώσει τους κινδύνους που είναι συνδεδεμένοι με το κλίμα και με τις καταστροφές στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, μέσω της εφαρμογής ασφάλισης βασισμένης σε ένα δείκτη ⁽¹⁾.

Επιπλέον, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 15 Ιουλίου, ένα έγγραφο εργασίας για τη θέση σε εφαρμογή της συμμαχίας όσον αφορά την αλλαγή του κλίματος του πλανήτη ⁽²⁾. Αυτή η συμμαχία προβλέπει έναν στενότερο διάλογο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των φτωχών αναπτυσσομένων χωρών που έχουν πληγεί περισσότερο και που είναι οι πιο ανυπεράσπιστες απέναντι στην αλλαγή του κλίματος, ιδίως οι λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και τα μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη. Σ' αυτό το πλαίσιο, εκδόθηκαν κοινές δηλώσεις με τις χώρες της Καραϊβικής (Μάρτιος), του Ειρηνικού (Οκτώβριος) και της Αφρικής (Νοέμβριος). Ομοίως, μια παρόμοια δράση αποφασίστηκε με το Βανουάτου και δέκα νέες δράσεις ήταν σε προετοιμασία με τις περισσότερες ευάλωτες χώρες.

Για να ενσωματώσει την κλιματική αλλαγή στο σχεδιασμό και στα μέσα των εξωτερικών σχέσεων, η Επιτροπή προσέφυγε σε διάφορα μέσα όπως οι πολιτικοί διάλογοι σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο με τις τρίτες χώρες και τις περιφερειακές και διεθνείς οργανώσεις, τα δίκτυα της πράσινης διπλωματίας, ή ακόμα το δικό της δίκτυο αντιπροσωπειών. Αυτά τα στοιχεία συμβάλλουν στην ανάδειξη μιας ευρωπαϊκής διπλωματίας της κλιματικής αλλαγής, ενισχύοντας την παρουσία και την ταυτότητα της Ένωσης ως διεθνούς φορέα.

Διεθνής συνεργασία κατά των ναρκωτικών

Κατά τη διάρκεια του έτους η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε να προάγει την ισορροπημένη προσέγγισή της κατά των ναρκωτικών (ισορροπία μεταξύ της μείωσης της ζήτησης και της μείωσης της προσφοράς ναρκωτικών), τόσο σε πολυμερές επίπεδο όσο και σε διμερές. Τα σχέδια ενίσχυσης στην ανάπτυξη που συνδέονται με την καταπολέμηση των ναρκωτικών παρέμειναν μια προτεραιότητα για τις χώρες που πλήγονται από την παραγωγή, τη διακίνηση, τη λαθρεμπορία και τη χρήση ναρκωτικών.

Σε πολυμερές επίπεδο, η Επιτροπή διαδραμάτισε ενεργό ρόλο κατά την ετήσια συνεδρίαση της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά (από τις 9 έως τις 14 Μαρτίου στη Βιέννη), ιδίως στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της στρατηγικής κατά των ναρκωτικών που θεσπίστηκε κατά την έκτακτη σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών το 1998.

(1) IP/08/1782.

(2) SEC(2008) 2319.

Σε διμερές επίπεδο, η Επιτροπή έδωσε σημασία στη βελτίωση της συνεργασίας κατά των ναρκωτικών με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (ALC). Κατά τη συνεδρίαση υψηλού επιπέδου για τα ναρκωτικά με αυτές τις χώρες (συνεδρίαση του μηχανισμού συντονισμού και συνεργασίας ΕΕ–ALC για τα ναρκωτικά) στις 4 και 5 Μαρτίου στη Βιέννη, εκδόθηκε η «δήλωση του Χόφμπουργκ» που υπογραμμίζει τη σημασία αυτού του μηχανισμού.

Στο πλαίσιο της περιφερειακής στρατηγικής για τη συνεργασία με την Κοινότητα των Άνδεων (που υπεγράφη τον Απρίλιο 2007), ξεκίνησε ένα σχέδιο συνεργασίας στον τομέα της καταπολέμησης των παράνομων ναρκωτικών (PRADI CAN — programa Antidrogas ilícitas en la CAN).

Επίσης, έλαβαν χώρα συνεδριάσεις της υπουργικής τριόικας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το Αφγανιστάν, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Μαυριτανία, την Ουκρανία, τα Δυτικά Βαλκάνια και την Οικονομική Κοινότητα των Κρατών της Δυτικής Αφρικής (Cedeao) για το ζήτημα των ναρκωτικών.

Στο Αφγανιστάν ⁽¹⁾, ποσό 610 εκατ. EUR χορηγήθηκε για ένα πολυετές πρόγραμμα για την περίοδο 2007–2010 με στόχο τη στήριξη της διακυβέρνησης, την ανάπτυξη της υπαίθρου και την υγεία (εκ των οποίων 144 εκατ. EUR για το 2008). Περίπου 180 εκατ. (30 %) χορηγήθηκαν για την καταπολέμηση των ναρκωτικών το 2007–2010. Ποσό 5 εκατ. EUR χορηγήθηκε επίσης το 2008 για την πέμπτη φάση 2009–2013 του προγράμματος δράσης κατά των ναρκωτικών στην Κεντρική Ασία (CADAP).

Το 2008, επιπλέον των γεωγραφικών χρηματοοικονομικών μέσων στον τομέα της καταπολέμησης των ναρκωτικών, θεσπίστηκαν τα πολυπεριφερειακά και πολυκλαδικά προγράμματα με στόχο το δρόμο της ηρωίνης και το δρόμο της κοκαΐνης, στο πλαίσιο του μηχανισμού σταθερότητας ⁽²⁾.

Βασικά προϊόντα

Στις 21 Ιανουαρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση ⁽³⁾ σχετικά με τη θέση που θα λάβει η Κοινότητα στο πλαίσιο του Διεθνούς Συμβουλίου για το Κακάο όσον αφορά την παράταση της διεθνούς συμφωνίας του 2001 για το κακάο.

Η απόφαση σχετικά με την υπογραφή και τη σύναψη μιας νέας διεθνούς συμφωνίας του 2007 για τον καφέ εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 16 Ιουνίου ⁽⁴⁾. Η νέα συμφωνία

(1) Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 4, τίτλος «Διαδικασία ανασυγκρότησης», επιμέρους τίτλος «Αφγανιστάν», της παρούσας Έκθεσης.

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 (ΕΕ L 327 της 24.11.2006).

(3) Απόφαση 2008/76/ΕΚ (ΕΕ L 23 της 26.1.2008).

(4) Απόφαση 2008/579/ΕΚ (ΕΕ L 186 της 15.7.2008).

αντικαθιστά τη συμφωνία του 2001. Στόχος της παραμένει η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας στο εμπόριο του καφέ.

Ανθρωπιστική βοήθεια

Γενικές πτυχές

Το 2008 η Επιτροπή αντέδρασε στις ανθρωπιστικές κρίσεις σε περίπου 60 χώρες με την έκδοση 90 αποφάσεων χρηματοδότησης, για ένα συνολικό ποσό 936,6 εκατ. EUR. Ο αρχικός προϋπολογισμός των 741 εκατ. EUR ενισχύθηκε ώστε να δοθεί απάντηση στις ανθρωπιστικές ανάγκες που προκύπτουν από την αύξηση των τιμών των τροφίμων παγκοσμίως και θίγουν ένα μεγάλο μέρος του ήδη σε ευάλωτη κατάσταση πληθυσμού.

Όσον αφορά τους δικαιούχους, 118 εκατ. άνθρωποι βοηθήθηκαν από τα χρηματοδοτηθέντα μέσω της γραμμής προϋπολογισμού ανθρωπιστικής βοήθειας σχέδια.

Η κατανομή των κονδυλίων που χορήγησε η Επιτροπή στους εταίρους της που θέτουν σε εφαρμογή την ανθρωπιστική βοήθεια επιτόπου ήταν 44 % υπέρ των μη κυβερνητικών οργανώσεων, 46 % υπέρ των υπηρεσιών των Ηνωμένων Εθνών και 10 % υπέρ άλλων διεθνών οργανώσεων.

Όσον αφορά την ανθρωπιστική βοήθεια, το έτος αυτό χαρακτηρίστηκε από την απουσία μεγάλων φυσικών καταστροφών. Ωστόσο, διαπιστώθηκε πολλαπλασιασμός μέσω φυσικών καταστροφών (τυφώνες στο Μπανγκλαντές, στη Μαδαγασκάρη και το Μιανμάρ, σεισμός στην Κίνα, τυφώνας στην Καραϊβική, πλημμύρες στον Ισημερινό, στην Ινδία, στη Ναμίμπια και το Νεπάλ, κύματα ψύχους στο Τατζικιστάν, τυφώνας στο Βιετνάμ, κύμα παγετού και ξηρασίας στα παλαιστινιακά εδάφη, καθώς και επιδημίες στη Δυτική Αφρική, στη Γουινέα Μπισσάου, στην Καραϊβική και τη Λατινική Αμερική).

Αφετέρου, όσον αφορά τις κρίσεις που συνδέονται με συρράξεις, το έτος χαρακτηρίστηκε από την κρίση στη Γεωργία, τη συνέχιση και μερικές φορές την επιδείνωση πολύπλοκων ήδη υφιστάμενων κατά τα προηγούμενα έτη κρίσεων, μεταξύ των οποίων των προσφύγων Παλαιστινίων, της Κολομβίας, της Σρι Λάνκα, του Σουδάν και του Πακιστάν.

Σε ό,τι αφορά τις «ξεχασμένες» κρίσεις (υφιστάμενες κρίσεις στις οποίες οι χορηγοί δίνουν μικρή σημασία σε σημαντικές ανθρωπιστικές ανάγκες για υφιστάμενες καταστάσεις κρίσης), η Επιτροπή συνέχισε να δίνει ιδιαίτερη προσοχή. Η στήριξη που χορηγήθηκε σ' αυτές τις κρίσεις αυξήθηκε συνολικά σε 41,35 εκατ. EUR. Επισημαίνεται ότι ορισμένες χώρες χαρακτηρίστηκαν ως ξεχασμένες κρίσεις από το 2004. Συγκεκριμένα, η περίπτωση των προσφύγων Σαχράουι (Αλγερία), της κρίσης στη Μιανμάρ, στο Νεπάλ και την Τσετσενία.

Σε πολιτικό επίπεδο, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 22 Ιουλίου, το σχέδιο δράσης που παρουσίασε η Επιτροπή ⁽¹⁾ τον Μάιο ενόψει της θέσης σε εφαρμογή της ευρωπαϊκής συναίνεσης για την ανθρωπιστική βοήθεια που εκδόθηκε το 2007. Αυτό συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση, αποτελεσματικότητα και στον καλό συντονισμό της ευρωπαϊκής ανθρωπιστικής βοήθειας. Υπό το ρόλο του ως ένας από τους βασικούς παράγοντες, το Συμβούλιο συμμετέχει ενεργά στη θέση σε εφαρμογή του σχεδίου δράσης. Το Συμβούλιο υπενθύμισε ότι μια στρατηγική εταιρικής σχέσης είναι ένα απαραίτητο στοιχείο για την ουσιαστική παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και ότι οι δράσεις που εκτίθενται στο σχέδιο δράσης θα έπρεπε να διεξαχθούν, ενδεχομένως, σε στενή συνεργασία με τις ανθρωπιστικές οργανώσεις εταίρους και τα άλλα συμμετέχοντα μέρη.

Στο πλαίσιο της θέσης σε εφαρμογή του σχεδίου δράσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή οργάνωσαν, στις 16 Σεπτεμβρίου στις Βρυξέλλες, μια διάσκεψη για το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο (DIH). Στόχος της διάσκεψης ήταν να διευρύνει την ευαισθητοποίηση για τις παραβιάσεις του DIH και να διερευνήσει, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αντίληψης για την ανθρωπιστική βοήθεια, τι μπορεί να γίνει περισσότερο για την προώθηση της τήρησης του DIH σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 5 Μαρτίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽²⁾ σχετικά με την ενίσχυση της ικανότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αντιμετώπιση καταστροφών. Για να σταθεί στο ύψος των αυξανόμενων προκλήσεων που θέτουν οι φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, η ανακοίνωση προτείνει την ενίσχυση των ικανοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο στο εσωτερικό της όσο και στο εξωτερικό, για την παροχή πολιτικής προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας.

Όσον αφορά τη διαχείριση της ανθρωπιστικής βοήθειας, η Επιτροπή εξέτασε, επανεκτίμησε και τελειοποίησε τη συμφωνία εταιρικής σχέσης που διέπει τις σχέσεις με τις ΜΚΟ εταίρους, με εξορθολογισμό των διαδικασιών χωρίς όμως να θίξει τον έλεγχο στη διαχείριση και την εποπτεία της χορηγηθείσας ενίσχυσης.

Κυριότερες δράσεις ανθρωπιστικής βοήθειας

Το 2008 η Επιτροπή χορήγησε ένα ποσό άνω των 936,6 εκατ. EUR για ανθρωπιστική βοήθεια. Οι κατ' αυτό τον τρόπο στηριζόμενες δράσεις ανά περιοχή εμφανίζονται στον κατωτέρω πίνακα:

(1) SEC(2008) 1991.

(2) COM(2008) 130 (EE C 202 της 8.8.2008). Βλέπε κεφάλαιο IV, τμήμα 2, τίτλος «Πολιτική προστασία και Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης», επιμέρους τίτλος «Πολιτική προστασία», της παρούσας Έκθεσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2**Αποφάσεις χρηματοδότησης ανθρωπιστικής βοήθειας (προϋπολογισμός 2008)
ανά γεωγραφική περιοχή** (σε ευρώ)

Περιφέρεια παρέμβασης	Ποσά που αποφασίστηκαν το 2008
Αφρική, Καραϊβική και Ειρηνικός (σύνολο)	551 847 000
Σουδάν και Τσαντ	197 000 000
Κέρας της Αφρικής	167 897 000
Κεντρική και Νότια Αφρική, Ινδικός Ωκεανός	126 200 000
Δυτική Αφρική	39 100 000
Καραϊβική	21 650 000
Νέα ανεξάρτητα κράτη, Μέση Ανατολή και Μεσόγειος (σύνολο)	152 635 000
Μεσόγειος και Μέση Ανατολή	124 860 000
Ευρώπη, Καύκασος και Κεντρική Ασία	27 775 000
Ασία και Λατινική Αμερική (σύνολο)	192 327 000
Νότια Ασία	94 257 000
Νοτιοανατολική και ανατολική Ασία	64 000 000
Λατινική Αμερική	34 070 000
Λοιπά	39 832 941
Μη γεωγραφική ενίσχυση (ενίσχυση των ικανοτήτων, χορηγήσεις, υπηρεσίες κ.λπ.)	7 020 614
Τεχνική βοήθεια (εμπειρογνώμονες και γραφεία)	25 000 000
Άλλες δαπάνες (λογιστικοί έλεγχοι, εκτιμήσεις, πληροφορίες)	7 812 327
Σύνολο	936 641 941

Οι κυριότερες παρεμβάσεις έλαβαν χώρα στις χώρες/περιφέρειες που ακολουθούν:

- στην Αφρική:
 - στο Σουδάν, 167 εκατ. EUR χορηγήθηκαν για τις ανάγκες τόσο ανθρωπιστικές όσο και επισιτιστικές που δημιουργήθηκαν από τη σύρραξη στην περιοχή. Επιπλέον, 30 εκατ. EUR χορηγήθηκαν στους πρόσφυγες στο Τσαντ,
 - στο Κέρας της Αφρικής, ένα πρόγραμμα προετοιμασίας για τις ξηρασίες άνω των 30 εκατ. EUR τέθηκε σε εφαρμογή, με ειδική βοήθεια για τους τομείς ύδρευσης, υγείας των ζώων, ανθρώπινης υγείας, προετοιμασίας για τις ξηρασίες και του συντονισμού,
 - στη Δημοκρατία του Κονγκό, άνω των 45 εκατ. EUR ανθρωπιστικής και επισιτιστικής βοήθειας χορηγήθηκαν, κυρίως στις επαρχίες του Κίνυ. Η ενίσχυση επέτρεψε τη βοήθεια των εκτοπισθέντων πληθυσμών, τη συμβολή στην επιστροφή των προσφύγων στις γειτονικές χώρες και την επίτευξη ενός επιπέδου αυτάρκειας στις οικογένειες της περιοχής της Κατάνγκα,
 - στη Σομαλία (34,8 εκατ. EUR), για ενίσχυση στους πληθυσμούς που βρίσκονται στο κέντρο μιας κρίσης που επιδεινώθηκε από την αρχή του έτους. Οι τομείς

παρέμβασης που προτιμήθηκαν ήταν της υγείας, της ύδρευσης και της αποχέτευσης, της επισιτιστικής βοήθειας συμπεριλαμβανομένης της διανομής μεριδίων τροφίμων στις περισσότερο κρίσιμες περιοχές και την πολυτομεακή ενίσχυση στους ακουσίως μετακινηθέντες πληθυσμούς:

- στη Μέση Ανατολή:
 - υπέρ των παλαιστινιακών πληθυσμών (82,7 εκατ. EUR), στους πιο ευάλωτους από τους οποίους χορηγήθηκε βοήθεια στους ακόλουθους τομείς: ψυχολογική προστασία και στήριξη, ύδρευση, υγεία, καταφύγια, καθώς και υπηρεσίες στήριξης και ασφάλειας. Η χορηγηθείσα ενίσχυση επέτρεψε επίσης την αντιμετώπιση των αναγκών που προέκυψαν από την ξηρασία και το κρύο. Συμπληρωματική βοήθεια 8 εκατ. EUR χορηγήθηκε για τις ανάγκες των προσφύγων στο στρατόπεδο Nahr El Bared στον Λίβανο,
 - υπέρ των θυμάτων της ιρακινής κρίσης (30 εκατ. EUR), τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό της χώρας (Ιορδανία και Συρία και σε μικρότερο βαθμό στον Λίβανο και την Τουρκία), καθώς και για την αντιμετώπιση των αναγκών που προέκυψαν από την ξηρασία στον Βορρά της χώρας
- στην Ασία:
 - στο Μιανμάρ (39 εκατ. EUR), για τη βοήθεια στους ευάλωτους πληθυσμούς κατά μήκος των συνόρων με το Μπανγκλαντές, την Ινδία, την Κίνα και την Ταϊλάνδη, καθώς και στους πρόσφυγες στα στρατόπεδα στην Ταϊλάνδη. Η ενίσχυση κάλυψε τις ανάγκες όσον αφορά την προστασία, τη βασική ιατρική περίθαλψη, την ύδρευση και την αποχέτευση, καθώς και την επισιτιστική βοήθεια,
 - στο Αφγανιστάν, Ιράν και Πακιστάν (36,3 εκατ. EUR), όπου ανθρωπιστικά και επισιτιστικά προγράμματα ξεκίνησαν υπέρ των περισσότερο ευάλωτων πληθυσμών στους τομείς της ύδρευσης και της αποχέτευσης, των καταφυγίων και της προστασίας, καθώς και στην επιστροφή των προσφύγων στο Ιράν και το Πακιστάν.
- στη Λατινική Αμερική:
 - στην Κολομβία (12,5 εκατ. EUR). Η βοήθεια συνίστατο σε δραστηριότητες στους ακόλουθους τομείς: προστασία, έκτακτη βοήθεια (επισιτιστική και μη επισιτιστική βοήθεια) στα άτομα που ακουσίως μετακινήθηκαν πρόσφατα, ύδρευση και αποχέτευση, καταφύγια, πρόσβαση στην ιατρική περίθαλψη, επισιτιστική ασφάλεια και ψυχολογική στήριξη στους ακουσίως μετακινηθέντες. Σ' αυτές τις δράσεις συμπεριλήφθηκε μια ενίσχυση στους πληθυσμούς της υπαίθρου των οποίων η πρόσβαση στα βασικά αγαθά και υπηρεσίες ήταν περιορισμένη, καθώς και στους επιστρέψαντες πληθυσμούς. Τέλος, ξεκίνησαν δραστηριότητες προστασίας των παιδιών.

Επισιτιστική βοήθεια

Το 2008 προϋπολογισμός 223,25 εκατ. EUR χορηγήθηκε για την επισιτιστική βοήθεια. Ωστόσο, λόγω της παγκόσμιας επισιτιστικής κρίσης και της αύξησης των τιμών, η

Επιτροπή διέθεσε συμπληρωματικούς πόρους που προήλθαν από το αποθεματικό έκτακτης βοήθειας. Στο τέλος του 2008 ο προϋπολογισμός της ανθρωπιστικής επισιτιστικής βοήθειας ανήλθε σε 363,25 εκατ. EUR, που επέτρεψε την παροχή βοήθειας σε 25 εκατ. ανθρώπους. Αυτό το ποσό περιλαμβάνεται στο συνολικό ποσό των 936,6 εκατ. EUR που χορηγήθηκαν για την καταπολέμηση των ανθρωπιστικών κρίσεων (βλέπε ανωτέρω).

Ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών

Στο πλαίσιο της στήριξης στις δραστηριότητες ετοιμότητας για την αντιμετώπιση των καταστροφών, η Επιτροπή ξεκίνησε το 2008 νέα σχέδια στη Μεσημβρινή Αφρική, στην Κεντρική Ασία, στη Νοτιοανατολική Ασία, καθώς και στην Κεντρική Αμερική για ποσό 32,3 εκατ. EUR (μέσω των προγραμμάτων της «Dipecho»).

Όσον αφορά τους δικαιούχους, σχεδόν 20 εκατ. ανθρώπων έλαβαν βοήθεια από τα σχέδια που χρηματοδοτήθηκαν μέσω της γραμμής προϋπολογισμού «ετοιμότητα για την αντιμετώπιση των καταστροφών».

Περιφερειακές προσεγγίσεις

Συνεργασία με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη

Χρηματοδοτική συνεργασία

Την 1η Ιουλίου οι πιστώσεις του 10ου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης για την περίοδο 2008–2013 κατέστησαν διαθέσιμες, κατόπιν της θέσης σε ισχύ της αναθεωρημένης συμφωνίας του Κοτονού (βλέπε κατωτέρω).

Ένα νέο μέσο —η σύμβαση ΑΣΧ— τέθηκε στη διάθεση επτά αφρικανικών χωρών (Γκάνα, Ζάμπια, Μάλι, Μοζαμβίκη, Μπουρκίνα, Ουγκάντα και Ρουάντα). Η σύμβαση ΑΣΧ είναι μια περισσότερο προβλέψιμη μορφή γενικής δημοσιονομικής στήριξης που εγγράφεται μάλλον στη μακρά περίοδο, που η Ένωση θέτει σε εφαρμογή σε έναν ορισμένο αριθμό χωρών ΑΚΕ, στο πλαίσιο του 10ου ΕΤΑ. Έχει ως στόχο να βοηθήσει τις δικαιούχους χώρες να επιταχύνουν την υλοποίηση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας. Το 2008 οι συμβάσεις ΑΣΧ αντιπροσώπευσαν το 61 % (ή 1,521 δισ. EUR) του συνόλου των αναλήψεων υποχρεώσεων όσον αφορά τη δημοσιονομική στήριξη.

Επιπλέον, στο μέσο στήριξης στην ειρήνη για την Αφρική χορηγήθηκε ποσό 300 εκατ. EUR από το 10ο ΕΤΑ, για την περίοδο 2008–2010. Η χρηματοδότηση αυτή έχει στόχο να ενισχύσει την ικανότητα της Αφρικανικής Ένωσης να αναλάβει δράσεις στήριξης και διατήρησης της ειρήνης στην Αφρική.

Το 2008 οι παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης υπέρ των χωρών ΑΚΕ και ΥΧΕ ανήλθαν σε ένα συνολικό ποσό 4,889 δις. EUR. Η κατανομή αυτού του ποσού εμφανίζεται στον πίνακα 3. Η Επιτροπή ενέκρινε 60 ετήσια προγράμματα δράσης. Το μεγαλύτερο μέρος των αναλήψεων υποχρεώσεων του ΕΤΑ το 2008 προορίστηκε για τον τομέα της υγείας (218 εκατ. EUR) και τον τομέα της κυβέρνησης και της κοινωνίας των πολιτών (345 εκατ. EUR). Τα προγράμματα στήριξης στις τομεακές πολιτικές και τα προγράμματα δημοσιονομικής στήριξης αντιπροσώπευσαν το 51 % των νέων προγραμμάτων που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Παρεμβάσεις του ΕΤΑ υπέρ των χωρών ΑΚΕ και των ΥΧΕ το 2008 (σε εκατ. ευρώ)

Περιοχές παρέμβασης	Ποσό που αποφασίστηκε το 2008
Αφρική	3 939
Καραϊβική	126
Ειρηνικός	12
ΥΧΕ	18
Μη γεωγραφικά προγράμματα	795
Σύνολο	4 890

Αναθεώρηση της συμφωνίας του Κοτονού

Το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 28 Απριλίου, απόφαση ⁽¹⁾ με την οποία εγκρίνει την αναθεώρηση της συμφωνίας του Κοτονού (αναθεώρηση διαπραγματευθείσα το 2005) που διέπει τις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών ΑΚΕ. Η απόφαση αυτή ενσωματώνει στη συμφωνία του Κοτονού νέες διατάξεις που αφορούν ιδίως την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και τη διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής, τις χρηματοδοτικές διατάξεις και τον πολιτικό διάλογο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις δημοκρατικές αρχές και το κράτος δικαίου. Μετά την επικύρωση από όλα τα μέρη, η αναθεωρημένη συμφωνία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου.

Περιφερειακές συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης

Στις 15 Οκτωβρίου υπεγράφη μια συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών της Καραϊβικής (Cariforum) ⁽²⁾. Πρόκειται για την πρώτη πραγματικά πλήρη συμφωνία Βορρά-Νότου όσον αφορά το εμπόριο και την ανάπτυξη στα πλαίσια της παγκόσμιας οικονομίας. Αυτή περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων που έχουν ως στόχο να ενθαρρύνουν τις ανταλλαγές, τις επενδύσεις και τις καινοτομίες, α ευνοήσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη δημιουργία μιας περιφερειακής αγοράς μεταξύ των χωρών της Καραϊβικής, καθώς και την καταπολέμηση της φτώχειας.

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/373/ΕΚ (ΕΕ L 129 της 17.5.2008 και ΕΕ L 132 της 22.5.2008).

⁽²⁾ ΕΕ L 289 της 30.10.2008.

Στις 26 Νοεμβρίου μια ενδιάμεση ΣΟΕΣ υπεγράφη μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ακτής του Ελεφαντοστού ⁽¹⁾. Σε ό,τι αφορά τις άλλες ενδιάμεσες ΑΡΕ με τις αφρικανικές περιοχές και τον Ειρηνικό, η Επιτροπή παρουσίασε, στις 10 Ιουλίου, δύο προτάσεις για τις ενδιάμεσες ΣΟΕΣ με την Κεντρική Αφρική ⁽²⁾ (που αφορά μέχρι τώρα το Καμερούν) και την Γκάνα ⁽³⁾. Στις 18 Σεπτεμβρίου, η Επιτροπή παρουσίασε δύο προτάσεις για την ενδιάμεση ΣΟΕΣ με την ομάδα των κρατών της Κοινότητας για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής ⁽⁴⁾. Η ίδια υπέβαλε παρόμοιες προτάσεις για την Κοινότητα της Ανατολικής Αφρικής (ΚΑΑ) στις 30 Σεπτεμβρίου ⁽⁵⁾, και τα κράτη του Ειρηνικού ⁽⁶⁾ και της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής (ΑΜΑ) ⁽⁷⁾ στις 17 Δεκεμβρίου.

Όλες αυτές οι ενδιάμεσες συμφωνίες αντιπροσωπεύουν σταθμούς προς την κατεύθυνση συνολικών ΣΟΕΣ, για τις οποίες συνεχίστηκαν το 2008 οι διαπραγματεύσεις με ολόκληρες περιοχές.

Κράτη ΑΚΕ

Την 1η Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση ⁽⁸⁾ με τίτλο «Περιφερειακή ολοκλήρωση για την ανάπτυξη των χωρών ΑΚΕ». Η ανακοίνωση εντοπίζει πέντε προκλήσεις και προτεραιότητες στο πλαίσιο των οποίων η Ένωση θα μπορούσε να βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες να επωφεληθούν πλήρως των πλεονεκτημάτων της περιφερειακής ολοκλήρωσης: βοήθεια για την ενίσχυση των περιφερειακών θεσμών· στήριξη για πιο ολοκληρωμένες περιφερειακές αγορές· ενίσχυση της περιφερειακής διάστασης της στήριξης της στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων· στήριξη στην επέκταση των υποδομών θέτοντας ως προτεραιότητα τη σύνδεση των εθνικών δικτύων· σύμπραξη στις προσπάθειες των περιοχών με σκοπό να αντιμετωπίσουν μαζί τις βασικές κοινές προκλήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης. Η ανανέωση αυτής της στήριξης βασίζεται σε έναν περισσότερο δομημένο και στενό στρατηγικό διάλογο μεταξύ της Ένωσης και των περιοχών ΑΚΕ, για μια ενισχυμένη και περισσότερο συνεπή ευρωπαϊκή χρηματοδοτική στήριξη, καθώς και για μια εκσυγχρονισμένη εμπορική πτυχή στο πλαίσιο των ΣΟΕΣ.

Αφρική

Σε ανακοίνωση της 17ης Οκτωβρίου ⁽⁹⁾, η Επιτροπή παρουσίασε μια στρατηγική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με μια τριμερή συνεργασία μεταξύ της

⁽¹⁾ COM(2008) 438 και COM(2008) 439.

⁽²⁾ COM(2008) 445 και COM(2008) 446.

⁽³⁾ COM(2008) 440 και COM(2008) 441.

⁽⁴⁾ COM(2008) 562 και COM(2008) 565.

⁽⁵⁾ COM(2008) 521 και COM(2008) 522.

⁽⁶⁾ COM(2008) 857 και COM(2008) 858.

⁽⁷⁾ COM(2008) 863.

⁽⁸⁾ COM(2008) 604.

⁽⁹⁾ COM(2008) 654.

Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Αφρικής και της Κίνας ⁽¹⁾. Σ' αυτήν, η Επιτροπή προτείνει τη σταδιακή καταγραφή ενός ορισμένου αριθμού συγκεκριμένων τομέων που προσφέρονται για τριμερή συνεργασία και τη σύνδεση, κάθε φορά που αυτό είναι δυνατό, αυτής της συνεργασίας με τις αναλήψεις υποχρεώσεων των διεθνών φορέων. Σε μια αρχική φάση η τριμερής συνεργασία θα έπρεπε να επικεντρωθεί στους ακόλουθους τομείς: την ειρήνη και την ασφάλεια στην Αφρική, τη στήριξη στις αφρικανικές υποδομές, την αειφόρο διαχείριση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων· τη γεωργία και την επισιτιστική ασφάλεια. Στα συμπεράσματά του της 10ης Νοεμβρίου, το Συμβούλιο εκτίμησε ότι ιδιαίτερη προσοχή θα έπρεπε να δοθεί στη συνεργασία στον τομέα της ειρήνης και της ασφάλειας, όπου η Ένωση και η Κίνα δύνανται να συμβάλουν από κοινού στη σταθερότητα των αφρικανικών χωρών και στην ενίσχυση των αφρικανικών ικανοτήτων διαχείρισης των κρίσεων.

Στις 17 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε επίσης ανακοίνωση ⁽²⁾ με την οποία αξιολογείται το πρώτο έτος της θέσης σε εφαρμογή της νέας στρατηγικής εταιρικής σχέσης Ευρωπαϊκής Ένωσης–Αφρικής (που εγκρίθηκε στη Λισαβόνα τον Δεκέμβριο 2007 και προικοδοτήθηκε με ένα σχέδιο δράσης για την περίοδο 2008–2010 διαρθρωμένου γύρω από οκτώ τομεακές εταιρικές σχέσεις). Η ανακοίνωση δίνει μια εικόνα της πρώτης προόδου που επιτεύχθηκε όσον αφορά τους γενικούς πολιτικούς στόχους της κοινής στρατηγικής και τη θέση σε εφαρμογή των οκτώ εταιρικών σχέσεων. Η ίδια εκθέτει τις βασικές μελλοντικές προκλήσεις και τις κύριες συστάσεις για τον τρόπο καλύτερης και ταχύτερης προόδου.

Σε διμερές επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε κατά το 2008 μεγάλη προσοχή στην εξέλιξη της πολιτικής και ανθρωπιστικής κατάστασης στην περιοχή του Νταρφούρ, στο Σουδάν, στο ανατολικό Τσαντ και στη βορειοανατολική Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, στη Σομαλία, στη Ζιμπάμπουε, στην τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου σε χώρες όπως η Γουινέα, η Ζιμπάμπουε, η Κένυα και η Μαυριτανία, στη σταθεροποίηση στην Ακτή του Ελεφαντοστού, στη Δημοκρατία του Κονγκό και στο Μπουρούντι. Εξάλλου, η Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποίησε αποστολή εκλογικής επιτήρησης για τις εκλογές της 7ης Δεκεμβρίου στην Γκάνα ⁽³⁾.

Καραϊβική

Η σύνοδος κορυφής μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών του φόρουμ της Καραϊβικής έλαβε χώρα στη Λίμα (Περου), στις 17 Μαΐου, και αποτέλεσε συνέχεια της συνόδου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής της 16ης Μαΐου ⁽⁴⁾. Τα βασικά ζητήματα που αντιμετωπίστηκαν ήταν οι σχέσεις μεταξύ του

(¹) Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 2, τίτλος «Σχέσεις με τις χώρες με αναδυόμενη οικονομία», επιμέρους τίτλος «Κίνα», της παρούσας Έκθεσης.

(²) COM(2008) 617.

(³) IP/08/1674.

(⁴) Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 3, τίτλος «Περιφερειακές προσεγγίσεις», επιμέρους τίτλος «Συνεργασία με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής», της παρούσας Έκθεσης.

Cariforum και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η περιφερειακή ολοκλήρωση και η συνεργασία μεταξύ των χωρών του Cariforum, η θέση σε εφαρμογή της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης, το κόστος της ενέργειας, η τιμή των τροφίμων και η αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων.

Η ανακοίνωση που εκδόθηκε κατά τη σύνοδο περιέχει μια κοινή δήλωση για την εταιρική σχέση Cariforum–Ευρωπαϊκή Ένωση που προσδιορίζει κυρίως τους τομείς παρέμβασης του δεκάτου περιφερειακού προγράμματος του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, καθώς και μια δήλωση για την κλιματική αλλαγή και την ενέργεια.

Ειρηνικός

Το φόρουμ των Νήσων του Ειρηνικού και της Ευρωπαϊκής Ένωσης έλαβε χώρα στις 27 και 28 Νοεμβρίου, στις Νήσους Καϋμάν.

Επίσης, κατά τις ευρωπαϊκές ημέρες ανάπτυξης που πραγματοποιήθηκαν από τις 15 έως τις 17 Νοεμβρίου στο Στρασβούργο, το φόρουμ των Νήσων του Ειρηνικού και της Ένωσης ενέκρινε κοινή δήλωση για την κλιματική αλλαγή στην οποία περιγράφονται οι κοινές τους ανησυχίες για την αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη και το κοινό τους ενδιαφέρον για μια φιλόδοξη διεθνή συμφωνία μετά το Κιότο.

ΥΧΕ

Η Επιτροπή παρουσίασε, στις 25 Ιουνίου, μια Πράσινη Βίβλο για το μέλλον των σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπερπόντιων χωρών και εδαφών⁽¹⁾. Η Πράσινη Βίβλος έχει ως στόχο την έναρξη συζήτησης για τη σκοπιμότητα αντικατάστασης της ισχύουσας συμφωνίας με μια καινοτόμο στρατηγική της εταιρικής σχέσης για τις ΥΧΕ. Αυτή η στρατηγική θα πρέπει να προσαρμοστεί στην ειδική τους κατάσταση, στη διαφορετικότητά τους, στις προκλήσεις που αυτές αντιμετωπίζουν και στο δυναμικό τους στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης. Η ίδια θα πρέπει να αντικαταστήσει εξ ολοκλήρου ή μερικώς την ισχύουσα συμφωνία, αρχής γενομένης από την ημερομηνία λήξης της απόφασης για τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών (31 Δεκεμβρίου 2013).

Συνεργασία με τις χώρες της Ασίας

Οι εμπορικές και οικονομικές σχέσεις με τον Σύνδεσμο Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας αποτέλεσαν αντικείμενο ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Μαΐου, που επισημαίνει ότι μια συμφωνία με τον ASEAN θα έπρεπε να εγγυηθεί τη βελτίωση και την απλούστευση των κανόνων καταγωγής, την εναρμόνιση των προτύπων, τη διαφάνεια της κανονιστικής νομοθεσίας και των απλουστευμένων διοικητικών διαδικασιών, καθώς και την κατάργηση των φόρων. Εξάλλου, ο ASEAN έτυχε στήριξης στους τομείς των

(¹) COM(2008) 383 (EE C 10 της 15.1.2009).

αερομεταφορών, των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των διαπραγματεύσεων ελεύθερων συναλλαγών. Ταυτοχρόνως, σε διμερές επίπεδο, επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος στη διαπραγμάτευση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με διάφορες χώρες του ASEAN, βάσει των οδηγιών για τις διαπραγματεύσεις που εξέδωσε το 2004 το Συμβούλιο.

Στον κοινωνικό τομέα, περίπου 150 εκπρόσωποι των εργαζομένων και των εργοδοτών από 43 χώρες της Ευρώπης και της Ασίας συνήλθαν στο εναρκτήριο φόρουμ των κοινωνικών εταίρων στις Βρυξέλλες, στις 30 Ιουνίου και την 1η Ιουλίου. Το φόρουμ αυτό είχε ως στόχο να συμβάλει σε μια ευρύτερη συνεργασία μεταξύ των δύο περιοχών για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας.

Όσον αφορά την περιφερειακή συνεργασία, η 15η σύνοδος της SAARC (Ένωση της Νότιας Ασίας για την Περιφερειακή Συνεργασία) συνήλθε από την 1η έως την 3η Αυγούστου στη Σρι Λάνκα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (που συμμετείχε ως παρατηρητής) είχε την ευκαιρία να υπενθυμίσει τη δέσμευσή της στην περιοχή και τη στήριξή της στη διαδικασία περιφερειακής ολοκλήρωσης.

Παρομοίως, η 7η σύνοδος κορυφής ASEM (Ευρωασιατική Συνάντηση) έλαβε χώρα στο Πεκίνο, στις 24 και 25 Οκτωβρίου. Η ASEM υποδέχθηκε επίσημα έξι νέα μέλη και περιλαμβάνει πλέον το σύνολο σχεδόν της Ασίας και της Ευρώπης. Η σύνοδος κορυφής χαρακτηρίστηκε από τις συζητήσεις για τα μέσα αντιμετώπισης της διεθνούς οικονομικής κρίσης. Επίσης, εξέτασε ζητήματα όπως η παγκόσμια διακυβέρνηση, η αειφόρος ανάπτυξη, οι εμπορικές και οικονομικές σχέσεις και ο διαπολιτισμικός διάλογος. Εκδόθηκε δήλωση για την αειφόρο ανάπτυξη (που θέτει έμφαση στους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας, την ενεργειακή ασφάλεια, την κλιματική αλλαγή και την κοινωνική συνοχή).

Σε διμερές επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση παρακολούθησε εκ του σύνεγγυς την κατάσταση στο Μιανμάρ. Μπροστά στη συνέχιση των σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 25 Φεβρουαρίου ⁽¹⁾ και στις 29 Απριλίου ⁽²⁾, να ανανεώσει και να ενισχύσει τα περιοριστικά μέτρα κατά του στρατιωτικού καθεστώτος αυτής της χώρας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποδοκίμασαν τη διαδικασία συνταγματικού δημοψηφίσματος, που στερείται οποιασδήποτε δημοκρατικής νομιμότητας, και δέσμευσαν τις αρχές αυτής της χώρας να λάβουν τα μέτρα μετάβασης προς μια κυβέρνηση δημοκρατικά εκλεγμένη. Σε συνέχεια της ανθρωπιστικής κρίσης που δημιούργησε ο τυφώνας Nargis, καταδίκασαν την απουσία συνεργασίας των αρχών του Μιανμάρ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποίησε αποστολές εκλογικής παρακολούθησης για τις κοινοβουλευτικές εκλογές στο Πακιστάν (στις 18 Φεβρουαρίου), στην Καμπότζη (στις 27 Ιουλίου) και στο Μπανγκλαντές (στις 18 Δεκεμβρίου), με στόχο την προσφορά ενίσχυσης στη μετάβαση προς τη δημοκρατία σε αυτές τις χώρες.

(¹) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 194/2008 (ΕΕ L 66 της 10.3.2008).

(²) Κοινή θέση 2008/349/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 116 της 30.4.2008).

Στον τομέα της οικονομικής συνεργασίας για την ανάπτυξη, η Επιτροπή ενέκρινε κατά τη διάρκεια του έτους 2008 δέκα διμερή ετήσια σχέδια δράσης, καθώς και ένα ετήσιο σχέδιο δράσης για την περιοχή της Ασίας, συνολικού ποσού 651 εκατ. EUR — στο πλαίσιο του μέσου χρηματοδότησης αναπτυξιακής συνεργασίας (ICD) για την περίοδο 2007–2013⁽¹⁾. Αυτά τα σχέδια δράσης εντάσσονται στο πρώτο ενδεικτικό πολυετές πρόγραμμα για την περίοδο 2007–2010.

Για την προαγωγή της αειφόρου ανάπτυξης και της εκρίζωσης της φτώχειας στην Ασία, ξεκίνησαν νέα προγράμματα στον τομέα της υγείας (Αφγανιστάν, Βιετνάμ) και της κοινωνικής βοήθειας (Βιετνάμ, Λάος και Μπανγκλαντές). Η συμβολή της Επιτροπής στην εκρίζωση της εσχάτης φτώχειας και της πείνας περιλαμβάνει επίσης νέα μέτρα για την επισιτιστική βοήθεια, καθώς και δράσεις που στοχεύουν να αντισταθμίσουν τις επιπτώσεις της αύξησης των τιμών των τροφίμων (στο Αφγανιστάν): μέτρα για επισιτιστική βοήθεια (στη Βόρεια Κορέα, στην Καμπότζη, στο Λάος και το Μιανμάρ). Επίσης, η Επιτροπή ξεκίνησε ένα πρώτο σχέδιο υπέρ της Βόρειας Κορέας που θα επιτρέψει τη θέση σε εφαρμογή μελλοντικών σχεδίων ανάπτυξης, εάν επιτευχθεί πρόοδος στο διάλογο «Six-Party Talks».

Δόθηκε επίσης στήριξη στον τομέα της παιδείας, για τη βελτίωση της σχολικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης (Ινδία και Πακιστάν), καθώς και για την ενίσχυση της ανωτέρας εκπαίδευσης μέσω του προγράμματος Erasmus Mundus (Ινδία, Κίνα και δράσεις σε περιφερειακό επίπεδο). Άλλα προγράμματα είχαν ως στόχο τη βελτίωση της διακυβέρνησης (Καμπότζη, Κίνα, Λάος και Μπανγκλαντές). Στον εμπορικό τομέα, η Επιτροπή προώθησε τα μέτρα στήριξης στην Ινδονησία, στο Μπανγκλαντές και στο Πακιστάν. Επίσης, συνέχισε τη στήριξή της στους πρόσφυγες και στους ακουσίως μετακινηθέντες, ιδίως μέσω νέων δράσεων στη Σρι Λάνκα και στις Φιλιππίνες.

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής⁽²⁾ και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, η Κίνα έτυχε προγραμμάτων που είχαν ως στόχο να ενσωματώσουν καλύτερα το περιβάλλον στις διάφορες πολιτικές της — προγράμματα: «Κέντρο για τις καθαρές ενέργειες», «Περιβαλλοντική διακυβέρνηση» και «Ινστιτούτο για τις ανανεώσιμες και καθαρές ενέργειες (ICARE)». Επιπλέον, άρχισαν επίσης δύο νέα περιφερειακά προγράμματα: το πρόγραμμα FLEGT που έχει ως στόχο να προωθήσει το σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση του παρανόμου εμπορίου ξυλείας και το πρόγραμμα Switch που προορίζεται για την προώθηση της μετάβασης σε μια βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση στην Ασία.

Η Επιτροπή συνέχισε το 2008 τη δεύτερη φάση των προπαρασκευαστικών δράσεων με στόχο την προώθηση των οικονομικών και επιστημονικών ανταλλαγών (Ινδία, Κίνα), και ενέκρινε προπαρασκευαστικές δράσεις με την ομάδα των κρατών μέσου εισοδήματος

(1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 (ΕΕ L 378 της 27.12.2006).

(2) Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 3, τίτλος «Αναπτυξιακή πολιτική», επόμενος τίτλος «Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στη συνεργασία για την ανάπτυξη», της παρούσας Έκθεσης.

στην Ασία (μέτρα προώθησης της αμοιβαίας συνεργασίας και κατανόησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ασίας, και «EU-Malaysia Services Sector Dialogue and EU Outreach»).

Συνεργασία με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας

Στο ψήφισμά του της 20ής Φεβρουαρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκδήλωσε την ικανοποίησή του για τη θέσπιση, τον Ιούνιο 2007, της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας (Καζαχστάν, Κιργιζία, Ουζμπεκιστάν, Τατζικιστάν και Τουρκμενιστάν). Το Κοινοβούλιο επιθυμεί μια ταχύτερη ενσωμάτωση αυτής της περιοχής στο παγκόσμιο εμπορικό και οικονομικό σύστημα και ζητά την ενσωμάτωση της δημοκρατίας, της χρηστής διακυβέρνησης, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη στρατηγική της Ένωσης για την Κεντρική Ασία.

Στις 16 Ιουνίου το Συμβούλιο ενέκρινε μια κοινή έκθεση προόδου του Συμβουλίου και της Επιτροπής όσον αφορά τη θέση σε εφαρμογή της στρατηγικής της Ένωσης για την Κεντρική Ασία. Ακολούθως, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 19ης και 20ής Ιουνίου εξέφρασε την ικανοποίησή του για την ενθαρρυντική πρόοδο που πραγματοποιήθηκε στη θέση σε εφαρμογή αυτής της στρατηγικής και τη χαρά του για την προοπτική περαιτέρω ενίσχυσης της εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κεντρικής Ασίας.

Το πρώτο φόρουμ Ευρωπαϊκής Ένωσης–Κεντρικής Ασίας για την ασφάλεια έλαβε χώρα στις 18 Σεπτεμβρίου στο Παρίσι. Το φόρουμ πραγματεύθηκε τρία κύρια ζητήματα: την τρομοκρατική απειλή και τη μη διάδοση των όπλων· την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και ανθρώπων· και την ενεργειακή και περιβαλλοντική ασφάλεια.

Στον τομέα των διμερών σχέσεων, έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του έτους πολυάριθμες συνεδριάσεις του Συμβουλίου συνεργασίας: με την Κιργιζία (στις 22 Ιουλίου), με το Καζαχστάν και το Ουζμπεκιστάν (στις 16 Σεπτεμβρίου). Κατά τη διάρκεια αυτών των συνεδριάσεων, συζητήθηκαν οι διμερείς σχέσεις και η θέση σε εφαρμογή της στρατηγικής για την Κεντρική Ασία.

Όσον αφορά το Ουζμπεκιστάν, το Συμβούλιο εκδήλωσε την ικανοποίησή του, στις 13 Οκτωβρίου, για την πρόοδο που πραγματοποίησε αυτή η χώρα κατά το τελευταίο έτος όσον αφορά το σεβασμό του κράτους δικαίου και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρά την ανησυχία του για την κατάσταση σε ορισμένους τομείς. Το Συμβούλιο αποφάσισε να μην ανανεώσει την απαγόρευση διαμονής για ορισμένα άτομα, ανανεώνοντας, ωστόσο, το εμπάργκο για τα όπλα για μια διάρκεια δώδεκα μηνών.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κεντρική Ασία, η Κοινότητα προσέφερε κατά τη διάρκεια του έτους στήριξη στον τομέα της παιδείας (Κιργιζία και Τουρκμενιστάν). Άλλα προγράμματα είχαν ως στόχο να στηρίξουν τον τομέα της υγείας

(Τατζικιστάν), την ενίσχυση της διακυβέρνησης (Καζαχιστάν, Ουζμπεκιστάν, Τατζικιστάν), τη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας (Κιργιζία), τη μείωση της φτώχειας (Τατζικιστάν).

Συνολικά, ποσό 63,35 εκατ. EUR αποδεσμεύθηκε το 2008 για προγράμματα υπέρ της περιοχής της Κεντρικής Ασίας — στο πλαίσιο του μέσου χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2007–2013 ⁽¹⁾.

Συνεργασία με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής

Η πέμπτη σύνοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης–Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής έλαβε χώρα στις 16 Μαΐου στη Λίμα (Περού). Η δήλωση που εκδόθηκε κατά τη σύνοδο περιλαμβάνει «την ατζέντα της Λίμα για μια κοινή δράση», που περιέχει τις δράσεις και τις συγκεκριμένες δεσμεύσεις για δύο ζητήματα-κλειδιά της συνόδου: αφενός, την κοινωνική συνοχή (καταπολέμηση της φτώχειας, της ανισότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού) και, αφετέρου, την αιεφόρο ανάπτυξη (περιβάλλον, κλιματική αλλαγή και ενέργεια). Σ' αυτό το πλαίσιο, αποφασίστηκε να ετοιμαστεί το ξεκίνημα ενός σχεδίου με τίτλο Euroclima με στόχο τη στήριξη του συντονισμού των περιβαλλοντικών πολιτικών στη Λατινική Αμερική.

Προηγήθηκε της συνόδου ένα δεύτερο εμπορικό φόρουμ Ευρωπαϊκή Ένωση–ALC που συγκέντρωσε τις κυριότερες επιχειρήσεις των δύο περιοχών, στις 15 Μαΐου. Τη σύνοδο ακολούθησαν σύνοδοι υποπεριφερειών υπό μορφή συνεδριάσεων της τρόικας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη Χιλή, το Μεξικό, την Κοινότητα των Άνδεων, την Κεντρική Αμερική, το Cariforum και το Mercosur.

Σε διμερές επίπεδο, οι σχέσεις με το Μεξικό παρουσίασαν μεγάλη ανάπτυξη. Στις 15 Ιουλίου η Επιτροπή πρότεινε ⁽²⁾ τη σύσταση μιας στρατηγικής εταιρικής σχέσης με στόχο τη δημιουργία ενός κατάλληλου πλαισίου για τη μετατροπή του ήδη υφισταμένου πολιτικού διαλόγου σε ένα περισσότερο αποτελεσματικό μέσο συντονισμού των θέσεων όσον αφορά διμερή ζητήματα και παγκόσμια προβλήματα κοινού ενδιαφέροντος. Το Συμβούλιο ενέκρινε την εγκαθίδρυση αυτής της στρατηγικής εταιρικής σχέσης κατά τη συνεδρίασή του της 13ης Οκτωβρίου.

Σε ό,τι αφορά την Κούβα, το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 23 Ιουνίου, να άρει πλήρως τα μέτρα κατά της Κούβας, ώστε να επιτραπεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση να ξεκινήσει εκ νέου τον πολιτικό διάλογο εφ' όλης της ύλης. Το Συμβούλιο στήριξε τις προσπάθειες φιλελευθεροποίησης στην Κούβα και ενεθάρρυνε την κυβέρνηση να επιμείνει σ' αυτή την κατεύθυνση. Επίσης, κάλεσε την κυβέρνηση της Κούβας να βελτιώσει την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ελευθερώνοντας ιδίως όλους τους πολιτικούς καταδίκους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που φυλακίστηκαν και καταδικάστηκαν το 2003. Η

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 (ΕΕ L 378 της 27.12.2006).

⁽²⁾ COM(2008) 447.

συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και της Κούβας ξανάρχισε στις 24 Οκτωβρίου, κατόπιν της υπογραφής μιας κοινής δήλωσης που καθορίζει το γενικό πλαίσιο της μελλοντικής συνεργασίας στους τομείς κοινού συμφέροντος ⁽¹⁾.

Στον τομέα της χρηματοδότησης της συνεργασίας για την ανάπτυξη, η Επιτροπή δέσμευσε κατά τη διάρκεια του έτους αυτού ποσό 348 εκατ. EUR για τα προγράμματα υπέρ της περιοχής της Λατινικής Αμερικής — στο πλαίσιο του μέσου χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2007–2013 ⁽²⁾. Το συνολικό ποσό κατανεμήθηκε σε 14 ετήσια προγράμματα δράσης, επί συνόλου 24 δράσεων για όλη την περιοχή της Λατινικής Αμερικής (εκ των οποίων τρεις σε περιφερειακό επίπεδο, τρεις σε υποπεριφερειακό επίπεδο και 18 σε διμερές επίπεδο). Οι βασικοί τομείς παρέμβασης ήταν η εκπαίδευση και ο πολιτισμός με επτά δράσεις, το εμπόριο και η περιφερειακή ολοκλήρωση με επτά δράσεις, η κοινωνική συνοχή και η οικονομική ανάπτυξη με τέσσερις δράσεις, η διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα με τέσσερις δράσεις και δύο δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, εκ των οποίων η μία αφορά την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και η άλλη αφορά τη βελτίωση της διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών.

Συνεργασία με τις χώρες του Κόλπου, το Ιράν και την Υεμένη

Η συνεδρίαση του κοινού Συμβουλίου συνεργασίας και η διυπουργική συνεδρίαση μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου έλαβαν χώρα στις 26 Μαΐου στις Βρυξέλλες. Οι συζητήσεις είχαν ως αντικείμενο τη θέση σε εφαρμογή της συμφωνίας συνεργασίας, ιδίως τις πρόσφατες πρωτοβουλίες που έλαβε η Επιτροπή στον τομέα της δημόσιας διπλωματίας και της ενέργειας, στις διαπραγματεύσεις της συνεργασίας ελεύθερων ανταλλαγών, στην περιφερειακή κατάσταση και στις πολιτικές κοινού ενδιαφέροντος. Οι συζητήσεις συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια συνεδρίασης στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, στις 23 Σεπτεμβρίου, στη Νέα Υόρκη.

Σε διμερές επίπεδο, οι εξελίξεις όσον αφορά το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν αποτέλεσαν αντικείμενο προσεκτικής παρακολούθησης και αντίστοιχων δράσεων από μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, η Ένωση αποφάσισε διαδοχικά τον Ιούνιο, Αύγουστο και Νοέμβριο ⁽³⁾ μια σειρά συμπληρωματικών περιοριστικών μέτρων κατά αυτής της χώρας. Αυτές οι κυρώσεις επεκτείνουν, αφενός, τα μέτρα δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων φυσικών και νομικών προσώπων που συμμετέχουν ή είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις πολλαπλασιαζόμενες πυρηνικές δραστηριότητες του Ιράν και, αφετέρου, αφορούν τη χορήγηση πιστώσεων ή εγγυήσεων κατά την εξαγωγή, την επιτήρηση

⁽¹⁾ IP/08/1578.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 (ΕΕ L 378 της 27.12.2006).

⁽³⁾ Κοινές θέσεις 2008/479/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 163 της 24.6.2008) και 2008/652/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 213 της 8.8.2008) και απόφαση 2008/842/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 300 της 11.11.2008).

των ιρανικών τραπεζών από μέρους των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή τον έλεγχο των φορτίων ορισμένων ιρανικών επιχειρήσεων.

Παρομοίως, σε πολλά ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έγινε αναφορά στους κινδύνους διάδοσης του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος, καθώς και στην κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σ' αυτή τη χώρα. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Ένωση άρχισε δράσεις δημόσιας διπλωματίας, με στόχο να αποδείξει στο Ιράν το βαθμό στον οποίο η Ευρώπη είναι έτοιμη να δεσμευθεί, αμέσως μόλις το Ιράν δώσει δείγματα συγκεκριμένης συνεργασίας όσον αφορά τον πυρηνικό φάκελο.

Η Επιτροπή και η κυβέρνηση της Υεμένης οργάνωσαν τη 15η επιτροπή κοινής συνεργασίας στις 10 Ιουνίου στη Σάνα. Επανεξέτασαν την πολιτική κατάσταση και την κατάσταση της ασφάλειας στην Υεμένη και συζήτησαν τις οικονομικές και εμπορικές προκλήσεις της χώρας. Η θέση σε εφαρμογή της κοινοτικής συνεργασίας και ανάπτυξης, ύψους 51 εκατ. EUR το 2007–2008, επανεξετάστηκε, και συγκεκριμένες δράσεις τέθηκαν σε εφαρμογή για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας αυτής της βοήθειας.

Ο 5ος πολιτικός διάλογος με την Υεμένη έλαβε χώρα στις 27 Οκτωβρίου στη Σάνα και ασχολήθηκε με τις μεταρρυθμίσεις που έχει ξεκινήσει η κυβέρνηση της Υεμένης, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ασφάλεια και την περιφερειακή γεωπολιτική κατάσταση.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Γενική Διεύθυνση Εξωτερικών Σχέσεων:
http://ec.europa.eu/external_relations/index_fr.htm
- Γενική Διεύθυνση Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ECHO):
http://ec.europa.eu/echo/index_fr.htm
- Γραφείο συνεργασίας EuropeAid:
http://ec.europa.eu/europeaid/index_el.htm
- Δικαιώματα του ανθρώπου:
http://ec.europa.eu/external_relations/human_rights/intro/index.htm
<http://www.consilium.europa.eu/showPage.asp?lang=el&id=822&mode=g&name=>
http://www.europarl.europa.eu/committees/droi_home_fr.htm
- Συνεργασία για την ανάπτυξη και Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης:
http://ec.europa.eu/development/index_fr.cfm
- Αναπτυξιακοί στόχοι της χιλιετίας:
<http://www.un.org/french/millenniumgoals/index.shtml>
- Συμφωνία εταιρικής σχέσης του Κοτονού:
http://ec.europa.eu/development/geographical/cotonouintro_fr.cfm

Τμήμα 4

Συνεισφορά στην ασφάλεια ανά τον κόσμο

Πλαίσιο

Αποσκοπώντας στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου στις χώρες εταίρους και στη δημιουργία των προαπαιτούμενων για την αιχμόρο ανάπτυξη, η Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να επιδιώκει το στόχο της αποτελεσματικής πολυμέρειας και στηρίζει τις διάφορες διαδικασίες ειρήνευσης και ανασυγκρότησης, αξιοποιώντας τα όργανα και μέσα δράσης που απέκτησε κατά τα τελευταία έτη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναπτύσσει δραστηριότητες πρόληψης των συγκρούσεων, αστυνομικές και στρατιωτικές επιχειρήσεις στο εξωτερικό χάρη στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, ενώ επίσης καταπολεμεί τη διεθνή τρομοκρατία και τη διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής ή των ναρκών κατά προσωπικού.

Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

Γενικές πτυχές

Ο μηχανισμός σταθερότητας ⁽¹⁾, ο οποίος επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να προλαμβάνει τις κρίσεις και τις συγκρούσεις, να διαχειρίζεται αναδυόμενες κρίσεις και συγκρούσεις και να αποκαθιστά την ειρήνη, τέθηκε σε πλήρη λειτουργία κατά τη διάρκεια του έτους. Με τον τρόπο αυτό αυξήθηκε αισθητά η ικανότητα της Επιτροπής να αντιμετωπίζει καταστάσεις κρίσεως, δεδομένου ότι το σκέλος της «αντίδρασης σε καταστάσεις κρίσης» κατέχει σημαντική θέση στον εν λόγω μηχανισμό.

Το 2008 διατέθηκε συνολικό ποσό 135,6 εκατ. EUR για προγράμματα προετοιμασίας και αντίδρασης σε καταστάσεις κρίσης στο πλαίσιο του μηχανισμού σταθερότητας. Από θεματικής πλευράς τα μέτρα που στηρίχθηκαν κάλυψαν σημαντικό φάσμα ενεργειών: ενέργειες για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και ενέργειες διαμεσολάβησης (Σρι Λάνκα, Φιλιππίνες), στήριξη περιφερειακών ικανοτήτων για την εδραίωση της ειρήνης (Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό), στήριξη των διοικητικών αρχών μετά από σύγκρουση (Ασεχ στην Ινδονησία), στήριξη αποστολών προσωρινής διοίκησης (Κοσσυφοπέδιο, Σομαλία), στήριξη της διεξαγωγής εκλογών (Γεωργία, Ζάμπια, Λίβανος), κράτος δικαίου και προσωρινό δικαστικό καθεστώς (Αφγανιστάν,

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 (ΕΕ L 327 της 24.11.2006).

Κιργιζία, Κοσσυφοπέδιο), στήριξη ακουσίως μετακινηθέντων πληθυσμών (Συρία) καθώς και καταπολέμηση της χρησιμοποίησης των πόρων για τη χρηματοδότηση συγκρούσεων (δορυφορικές εικόνες για τη διαδικασία Kimberley, άτλας των φυσικών πόρων και των συγκρούσεων).

Διατέθηκε στο πλαίσιο του μηχανισμού σταθερότητας ποσό 12 εκατ. EUR (που καθιστά δυνατή την υπογραφή επιδοτήσεων για την περίοδο από τον Ιούνιο του 2008 έως τον Δεκέμβριο του 2009), προκειμένου να παρασχεθεί βοήθεια που εστιάζεται σε ειδικά δικαστήρια και στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών μεταβατικής δικαιοσύνης ανά τον κόσμο. Κατά το 2008 ενισχύθηκε το ειδικό δικαστήριο για τη Σιέρρα Λεόνε καθώς και η σύσταση της επιτροπής «Αλήθεια και συμφιλίωση» στις Νήσους Σολομώντος.

Εξάλλου, στις 11 Απριλίου παρουσιάστηκε από την Επιτροπή η ετήσια έκθεση 2007 σχετικά με το μηχανισμό σταθερότητας ⁽¹⁾.

Επιπλέον, στις 16 Ιουνίου το Συμβούλιο εξέδωσε την έκθεση για τις δραστηριότητες που ασκεί η Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του προγράμματός της για την πρόληψη των συγκρούσεων.

Επίσης, εξέδωσε την ετήσια έκθεση 2007 για τις βασικές πτυχές και τις θεμελιώδεις επιλογές της ΚΕΠΠΑ, στις 26 Μαΐου.

Επ' ευκαιρία της 10ης επετείου του καταστατικού της Ρώμης για την ίδρυση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (ΔΠΔ), η Ένωση υπενθύμισε στη δήλωσή της της 16ης Ιουλίου ότι το καταστατικό της Ρώμης αποτελεί ουσιαστική συμβολή στη διατήρηση της ειρήνης και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας. Η Ένωση και τα κράτη μέλη διακήρυξαν τη δέσμευσή τους να προωθήσουν την καθολικότητα του καταστατικού της Ρώμης και να προστατεύσουν την ακεραιότητά του, καλώντας όλα τα κράτη που δεν το έχουν ακόμη πράξει να προχωρήσουν στην κύρωσή του το συντομότερο δυνατό.

Εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας

Οι κοινές δράσεις και θέσεις που καθόρισε το Συμβούλιο στο πλαίσιο της εφαρμογής της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) κατά τη διάρκεια του έτους αφορούσαν:

- στα Βαλκάνια:
 - την παράταση της εντολής του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ⁽²⁾,

⁽¹⁾ COM(2008) 181 (EE C 202 της 8.8.2008).

⁽²⁾ Κοινή δράση 2008/130/ΚΕΠΠΑ (EE L 43 της 19.2.2008).

- την παράταση και τροποποίηση της κοινής θέσης 2004/133/ΚΕΠΠΑ για περιοριστικά μέτρα κατά εξτρεμιστών στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας ⁽¹⁾,
- την παράταση της εντολής του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας ⁽²⁾,
- το διορισμό ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Κοσσυφοπέδιο ⁽³⁾,
- την αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιβολή του κράτους δικαίου στο Κοσσυφοπέδιο, EULEX Κοσσυφοπέδιο ⁽⁴⁾,
- το διορισμό του αρχηγού αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιβολή του κράτους δικαίου στο Κοσσυφοπέδιο, EULEX Κοσσυφοπέδιο ⁽⁵⁾,
- την τροποποίηση και την παράταση της κοινής δράσης 2006/304/ΚΕΠΠΑ για τη σύσταση ομάδας προγραμματισμού της ΕΕ (ΟΠΕΕ Κοσσυφοπεδίου) σχετικά με πιθανή επιχείρηση της ΕΕ για τη διαχείριση κρίσεων στο πεδίο του κράτους δικαίου και, ενδεχομένως, σε άλλους τομείς στο Κοσσυφοπέδιο ⁽⁶⁾,
- την ανανέωση των μέτρων προς υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής της εντολής του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία ⁽⁷⁾,
- την εφαρμογή της κοινής θέσης 2004/293/ΚΕΠΠΑ για την ανανέωση των καθορισθέντων μέτρων προς υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής της εντολής του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία ⁽⁸⁾,
- την εφαρμογή της κοινής θέσης 2004/694/ΚΕΠΠΑ για περαιτέρω μέτρα προς υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής της εντολής του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία ⁽⁹⁾, καθώς και την παράτασή της ⁽¹⁰⁾.
- στον Νότιο Καύκασο:
 - την τροποποίηση και την παράταση της εντολής του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον Νότιο Καύκασο ⁽¹¹⁾,
 - την περαιτέρω συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαδικασία διευθέτησης των συγκρούσεων στη Γεωργία/Νότια Οσσετία ⁽¹²⁾,

⁽¹⁾ Κοινή θέση 2008/104/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 36 της 9.2.2008).

⁽²⁾ Κοινή δράση 2008/129/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 43 της 19.2.2008).

⁽³⁾ Κοινή δράση 2008/123/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 42 της 16.2.2008).

⁽⁴⁾ Κοινή δράση 2008/124/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 42 της 16.2.2008).

⁽⁵⁾ Απόφαση EULEX/1/2008 (ΕΕ L 42 της 16.2.2008).

⁽⁶⁾ Κοινή δράση 2008/228/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 75 της 18.3.2008).

⁽⁷⁾ Κοινή θέση 2008/223/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 70 της 14.3.2008).

⁽⁸⁾ Απόφαση 2008/732/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 247 της 16.9.2008).

⁽⁹⁾ Απόφαση 2008/733/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 247 της 16.9.2008).

⁽¹⁰⁾ Κοινή θέση 2008/761/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (ΕΕ L 260 της 30.9.2008).

⁽¹¹⁾ Κοινή δράση 2008/132/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 43 της 19.2.2008).

⁽¹²⁾ Κοινή δράση 2008/450/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 157 της 17.6.2008).

- την κατάρτιση της αποστολής επιτήρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Γεωργία, EUMM Georgia ⁽¹⁾,
- την τροποποίηση της κοινής δράσης 2008/736/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την αποστολή επιτήρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Γεωργία, EUMM Georgia ⁽²⁾,
- το διορισμό του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κρίση στη Γεωργία ⁽³⁾,
- την αποστολή ανεξάρτητης διεθνούς έρευνας όσον αφορά τη σύγκρουση στη Γεωργία ⁽⁴⁾.
- στην Ασία:
 - την τροποποίηση της κοινής δράσης 2007/369/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την αστυνομική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Αφγανιστάν (EUROPOL Afghanistan) ⁽⁵⁾,
 - το διορισμό του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Αφγανιστάν ⁽⁶⁾,
 - την παράταση της εντολής του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Αφγανιστάν ⁽⁷⁾ και την τροποποίησή της ⁽⁸⁾,
 - την παράταση της εντολής του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κεντρική Ασία ⁽⁹⁾,
 - την επιβολή περιοριστικών μέτρων κατά του Ουζμπεκιστάν ⁽¹⁰⁾.
- στην Αφρική:
 - τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Καμερούν σχετικά με το καθεστώς των δυνάμεων υπό την ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες διέρχονται μέσω του εδάφους της Δημοκρατίας του Καμερούν ⁽¹¹⁾,
 - την έναρξη της στρατιωτικής επιχείρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Δημοκρατία του Τσαντ και στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία (επιχείρηση (EUFOR Tchad/RCA) ⁽¹²⁾,
 - την τροποποίηση και την παράταση της εντολής του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αφρικανική περιοχή των Μεγάλων Λιμνών ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ Κοινή δράση 2008/736/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 248 της 17.9.2008).

⁽²⁾ Κοινή δράση 2008/759/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 259 της 27.9.2008).

⁽³⁾ Κοινή δράση 2008/760/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 259 της 27.9.2008).

⁽⁴⁾ Απόφαση 2008/901/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 323 της 3.12.2008).

⁽⁵⁾ Κοινές δράσεις 2008/229/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 75 της 18.3.2008) και 2008/643/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 207 της 5.8.2008).

⁽⁶⁾ Κοινή δράση 2008/612/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 197 της 25.7.2008).

⁽⁷⁾ Κοινή δράση 2008/131/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 43 της 19.2.2008).

⁽⁸⁾ Κοινή δράση 2008/481/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 163 της 24.6.2008).

⁽⁹⁾ Κοινές δράσεις 2008/107/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 38 της 13.2.2008) και 2008/900/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 323 της 3.12.2008).

⁽¹⁰⁾ Κοινές θέσεις 2008/348/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 116 της 30.4.2008) και 2008/843/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 300 της 11.11.2008).

⁽¹¹⁾ Απόφαση 2008/178/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 57 της 1.3.2008).

⁽¹²⁾ Απόφαση 2008/101/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 34 της 8.2.2008).

⁽¹³⁾ Κοινή δράση 2008/108/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 38 της 13.2.2008).

- την τροποποίηση και την παράταση της εντολής του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Σουδάν ⁽¹⁾,
- την αποδοχή των συνεισφορών τρίτων κρατών στη στρατιωτική επιχείρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Δημοκρατία του Τσαντ και στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία ⁽²⁾,
- το διορισμό του αρχηγού αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παροχή συμβουλών και συνδρομής όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (EUSEC RD Congo) ⁽³⁾,
- την αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή στήριξης όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας στη Δημοκρατία της Γουινέας Μπισσάου (UE RSS Guinée-Bissau) ⁽⁴⁾,
- τα περιοριστικά μέτρα έναντι της Λιβερίας ⁽⁵⁾,
- την τροποποίηση της κοινής θέσης 98/409/ΚΕΠΠΑ σχετικά με τη Σιέρα Λεόνε ⁽⁶⁾,
- την επιβολή περιοριστικών μέτρων κατά της Δημοκρατίας του Κονγκό και την κατάργηση της κοινής θέσης 2005/440/ΚΕΠΠΑ ⁽⁷⁾,
- την τροποποίηση και την παράταση της κοινής δράσης 2007/405/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την αστυνομική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας (ΜΤΑ) και τη διασύνδεσή της με τη δικαιοσύνη στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (EUPOL RD Congo) ⁽⁸⁾,
- την τροποποίηση και την παράταση της κοινής δράσης 2007/406/ΚΕΠΠΑ σχετικά με τη συγκρότηση αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παροχή συμβουλών και συνδρομής όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (EUSEC RD Congo) ⁽⁹⁾,
- την εφαρμογή της κοινής θέσης 2004/161/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την ανανέωση των περιοριστικών μέτρων κατά της Ζιμπάμπουε ⁽¹⁰⁾,
- την τροποποίηση της κοινής θέσης 2004/161/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την ανανέωση των περιοριστικών μέτρων κατά της Ζιμπάμπουε ⁽¹¹⁾, και την εφαρμογή της ⁽¹²⁾,

⁽¹⁾ Κοινή δράση 2008/110/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 38 της 13.2.2008).

⁽²⁾ Απόφαση CHAD/1/2008 (ΕΕ L 56 της 29.2.2008).

⁽³⁾ Απόφαση EUSEC/1/2008 (ΕΕ L 56 της 29.2.2008).

⁽⁴⁾ Κοινή δράση 2008/112/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 40 της 14.2.2008).

⁽⁵⁾ Κοινή θέση 2008/109/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 38 της 13.2.2008).

⁽⁶⁾ Κοινή θέση 2008/81/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 24 της 29.1.2008).

⁽⁷⁾ Κοινή θέση 2008/369/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 127 της 15.5.2008).

⁽⁸⁾ Κοινή δράση 2008/485/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 164 της 25.6.2008).

⁽⁹⁾ Κοινή δράση 2008/491/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 168 της 28.6.2008).

⁽¹⁰⁾ Απόφαση 2008/605/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 194 της 23.7.2008).

⁽¹¹⁾ Κοινή θέση 2008/632/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 205 της 1.8.2008).

⁽¹²⁾ Απόφαση 2008/922/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 331 της 10.12.2008).

- τη δράση στρατιωτικού συντονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς στήριξη της απόφασης 1816 (2008) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (EU NAVCO) ⁽¹⁾,
- την παράταση των περιοριστικών μέτρων κατά της Ακτής του Ελεφαντοστού ⁽²⁾,
- την έναρξη της στρατιωτικής επιχείρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα συμβάλει στην αποτροπή, την πρόληψη και την καταστολή των πειρατικών επιθέσεων και των ένοπλων ληστειών στα ανοικτά των ακτών της Σομαλίας (Atalanta) ⁽³⁾.
- στον Ινδικό Ωκεανό:
 - τα περιοριστικά μέτρα κατά της παράνομης κυβέρνησης του Αηζουαν στην Ένωση των Κομορών ⁽⁴⁾,
 - την κατάργηση της κοινής θέσης 2008/187/ΚΕΠΠΑ για την επιβολή περιοριστικών μέτρων κατά των παρανόμων αρχών της νήσου Αηζουαν στην Ένωση των Κομορών ⁽⁵⁾.
- στη Μέση Ανατολή:
 - την παράταση της θητείας και την τροποποίηση της εντολής του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή ⁽⁶⁾,
 - την τροποποίηση της κοινής θέσης 2003/495/ΚΕΠΠΑ για το Ιράκ ⁽⁷⁾,
 - την τροποποίηση της κοινής δράσης 2005/889/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την ίδρυση αποστολής συνοριακής συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το σημείο διέλευσης της Ράφα (EU BAM Rafah) ⁽⁸⁾,
 - την εφαρμογή της κοινής δράσης 2005/797/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την αστυνομική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα παλαιστινιακά εδάφη ⁽⁹⁾,
 - την τροποποίηση και επέκταση της κοινής δράσης 2005/190/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την ενοποιημένη αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης EUJUST LEX για την επιβολή του κράτους δικαίου στο Ιράκ ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ Κοινή δράση 2008/749/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 252 της 20.9.2008).

⁽²⁾ Κοινή θέση 2008/873/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 308 της 19.11.2008).

⁽³⁾ Απόφαση 2008/918/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 330 της 9.12.2008).

⁽⁴⁾ Κοινή θέση 2008/187/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 59 της 4.3.2008).

⁽⁵⁾ Κοινή θέση 2008/611/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 197 της 25.7.2008).

⁽⁶⁾ Κοινή δράση 2008/133/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 43 της 19.2.2008).

⁽⁷⁾ Κοινή θέση 2008/186/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 59 της 4.3.2008).

⁽⁸⁾ Κοινές δράσεις 2008/379/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 130 της 20.5.2008) και 2008/862/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 306 της 15.11.2008).

⁽⁹⁾ Απόφαση 2008/134/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 43 της 19.2.2008).

⁽¹⁰⁾ Κοινές δράσεις 2008/304/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 105 της 15.4.2008) και 2008/480/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 163 της 24.6.2008).

- την τροποποίηση της απόφασης 2008/134/ΚΕΠΠΑ σχετικά με την αστυνομική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα παλαιστινιακά εδάφη ⁽¹⁾,
- την προσωρινή υποδοχή ορισμένων Παλαιστινίων σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽²⁾,
- τα περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν ⁽³⁾,
- την τροποποίηση της κοινής δράσης 2005/797/ΚΕΠΠΑ για την αστυνομική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα παλαιστινιακά εδάφη ⁽⁴⁾.
- στην Ανατολική Ευρώπη:
 - την παράταση της εντολής καθυκόντων του ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Δημοκρατία της Μολδαβίας ⁽⁵⁾,
 - την παράταση κατά ένα έτος των περιοριστικών μέτρων εις βάρος ορισμένων αξιωματούχων της Λευκορωσίας ⁽⁶⁾.
- άλλα θέματα ⁽⁷⁾ και περιοχές:
 - την τροποποίηση της απόφασης 2001/80/ΚΕΠΠΑ για τη σύσταση του στρατιωτικού επιτελείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁸⁾,
 - την τροποποίηση της κοινής δράσης 2004/551/ΚΕΠΠΑ για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας ⁽⁹⁾,
 - την ίδρυση Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΑΑΑ) και την κατάργηση της κοινής δράσης 2005/575/ΚΕΠΠΑ ⁽¹⁰⁾,
 - τη δημιουργία μηχανισμού διαχείρισης της χρηματοδότησης των κοινών εξόδων των επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στον τομέα της άμυνας (Αθηνά) ⁽¹¹⁾,
 - τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού ⁽¹²⁾.

⁽¹⁾ Απόφαση 2008/482/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 163 της 24.6.2008).

⁽²⁾ Κοινή θέση 2008/822/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 285 της 29.10.2008).

⁽³⁾ Κοινές θέσεις 2008/479/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 163 της 24.6.2008) και 2008/652/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 213 της 8.8.2008) και απόφαση 2008/842/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 300 της 11.11.2008).

⁽⁴⁾ Κοινή δράση 2008/958/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 338 της 17.12.2008).

⁽⁵⁾ Κοινή δράση 2008/106/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 38 της 13.2.2008).

⁽⁶⁾ Κοινές θέσεις 2008/288/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 95 της 8.4.2008) και 2008/844/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 300 της 11.11.2008).

⁽⁷⁾ Κοινές δράσεις που αφορούν τη μη διάδοση όπλων παρουσιάζονται αναλυτικά στο κεφάλαιο V, τμήμα 4, τίτλος «Ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας και ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας», επιμέρους τίτλος «Μη διάδοση των όπλων», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁸⁾ Απόφαση 2008/298/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 102 της 12.4.2008).

⁽⁹⁾ Κοινή δράση 2008/299/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 102 της 12.4.2008).

⁽¹⁰⁾ Κοινή δράση 2008/550/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 176 της 4.7.2008).

⁽¹¹⁾ Απόφαση 2008/975/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 345 της 23.12.2008).

⁽¹²⁾ Κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 335 της 13.12.2008).

Ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας και ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας

Γενικές πτυχές

Ανταποκρινόμενος σε αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2007, ο γενικός γραμματέας και ύπατος εκπρόσωπος για την ΚΕΠΠΑ υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου, μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή, έκθεση για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής ασφάλειας του 2003. Η έκθεση αυτή παρουσιάζει στοιχεία που θα επιτρέψουν τη βελτίωση και τη συμπλήρωση της ευρωπαϊκής στρατηγικής ασφάλειας. Στην εν λόγω έκθεση τεκμηριώνεται ότι εξακολουθούν να υφίστανται οι απειλές που εντοπίστηκαν το 2003 και ότι ανακύπτουν και νέοι κίνδυνοι που δύνανται να απειλήσουν άμεσα ή έμμεσα την ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία πρέπει να τους αντιμετωπίσει συνολικά.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 11ης και 12ης Δεκεμβρίου εξέδωσε δήλωση για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, με την οποία γνωστοποίησε την πρόθεσή του να δώσει νέα ώθηση στην ΕΠΑΑ. Επίσης, συμφώνησε με την ανάλυση που περιλαμβάνεται στην έκθεση όσον αφορά την εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής ασφάλειας του 2003 και ενέκρινε τις δηλώσεις που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 8 Δεκεμβρίου (σχετικά με την ενίσχυση των ικανοτήτων της ΕΠΑΑ και τη διεθνή ασφάλεια).

Το Συμβούλιο ενέκρινε εξάλλου, στις 16 Ιουνίου, την έκθεση της προεδρίας σχετικά με την ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας η οποία αναφέρεται σε όλα τα σχετικά με την ΕΠΑΑ θέματα που εξετάστηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του 2008. Η έκθεση της προεδρίας που αφορά το δεύτερο εξάμηνο του 2008 εκδόθηκε στις 8 Δεκεμβρίου.

Κατά τη σύνοδο της 10ης Νοεμβρίου, το Συμβούλιο εξέδωσε τα συμπεράσματα για την ΕΠΑΑ στα οποία γίνεται επισκόπηση των πρόσφατων εξελίξεων και των σχεδίων στον τομέα της ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας με ιδιαίτερη αναφορά στα ακόλουθα θέματα: τις επιχειρήσεις ΕΠΑΑ, τα Δυτικά Βαλκάνια, το Αφγανιστάν, τις μη στρατιωτικές ικανότητες διαχείρισης κρίσεων, τις στρατιωτικές ικανότητες και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, καθώς και σειρά πρωτοβουλιών της προεδρίας.

Εξάλλου, το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 28 Ιανουαρίου, πρόγραμμα κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας για τα έτη 2008 έως 2010. Η διάρθρωση του εν λόγω προγράμματος έχει βασιστεί στους κύριους φορείς κατάρτισης (Ευρωπαϊκή Ακαδημία Ασφάλειας και Άμυνας και Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία) καθώς και στα διάφορα κέντρα ενδιαφέροντος της ΕΠΑΑ (ειδικές δραστηριότητες κατάρτισης πολιτών, πολιτικο-στρατιωτικές δραστηριότητες καθώς και δραστηριότητες κατάρτισης στον στρατιωτικό τομέα).

Στις 23 Ιουνίου το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης κοινή δράση ⁽¹⁾ για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Ασφάλειας και Άμυνας της οποίας η αποστολή και οι στόχοι είναι να παρέχει εκπαίδευση στρατηγικού επιπέδου στον τομέα της ΕΠΑΑ. Στις 10 Νοεμβρίου το Συμβούλιο ενέκρινε τις κατευθυντήριες γραμμές για την επισήμανση και την εφαρμογή διδαγμάτων και βέλτιστων πρακτικών στις μη στρατιωτικές αποστολές της ΕΠΑΑ. Επίσης, ενέκρινε τη θέση σε εφαρμογή της εμπνευσμένης από το Erasmus ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για την ανταλλαγή νέων αξιωματικών.

Μη διάδοση των όπλων

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της παράνομης συσσώρευσης και διακίνησης παράνομων φορητών όπλων και όπλων μικρού διαμετρήματος (SALW) και των πυρομαχικών τους, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 12 Φεβρουαρίου, κοινή δράση ⁽²⁾ προς υποστήριξη του διεθνούς νομικού μέσου που επιτρέπει στα κράτη μέλη να εντοπίζουν και να επισημαίνουν κατά τρόπο έγκαιρο και αξιόπιστο τα SALW.

Όσον αφορά τις εξαγωγές όπλων, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 17 Μαρτίου ⁽³⁾, κοινή δράση προς υποστήριξη των δραστηριοτήτων της ΕΕ για την προώθηση σε τρίτες χώρες του ελέγχου των εξαγωγών όπλων και των αρχών του κώδικα συμπεριφοράς της ΕΕ στον εν λόγω τομέα.

Στις 13 Μαρτίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για τον κώδικα συμπεριφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της εξαγωγής όπλων. Το Κοινοβούλιο ζήτησε από τα κράτη μέλη που αντιτέθηκαν σε έναν δεσμευτικό νομικά κώδικα να επανεξετάσουν τη θέση τους. Το ΕΚ εξέφρασε την πεποίθησή του ότι η συμβολή εκ μέρους της Ένωσης σε μια δεσμευτική σε διεθνές επίπεδο συνθήκη για το εμπόριο όπλων θα γίνει πιο αξιόπιστη από τη στιγμή που θα καταστεί νομικά δεσμευτικό το σύστημα ελέγχου της Ένωσης για τις μεταφορές όπλων.

Στις 8 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε, υπό μορφή κοινής θέσης ⁽⁴⁾, κοινούς κανόνες που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών τεχνολογίας και στρατιωτικού εξοπλισμού και αντικατέστησε έναν κώδικα συμπεριφοράς στον τομέα αυτό.

Το Συμβούλιο, συνεχίζοντας την εφαρμογή της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μη εξάπλωση των όπλων μαζικής καταστροφής, εξέδωσε κοινές δράσεις που αφορούν την υποστήριξη συγκεκριμένων ενεργειών του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας

⁽¹⁾ Κοινή δράση 2008/550/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 176 της 4.7.2008).

⁽²⁾ Κοινή δράση 2008/113/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 40 της 14.2.2008).

⁽³⁾ Κοινή δράση 2008/230/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 75 της 18.3.2008).

⁽⁴⁾ Κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 335 της 13.12.2008).

(14 Απριλίου) ⁽¹⁾, της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (14 Απριλίου) ⁽²⁾ και της προπαρασκευαστικής επιτροπής της οργάνωσης της συνθήκης για την πλήρη απαγόρευση των πυρηνικών δοκιμών (15 Ιουλίου) ⁽³⁾. Επίσης, εξέδωσε κοινή δράση ⁽⁴⁾ προς στήριξη της εφαρμογής της απόφασης 1540 (2004) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (14 Μαΐου). Στις 10 Νοεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε κοινή δράση ⁽⁵⁾ σχετικά με την υποστήριξη της σύμβασης για τα βιολογικά και τοξινικά όπλα. Στις 8 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε έγγραφο με τίτλο «Νέοι άξονες δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της καταπολέμησης της εξάπλωσης των όπλων μαζικής καταστροφής καθώς και των συστημάτων εκτόξευσής τους». Κατά τη σύνοδο της 18ης και 19ης Δεκεμβρίου, εξέδωσε απόφαση που αποβλέπει στην υποστήριξη του κώδικα συμπεριφοράς της Χάγης κατά της διάδοσης των βαλλιστικών πυραύλων.

Στον τομέα της καταπολέμησης των ναρκών, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 24 Νοεμβρίου, κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την κοινοτική δράση στον εν λόγω τομέα για την περίοδο 2008–2013 ⁽⁶⁾.

Το Συμβούλιο εξέδωσε εξάλλου, στις 23 Ιουνίου, κοινή δράση ⁽⁷⁾ για τη στήριξη της οικονομικής ισχύος και της εφαρμογής της σύμβασης του 1997 για την απαγόρευση της χρήσης, της αποθήκευσης, της παραγωγής και της διακίνησης ναρκών κατά προσωπικό και για την καταστροφή τους στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής ασφάλειας.

Εξάλλου, στις 4 Δεκεμβρίου διατέθηκε προς υπογραφή η διεθνής σύμβαση για τα πυρομαχικά διασποράς (που εγκρίθηκε τον Μάιο στο Δουβλίνο).

Τρομοκρατία

Στις 30 Μαΐου το Συμβούλιο εξέδωσε δήλωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέρ της παγκόσμιας πρωτοβουλίας για την καταπολέμηση της πυρηνικής τρομοκρατίας. Επίσης, εξέδωσε τα συμπεράσματα για τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα της καταπολέμησης της ριζοσπαστικοποίησης και της στρατολόγησης τρομοκρατών (8 Ιουλίου), καθώς και ένα έγγραφο για την αναθεωρηθείσα στρατηγική για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (17 Ιουλίου).

Στις 16 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο προέβη σε ενημέρωση των κοινών θέσεων σχετικά με την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Κοινή δράση 2008/314/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 107 της 17.4.2008).

⁽²⁾ Κοινή δράση 2008/307/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 106 της 16.4.2008).

⁽³⁾ Κοινή δράση 2008/588/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 189 της 17.7.2008).

⁽⁴⁾ Κοινή δράση 2008/368/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 127 της 15.5.2008).

⁽⁵⁾ Κοινή δράση 2008/858/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 302 της 13.11.2008).

⁽⁶⁾ SEC(2008) 2913.

⁽⁷⁾ Κοινή δράση 2008/487/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 165 της 26.6.2008).

⁽⁸⁾ Κοινή θέση 2008/959/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 338 της 17.12.2008).

Συμβολή στη σταθερότητα στα Βαλκάνια και στον Νότιο Καύκασο

Το Συμβούλιο, προκειμένου να συμβάλει στη σταθερότητα στα Βαλκάνια, αποφάσισε ⁽¹⁾, στις 4 Φεβρουαρίου, την πραγματοποίηση αποστολής για την επιβολή του κράτους δικαίου στο Κοσσυφοπέδιο ⁽²⁾ (EULEX Κοσσυφοπέδιο) και το διορισμό ειδικού εντεταλμένου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Κοσσυφοπέδιο ⁽³⁾. Στόχος της αποστολής είναι η παροχή βοήθειας στις αρχές του Κοσσυφοπεδίου σε όλους τους τομείς που συνδέονται με το κράτος δικαίου, ιδίως στους τομείς της αστυνομίας, της δικαιοσύνης, των τελωνείων και των σωφρονιστικών υπηρεσιών.

Όσον αφορά την περιοχή του Νοτίου Καυκάσου, το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 15 Σεπτεμβρίου, να στείλει μη στρατιωτική αποστολή παρατηρητών στη Γεωργία ⁽⁴⁾ (EUMM Georgia) και να διορίσει ειδικό εντεταλμένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κρίση στη Γεωργία ⁽⁵⁾. Στόχος της αποστολής είναι να συμβάλει στη σταθερότητα στη Γεωργία και στην ευρύτερη όμορη περιοχή βάσει της συμφωνίας έξι σημείων που συνήφθη στις 12 Αυγούστου και των μέτρων εφαρμογής που ψηφίστηκαν στη συνέχεια.

Συμβολή στην ειρήνη και τη σταθερότητα στην Αφρική

Σουδάν/Νταρφούρ

Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 16ης Ιουνίου, διατύπωσε την έντονη ανησυχία του για την επιδείνωση της κατάστασης στον τομέα της ασφάλειας στο Σουδάν η οποία υπονομεύει σοβαρά την εφαρμογή της συνολικής συμφωνίας ειρήνευσης και τη δυνατότητα ειρηνικής διευθέτησης της σύγκρουσης στο Νταρφούρ. Εξάλλου, υπογράμμισε την αναγκαιότητα επιτάχυνσης της υλοποίησης της υβριδικής αποστολής ΟΗΕ-ΑΕ (αποστολή των Ηνωμένων Εθνών και της Αφρικανικής Ένωσης στο Νταρφούρ — Unamid) για τη διατήρηση της ειρήνης στο Νταρφούρ. Το Συμβούλιο υπενθύμισε επίσης ότι η επιχείρηση EUFOR Tchad/RCA (βλέπε κατωτέρω) συνιστά μαζί με την αποστολή των Ηνωμένων Εθνών στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και στο Τσαντ σημαντικό παράγοντα για την ασφάλεια της περιοχής και ότι συμβάλλει κατά συνέπεια στις προσπάθειες για την εδραίωση της ειρήνης και της συμφιλίωσης στην περιοχή καθώς και για τη βελτίωση της κατάστασης στον ανθρωπιστικό τομέα.

⁽¹⁾ Κοινή δράση 2008/124/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 42 της 16.2.2008).

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 1, τίτλος «Διαδικασία διεύρυνσης, προενταξιακή στρατηγική και διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης», επιμέρους τίτλος «Κοσσυφοπέδιο», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ Κοινές δράσεις 2008/123/ΚΕΠΠΑ και 2008/124/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 42 της 16.2.2008).

⁽⁴⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 1, τίτλος «Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας», επιμέρους τίτλος «Καύκασος», της παρούσας Έκθεσης.

⁽⁵⁾ Κοινές δράσεις 2008/736/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 248 της 17.9.2008), 2008/759/ΚΕΠΠΑ και 2008/760/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 259 της 27.9.2008).

Τσαντ, Κεντροαφρικανική Δημοκρατία

Η στρατιωτική επιχείρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και στο Τσαντ (EUFOR Tchad/RCA) ξεκίνησε στις 28 Ιανουαρίου. Η EUFOR Tchad/RCA είναι στρατιωτική επιχείρηση γεφύρωσης, συντονισμένη με την αποστολή των Ηνωμένων Εθνών Minurcat. Η εν λόγω επιχείρηση ενισχύει τη δράση που αναπτύσσει η Ένωση για την αντιμετώπιση της κρίσης στο Νταρφούρ, στο πλαίσιο μιας περιφερειακής προσέγγισης της εν λόγω κρίσης. Η υλοποίησή της πραγματοποιείται σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις του Τσαντ και της Κεντροαφρικανικής Δημοκρατίας.

Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό

Η αποστολή EUPOL RD CONGO, που διαδέχτηκε την αποστολή EUPOL-Kinshasa τον Ιούνιο του 2007, συνέχισε κατά τη διάρκεια του έτους να στηρίζει και να συνδράμει τις αρχές του Κονγκό στη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας ιδίως όσον αφορά την αστυνομία και τη διεπαφή της με τη δικαιοσύνη. Η αποστολή διασφαλίζει επίσης μια διαρκή παρουσία στο ανατολικό τμήμα της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό, ούτως ώστε να παρέχει τη βοήθεια και την εμπειρογνομosύνη της στη διαδικασία σταθεροποίησης του ανατολικού τμήματος της χώρας.

Γουινέα Μπισσάου

Μετά την απόφαση του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου ⁽¹⁾, η Ευρωπαϊκή Ένωση συγκρότησε αποστολή ΕΠΑΑ για την παροχή συμβουλών και στήριξης όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας στη Γουινέα Μπισσάου (EU SSR Guinée-Bissau). Στόχος της αποστολής είναι να καταστεί επιχειρησιακή η εν λόγω μεταρρυθμιστική στρατηγική μέσω της υποστήριξης της εφαρμογής λεπτομερών σχεδίων αναδιάρθρωσης των στρατιωτικών δυνάμεων και των δυνάμεων ασφαλείας.

Σομαλία

Το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 19 Σεπτεμβρίου, την έναρξη δράσης στρατιωτικού συντονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU NAVCO) ⁽²⁾, η οποία αποσκοπεί στη στήριξη των δραστηριοτήτων εποπτείας και προστασίας που αναπτύσσουν ορισμένα κράτη μέλη στη Σομαλία και στα ανοικτά των ακτών της. Η δράση αυτή αποσκοπεί επίσης στη διευκόλυνση της στήριξης της συνοδείας ανθρωπιστικών αποστολών στο πλαίσιο του παγκόσμιου επισιτιστικού προγράμματος και εντάσσεται στο πλαίσιο του ψηφίσματος 1816 (2008) που εκδόθηκε στις 2 Ιουνίου από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

⁽¹⁾ Κοινή δράση 2008/112/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 40 της 14.2.2008).

⁽²⁾ Κοινή δράση 2008/749/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 252 της 20.9.2008).

Στις 8 Δεκεμβρίου το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση ⁽¹⁾ για την έναρξη της στρατιωτικής επιχείρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα συμβάλει στην αποτροπή, στην πρόληψη και την καταστολή των πειρατικών επιθέσεων και των ενόπλων ληστειών στα ανοικτά των ακτών της Σομαλίας (EU NAVFOR Σομαλία/επιχείρηση «Atalanta»).

Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή

Η πρόοδος της ειρηνευτικής διαδικασίας στη Μέση Ανατολή σηματοδεύτηκε από την προοπτική μιας βιώσιμης λύσης της ισραηλοπαλαιστινιακής διαμάχης. Μετά τις διαπραγματεύσεις που ξεκίνησαν στην Αννάπολη τον Νοέμβριο του 2007, συνεχίστηκαν διμερείς συζητήσεις μεταξύ ισραηλινών και παλαιστινίων εκπροσώπων ενόψει της σύναψης ειρηνευτικής συμφωνίας πριν από τα τέλη του έτους 2008. Παρά το γεγονός ότι δεν κατέστη δυνατή η σύναψη συμφωνίας, οι συζητήσεις κάλυψαν όλα τα βασικά θέματα και εξασφαλίζουν τις δυνατότητες συνέχισης εντατικών διαπραγματεύσεων. Κατά τη συνεδρίαση της 9ης Νοεμβρίου, η Τετραμερής και τα αντιπαρατιθέμενα μέρη εξέδωσαν κοινή δήλωση στην οποία υπογραμμίζουν τη δέσμευσή τους να συνεχίσουν τη διαδικασία προς μια συνολική λύση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέφρασε την πλήρη υποστήριξή της προς τη διαδικασία της Αννάπολης και την πρόθεσή της να υποστηρίξει τα μέρη στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων αυτών.

Εξάλλου, η σύναψη διπλωματικών σχέσεων μεταξύ του Λιβάνου και της Συρίας αποτέλεσε σημαντικό γεγονός για την αποκατάσταση της σταθερότητας στην περιοχή (βλέπε κατωτέρω).

Κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη

Κατά το 2008 η κατάσταση στην περιοχή σηματοδεύτηκε από θετικές εξελίξεις αλλά και από γεγονότα που προκαλούν ανησυχίες και από συνεχείς εντάσεις.

Η έναρξη του έτους σηματοδεύτηκε από την ανθρωπιστική και πολιτική κρίση στη Λωρίδα της Γάζας λόγω του εμπάργκο που επιβλήθηκε στην κυκλοφορία των προσώπων και των αγαθών με συνέπεια την περαιτέρω παράλυση της οικονομίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέφρασαν την ανησυχία τους για την κατάσταση αυτή και καταδίκασαν τη συνεχή ρίψη βομβών στο ισραηλινό έδαφος (ψήφισμα της 21ης Φεβρουαρίου, συμπεράσματα της 28ης Ιανουαρίου). Το Συμβούλιο καταδίκασε επίσης επανειλημμένα την επιτάχυνση της επέκτασης των οικισμών εποίκων (για παράδειγμα στα συμπεράσματα της 26ης και 27ης Μαΐου ή στα συμπεράσματα της 8ης και 9ης Δεκεμβρίου). Λόγω της αύξησης των βίαιων επεισοδίων που προκάλεσαν ισραηλινοί

(1) Απόφαση 2008/918/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 330 της 9.12.2008).

έποικοι σε βάρος παλαιστίνιων πολιτών στη Δυτική Όχθη, η Ευρωπαϊκή Ένωση καταδίκασε για μια ακόμη φορά τις εν λόγω πράξεις βίας, σε δήλωση της προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εκδόθηκε στις 31 Οκτωβρίου.

Έναντι της κατάστασης αυτής, η Ευρωπαϊκή Ένωση, πέραν της πολιτικής της δέσμευσης, συνέχισε την παροχή επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη. Σε συνέχεια της διεθνούς διάσκεψης δωρητών για το παλαιστινιακό κράτος που οργανώθηκε τον Δεκέμβριο του 2007, η Επιτροπή προέβη στη μεταφορά κονδυλίων βοήθειας που υπερέβησαν τα 540 εκατ. EUR για το έτος 2008. Τα εν λόγω κονδύλια χορηγούνται μέσω του νέου χρηματοδοτικού μηχανισμού Pegase 2008–2010 (μηχανισμός ευρωπαϊστινιακός για τη διαχείριση της κοινωνικοοικονομικής βοήθειας) που αντικατέστησε τον προσωρινό διεθνή μηχανισμό. Τα κονδύλια αυτά χορηγούνται στην Παλαιστινιακή Αρχή και στην Υπηρεσία Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες της Παλαιστίνης στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA), με σκοπό τη στήριξη της δημιουργίας ενός παλαιστινιακού κράτους καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των παλαιστίνιων προσφύγων στην Εγγύς Ανατολή. Με βάση το μεταρρυθμιστικό και αναπτυξιακό πρόγραμμα της Παλαιστινιακής Αρχής (υποβλήθηκε τον Δεκέμβριο του 2007), τα εν λόγω κονδύλια χρησιμοποιούνται για την παροχή βοήθειας στους ακόλουθους τέσσερις τομείς: διακυβέρνηση, κοινωνική ανάπτυξη, ανάπτυξη της οικονομίας και του ιδιωτικού τομέα και δημόσιες υποδομές. Όπως προβλέπεται λοιπόν στη στρατηγική δράσης της Ένωσης (που ανακοινώθηκε τον Νοέμβριο του 2007), η τελευταία έχει εστιάσει τη βοήθειά της στην οικοδόμηση του κράτους (statebuilding).

Στις 24 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο διεθνής διάσκεψη για την υποστήριξη της ασφάλειας των πολιτών και του κράτους δικαίου στην Παλαιστίνη. Κατά τη διάσκεψη αυτή, η Επιτροπή επιβεβαίωσε τη σημασία που αποδίδει στη συνέχιση της υποστήριξης της προς την Παλαιστινιακή Αρχή και τον παλαιστινιακό πληθυσμό.

Εξάλλου, για την εμβάθυνση των σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Παλαιστινιακής Αρχής, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 20 Οκτωβρίου, απόφαση για τη σύσταση των ακόλουθων τεσσάρων μεικτών υποεπιτροπών⁽¹⁾: οικονομικά και χρηματοδοτικά ζητήματα, εμπόριο και τελωνειακά θέματα· κοινωνικές υποθέσεις· ενέργεια, περιβάλλον, μεταφορές, επιστήμη και τεχνολογία· ανθρώπινα δικαιώματα, χρηστή διακυβέρνηση και κράτος δικαίου. Στόχος των εν λόγω υποεπιτροπών είναι η πρόοδος της εφαρμογής της ενδιάμεσης συμφωνίας σύνδεσης⁽²⁾ και του σχεδίου δράσης που καταρτίστηκε στο πλαίσιο της πολιτικής γειτονίας⁽³⁾.

⁽¹⁾ COM(2008) 524.

⁽²⁾ ΕΕ L 187 της 16.7.1997.

⁽³⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 1, τίτλος «Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας», επιμέρους τίτλος «Ευρωπαϊκό μέσο γειτονίας και εταιρικών σχέσεων», της παρούσας Έκθεσης.

Ισραήλ

Όσον αφορά τις σχέσεις με το Ισραήλ, η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο του Συμβουλίου σύνδεσης της 16ης Ιουνίου στο Λουξεμβούργο, εξέφρασε την ικανοποίησή της για την ενίσχυση των σχέσεών της με το Ισραήλ σε διάφορους τομείς (που αφορούν ιδίως τα ανθρώπινα δικαιώματα) ⁽¹⁾. Με την ευκαιρία αυτή υπενθύμισε τη θέση της και τις προσδοκίες της όσον αφορά την ειρηνευτική διαδικασία και την κατάσταση στα παλαιστινιακά εδάφη.

Λίβανος

Οι συνθήκες ασφαλείας στον Λίβανο χαρακτηρίστηκαν από επεισόδια βίας τα οποία καταδικάστηκαν επανειλημμένα από το Συμβούλιο (συμπεράσματα της 28ης Ιανουαρίου), την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλώσεις της 13ης Αυγούστου και της 11ης Σεπτεμβρίου) και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (22 Μαΐου).

Ωστόσο, η πολιτική κατάσταση στον Λίβανο βελτιώθηκε με τη συμφωνία που επετεύχθη στην Ντόχα στις 21 Μαΐου. Η συμφωνία αυτή άνοιξε το δρόμο για την αποκατάσταση της λειτουργίας όλων των δημοκρατικών θεσμικών οργάνων του κράτους του Λιβάνου και επέτρεψε έτσι την εκλογή του στρατηγού Sleiman στο αξίωμα του προέδρου του Λιβάνου. Η συμφωνία χαιρέτιστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (στο ψήφισμα της 22ας Μαΐου) και από το Συμβούλιο (συμπεράσματα της 26ης και της 27ης Μαΐου και της 10ης Νοεμβρίου).

Εξάλλου, η σύναψη διπλωματικών σχέσεων μεταξύ του Λιβάνου και της Συρίας στις 15 Οκτωβρίου αποτέλεσε σημαντικό βήμα για την αποκατάσταση της σταθερότητας στην περιοχή.

Η εφαρμογή του προγράμματος χρηματοδοτικής βοήθειας ύψους 500 εκατ. EUR για την περίοδο 2006–2010 (που ανακοινώθηκε κατά τη διεθνή διάσκεψη στήριξης του Λιβάνου τον Ιανουάριο του 2007) συνεχίστηκε το 2008. Η Επιτροπή στήριξε τη διαδικασία των οικονομικών, κοινωνικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων στον Λίβανο μέσω των οργάνων της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας ⁽¹⁾. Συνολικά χορηγήθηκαν κατά το 2008 στον Λίβανο 50 εκατ. EUR για μεταρρυθμιστικά σχέδια στον τομέα της δικαιοσύνης, για τον ιδιωτικό τομέα, για τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος, για την άρση ναρκοπεδίων και για την ανοικοδόμηση του παλαιστινιακού στρατοπέδου του Nahr Al Bared.

Στο πλαίσιο του μηχανισμού σταθερότητας, η Επιτροπή είχε επίσης σημαντική συμβολή στην πολιτική σταθεροποίηση της χώρας (π.χ. το σχέδιο μεταρρύθμισης της μεθοριακής

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 1, τίτλος «Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας», επιμέρους τίτλος «Νότια Μεσόγειος», της παρούσας Έκθεσης.

διαχείρισης και η στήριξη του ειδικού δικαστηρίου για τον Λίβανο). Ενόψει των κοινοβουλευτικών εκλογών που προβλέπονται για το 2009, η στήριξη της εκλογικής μεταρρύθμισης αποτέλεσε σημαντική προτεραιότητα κατά το 2008.

Εξάλλου, η Επιτροπή, ως ο σημαντικότερος χορηγός βοήθειας στους παλαιστίνιους πρόσφυγες στον Λίβανο, συμπροέδρευσε στη διεθνή διάσκεψη για την ανοικοδόμηση του στρατοπέδου Nahr Al Bared, που πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου στη Βιέννη.

Συρία

Κατά τη διάρκεια του έτους η Συρία προέβη σε ορισμένα ανοίγματα στην περιφερειακή σκηνή, κυρίως έναντι των δύο γειτονικών της χωρών, του Λιβάνου (εξομάλυνση των διμερών σχέσεων) και του Ισραήλ (επανάληψη των έμμεσων ειρηνευτικών συνομιλιών με το Ισραήλ). Οι δύο αυτές σημαντικές εξελίξεις χαιρετίστηκαν στην υπουργική δήλωση της Μασσαλίας της 3ης Νοεμβρίου.

Στο πλαίσιο αυτό και λόγω του συναινετικού κλίματος που επικράτησε μεταξύ των κρατών μελών για να ενθαρρυνθεί η Συρία να συνεχίσει στην οδό αυτή, η Επιτροπή ξεκίνησε με τις συριακές αρχές τις απαιτούμενες εργασίες για την επικαιροποίηση του σχεδίου συμφωνίας σύνδεσης, του οποίου η διαδικασία έγκρισης από το Συμβούλιο έχει ανασταλεί από το 2004. Η Επιτροπή και οι συριακές αρχές συμφώνησαν, στις 24 και 25 Νοεμβρίου, σε μια αναθεωρημένη εκδοχή της συμφωνίας σύνδεσης. Μετά την έκδοσή της από την Επιτροπή ⁽¹⁾, στις 12 Δεκεμβρίου, η πρόταση υποβλήθηκε προς εξέταση στο Συμβούλιο.

Εξάλλου, η Επιτροπή υποστήριξε μέσω του εθνικού ενδεικτικού προγράμματος μια σειρά από σχέδια που αφορούν τις οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις των οποίων την υλοποίηση ανέλαβε η Συρία. Επιπλέον, από το 2007 έχει χορηγηθεί στη Συρία ενίσχυση 75 εκατ. EUR υπό μορφή βοήθειας για τους πολυάριθμους ιρακινούς πρόσφυγες στη Συρία.

Διαδικασία ανασυγκρότησης

Αφγανιστάν

Το 2008 η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε να διαδραματίζει μείζονα ρόλο στη διαδικασία ανασυγκρότησης του Αφγανιστάν. Κατά τη διεθνή διάσκεψη για τη στήριξη του Αφγανιστάν που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι στις 12 Ιουνίου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της να χορηγήσει ποσό ύψους 500 εκατ. EUR για την περίοδο 2008–2010.

(1) COM(2008) 853. Βλέπε κεφάλαιο V, τμήμα 1, τίτλος «Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας», επιμέρους τίτλος «Νότια Μεσόγειος», της παρούσας Έκθεσης.

Το 2008 η κοινοτική βοήθεια ανήλθε σε 144 εκατ. EUR και επικεντρώθηκε σε τρεις τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής για το Αφγανιστάν (τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης και της αστυνομίας, την αγροτική ανάπτυξη συμπεριλαμβανομένων και των εναλλακτικών της μήκωνος καλλιεργειών και της υγείας).

Όσον αφορά τη στήριξη της αστυνομίας, η αστυνομική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Αφγανιστάν (EUPOL Afghanistan, στο πλαίσιο της ΕΠΑΑ) αναπτύχθηκε πλήρως τον Μάρτιο. Η αποστολή αυτή στηρίζει την εγκαθίδρυση αφγανικής αστυνομικής δύναμης υπό αφγανική διοίκηση η οποία θα σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και θα λειτουργεί στο πλαίσιο του κράτους δικαίου.

Στον τομέα της δικαιοσύνης, η Επιτροπή εστίασε τις προσπάθειές της στο πρόγραμμα θεσμικής μεταρρύθμισης, σε συνδυασμό με την αποστολή EUPOL της ΕΠΑΑ. Ευρωπαίοι εμπειρογνώμονες με βάση τα κύρια αφγανικά δικαστικά όργανα συνέβαλαν στην κατάρτιση ενός νέου πλαισίου για την πρόσληψη προσωπικού καθώς και στην ανάπτυξη της εθνικής στρατηγικής της χώρας στον τομέα της δικαιοσύνης.

Τα περισσότερα κράτη μέλη της Ένωσης συνέχισαν εξάλλου να συμμετέχουν στη διεθνή δύναμη για την προαγωγή της ασφάλειας (ISAF) υπό τη διεύθυνση του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO), που έχει τεθεί υπό την εντολή του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Η συνολική συνεισφορά τους στην ISAF ανέρχεται περίπου σε 25 000 στρατιώτες.

Κατά τη διάρκεια του έτους το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατύπωσε επανειλημμένα τη γνώμη του στο θέμα του Αφγανιστάν. Μεταξύ άλλων, εξέδωσε ψήφισμα με τίτλο «Σταθεροποίηση του Αφγανιστάν: μια πρόκληση για την ΕΕ και τη διεθνή κοινότητα» (στις 8 Ιουλίου).

Ιράκ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε κατά το 2008 να συμβάλλει ουσιαστικά στη διεθνή προσπάθεια ανασυγκρότησης του Ιράκ, στο πλαίσιο του Διεθνούς Ταμείου για την Ανασυγκρότηση του Ιράκ (IRFFI) το οποίο διαχειρίζεται η Παγκόσμια Τράπεζα και ο ΟΗΕ.

Στην ετήσια διάσκεψη αξιολόγησης του Διεθνούς Συμφώνου για το Ιράκ (IPI) που πραγματοποιήθηκε στις 29 Μαΐου στη Στοκχόλμη, η Ένωση δήλωσε ότι είναι έτοιμη να στηρίξει τη συνέχιση της εφαρμογής του IPI συμβάλλοντας στην αναπτυξιακή εταιρική σχέση σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ιράκ. Επιβεβαίωσε εξάλλου ότι στηρίζει το στόχο που συνίσταται στην εγκαθίδρυση ενός Ιράκ ασφαλούς, σταθερού, δημοκρατικού, ευημερούντος και ενωμένου, το οποίο θα σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Για το σκοπό αυτό, η χρηματοδοτική βοήθεια κατά το 2008 ανήλθε σε 92 εκατ. EUR, συμπεριλαμβανομένης της ανθρωπιστικής βοήθειας. Η ενίσχυση διατέθηκε κυρίως για

τεχνική βοήθεια και την ενίσχυση των θεσμών και των ικανοτήτων της χώρας (στήριξη του Συμβουλίου των αντιπροσώπων, συμμετοχή των ιρακινών υπουργών στην εφαρμογή της συμφωνίας στους τομείς του εμπορίου και της συνεργασίας), ενώ συνεχίστηκε η υποστήριξη των βασικών υπηρεσιών (υγεία, εκπαίδευση) και η παροχή βοήθειας στα ακουσίως μετακινηθέντα άτομα και τους πρόσφυγες.

Ένα σημαντικό βήμα για την ανασυγκρότηση της χώρας πραγματοποιήθηκε με τη θέση σε εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος για την ενίσχυση του συστήματος του κράτους δικαίου στο Ιράκ και του προγράμματος διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών (μέσω του Διεθνούς Ταμείου Ανασυγκρότησης για το Ιράκ — IRFFI).

Εξάλλου, συνεχίστηκαν οι διαπραγματεύσεις για σύναψη συμφωνίας περί εμπορίου και συνεργασίας. Η σύναψη της εν λόγω συμφωνίας θα επιτρέψει για πρώτη φορά τη σύναψη συμβατικών σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ιράκ.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Εξωτερικές σχέσεις:
http://ec.europa.eu/external_relations/index_fr.htm
- Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, μη στρατιωτικές επιχειρήσεις:
http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/intro/index.htm
- Ηνωμένα Έθνη:
<http://www.un.org/french/>
- Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας:
<http://www.iaea.org/>
- Δικτυακός τόπος του Συμβουλίου αφιερωμένος στην ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας:
http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=261&lang=el&mode=g
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας:
<http://eda.europa.eu/>
- Για την ανασυγκρότηση του Ιράκ:
http://ec.europa.eu/external_relations/iraq/intro/index.htm
- Διεθνές Ταμείο για την Ανασυγκρότηση του Ιράκ:
<http://www.irffi.org/>
- Ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή:
http://ec.europa.eu/external_relations/mepp/index.htm

Τμήμα 5

Πολυμερής συνεργασία

Πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καταβάλλει προσπάθειες να συνεχιστεί και να ενταθεί η συνεργασία της με τους διάφορους διεθνείς οργανισμούς στους οποίους συμμετέχει ως μέλος ή ως εταίρος. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις όπου συναντώνται οι προτεραιότητες των διαφόρων οργάνων με τις προτεραιότητες της Ένωσης, η συνεργασία της Ένωσης λαμβάνει τη μορφή τόσο μιας χρηματοδοτικής ενίσχυσης όσο και ενεργού συμμετοχής στις εργασίες αυτών των οργανισμών.

Ηνωμένα Έθνη

Η συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών εξακολούθησε να ενισχύεται το 2008 με την προσθήκη διαφόρων δικτύων επαφών, την καθιέρωση συνεργασίας και διαλόγου σχετικού προς όλους τους τομείς των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών (ειρήνη, ασφάλεια, ανθρώπινα δικαιώματα, οικονομικές και κοινωνικές υποθέσεις, ανάπτυξη και ανθρωπιστική βοήθεια). Εκτός από τη στενή συνεργασία σε πολιτικό και επιχειρησιακό επίπεδο, διοργανώθηκαν διάφορες συσκέψεις υψηλού επιπέδου μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Η Επιτροπή εξακολούθησε τη σύσφιξη της εταιρικής της σχέσης με το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών στον τομέα του πολιτικού και του επιχειρησιακού έργου, τόσο σε επίπεδο έδρας όσο και σε κάθε χώρα. Η πολιτική εταιρικής σχέσης της Επιτροπής ως προς το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών υλοποιήθηκε ειδικότερα με τη σημαντικά αυξημένη και συνεχή προσφυγή στους οργανισμούς, στα ταμεία και τα προγράμματά τους, γεγονός που, χάρη στην ποικιλομορφία των διεξαγόμενων επιχειρήσεων, κατέστησε δυνατό να αυξηθεί το μερίδιο της συνεισφοράς της κατά τα τελευταία δέκα έτη (από 150 εκατ. EUR σε περίπου 1 δισ. EUR το 2008). Τον Ιούνιο πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση της εξωτερικής συνεργασίας της Επιτροπής με τις χώρες εταίρους μέσω οργάνων των Ηνωμένων Εθνών. Τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης κατέδειξαν ότι τόσο η Επιτροπή και τα Ηνωμένα Έθνη όσο και οι χώρες εταίροι άντλησαν οφέλη από αυτή την αυξημένη συνεργασία.

Ειδικότερα, στις 7 Μαΐου η Επιτροπή υπέγραψε κοινή δήλωση με τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας. Κύριος στόχος της δήλωσης αυτής είναι να ενισχυθεί η ποιότητα και

η ένταση της συνεργασίας τους στον τομέα της ατομικής ενέργειας για ειρηνικούς και αναπτυξιακούς σκοπούς, μεταξύ άλλων και με τον καθορισμό τομέων προτεραιότητας και συγκεκριμένων συνεργιών.

Στις 16 Ιουνίου το Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την 63η σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Αυτές οι προτεραιότητες είναι: η μεταρρύθμιση του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, η ισότητα των φύλων, το κράτος δικαίου, η διεθνής διακυβέρνηση στον τομέα του περιβάλλοντος, η πρόληψη των συγκρούσεων, η διατήρηση και παγίωση της ειρήνης, η διεθνής δικαιοσύνη, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και η μη διάδοση των εξοπλισμών, το καθήκον παροχής προστασίας, η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η εφαρμογή των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, η χρηματοδότηση της ανάπτυξης, η επισιτιστική ασφάλεια, η ανθρωπιστική βοήθεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Από 22 έως 26 Σεπτεμβρίου η Ένωση συμμετείχε στις συζητήσεις της 63ης συνόδου της Γενικής Συνέλευσης, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις αναπτυξιακές ανάγκες της Αφρικής και τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας.

Στις 25 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή, τα Ηνωμένα Έθνη και η Παγκόσμια Τράπεζα υπέγραψαν κοινή δήλωση σχετικά με τις αξιολογήσεις της κατάστασης μετά από κρίση και το σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας (Joint Declaration on Post-Crisis Assessments and Recovery Planning). Με τη δήλωση αυτή χαράσσεται ένα κοινό πλαίσιο για την κινητοποίηση των τριών οργάνων και των πόρων τους προκειμένου να εναρμονιστούν και να συντονιστούν οι κινήσεις τους ώστε να αντιμετωπίζονται καταστάσεις μετά από κρίση, να βελτιώνεται η ανθεκτικότητα των χωρών χάρη στην απόκριση στις ανάγκες των ευπαθών πληθυσμών και να ενισχύεται η ικανότητα των διεθνών οργανισμών να δρουν στον τομέα της πρόληψης, της απόκρισης και της αποκατάστασης.

Την ίδια ημέρα το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολούθησε επίσης να στηρίζει τη διαδικασία μεταρρύθμισης των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και τη σταθεροποίηση και την αποτελεσματική εργασία των νέων οργάνων που δημιουργήθηκαν μετά την παγκόσμια σύνοδο κορυφής του 2005. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η οποία προσκλήθηκε να συμμετάσχει στις συνεδριάσεις υπό την ιδιότητα του δωρητή, συνεισέφερε επίσης στις εργασίες της επιτροπής παγίωσης της ειρήνης. Η εν λόγω επιτροπή συνέχισε τις εργασίες της όσον αφορά το Μπουρούντι και τη Σιέρα Λεόνε, και ανέλαβε νέες εργασίες σχετικά με τη Γουινέα Μπισσάου (εγκρίνοντας, την 1η Οκτωβρίου, ένα στρατηγικό πλαίσιο για την παγίωση της ειρήνης σε αυτή τη χώρα) και την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία.

Το 2008 η Ένωση συνέβαλε σημαντικά στο σχέδιο άμεσης δράσης για τη μεταρρύθμιση της Οργάνωσης των Ηνωμένων Εθνών για τη Διατροφή και τη Γεωργία (FAO), που εγκρίθηκε κατά την έκτακτη σύνοδο του FAO τον Νοέμβριο και έχει σκοπό να προετοιμάσει

τον οργανισμό στην προσαρμογή του και την αντιμετώπιση των αναγκών του 21ου αιώνα.

Άλλα παραδείγματα της συνεργασίας με τα Ηνωμένα Έθνη ευρίσκονται στο παρόν κεφάλαιο στους τίτλους που αφορούν το διεθνές εμπόριο (τμήμα 2), την προστασία και προαγωγή των κοινών αξιών, την αναπτυξιακή πολιτική και την ανθρωπιστική βοήθεια (τμήμα 3), την ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας, την ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή και τη διαδικασία ανασυγκρότησης (τμήμα 4).

Συμβούλιο της Ευρώπης

Το 2008 συνεχίστηκε η ανάπτυξη της συνεργασίας με το Συμβούλιο της Ευρώπης βάσει του μνημονίου συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης που είχε υπογραφεί τον Μάιο 2007. Η εφαρμογή αυτής της συμφωνίας αντικατοπτρίζεται στην υπογραφή, τον Ιούνιο, ανταλλαγής επιστολών που επισημοποιεί και καθορίζει τις βάσεις μιας ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ, αφενός, της Γενικής Διεύθυνσης Εξωτερικών Σχέσεων και της Γενικής Διεύθυνσης Διεύρυνσης της Επιτροπής και, αφετέρου, της Επιτροπής για τη Δημοκρατία διά του Δικαίου («Επιτροπή Βενετίας»), όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης ειδικευμένου στο συνταγματικό και εκλογικό δίκαιο.

Οι τετραμερείς συνεδριάσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης (στις οποίες συμμετέχουν η προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η προεδρία του Συμβουλίου της Ευρώπης και η Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης) απέκτησαν εφέτος έναν εντονότερο πολιτικό χαρακτήρα και επικεντρώθηκαν στις περιφερειακές κρίσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι δύο αυτοί οργανισμοί.

Κατά τη σύσκεψη της 10ης Μαρτίου συζητήθηκε η κατάσταση στα Δυτικά Βαλκάνια, μεταξύ άλλων η σημασία που δίδεται στη συνέχιση της συνεργασίας των δύο οργανισμών προς το συμφέρον των χωρών της περιοχής αυτής μέσω κοινών προγραμμάτων βοήθειας.

Η σύσκεψη της 10ης Νοεμβρίου αφιερώθηκε στον Νότιο Καύκασο και στις συνέπειες της κρίσης που σημειώθηκε μετά την έκρηξη της ανοικτής σύγκρουσης στη Γεωργία τον περασμένο Αύγουστο. Κατά τη σύσκεψη αυτή, συζητήθηκαν οι προοπτικές συνεργασίας μεταξύ των δύο οργανισμών προκειμένου να προληφθεί η επανάληψη τέτοιων γεγονότων, να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των μερών και να κατοχυρωθεί ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου στην περιοχή αυτή.

Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη

Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή εξακολούθησε να ενισχύει τη συνοχή των δραστηριοτήτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τη συμπληρωματικότητά τους. Ειδικότερα, η ανάληψη δράσης του ΟΑΣΕ στο Αφγανιστάν στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων, τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν μετά τη σύγκρουση που ξέσπασε τον Αύγουστο μεταξύ Γεωργίας και Ρωσίας, καθώς και η προετοιμασία της προεδρίας του Καζαχστάν στον ΟΑΣΕ το 2010 έχουν αποκτήσει μεγάλη σημασία για τη συνεργασία των δύο οργανισμών.

Εξάλλου, η Επιτροπή συμμετείχε σε όλες τις τακτικές δραστηριότητες του ΟΑΣΕ που είχαν προγραμματιστεί για το 2008 στους τρεις τομείς που καλύπτει ο διεθνής οργανισμός. Όσον αφορά την οικονομική και περιβαλλοντική διάσταση, η Επιτροπή διαδραμάτισε ηγετικό ρόλο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικότερα στο πλαίσιο του οικονομικού και περιβαλλοντικού φόρουμ του 2008. Το φόρουμ αυτό είχε ως θέμα τον τρόπο με τον οποίο θα βελτιωθεί η θαλάσσια και η ποτάμια συνεργασία μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών, ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια και η προστασία του περιβάλλοντος στη ζώνη του ΟΑΣΕ.

Παγκόσμια Τράπεζα και τράπεζες περιφερειακής ανάπτυξης

Στις 3 και 5 Μαρτίου η ομάδα ευρωπαίων διαχειριστών της Παγκόσμιας Τράπεζας πραγματοποίησε την πέμπτη ετήσια επίσκεψή της στα ευρωπαϊκά όργανα στις Βρυξέλλες και συναντήθηκε με τους κυριότερους παράγοντες της Επιτροπής καθώς και με ΜΚΟ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τις συναντήσεις αυτές αφορούσαν μεταξύ άλλων και τα εξής: τις σημερινές και μελλοντικές κατευθύνσεις και στρατηγικές της Παγκόσμιας Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένου και του ρόλου της Ευρώπης σε αυτό το ίδρυμα, και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ομάδα που είναι επιφορτισμένη με το συντονισμό των θεμάτων που έχουν σχέση με την Ένωση στην Παγκόσμια Τράπεζα. Επίσης συζητήθηκαν οι συνεισφορές της Επιτροπής στα ταμεία αρωγής της Παγκόσμιας Τράπεζας και ο ρόλος της Παγκόσμιας Τράπεζας ως εταίρου επιφορτισμένου με την εκτέλεση των πρωτοβουλιών της Ένωσης.

Κατά τις εαρινές συνόδους της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ τον Απρίλιο, η Επιτροπή συμμετείχε στις συζητήσεις για τις αναπτυξιακές στρατηγικές στην Αφρική, τις αυξήσεις των τιμών των τροφίμων και των ενεργειακών προϊόντων και τις μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Τον Ιούλιο οι συζητήσεις μεταξύ του αρμόδιου για οικονομικά και νομισματικά θέματα επιτρόπου, αφενός, και του νέου οικονομικού διευθυντή της Παγκόσμιας Τράπεζας, αφετέρου, είχαν ως θέμα τις προτεραιότητες της Παγκόσμιας Τράπεζας κατά τα δύο επόμενα

έτη, τις παγκόσμιες οικονομικές προοπτικές και το ρόλο της Παγκόσμιας Τράπεζας στην ΕΕ-12, τα Δυτικά Βαλκάνια και τις χώρες ΕΠΓ.

Μια άλλη σύσκεψη υψηλού επιπέδου οργανώθηκε τον Ιούλιο, κατά τη διάσκεψη κορυφής της ομάδας G8, μεταξύ του προέδρου της Επιτροπής και του προέδρου της Παγκόσμιας Τράπεζας. Οι συζητήσεις τους αφορούσαν τη συνεργασία μεταξύ των δύο οργανισμών στο πλαίσιο της μακροπρόθεσμης στρατηγικής της Παγκόσμιας Τράπεζας και τη ραγδαία αύξηση των τιμών των τροφίμων, καθώς και τη μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης.

Κατά τις συνόδους της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ το φθινόπωρο, η Επιτροπή συμμετείχε επίσης στις συζητήσεις για την κλιματική αλλαγή.

Όσον αφορά τις τράπεζες περιφερειακής ανάπτυξης, η Επιτροπή συμμετείχε ως παρατηρητής στην 49η ετήσια σύνοδο της Διαμερικανικής Τράπεζας Ανάπτυξης (4 έως 8 Απριλίου στο Μαϊάμι), στην 41η ετήσια σύνοδο της Ασιατικής Τράπεζας Ανάπτυξης (3 έως 6 Μαΐου στη Μαδρίτη) και στην 43η ετήσια σύνοδο της Αφρικανικής Τράπεζας Ανάπτυξης (14 και 15 Μαΐου στο Μαπούτο).

Τον Μάρτιο η Επιτροπή, από κοινού με την Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης, οργάνωσε διάσκεψη για την ευρωπαϊκή και ασιατική ολοκλήρωση, για να συζητηθούν τα επιτεύγματα και οι προκλήσεις της ολοκλήρωσης και της χρηματοοικονομικής σταθερότητας.

Στις 18 και 19 Ιουνίου στην Τύνιδα, η Επιτροπή, μαζί με την Παγκόσμια Τράπεζα και την Αφρικανική Τράπεζα Ανάπτυξης, εγκαινίασε την πρώτη σύνοδο εταιρικής σχέσης (διαδικασία ενισχυμένης κοινής συνεργασίας των τριών οργανισμών). Κατά τη σύνοδο αυτή έγινε ο απολογισμός των ενεργειών που είχαν πραγματοποιηθεί στον τομέα της συνεργασίας των τριών οργανισμών και επισημάνθηκαν τα εμπόδια, οι καλές πρακτικές και οι εναπομένουσες προκλήσεις. Η Αφρικανική Τράπεζα Ανάπτυξης αποτελεί επίσης, μέσα σε αυτό το πλαίσιο, σημαντικό παράγοντα για τη νέα στρατηγικού χαρακτήρα εταιρική σχέση μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Αφρικής, η οποία θεσπίστηκε το 2007.

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Ο αρμόδιος για οικονομικά και νομισματικά θέματα επίτροπος εκπροσώπησε την Επιτροπή ως παρατηρητής κατά την εαρινή σύνοδο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Ουάσιγκτον, 12 και 13 Απριλίου) και συμμετείχε στις συζητήσεις, μεταξύ άλλων και για τα κρατικά επενδυτικά ταμεία.

Η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε στη διεθνή ομάδα εργασίας για τα κρατικά επενδυτικά ταμεία που έχει δημιουργηθεί από το ΔΝΤ με τη συμμετοχή των χωρών καταγωγής των κρατικών επενδυτικών ταμείων, και συνέβαλε στην επεξεργασία αρχών και πρακτικών γενικά αποδεκτών που ενέκριναν οι υπουργοί της Διεθνούς Νομισματικής και Οικονομικής Επιτροπής κατά την ετήσια σύνοδο του ΔΝΤ (11 έως 13 Οκτωβρίου).

Επίσης, η Επιτροπή δέχτηκε την αποστολή του ΔΝΤ, στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με τη ζώνη του ευρώ, δυνάμει του άρθρου IV του κανονισμού του ΔΝΤ (13 έως 22 Μαΐου).

Η Επιτροπή αποφάσισε εξάλλου να αποστείλει υπάλληλό της στο ΔΝΤ. Ο υπάλληλος αυτός θα εκπροσωπεί την Επιτροπή και θα υποστηρίζει τις εργασίες της συνόδου των ευρωπαίων αντιπροσώπων που συμμετέχουν στο ΔΝΤ (EURIMF).

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης

Το 2008 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) αφιέρωσε 5,1 δισ. EUR σε επενδυτικά έργα, γεγονός που αντικατοπτρίζει αύξηση των επιχειρήσεων στην Ανατολική Ευρώπη και την Κεντρική Ασία.

Κατά την ετήσια σύνοδό τους, που διοργανώθηκε τον Μάιο στο Κίεβο, οι διοικητές της ΕΤΑΑ έλαβαν τις ακόλουθες αποφάσεις:

- τη διάθεση των καθαρών εσόδων της τράπεζας για το 2007 (που ανέρχονται σε 1,1 δισ. EUR) σε στρατηγικό αποθεματικό (850 εκατ. EUR), στην κοινή χρηματοδοτική προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ομάδας G8 για το Τσερνομπίλ (135 εκατ. EUR) και στη στήριξη των έργων της τράπεζας, μεταξύ άλλων και μέσω τεχνικής βοήθειας (115 εκατ. EUR)·
- την εκλογή νέου προέδρου· και
- το αίτημα που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο των διοικητών να προβεί σε στρατηγική εξέταση των επιπτώσεων που θα είχε η χορήγηση του καθεστώτος δικαιούχου χώρας στην Τουρκία. Σχετική σύσταση εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 23 Σεπτεμβρίου και επικυρώθηκε από το Συμβούλιο των διοικητών στις 24 Οκτωβρίου.

Το 2008 η τριμερής συμφωνία συνεργασίας με την ανατολική γειτονία που υπεγράφη από την Επιτροπή, την ΕΤΑΑ και την ΕΤΕπ τον Δεκέμβριο 2006 κατέστησε δυνατό να ολοκληρωθεί και να υπογραφεί ένα έργο. Επιπλέον, 18 έργα στα Δυτικά Βαλκάνια έτυχαν τεχνικής βοήθειας δυνάμει της διευκόλυνσης για τα έργα υποδομής. Η Επιτροπή εξέδωσε εξάλλου απόφαση που καθιστά δυνατή την υπογραφή συμφωνίας μεταξύ Επιτροπής, ΕΤΑΑ και ΕΤΕπ, που καθορίζει τις λεπτομέρειες συνεργασίας με την Τουρκία.

Εξάλλου, στις 12 Μαΐου θεσπίστηκε η νέα περιβαλλοντική και κοινωνική πολιτική της ΕΤΑΑ, η οποία λαμβάνει υπόψη τις προτεραιότητες της Επιτροπής.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα Ηνωμένα Έθνη:
http://ec.europa.eu/external_relations/un/index.htm
- Ηνωμένα Έθνη:
<http://www.un.org/french/>

- Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το Συμβούλιο της Ευρώπης:
http://ec.europa.eu/external_relations/coe/index.htm
- Συμβούλιο της Ευρώπης:
<http://www.coe.int/>
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη:
http://ec.europa.eu/external_relations/osce/index.htm
- Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη:
<http://www.osce.org/fr/>
- Παγκόσμια Τράπεζα:
<http://www.banquemondiale.org/>
- Διεθνές Νομισματικό Ταμείο:
<http://www.imf.org/external/french/index.htm>
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης:
<http://www.ebrd.com/fr/index.htm>

Λειτουργία των θεσμικών και άλλων οργάνων και οργανισμών

Το 2008 τα θεσμικά όργανα που ιδρύθηκαν με τη συνθήκη της Ρώμης γιόρτασαν τα 50 τους χρόνια.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

- Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκράτες) και των Ευρωπαϊών Δημοκρατών (ΕΛΚ-ΕΔ), με πρόεδρο τον κ. Daul 288
- Σοσιαλιστική Ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (PSE), με πρόεδρο τον κ. Schulz 217
- Ομάδα «Συμμαχία Φιλελευθέρων και Δημοκρατών για την Ευρώπη» (ADLE), με πρόεδρο τον κ. Watson 100
- Ομάδα «Ένωση για την Ευρώπη των Εθνών» (UEN), με προέδρους την κ. Muscardini και τον κ. Crowley 43
- Ομάδα των Πρασίνων/Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία (Verts/ALE), με προέδρους την κ. Frassoni και τον κ. Cohn-Bendit 43
- Συνομοσπονδιακή Ομάδα της Ευρωπαϊκής Ενωτικής Αριστεράς/Αριστερά των Πρασίνων των Βορείων Χωρών (GUE/NGL), με πρόεδρο τον κ. Wurtz 41
- Ομάδα «Ανεξαρτησία και Δημοκρατία» (IND/DEM), με προέδρους την κ. Dahl και τον κ. Farage 22
- Μη Εγγεγραμμένοι (NI) 31

Μεταρρύθμιση του Κοινοβουλίου

Με βάση τις προτάσεις της ομάδας εργασίας σχετικά με την κοινοβουλευτική μεταρρύθμιση, το Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 8 Ιουλίου, τροπολογίες του εσωτερικού κανονισμού του ⁽¹⁾, οι οποίες προβλέπουν μεταξύ άλλων ότι ο πρόεδρος αποφαίνεται σχετικά με το παραδεκτό των γραπτών ερωτήσεων προς το Συμβούλιο ή την Επιτροπή. Ο κατώτατος αριθμός για το σχηματισμό πολιτικών ομάδων αυξήθηκε σε 25 βουλευτές (ήτοι 3,1 % των μελών του Κοινοβουλίου) οι οποίοι αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον επτά χώρες, ώστε να αποφευχθεί ο υπερβολικός κατακερματισμός. Όσον αφορά τις εκθέσεις πρωτοβουλίας, το Κοινοβούλιο εισήγαγε νέο σύστημα «σύντομων παρουσιάσεων», όπου μόνο ο εισηγητής και η Επιτροπή (εάν επιθυμεί) μπορούν να λάβουν το λόγο. Επίσης, μόνο πολιτική ομάδα ή ομάδα τουλάχιστον 40 βουλευτών θα μπορούν να υποβάλουν εναλλακτική πρόταση για ψήφισμα μη νομοθετικού περιεχομένου. Το Κοινοβούλιο τροποποίησε επίσης τον κανονισμό του για να περιλάβει σ' αυτόν κατευθυντήριες γραμμές για την έγκριση των μελών της Επιτροπής (νέο παράρτημα XVIβ), καθώς και για να επιτραπεί ρητά η χρησιμοποίηση από το Κοινοβούλιο των συμβόλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (νέος κανόνας 202α).

Εργασίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το 2008 το Κοινοβούλιο υπέβαλε 7 322 ερωτήσεις στην Επιτροπή: 6 570 γραπτές ερωτήσεις, 659 προφορικές ερωτήσεις με συζήτηση και 93 κατά την ώρα των ερωτήσεων. Το Κοινοβούλιο υπέβαλε 1 010 ερωτήσεις στο Συμβούλιο: 547 γραπτές ερωτήσεις, 413 προφορικές ερωτήσεις με συζήτηση και 50 κατά την ώρα των ερωτήσεων.

Στον τομέα των αναφορών, το 2008 το Κοινοβούλιο έλαβε περίπου περισσότερες από 1 000 νέες αναφορές, μεταξύ άλλων σχετικά με το περιβάλλον και την προστασία της φύσης.

Εσωτερική πολιτική

Το έτος αυτό χαρακτηρίστηκε από την έγκριση σε πρώτη ανάγνωση —σύμφωνα με τη συμφωνία που επιτεύχθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου καθώς και μια σειρά τριμερών συσκέψεων— έξι φακέλων της νομοθετικής δέσμης για την ενέργεια και το κλίμα (σύννοδος Δεκεμβρίου II). Η έκδοση των προτάσεων της Επιτροπής μόλις ένα έτος μετά την υποβολή τους εκφράζει πραγματική βούληση διοργανικής συνεργασίας.

Μεταξύ των άλλων μεγάλων νομοθετικών εξελίξεων του έτους ήταν επίσης η έγκριση της πρότασης σχετικά με την καταναλωτική πίστη ⁽²⁾ (σύννοδος Ιανουαρίου), η πλήρης

⁽¹⁾ ΕΕ L 44 της 15.2.2005.

⁽²⁾ Οδηγία 2008/48/ΕΚ (ΕΕ L 133 της 22.5.2008).

υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών ⁽¹⁾ (σύνοδος Ιανουαρίου), η θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας ⁽²⁾ (σύνοδος Μαρτίου), καθώς και η έγκριση σε δεύτερη ανάγνωση της οδηγίας σχετικά με το χρόνο εργασίας. Επίσης, εγκρίθηκε συμφωνία σε πρώτη ανάγνωση σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για την ασφάλεια των παιχνιδιών (σύνοδος Δεκεμβρίου II).

Το Κοινοβούλιο επιβεβαίωσε εξάλλου τη συμφωνία σε πρώτη ανάγνωση σχετικά με το πρόγραμμα Galileo (σύνοδος Απριλίου), παρέχοντας κατ' αυτό τον τρόπο τη στήριξη του στη φάση ανάπτυξης αυτού του προγράμματος έως το 2013. Αποφάσισε να δημιουργήσει ειδικό κονδύλιο προϋπολογισμού για τις διοικητικές δαπάνες του Galileo (σύνοδος Μαρτίου).

Στον τομέα της ενέργειας, το Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για το σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση (σύνοδος Ιανουαρίου II). Κατά τη σύνοδο του Ιουνίου II, η τρίτη δέσμη «Ενέργεια» ⁽³⁾ προκάλεσε ευρεία συζήτηση, ιδίως όσον αφορά την αποσύνδεση (unbundling) της ιδιοκτησίας των δικτύων από την ιδιοκτησία της παραγωγής. Οι βουλευτές απαιτήσαν επίσης την ενίσχυση και μεγαλύτερη ανεξάρτηση από την Επιτροπή του Οργανισμού Συνεργασίας Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας.

Όσον αφορά το περιβάλλον, κατά την ενδιάμεση αξιολόγηση του ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για το περιβάλλον και την υγεία 2004–2010, οι βουλευτές εξέφρασαν τη λύπη τους σχετικά ιδίως με την έλλειψη προληπτικής πολιτικής. Κάλεσαν την Επιτροπή να επιτύχει, μέχρι το 2010, δύο βασικούς στόχους: αφενός, να βελτιωθεί το επίπεδο των γνώσεων του πληθυσμού (awareness-raising) και, αφετέρου, να επανεξεταστεί η ευρωπαϊκή πολιτική περιορισμού των κινδύνων. Εξάλλου, εκδόθηκαν οι νέες οδηγίες για τα απόβλητα ⁽⁴⁾, την ποιότητα του νερού και την καταπολέμηση της χημικής ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων ⁽⁵⁾ (σύνοδος Ιουνίου II).

Στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, διεξήχθησαν σημαντικές συζητήσεις σχετικά με τη διαφάνεια στα δημοσιονομικά θέματα. Με ψήφισμα που εξέδωσε στη σύνοδο του Φεβρουαρίου, το Κοινοβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να θεσπίσει ένα σύστημα ενημέρωσης για το ευρύ κοινό σχετικά με το σύνολο των δικαιούχων των επιδοτήσεων της Ένωσης και των ποσών που πρέπει να εισπραχθούν. Εκδόθηκαν τρία ψηφίσματα (σύνοδος Σεπτεμβρίου II και Οκτωβρίου I) με τα οποία η Επιτροπή καλείται να υποβάλει νομοθετικές πρωτοβουλίες σχετικά με τα αντισταθμιστικά κεφάλαια και τα ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων, τη διαφάνεια των θεσμικών επενδυτών και την παρακολούθηση των οδηγιών Lamfalussy.

⁽¹⁾ Οδηγία 2008/6/ΕΚ (ΕΕ L 52 της 27.2.2008).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 300/2008 (ΕΕ L 97 της 9.4.2008).

⁽³⁾ COM(2007) 528, COM(2007) 529, COM(2007) 530, COM(2007) 531 και COM(2007) 532 (ΕΕ C 4 της 9.1.2008).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2008/98/ΕΚ (ΕΕ L 312 της 22.11.2008).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2008/105/ΕΚ (ΕΕ L 348 της 24.12.2008).

Στον τομέα του «τρίτου πυλώνα», εγκρίθηκαν η «δέσμη δικαιοσύνη» καθώς και κείμενα μεγάλης σημασίας για τη μετανάστευση, όπως η πρόταση οδηγίας σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης (Blue Card) (σύνοδος Νοεμβρίου I), καθώς και οι κοινοί κανόνες και διαδικασίες όσον αφορά την επάνοδο των παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (σύνοδος Ιουνίου). Το Κοινοβούλιο παρουσίασε επίσης δύο εκθέσεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (σύνοδος Σεπτεμβρίου II). Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε τονίστηκε η ανησυχία του Κοινοβουλίου σχετικά με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την τήρηση της δημοκρατίας, ακόμη και στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

Εξωτερική πολιτική

Κατά το έτος αυτό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έστειλε ισχυρά μηνύματα όσον αφορά την εξωτερική πολιτική.

Έλαβε θέσεις καθοριστικής σημασίας για το Ιράν, με ψήφισμα που απαιτεί το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των διεθνών υποχρεώσεων (σύνοδος Ιανουαρίου II), ψήφισμα για την εκτέλεση ανηλικών εγκληματιών (σύνοδος Ιουνίου II) καθώς και ψήφισμα για τους απαγχονισμούς στο Ιράν (σύνοδος Σεπτεμβρίου I).

Η Κίνα αποτέλεσε επίσης κεντρικό θέμα των συζητήσεων. Δεδομένης της κατάστασης στο Θιβέτ, οι βουλευτές κάλεσαν την Κίνα να παύσει την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (σύνοδος Απριλίου I). Ύστερα από συζήτηση, το Κοινοβούλιο κάλεσε την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προσπαθήσει να επιτύχει κοινή θέση όσον αφορά τη συμμετοχή των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων στην τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων στο Πεκίνο. Επίσης, με την απονομή του βραβείου Ζαχάρφ 2008 στον κ. Hu Jia, το Κοινοβούλιο αναγνώρισε με δυναμικό και αποφασιστικό τρόπο τον καθημερινό αγώνα για την ελευθερία όλων των κινέζων υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εξάλλου, το Κοινοβούλιο εξέδωσε θέσεις σχετικά με ευρύ φάσμα θεμάτων, οι περισσότερες από τις οποίες οδήγησαν σε ψηφίσματα που υποστηρίχθηκαν από τα περισσότερα μέλη. Συγκεκριμένα, εκφράστηκε σχετικά με τη φυλάκιση των κρατουμένων στο Μιανμάρ, τις συχνές δολοφονίες αμάχων στη Σομαλία (σύνοδος Ιουνίου II), καθώς και το στρατιωτικό πραξικόπημα στη Μαυριτανία και τη δολοφονία αλμπίνων στην Τανζανία (σύνοδος Σεπτεμβρίου I).

Γενικότερα, το Κοινοβούλιο ενέκρινε την ετήσια έκθεση για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο το 2007 και την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτό τον τομέα, καθώς και έκθεση για τις αποστολές εκλογικών παρατηρητών της Ένωσης (σύνοδος Μαΐου I). Τον Ιούνιο εγκρίθηκαν οι εκθέσεις σχετικά με τις κύριες πτυχές και

τις βασικές επιλογές της ΚΕΠΠΑ το 2006 και την εφαρμογή της ΕΠΑΑ, αντίστοιχα. Κατά τη συζήτηση που προηγήθηκε, διαπιστώθηκε γενική συμφωνία ότι είναι απαραίτητη μια γενική και ολοκληρωμένη προσέγγιση στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, για να μπορέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση να επηρεάσει τη διεθνή σκηνή. Τον Ιούλιο το Κοινοβούλιο ενέκρινε την έκθεση για τη στρατηγική διεύρυνσης για το έτος 2007, η οποία προτείνει μια ενδιάμεση λύση μεταξύ της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και της πλήρους ένταξης στην Ένωση.

Ανθρώπινο δυναμικό

Στις 31 Δεκεμβρίου το οργανόγραμμα των υπηρεσιών της Γραμματείας του Κοινοβουλίου περιελάμβανε 5 004 θέσεις μόνιμης απασχόλησης και 127 θέσεις έκτακτης απασχόλησης.

Συνεργασία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου–Επιτροπής

Το Κοινοβούλιο προσυπέγραψε τη διμερή συμφωνία που συνήψε με την Επιτροπή σχετικά με την επιτροπολογία στη σύνοδο του Μαΐου Ι (βλέπε κατωτέρω).

Σε επίπεδο προϋπολογισμού, κατά την ψηφοφορία απαλλαγής στη σύνοδο του Απριλίου, το Κοινοβούλιο ζήτησε να πραγματοποιούνται μηνιαίες συνεδριάσεις με την Επιτροπή, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση του σχεδίου δράσης για τη βελτίωση του ελέγχου των διαρθρωτικών ταμείων και για την καλύτερη ενημέρωση σχετικά με τους δικαιούχους της εξωτερικής βοήθειας.

Στις 22 Οκτωβρίου υπεγράφη κοινή δήλωση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή με τίτλο «Σύμπραξη για την επικοινωνιακή προβολή των ευρωπαϊκών θεμάτων». Οι εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θεωρήθηκαν εξάλλου ως τομέας προτεραιότητας για την επικοινωνία το 2009.

Επίσης, η Επιτροπή αντέδρασε ταχέως στο αίτημα του Κοινοβουλίου να υποβάλει πρόταση σχετικά με τους όρους απασχόλησης του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ήτοι βοηθών των βουλευτών), το δε Κοινοβούλιο ενέκρινε τις τροπολογίες του στη σύνοδο του Δεκεμβρίου ΙΙ (διαβουλευσεις).

Σε διοργανικό επίπεδο, πρέπει να τονιστεί ότι το Κοινοβούλιο επέμεινε να διοργανωθεί συζήτηση τον Οκτώβριο σχετικά με τις προτεραιότητες των πολιτικών ομάδων κατά την προετοιμασία του νομοθετικού προγράμματος και του προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2009. Αν και η Επιτροπή αποδέχθηκε την ιδέα της ενδοκοινοβουλευτικής προπαρασκευαστικής συζήτησης, η συζήτηση δεν πραγματοποιήθηκε, λόγω μη συμφωνίας των κοινοβουλευτικών ομάδων σχετικά με κοινό ψήφισμα. Εξάλλου, αναβλήθηκε και η έκδοση εκ των υστέρων ψηφίσματος του Κοινοβουλίου, που προβλεπόταν για τον Δεκέμβριο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4**Κοινοβουλευτικές διαδικασίες από Ιανουάριο έως Δεκέμβριο — Εκδοθέντα ψηφίσματα και αποφάσεις**

Διαβουλεύσεις ⁽¹⁾	Νομοθετικές διαδικασίες				Άλλες διαδικασίες			Σύνολο	
	Συνεργασία		Συμπάφηση		Δημοσιονομικά θέματα και απαλλαγή	Διαδικασίες προτοβουλίας	Ψηφίσματα (άρθρα 103 και 108)		Δικαιώματα του ανθρώπου
	Πρώτη ανάγνωση	Δεύτερη ανάγνωση	Πρώτη ανάγνωση ⁽²⁾	Δεύτερη ανάγνωση ⁽²⁾					
Ιανουάριος I	4	5	1			8	2	3	23
Ιανουάριος II	1	3	1			3	3		12
Φεβρουάριος	2	12	1	2		10	5	3	37
Μάρτιος	10	4	1	1		9	2	4	35
Απρίλιος I	5	2				5	6		20
Απρίλιος II	3	1	1		1	11	7	3	59
Μάιος I	3					6	2	2	13
Μάιος II	4	9	1		2	14	8	3	41
Ιούνιος I	4	4			2	7	4		22
Ιούνιος II	8	24	3			7	7	3	52
Ιούλιος	11	11	8		1	10	6	3	54
Σεπτέμβριος I	10	10			1	12	8	3	45
Σεπτέμβριος II	7	15	6		1	13	6	1	49
Οκτώβριος I	2				1	6	4	2	15
Οκτώβριος II	9	12	2		3	8	10	3	50
Νοέμβριος	13	7	1		1	7	8	3	44
Δεκέμβριος I	5	2				3	2		12
Δεκέμβριος II	9	19	3		3	12	3	3	59
Σύνολο 2008	110	140	29	1	10	151	93	34	642

⁽¹⁾ Από τις οποίες, 65 περιπτώσεις στις οποίες το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρότεινε τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής.

⁽²⁾ Από τις οποίες, 93 περιπτώσεις στις οποίες το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρότεινε τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής.

⁽³⁾ Από τις οποίες, 19 περιπτώσεις στις οποίες το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τροποποίησε την κανή θέση του Συμβουλίου.

Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

Βάσει του άρθρου 195 της συνθήκης ΕΚ, ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής κ. Διαμαντούρος κίνησε, το 2008, τη διαδικασία για περίπου 200 νέες έρευνες σχετικά κυρίως με τα θέματα προσωπικού, την πρόσβαση στα έγγραφα, τις επιδοτήσεις και τις παραβάσεις.

Τον Ιούνιο τροποποιήθηκε το καθεστώς του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή. Οι νέοι κανόνες παρέχουν στον Διαμεσολαβητή πλήρη πρόσβαση στα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο των ερευνών του, αποσαφηνίζουν τους κανόνες σχετικά με τις μαρτυρίες των υπαλλήλων οι οποίοι δεν μαρτυρούν ως ιδιώτες ούτε «κατόπιν εντολής», αλλά ως υπάλληλοι υπεύθυνοι για συγκεκριμένους φακέλους, και αναγνωρίζουν την ανάγκη, για τον Διαμεσολαβητή, να συνεργαστεί με εθνικές υπηρεσίες για την προώθηση και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Κατά τη διάρκεια του έτους ο Διαμεσολαβητής κατέβαλε προσπάθειες για να ενισχυθεί η διαφάνεια των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Συνεπώς, εξέδωσε ανακοινώσεις τύπου σχετικά με την αποζημίωση των ευρωβουλευτών (15 Ιουλίου) και σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στα έγγραφα (2 Ιουνίου).

Επίσης, εξέφρασε ανησυχία, μέσω των ανακοινώσεων τύπου, για τις καθυστερήσεις πληρωμών της Επιτροπής (7 Ιουλίου) και επέκρινε τη γλωσσική διάκριση που εφαρμόζει αυτή στο πλαίσιο ευρωπαϊκών σχεδίων (27 Μαΐου).

Στις 9 Ιουλίου ο Διαμεσολαβητής υπέγραψε μνημόνιο συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στόχος του οποίου είναι να βελτιώσει την προστασία των ενδιαφερόμενων μερών έναντι ενδεχόμενων περιπτώσεων κακής διαχείρισης στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ.

Εξάλλου, η ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή κατά το 2007 δημοσιεύθηκε στις 10 Μαρτίου.

Συμβούλιο και Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Συμβούλιο

Το 2008 οι εργασίες του Συμβουλίου διεξήχθησαν υπό την προεδρία της Σλοβενίας κατά το πρώτο εξάμηνο και υπό την προεδρία της Γαλλίας κατά το δεύτερο εξάμηνο. Πραγματοποιήθηκαν συνολικά 117 επίσημες σύνοδοι στο πλαίσιο των διαφόρων συνθέσεων του Συμβουλίου.

Προεδρία της Σλοβενίας

Κατά το πρώτο εξάμηνο διοργανώθηκαν 8 000 εκδηλώσεις, μεταξύ των οποίων 33 άτυπα συμβούλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 16 ανεπίσημες σύνοδοι και υπουργικές διασκέψεις, καθώς και 66 συναντήσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των τρίτων χωρών.

Μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ η συνθήκη της Λισαβόνας, η σλοβενική προεδρία ανέλαβε να διεκπεραιώσει τις προπαρασκευαστικές εργασίες που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή της Συνθήκης.

Σε άλλους τομείς, η εισαγωγή της «πέμπτης ελευθερίας» (ελεύθερη κυκλοφορία της γνώσης) και της «διαδικασίας της Λιουμπλιάνας» έδωσαν νέα ώθηση στη γνώση και την καινοτομία. Όσον αφορά τη συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού δορυφορικού συστήματος πλοήγησης (Galileo), συνέβαλε στην τεχνολογική ανάπτυξη της Ένωσης.

Στον τομέα της ενέργειας, επιτεύχθηκε ευρεία συμφωνία όσον αφορά τα βασικά στοιχεία της τρίτης νομοθετικής δέσμης σχετικά με την ελευθέρωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου ⁽¹⁾. Όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, κατά τη διάρκεια της σλοβενικής προεδρίας εγκρίθηκαν οριστικά έντε πράξεις: η οδηγία για τα απόβλητα ⁽²⁾, ο κανονισμός για τον υδράργυρο ⁽³⁾, η οδηγία σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος του νερού ⁽⁴⁾, η οδηγία για την ένταξη των αεροπορικών δραστηριοτήτων στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας ⁽⁵⁾, καθώς και η οδηγία σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου ⁽⁶⁾.

Όσον αφορά την εσωτερική αγορά, εγκρίθηκαν διάφορες προτάσεις, και συγκεκριμένα: η δέση νομοθετικών μέτρων για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων ⁽⁷⁾, η απόφαση για τις κινητές δορυφορικές υπηρεσίες ⁽⁸⁾, η απόφαση για τις ταχυδρομικές υπηρεσίες ⁽⁹⁾, ο νέος τελωνειακός κώδικας ⁽¹⁰⁾, η οδηγία για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης ⁽¹¹⁾ (οριστική έγκριση), καθώς και ο κανονισμός σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά (συμφωνία σε επίπεδο Συμβουλίου). Στον τομέα της απασχόλησης, επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία από το Συμβούλιο όσον αφορά τις

(1) COM(2007) 528, COM(2007) 529, COM(2007) 530, COM(2007) 531 και COM(2007) 532 (EE C 4 της 9.1.2008).

(2) Οδηγία 2008/98/EK (EE L 312 της 22.11.2008).

(3) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 (EE L 304 της 14.11.2008).

(4) Οδηγία 2008/105/EK (EE L 348 της 24.12.2008).

(5) Οδηγία 2008/101/EK (EE L 8 της 13.1.2009).

(6) Οδηγία 2008/99/EK (EE L 328 της 6.12.2008).

(7) EE L 218 της 13.8.2008.

(8) Απόφαση αριθ. 626/2008/EK (EE L 172 της 2.7.2008).

(9) Οδηγία 2008/6/EK (EE L 52 της 27.2.2008).

(10) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 450/2008 (EE L 145 της 4.6.2008).

(11) Οδηγία 2008/48/EK (EE L 133 της 22.5.2008).

οδηγίες σχετικά με το χρόνο εργασίας ⁽¹⁾ και την οδηγία περί των όρων εργασίας των προσωρινά απασχολουμένων μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης ⁽²⁾.

Σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής γειτνίασης, υπεγράφησαν συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τη Σερβία. Επίσης, άρχισε η πρωτοβουλία «Συνεργία του Ευξείνου Πόντου». Κατά την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπέδιου, διαφυλάχθηκε η ενότητα της Ένωσης όσον αφορά τα βασικά θέματα και αποτράπηκε η αποσταθεροποίηση της περιοχής.

Προεδρία της Γαλλίας

Το κυριότερο έργο της γαλλικής προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν η νομοθετική δέσμη για την ενέργεια και το κλίμα ⁽³⁾. Χάρη στις προσπάθειες της προεδρίας και των υπηρεσιών του Συμβουλίου, με τη βοήθεια της Επιτροπής και τη συνεργασία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατέστη δυνατό να επιτευχθεί συμφωνία σε πρώτη ανάγνωση σχετικά με τη δέσμη αυτή. Επίσης, μπόρεσαν να προχωρήσουν οι εργασίες για δύο άλλα θέματα ⁽⁴⁾, τα οποία συνδέονται με τη δέσμη (η οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων και η οδηγία για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από ελαφρά οχήματα), και επιτεύχθηκαν οι συμφωνίες σε πρώτη ανάγνωση.

Στον τομέα της ενέργειας, οι προσπάθειες για την τρίτη δέσμη της ελευθέρωσης οδήγησαν στην έγκριση πολιτικής συμφωνίας.

Ένας άλλος φάκελος ευαίσθητος από πολιτικής πλευράς για τον οποίο η γαλλική προεδρία κατόρθωσε να επιτύχει συμφωνία είναι η δέσμη που αφορά τις τηλεπικοινωνίες ⁽⁵⁾ (επανεξέταση του κανονιστικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας), για την οποία πρέπει τώρα να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις με το Κοινοβούλιο. Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι πραγματοποιήθηκε μια δύσκολη συνδιαλλαγή με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την τρίτη δέσμη της ασφάλειας στη θάλασσα.

Τέλος, μπόρεσε να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με τον «διαγνωστικό έλεγχο» της κοινής γεωργικής πολιτικής ⁽⁶⁾. Κατ' αυτό τον τρόπο θα μπορέσουν να αντιμετωπιστούν καλύτερα οι νέες προκλήσεις και ευκαιρίες που εμφανίζονται στην ευρωπαϊκή γεωργία, όπως η αλλαγή του κλίματος, η ανάγκη καλύτερης διαχείρισης του ύδατος, η προστασία της βιοποικιλότητας και η παραγωγή πράσινης ενέργειας.

⁽¹⁾ COM(2004) 607 (ΕΕ C 322 της 29.12.2004).

⁽²⁾ COM(2002) 149 (ΕΕ C 203 Ε της 27.8.2002).

⁽³⁾ COM(2008) 16, COM(2008) 17, COM(2008) 18 και COM(2008) 19.

⁽⁴⁾ COM(2007) 18 και COM(2007) 856.

⁽⁵⁾ COM(2008) 720, COM(2008) 723 και COM(2008) 724.

⁽⁶⁾ COM(2008) 306 (ΕΕ C 10 της 15.1.2009).

Επίσης, κατά τη διάρκεια της γαλλικής προεδρίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση κατάφερε να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις και να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο απέναντι στην κρίση στη Γεωργία και στη χρηματοπιστωτική κρίση, διατηρώντας την ενότητα και την αποφασιστικότητα. Κατ' αυτό τον τρόπο έδρασε αποφασιστικά από τις 12 Αυγούστου στη Γεωργία για την κατάπαυση των εχθροπραξιών και για να συμβάλει στην επίτευξη ισόρροπης ειρήνης η οποία, ωστόσο, δεν έχει ακόμη παγιωθεί. Απέναντι στην οικονομική κρίση, κατόρθωσε να χαράξει σύντομα μια στρατηγική για τα 27 κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας όλο το δυναμικό των κοινών ευρωπαϊκών πολιτικών.

Ανθρώπινο δυναμικό

Στις 31 Δεκεμβρίου το οργανόγραμμα των υπηρεσιών της Γραμματείας του Συμβουλίου περιελάμβανε 3 461 θέσεις μόνιμης απασχόλησης και 36 θέσεις έκτακτης απασχόλησης.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Σύνοδος της 13ης και 14ης Μαρτίου

Οι ηγέτες της ΕΕ άρχισαν τον νέο τριετή κύκλο (2008–2010) της στρατηγικής της Λισαβόνας, επιβεβαιώνοντας την ισχύ των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε επίσης να συνεχιστούν οι εργασίες για την επίτευξη των δέκα στόχων που καθορίστηκαν στο νέο κοινοτικό πρόγραμμα της Λισαβόνας. Ενέκρινε το χάρτη πορείας και τις θεμελιώδεις αρχές για την εφαρμογή της νομοθετικής δέσμης για το κλίμα και την ενέργεια. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην πρόσφατη κρίση των χρηματοπιστωτικών αγορών, στους τρόπους αντιμετώπισής της και στα μέσα για την πρόληψή της, καθώς και στο θέμα του μέλλοντος των κρατικών επενδυτικών ταμείων. Τέλος, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την αρχή της Ένωσης για τη Μεσόγειο και κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις οι οποίες θα δώσουν, στο πλαίσιο αυτό, νέα ώθηση στη διαδικασία της Βαρκελόνης και θα ενισχύσουν τις σχέσεις της Ένωσης με τους γείτονές της στη Μεσόγειο.

Σύνοδος της 19ης και 20ής Ιουνίου

Κύριο θέμα αυτής της συνόδου ήταν οι συνέπειες των αρνητικών αποτελεσμάτων του δημοψηφίσματος στην Ιρλανδία για την κύρωση της συνθήκης της Λισαβόνας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επέμεινε στη σημασία να συνεχιστεί, παράλληλα με τη διαδικασία κύρωσης, η επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων στους τομείς που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους ευρωπαίους πολίτες. Η πίεση που ασκεί η μεγάλη αύξηση των τιμών των τροφίμων και του πετρελαίου, καθώς και τα οικονομικά και κοινωνικά θέματα και τα σχετικά με την υγεία και το περιβάλλον θέματα αποτέλεσαν επίσης το επίκεντρο των συζητήσεων. Σημαντική θέση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέλαβαν εξάλλου οι

προτάσεις της Επιτροπής για τα θέματα της μετανάστευσης και του ασύλου. Στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, τα βασικά σημεία αφορούσαν την υλοποίηση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, την Ένωση για τη Μεσόγειο, καθώς και τις προτάσεις για την ανάπτυξη της ανατολικής διάστασης της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας. Εκδόθηκε επίσης δήλωση για την ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων.

Έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 1ης Σεπτεμβρίου σχετικά με την κατάσταση στη Γεωργία

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδίκασε απερίφραστα τη μονομερή απόφαση της Ρωσίας να αναγνωρίσει την ανεξαρτησία της Αμπχαζίας και της Νότιας Οσετίας και κάλεσε τα άλλα κράτη να μην αναγνωρίσουν την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας των δύο αυτών εδαφών. Εξέφρασε την ικανοποίησή του για την κατάπαυση του πυρός, αποτέλεσμα της συμφωνίας των έξι σημείων η οποία επιτεύχθηκε στις 12 Αυγούστου, και για τη σταδιακή αποχώρηση των ρωσικών στρατιωτικών δυνάμεων. Το Συμβούλιο δεσμεύθηκε να ανανεώσει την επείγουσα βοήθεια, να είναι παρόν επιτόπου προκειμένου να υποστηρίξει τις προσπάθειες για την εξεύρεση ειρηνικής και βιώσιμης λύσης των συγκρούσεων, και, επίσης, να ενισχύσει τις σχέσεις του με τη Γεωργία. Τέλος, σημείωσε ότι η κρίση στη Γεωργία φέρνει τις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσίας σε ένα σταυροδρόμι. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τη Ρωσία να συμπράξει σε αυτή τη θεμελιώδη επιλογή του αμοιβαίου συμφέροντος, της συνεννόησης και της συνεργασίας.

Σύνοδος της 15ης και 16ης Οκτωβρίου

Υπό συνθήκες οι οποίες σηματοδεύτηκαν από τη διεθνή οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε τη βούλησή του να ενεργήσει με συντονισμένο και σφαιρικό τρόπο για να προστατεύσει το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα καθώς και τους καταθέτες. Επίσης, επιβεβαίωσε το στόχο της επίτευξης μιας συνολικής συμφωνίας για το φάκελο «ενέργεια/αλλαγή του κλίματος» πριν από το τέλος του έτους. Συμφώνησε να επιταχυνθούν οι εργασίες σχετικά με την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. Ενέκρινε το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο. Όσον αφορά τις εξωτερικές σχέσεις, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέτασε την εφαρμογή από τη Ρωσία της συμφωνίας της 8ης Σεπτεμβρίου σχετικά με την αποχώρηση των στρατευμάτων, τη γενική κατάσταση στη Γεωργία και τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους εξ ανατολών γείτονές της. Επίσης, παρακολούθησε την ανάλυση των αποτελεσμάτων του δημοψηφίσματος στην Ιρλανδία για τη συνθήκη της Λισαβόνας και αποφάσισε να επανέλθει στο θέμα αυτό τον Δεκέμβριο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε επίσης τη σύνθεση της ομάδας μελέτης για το μέλλον της Ένωσης.

Σύνοδος της 11ης και 12ης Δεκεμβρίου

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας, ισοδύναμο προς το 1,5 % περίπου του ΑΕγχΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (περίπου 200

δισ. EUR). Το σχέδιο αυτό συνιστά το κοινό πλαίσιο των προσπαθειών που ανέλαβαν τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να διασφαλίσουν τη συνοχή τους και, με αυτό τον τρόπο, να μεγιστοποιήσουν τις επιπτώσεις τους. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέληξε επίσης σε συμφωνία όσον αφορά τη δέσμη μέτρων σχετικά με την ενέργεια και την αλλαγή του κλίματος. Αυτό το αποφασιστικό εγχείρημα θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να τηρήσει τις φιλόδοξες δεσμεύσεις που είχαν αναληφθεί σε αυτό τον τομέα το 2007 και να διατηρήσει τον κινητήριο ρόλο της κατά την επιδίωξη μιας φιλόδοξης και συνολικής παγκόσμιας συμφωνίας στην Κοπεγχάγη το 2009. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδειξε τη βούλησή του, με έμπρακτες αποφάσεις, να δώσει νέα ώθηση στην ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις της ασφάλειάς της. Τέλος, συζήτησε τα σημεία τα οποία προορίζονται να ικανοποιήσουν τις ανησυχίες που εκφράστηκαν κατά το δημοψήφισμα στην Ιρλανδία και καθόρισε διαδικασία προκειμένου να μπορέσει να τεθεί σε ισχύ η συνθήκη της Λισαβόνας στα τέλη του 2009.

Επιτροπή

Επισκόπηση των επιτευγμάτων όσον αφορά τη διαχείριση το 2007

Η Επιτροπή δημοσίευσε, στις 4 Ιουνίου, συγκεφαλαιωτική έκθεση των επιτευγμάτων της όσον αφορά τη διαχείριση το 2007 ⁽¹⁾. Με την έκδοση αυτής της συγκεφαλαιωτικής έκθεσης, η Επιτροπή ασκεί την πολιτική της ευθύνη όσον αφορά τη διαχείριση εκ μέρους των γενικών διευθυντών και προϊσταμένων υπηρεσιών, στηριζόμενη στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριότητας και στις δηλώσεις που έκαναν αυτοί.

Στρατηγικός σχεδιασμός και προγραμματισμός για το 2009

Στο πλαίσιο της πρώτης φάσης του ετήσιου κύκλου προγραμματισμού, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 13 Φεβρουαρίου, την ετήσια στρατηγική πολιτικής για το 2009 ⁽²⁾, έτος με ιδιαίτερη σημασία λόγω της προβλεπόμενης θεσμικής μεταρρύθμισης.

Στις 5 Νοεμβρίου η Επιτροπή παρουσίασε το νομοθετικό πρόγραμμα και το πρόγραμμα εργασίας για το 2009 ⁽³⁾. Στο πλαίσιο μιας Ευρώπης που αντιμετωπίζει οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, οι βασικές προτεραιότητες για το 2009 αφορούν την αειφόρο οικονομική και κοινωνική μεταρρύθμιση στο πλαίσιο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της μετανάστευσης και την εφαρμογή των μέτρων στον τομέα της ενέργειας και της αλλαγής του κλίματος. Στόχος επίσης των δράσεων προτεραιότητας είναι να δοθεί προτεραιότητα

⁽¹⁾ COM(2008) 338 (EE C 10 της 15.1.2009).

⁽²⁾ COM(2008) 72 (EE C 207 της 14.8.2008).

⁽³⁾ COM(2008) 712.

στον πολίτη. Η Επιτροπή προβλέπει την ενίσχυση της πολιτικής της ως προς την επικοινωνία και τη συνέχιση των προσπαθειών απλούστευσης και μείωσης του διοικητικού φόρτου στο πλαίσιο του στόχου για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

Όσον αφορά την Ευρώπη ως παγκόσμιο εταίρο, η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στη συνέχιση της διαδικασίας διεύρυνσης, στην προώθηση της ευρωπαϊκής προοπτικής των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, καθώς και στην ανάπτυξη της ανατολικής εταιρικής σχέσης και της Ένωσης για τη Μεσόγειο στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας. Θα προσπαθήσει να ενισχύσει τη διατλαντική εταιρική σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες και θα συνεχίσει τις ενέργειες για μια εμπορική συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και για τη συνέχιση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας.

Νομοθετική δραστηριότητα

Η Επιτροπή συνεδρίασε 43 φορές κατά τη διάρκεια του έτους. Διαβίβασε 420 προτάσεις οδηγιών, κανονισμών και αποφάσεων και δέκα συστάσεις. Επίσης υπέβαλε 318 ανακοινώσεις και εκθέσεις, εννέα πράσινες βίβλους και μία λευκή βίβλο. Πέραν των νέων πρωτοβουλιών, της προώθησης των συζητήσεων, των προγραμμάτων και των σχεδίων δράσης, καθώς και της συνέχισης των ενεργειών που είχαν ήδη ξεκινήσει και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας της για το 2008, τα συνολικά αυτά αριθμητικά στοιχεία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, προτάσεις πράξεων τρέχουσας διαχείρισης, καθώς και προτάσεις κωδικοποίησης των ισχυουσών νομοθετικών πράξεων.

Σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια

Στις 6 Μαΐου η Επιτροπή εξέδωσε την τρίτη ετήσια έκθεσή της για τις σχέσεις της με τα εθνικά κοινοβούλια ⁽¹⁾. Στην έκθεση αυτή εξετάζει αναλυτικά την υλοποίηση των ειδικών στόχων στη διάρκεια του 2007, όπως οι επισκέψεις των μελών της Επιτροπής στα εθνικά κοινοβούλια και η μεγαλύτερη προσοχή των εθνικών κοινοβουλίων κατά την άσκηση της θεσμικής τους αρμοδιότητας.

Το 2008 η Επιτροπή συνέχισε την υλοποίηση των στόχων που καθορίστηκαν τον Φεβρουάριο του 2005 μέσω ενεργειών όπως η συμμετοχή στις συνεδριάσεις των μονίμων αντιπροσώπων των εθνικών κοινοβουλίων, η συμμετοχή υψηλού επιπέδου στις εργασίες της διάσκεψης των επιτροπών των κοινοτικών και ευρωπαϊκών υποθέσεων των κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽²⁾ (COSAC), καθώς και στις συνεδριάσεις μεταξύ

⁽¹⁾ COM(2008) 237.

⁽²⁾ Ο αντιπρόεδρος κ. Frattini στη Λιουμπλιάνα τον Φεβρουάριο, ο επίτροπος κ. Potočnik στο Brdo τον Μάιο, η επίτροπος κ. Ferrero-Waldner στο Παρίσι τον Ιούλιο, καθώς και ο αντιπρόεδρος κ. Barrot στο Παρίσι τον Νοέμβριο.

των εθνικών κοινοβουλίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που διοργανώθηκαν από αυτό, ή η δημοσίευση ενός ενημερωτικού δελτίου.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής διαβιβάζουν, από τον Σεπτέμβριο του 2006, όλες τις νέες προτάσεις και τα έγγραφα διαβούλευσης σε όλα τα κοινοβούλια, και απαντούν στις γνωμοδοτήσεις των εθνικών κοινοβουλίων σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία (1).

Το 2008 η Επιτροπή έλαβε 200 γνωμοδοτήσεις στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας («πρωτοβουλία Barroso»). Ξεκίνησαν 114 διαδικασίες εξουσιοδότησης και 10 απλουστευμένες διαδικασίες· 76 γνωμοδοτήσεις ήταν απόλυτα θετικές.

Στο πλαίσιο δύο νέων ελέγχων επικουρικότητας που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της COSAC, εκδόθηκαν 27 γνωμοδοτήσεις: δώδεκα γνωμοδοτήσεις αφορούσαν το σχέδιο τροποποίησης της απόφασης-πλαίσιου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (2) — μόνο η γνωμοδότηση της αγγλικής Βουλής των Κοινοτήτων ήταν αρνητική όσον αφορά την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας· πέντε άλλα κοινοβούλια ζήτησαν από την Επιτροπή να αποσαφηνίσει ορισμένα προβλήματα που συνδέονται με την αιτιολόγηση της απόφασης σχετικά με την επικουρικότητα· πέντε συνελεύσεις επισήμαναν το πρόβλημα της σχέσης με τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη της Τρομοκρατίας. Δεκαπέντε γνωμοδοτήσεις αφορούσαν την πρόταση για την εφαρμογή της αρχής ίσης μεταχείρισης μεταξύ των προσώπων — 14 γνωμοδοτήσεις ήταν θετικές όσον αφορά την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας και μόνο η τσεχική γερουσία εξέδωσε αρνητική γνωμοδότηση.

Επίσης, 173 άλλες γνωμοδοτήσεις αφορούσαν διάφορα έγγραφα της Επιτροπής. Τα έγγραφα της Επιτροπής για τα οποία διατυπώθηκαν παρατηρήσεις εκ μέρους τριών κοινοβουλίων τουλάχιστον είναι τα εξής: οι προτάσεις σχετικά με τη διασυννομιτική περιθάλψη, σχετικά με τον έλεγχο υγείας της ΚΓΠ, η αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η ετήσια πολιτική στρατηγική για το 2009, καθώς και η ανακοίνωση «Προετοιμασία του διαγνωστικού ελέγχου της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ».

Ορισμένες γερουσίες είναι εξαιρετικά δραστήριες: η γαλλική Γερουσία, η γερμανική Bundesrat, η βρετανική Βουλή των Λόρδων και η τσεχική Γερουσία συνέταξαν 54 από τις 200 γνωμοδοτήσεις που εκδόθηκαν από τα εθνικά κοινοβούλια. Άλλες συνελεύσεις, μεταξύ των οποίων η σουηδική Riksdagen, η δανική Folketing και η πορτογαλική Assembleia da República ανέλαβαν επίσης πρωτοβουλίες.

Οι συνελεύσεις που διεξήγαγαν τακτικά ουσιαστικό διάλογο με την Επιτροπή αυξήθηκαν σε σύγκριση με το 2007. Επίσης, τα εθνικά κοινοβούλια επικεντρώθηκαν συχνότερα

(1) COM(2006) 211 (EE C 176 της 28.7.2006) και SEC(2006) 1252.

(2) Απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ (EE L 164 της 22.6.2002).

στους στρατηγικούς φακέλους, πολλές φορές στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου (όπως αναφέρεται πιο πάνω).

Πολιτική προσωπικού και διαχείρισης ανθρώπινων πόρων

Το 2008 οι υπηρεσίες της Επιτροπής αριθμούσαν 19 796 θέσεις μόνιμης απασχόλησης και 366 θέσεις έκτακτης απασχόλησης από τον επιχειρησιακό προϋπολογισμό, καθώς και 3 828 θέσεις μόνιμης απασχόλησης από τον προϋπολογισμό έρευνας: 1 957 άμεσες δράσεις και 1 871 έμμεσες δράσεις. Σ' αυτές προστίθενται 1 913 θέσεις μόνιμης απασχόλησης και 177 θέσεις έκτακτης απασχόλησης που αφορούν υπηρεσίες που εξαρτώνται από την Επιτροπή. Οι εγκεκριμένες θέσεις απασχόλησης στους οργανισμούς ανέρχονταν σε 4 163 μόνιμους υπαλλήλους και έκτακτους υπαλλήλους στους ρυθμιστικούς οργανισμούς και σε 326 έκτακτους υπαλλήλους στους εκτελεστικούς οργανισμούς.

Στο πλαίσιο των ανταλλαγών προσωπικού, την 1η Δεκεμβρίου 2008 22 υπάλληλοι της Επιτροπής αποσπάστηκαν ή τέθηκαν στη διάθεση υπηρεσιών εκτός Επιτροπής, ενώ 1 149 εθνικοί εμπειρογνώμονες εργάζονταν στις υπηρεσίες της Επιτροπής. Εξάλλου, το 2008 340 εθνικοί υπάλληλοι είχαν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τη λειτουργία της Επιτροπής στο πλαίσιο του προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης.

Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και άλλα δικαστήρια

Διορισμοί στο Δικαστήριο των ΕΚ

Το 2008 διορίστηκε στο Δικαστήριο των ΕΚ ως δικαστής ο κ. Jean-Jacques Kasel.

Διορισμοί στο Πρωτοδικείο

Το 2008 διορίστηκε στο Πρωτοδικείο ως δικαστής ο κ. Kevin O'Higgins.

Ανθρώπινο δυναμικό των Δικαστηρίων

Οι υπηρεσίες του Δικαστηρίου, του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης περιελάμβαναν, στις 31 Δεκεμβρίου, 1 455 θέσεις μόνιμης απασχόλησης και 438 θέσεις έκτακτης απασχόλησης.

Νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου ⁽¹⁾

Στον θεσμικό τομέα, πρέπει να τονιστούν ιδιαίτερα τρεις αποφάσεις:

- στην υπόθεση *Επιτροπή κατά Συμβουλίου* ⁽²⁾ (απόφαση της 20ής Μαΐου), το Δικαστήριο αποσαφηνίζει τα όρια ανάμεσα στη συνθήκη ΕΚ και τον «δεύτερο πυλώνα» της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (δηλαδή την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας) στην επιλογή της ορθής νομικής βάσης για μια συγκεκριμένη πράξη. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ορισμένα μέτρα που ελήφθησαν στο πλαίσιο της καταπολέμησης της διάδοσης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, τα οποία αποβλέπουν επίσης στην πρόληψη της αστάθειας των αναπτυσσόμενων χωρών, μπορούν να συμβάλουν στην εξάλειψη ή τη μείωση των εμποδίων για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των εν λόγω χωρών. Το Δικαστήριο ακυρώνει, κατά συνέπεια, την απόφαση του Συμβουλίου καθόσον αυτή βασίζεται σε διάταξη της ΚΕΠΠΑ, δεδομένου ότι τα μέτρα αυτά εμπίπτουν επίσης σε αρμοδιότητα τη οποία έχει απονείμει η συνθήκη ΕΚ·
- στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Kadi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής* ⁽³⁾ (απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου), το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι ο πλήρης έλεγχος εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή του κύρους κάθε πράξης με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελεί έκφραση συνταγματικής εγγυήσεως απορρέουσας από τη συνθήκη ΕΚ. Αναιρώντας τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου, το Δικαστήριο αποφαίνεται το ίδιο ιδιαίτερα όσον αφορά το σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας. Αν και οι κοινοτικές αρχές δεν όφειλαν να προβούν σε κοινοποίηση των λόγων ή σε ακρόαση των ενδιαφερομένων προτού περιληφθούν τα ονόματά τους στον κατάλογο των προσώπων και οντοτήτων των οποίων τα κεφάλαια και χρηματοπιστωτικά στοιχεία δεσμεύονται, οι εν λόγω αρχές έπρεπε, ωστόσο, να το πράξουν εντός ευλόγου προθεσμίας μετά την επιβολή των συγκεκριμένων μέτρων·
- στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου* ⁽⁴⁾ (απόφαση της 1ης Ιουλίου), το Δικαστήριο εξετάζει τις συνθήκες κοινολόγησης των νομικών γνωμοδοτήσεων εφόσον αυτές εντάσσονται σε νομοθετική διαδικασία. Κατά το Δικαστήριο, είναι ακριβώς η διαφάνεια που, μέσω της δυνατότητας που αυτή παρέχει ώστε να τίθενται σε ανοικτό διάλογο οι διάφορες διιστάμενες απόψεις, συμβάλλει στη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων καθώς και στη μεγαλύτερη νομιμότητα, αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα των θεσμών έναντι του πολίτη σε ένα δημοκρατικό σύστημα. Η κοινολόγηση τέτοιας γνωμοδότησης θα μπορούσε να απορριφθεί μεταξύ άλλων μόνο εάν υφίσταται κίνδυνος για το συμφέρον του ενδιαφερόμενου θεσμικού οργάνου να ζητεί και να λαμβάνει γνωμοδοτήσεις ειλικρινείς, αντικειμενικές και πλήρεις.

(1) Πληρέστερες περιλήψεις της νομολογίας είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο Eurogra της Νομικής Υπηρεσίας της Επιτροπής.

(2) Υπόθεση C-91/05.

(3) Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-402/05 P και C-415/05 P.

(4) Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-39/05 P και C-52/05 P.

Στον τομέα της ιδιότητας του πολίτη και της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε τρεις αποφάσεις του Δικαστηρίου:

- στην υπόθεση *Feryn* ⁽¹⁾ (απόφαση της 10ης Ιουλίου), το Δικαστήριο αποσαφηνίζει την έκταση της προστασίας που παρέχει το κοινοτικό δίκαιο έναντι των διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής και διαπιστώνει ότι το γεγονός ότι ένας εργοδότης δηλώνει δημοσίως ότι δεν θα προσλαμβάνει μισθωτούς με ορισμένη εθνοτική ή φυλετική καταγωγή συνιστά άμεση δυσμενή διάκριση κατά την πρόσληψη, δεδομένου ότι τέτοιου είδους δηλώσεις είναι προδήλως ικανές να αποτρέψουν σοβαρά ορισμένους υποψηφίους από την υποβολή της υποψηφιότητάς τους και, επομένως, να εμποδίσουν την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας·
- στην υπόθεση *Coleman* ⁽²⁾ (απόφαση της 17ης Ιουλίου), το Δικαστήριο διευκρινίζει το πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης άμεσης διάκρισης λόγω ειδικών αναγκών που προβλέπεται από την οδηγία 2000/78/ΕΚ, η οποία θεσπίζει, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, το νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, ειδικών αναγκών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Διαπιστώνει ότι η απαγόρευση της οδηγίας εφαρμόζεται όχι μόνο σε τρόπους συμπεριφοράς σε βάρος υπαλλήλου με ειδικές ανάγκες, αλλά και στην περίπτωση υπαλλήλου που, αν και δεν είναι άτομο με ειδικές ανάγκες, υφίσταται δυσμενή μεταχείριση λόγω των ειδικών αναγκών του τέκνου του, στο οποίο παρέχει ο ίδιος, κατά κύριο λόγο, τις απαραίτητες φροντίδες·
- στην υπόθεση *Mayr* ⁽³⁾ (απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου), το Δικαστήριο αναλύει τη νομολογία του σχετικά με την ίση μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών και αποσαφηνίζει την απαγόρευση απόλυσης των εγκύων εργαζομένων δυνάμει της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ. Λαμβάνοντας υπόψη τη συντομότερη δυνατή ημερομηνία ύπαρξης εγκυμοσύνης, σε περίπτωση τεχνητής γονιμοποίησης, η παροχή προστασίας δεν ισχύει όταν τα γονιμοποιημένα ωάρια δεν έχουν ακόμη μεταφερθεί στη μήτρα της γυναίκας.

Στον τομέα του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, στην υπόθεση *Bertelsmann και Sony Corporation of America κατά Impala* ⁽⁴⁾ (απόφαση της 10ης Ιουλίου), το Δικαστήριο διευκρινίζει τις απαιτήσεις αιτιολόγησης και επαρκούς απόδειξης για την έκδοση απόφασης σχετικά με τη συγκέντρωση επιχειρήσεων και τελικά αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου.

Όσον αφορά τον τομέα της δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας, σε τρεις αποφάσεις που εκδόθηκαν με ιδιαίτερα ταχείες διαδικασίες —στις δύο πρώτες περιπτώσεις με τη νέα επείγουσα προδικαστική διαδικασία (PPU)—, *Rinau* ⁽⁵⁾ (απόφαση της 11ης Ιουλίου),

(1) Υπόθεση C-54/07.

(2) Υπόθεση C-303/06.

(3) Υπόθεση C-506/06.

(4) Υπόθεση C-413/06 P.

(5) Υπόθεση C-195/08 PPU.

Santesteban Goicoechea ⁽¹⁾ (απόφαση της 12ης Αυγούστου) και *Kozłowski* ⁽²⁾ (απόφαση της 17ης Ιουλίου), το Δικαστήριο παρέχει σημαντικές ενδείξεις για την ερμηνεία της απόφασης σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (*Kozłowski* και *Santesteban Goicoechea*) και του γνωστού ως «Βρυξέλλες ΙΙα» κανονισμού, όσον αφορά τους όρους εκτέλεσης δικαστικής απόφασης διατάσσουσας την επιστροφή τέκνου, το οποίο κρατείται παρανόμως σε άλλο κράτος μέλος (*Rinau*).

Στον τομέα του περιβάλλοντος, στην υπόθεση *Commune de Mesquer* ⁽³⁾ (απόφαση της 24ης Ιουνίου), για την οποία η απόφαση εκδόθηκε κατόπιν του ναυαγίου του δεξαμενόπλοιου *Erika*, το Δικαστήριο αποσαφηνίζει γι' άλλη μια φορά το περιεχόμενο της έννοιας του αποβλήτου σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και κρίνει ότι, σε περίπτωση ναυαγίου, υδρογονάνθρακες αναμεμιγμένοι με ύδωρ και ιζήματα και παρασυρθέντες κατά μήκος των ακτών κράτους μέλους πρέπει να θεωρούνται απόβλητα κατά την έννοια της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ περί των στερεών αποβλήτων. Επίσης, αναλύει τις προϋποθέσεις ευθύνης για το κόστος της διάθεσης των εν λόγω αποβλήτων.

Ελεγκτικό Συνέδριο

Ετήσια έκθεση δραστηριότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Στις 18 Ιουλίου υποβλήθηκε η πρώτη ετήσια έκθεση δραστηριότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το έτος 2007. Στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι να φέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο κοντά στους ευρωπαίους πολίτες και να προωθήσει τη διαφάνεια και την υποχρέωση λογοδοσίας. Εντάσσεται μέσα στο πλαίσιο μιας φιλόδοξης πολιτικής επικοινωνίας του Συνεδρίου.

Ετήσια έκθεση για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2007 ⁽⁴⁾ δημοσιεύθηκε στις 10 Νοεμβρίου. Για πρώτη φορά από την εισαγωγή των κανόνων της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση, το Συνέδριο εξέδωσε ανεπιφύλακτα γνωμοδότηση για τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Η γνώμη για τις σχετικές πράξεις είναι, συνολικά, ανάλογη με εκείνη που αφορά το προηγούμενο οικονομικό έτος: παρόλο που οι περισσότερες πληρωμές που έχει ελέγξει πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες, το Συνέδριο θεωρεί ακόμη πολύ υψηλό το επίπεδο σφαλμάτων που επηρεάζει τις πληρωμές στους τελικούς

⁽¹⁾ Υπόθεση C-296/08 PPU.

⁽²⁾ Υπόθεση C-66/08.

⁽³⁾ Υπόθεση C-188/07.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 286 της 10.11.2008.

δικαιούχους, όπως τους κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τους υπευθύνους των έργων που χρηματοδοτεί η Ένωση. Το Συνέδριο τονίζει την ανάγκη βελτίωσης των συστημάτων ελέγχου και εποπτείας, και συνιστά την απλοποίηση της νομοθεσίας.

Ειδικές εκθέσεις

Οι ειδικές εκθέσεις που δημοσίευσε το Ελεγκτικό Συνέδριο το 2008 αφορούν:

- τις διαδικασίες εξέτασης και αξιολόγησης των μεγάλων επενδυτικών σχεδίων για τις περιόδους προγραμματισμού 1994–1999 και 2000–2006 μαζί με τις απαντήσεις της Επιτροπής ⁽¹⁾.
- δεσμευτικές δασμολογικές πληροφορίες (ΔΔΠ) ⁽²⁾.
- το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πόσο ταχύ, αποτελεσματικό και ευέλικτο είναι ⁽³⁾.
- τη θέση σε εφαρμογή των ποσοτώσεων γάλακτος στα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Μαΐου 2004 ⁽⁴⁾.
- τους οργανισμούς της Ένωσης ⁽⁵⁾.
- τη βοήθεια αποκατάστασης που χορήγησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά το τσουνάμι και τον τυφώνα Mitch.
- το πρόγραμμα «Ευφυής ενέργεια για την Ευρώπη» (2003–2006).
- την αποτελεσματικότητα της πολιτικής επιβολής όρων.
- την αποτελεσματικότητα της στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στη Λευκορωσία, στη Μολδαβία και την Ουκρανία.
- τη διαχείριση της βοήθειας που χορηγεί η Ευρωπαϊκή Ένωση στις ενέργειες δημόσιας αποθεματοποίησης σιτηρών.
- την αναπτυξιακή βοήθεια που χορηγεί η ΕΚ στις υγειονομικές υπηρεσίες στην Αφρική νοτίως της Σαχάρας.

Ειδικές ετήσιες εκθέσεις

Οι ειδικές ετήσιες εκθέσεις που εκπόνησε το Ελεγκτικό Συνέδριο το 2008 αφορούν τους ετήσιους λογαριασμούς των διαφόρων θεσμικών οργάνων και των οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά το οικονομικό έτος 2007.

⁽¹⁾ EE C 81 της 1.4.2008.

⁽²⁾ EE C 103 της 24.4.2008.

⁽³⁾ EE C 153 της 18.6.2008.

⁽⁴⁾ EE C 185 της 22.7.2008.

⁽⁵⁾ EE C 238 της 17.9.2008.

Γνωμοδοτήσεις

Το 2008 το Ελεγκτικό Συνέδριο γνωμοδότησε σχετικά με διάφορες νομοθετικές προτάσεις όπως:

- το σχέδιο τροποποίησης του δημοσιονομικού κανονισμού του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας·
- την πρόταση τροποποίησης του κανονισμού Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων ⁽¹⁾·
- την πρόταση τροποποίησης του κανονισμού περί καθορισμού των κατηγοριών των μόνιμων υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στους οποίους εφαρμόζονται οι διατάξεις περί των προνομίων και ασυλιών των Κοινοτήτων ⁽²⁾·
- τον οικονομικό κανονισμό της Ευρωπαϊκής Κοινής Επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης·
- την πρόταση τροποποίησης του κανονισμού του Συμβουλίου για το καθεστώς που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Κατά τη διάρκεια του έτους και των εννέα συνόδων της ολομέλειάς της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε 189 γνωμοδοτήσεις στο πλαίσιο των υποχρεωτικών ή προαιρετικών διαβουλεύσεων. 45 γνωμοδοτήσεις εκδόθηκαν με δική της πρωτοβουλία.

Το 2008 η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εόρτασε την 50ή επέτειό της παρουσία πολλών ευρωπαϊκών προσωπικοτήτων. Όλοι οι ομιλητές υπογράμμισαν τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή από τις αρχές της λειτουργίας της, ως αντιπρόσωπος των κοινωνικών εταίρων, μέχρι σήμερα που αποτελεί τη γέφυρα μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των θεσμικών οργάνων. Εξάλλου, κατά τη διάρκεια του έτους, πολλά μέλη της Επιτροπής συμμετείχαν στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Τον Οκτώβριο ανανεώθηκαν τα διευθυντικά στελέχη της. Ο κ. Serp εξελέγη νέος πρόεδρος, διαδεχόμενος έτσι τον κ. Δημητριάδη. Εξελέγησαν επίσης δύο αντιπρόεδροι: η κ. Parí (αρμόδια για την επικοινωνία) και ο κ. Kallio (αρμόδιος για διάφορες δραστηριότητες καθώς και για την ομάδα του προϋπολογισμού).

Οι προτεραιότητες του 2008 αφορούσαν την ενίσχυση της συμμετοχικής δημοκρατίας, την ανανέωση των παραγωγικών δομών της ευρωπαϊκής κοινωνίας μέσω της

(1) ΕΕ C 192 της 29.7.2008.

(2) ΕΕ C 199 της 5.8.2008.

στρατηγικής της Λισαβόνας και, τέλος, την πραγματική εφαρμογή των δικαιωμάτων του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Εξάλλου, ο εκλεγείς πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής καθιέρωσε νέα διαδικασία η οποία αποσκοπεί στην ομαδοποίηση των γνωμοδοτήσεων που αφορούν το ίδιο θέμα, πράγμα που αποτρέπει την επανάληψη των συζητήσεων.

Κατά τις συνόδους της 17ης και 18ης Σεπτεμβρίου, συζητήθηκε το μέλλον της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Ορισμένα μέλη εξέφρασαν την επιθυμία να αυξηθεί ο πολιτικός χαρακτήρας της, θεωρώντας ότι μόνο με αυτή την προϋπόθεση θα λαμβάνεται περισσότερο υπόψη. Επιπλέον, πολλές γνωμοδοτήσεις κρίθηκαν ιδιαίτερα μακροσκελείς, με συχνά ασαφή διατύπωση και σχετικά αργή διάδοση. Προτάθηκε επίσης να αποκατασταθεί η ομάδα των προέδρων των τμημάτων ώστε να γίνεται πιο ακριβής επιλογή των προς έκδοση γνωμοδοτήσεων. Αναφέρθηκαν επίσης οι σχέσεις με τα άλλα θεσμικά όργανα: υπογραμμίστηκε η έλλειψη αντίδρασης εκ μέρους των άλλων οργάνων, καθώς και ότι δεν είναι πάντα σαφές αν λαμβάνεται υπόψη η συμβουλευτική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Ομοίως, ορισμένα μέλη έκριναν ότι η πραγματική εργασία άρχιζε μετά την έγκριση των γνωμοδοτήσεων και ότι ήταν αναγκαίο να ελέγχεται προσεκτικά ο τρόπος παρουσίασης του έργου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής προς τα έξω.

Κατά τις συνόδους της 9ης και 10ης Ιουλίου, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ανέλαβε νέες δυνατότητες δράσης με τη δημιουργία Παρατηρητηρίου για τη Στρατηγική της Λισαβόνας, που θα λειτουργήσει μέχρι τον Οκτώβριο του 2010 και θα συνεργάζεται στενά με το τμήμα ECO.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε πολλές γνωμοδοτήσεις στον τομέα της απασχόλησης και των κοινωνικών υποθέσεων, οι οποίες αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τις κυρώσεις στους εργοδότες που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών ⁽¹⁾ ή ακόμη την καταπολέμηση των διαφορών στις αμοιβές των δύο φύλων ⁽²⁾. Η ευελιξία με ασφάλεια αποτέλεσε επίσης αντικείμενο συζητήσεων. Σ' αυτό το πλαίσιο, η επιτροπή εξέδωσε γνωμοδότηση σχετικά με το νέο πρόγραμμα κοινωνικής δράσης για να ενισχυθεί ο κοινωνικός διάλογος, καθώς και γνωμοδότηση σχετικά με το πρόγραμμα για την παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις. Επιπλέον, κατόπιν αιτήσεων της σλοβενικής προεδρίας, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε γνωμοδότηση για τη βελτίωση της κατάστασης των νέων στην αγορά εργασίας ⁽¹⁾.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αναφέρθηκε εξάλλου στα ενεργειακά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Για παράδειγμα, η γνωμοδότηση για τη χρησιμοποίηση της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να αυξηθεί σημαντικά το τμήμα των ανανεώσιμων ενεργειών μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα

(1) ΕΕ C 204 της 9.8.2008.

(2) ΕΕ C 211 της 19.8.2008.

σε σχέση με το στόχο του 20 % που καθορίστηκε για το 2010. Στη γνωμοδότηση για τη βιώσιμη παραγωγή ενέργειας από ορυκτά καύσιμα, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέφρασε την ανησυχία της για την έλλειψη ικανότητας χρηματοδότησης μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Διατύπωσε, εξάλλου τη διαφωνία της με την ιδέα οργάνωσης, σε εθνικό επίπεδο, πωλήσεων σε δημοπρασία ποσοστώσεων εκπομπών αφιερώνοντας υποχρεωτικά το 20 % των εσόδων σε μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση εκπομπών CO₂. Στη γνωμοδότηση για την ενεργειακή απόδοση, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διαπίστωσε με λύπη ότι τα κράτη μέλη δεν είχαν προετοιμάσει εγκαίρως τα εθνικά σχέδια δράσης σ' αυτό τον τομέα και υπενθύμισε την ανάγκη συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών.

Επιτροπή των Περιφερειών

Το 2008, κατά τη διάρκεια των πέντε συνόδων της ολομέλειάς της, η Επιτροπή των Περιφερειών υπέβαλε 54 γνώμες μετά από παραπομπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκ των οποίων τρεις γνώμες προοπτικής. Εξέδωσε τρία ψηφίσματα και επτά γνώμες ιδίας πρωτοβουλίας.

Οι προτεραιότητες της Επιτροπής των Περιφερειών αφορούσαν τη μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη δέσμη μέτρων «ενέργεια και αλλαγή του κλίματος», τους στόχους της στρατηγικής της Λισαβόνας, την προώθηση της πολιτικής συνοχής και του ευρωπαϊκού ομίλου εδαφικής συνεργασίας, την πολιτιστική ποικιλομορφία, την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας, την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και την επικουρικότητα.

Τα διευθυντικά στελέχη της Επιτροπής των Περιφερειών ανανεώθηκαν κατά την 73ή σύνοδό της στις 6 και 7 Φεβρουαρίου. Σύμφωνα με την αρχή της εναλλαγής, ο κ. Van den Brande εξελέγη νέος πρόεδρος, ενώ ο κ. Delebarre έγινε πρώτος αντιπρόεδρος. Η Επιτροπή των Περιφερειών εξέλεξε επίσης τους 24 αντιπρόεδρους της και άλλα μέλη του γραφείου, καθώς και τους προέδρους των πολιτικών ομάδων.

Όσον αφορά τα θέματα του προϋπολογισμού, η Επιτροπή των Περιφερειών ψήφισε, κατά την 74η σύνοδό της στις 9 και 10 Απριλίου, αύξηση κατά 9,2 % των δημοσιονομικών προτάσεων κυρίως λόγω των εξελίξεων της δραστηριότητας σε σχέση με την επικουρικότητα (στο πλαίσιο του προσχεδίου του προϋπολογισμού για το 2009). Με αυτή την ευκαιρία, η Επιτροπή εξέφρασε επίσης την επιθυμία να συμμετάσχει στη συζήτηση για τη μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή των Περιφερειών συμμετείχε ενεργά στην προώθηση του ρόλου των εδαφικών οντοτήτων. Για παράδειγμα, η γνωμοδότησή της για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (1) στέλνει ένα ηχηρό μήνυμα για την υλο-

(1) ΕΕ C 257 της 9.10.2008.

ποίηση της διαδικασίας διακυβέρνησης που μπορεί να αναπτυχθεί από αυτό το μέσο σε μια προοπτική εδαφικής συνοχής. Η γνωμοδότηση για την πράσινη βίβλο για τις αστικές συγκοινωνίες ⁽¹⁾ προβάλλει την ανάγκη καθορισμού καλύτερης ολοκληρωμένης προσέγγισης με γνώμονα το περιβάλλον, τον χωροταξικό σχεδιασμό και τις συγκοινωνίες. Στη γνωμοδότηση για τα προβλήματα της λειψυδρίας και της ξηρασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽¹⁾, η Επιτροπή των Περιφερειών υπενθυμίζει στις τοπικές αρχές την προτεραιότητα εφαρμογής των στόχων που έχουν καθοριστεί από την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα. Εξάλλου, η Επιτροπή των Περιφερειών θεώρησε ότι θα μπορούσε να προσδώσει προστιθέμενη αξία στην ευρωπαϊκή λιμενική πολιτική ⁽¹⁾, ανταποκρινόμενη στην πρόκληση της εξεύρεσης ισορροπίας ανάμεσα στις οικονομικές πτυχές και στους περιβαλλοντικούς προβληματισμούς.

Η Επιτροπή των Περιφερειών εξέδωσε επίσης γνώμη όσον αφορά την ενεργό ένταξη πολιτών που βρίσκονται περισσότερο απομακρυσμένοι από την αγορά εργασίας ⁽²⁾, και μια γνώμη για το ευρωπαϊκό έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ⁽²⁾ που υπενθυμίζει το ρόλο των εδαφικών αρχών στην ένταξη των αποκλεισμένων ατόμων. Η Επιτροπή των Περιφερειών εξέδωσε επίσης γνώμη για την προοπτική της πολυγλωσσίας ⁽²⁾, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματικότητα των δίγλωσσων περιφερειών και την αναγνώριση των μειονοτικών γλωσσών.

Εξάλλου, ο πρόεδρος της Επιτροπής, καθώς και τα μέλη του Σώματος των Επιτρόπων συμμετείχαν ενεργά στις εργασίες της Επιτροπής των Περιφερειών, και οργανώθηκαν πολλές συνεδρίες δομημένου διαλόγου κατά τη διάρκεια του έτους αυτού.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εξακολούθησε να εφαρμόζει νομισματική πολιτική με στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Με τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών, η νομισματική πολιτική συμβάλλει στην προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης στη ζώνη του ευρώ. Για να αποτραπούν έμμεσες επιπτώσεις ευρείας κλίμακας και να απομακρυνθούν οι κίνδυνοι που απειλούν τη σταθερότητα των τιμών μεσοπρόθεσμα, το Συμβούλιο των διοικητών αύξησε, στις 3 Ιουλίου, τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ κατά 25 μονάδες βάσης σε 4,25 %. Επειδή εν συνεχεία βελτιώθηκαν οι προοπτικές όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών, στο διάστημα μεταξύ της 8ης Οκτωβρίου και της 31ης Δεκεμβρίου το Συμβούλιο των διοικητών μείωσε τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ κατά 175 μονάδες βάσης.

Η μείωση των βασικών επιτοκίων στις 8 Οκτωβρίου έγινε σε συντονισμό με πέντε άλλες κεντρικές τράπεζες. Την ίδια ημέρα το Συμβούλιο των διοικητών εξήγγειλε επίσης τροποποιήσεις των μέσων νομισματικής πολιτικής που εφαρμόζει και που συνίστανται

⁽¹⁾ ΕΕ C 172 της 5.7.2008.

⁽²⁾ ΕΕ C 257 της 9.10.2008.

στη μείωση του εύρους διακύμανσης των δύο πάγιων διευκολύνσεων από 200 μονάδες βάσης σε 100 μονάδες βάσης και στην υιοθέτηση μιας διαδικασίας δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου, ενώ για το σύνολο των προσφορών χρησιμοποιείται το εφαρμοζόμενο στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης επιτόκιο.

Ορισμένα χαρακτηριστικά του πλαισίου εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ τροποποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, για να μπορέσει ο τραπεζικός τομέας να αντιμετωπίσει τις αναταραχές των χρηματοοικονομικών αγορών. Πρώτον, για να παγιωθεί η σταθεροποίηση των νομισματικών αγορών σε ευρώ, το Συμβούλιο των διοικητών εξήγγειλε την ανανέωση των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, διάρκειας τριών μηνών, τον Φεβρουάριο, τον Μάρτιο και τον Ιούλιο, και προέβη σε πράξεις πιο μακροπρόθεσμης συμπληρωματικής αναχρηματοδότησης διάρκειας έξι μηνών, τον Απρίλιο και τον Ιούλιο, καθώς και σε ειδική πράξη αναχρηματοδότησης που εξαγγέλθηκε τον Σεπτέμβριο. Στις 4 Σεπτεμβρίου το Συμβούλιο των διοικητών αποφάσισε να ανανεώσει όλες τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, και, τον Οκτώβριο, το ποσό που προτάθηκε κατά την πράξη πιο μακροπρόθεσμης συμπληρωματικής αναχρηματοδότησης διάρκειας έξι μηνών καθορίστηκε σε 25 έως 50 δισ. EUR. Στις 15 Οκτωβρίου το Συμβούλιο των διοικητών δήλωσε ότι το σύνολο αυτών των πράξεων επρόκειτο να παραταθεί μέχρι και τον Μάρτιο του 2009 και ότι θα προβεί σε τέσσερις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης συμπληρωματικής αναχρηματοδότησης διάρκειας έξι μηνών. Για να ενισχύσει τη χορήγηση ρευστότητας, το ευρωσύστημα διέυρνε, τον Οκτώβριο, τον κατάλογο των επιλέξιμων ιδρυμάτων για τις έκτακτες δημοπρασίες του (δηλαδή τη διαδικασία που εφαρμόζεται κανονικά για τις αντιστρεπτές πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας), καθώς και τον κατάλογο των περιουσιακών στοιχείων που γίνονται αποδεκτά ως εξασφαλίσεις για τις πιστοδοτικές πράξεις του ευρωσυστήματος.

Δεύτερον, το Συμβούλιο των διοικητών ανακοίνωσε συνολικά οκτώ πράξεις παροχής ρευστότητας σε δολάρια στο προσωρινό πλαίσιο δημοπρασιών που έχει συναφθεί με το Federal Reserve System. Αυτές οι πράξεις διάρκειας αρχικά 28 ημερών και ποσού 10 δισ. δολαρίων η καθεμία, απόκτησαν συμπληρωματική διάρκεια δεδομένου ότι το ποσό των πράξεων αυξήθηκε προοδευτικά για να φθάσει συνολικά σε ποσό που δεν υπερβαίνει τα 110 δισ. δολάρια. Επιπλέον, η ΕΚΤ ενίσχυσε την παροχή ρευστότητας σε δολάρια διπλασιάζοντας το ποσό του προσωρινού πλαισίου για τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων (swaps) που συμφωνήθηκε με το Federal Reserve System, που αυξήθηκε σε 240 δισ. δολάρια στις 29 Σεπτεμβρίου και αυτό μέχρι τις 30 Απριλίου 2009. Στις 13 Οκτωβρίου η ΕΚΤ ανακοίνωσε τη διεξαγωγή όλων αυτών των πράξεων με σταθερό επιτόκιο και την εξ ολοκλήρου εξυπηρέτησή τους, δεδομένου ότι το Federal Reserve System είχε ανακοινώσει από την πλευρά του ότι είχε την πρόθεση να αυξήσει το ποσό των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων για να καλυφθούν όλες οι ανάγκες χρηματοδότησης σε δολάρια. Τέλος, η ΕΚΤ καθιέρωσε με άλλες κεντρικές τράπεζες μηχανισμούς που αποσκοπούσαν στο να διευκολύνουν την πρόσβαση σε ρευστότητα.

Κατά την εκπλήρωση της βασικής αποστολής της σχετικά με τη νομισματική πολιτική και τη διατήρηση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος, η ΕΚΤ συνέχισε να εξασφαλίζει τη διαφάνεια της νομισματικής πολιτικής της, γνωστοποιώντας τις οικονομικές αναλύσεις που κατευθύνουν τις αποφάσεις της, μέσω τακτικών συνεντεύξεων τύπου του προέδρου της ΕΚΤ, του μηνιαίου δελτίου της και άλλων δημοσιεύσεων και ομιλιών των μελών του διοικητικού της συμβουλίου. Σύμφωνα με τις καταστατικές υποχρεώσεις αναφοράς της ΕΚΤ, ο πρόεδρός της παρουσιάστηκε τέσσερις φορές ενώπιον της επιτροπής οικονομικών και νομισματικών υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ενώπιον του τελευταίου σε μια συνεδρίαση ολομέλειάς του. Παρουσιάστηκε, επίσης, σε μια κοινή συνέλευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων για να αναφερθεί στα μέτρα που λαμβάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση για να διασφαλίσει τη χρηματοοικονομική σταθερότητα. Εξάλλου, τέσσερα άλλα μέλη του Συμβουλίου των διοικητών παρουσιάστηκαν επίσης πέντε φορές ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Κατόπιν αιτήσεως που διατύπωσαν οι σλοβακικές αρχές, η ΕΚΤ εξέτασε, σε έκθεση σύγκλισης που δημοσιεύθηκε στις 7 Μαΐου, κατά πόσον αυτό το κράτος μέλος εκπληρούσε τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ. Στις 28 Μαΐου, κατόπιν αιτήσεως των σλοβακικών αρχών, η κεντρική ισοτιμία της σλοβακικής κορόνας σε σχέση με το ευρώ στο πλαίσιο του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών II υπολογίστηκε σε 17,6472 %. Με βάση τις εκθέσεις σύγκλισης που κατέηρτισαν η ΕΚΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, το Συμβούλιο αποφάσισε να καταργήσει, στις 8 Ιουλίου, την παρέκκλιση που εφαρμοζόταν στη Σλοβακία και να της επιτρέψει να υιοθετήσει το ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 2009. Από κοινού με τη Národná banka Slovenska, η ΕΚΤ προέβη στις αναγκαίες προετοιμασίες ενόψει της εισόδου της στο ευρωσύστημα, και ιδίως σε μια κοινή εκστρατεία επικοινωνίας όσον αφορά τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα σε ευρώ. Η ΕΚΤ καθιέρωσε, επίσης, ένα μηχανισμό παρακολούθησης για να εξασφαλίσει την επιτυχή και αρμονική μετάβαση στο ευρώ στην Κύπρο και τη Μάλτα.

Όσον αφορά τα συστήματα πληρωμής και διακανονισμού των συναλλαγών επί τίτλων, στις 19 Μαΐου, το ευρωσύστημα εφήρμοσε με επιτυχία τη μετάβαση προς το σύστημα Target2 του συνόλου των εθνικών κεντρικών τραπεζών και των διαφόρων κοινοτήτων χρηστών του συστήματος Target (διευρωπαϊκό αυτοματοποιημένο σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων σε συνεχή χρόνο). Ικανοποιημένο από τη θετική ανταπόκριση των ευρωπαϊκών κεντρικών αποθετηρίων τίτλων στην πρόσκληση να συμμετάσχουν στην πρωτοβουλία Target2-τίτλοι (T2S) και τις απόψεις που εξέφρασε το Συμβούλιο «Ecofin», το Συμβούλιο των διοικητών εγκαινίασε επισήμως, στις 17 Ιουλίου, το σχέδιο T2S που θα επιτρέψει τον εναρμονισμένο διακανονισμό των συναλλαγών επί τίτλων σε νόμισμα της Κεντρικής Τράπεζας στην Ευρώπη και ανήγγειλε την έναρξη του σχεδίου CCBM2 (Collateral Central Bank Management), που αποτελεί την κοινή πλατφόρμα για το διακανονισμό πράξεων με εγγυήσεις του ευρωσυστήματος. Τα συστήματα Target2, T2S και CCBM2 αλληλοσυμπληρώνονται και συνιστούν από κοινού ένα «τριγωνικό σύστημα διαχείρισης της ρευστότητας». Για να μεγιστοποιηθεί ακόμη η συνεργία τους, το ευρωσύστημα άρχισε να εξετάζει τις δυνατότητες καθιέρωσης μιας ενιαίας διεπαφής του

ευρωσυστήματος (ESI) με στόχο να διευκολύνει την πρόσβαση σ' αυτές τις τρεις υπηρεσίες. Η ΕΚΤ συνεργάστηκε επίσης στενά με την Επιτροπή στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών που διεξήχθησαν για να καθιερωθεί το SEPA (ενιαίος χώρος πληρωμών σε ευρώ), χάρη στην επιτυχή δρομολόγηση του μέσου SEPA πληρωμών με τραπεζικό έμβασμα και του πλαισίου SEPA σχετικά με τις πληρωμές με κάρτα τον Ιανουάριο του 2008. Τον Σεπτέμβριο, η ΕΚΤ και η Επιτροπή ενθάρρυναν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών να προχωρήσει στην έναρξη του συστήματος άμεσης χρέωσης SEPA.

Η ΕΚΤ συνέχισε τις εργασίες της στον τομέα του προληπτικού ελέγχου και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, εξασφαλίζοντας την παρακολούθηση και την ανάλυση των κυριότερων εξελίξεων στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα, καθώς και της προόδου της οικονομικής ένταξης στη ζώνη του ευρώ, και δημοσίευσε το δεύτερο τεύχος του ετήσιου δελτίου της με τίτλο «Financial integration in Europe». Αυτή η έκθεση περιλαμβάνει σύνολο δεικτών χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης που δημοσιεύονται ανά εξάμηνο στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ. Συνέχισε, επίσης, να αναπτύσσει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ κεντρικών τραπεζών και των άλλων αρχών εποπτείας. Όσον αφορά τη διαχείριση και τη διευθέτηση των κρίσεων, η ΕΚΤ συνέβαλε ενεργά στον προβληματισμό που διεξάγεται σε κοινοτικό επίπεδο, ώστε να ενισχυθούν οι ισχύουσες διευθετήσεις στον τομέα της διαχείρισης και επίλυσης των χρηματοπιστωτικών κρίσεων διασυννοριακής διάστασης, ιδίως αποτελώντας μέρος του πρωτοκόλλου συμφωνίας σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των αρχών δημοσιονομικής εποπτείας, των κεντρικών τραπεζών και των Υπουργείων Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της διασυννοριακής χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου. Εξάλλου, δημοσίευσε τα πρακτικά συνδιάσκεψης που είχε οργανώσει το 2007 για θέματα που συνδέονται με το «stress testing» και με την οργάνωση ασκήσεων προσομοίωσης οικονομικών κρίσεων. Η ΕΚΤ συνέβαλε επίσης στην ανάπτυξη του πλαισίου ρύθμισης των χρηματοπιστωτικών αγορών, ιδίως διατυπώνοντας παρατηρήσεις με την ευκαιρία της δημόσιας διαβούλευσης που οργάνωσε η Επιτροπή για το σχέδιο κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με τους οργανισμούς διαβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας. Η ΕΚΤ ανταποκρίθηκε πλήρως στις προσδοκίες που εξέφρασε το Συμβούλιο «Ecofin» στους τρεις χάρτες πορείας του σχετικά με τα μέτρα αντιμετώπισης της χρηματοπιστωτικής κρίσης, βελτίωσης των διακανονισμών εποπτείας στο δημοσιονομικό σύστημα και ενίσχυσης των μηχανισμών που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της δημοσιονομικής σταθερότητας και της διαχείρισης των κρίσεων. Όσον αφορά τη συμβολή της στην αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η ΕΚΤ συνέταξε δύο εκθέσεις, μία για τις τεχνικές προσομοίωσης κρίσεων ρευστότητας και τα σχέδια επείγουσας χρηματοδότησης των τραπεζών της Ένωσης και μία για τα κίνητρα που παρέχει το τραπεζικό μοντέλο «δημιουργίας και διανομής πιστώσεων» (originate and distribute). Η πρώτη έκθεση έδειξε ότι μπορούσε ακόμη να σημειωθεί σημαντική πρόοδος στον τομέα των τεχνικών προσομοίωσης κρίσεων ρευστότητας και των σχεδίων επείγουσας χρηματοδότησης, ενώ η δεύτερη περιέγραφε τα μέτρα που θα μπορούσαν να θεσπιστούν για να αντιμετωπιστεί η σύγκρουση συμφερόντων που διαπιστώθηκε σ' αυτό το μοντέλο το οποίο θεωρήθηκε ως ένας από τους παράγοντες που πυροδότησαν τη σημερινή χρηματοπιστωτική κρίση.

Στον τομέα των στατιστικών, η ΕΚΤ, σε συνεργασία με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, συνέχισε τις εργασίες της για την ανάπτυξη, συλλογή, συστηματοποίηση και διάδοση ενός μεγάλου φάσματος στατιστικών δεδομένων, χρήσιμων για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και για τις διάφορες αποστολές του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών (ΕΣΚΤ), και, σε μεγάλο βαθμό, για τις άλλες αποστολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πολλά στατιστικά δεδομένα βελτιώθηκαν το 2008, ιδίως οι εναρμονισμένοι δείκτες ανταγωνιστικότητας των χωρών της ζώνης του ευρώ, οι στατιστικές όσον αφορά τους ευρωπαϊκούς βραχυπρόθεσμους τίτλους και οι στατιστικές για την τομεακή κατανομή των μέσων που περιλαμβάνονται στο μέγεθος Μ3. Τον Απρίλιο η ΕΚΤ δημοσίευσε στον δικτυακό τόπο της το «πλαίσιο ΕΚΤ αξιολόγησης της ποιότητας των δεδομένων» και τις «διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας στο πλαίσιο των στατιστικών καθηκόντων της ΕΚΤ», τα οποία θεσπίζουν τις βασικές αρχές και τα ποιοτικά στοιχεία στα οποία πρέπει να στηρίζεται η παραγωγή στατιστικών. Το Συμβούλιο των διοικητών υιοθέτησε, επίσης, ένα νέο νομικό πλαίσιο για να βελτιωθεί η διαθεσιμότητα των στατιστικών στοιχείων όσον αφορά, ιδίως, τα νομισματικά ζητήματα, τα επιτόκια, τη μεταβίβαση δανείων και την τιτλοποίηση δανείων, και ενέκρινε την εκπόνηση μελέτης, σε επίπεδο ευρωσυστήματος, σχετικά με την οικονομική κατάσταση και την κατανάλωση των νοικοκυριών στη ζώνη του ευρώ.

Μετά την επιτυχημένη εισαγωγή των τραπεζογραμματίων σε ευρώ το 2002, η ΕΚΤ συνέχισε τις προπαρασκευαστικές εργασίες της για μια δεύτερη σειρά νομισμάτων που πρόκειται να εκδοθεί προοδευτικά εντός των προσεχών ετών, και συνέχισε να παρακολουθεί στενά τις περιπτώσεις παραχάραξης του ευρώ η οποία, το 2008, διατηρήθηκε στα χαμηλά επίπεδα που παρατηρήθηκαν από την εισαγωγή της πρώτης σειράς χαρτονομισμάτων σε ευρώ.

Η ΕΚΤ συμμετείχε ενεργά στις δραστηριότητες διάφορων ευρωπαϊκών και διεθνών οργάνων και σχημάτων. Ο πρόεδρος της ευρωομάδας και ένα μέλος της Επιτροπής συμμετείχαν σε συνεδριάσεις του Συμβουλίου των διοικητών. Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ συμμετείχαν με τη σειρά τους σε συνεδριάσεις της ευρωομάδας, που διατήρησε το ρόλο σημαντικού φόρουμ, ευνοϊκού για την ανάπτυξη ανοικτού και άτυπου στρατηγικού διαλόγου μεταξύ της ΕΚΤ, των υπουργών οικονομικών των χωρών της ζώνης του ευρώ και της Επιτροπής. Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που οργανώθηκαν για τον εορτασμό της δεκάτης επετείου της ΕΚΤ, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση της ευρωομάδας στην έδρα της ΕΚΤ στη Φραγκφούρτη. Η ΕΚΤ συνεργάστηκε στενά με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ό,τι αφορά τα εθνικά μέτρα εφαρμογής που θεσπίστηκαν για το κοινό πλαίσιο παρέμβασης των δημόσιων αρχών για τη διάσωση του τραπεζικού τομέα, που εγκρίθηκε από τους αρχηγούς κρατών της ζώνης του ευρώ στις 12 Οκτωβρίου. Ειδικότερα, η ΕΚΤ συνέβαλε στον καθορισμό των όρων που επέτρεπαν στα κράτη να παράσχουν εγγυήσεις για τα χρέη των τραπεζών και να προβούν στην ανακεφαλαιοποίησή τους. Συνέβαλε, επίσης, στις εργασίες της ομάδας De Larosière υψηλού επιπέδου όσον αφορά τη διασυνοριακή τραπεζική εποπτεία. Σε διεθνές επίπεδο, ιδίως στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ, του ΔΝΤ, του φόρουμ για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, της ομάδας G7, των διοικητών των ομάδων χωρών G10, G20, η ΕΚΤ συμμετείχε ενεργά στον προβληματισμό όσον αφορά τη

μελλοντική διεθνή χρηματοπιστωτική δομή. Εξάλλου, η ΕΚΤ εξακολούθησε να ενισχύει τον διμερή και πολυμερή πολιτικό της διάλογο με τις σημαντικές κεντρικές τράπεζες των ώριμων και αναδυόμενων οικονομιών της αγοράς και των κυριότερων οικονομιών των γειτονικών περιοχών της Ένωσης. Κατήρτισε επίσης προγράμματα συνεργασίας με τις κεντρικές τράπεζες της Αιγύπτου, της Ρωσίας και της Σερβίας.

Το 2008 η ΕΚΤ εξέδωσε 92 γνώμες για τα νομοθετικά σχέδια της Κοινότητας και των κρατών μελών που εμπίπτουν στους τομείς αρμοδιότητάς της. Πρόκειται για τον υψηλότερο αριθμό που έχει καταγραφεί μέχρι σήμερα, με διπλασιασμό του ετήσιου μέσου όρου από το 1998 (42 γνώμες ετησίως κατά μέσο όρο). Αυτό οφείλεται εν μέρει στον αριθμό των διαβουλεύσεων σχετικά με τη θέσπιση μέτρων εθνικής σταθερότητας που προορίζονται να διαφυλάξουν τη σταθερότητα των εθνικών χρηματοοικονομικών συστημάτων.

Το έτος αυτό εορτάστηκε η δέκατη επέτειος από την ίδρυση της ΕΚΤ. Μια συνοπτική περιγραφή των δραστηριοτήτων που ανέπτυξε το όργανο αυτό κατά την τελευταία δεκαετία και των μελλοντικών προκλήσεων περιλαμβάνεται σε ειδική έκδοση του μηνιαίου δελτίου της ΕΚΤ, που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο.

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Ο όμιλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) έχει ως αποστολή να συμβάλει, με τη χρηματοδότηση βιώσιμων επενδύσεων, στην υλοποίηση των στόχων γενικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι στρατηγικοί προσανατολισμοί που ενέκρινε το διοικητικό συμβούλιο το 2005 και που στοχεύουν «στην ανάληψη μεγαλύτερων αλλά ελεγχόμενων κινδύνων ώστε να προσφέρουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία στη στήριξη των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης» οδήγησαν την τράπεζα να προβεί σε σημαντικές αλλαγές τόσο στο επίπεδο προσφοράς των χρηματοπιστωτικών μέσων της όσο και της οργανωτικής δομής της.

Τα διαδοχικά σχέδια δραστηριότητας της τράπεζας προσάρμοσαν τους στόχους για να ληφθεί υπόψη αυτός ο νέος προσανατολισμός. Το σχέδιο δραστηριότητας που εγκρίθηκε για την περίοδο 2009–2011 προβλέπει εντατικοποίηση της δανειοδοτικής δραστηριότητας και άλλων συγκεκριμένων μέτρων με στόχο την άμβλυνση των συνεπειών της παρούσας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Για την επίτευξη αυτών των στόχων της δανειοδότησης που αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, υποβλήθηκε στο διοικητικό συμβούλιο πρόταση για την επίσπευση της αύξησης κεφαλαίου που είχε αρχικά προγραμματιστεί για το 2010. Το εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ θα ανέλθει κατ' αυτό τον τρόπο σε 232 δισ. EUR, δηλαδή θα σημειωθεί αύξηση 67 δισ. EUR.

Στα κράτη μέλη της Ένωσης, καθορίστηκαν έξι στρατηγικοί στόχοι προτεραιότητας: η οικονομική και κοινωνική συνοχή και σύγκλιση, η εφαρμογή της οικονομίας των γνώσεων που διαδέχεται το στόχο της στήριξης της καινοτομίας, η ανάπτυξη των διευρωπαϊκών

δικτύων, η προστασία και η βελτίωση του περιβάλλοντος και η προώθηση των βιώσιμων κοινοτήτων, η ενίσχυση των ΜΜΕ και η προώθηση της αειφόρου, ανταγωνιστικής και ασφαλούς ενέργειας.

Εξάλλου, η ΕΤΕπ παρεμβαίνει επίσης στις χώρες εταίρους της Ένωσης, σύμφωνα με τις εντολές δανειοδότησης που ανανέωσε το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2006.

Το 2008 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χορήγησε συνολικά δάνεια ύψους 57,6 δισ. EUR. Στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ποσό των πράξεων καθορίστηκε σε 51,5 δισ. EUR. Τα δάνεια που χορηγήθηκαν στα δώδεκα νέα κράτη μέλη αντιστοιχούσαν σε 8,2 δισ., δηλαδή σε 16 % του συνόλου της δραστηριότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στις χώρες εταίρους της Ένωσης τα δάνεια ανήλθαν σε 6,1 δισ. EUR:

- 3,5 δισ. EUR στις χώρες που βρίσκονται σε προενταξιακό στάδιο ⁽¹⁾.
- 170 εκατ. EUR στις ανατολικές γειτονικές χώρες ⁽²⁾.
- 1,3 δισ. EUR στο πλαίσιο του ευρωμεσογειακού μηχανισμού επενδύσεων και εταιρικής σχέσης (FEMIP).
- 561 εκατ. EUR στις χώρες ΑΚΕ και στη Νότια Αφρική.
- 469 εκατ. EUR στη Λατινική Αμερική και στην Ασία.

Για να χρηματοδοτήσει τις δανειοδοτικές δραστηριότητές της, η τράπεζα άντλησε περίπου 60 δισ. EUR στις διεθνείς κεφαλαιουχικές αγορές εκδίδοντας 247 ομόλογα σε 22 νομίσματα, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων σύνθετης μορφής για τέσσερα νομίσματα.

Η ετήσια έκθεση 2008 της ΕΤΕπ θα δημοσιευθεί στον δικτυακό τόπο της μετά τη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου τον Ιούνιο του 2009.

Οργανισμοί

Ρυθμιστικοί οργανισμοί

Στις 11 Μαρτίου η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Ευρωπαϊκοί οργανισμοί — Πορεία προς το μέλλον» ⁽³⁾. Η ανακοίνωση εξετάζει τη θέση των ρυθμιστικών οργανισμών στην ευρωπαϊκή διακυβέρνηση και προτείνει να δημιουργηθεί μια διοργανική

⁽¹⁾ Υποψήφιες χώρες (πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Κροατία, Τουρκία) και δυνάμει υποψήφιες χώρες — Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Σερβία και Κοσσυφοπέδιο, σύμφωνα με την απόφαση 1244 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

⁽²⁾ Ανατολική Ευρώπη (Λευκορωσία, Μολδαβία, Ουκρανία), Νότιος Καύκασος (Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Γεωργία) και Ρωσία.

⁽³⁾ COM(2008) 135 (EE C 202 της 8.8.2008).

ομάδα εργασίας για να καθοριστεί μια κοινή προσέγγιση μεταξύ των οργάνων σχετικά με τους ρυθμιστικούς οργανισμούς.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας ⁽¹⁾

Στις 11 Μαρτίου ιδρύθηκε νέος κοινοτικός οργανισμός με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 294/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας. Ο στόχος του ινστιτούτου είναι να συμβάλει στην αιεφόρο ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας και της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης, ενισχύοντας την ικανότητα των κρατών μελών και της Κοινότητας στην καινοτομία. Η έδρα αυτού του οργανισμού βρίσκεται στη Βουδαπέστη.

Εκτελεστικοί οργανισμοί

Το 2008 η ύπαρξη του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Υγεία και τους Καταναλωτές παρατάθηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015, και τα καθήκοντά του επεκτάθηκαν στους τομείς της προστασίας των καταναλωτών και της κατάρτισης για μια πιο υγιεινή διατροφή.

Από το 2008 ο Εκτελεστικός Οργανισμός για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία διαχειρίζεται επίσης το δίκτυο ενίσχυσης των ΜΜΕ και τις πρωτοβουλίες σε θέματα οικολογικής καινοτομίας της Επιτροπής (που αποτελούν τμήμα του νέου προγράμματος-πλαίσιου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία 2007–2013), καθώς και το πρόγραμμα Marco Polo.

Η εντολή του Εκτελεστικού Οργανισμού του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών επεκτάθηκε στα προγράμματα TEN-Transport για την περίοδο 2007–2013.

Τέλος, η εντολή του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού επεκτάθηκε στα προγράμματα MEDIA II και Tempus καθώς και στα σχέδια ICI (σχέδια συνεργασίας στους τομείς της εκπαίδευσης και της νεολαίας με τις βιομηχανικές χώρες και τις άλλες χώρες και εδάφη υψηλού εισοδήματος).

Νομοθετική δραστηριότητα

Συναπόφαση

Το 2008 η Επιτροπή εξέδωσε 117 προτάσεις υποκείμενες σε διαδικασία συναπόφασης. Από την πλευρά τους, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υπέγραψαν ή

(1) Βλέπε κεφάλαιο II, τμήμα 2, τίτλος «Διδασκαλία, εκπαίδευση, μαθητεία», επιμέρους τίτλος «Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας», της παρούσας Έκθεσης.

κατέληξαν σε συναίνεση πριν από την υπογραφή 144 φακέλων, για τους περισσότερους εκ των οποίων η διαδικασία συνεχιζόταν έως την 1η Ιανουαρίου 2008.

Για σημαντικό αριθμό προτάσεων (116) επιτεύχθηκε συμφωνία σε πρώτη ανάγνωση, περιλαμβανομένων των 23 φακέλων επιτροπολογίας (βλέπε κατωτέρω). Παρόλο που ο κατάλογος των φακέλων που έκλεισαν χωρίς να χρειαστεί δεύτερη ανάγνωση περιλαμβάνει κατά μεγάλο μέρος τεχνικούς φακέλους και φακέλους κωδικοποίησης, περιλαμβάνει επίσης και άλλα θέματα γνωστά στο κοινό, όπως το πρόγραμμα έρευνας και ανάπτυξης που αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων με την προσφυγή στις νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, το ευρωπαϊκό έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού (2010), τη διαχείριση της ασφάλειας των οδικών υποδομών, τη χρήση του συστήματος πληροφοριών για τις θεωρήσεις στο πλαίσιο του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, την εφαρμογή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων δορυφορικής ραδιοπλοήγησης (Galileo και EGNOS), το πρόγραμμα δράσης για την ενίσχυση της ποιότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και την προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης μέσω της συνεργασίας με τρίτες χώρες (Erasmus Mundus), τη θέσπιση διευκόλυνσης για την ταχεία αντιμετώπιση της αύξησης των τιμών των τροφίμων στις αναπτυσσόμενες χώρες (food facility) και την ασφάλεια των παιχνιδιών.

Στο τέλος του έτους τα όργανα έκλεισαν, επιπλέον, σε πρώτη ανάγνωση τέσσερις φακέλους της φιλόδοξης δέσμης μέτρων για την αλλαγή του κλίματος/ενέργεια, καθώς και τους δύο σχετικούς φακέλους (εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα των ελαφρών οχημάτων και ποιότητα των καυσίμων).

Η διοργανική συμφωνία ενισχύθηκε ακόμη φέτος με την ολοκλήρωση, σε πρώτη ανάγνωση, των διαπραγματεύσεων σχετικά με 23 βασικές πράξεις που έπρεπε να προσαρμοστούν επειγόντως με την απόφαση της 17ης Ιουλίου 2006 (για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή), ώστε να εισαχθεί η νέα κανονιστική διαδικασία με έλεγχο. Τέσσερις από αυτές τις 23 πράξεις αποτελούσαν μέρος των λεγόμενων κανονισμών «omnibus», οι οποίοι συγκεντρώνουν και τροποποιούν ταυτόχρονα πολλές δεκάδες μέσων, μια μέθοδος που αποσκοπεί στην ορθολογική και συνεκτική διαχείριση της εναρμόνισης και επιτρέπει στο νομοθέτη να ασκεί πιο αποτελεσματικό και ταχύ έλεγχο.

Περίπου 21 νομοθετικές προτάσεις εγκρίθηκαν σε δύο αναγνώσεις. Η πρακτική αυτή εξακολουθεί να αποτελεί απόδειξη της πολιτικής βούλησης των νομοθετών να επιτυγχάνουν συμφωνίες στους σημαντικούς και ευαίσθητους φακέλους αποφεύγοντας ταυτόχρονα τη διαδικασία συνδιαλλαγής. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να αναφερθεί το κλείσιμο φακέλων που αφορούν τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με τους καταναλωτές, την εσωτερική αγορά των ταχυδρομικών υπηρεσιών, τα απόβλητα, τα πρότυπα περιβαλλοντικής ποιότητας στον τομέα των υδάτων και την προσωρινή απασχόληση.

Η διαδικασία της συνδιαλλαγής χρησιμοποιήθηκε στην περίπτωση επτά φακέλων. Πρόκειται για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας, στις 11 Ιανουαρίου, και για έξι φακέλους της δέσμης μέτρων για τη ναυσιπλοΐα που εγκρίθηκαν τον Δεκέμβριο μετά από τρία έτη διαπραγματεύσεων. Αυτοί οι έξι φάκελοι θα ψηφιστούν σε τρίτη ανάγνωση τον Μάρτιο του 2009, παράλληλα με τους άλλους δύο φακέλους της δέσμης, που αποτελούν μέρος του συμβιβασμού και αναμένεται να ψηφιστούν σε δεύτερη ανάγνωση (χωρίς τροπολογίες).

Επιτροπολογία

Με βάση τις τέσσερις νομοθετικές προτάσεις, τις αποκαλούμενες «omnibus», που υπέβαλε η Επιτροπή στα τέλη του 2007 και στις αρχές του 2008, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εφήρμοσαν με επιτυχία, εντός ευλόγων προθεσμιών, τη γενική εναρμόνιση με τη νέα κανονιστική διαδικασία με έλεγχο που εισήχθη τον Ιούλιο του 2006. Δύο κανονισμοί εγκρίθηκαν και δημοσιεύθηκαν το 2008 ⁽¹⁾, ενώ οι δύο άλλοι αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας αρχής και θα θεσπιστούν επισήμως στις αρχές του 2009. Συνολικά, σχεδόν 250 βασικές πράξεις θα έχουν έτσι προσαρμοστεί στη νέα διαδικασία.

Η Επιτροπή συνήψε, εξάλλου, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο νέα διμερή συμφωνία όσον αφορά την εφαρμογή των διαδικασιών επιτροπολογίας — συμφωνία ⁽²⁾ που υπεγράφη στις 3 Ιουνίου. Αυτή η συμφωνία αντικαθιστά τη συμφωνία που είχε υπογραφεί το 2000. Εκσυγχρονίζει τους υπάρχοντες μηχανισμούς και λαμβάνει υπόψη τις τροποποιήσεις που εισήχθησαν με τη νέα κανονιστική διαδικασία με έλεγχο.

Από την 1η Απριλίου καθιερώθηκε νέο μητρώο για την κατάθεση και τη διαβίβαση του συνόλου των εγγράφων που διαβιβάζονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο των διαδικασιών επιτροπολογίας. Αυτό το σύγχρονο μέσο συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας των διαδικασιών.

Η έκθεση για τις εργασίες των επιτροπών κατά τη διάρκεια του 2007 ⁽³⁾ εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 15 Δεκεμβρίου.

Στατιστικά στοιχεία

Οι νομοθετικές πράξεις που θεσπίστηκαν, καταργήθηκαν ή έληξαν το 2008 μπορεί να εντοπιστούν με έρευνα στη βάση επικαιροποιημένων στοιχείων EUR-Lex.

⁽¹⁾ Κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 1103/2008 (ΕΕ L 304 της 14.11.2008) και (ΕΚ) αριθ. 1137/2008 (ΕΕ L 311 της 21.11.2008).

⁽²⁾ ΕΕ C 143 της 10.6.2008.

⁽³⁾ COM(2008) 844.

Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων είναι μια ανεξάρτητη εποπτική αρχή που έχει ως στόχο να προστατεύει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και την ιδιωτική ζωή και να προωθεί τις ορθές πρακτικές στα όργανα και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το σκοπό αυτό, ο Επόπτης δημοσίευσε, στις 14 Μαΐου, γενική έκθεση για τη συμμόρφωση των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων με τον κανονισμό σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽¹⁾. Επιπλέον, εξέδωσε πολλές παρατηρήσεις και γνώμες για θέματα όπως η τροποποίηση της οδηγίας «ιδιωτική ζωή και ηλεκτρονικές επικοινωνίες» (στις 10 Απριλίου), ή ακόμη εξέδωσε την τελική έκθεση της ομάδας επαφής υψηλού επιπέδου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών για την ανταλλαγή πληροφοριών, την ιδιωτική ζωή και την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (στις 11 Νοεμβρίου).

Εξάλλου, η ετήσια έκθεση δραστηριότητας του 2007 δημοσιεύθηκε στις 15 Μαΐου.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:
http://www.europarl.europa.eu/news/public/default_el.htm
- Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής:
<http://www.ombudsman.europa.eu/home.faces>
- Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?lang=EL
- Ευρωπαϊκά Συμβούλια:
http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?lang=el&id=432&mode=g&name
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή:
http://ec.europa.eu/index_el.htm
- Δικτυακός τόπος των επιτρόπων:
http://ec.europa.eu/commission_barroso/index_el.htm
- Ετήσια στρατηγική πολιτικής της Επιτροπής:
http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_el.htm
- Δικαστήριο, Πρωτοδικείο και Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης:
<http://curia.europa.eu/el/transitpage.htm>
- Νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου:
http://ec.europa.eu/dgs/legal_service/arrets/index_fr.htm
- Ελεγκτικό Συνέδριο:
http://eca.europa.eu/portal/page/portal/eca_main_pages/home/
- Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή:
http://eesc.europa.eu/index_fr.asp
- Επιτροπή των Περιφερειών:
<http://cor.europa.eu/>

(¹) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 (ΕΕ L 8 της 12.1.2001).

- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα:
<http://www.ecb.eu/home/html/index.en.html>
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων:
<http://www.bei.org/?lang=fr>
- Οργανισμοί:
http://europa.eu/agencies/community_agencies/index_el.htm
- Δικτυακός τόπος «Συναπόφαση»:
http://ec.europa.eu/codecision/index_el.htm
- Μητρώο «Επιτροπολογία»:
<http://ec.europa.eu/transparency/regcomitology/registre.cfm?CL=el>
- Βάση δεδομένων EUR-Lex:
<http://www.eur-lex.europa.eu/el/index.htm>
- Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων:
<http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/lang/el/pid/1/>

Προϋπολογισμός και δημοσιονομικές δραστηριότητες

Εκτέλεση του προϋπολογισμού 2008

Ο προϋπολογισμός του οικονομικού έτους 2008 ψηφίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 13 Δεκεμβρίου 2007.

Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους ο προϋπολογισμός 2008 αποτέλεσε αντικείμενο δέκα διορθωτικών προϋπολογισμών. Η κατανομή των πιστώσεων, η οποία λαμβάνει υπόψη αυτούς τους διορθωτικούς προϋπολογισμούς, περιλαμβάνεται στο παράρτημα (έγχρωμες σελίδες) της παρούσας Έκθεσης.

Η εκτέλεση το 2008 ανήλθε σε 128,3 δισ. EUR σε πιστώσεις αναλήψεως υποχρεώσεων (99,4 %) και σε 110,4 δισ. EUR σε πιστώσεις πληρωμών (97,2 %), τα οποία αντιστοιχούν σε 1,02 και 0,88 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος των 27 κρατών μελών.

Προετοιμασία του προϋπολογισμού 2009

Κατά τη διάρκεια του 2008 η προετοιμασία του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2009 αποτέλεσε αντικείμενο:

- προσχεδίου προϋπολογισμού το οποίο ενέκρινε η Επιτροπή στις 6 Μαΐου (1)·
- σχεδίου προϋπολογισμού το οποίο κατάρτισε το Συμβούλιο στις 17 Ιουλίου·
- πρώτης ανάγνωσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από τις 20 έως τις 23 Οκτωβρίου·
- δεύτερης ανάγνωσης από το Συμβούλιο στις 21 Νοεμβρίου.

(1) SEC(2008) 514.

Επανεξέταση του προϋπολογισμού

Πραγματοποιήθηκε ευρεία δημόσια διαβούλευση η οποία ολοκληρώθηκε στις 15 Ιουνίου, μετά την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την επανεξέταση του προϋπολογισμού 2008–2009 ⁽¹⁾. Ελήφθησαν 300 περίπου εισηγήσεις από όλους τους κοινωνικούς τομείς (δημόσιο/κρατικό τομέα, ιδιωτικό τομέα, ΜΚΟ, πολίτες, πανεπιστήμια/επιστημονικούς τομείς κ.λπ.). Η διαβούλευση αυτή, καθώς και το συνέδριο με θέμα «Μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού σε μια Ευρώπη που αλλάζει», αποτελούν σημαντικές προτάσεις ενόψει της προετοιμασίας της επανεξέτασης του προϋπολογισμού.

Σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας (ΣΔΔ)

Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας στον τομέα της διαφάνειας ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 8 Ιουλίου, ανακοίνωση σχετικά με τη δημοσίευση πληροφοριών για τις χρηματοδοτήσεις που χορηγούνται στους δικαιούχους κονδυλίων της ΕΕ με κεντρική διαχείριση, από το οικονομικό έτος 2007 ⁽³⁾.

Λογιστικός έλεγχος και εσωτερικός έλεγχος

Στις 24 Ιουλίου η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια έκθεσή της προς την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τους εσωτερικούς ελέγχους που διεξήχθησαν κατά το 2007 ⁽⁴⁾.

Γενικές παραπομπές και άλλοι χρήσιμοι σύνδεσμοι

- Επανεξέταση του προϋπολογισμού:
http://ec.europa.eu/budget/reform/index_fr.htm
- Σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας:
http://ec.europa.eu/beneficiaries/fts/index_fr.htm

⁽¹⁾ SEC(2007) 1188.

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο Ι, τμήμα 1, τίτλος «Διαφάνεια», επιμέρους τίτλος «Διαφάνεια στα δημοσιονομικά θέματα», της παρούσας Έκθεσης.

⁽³⁾ SEC(2008) 2242.

⁽⁴⁾ COM(2008) 499.

Κατάλογος των Θεσμικών και άλλων οργάνων

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Parlement européen
Secrétariat général
Centre européen, plateau du Kirchberg — BP 1601
2929 Luxembourg
LUXEMBOURG
Τηλ. +352 4300-1

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Council of the European Union
General Secretariat
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Τηλ. +32 22856111

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

European Commission
Rue de la Loi/Wetstraat 200
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Τηλ. +32 22991111

Δικαστήριο, Πρωτοδικείο και Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης

Cour de Justice, Tribunal de première instance et Tribunal de la fonction publique
Boulevard Konrad Adenauer
2925 Luxembourg
LUXEMBOURG
Τηλ. +352 4303-1

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Cour des comptes européenne
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG
Τηλ. +352 4398-1

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

European Economic and Social Committee
Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Τηλ. +32 25469011

Επιτροπή των Περιφερειών

Committee of the Regions
Rue Belliard/Belliardstraat 101
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Τηλ. +32 22822211

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Banque européenne d'investissement
100, boulevard Konrad Adenauer
2950 Luxembourg
LUXEMBOURG
Τηλ. +352 4379-1

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Europäische Zentralbank
Kaiserstraße 29
60311 Frankfurt-am-Main
DEUTSCHLAND
Τηλ. +49 691344-0

Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Médiateur européen
1 avenue du président-Robert-Schuman
BP 403 FR
67001 Strasbourg Cedex
FRANCE
Τηλ. +33 388172313

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

European Data Protection Supervisor
Rue Wiertz/Wiertzstraat 60
1047 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Τηλ. +32 22831900

Αποκεντρωμένοι οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<http://publications.europa.eu/code/el/el-390500.htm>

Αποκεντρωμένοι κοινοτικοί οργανισμοί (πρώτος πυλώνας)

Γραφείο Εναρμόνισης στην Εσωτερική Αγορά (σήματα, σχέδια και υποδείγματα)
(OHMI)

Ευρωπαϊκή Αρχή του Ευρωπαϊκού GNSS (GSA)

Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA)

Ευρωπαϊκή Κοινή Επιχείρηση για τον ITER και την Ανάπτυξη της Πυρηνικής Σύντηξης
(*Σύντηξη για Ενέργεια*)

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία για την Ανασυγκρότηση (EAR)

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας
(Eurofound)

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF)

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)

Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop)

Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ)

Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νόσων (ECDC)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας (EASA)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα
Εξωτερικά Σύνορα (Frontex)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA)

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA)
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA)
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (EEA)
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων (ERA)
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA)
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA)
Κοινοτική Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (CFCA)
Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών (OCVV)
Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CdT)
Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA)

Κοινοτικοί οργανισμοί στο στάδιο της πρότασης (πρώτος πυλώνας)

Ευρωπαϊκή Αρχή για την Αγορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (¹)
Οργανισμός Συνεργασίας Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας

Οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δεύτερος και τρίτος πυλώνας)

Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUSC)
Eurojust (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ενίσχυση της Δικαστικής Συνεργασίας)
Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία (CEPOL)
Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ)
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας (EAD)
Ινστιτούτο Μελετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Θέματα Ασφάλειας (EUISS)

Εκτελεστικοί οργανισμοί

Εκτελεστικός Οργανισμός για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία
Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τους Καταναλωτές
Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού

(¹) Σε αυτή τη νέα αρχή θα ανατεθούν επίσης και τα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA).

Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας

Εκτελεστικός Οργανισμός του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών

Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας

Κοινές επιχειρήσεις

Κοινή Επιχείρηση Artemis (ενσωματωμένα συστήματα υπολογιστών)

Κοινή Επιχείρηση CLEAN SKY (αεροπορικές μεταφορές)

Κοινή Επιχείρηση ENIAC (νανοηλεκτρονική)

Κοινή Επιχείρηση FCH (κυψέλες καυσίμου και υδρογόνου)

Κοινή Επιχείρηση IMI (καινοτόμα φάρμακα)

Κοινή Επιχείρηση SESAR (διαχείριση εναέριας κυκλοφορίας)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2008

Γενικό σύνολο των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων (ανά τομέα πολιτικής)

Τίτλος	Προϋπολογισμός 2007 ⁽¹⁾		Προϋπολογισμός 2008 ⁽¹⁾	
	Αναλήψεις υποχρεώσεων Ευρώ	Ανθρώπινο δυναμικό ⁽²⁾	Αναλήψεις υποχρεώσεων Ευρώ	Ανθρώπινο δυναμικό ⁽²⁾
01 Οικονομικές και χρηματοδοτικές υποθέσεις	494 943 213	559	398 480 318	582
02 Επιχειρήσεις	510 034 683	1 089	596 514 873	1 046
03 Ανταγωνισμός	71 733 008	751	92 657 544	815
04 Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις	11 439 308 752	824	11 482 642 335	849
05 Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη	54 509 708 026	1 111	54 072 745 793	1 122
06 Ενέργεια και μεταφορές	1 808 895 383	1 097	2 806 851 135	1 154
07 Περιβάλλον	353 459 123	648	402 144 966	699
08 Έρευνα	3 564 666 233	2 099	4 050 701 647	2 101
09 Κοινωνία της πληροφορίας και μέσα επικοινωνίας	1 434 653 126	1 202	1 492 520 976	1 184
10 Άμεση έρευνα	348 472 000	2 694	361 422 000	2 691
11 Αλιεία και ναυτιλιακές υποθέσεις	955 157 781	349	1 014 377 693	371
12 Εσωτερική αγορά	56 356 692	532	61 151 925	564
13 Περιφερειακή πολιτική	34 834 862 423	701	36 647 373 631	743
14 Φορολογία και τελωνειακή ένωση	110 028 293	513	124 402 981	541
15 Εκπαίδευση και πολιτισμός	1 222 658 358	598	1 330 591 776	604
16 Επικοινωνία	201 020 070	1 001	206 475 322	1 022
17 Υγεία και προστασία των καταναλωτών	544 689 734	806	683 146 306	871
18 Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης	671 490 292	505	787 190 253	571
19 Εξωτερικές σχέσεις	3 574 746 889	2 563	3 973 459 213	3 755
20 Εμπόριο	71 517 573	560	78 057 563	600
21 Ανάπτυξη και σχέσεις με τα κράτη ΑΚΕ	1 243 646 218	2 032	1 316 632 470	2 279
22 Διεύρυνση	1 064 558 244	540	1 093 223 712	910
23 Ανθρωπιστική βοήθεια	749 664 171	219	770 144 179	259
24 Καταπολέμηση της απάτης	72 517 000	416	74 378 000	424
25 Συντονισμός των πολιτικών της Επιτροπής και παροχή νομικών συμβουλών	168 735 840	1 475	177 133 064	1 517
26 Διοίκηση της Επιτροπής	987 459 461	3 406	965 227 079	3 463
27 Προϋπολογισμός	519 495 894	578	273 768 624	634
28 Λογιστικός έλεγχος	9 186 797	103	10 262 284	109
29 Στατιστικές	121 365 032	808	126 373 375	812
30 Συντάξεις	997 490 000		1 080 502 000	
31 Γλωσσικές υπηρεσίες	358 927 149	3 764	366 345 211	3 804
40 Αποθεματικά	734 527 000		979 218 000	
Σύνολο Επιτροπής	123 805 974 458	33 543	127 896 116 248	36 096
Άλλα θεσμικά όργανα (εκτός συντάξεων)	2 577 189 876		2 673 523 137	
ΣΥΝΟΛΟ	126 383 164 334		130 569 639 385	

Πηγή: ΓΔ Προϋπολογισμός.

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται οι διορθωτικοί προϋπολογισμοί.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει προσωπικό διεπόμενο από τον ΚΥΚ και συμπληρωματικό προσωπικό.

⁽³⁾ Προσχέδιο προϋπολογισμού 2008.

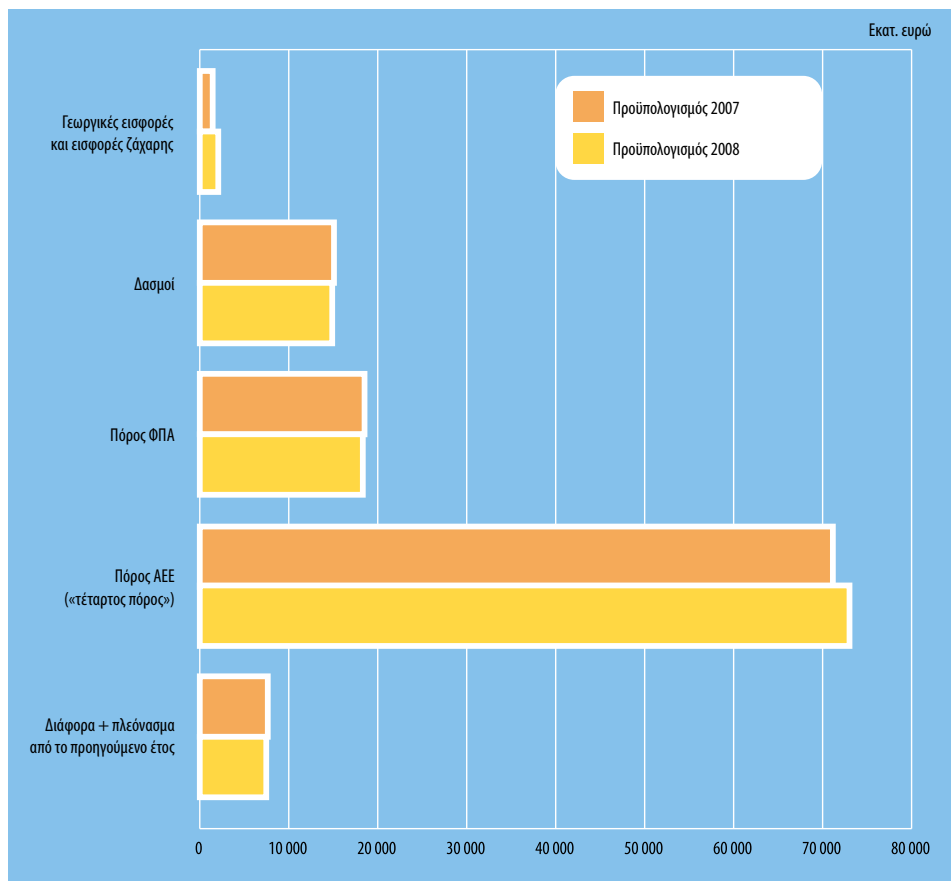
Αριθμητικά δεδομένα σχετικά με τους τομείς των δημοσιονομικών προοπτικών — Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων

Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων	Προϋπολογισμός 2007 (¹) Ευρώ	Δημοσιονομικό πλαίσιο 2008 Ευρώ	Προϋπολογισμός 2008 (¹) Ευρώ
1. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	54 854 332 015	57 275 000 000	58 337 948 720
Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	9 367 547 511	10 386 000 000	11 082 000 000
Συνοχή για την ανάπτυξη και την απασχόληση	45 486 784 504	46 889 000 000	47 255 948 720
2. ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	55 850 230 036	58 800 000 000	55 559 715 538
Εκ των οποίων δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενισχύσεις	42 311 661 000	46 217 000 000	41 006 490 000
3. ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	1 442 632 099	1 362 000 000	1 634 913 642
— Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη	623 833 000	747 000 000	731 774 000
— Ιθαγένεια	818 799 099	615 000 000	903 139 642
4. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΩΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ	6 812 460 000	7 002 000 000	7 551 218 000
5. ΔΙΟΙΚΗΣΗ	6 978 864 032	7 380 000 000	7 279 207 193
6. ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΕΙΣ	444 646 152	207 000 000	206 636 292
Σύνολο πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων	126 383 164 334	132 026 000 000	130 569 639 385
Υποχρεωτικές δαπάνες	44 234 401 352		42 509 175 666
Μη υποχρεωτικές δαπάνες	82 148 762 982		88 060 463 719
Σύνολο πιστώσεων πληρωμών	113 845 815 415	129 681 000 000	115 771 282 245
Υποχρεωτικές δαπάνες	44 124 503 852		42 430 668 666
Μη υποχρεωτικές δαπάνες	69 721 311 563		73 340 613 579
Πιστώσεις πληρωμών σε % του ΑΕΕ	0,95 %	1,03 %	0,92 %

Πηγή: ΓΔ Προϋπολογισμός.

(¹) Περιλαμβάνονται οι διορθωτικοί προϋπολογισμοί.

Κατανομή της χρηματοδότησης ανά είδος εσόδων

Είδος εσόδων	Προϋπολογισμός 2007		Προϋπολογισμός 2008	
	Εκατ. ευρώ	%	Εκατ. ευρώ	%
Γεωργικές εισφορές και εισφορές ζάχαρης	1 449,10	1,3	1 990,60	1,7
Δασμοί	15 083,80	13,2	14 945,70	12,9
Πόρος ΦΠΑ	18 517,23	16,3	18 096,76	15,6
Πόρος ΑΕΕ («τέταρτος πόρος»)	71 153,08	62,5	73 290,31	63,3
Διάφορα + πλεόνασμα από το προηγούμενο έτος	7 642,61	6,7	7 447,91	6,4
Σύνολο	113 845,82	100,0	115 771,28	100,0

Πηγή: ΓΔ Προϋπολογισμός.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γενική Έκθεση επί της δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης — 2008

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2009 — 296 σ. — 16,2 x 22,9 cm

ISBN 978-92-79-10130-4

doi: 10.2792/16021

Τιμή στο Λουξεμβούργο (χωρίς ΦΠΑ): 25 EUR

Η *Γενική Έκθεση επί της δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* εκδίδεται κατ'έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή δυνάμει των άρθρων 212 της συνθήκης ΕΚ και 125 της συνθήκης ΕΚΑΕ.

Η Έκθεση αυτή, η οποία παρουσιάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, περιέχει συνολική επισκόπηση των κοινοτικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του παρελθόντος έτους.

Πώς να προμηθευτείτε τις εκδόσεις της ΕΕ

Εκδόσεις που πωλούνται:

- από το EU Bookshop (βιβλιοπωλείο της ΕΕ) (<http://bookshop.europa.eu>),
- από το βιβλιοπώλη σας με αναφορά του τίτλου, του εκδότη ή/και του αριθμού ISBN,
- απευθυνόμενοι σε έναν από τους πράκτορες πώλησής μας. Για τα στοιχεία επικοινωνίας τους μπορείτε να ανατρέξετε στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://bookshop.europa.eu> ή να στείλετε φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

Εκδόσεις που διατίθενται δωρεάν:

- από το EU Bookshop (βιβλιοπωλείο της ΕΕ) (<http://bookshop.europa.eu>),
- από τα γραφεία εκπροσώπησης ή τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Για τα στοιχεία επικοινωνίας τους μπορείτε να ανατρέξετε στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://ec.europa.eu> ή να στείλετε φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

Τιμή στο Λουξεμβούργο (χωρίς ΦΠΑ): 25 EUR

